

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

HET

NIEUWE TESTAMENT

OF

ALLE BOEKEN DES NIEUWEN VERBONDS

VAN ONZEN HEER

JEZUS CHRISTUS

DOOR LAST VAN DE HOOG-MOG. HEEREN

Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden,

EN

VOLGENS HET BESLUIT VAN DE SYNODE NATIONAAL,
GEHOUDEN TE DORDRECHT, IN DE JAREN MDCXVIII EN MDCXIX,
UIT DE OORSPRONKELIJKE (GRIEKSCHE) TAAL
IN ONZE NEDERLANDSCHE GETROUWELIJK OVERGEZET.

GEDRUKT VOOR HET
BRITSCHE EN BUITENLANDSCHE BIJBEL-GENOOTSCHAP.
TE LONDEN, — 10, EARL STREET, BLACKFRIARS;

TE BRUSSEL, RUE DE LA PÉPINIÈRE, 31; TE AMSTERDAM, KEIZERS-GRACHT, 492.

1844

REGISTER

VAN AL DE BOEKEN

DES NIEUWEN TESTAMENTS.

DE ZENDBRIEVEN VAN PAULUS.

DE ALGEMEENE ZENDBRIEVEN.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

MATTHEÜS.

HOOFDSTUK I.

HET boek des geslachts van Jezus Christus, den zoon van
David, den zoon van Abraham.
2 Abraham gewon Izak, en Izak
gewon Jakob, en Jakob gewon Judas, en zijne broeders;
3 En Judas gewon Fares en Zara
bij Thamar; en Fares gewon Esrom, en Esrom gewon Aram;
4 En Aram gewon Aminádab, en
Aminádab gewon Nahasson, en
Nahasson gewon Salmon;
5 En Salmon gewon Boöz bij
Rachab, en Boöz gewon Obed bij
Ruth, en Obed gewon Jessai;
6 En Jessai gewon David, den
Koning; en David, de Koning,
gewon Sálomon bij degene, die
Uría's *vrouw was geweest;*
7 En Sálomon gewon Róboam,
en Róboam gewon Abía, en Abía
gewon Asa;
8 En Asa gewon Jósafat, en Jósafat gewon Joram, en Joram gewon Ozías;
9 En Ozías gewon Jóatham, en
Jóatham gewon Achaz, en Achaz
gewon Ezekías;
10 En Ezekías gewon Manasse,
en Manasse gewon Amon, en Amon
gewon Josías;
11 En Josías gewon Jechónias,
en zijne broeders, omtrent de Babylonische overvoering.
12 En na de Babylonische over-
voering gewon Jechónias Saláthiël,
en Saláthiël gewon Zorobábel;
13 En Zorobábel gewon Abiud,
en Abiud gewon Eljakim, en Eljakim gewon Azor;
14 En Azor gewon Sadok, en
Sadok gewon Achim, en Achim
gewon Eliud;
15 En Eliud gewon Eleázar, en
Eleázar gewon Matthan, en Matthan gewon Jakob;
16 En Jakob gewon Jozef, den
man van Maria, uit welke geboren is Jezus, gezegd Christus.
17 Al de geslachten dan, van
Abraham tot David, *zijn* veertien geslachten; en van David tot
de Babylonische overvoering, *zijn*
veertien geslachten; en van de Babylonische overvoering tot Christus, *zijn* veertien geslachten.
18 De geboorte van Jezus Christus was nu aldus. Want als Maria,
zijne moeder, met Jozef ondertrouwd was, eer zij zamengekomen waren, werd zij zwanger
bevonden uit den Heiligen Geest.
19 Jozef nu, haar man, alzoo hij
regtvaardig was, en haar niet wilde
openbaarlijk te schande maken,

was van wil haar heimelijk te ver-
laten.
20 En alzoo hij deze dingen in den
zin had, ziet, de Engel des Heeren
verscheen hem in den droom, zeg-
gende : Jozef, *gij* zone Davids!
zijt niet bevreesd Maria, uwe
vrouw, tot u te nemen : want
hetgeen in haar ontvangen is, dat
is uit den Heiligen Geest.
21 En zij zal eenen zoon baren,
en gij zult zijnen naam heeten Je-
zus : want hij zal zijn volk zalig
maken van hunne zonden.
22 En dit alles is geschied, op-
dat vervuld zou worden, hetgeen
van den Heere gesproken is door
den Profeet, zeggende :
23 Ziet, de maagd zal zwanger
worden, en eenen zoon baren, en
gij zult zijnen naam heeten Em-
manuël; hetwelk is, overgezet
zijnde, God met ons.
24 Jozef dan, opgewekt zijnde
van den slaap, deed, gelijk de
Engel des Heeren hem bevolen
had, en heeft zijne vrouw tot
zich genomen;
25 En bekende haar niet, tot-
dat zij dezen haren eerstgeboren
zoon gebaard had; en heette zij-
nen naam Jezus.

HOOFDSTUK II.

TOEN nu Jezus geboren was
te Beth-lehem, *gelegen* in Ju-
déa, in de dagen van den Koning
Heródes, ziet, *eenige* Wijzen van
het Oosten zijn te Jerùzalem aan-
gekomen,
2 Zeggende : waar is de gebo-
ren Koning der Joden? want wij
hebben gezien zijne ster in het
Oosten, en zijn gekomen, om
hem te aanbidden.
3 De Koning Heródes nu, *dit*
gehoord hebbende, werd ontroerd,
en geheel Jerùzalem met hem.
4 En bijeenvergaderd hebbende
al de Overpriesters en Schrift-
geleerden des volks, vraagde van
hen, waar de Christus zou gebo-
ren worden.
5 En zij zeiden tot hem : te Beth-
lehem, in Judéa *gelegen* : want al-
zoo is geschreven door den Pro-
feet :
6 En gij Beth-lehem, *gij* land
Juda! zijt geenszins de minste
onder de Vorsten van Juda : want
uit u zal de Leidsman voortko-
men, die mijn volk Israël weiden
zal.
7 Toen heeft Heródes de Wijzen
heimelijk geroepen, en vernam
naarstiglijk van hen den tijd, wan-
neer de ster verschenen was;
8 En hen naar Beth-lehem zen-
dende, zeide : reist heen, en on-
derzoekt naarstiglijk naar dat kin-
deken, en als gij het zult gevonden
hebben, boodschapt het mij, opdat
ik ook kome en datzelve aanbidde.
9 En zij, den Koning gehoord
hebbende, zijn heengereisd : en
ziet, de ster, die zij in het Oosten
gezien hadden, ging hun voor,
totdat zij kwam en stond boven
de plaats, waar het kindeken
was.

10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde.
11 En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het kindeken met Maria, zijne moeder: en nedervallende hebben zij hetzelve aangebeden; en hunne schatten opengedaan hebbende, bragten zij hem geschenken: goud, en wierook, en mirre.
12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet zouden wederkeeren tot Heródes, vertrokken zij door eenen anderen weg weder naar hun land.
13 Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de Engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: sta op, en neem tot u dat kindeken en zijne moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal: want Heródes zál het kindeken zoeken, om hetzelve te dooden.
14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het kindeken en zijne moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte;
15 En was aldaar tot den dood van Heródes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den Profeet, zeggende: uit Egypte heb Ik mijnen Zoon geroepen.
16 Als Heródes zag, dat hij van de Wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig, en *eenigen* afgezonden hebbende, heeft omgebragt al de kinderen, die binnen Beth-lehem, en in al deszelfs landpalen *waren,* van twee jaren *oud* en daaronder, naar den tijd, dien hij van de Wijzen naarstiglijk onderzocht had.
17 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den Profeet Jeremia, zeggende:
18 Eene stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm: Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn!
19 Toen Heródes nu gestorven was, ziet, de Engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, in Egypte,
20 Zeggende: sta op, neem het kindeken en zijne moeder tot u, en trek in het land Israëls: want zij zijn gestorven, die de ziel van het kindeken zochten.
21 Hij dan, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het kindeken en zijne moeder, en is gekomen in het land Israëls.
22 Maar als hij hoorde, dat Archeláüs in Judéa Koning was, in de plaats van zijnen vader Heródes, vreesde hij daarheen te gaan: maar door Goddelijke openbaring vermaand in den droom, is hij vertrokken in de deelen van Galiléa.
23 En *daar* gekomen zijnde, nam hij zijne woonplaats in de stad, genaamd Názareth: opdat vervuld zou worden, wat door de Profeten gezegd is, dat hij Nazaréner zal geheeten worden.

HOOFDSTUK III.

EN in die dagen kwam Johannes de Dooper, predikende in de woestijn van Judéa,

2 En zeggende : bekeert u; want het Koningrijk der hemelen is nabij gekomen.

3 Want deze is het, van denwelken gesproken is door Jesaja, den Profeet, zeggende : de stem des roependen in de woestijn : bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden regt!

4 En dezelve Johannes had zijne kleeding van kemelshaar, en eenen lederen gordel om zijne lendenen; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig.

5 Toen is tot hem uitgegaan Jerûzalem en geheel Judéa, en het geheele land rondom de Jordaan;

6 En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hunne zonden.

7 Hij dan, ziende velen van de Farizeën en Sadduceën tot zijnen doop komen, sprak tot hen : gij adderen-gebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?

8 Brengt dan vruchten voort, der bekeering waardig.

9 En meent niet bij u zelven te zeggen : wij hebben Abraham tot eenen vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken.

10 En ook is alreede de bijl aan den wortel der boomen gelegd; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.

11 Ik doope u wel met water tot bekeering; maar die na mij komt, is sterker dan ik, wiens schoenen ik niet waardig ben *hem na* te dragen; die zal u met den Heiligen Geest en met vuur doopen.

12 Wiens wan in zijne hand is, en hij zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en zijne tarwe in zijne schuur zamenbrengen, en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden.

13 Toen kwam Jezus van Galiléa naar de Jordaan, tot Johannes, om van hem gedoopt te worden.

14 Doch Johannes weigerde hem zeer, zeggende : mij is noodig van u gedoopt te worden, en komt gij tot mij?

15 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem : laat nu af; want aldus betaamt ons alle geregtigheid te vervullen. Toen liet hij van hem af.

16 En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water; en ziet, de hemelen werden hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk eene duive, en op hem komen.

17 En ziet, eene stem uit de hemelen, zeggende : deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in denwelken Ik mijn welbehagen heb!

HOOFDSTUK IV.

TOEN werd Jezus van den
Geest weggeleid in de woes-
tijn, om verzocht te worden van
den duivel.
2 En als hij veertig dagen en veer-
tig nachten gevast had, hongerde
hem ten laatste.
3 En de verzoeker, tot hem ge-
komen zijnde, zeide : indien gij
Gods Zoon zijt, zeg dat deze
steenen brooden worden.
4 Doch hij, antwoordende, zeide :
er is geschreven : de mensch zal bij
brood alleen niet leven, maar bij
alle woord, dat door den mond
Gods uitgaat.
5 Toen nam hem de duivel mede
naar de heilige stad, en stelde hem
op de tinne des tempels;
6 En zeide tot hem : indien gij
Gods Zoon zijt, werp u zelven ne-
derwaarts : want er is geschre-
ven, dat Hij zijne Engelen van u
bevelen zal, en *dat* zij u op de
handen zullen nemen, opdat gij
niet te eeniger tijd uwen voet aan
eenen steen aanstoot.
7 Jezus zeide tot hem : er is we-
derom geschreven : gij zult den
Heer, uwen God, niet verzoeken.
8 Wederom nam hem de duivel
mede op eenen zeer hoogen berg,
en toonde hem al de koningrijken
der wereld, en hunne heerlijk-
heid;
9 En zeide tot hem : al deze din-
gen zal ik u geven, indien gij, ne-
dervallende, mij zult aanbidden.
10 Toen zeide Jezus tot hem :
ga weg, Satan! want er staat ge-
schreven : den Heer, uwen God,
zult gij aanbidden, en Hem alleen
dienen.
11 Toen liet de duivel van hem
af; en ziet, de Engelen zijn toe-
gekomen, en dienden hem.
12 Als nu Jezus gehoord had, dat
Johannes overgeleverd was, is hij
wedergekeerd naar Galiléa;
13 En Názareth verlaten heb-
bende, is komen wonen te Kaper-
naüm, gelegen aan de zee, in de
landpalen van Zabulon en Néf-
thalim;
14 Opdat vervuld zou worden
hetgeen gesproken is door Jesaja,
den Profeet, zeggende :
15 Het land Zabulon en het land
Néfthalim, *aan den* weg der zee,
over de Jordaan, Galiléa der vol-
ken;
16 Het volk, dat in duisternis
zat, heeft een groot licht gezien;
en dengenen, die zaten in het land
en schaduwe des doods, denzel-
ven is een licht opgegaan.
17 Van toen aan heeft Jezus be-
gonnen te prediken, en te zeggen :
bekeert u, want het Koningrijk der
hemelen is nabij gekomen.
18 En Jezus, wandelende aan
de zee van Galiléa, zag twee broe-
ders, *namelijk* Simon, gezegd Pe-
trus, en Andréas, zijnen broeder,
het net in de zee werpende (want
zij waren visschers);
19 En hij zeide tot hen : volgt
mij na, en ik zal u visschers der
menschen maken.

20 Zij dan, terstond de netten
verlatende, zijn hem nagevolgd.
21 En hij, van daar voortgegaan
zijnde, zag twee andere broeders,
namelijk Jacobus, den *zoon* van
Zebedéüs, en Johannes, zijnen
broeder, in het schip met hunnen
vader Zebedéüs, hunne netten ver-
makende, en heeft hen geroepen.
22 Zij dan, terstond verlatende
het schip en hunnen vader, zijn
hem nagevolgd.
23 En Jezus omging geheel Ga-
liléa, leerende in hunne Synago-
gen en predikende het Evangelie
des Koningrijks, en genezende alle
ziekte en alle kwale onder het volk.
24 En zijn gerucht ging *van daar*
uit in geheel Syrië; en zij bragten
tot hem allen, die kwalijk gesteld
waren, met verscheidene ziekten
en pijnen bevangen zijnde, en van
den duivel bezeten, en maanzie-
ken en geraakten; en hij genas
dezelve.
25 En vele scharen volgden hem
na, van Galiléa, en *van* Dekápo-
lis, en *van* Jerúzalem, en *van* Ju-
déa, en *van* over de Jordaan.

HOOFDSTUK V.

EN *Jezus,* de scharen ziende,
is geklommen op eenen berg,
en als hij nedergezeten was, kwa-
men zijne discipelen tot hem.
2 En zijnen mond geopend heb-
bende, leerde hij hen, zeggende:
3 Zalig *zijn* de armen van geest;
want hunner is het Koningrijk
der hemelen.
4 Zalig *zijn* die treuren; want
zij zullen vertroost worden.
5 Zalig *zijn* de zachtmoedigen;
want zij zullen het aardrijk beër-
ven.
6 Zalig *zijn* die hongeren en dor-
sten *naar* de geregtigheid; want
zij zullen verzadigd worden.
7 Zalig *zijn* de barmhartigen;
want hun zal barmhartigheid ge-
schieden.
8 Zalig *zijn* de reinen van harte;
want zij zullen God zien.
9 Zalig *zijn* de vreedzamen;
want zij zullen Gods kinderen ge-
naamd worden.
10 Zalig *zijn* die vervolgd wor-
den om der geregtigheid wil; want
hunner is het Koningrijk der he-
melen.
11 Zalig zijt gij, als u *de men-
schen* smaden, en vervolgen, en
liegende alle kwaad tegen u spre-
ken, om mijnentwil.
12 Verblijdt en verheugt *u,* want
uw loon *is* groot in de hemelen:
want alzoo hebben zij vervolgd
de Profeten, die vóór u *geweest
zijn.*
13 Gij zijt het zout der aarde:
indien nu het zout smakeloos
wordt, waarmede zal *het* gezou-
ten worden? Het deugt nergens
meer toe, dan om buiten gewor-
pen, en van de menschen vertre-
den te worden.
14 Gij zijt het licht der wereld;
eene stad boven op eenen berg
liggende, kan niet verborgen zijn.
15 Noch steekt men eene kaars

aan, en zet die onder eene koorn-
maat, maar op eenen kandelaar,
en zij schijnt allen, die in het huis
zijn :
16 Laat uw licht alzoo schijnen
voor de menschen, dat zij uwe
goede werken mogen zien, en
uwen Vader, die in de hemelen
is, verheerlijken.
17 Meent niet, dat ik gekomen
ben, om de wet of de Profeten te
ontbinden; ik ben niet gekomen,
om *die* te ontbinden, maar te ver-
vullen.
18 Want voorwaar zeg ik u :
totdat de hemel en de aarde voor-
bijgaan, zal er niet één jota, noch
één tittel van de wet voorbijgaan,
totdat het alles zal zijn geschied.
19 Zoo wie dan één van deze
minste geboden zal ontbonden, en
de menschen alzoo zal geleerd
hebben, *die* zal de minste ge-
naamd worden in het Koningrijk
der hemelen; maar zoo wie *de-
zelve* zal gedaan en geleerd hebben,
die zal groot genaamd worden in
het Koningrijk der hemelen.
20 Want ik zeg u : ten zij uwe
geregtigheid overvloediger zij, dan
der Schriftgeleerden en der Fari-
zeën, dat gij in het Koningrijk der
hemelen geenszins zult ingaan.
21 Gij hebt gehoord, dat *tot* de
Ouden gezegd is : gij zult niet
dooden: maar zoo wie doodt, *die*
zal strafbaar zijn door het gerigt.
22 Doch ik zeg u : zoo wie te
onregt op zijnen broeder toornig
is, die zal strafbaar zijn door het
gerigt: en wie tot zijnen broeder
zegt, Ráka! die zal strafbaar zijn
door den grooten Raad; maar wie
zegt : gij dwaas! die zal strafbaar
zijn door het helsche vuur.
23 Zoo gij dan uwe gave zult op
het altaar offeren, en aldaar ge-
dachtig wordt, dat uw broeder
iets tegen u heeft;
24 Laat daar uwe gave voor het
altaar, en ga heen, verzoen u eerst
met uwen broeder, en kom dan
en offer uwe gave.
25 Wees haastelijk welgezind
jegens uwe wederpartij, terwijl
gij nog met hem op den weg zijt;
opdat de wederpartij niet misschien
u den Regter overlevere, en de
Regter u den dienaar overlevere,
en gij in de gevangenis geworpen
wordt.
26 Voorwaar ik zeg u : gij zult
daar geenszins uitkomen, totdat
gij den laatsten penning zult be-
taald hebben.
27 Gij hebt gehoord, dat *van* de
Ouden gezegd is : gij zult geen
overspel doen.
28 Maar ik zeg u, dat zoo wie
eene vrouw *aan*ziet, om dezelve
te begeeren, die heeft alreede over-
spel in zijn hart met haar gedaan.
29 Indien dan uw regteroog u
ergert, trek het uit, en werp het
van u : want het is u nut, dat één
uwer leden verga, en niet uw ge-
heele ligchaam in de hel geworpen
worde.
30 En indien uwe regterhand u
ergert, houw ze af, en werp ze

van u : want het is u nut, dat één uwer leden verga, en niet uw geheele ligchaam in de hel geworpen worde.
31 Er is ook gezegd : zoo wie zijne vrouw verlaten zal, die geve haar eenen scheidbrief.
32 Maar ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzake van hoererij, die maakt, dat zij overspel doet; en zoo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.
33 Wederom hebt gij gehoord, dat *van* de Ouden gezegd is : gij zult den eed niet breken, maar gij zult den Heere uwe eeden houden.
34 Maar ik zeg u : zweer ganschelijk niet, noch bij den hemel, omdat hij is de troon Gods;
35 Noch bij de aarde, omdat zij is de voetbank zijner voeten; noch bij Jerùzalem, omdat zij is de stad des grooten Konings;
36 Noch bij uw hoofd zult gij zweren, omdat gij niet één haar kunt wit of zwart maken :
37 Maar laat zijn uw woord ja, ja : neen, neen; wat boven dezen is, dat is uit den boozen.
38 Gij hebt gehoord, dat gezegd is : oog om oog, en tand om tand.
39 Maar ik zeg u, dat gij den boozen niet wederstaat; maar, zoo wie u op de regterwang slaat, keer hem ook de andere toe;
40 En zoo iemand met u regten wil, en uwen rok nemen, laat hem ook den mantel;
41 En zoo wie u zal dwingen éénе mijl te gaan, ga met hem twee *mijlen*.
42 Geef dengenen, die *iets* van u bidt, en keer u niet af van dengenen, die van u leenen wil.
43 Gij hebt gehoord, dat er gezegd is : gij zult uwen naasten lief hebben, en uwen vijand zult gij haten.
44 Maar ik zeg u : hebt uwe vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel dengenen, die u haten; en bidt voor degenen, die u geweld doen, en die u vervolgen;
45 Opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, die in de hemelen is : want hij doet zijne zon opgaan over boozen en goeden, en regent over regtvaardigen en onregtvaardigen.
46 Want indien gij lief hebt, die u liefhebben, wat loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde?
47 En indien gij uwe broeders alleen groet, wat doet gij boven anderen? Doen ook niet de tollenaars alzoo?
48 Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, die in de Hemelen is, volmaakt is.

HOOFDSTUK VI.

HEBT acht, dat gij uwe aalmoes niet doet voor de menschen, om van hen gezien te worden : anders zoo hebt gij geenen loon bij uwen Vader, die in de hemelen is.

2 Wanneer gij dan aalmoes doet,
zoo laat voor u niet trompetten,
gelijk de geveinsden in de Syna-
gogen en op de straten doen, op-
dat zij van de menschen geëerd
mogen worden. Voorwaar, zeg ik
u : zij hebben hunnen loon weg.
3 Maar als gij aalmoes doet, zoo
laat uwe linker*hand* niet weten,
wat uwe regter doet;
4 Opdat uwe aalmoes in het ver-
borgen zij : en uw Vader, die in
het verborgen ziet, die zal het u
in het openbaar vergelden.
5 En wanneer gij bidt, zoo zult
gij niet zijn gelijk de geveinsden :
want die plegen gaarne, in de Sy-
nagogen en op de hoeken der stra-
ten staande, te bidden, opdat zij
van de menschen mogen gezien
worden. Voorwaar ik zeg u, dat
zij hunnen loon weg hebben.
6 Maar gij, wanneer gij bidt, ga
in uwe binnenkamer, en uwe deur
gesloten hebbende, bid uwen Va-
der, die in het verborgen is; en uw
Vader, die in het verborgen ziet,
zal het u in het openbaar vergelden.
7 En als gij bidt, zoo gebruikt
geen ijdel verhaal van woorden,
gelijk de Heidenen : want zij mee-
nen, dat zij door hunne veelheid
van woorden zullen verhoord wor-
den.
8 Wordt dan hun niet gelijk :
want uw Vader weet, wat gij van
noode hebt, eer gij Hem bidt.
9 Gij dan bidt aldus : Onze Va-
der, die in de hemelen *zijt!* uw
naam worde geheiligd.
10 Uw Koningrijk kome. Uw wil
geschiede, gelijk in den hemel,
alzoo ook op de aarde.
11 Geef ons heden ons dage-
lijksch brood.
12 En vergeef ons onze schul-
den, gelijk ook wij vergeven on-
zen schuldenaren.
13 En leid ons niet in verzoe-
king, maar verlos ons van den
boozen. Want uw is het koning-
rijk, en de kracht, en de heerlijk-
heid, in der eeuwigheid, Amen.
14 Want indien gij den menschen
hunne misdaden vergeeft, zoo zal
uw hemelsche Vader ook u ver-
geven.
15 Maar indien gij den men-
schen hunne misdaden niet ver-
geeft, zoo zal ook uw Vader uwe
misdaden niet vergeven.
16 En wanneer gij vast, toont
geen droevig gezigt, gelijk de
geveinsden : want zij mismaken
hunne aangezigten, opdat zij van
de menschen mogen gezien wor-
den, als zij vasten. Voorwaar ik
zeg u, dat zij hunnen loon weg
hebben.
17 Maar gij, als gij vast, zalf uw
hoofd, en wasch uw aangezigt;
18 Opdat het van de menschen
niet gezien worde, als gij vast,
maar van uwen Vader, die in het
verborgen is; en uw Vader, die
in het verborgen ziet, zal het u in
het openbaar vergelden.
19 Vergadert u geene schatten
op de aarde, waar ze de motte
en de roest verderft, en waar de

dieven doorgraven en stelen:
20 Maar vergadert u schatten in
den hemel, waar ze noch motte,
noch roest verderft, en waar de
dieven niet doorgraven, noch ste-
len:
21 Want waar uw schat is, daar
zal ook uw hart zijn.
22 De kaars des ligchaams is het
oog; indien dan uw oog eenvoudig
is, zoo zal uw geheele ligchaam
verlicht wezen;
23 Maar indien uw oog boos is,
zoo zal geheel uw ligchaam duis-
ter zijn. Indien dan het licht, dat
in u is, duisternis is, hoe groot
zal de duisternis *zelve zijn!*
24 Niemand kan twee heeren
dienen: want of hij zal den éénen
haten en den anderen lief hebben,
of hij zal den éénen aanhangen en
den anderen verachten; gij kunt
niet God dienen en den Mammon.
25 Daarom zeg ik u: zijt niet
bezorgd voor uw leven, wat gij
eten, en wat gij drinken zult;
noch voor uw ligchaam, waar-
mede gij u kleeden zult: is het
leven niet meer dan het voedsel,
en het ligchaam dan de klee-
ding?
26 Aanziet de vogelen des he-
mels, dat zij niet zaaijen, noch
maaijen, noch verzamelen in de
schuren; en uw hemelsche Vader
voedt *nogtans* dezelve: gaat gij
dezelve niet *zeer* veel te boven?
27 Wie toch van u kan, met
bezorgd te zijn, éène el tot zijne
lengte toedoen?
28 En wat zijt gij bezorgd voor
de kleeding? Aanmerkt de leliën
des velds, hoe zij wassen: zij ar-
beiden niet, en spinnen niet:
29 En ik zeg u, dat ook Sálomo,
in al zijne heerlijkheid, niet is
bekleed geweest, gelijk ééne van
dezen.
30 Indien nu God het gras des
velds, dat heden is, en morgen in
den oven geworpen wordt, alzoo
bekleedt, zal Hij u niet veel meer
kleeden, gij kleingeloovigen?
31 Daarom zijt niet bezorgd,
zeggende: wat zullen wij eten?
of wat zullen wij drinken? of
waarmede zullen wij ons klee-
den?
32 Want al deze dingen zoeken
de Heidenen: want uw hemel-
sche Vader weet, dat gij al deze
dingen behoeft.
33 Maar zoekt eerst het Koning-
rijk Gods en zijne geregtigheid,
en al deze dingen zullen u toege-
worpen worden.
34 Zijt dan niet bezorgd tegen
den morgen: want de morgen zal
voor het zijne zorgen: *elke* dag
heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.

HOOFDSTUK VII.

OORDEELT niet, opdat gij niet
geoordeeld wordt.
2 Want met welk oordeel gij
oordeelt, zult gij geoordeeld wor-
den; en met welke mate gij meet,
zal u wedergemeten worden.
3 En wat ziet gij den splinter,
die in het oog uws broeders is,

maar den balk, die in uw oog is,
merkt gij niet?
4 Of, hoe zult gij tot uwen broeder zeggen: laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe; en zie, er is een balk in uw oog?
5 Gij geveinsde! werp eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit uws broeders oog uit te doen.
6 Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uwe paarlen voor de zwijnen; opdat zij niet te eeniger tijd dezelve met hunne voeten vertreden, en *zich* omkeerende u verscheuren.
7 Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.
8 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.
9 Of wat mensch is er onder u, zoo zijn zoon hem zou bidden om brood, die hem eenen steen zal geven?
10 En zoo hij hem om een' visch zou bidden, die hem eene slang zal geven?
11 Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal uw Vader, die in de hemelen is, goede *gaven* geven dengenen, die ze van Hem bidden!
12 Alle *dingen* dan, die gij wilt, dat u de menschen zouden doen, doet gij hun ook alzoo: want dat is de wet en de Profeten.
13 Gaat in door de enge poort: want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan:
14 Want de poort is eng, en de weg is naauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden.
15 Maar wacht u van de valsche Profeten, dewelke in schaapskleederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven.
16 Aan hunne vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook eene druif van doornen, of vijgen van distelen?
17 Alzoo een ieder goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten.
18 Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen.
19 Een ieder boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.
20 Zoo zult gij dan dezelve aan hunne vruchten kennen.
21 Niet een iegelijk, die tot mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koningrijk der hemelen, maar die daar doet den wil mijns Vaders, die in de hemelen is.
22 Velen zullen te dien dage tot mij zeggen: Heere, Heere! heb-

ben wij niet in uwen naam gepro-
feteerd, en in uwen naam duive-
len uitgeworpen, en in uwen naam
vele krachten gedaan?
23 En dan zal ik hun opentlijk
aanzeggen : ik heb u nooit ge-
kend; gaat weg van mij, gij, die
de ongeregtigheid werkt!
24 Een iegelijk dan, die deze
mijne woorden hoort en dezelve
doet, dien zal ik vergelijken
bij een' voorzigtig man, die zijn
huis op eene steenrots gebouwd
heeft;
25 En er is slagregen nedergeval-
len, en de waterstroomen zijn ge-
komen, en de winden hebben ge-
waaid, en zijn tegen hetzelve huis
aangevallen, en het is niet geval-
len, want het was op de steenrots
gegrond.
26 En een iegelijk, die deze
mijne woorden hoort en dezelve
niet doet, die zal bij eenen dwa-
zen man vergeleken worden, die
zijn huis op het zand gebouwd
heeft;
27 En de slagregen is nederge-
vallen, en de waterstroomen zijn
gekomen, en de winden hebben
gewaaid, en zijn tegen hetzelve
huis aangeslagen, en het is geval-
len, en zijn val was groot.
28 En het is geschied, als Jezus
deze woorden geëindigd had, *dat*
de scharen zich ontzetteden over
zijne leer :
29 Want hij leerde hen, als
magt hebbende, en niet als de
Schriftgeleerden.

HOOFDSTUK VIII.

TOEN hij nu van den berg af-
geklommen was, zijn hem
vele scharen gevolgd.
2 En ziet, een melaatsche kwam,
en aanbad hem, zeggende : Heere!
indien gij wilt, gij kunt mij rei-
nigen.
3 En Jezus, de hand uitstrek-
kende, heeft hem aangeraakt, zeg-
gende : ik wil, word gereinigd!
En terstond werd *hij van* zijne
melaatschheid gereinigd.
4 En Jezus zeide tot hem : zie,
dat gij *dit* niemand zegt; maar ga
heen, toon u zelven den Priester,
en offer de gave, die Mozes gebo-
den heeft, hun tot eene getuigenis.
5 Als nu Jezus te Kapernaüm in-
gegaan was, kwam tot hem een
Hoofdman over honderd, bid-
dende hem,
6 En zeggende : Heere! mijn
knecht ligt te huis geraakt, en
lijdt zware pijnen.
7 En Jezus zeide tot hem : ik zal
komen en hem genezen.
8 En de Hoofdman over honderd,
antwoordende, zeide : Heere! ik
ben niet waardig, dat gij onder
mijn dak zoudt inkomen, maar
spreek alleenlijk een woord, en
mijn knecht zal genezen worden.
9 Want ik ben ook een mensch
onder de magt *van anderen,*
hebbende onder mij krijgsknech-
ten; en ik zeg tot dezen : ga! en hij
gaat: en tot den anderen : kom!
en hij komt; en tot mijnen dienst-
knecht : doe dat! en hij doet het.

10 Jezus nu, *dit* hoorende, heeft
zich verwonderd, en zeide tot degenen
die *hem* volgden : voorwaar,
zeg ik u, ik heb zelfs in
Israël zoo groot een geloof niet
gevonden.
11 Doch ik zeg u, dat velen zullen
komen van Oosten en Westen,
en zullen met Abraham, en
Izak, en Jakob, aanzitten in het
Koningrijk der hemelen;
12 En de kinderen des Koningrijks
zullen uitgeworpen worden
in de buitenste duisternis : aldaar
zal weening zijn, en knersing der
tanden.
13 En Jezus zeide tot den Hoofdman
over honderd : ga heen, en
u geschiede, gelijk gij geloofd
hebt. En zijn knecht is gezond
geworden te dierzelver ure.
14 En Jezus gekomen zijnde in
het huis van Petrus, zag zijner
vrouws moeder *te bed* liggen, hebbende
de koorts.
15 En hij raakte hare hand aan,
en de koorts verliet haar; en zij
stond op, en diende henlieden.
16 En als het laat geworden
was, hebben zij velen, van den
duivel bezeten, tot hem gebragt,
en hij wierp de *booze* geesten uit
met den woorde, en hij genas allen,
die kwalijk gesteld waren.
17 Opdat vervuld zou worden,
dat gesproken was door Jesaja,
den Profeet, zeggende : hij heeft
onze krankheden op *zich* genomen,
en *onze* ziekten gedragen.
18 En Jezus, vele scharen ziende
rondom zich, beval aan de andere
zijde over te varen.
19 En er kwam een zeker Schriftgeleerde
tot hem, en zeide tot hem :
Meester! ik zal u volgen, waar gij
ook heengaat.
20 En Jezus zeide tot hem : de
vossen hebben holen, en de vogelen
des hemels nesten; maar de
Zoon des menschen heeft niet,
waar hij het hoofd nederlegge.
21 En een ander uit zijne discipelen
zeide tot hem : Heere! laat
mij toe, dat ik eerst heenga, en
mijnen vader begrave.
22 Doch Jezus zeide tot hem :
volg mij, en laat de dooden hunne
dooden begraven.
23 En als hij in het schip gegaan
was, zijn hem zijne discipelen gevolgd.
24 En ziet, er ontstond eene
groote onstuimigheid in de zee,
alzoo dat het schip van de golven
bedekt werd : doch hij sliep.
25 En zijne discipelen, bij *hem*
komende, hebben hem opgewekt,
zeggende : Heere, behoed ons, wij
vergaan!
26 En hij zeide tot hen : wat zijt
gij vreesachtig, gij kleingeloovigen?
Toen stond hij op, en bestrafte
de winden en de zee; en
er werd groote stilte.
27 En de menschen verwonderden
zich, zeggende : hoedanig een
is deze, dat ook de winden en de
zee hem gehoorzaam zijn!
28 En als hij over aan de andere
zijde was gekomen, in het land der

Gergesénen, zijn hem twee, van
den duivel bezeten, ontmoet, ko-
mende uit de graven, die zeer
wreed waren, alzoo dat niemand
door dien weg kon voorbijgaan.
29 En ziet, zij riepen, zeggende:
Jezus, gij Zone Gods! wat heb-
ben wij met u *te doen*? Zijt gij
hier gekomen, om ons te pijnigen
vóór den tijd?
30 En verre van hen was eene
kudde veler zwijnen, weidende.
31 En de duivelen baden hem,
zeggende: indien gij ons uitwerpt,
laat ons toe, dat wij in die kudde
zwijnen varen.
32 En hij zeide tot hen: gaat
heen. En zij uitgaande, voeren
heen in de kudde zwijnen; en
ziet, de geheele kudde zwijnen
stortte van de steilte af in de zee,
en zij stierven in het water.
33 En die ze weidden, zijn ge-
vlugt; en als zij in de stad geko-
men waren, boodschapten zij al
deze dingen, en wat den bezete-
nen *geschied was*.
34 En ziet, de geheele stad ging
uit, Jezus te gemoet; en als zij
hem zagen, baden zij, dat hij uit
hunne landpalen wilde vertrek-
ken.

HOOFDSTUK IX.

EN in het schip gegaan zijnde,
voer hij over en kwam in
zijne stad. En ziet, zij bragten tot
hem eenen geraakten, op een bed
liggende.
2 En Jezus hun geloof ziende,
zeide tot den geraakten: zoon!
zijt welgemoed, uwe zonden zijn
u vergeven.
3 En ziet, sommigen der Schrift-
geleerden zeiden in zich zelven:
deze lastert *God*.
4 En Jezus, ziende hunne ge-
dachten, zeide: waarom over-
denkt gij kwaad in uwe harten?
5 Want wat is ligter, te zeggen:
de zonden zijn u vergeven? of te
zeggen: sta op en wandel?
6 Doch opdat gij moogt weten,
dat de Zoon des menschen magt
heeft op de aarde, de zonden te
vergeven (toen zeide hij tot den
geraakten): sta op, neem uw bed
op, en ga heen naar uw huis.
7 En hij opgestaan zijnde, ging
heen naar zijn huis.
8 De scharen nu, *dat* ziende,
hebben zich verwonderd, en God
verheerlijkt, die zoodanige magt
den menschen gegeven had.
9 En Jezus, van daar voortgaande,
zag een' mensch in het tolhuis zit-
ten, genaamd Matthéüs: en zeide
tot hem: volg mij. En hij op-
staande volgde hem.
10 En het geschiedde, als hij in
het huis *van Matthéüs* aanzat,
ziet, vele tollenaars en zondaars
kwamen en zaten mede aan, met
Jezus en zijne discipelen.
11 En de Farizeën, *dat* ziende,
zeiden tot zijne discipelen: waarom
eet uw meester met de tollenaren
en zondaren?
12 Maar Jezus, *zulks* hoorende,
zeide tot hen: die gezond zijn
hebben den medicijnmeester niet

van noode, maar die ziek zijn.
13 Doch gaat heen, en leert wat
het zij : Ik wil barmhartigheid, en
niet offerande : want ik ben niet
gekomen om te roepen regtvaar-
digen, maar zondaars tot bekee-
ring.
14 Toen kwamen de discipelen
van Johannes tot hem, zeggende :
waarom vasten wij en de Farizeën
veel, en uwe discipelen vasten
niet?
15 En Jezus zeide tot hen : kun-
nen ook de bruilofts-kinderen treu-
ren, zoo lang de bruidegom bij
hen is? Maar de dagen zullen ko-
men, wanneer de bruidegom van
hen zal weggenomen zijn, en dan
zullen zij vasten.
16 Ook zet niemand eenen lap
ongevold laken op een oud kleed :
want deszelfs aangezette lap scheurt
af van het kleed, en er wordt eene
erger scheur.
17 Noch doet men nieuwen wijn
in oude *leder*-zakken; anders zoo
bersten de *leder*-zakken, en de
wijn wordt uitgestort, en de *leder*-
zakken verderven; maar men doet
nieuwen wijn in nieuwe *leder*-
zakken, en beide te zamen wor-
den behouden.
18 Als hij deze dingen tot hen
sprak, ziet, een Overste kwam en
aanbad hem, zeggende : mijne
dochter is nu terstond gestorven,
doch kom en leg uwe hand op
haar, en zij zal leven.
19 En Jezus, opgestaan zijnde,
volgde hem, en zijne discipelen.
20 (En ziet, eene vrouw, die
twaalf jaren het bloedvloeijen ge-
had had, komende tot hem van
achteren, raakte den zoom zijns
kleeds aan :
21 Want zij zeide in zich zelve :
indien ik alleenlijk zijn kleed aan-
raak, zoo zal ik gezond worden.
22 En Jezus, zich omkeerende
en haar ziende, zeide : zijt welge-
moed, dochter! uw geloof heeft u
behouden. En de vrouw werd ge-
zond van dezelve ure af.)
23 En als Jezus in het huis des
Oversten kwam, en zag de pijpers
en de woelende schare,
24 Zeide hij tot hen : vertrekt;
want het dochtertje is niet dood,
maar slaapt. En zij belachten hem.
25 Als nu de schare uitgedreven
was, ging hij in, en greep hare
hand; en het dochtertje stond op.
26 En dit gerucht ging uit door
dat geheele land.
27 En als Jezus van daar voort-
ging, zijn hem twee blinden ge-
volgd, roepende en zeggende : *gij*
zone Davids, ontferm u onzer!
28 En als hij in huis gekomen
was, kwamen de blinden tot hem.
En Jezus zeide tot hen : gelooft
gij, dat ik dat doen kan? Zij zei-
den tot hem : ja, Heere!
29 Toen raakte hij hunne oogen
aan, zeggende : u geschiede naar
uw geloof.
30 En hunne oogen zijn geopend
geworden. En Jezus heeft hun zeer
strengelijk verboden, zeggende :
ziet, dat het niemand wete.

31 Maar zij, uitgegaan zijnde,
hebben hem ruchtbaar gemaakt
door dat geheele land.
32 Als dezen nu uitgingen, ziet,
zoo bragten zij tot hem een mensch,
die stom en van den duivel beze-
ten was.
33 En als de duivel uitgeworpen
was, sprak de stomme. En de
scharen verwonderden zich, zeg-
gende : er is nooit desgelijks in
Israël gezien!
34 Maar de Farizeën zeiden : hij
werpt de duivelen uit door den
Oversten der duivelen.
35 En Jezus omging al de steden
en vlekken, leerende in hunne
Synagogen, en predikende het
Evangelie des Koningrijks, en ge-
nezende alle ziekte en alle kwale
onder het volk.
36 En hij, de scharen ziende,
werd innerlijk met ontferming be-
wogen over hen, omdat zij ver-
moeid en verstrooid waren, gelijk
schapen, die geenen herder hebben.
37 Toen zeide hij tot zijne dis-
cipelen : de oogst is wel groot,
maar de arbeiders zijn weinige;
38 Bidt dan den Heer des oogs-
tes, dat Hij arbeiders in zijnen
oogst uitstoote.

HOOFDSTUK X.

EN zijne twaalf discipelen tot
zich geroepen hebbende, heeft
hij hun magt gegeven over de on-
reine geesten, om dezelve uit te
werpen, en om alle ziekte en alle
kwale te genezen.
2 De namen nu der twaalf Apos-
telen zijn deze : de eerste, Simon,
gezegd Petrus, en Andréas, zijn
broeder; Jacobus, de *zoon* van
Zebedéüs, en Johannes, zijn broe-
der;
3 Philippus en Bartholoméüs;
Thomas en Matthéüs, de tolle-
naar; Jacobus, de *zoon* van Al-
phéüs, en Lebbéüs, toegenaamd
Thaddéüs;
4 Simon Kananítes, en Judas
Iskáriot, die hem ook verraden
heeft.
5 Deze twaalf heeft Jezus uitge-
zonden, en hun bevel gegeven,
zeggende : gij zult niet heengaan
op den weg der Heidenen, en gij
zult niet ingaan in *eenige* stad der
Samaritanen.
6 Maar gaat veel meer heen tot
de verlorene schapen van het huis
Israëls.
7 En heengaande predikt, zeg-
gende : het Koningrijk der heme-
len is nabij gekomen.
8 Geneest de kranken, reinigt de
melaatschen, wekt de dooden op,
werpt de duivelen uit. Gij hebt
het om niet ontvangen, geeft het
om niet.
9 Verkrijgt u noch goud, noch
zilver, noch koper-*geld* in uwe
gordels;
10 Noch male tot den weg, noch
twee rokken, noch schoenen, noch
staf : want de arbeider is zijn voed-
sel waardig.
11 En in wat stad of vlek gij zult
inkomen, onderzoekt, wie daarin

waardig is; en blijft aldaar, totdat
gij *daar* uitgaat.
12 En als gij in het huis gaat,
zoo groet hetzelve.
13 En indien dat huis waardig is,
zoo kome uw vrede over hetzelve;
maar indien het niet waardig is,
zoo keere uw vrede weder tot u.
14 En zoo iemand u niet zal ont-
vangen, noch uwe woorden hoo-
ren, uitgaande uit dat huis of uit
dezelve stad, schudt het stof uwer
voeten af.
15 Voorwaar zeg ik u: het zal
den lande van Sodom en Gomórra
verdragelijker zijn in den dag des
oordeels, dan dezelve stad.
16 Ziet, ik zende u als schapen
in het midden der wolven: zijt dan
voorzigtig gelijk de slangen, en op-
regt gelijk de duiven.
17 Maar wacht u voor de men-
schen: want zij zullen u overle-
veren in de Raadsvergaderingen,
en in hunne Synagogen zullen zij
u geeselen.
18 En gij zult ook voor Stadhou-
ders en Koningen geleid worden,
om mijnentwil, hun en den Hei-
denen tot getuigenis.
19 Doch wanneer zij u overleve-
ren, zoo zult gij niet bezorgd zijn,
hoe of wat gij spreken zult: want
het zal u in dezelve ure gegeven
worden, wat gij spreken zult.
20 Want gij zijt *het* niet, die
spreekt, maar *het is* de Geest uws
Vaders, die in u spreekt.
21 En de *eene* broeder zal den
anderen broeder overleveren tot
den dood, en de vader het kind,
en de kinderen zullen opstaan te-
gen de ouders, en zullen hen doo-
den.
22 En gij zult van allen gehaat
worden om mijnen naam; maar
die volstandig zal blijven tot het
einde, die zal zalig worden.
23 Wanneer zij u dan in deze stad
vervolgen, vliedt in de andere:
want voorwaar zeg ik u: gij zult
uwe reis door de steden Israëls niet
geëindigd hebben, of de Zoon des
menschen zal gekomen zijn.
24 De discipel is niet boven den
meester, noch de dienstknecht bo-
ven zijnen heer.
25 Het *zij* den discipel genoeg,
dat hij worde gelijk zijn meester,
en de dienstknecht gelijk zijn heer.
Indien zij den heer des huizes
Beëlzebul hebben geheeten, hoe
veel te meer zijne huisgenooten!
26 Vreest dan hen niet: want er
is niets bedekt, hetwelk niet zal
ontdekt worden, en verborgen,
hetwelk niet zal geweten worden.
27 Hetgeen ik u zeg in de duis-
ternis, zegt in het licht; en het-
geen gij hoort in het oor, predikt
dat op de daken.
28 En vreest u niet voor degenen,
die het ligchaam dooden, en de ziel
niet kunnen dooden; maar vreest
veel meer Hem, die beide ziel en
ligchaam kan verderven in de hel.
29 Worden niet twee muschjes
om een penningsken verkocht? En
niet één van deze zal op de aarde
vallen zonder uwen Vader.

30 En ook uwe haren des hoofds
zijn allen geteld.
31 Vreest dan niet, gij gaat vele
muschjes te boven.
32 Een iegelijk dan, die mij be-
lijden zal voor de menschen, dien
zal ik ook belijden voor mijnen
Vader, die in de hemelen *is*.
33 Maar zoo wie mij verloochend
zal hebben voor de menschen,
dien zal ik ook verloochenen voor
mijnen Vader, die in de heme-
len *is*.
34 Meent niet, dat ik gekomen
ben, om vrede te brengen op de
aarde; ik ben niet gekomen, om
vrede te brengen, maar het zwaard.
35 Want ik ben gekomen, om
den mensch tweedragtig te maken
tegen zijnen vader, en de dochter
tegen hare moeder, en de schoon-
dochter tegen hare schoonmoeder.
36 En zij *zullen* des menschen
vijanden *worden,* die zijne huis-
genooten *zijn*.
37 Die vader of moeder lief heeft
boven mij, is mijns niet waardig:
en die zoon of dochter lief heeft
boven mij, is mijns niet waardig.
38 En die zijn kruis niet *op zich*
neemt, en mij navolgt, is mijns
niet waardig.
39 Die zijne ziel vindt, zal de-
zelve verliezen; en die zijne ziel
zal verloren hebben om mijnent-
wil, zal dezelve vinden.
40 Die u ontvangt, ontvangt mij:
en die mij ontvangt, ontvangt
Hem, die mij gezonden heeft.
41 Die eenen Profeet ontvangt
in den naam eens Profeten, zal
den loon eens Profeten ontvangen;
en die eenen regtvaardigen ont-
vangt in den naam eens regtvaar-
digen, zal den loon eens regtvaar-
digen ontvangen.
42 En zoo wie één' van deze
kleinen te drinken geeft alleenlijk
eenen beker koud *waters,* in den
naam eens discipels, voorwaar zeg
ik u, hij zal zijnen loon geenszins
verliezen.

HOOFDSTUK XI.

EN het is geschied, toen Jezus
geëindigd had zijnen twaalf
discipelen bevelen te geven, dat
hij van daar voortging, om te
leeren en te prediken in hunne
steden.
2 En Johannes, in de gevangenis
gehoord hebbende de werken van
Christus, zond twee van zijne dis-
cipelen;
3 En zeide tot hem: zijt gij de-
gene, die komen zou, of verwach-
ten wij eenen anderen?
4 En Jezus antwoordde en zeide
tot hen: gaat heen en bood-
schapt Johannes weder, hetgeen
gij hoort en ziet:
5 De blinden worden ziende, en
de kreupelen wandelen; de me-
laatschen worden gereinigd, en de
dooven hooren; de dooden wor-
den opgewekt, en den armen wordt
het Evangelie verkondigd.
6 En zalig is hij, die aan mij niet
zal geërgerd worden.
7 Als nu dezen heengingen, heeft

Jezus tot de scharen beginnen te
zeggen van Johannes : wat zijt gij
uitgegaan in de woestijn te aan-
schouwen? een riet, dat van den
wind ginds en weder bewogen
wordt?
8 Maar wat zijt gij uitgegaan te
zien? eenen mensch, met zachte
kleederen bekleed? Ziet, die zachte
kleederen dragen, zijn in der Ko-
ningen huizen.
9 Maar wat zijt gij uitgegaan te
zien? een' Profeet? Ja, ik zeg u,
ook veel meer dan een' Profeet.
10 Want deze is het, van den-
welken geschreven staat : ziet, Ik
zende mijnen Engel voor uw aan-
gezigt, die uwen weg bereiden zal
voor u heen.
11 Voorwaar zeg ik u : onder
degenen, die van vrouwen gebo-
ren zijn, is niemand opgestaan
meerder dan Johannes de Dooper;
doch die de minste is in het Ko-
ningrijk der hemelen, is meerder
dan hij.
12 En van de dagen van Johan-
nes den Dooper tot nu toe, wordt
het Koningrijk der hemelen ge-
weld aangedaan, en de geweldi-
gers nemen hetzelve met geweld.
13 Want al de Profeten en de
wet hebben tot Johannes toe ge-
profeteerd.
14 En zoo gij het wilt aannemen,
hij is Elías, die komen zou.
15 Wie ooren heeft om te hoo-
ren, die hoore.
16 Doch waarbij zal ik dit ge-
slacht vergelijken? Het is gelijk
aan de kinderkens, die op de
markten zitten, en hunnen gezel-
len toeroepen,
17 En zeggen : wij hebben u op
de fluit gespeeld, en gij hebt niet
gedanst; wij hebben u klaagliede-
deren gezongen, en gij hebt niet
geweend.
18 Want Johannes is gekomen,
noch etende, noch drinkende, en
zij zeggen : hij heeft den duivel.
19 De Zoon des menschen is ge-
komen, etende en drinkende, en
zij zeggen : ziet daar, een mensch,
die een vraat en wijnzuiper *is,* een
vriend van tollenaren en zondaren.
Doch de wijsheid is geregtvaar-
digd geworden van hare kinde-
ren.
20 Toen begon hij de steden, in
dewelke zijne krachten meest ge-
schied waren, te verwijten, omdat
zij zich niet bekeerd hadden.
21 Wee u, Chórazin! wee u,
Bethsaïda! want zoo in Tyrus en
Sidon de krachten waren geschied,
die in u geschied zijn, zij zouden
zich eertijds in zak en assche be-
keerd hebben.
22 Doch ik zeg u : het zal Tyrus
en Sidon verdragelijker zijn in den
dag des oordeels, dan ulieden.
23 En gij, Kapérnaüm! die tot
den hemel toe zijt verhoogd, gij
zult tot de hel toe nedergestooten
worden. Want zoo in Sodom die
krachten waren geschied, die in
u geschied zijn, zij zouden tot op
den huidigen dag gebleven zijn.
24 Doch ik zeg u, dat het den

lande van Sodom verdragelijker zal zijn in den dag des oordeels, dan u.
25 In dienzelven tijd antwoordde Jezus, en zeide : ik dank U, Vader! Heer des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard.
26 Ja, Vader! want alzoo is geweest het welbehagen voor U.
27 Alle dingen zijn mij overgegeven van mijnen Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil openbaren.
28 Komt herwaarts tot mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u ruste geven.
29 Neemt mijn juk op u, en leert van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult ruste vinden voor uwe zielen.
30 Want mijn juk is zacht, en mijn last is ligt.

HOOFDSTUK XII.

IN dien tijd ging Jezus, op eenen Sabbatdag, door het gezaaide, en zijne discipelen hadden honger, en begonnen aren te plukken, en te eten.
2 En de Farizeën, *dat* ziende, zeiden tot hem : zie, uwe discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen, op den Sabbat.
3 Maar hij zeide tot hen : hebt gij niet gelezen, wat David gedaan heeft, toen hem hongerde, en hun, die met hem *waren*?
4 Hoe hij gegaan is in het huis Gods, en de toonbrooden gegeten heeft, die hem niet geoorloofd waren te eten, noch ook hun, die met hem *waren,* maar den Priesteren alleen.
5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat de Priesters den Sabbat ontheiligen in den tempel, op de Sabbatdagen, en *nogtans* onschuldig zijn?
6 En ik zeg u, dat een meerder dan de tempel hier is.
7 Doch zoo gij geweten hadt, wat het zij : Ik wil barmhartigheid en niet offerande, gij zoudt de onschuldigen niet veroordeeld hebben.
8 Want de Zoon des menschen is een Heer ook van den Sabbat.
9 En van daar voortgaande, kwam hij in hunne Synagoge.
10 En ziet, er was een mensch, die eene dorre hand had, en zij vraagden hem, zeggende : is het ook geoorloofd op de Sabbatdagen te genezen? (opdat zij hem mogten beschuldigen)
11 En hij zeide tot hen : wat mensch zal er zijn onder u, die één schaap heeft, en zoo datzelve op eenen Sabbatdag in eene gracht valt, *die* hetzelve niet zal aangrijpen en uitheffen?
12 Hoe veel gaat nu een mensch een schaap te boven? Zoo is het dan op de Sabbatdagen geoorloofd wel te doen.

13 Toen zeide hij tot dien
mensch : strek uwe hand uit; en
hij strekte ze uit, en zij werd
hersteld, gezond gelijk de an-
dere.
14 En de Farizeën, uitgegaan
zijnde, hielden te zamen raad te-
gen hem, hoe zij hem dooden
mogten.
15 Maar Jezus, *dat* wetende,
vertrok van daar, en vele scharen
volgden hem, en hij genas ze al-
len.
16 En hij gebood hun scherpe-
lijk, dat zij hem niet openbaar
maken zouden;
17 Opdat vervuld zou worden
hetgeen gesproken is door Jesaja,
den Profeet, zeggende :
18 Ziet, mijn knecht, welken Ik
verkoren heb, mijn beminde, in
welken mijne ziel een welbehagen
heeft; Ik zal mijnen Geest op hem
leggen, en hij zal het oordeel den
Heidenen verkondigen.
19 Hij zal niet twisten, noch
roepen, noch zal er iemand zijne
stem op de straten hooren.
20 Het gekrookte riet zal hij niet
verbreken, en het rookende lem-
met zal hij niet uitblusschen, tot-
dat hij het oordeel zal uitbrengen
tot overwinning.
21 En in zijnen naam zullen de
Heidenen hopen.
22 Toen werd tot hem gebragt
een van den duivel bezeten, *die*
blind en stom *was;* en hij genas
hem, alzoo dat de blinde en stomme
beide sprak en zag.
23 En al de scharen ontzetteden
zich, en zeiden : is niet deze de
Zoon van David?
24 Maar de Farizeën, *dit* ge-
hoord hebbende, zeiden : deze
werpt de duivelen niet uit, dan
door Beëlzebul, den Oversten der
duivelen.
25 Doch Jezus, kennende hunne
gedachten, zeide tot hen : een
ieder Koningrijk, dat tegen zich
zelf verdeeld is, wordt verwoest;
en eene iedere stad, of huis, dat
tegen zich zelf verdeeld is, zal
niet bestaan.
26 En indien de Satan den Satan
uitwerpt, zoo is hij tegen zich zel-
ven verdeeld; hoe zal dan zijn
Rijk bestaan?
27 En indien ik door Beëlzebul
de duivelen uitwerp, door wien
werpen ze dan uwe zonen uit?
Daarom zullen die uwe regters
zijn.
28 Maar indien ik door den Geest
Gods de duivelen uitwerp, zoo is
dan het Koningrijk Gods tot u ge-
komen.
29 Of hoe kan iemand in het
huis eens sterken inkomen, en
zijne vaten ontrooven, ten zij dat
hij eerst den sterken gebonden
hebbe? en alsdan zal hij zijn huis
berooven.
30 Wie met mij niet is, die is te-
gen mij; en wie met mij niet ver-
gadert, die verstrooit.
31 Daarom zeg ik u : alle zonde
en lastering zal den menschen ver-
geven worden; maar de lastering

tegen den Geest zal den menschen
niet vergeven worden.
32 En zoo wie *enig* woord gesproken zal hebben tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden: maar zoo wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende.
33 Of maakt den boom goed en zijne vrucht goed; of maakt den boom kwaad en zijne vrucht kwaad: want uit de vrucht wordt de boom gekend.
34 Gij adderen-gebroedsels! hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt? want uit den overvloed des harten spreekt de mond.
35 De goede mensch brengt goede dingen voort uit den goeden schat des harten, en de booze mensch brengt booze dingen voort uit den boozen schat.
36 Maar ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de menschen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap geven in den dag des oordeels.
37 Want uit uwe woorden zult gij geregtvaardigd worden, en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden.
38 Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en Farizeën, zeggende: Meester! wij wilden van u *wel* een teeken zien.
39 Maar hij antwoordde, en zeide tot hen: het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken, en hun zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jonas, den Profeet.
40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvisch, alzoo zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.
41 De mannen van Nínive zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen: want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas: en ziet, meer dan Jonas is hier!
42 De Koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en hetzelve veroordeelen: want zij is gekomen van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Sálomo; en ziet, meer dan Sálomo is hier!
43 En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet.
44 Dan zegt hij: ik zal wederkeeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben: en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.
45 Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mensch wordt erger dan het eerste. Alzoo zal het ook met dit boos geslacht zijn.

46 En als hij nog tot de scharen
sprak, ziet, zijne moeder en broe-
ders stonden buiten, zoekende hem
te spreken.
47 En iemand zeide tot hem : zie,
uwe moeder en uwe broeders staan
daar buiten, zoekende u te spre-
ken.
48 Maar hij, antwoordende, zeide
tot dengenen, die hem *dat* zeide :
wie is mijne moeder, en wie zijn
mijne broeders?
49 En zijne hand uitstrekkende
over zijne discipelen, zeide hij :
ziet, mijne moeder en mijne broe-
ders.
50 Want zoo wie den wil mijns
Vaders doet, die in de hemelen is,
dezelve is mijn broeder, en zus-
ter, en moeder.

HOOFDSTUK XIII.

EN te dien dage Jezus, uit het
huis gegaan zijnde, zat bij
de zee.
2 En tot hem vergaderden vele
scharen, zoodat hij in een schip
ging en nederzat, en al de schare
stond op den oever.
3 En hij sprak tot hen vele din-
gen door gelijkenissen, zeggende :
ziet, een zaaijer ging uit om te
zaaijen.
4 En als hij zaaide, viel een deel
van het zaad bij den weg; en de
vogelen kwamen en aten dat-
zelve op.
5 En een ander *deel* viel op steen-
achtige *plaatsen,* waar het niet
veel aarde had; en het ging ter-
stond op, omdat het geene diepte
van aarde had.
6 Maar als de zon opgegaan was,
zoo is het verbrand geworden: en
omdat het geenen wortel had, is
het verdord.
7 En een ander *deel* viel in de
doornen; en de doornen wiessen
op, en verstikten hetzelve.
8 En een ander *deel* viel in de
goede aarde, en gaf vrucht, het
één honderd, het ander zestig, en
het ander dertig*voud*.
9 Wie ooren heeft om te hooren,
die hoore.
10 En de discipelen, tot hem ko-
mende, zeiden tot hem : waarom
spreekt gij tot hen door gelijke-
nissen?
11 En hij, antwoordende, zeide
tot hen : omdat het u gegeven is,
de verborgenheden van het Ko-
ningrijk der hemelen te weten,
maar dien is het niet gegeven.
12 Want wie heeft, dien zal ge-
geven worden, en hij zal over-
vloedelijk hebben; maar wie niet
heeft, van dien zal genomen wor-
den, ook dat hij heeft.
13 Daarom spreek ik tot hen door
gelijkenissen, omdat zij ziende niet
zien, en hoorende niet hooren,
noch ook verstaan.
14 En in hen wordt de profetie
van Jesaja vervuld, die zegt : met
het gehoor zult gij hooren, en
geenszins verstaan; en ziende zult
gij zien, en geenszins bemerken.
15 Want het hart dezes volks is
dik geworden, en zij hebben met

de ooren zwaarlijk gehoord, en
hunne oogen hebben zij toege-
daan; opdat zij niet te eeniger
tijd met de oogen zouden zien, en
met de ooren hooren, en met het
hart verstaan, en zich bekeeren,
en Ik hen geneze.
16 Doch uwe oogen zijn zalig,
omdat zij zien, en uwe ooren, om-
dat zij hooren.
17 Want voorwaar ik zeg u, dat
vele Profeten en regtvaardigen heb-
ben begeerd te zien de dingen, die
gij ziet, en hebben *ze* niet gezien;
en te hooren de dingen, die gij
hoort, en hebben *ze* niet gehoord.
18 Gij dan, hoort de gelijkenis
van den zaaijer.
19 Als iemand dat woord des Ko-
ningrijks hoort, en niet verstaat,
zoo komt de booze, en rukt weg
hetgeen in zijn hart gezaaid was:
deze is degene, die bij den weg
bezaaid is.
20 Maar die in steenachtige
plaatsen bezaaid is, deze is de-
gene, die het woord hoort, en dat
terstond met vreugde ontvangt;
21 Doch hij heeft geenen wortel
in zich zelven, maar is voor een'
tijd: en als verdrukking of ver-
volging komt, om des woords wil,
zoo wordt hij terstond geërgerd.
22 En die in de doornen bezaaid
is, deze is degene, die het woord
hoort; en de zorgvuldigheid dezer
wereld, en de verleiding des rijk-
doms verstikt het woord, en het
wordt onvruchtbaar.
23 Die nu in de goede aarde be-
zaaid is, deze is degene, die het
woord hoort en verstaat, die ook
vrucht draagt en voortbrengt, de
één honderd, de ander zestig, en
de ander dertig*voud*.
24 Eene andere gelijkenis heeft
hij hun voorgesteld, zeggende:
het Koningrijk der hemelen is ge-
lijk aan een' mensch, die goed zaad
zaaide in zijnen akker.
25 En als de menschen sliepen,
kwam zijn vijand, en zaaide on-
kruid midden in de tarwe, en ging
weg.
26 Toen het nu *tot* kruid opge-
schoten was, en vrucht voort-
bragt, toen openbaarde zich ook
het onkruid.
27 En de dienstknechten van den
heer des huizes gingen, en zeiden
tot hem: heer! hebt gij niet goed
zaad in uwen akker gezaaid? van
waar heeft hij dan dit onkruid?
28 En hij zeide tot hen: een
vijandig mensch heeft dat gedaan.
En de dienstknechten zeiden tot
hem: wilt gij dan, dat wij heen-
gaan en datzelve vergaderen?
29 Maar hij zeide: neen, opdat
gij, het onkruid vergaderende,
ook mogelijk met hetzelve de
tarwe niet uittrekt.
30 Laat ze beiden te zamen op-
wassen tot den oogst, en in den
tijd des oogstes zal ik tot de
maaijers zeggen: vergadert eerst
dat onkruid, en bindt het in bus-
selen, om hetzelve te verbranden;
maar brengt de tarwe zamen in
mijne schuur.

31 Eene andere gelijkenis heeft
hij hun voorgesteld, zeggende: het
Koningrijk der hemelen is gelijk
aan het mostaardzaad, hetwelk
een mensch heeft genomen en in
zijnen akker gezaaid;
32 Hetwelk wel het minste is on-
der al de zaden, maar wanneer het
opgewassen is, dan is het het
meeste van de moeskruiden, en
het wordt een boom, alzoo dat de
vogelen des hemels komen en nes-
telen in zijne takken.
33 Eene andere gelijkenis sprak
hij tot hen, *zeggende:* het Koning-
rijk der hemelen is gelijk aan een'
zuurdeesem, welken eene vrouw
nam en verbergde in drie maten
meels, totdat het geheel gezuurd
was.
34 Al deze dingen heeft Jezus tot
de scharen gesproken door gelijke-
nissen, en zonder gelijkenis sprak
hij tot hen niet;
35 Opdat vervuld zoude worden,
wat gesproken is door den Pro-
feet, zeggende : ik zal mijnen
mond opendoen door gelijkenis-
sen; ik zal voortbrengen dingen,
die verborgen waren van de grond-
legging der wereld.
36 Toen nu Jezus de scharen
van zich gelaten had, ging hij
naar huis. En zijne discipelen
kwamen tot hem, zeggende : ver-
klaar ons de gelijkenis van het on-
kruid des akkers.
37 En hij antwoordende, zeide
tot hen : die het goede zaad zaait,
is de Zoon des menschen;
38 En de akker is de wereld;
en het goede zaad zijn de kinde-
ren des Koningrijks; en het on-
kruid zijn de kinderen des boo-
zen;
39 En de vijand, die hetzelve
gezaaid heeft, is de duivel; en de
oogst is de voleinding der wereld;
en de maaijers zijn de Engelen.
40 Gelijkerwijs dan het onkruid
vergaderd, en met vuur verbrand
wordt, alzoo zal het *ook* zijn in
de voleinding dezer wereld.
41 De Zoon des menschen zal
zijne Engelen uitzenden, en zij
zullen uit zijn Koningrijk verga-
deren al de ergernissen, en dege-
nen, die de ongeregtigheid doen;
42 En zullen dezelve in den vu-
rigen oven werpen: daar zal wee-
ning zijn en knersing der tanden.
43 Dan zullen de regtvaardigen
blinken, gelijk de zon, in het Ko-
ningrijk huns Vaders. Die ooren
heeft om te hooren, die hoore.
44 Wederom is het Koningrijk
der hemelen gelijk aan een' schat,
in den akker verborgen, welken
een mensch gevonden hebbende,
verbergde *dien,* en van blijdschap
over denzelven, gaat hij heen en
verkoopt al wat hij heeft, en koopt
dienzelven akker.
45 Wederom is het Koningrijk
der hemelen gelijk aan een' koop-
man, die schoone paarlen zoekt;
46 Dewelke, hebbende eene paarl
van groote waarde gevonden, ging
heen en verkocht al wat hij had,
en kocht dezelve.

47 Wederom is het Koningrijk
der hemelen gelijk aan een net,
geworpen in de zee, en dat allerlei
soorten *van visschen* zamenbrengt;
48 Hetwelk, wanneer het vol ge-
worden is, *de visschers* aan den
oever optrekken, en nederzittende
lezen het goede uit in *hunne* va-
ten, maar het kwade werpen zij
weg.
49 Alzoo zal het in de voleinding
der eeuwen wezen : de Engelen
zullen uitgaan, en de boozen uit
het midden der regtvaardigen af-
scheiden,
50 En zullen dezelve in den vu-
rigen oven werpen : daar zal zijn
weening en knersing der tanden.
51 En Jezus zeide tot hen : hebt
gij dit alles verstaan? Zij zeiden
tot hem : ja, Heere!
52 En hij zeide tot hen : daarom
een iegelijk Schriftgeleerde, in het
Koningrijk der hemelen onderwe-
zen, is gelijk aan een' heer des
huizes, die uit zijnen schat nieuwe
en oude dingen voortbrengt.
53 En het is geschied, als Jezus
deze gelijkenissen geëindigd had,
vertrok hij van daar.
54 En gekomen zijnde in zijn
vaderland, leerde hij hen in hunne
Synagoge, zoodat zij zich ontzette-
den, en zeiden : van waar *komt* de-
zen die wijsheid en die krachten?
55 Is deze niet de zoon des tim-
mermans? en is zijne moeder niet
genaamd Maria, en zijne broeders
Jacobus en Joses, en Simon en
Judas?
56 En zijne zusters, zijn zij niet
allen bij ons? Van waar *komt* dan
dezen dit alles?
57 En zij werden aan hem geër-
gerd. Maar Jezus zeide tot hen :
een Profeet is niet ongeëerd, dan
in zijn vaderland, en in zijn huis.
58 En hij heeft aldaar niet vele
krachten gedaan, van wege hun
ongeloof.

HOOFDSTUK XIV.

TE dierzelver tijd hoorde He-
ródes, de Viervorst, het ge-
rucht van Jezus;
2 En zeide tot zijne knechten :
deze is Johannes de Dooper; hij
is opgewekt van de dooden, en
daarom werken die krachten in
hem.
3 Want Heródes had Johannes
gevangen genomen, en hem ge-
bonden, en in den kerker gezet,
om Heródias wil, de huisvrouw
van Philippus, zijnen broeder.
4 Want Johannes zeide tot hem :
het is u niet geoorloofd haar te
hebben.
5 En willende hem dooden,
vreesde hij het volk, omdat zij
hem hielden voor een' Profeet.
6 Maar als de dag der geboorte
van Heródes gehouden werd,
danste de dochter van Heródias
in het midden *van hen;* en zij
behaagde aan Heródes.
7 Waarom hij haar met eede be-
loofde te geven, wat zij ook eischen
zou.
8 En zij, te voren onderrigt zijnde

van hare moeder, zeide : geef mij hier in eenen schotel het hoofd van Johannes den Dooper.

9 En de Koning werd bedroefd: doch om de eeden, en degenen, die *met hem* aanzaten, gebood hij, dat het *haar* zou gegeven worden:

10 En zond heen, en onthoofde Johannes in den kerker.

11 En zijn hoofd werd gebragt in eenen schotel, en het dochtertje gegeven; en zij droeg het *tot* hare moeder.

12 En zijne discipelen kwamen, en namen het ligchaam weg, en begroeven hetzelve; en gingen en boodschapten het Jezus.

13 En *als* Jezus *dit* hoorde, vertrok hij van daar te scheep, naar eene woeste plaats alleen; en de scharen, *dat* hoorende, zijn hem te voet gevolgd uit de steden.

14 En Jezus uitgaande, zag eene groote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hunne kranken.

15 En als het nu avond werd, kwamen zijne discipelen tot hem, zeggende : deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan; laat de scharen van u, opdat zij heengaan in de vlekken, en zich zelven spijze koopen.

16 Maar Jezus zeide tot hen : het is hun niet van noode heen te gaan; geeft gij hun te eten.

17 Doch zij zeiden tot hem : wij hebben hier niet, dan vijf brooden en twee visschen.

18 En hij zeide : brengt mij dezelve hier.

19 En hij beval de scharen neder te zitten op het gras, en nam de vijf brooden en de twee visschen, en opwaarts ziende naar den hemel, zegende dezelve; en als hij ze gebroken had, gaf hij de brooden den discipelen, en de discipelen aan de scharen.

20 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven.

21 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.

22 En terstond dwong Jezus zijne discipelen in het schip te gaan, en vóór hem af te varen naar de andere zijde, terwijl hij de scharen van zich zou laten.

23 En als hij nu de scharen van zich gelaten had, klom hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zoo was hij daar alleen.

24 En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren : want de wind was *hun* tegen.

25 Maar ter vierde wake des nachts kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee.

26 En de discipelen, ziende hem op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende : het is een spooksel! en zij schreeuwden van vreeze.

27 Maar terstond sprak hen Jezus aan, zeggende : zijt goeds moeds, ik ben het, vreest niet.

28 En Petrus antwoordde hem, en zeide : Heere! indien gij het zijt, zoo gebied mij tot u te komen op het water.

29 En hij zeide : kom. En Petrus klom neder van het schip, en wandelde op het water, om tot Jezus te komen.

30 Maar ziende den sterken wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende : Heere, behoud mij!

31 En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan, en zeide tot hem : gij kleingeloovige! waarom hebt gij gewankeld?

32 En als zij in het schip geklommen waren, stilde de wind.

33 Die nu in het schip *waren,* kwamen en aanbaden hem, zeggende : waarlijk gij zijt Gods Zoon!

34 En overgevaren zijnde, kwamen zij in het land Gennésaret.

35 En als de mannen van die plaats hem werden kennende, zonden zij in dat geheele omliggende land, en bragten tot hem allen, die kwalijk gesteld waren;

36 En baden hem, dat zij alleenlijk den zoom zijns kleeds zouden mogen aanraken; en zoo velen als *hem* aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK XV.

TOEN kwamen tot Jezus *eenige* Schriftgeleerden en Farizeën, die van Jerûzalem *waren,* zeggende :

2 Waarom overtreden uwe discipelen de inzetting der Ouden? want zij wasschen hunne handen niet, wanneer zij brood zullen eten.

3 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen : waarom overtreedt ook gij het gebod Gods, door uwe inzetting?

4 Want God heeft geboden, zeggende : eer uwen vader en moeder; en, wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.

5 Maar gij zegt : zoo wie tot vader of moeder zal zeggen : *het is* eene gave, zoo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen; en zijnen vader of zijne moeder geenszins zal eeren, *die voldoet.*

6 En gij hebt *alzoo* Gods gebod krachteloos gemaakt door uwe inzetting.

7 Gij geveinsden! wel heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende :

8 Dit volk genaakt Mij met hunnen mond, en eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij;

9 Doch te vergeefs eeren zij Mij, leerende leeringen, *die* geboden van menschen *zijn.*

10 En als hij de schare tot zich geroepen had, zeide hij tot hen : hoort en verstaat.

11 Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mensch niet; maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mensch.

12 Toen kwamen zijne discipe-
len tot hem, en zeiden tot hem:
weet gij *wel*, dat de Farizeën,
deze rede hoorende, geërgerd zijn
geweest?
13 Maar hij, antwoordende, zei-
de: alle plant, die mijn hemelsche
Vader niet geplant heeft, zal uit-
geroeid worden.
14 Laat hen varen, zij zijn blinde
leidslieden der blinden. Indien nu
de blinde den blinden leidt, zoo
zullen zij beiden in de gracht val-
len.
15 En Petrus, antwoordende,
zeide tot hem: verklaar ons deze
gelijkenis.
16 Maar Jezus zeide: zijt ook
gijlieden alsnog onwetende?
17 Verstaat gij nog niet, dat al
wat ten monde ingaat, in den buik
komt, en in de heimelijkheid wordt
uitgeworpen?
18 Maar die dingen, die ten
monde uitgaan, komen voort uit
het hart, en dezelve ontreinigen
den mensch.
19 Want uit het hart komen
voort, booze bedenkingen, dood-
slagen, overspelen, hoererijen,
dieverijen, valsche getuigenissen,
lasteringen.
20 Deze dingen zijn het, die den
mensch ontreinigen; maar het eten
met ongewasschen handen ontrei-
nigt den mensch niet.
21 En Jezus, van daar gaande,
vertrok naar de deelen van Tyrus
en Sidon.
22 En ziet, eene Kananésche
vrouw, uit die landpalen komende,
riep tot hem, zeggende: Heere,
gij zone Davids, ontferm u mij-
ner! mijne dochter is deerlijk van
den duivel bezeten.
23 Doch hij antwoordde haar
niet een woord. En zijne discipe-
len, tot hem komende, baden
hem, zeggende: laat haar van u,
want zij roept ons na.
24 Maar hij, antwoordende,
zeide: ik ben niet gezonden dan
tot de verlorene schapen van het
huis Israëls.
25 En zij kwam en aanbad hem,
zeggende: Heere, help mij!
26 Doch hij antwoordde en zeide:
het is niet betamelijk het brood
der kinderen te nemen, en den
hondekens *voor* te werpen.
27 En zij zeide: ja Heere! doch
de hondekens eten ook van de
brokjes, die er vallen van de tafel
hunner heeren.
28 Toen antwoordde Jezus, en
zeide tot haar: o vrouw! groot is
uw geloof; u geschiede, gelijk gij
wilt. En hare dochter werd gezond
van diezelve ure.
29 En Jezus, van daar vertrek-
kende, kwam aan de zee van Ga-
liléa, en klom op den berg, en zat
daar neder.
30 En vele scharen zijn tot hem
gekomen, hebbende bij zich kreu-
pelen, blinden, stommen, lam-
men, en vele anderen, en wierpen
ze voor de voeten van Jezus; en
hij genas dezelve.
31 Alzoo dat de scharen zich

verwonderden, ziende de stommen
sprekende, de lammen gezond, de
kreupelen wandelende, en de blin-
den ziende: en zij verheerlijkten
den God Israëls.
32 En Jezus, zijne discipelen tot
zich geroepen hebbende, zeide:
ik word innerlijk met ontferming
bewogen over de schare, omdat
zij nu drie dagen bij mij gebleven
zijn, en hebben niet, wat zij eten
zouden: en ik wil hen niet nuch-
teren van mij laten, opdat zij op
den weg niet bezwijken.
33 En zijne discipelen zeiden tot
hem: van waar *zullen* wij zoo
vele brooden in de woestijn *beko-
men*, dat wij zulk eene groote
schare zouden verzadigen?
34 En Jezus zeide tot hen: hoe
vele brooden hebt gij? Zij zeiden:
zeven, en weinige vischjes.
35 En hij gebood de scharen ne-
der te zitten op de aarde.
36 En hij nam de zeven brooden
en de visschen, en als hij gedankt
had, brak hij ze, en gaf ze zijnen
discipelen, en de discipelen *gaven
ze* aan de schare.
37 En zij aten allen en werden
verzadigd, en zij namen op, het
overschot der brokken, zeven volle
manden.
38 En die daar gegeten hadden,
waren vier duizend mannen, zon-
der de vrouwen en kinderen.
39 En de scharen van zich gela-
ten hebbende, ging hij in het
schip, en kwam in de landpalen
van Magdala.

HOOFDSTUK XVI.

En de Farizeeën en Sadduceeën
tot hem gekomen zijnde, en
hem verzoekende, begeerden van
hem, dat hij hun een teeken uit
den hemel zou toonen.
2 Maar hij antwoordde, en zeide
tot hen: als het avond geworden
is, zegt gij: schoon weder, want
de hemel is rood.
3 En des morgens: heden on-
weder, want de hemel is droevig
rood. Gij geveinsden! het aan-
schijn des hemels weet gij wel
te onderscheiden, en kunt gij de
teekenen der tijden niet *onder-
scheiden?*
4 Het boos en overspelig geslacht
verzoekt een teeken; en hun zal
geen teeken gegeven worden, dan
het teeken van Jonas, den Pro-
feet. En hen verlatende, ging hij
weg.
5 En als zijne discipelen op de
andere zijde gekomen waren, had-
den zij vergeten brooden *mede* te
nemen.
6 En Jezus zeide tot hen: ziet
toe, en wacht u van den zuurdee-
sem der Farizeeën en Sadduceeën.
7 En zij overlegden bij zich zel-
ven, zeggende: *het is* omdat wij
geene brooden *mede*genomen heb-
ben.
8 En Jezus, *dat* wetende, zeide
tot hen: wat overlegt gij bij u
zelven, gij kleingeloovigen! dat
gij geene brooden *mede*genomen
hebt?

9 Verstaat gij nog niet? en gedenkt gij niet aan de vijf brooden der vijf duizend *mannen,* en hoe vele korven gij opnaamt?
10 Noch aan de zeven brooden der vier duizend *mannen,* en hoe vele manden gij opnaamt?
11 Hoe verstaat gij niet, dat ik u van geen brood gesproken heb, *als ik zeide,* dat gij u wachten zoudt van den zuurdeesem der Farizeën en Sadduceën?
12 Toen verstonden zij, dat hij niet gezegd had, dat zij zich wachten zouden van den zuurdeesem des broods, maar van de leer der Farizeën en Sadduceën.
13 Als nu Jezus gekomen was in de deelen van Cesaréa Philippi, vraagde hij zijne discipelen, zeggende : wie zeggen de menschen, dat ik, de Zoon des menschen, ben?
14 En zij zeiden : sommigen, Johannes de Dooper; en anderen, Elías; en anderen, Jeremía, of één van de Profeten.
15 Hij zeide tot hen : maar gij, wie zegt gij, dat ik ben?
16 En Simon Petrus, antwoordende, zeide : gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.
17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem : zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona! want vleesch en bloed heeft u *dat* niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is.
18 En ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze Petra zal ik mijne gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.
19 En ik zal u geven de sleutelen van het Koningrijk der hemelen; en zoo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zoo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.
20 Toen verbood hij zijnen discipelen, dat zij niemand zeggen zouden, dat hij was Jezus, de Christus.
21 Van toen aan begon Jezus zijnen discipelen te vertoonen, dat hij moest heengaan naar Jerûzalem, en veel lijden van de Ouderlingen, en Overpriesteren, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden.
22 En Petrus, hem tot zich genomen hebbende, begon hem te bestraffen, zeggende : Heere, *zijt* u genadig! dit zal u geenszins geschieden.
23 Maar hij, zich omkeerende, zeide tot Petrus : ga weg achter mij, Satanas! gij zijt mij een aanstoot : want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der menschen zijn.
24 Toen zeide Jezus tot zijne discipelen : zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijn kruis op, en volge mij.
25 Want zoo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve

verliezen; maar zoowie zijn leven verliezen zal, om mijnentwil, die zal hetzelve vinden.

26 Want wat baat het een' mensch, zoo hij de geheele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mensch geven, tot lossing van zijne ziel?

27 Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders, met zijne Engelen, en alsdan zal hij een' iegelijk vergelden naar zijn doen.

28 Voorwaar zeg ik u : er zijn sommigen van die hier staan, dewelke den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des menschen zullen hebben zien komen in zijn Koningrijk.

HOOFDSTUK XVII.

En na zes dagen nam Jezus met zich Petrus, en Jacobus, en Johannes, zijnen broeder, en bragt hen op eenen hoogen berg alleen.

2 En hij werd voor hen veranderd van gedaante; en zijn aangezigt blonk gelijk de zon, en zijne kleederen werden wit, gelijk het licht.

3 En ziet, van hen werden gezien Mozes en Elías, met hem zamensprekende.

4 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus : Heere! het is goed, dat wij hier zijn; zoo gij wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken, voor u éénen, en voor Mozes éénen, en éénen voor Elías.

5 Terwijl hij nog sprak, ziet, eene luchtige wolk heeft hen overschaduwd; en ziet, eene stem uit de wolk, zeggende : deze is mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik mijn welbehagen heb; hoort hem!

6 En de discipelen, *dit* hoorende, vielen op hun aangezigt, en werden zeer bevreesd.

7 En Jezus, bij hen komende, raakte hen aan, en zeide : staat op en vreest niet.

8 En hunne oogen opheffende, zagen zij niemand, dan Jezus alleen.

9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende: zegt niemand dit gezigt, totdat de Zoon des menschen zal opgestaan zijn uit de dooden.

10 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende : wat zeggen dan de Schriftgeleerden, dat Elías eerst moest komen?

11 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen : Elías zal wel eerst komen, en alles weder oprigten.

12 Maar ik zeg u, dat Elías nu gekomen is, en zij hebben hem niet gekend; doch zij hebben aan hem gedaan al wat zij hebben gewild; alzoo zal ook de Zoon des menschen van hen lijden.

13 Toen verstonden de discipelen, dat hij hun van Johannes den Dooper gesproken had.

14 En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot hem een mensch, vallende voor hem op de knieën, en zeggende :

15 Heere! ontferm u over mij-
nen zoon, want hij is maanziek,
en is in zwaar lijden : want me-
nigmaal valt hij in het vuur, en
menigmaal in het water.
16 En ik heb hem tot uwe disci-
pelen gebragt, en zij hebben hem
niet kunnen genezen.
17 En Jezus, antwoordende,
zeide : o ongeloovig en verkeerd
geslacht! hoe lang zal ik nog met
ulieden zijn? hoe lang zal ik u nog
verdragen? Brengt hem mij hier.
18 En Jezus bestrafte hem, en
de duivel ging van hem uit, en het
kind werd genezen van die ure af.
19 Toen kwamen de discipelen
tot Jezus alleen, en zeiden :
waarom hebben wij hem niet kun-
nen uitwerpen?
20 En Jezus zeide tot hen : om
uws ongeloofs wil; want voor-
waar zeg ik u : zoo gij een geloof
hadt als een mostaardzaad, gij
zoudt tot dezen berg zeggen : ga
heen van hier derwaarts! en hij
zal heengaan : en niets zal u on-
mogelijk zijn.
21 Maar dit geslacht vaart niet
uit, dan door bidden en vasten.
22 En als zij in Galiléa verkeer-
den, zeide Jezus tot hen : de
Zoon des menschen zal overgele-
verd worden in de handen der
menschen;
23 En zij zullen hem dooden, en
ten derden dage zal hij opgewekt
worden. En zij werden zeer be-
droefd.
24 En als zij te Kapernaüm in-
gekomen waren, gingen tot Petrus
die de Didrachmen ontvingen, en
zeiden : uw Meester, betaalt hij
de Didrachmen niet?
25 Hij zeide : ja. En toen hij in
huis gekomen was, voorkwam
hem Jezus, zeggende : wat dunkt
u, Simon? de Koningen der aarde,
van wie nemen zij tollen of schat-
ting? van hunne zonen, of van
de vreemden?
26 Petrus zeide tot hem : van
de vreemden. Jezus zeide tot hem :
zoo zijn dan de zonen vrij.
27 Maar opdat wij hun geenen
aanstoot geven, ga heen naar de
zee, werp den angel *uit*, en den
eersten visch, die opkomt, neem,
en zijnen mond geopend hebbende,
zult gij eenen stater vinden; neem
dien, en geef hem aan hen voor
mij en u.

HOOFDSTUK XVIII.

TE dierzelver ure kwamen de
discipelen tot Jezus, zeggen-
de : wie is toch de meeste in het
Koningrijk der hemelen?
2 En Jezus een kindeken tot zich
geroepen hebbende, stelde dat in
het midden van hen,
3 En zeide : voorwaar zeg ik u :
indien gij u niet verandert, en
wordt gelijk de kinderkens, zoo
zult gij in het Koningrijk der he-
melen geenszins ingaan.
4 Zoo wie dan zich zelven zal
vernederen, gelijk dit kindeken,
deze is de meeste in het Koning-
rijk der hemelen.

5 En zoo wie zoodanig een kin-
deken ontvangt in mijnen naam,
die ontvangt mij.
6 Maar zoo wie een' van deze
kleinen, die in mij gelooven, er-
gert, het ware hem nutter, dat een
molensteen aan zijnen hals gehan-
gen, en dat hij verzonken ware in
de diepte der zee.
7 Wee der wereld van de erger-
nissen! want het is noodzakelijk,
dat de ergernissen komen: doch
wee dien mensch, door welken de
ergernis komt!
8 Indien dan uwe hand of uw
voet u ergert, houw ze af en werp
ze van u. Het is u beter, tot het
leven in te gaan, kreupel of ver-
minkt *zijnde*, dan twee handen of
twee voeten hebbende, in het eeu-
wige vuur geworpen te worden.
9 En indien uw oog u ergert, trek
het uit, en werp het van u. Het
is u beter, maar één oog heb-
bende, tot het leven in te gaan,
dan twee oogen hebbende, in het
helsche vuur geworpen te wor-
den.
10 Ziet toe, dat gij niet een' van
deze kleinen veracht: want ik
zeg ulieden, dat hunne Engelen,
in de hemelen, altijd zien het aan-
gezigt mijns Vaders, die in de he-
melen is.
11 Want de Zoon des menschen
is gekomen om zalig te maken, dat
verloren was.
12 Wat dunkt u? indien eenig
mensch honderd schapen had, en
één uit dezelve afgedwaald ware,
zal hij niet de negen en negentig
laten, en op de bergen heengaande,
het afgedwaalde zoeken?
13 En indien het geschiedt, dat
hij hetzelve vindt, voorwaar ik
zeg u, dat hij zich meer verblijdt
over hetzelve, dan over de negen
en negentig, die niet afgedwaald
zijn geweest.
14 Alzoo is de wil niet uws Va-
ders, die in de hemelen is, dat
één van deze kleinen verloren ga.
15 Maar indien uw broeder tegen
u gezondigd heeft, ga heen en
bestraf hem tusschen u en hem
alleen; indien hij u hoort, zoo hebt
gij uwen broeder gewonnen.
16 Maar indien hij *u* niet hoort,
zoo neem nog één of twee met u;
opdat in den mond van twee of
drie getuigen alle woord besta.
17 En indien hij dezelven geen
gehoor geeft, zoo zeg het der ge-
meente: en indien hij ook der ge-
meente geen gehoor geeft, zoo zij
hij u als de heiden en de tollenaar.
18 Voorwaar zeg ik u: al wat
gij op de aarde binden zult, zal
in den hemel gebonden wezen;
en al wat gij op de aarde ontbin-
den zult, zal in den hemel ont-
bonden wezen.
19 Wederom zeg ik u: indien
er twee van u zamenstemmen op
de aarde, over eenige zaak, die
zij zouden mogen begeeren, dat
die hun zal geschieden van mij-
nen Vader, die in de hemelen is.
20 Want waar twee of drie ver-
gaderd zijn in mijnen naam, daar

ben ik in het midden van hen.

21 Toen kwam Petrus tot hem, en zeide : Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven? tot zevenmaal?

22 Jezus zeide tot hem : ik zeg u niet, tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zeven*maal*.

23 Daarom wordt het Koningrijk der hemelen vergeleken bij een' zeker Koning, die rekening met zijne dienstknechten houden wilde.

24 Als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebragt één, die hem schuldig was tien duizend talenten.

25 En als hij niet had, om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkoopen, en zijne vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat *de schuld* zou betaald worden.

26 De dienstknecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: heer! wees langmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.

27 En de heer van dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden.

28 Maar dezelve dienstknecht, uitgaande, heeft gevonden een' zijner mede-dienstknechten, die hem honderd penningen schuldig was, en hem aanvattende, greep *hem* bij de keel, zeggende : betaal mij, wat gij schuldig zijt.

29 Zijn mede-dienstknecht dan, nedervallende aan zijne voeten, bad hem, zeggende : zijt langmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.

30 Doch hij wilde niet; maar ging heen, en wierp hem in de gevangenis, totdat hij de schuld zou betaald hebben.

31 Als nu zijne mede-dienstknechten zagen hetgeen geschied was, zijn zij zeer bedroefd geworden; en komende, verklaarden zij hunnen heer al wat er geschied was.

32 Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen, en zeide tot hem : gij booze dienstknecht! al die schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt;

33 Behoordet gij ook niet u over uwen mede-dienstknecht te ontfermen, gelijk ik ook mij over u ontfermd heb?

34 En zijn heer, vertoornd zijnde, leverde hem den pijners over, totdat hij zou betaald hebben al wat hij hem schuldig was.

35 Alzoo zal ook mijn hemelsche Vader u doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijnen broeder zijne misdaden.

HOOFDSTUK XIX.

En het geschiedde, toen Jezus deze woorden geëindigd had, dat hij vertrok van Galiléa, en kwam over de Jordaan, in de landpalen van Judéa;

2 En vele scharen volgden hem, en hij genas ze aldaar.

3 En de Farizeën kwamen tot
hem, verzoekende hem, en zeggende tot hem : is het een mensch
geoorloofd zijne vrouw te verlaten, om allerlei oorzaak?
4 Doch hij, antwoordende, zeide
tot hen : hebt gij niet gelezen, die van den beginne *de menschen*
gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw?
5 En gezegd heeft : daarom zal
een mensch vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één
vleesch zijn;
6 Alzoo dat zij niet meer twee
zijn, maar één vleesch. Hetgeen dan God zamengevoegd heeft,
scheide de mensch niet.
7 Zij zeiden tot hem : waarom
heeft dan Mozes geboden eenen scheidbrief te geven, en haar te
verlaten?
8 Hij zeide tot hen : Mozes heeft
van wege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen
te verlaten; maar van den beginne is het alzoo niet geweest.
9 Maar ik zeg u, dat zoo wie
zijne vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en eene andere
trouwt, *die* doet overspel, en die de verlatene trouwt, doet *ook*
overspel.
10 Zijne discipelen zeiden tot
hem : indien de zaak des menschen met de vrouw alzoo staat,
zoo is het niet oorbaar te trouwen.
11 Doch hij zeide tot hen : allen
vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is.
12 Want er zijn gesnedenen, die
uit moeders ligchaam alzoo geboren zijn; en er zijn gesnedenen, die van de menschen gesneden
zijn; en er zijn gesnedenen, die zich zelven gesneden hebben, om
het Koningrijk der hemelen. Die *dit* vatten kan, vatte *het.*
13 Toen werden kinderkens tot
hem gebragt, opdat hij de handen hun zou opleggen, en bidden; en
de discipelen bestraften dezelve.
14 Maar Jezus zeide : laat af van
de kinderkens, en verhindert hen niet tot mij te komen : want derzulken is het Koningrijk der hemelen.
15 En als hij hun de handen
opgelegd had, vertrok hij van daar.
16 En ziet, er kwam één tot
hem, en zeide tot hem : goede Meester! wat zal ik goeds doen,
opdat ik het eeuwige leven hebbe?
17 En hij zeide tot hem : wat
noemt gij mij goed? niemand is goed dan één, *namelijk* God.
Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.
18 Hij zeide tot hem : welke?
En Jezus zeide : *deze :* gij zult niet dooden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven;
19 Eer uwen vader en moeder;
en, gij zult uwen naasten lief hebben, als u zelven.

20 De jongeling zeide tot hem : al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid af; wat ontbreekt mij nog?

21 Jezus zeide tot hem : zoo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg mij.

22 Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg : want hij had vele goederen.

23 En Jezus zeide tot zijne discipelen : voorwaar ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koningrijk der hemelen zal ingaan.

24 En wederom zeg ik u : het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke inga in het Koningrijk Gods.

25 Zijne discipelen nu, *dit* hoorende, werden zeer verslagen, zeggende : wie kan dan zalig worden?

26 En Jezus, *hen* aanziende, zeide tot hen : bij de menschen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

27 Toen antwoordde Petrus, en zeide tot hem : zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd : wat zal ons dan geworden?

28 En Jezus zeide tot hen : voorwaar ik zeg u, dat gij, die mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des menschen zal gezeten zijn op den troon zijner heerlijkheid, dat gij ook zult zitten op twaalf troonen, oordeelende de twaalf geslachten Israëls.

29 En zoo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om mijns naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven.

30 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten.

HOOFDSTUK XX.

WANT het Koningrijk der hemelen is gelijk een' heer des huizes, die met den morgenstond uitging, om arbeiders te huren in zijnen wijngaard.

2 En als hij met de arbeiders eens geworden was, voor eenen penning des daags, zond hij hen heen in zijnen wijngaard.

3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij andere, ledig staande op de markt.

4 En hij zeide tot dezelve : gaat gij ook heen in den wijngaard, en zoo wat regt is, zal ik u geven. En zij gingen.

5 Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende ure, deed hij desgelijks.

6 En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen : wat staat gij hier den geheelen dag ledig?

7 Zij zeiden tot hem : omdat ons

niemand gehuurd heeft. Hij zeide
tot hen : gaat ook gij heen in den
wijngaard, en zoo wat regt is, zult
gij ontvangen.
8 Als het nu avond geworden
was, zeide de heer des wijngaards
tot zijnen rentmeester : roep de
arbeiders, en geef hun den loon,
beginnende van de laatsten tot de
eersten.
9 En als zij kwamen, die ter
elfder ure gehuurd waren, ontvin-
gen zij ieder eenen penning.
10 En de eersten komende,
meenden dat zij meer ontvangen
zouden; en zij zelven ontvingen
ook elk eenen penning.
11 En *dien* ontvangen hebbende,
murmureerden zij tegen den heer
des huizes,
12 Zeggende : deze laatsten heb-
ben maar één uur gearbeid, en
gij hebt ze ons gelijk gemaakt, die
den last des daags en de hitte ge-
dragen hebben.
13 Doch hij, antwoordende,
zeide tot éénen van hen : vriend!
ik doe u geen onregt; zijt gij niet
met mij eens geworden voor
eenen penning?
14 Neem het uwe en ga heen.
Ik wil dezen laatsten ook geven,
gelijk als u.
15 Of is het mij niet geoorloofd,
te doen met het mijne, wat ik wil?
Of is uw oog boos, omdat ik goed
ben?
16 Alzoo zullen de laatsten de
eersten zijn, en de eersten de
laatsten : want velen zijn geroe-
pen, maar weinigen uitverkoren.
17 En Jezus, opgaande naar Je-
rúzalem, nam tot zich de twaalf
discipelen alleen op den weg, en
zeide tot hen :
18 Ziet, wij gaan op naar Jerû-
zalem, en de Zoon des menschen
zal den Overpriesteren en Schrift-
geleerden overgeleverd worden;
en zij zullen hem ter dood ver-
oordeelen:
19 En zij zullen hem den Hei-
denen overleveren, om hem te
bespotten en te geeselen, en te
kruisigen; en ten derden dage zal
hij wederopstaan.
20 Toen kwam de moeder der
zonen van Zebedéüs tot hem met
hare zonen, hem aanbiddende, en
begeerende wat van hem.
21 En hij zeide tot haar : wat
wilt gij? Zij zeide tot hem : zeg,
dat deze mijne twee zonen zitten
mogen, de één tot uwe regter-, en
de andere tot uwe linker*hand* in
uw Koningrijk.
22 Maar Jezus antwoordde en
zeide : gijlieden weet niet, wat
gij begeert; kunt gij den drinkbe-
ker drinken, dien ik drinken zal,
en met den doop gedoopt wor-
den, waarmede ik gedoopt worde?
Zij zeiden tot hem : wij kunnen.
23 En hij zeide tot hen : mijnen
drinkbeker zult gij wel drinken,
en met den doop, waarmede ik
gedoopt worde, zult gij gedoopt
worden: maar het zitten tot mijne
regter-, en tot mijne linker*hand*,
staat bij mij niet te geven; maar

het zal gegeven worden dien het
bereid is van mijnen Vader.
24 En als de *andere* tien *dat*
hoorden, namen zij het zeer kwa-
lijk van de twee broeders.
25 En als hen Jezus tot zich ge-
roepen had, zeide hij : gij weet,
dat de Oversten der volken heer-
schappij voeren over hen, en de
Grooten gebruiken magt over hen.
26 Doch alzoo zal het onder u
niet zijn; maar zoo wie onder u
zal willen groot worden, *die* zij uw
dienaar;
27 En zoo wie onder u zal willen
de eerste zijn, die zij uw dienst-
knecht.
28 Gelijk de Zoon des menschen
niet is gekomen om gediend te
worden, maar om te dienen, en
zijne ziel te geven *tot* een rantsoen
voor velen.
29 En als zij van Jericho uitgin-
gen, is hem eene groote schare
gevolgd.
30 En ziet, twee blinden, zit-
tende aan den weg, als zij hoor-
den dat Jezus voorbijging, riepen,
zeggende : Heere, gij Zone Da-
vids! ontferm u onzer.
31 En de schare bestrafte hen,
opdat zij zwijgen zouden; maar
zij riepen te meer, zeggende :
ontferm u onzer, Heere, gij Zone
Davids!
32 En Jezus, *stil* staande, riep
hen en zeide : wat wilt gij, dat
ik u doe?
33 Zij zeiden tot hem : Heere!
dat onze oogen geopend worden.
34 En Jezus, innerlijk bewogen
zijnde met barmhartigheid, raakte
hunne oogen aan; en terstond
werden hunne oogen ziende, en
zij volgden hem.

HOOFDSTUK XXI.

EN als zij nu Jerûzalem genaak-
ten, en gekomen waren te
Beth-fagé, aan den Olijfberg, toen
zond Jezus twee discipelen, zeg-
gende tot hen :
2 Gaat heen in het vlek, dat te-
gen u over *ligt,* en gij zult terstond
eene ezelin gebonden vinden, en
een veulen met haar; ontbindt ze,
en brengt ze tot mij.
3 En indien u iemand iets zegt,
zoo zult gij zeggen, dat de Heer
deze van noode heeft, en hij zal ze
terstond zenden.
4 Dit alles nu is geschied, opdat
vervuld worde hetgeen gesproken
is door den Profeet, zeggende :
5 Zegt der dochter Sions : zie,
uw Koning komt *tot* u, zachtmoe-
dig en gezeten op eene ezelin en
een veulen, zijnde een jong eener
jukdragende *ezelin.*
6 En de discipelen heengegaan
zijnde, en gedaan hebbende, ge-
lijk Jezus hun bevolen had,
7 Bragten de ezelin en het veu-
len, en leiden hunne kleederen op
dezelve, en zetteden *hem* daarop.
8 En de meeste schare spreidden
hunne kleederen op den weg, en
anderen hieuwen takken van de
boomen, en spreidden ze op den
weg.

9 En de scharen, die voorgingen
en die volgden, riepen, zeggende:
Hosanna den Zone Davids! Geze-
gend *is* hij, die komt in den naam
des Heeren! Hosanna in de hoogste
hemelen!
10 En als hij te Jerûzalem in-
kwam, werd de geheele stad be-
roerd, zeggende: wie is deze?
11 En de scharen zeiden: deze
is Jezus, de Profeet van Nazareth
in Galiléa.
12 En Jezus ging in den tempel
Gods, en dreef uit allen, die ver-
kochten en kochten in den tem-
pel, en keerde om de tafelen der
wisselaars, en de zitstoelen der-
genen die de duiven verkoch-
ten.
13 En hij zeide tot hen: er is
geschreven: Mijn huis zal een huis
des gebeds genaamd worden; maar
gij hebt dat tot eenen moordenaars-
kuil gemaakt.
14 En er kwamen blinden en
kreupelen tot hem in den tempel,
en hij genas dezelve.
15 Als nu de Overpriesters en
Schriftgeleerden zagen de wonder-
heden, die hij deed, en de kinde-
ren, roepende in den tempel, en
zeggende: Hosanna den Zone
Davids! namen zij dat zeer kwa-
lijk;
16 En zeiden tot hem: hoort gij
wel, wat dezen zeggen? En Jezus
zeide tot hen: ja; hebt gij nooit
gelezen: uit den mond der jonge
kinderen en der zogelingen hebt
Gij *U* lof toebereid?
17 En hen verlatende, ging hij
van daar uit de stad, naar Betha-
nië, en overnachtte aldaar.
18 En des morgens vroeg, als
hij wederkeerde naar de stad,
hongerde hem.
19 En ziende eenen vijgeboom
aan den weg, ging hij naar hem
toe, en vond niets aan denzelven,
dan alleenlijk bladeren; en zeide
tot hem: uit u worde geene vrucht
meer in der eeuwigheid! En de
vijgeboom verdorde terstond.
20 En de discipelen, *dat* ziende,
verwonderden zich, zeggende:
hoe is de vijgeboom *zoo* terstond
verdord?
21 Doch Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: voorwaar zeg ik u:
indien gij geloof hadt, en niet
twijfeldet, gij zoudt niet alleenlijk
doen hetgeen den vijgeboom *is*
geschied; maar indien gij ook tot
dezen berg zeidet: word opgehe-
ven en in de zee geworpen! het
zou geschieden.
22 En al wat gij zult begeeren in
het gebed, geloovende, zult gij
ontvangen.
23 En als hij in den tempel ge-
komen was, kwamen tot hem, ter-
wijl hij leerde, de Overpriesters
en de Ouderlingen des volks, zeg-
gende: door wat magt doet gij
deze dingen? en wie heeft u deze
magt gegeven?
24 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: ik zal u ook één
woord vragen, hetwelk, indien gij
mij zult zeggen, zoo zal ik u ook

zeggen, door wat magt ik deze
dingen doe.
25 De doop van Johannes, van
waar was *die?* uit den hemel? of
uit de menschen? En zij overlei-
den bij zich zelven en zeiden : in-
dien wij zeggen : uit den hemel;
zoo zal hij ons zeggen : waarom
hebt gij hem dan niet geloofd?
26 En indien wij zeggen : uit de
menschen; zoo vreezen wij de
schare : want zij houden allen
Johannes voor een' Profeet.
27 En zij, Jezus antwoordende,
zeiden : wij weten het niet. En hij
zeide tot hen : zoo zeg ik u ook
niet, door wat magt ik dit doe.
28 Maar wat dunkt u? Een
mensch had twee zonen, en
gaande tot den eersten, zeide:
zoon! ga heen, werk heden in
mijnen wijngaard.
29 Doch hij antwoordde en
zeide : ik wil niet; en daarna be-
rouw hebbende ging hij heen.
30 En gaande tot den tweeden,
zeide desgelijks, en deze ant-
woordde en zeide : ik *ga*, heer!
en hij ging niet.
31 Wie van deze twee heeft den
wil des vaders gedaan? Zij zeiden
tot hem : de eerste. Jezus zeide
tot hen : voorwaar ik zeg u, dat
de tollenaars en de hoeren u voor-
gaan in het Koningrijk Gods.
32 Want Johannes is tot u ge-
komen in den weg der geregtig-
heid, en gij hebt hem niet geloofd;
maar de tollenaars en hoeren heb-
ben hem geloofd; doch gij, *zulks*
ziende, hebt daarna geen berouw
gehad, om hem te gelooven.
33 Hoort eene andere gelijkenis.
Er was een heer des huizes, die
eenen wijngaard plantte, en zet-
tede eenen tuin daarom, en groef
eenen wijnpersbak daarin, en
bouwde eenen toren, en ver-
huurde dien den landlieden, en
reisde buiten'*s lands*.
34 Toen nu de tijd der vruchten
genaakte, zond hij zijne dienst-
knechten tot de landlieden, om
zijne vruchten te ontvangen.
35 En de landlieden, nemende
zijne dienstknechten, hebben den
éénen geslagen, en den anderen
gedood, en den derden gestee-
nigd.
36 Wederom zond hij andere
dienstknechten, meer *in getal* dan
de eersten, en zij deden hun des-
gelijks.
37 En ten laatste zond hij tot hen
zijnen zoon, zeggende : zij zullen
mijnen zoon ontzien.
38 Maar de landlieden, den zoon
ziende, zeiden onder elkander :
deze is de erfgenaam, komt, laat
ons hem dooden, en zijne erfenis
aan ons behouden.
39 En hem nemende, wierpen
zij *hem* uit, buiten den wijngaard,
en doodden *hem*.
40 Wanneer dan de heer des wijn-
gaards komen zal, wat zal hij die
landlieden doen?
41 Zij zeiden tot hem : hij zal
den kwaden eenen kwaden dood
aandoen, en zal den wijngaard aan

andere landlieden verhuren, die
hem de vruchten op hare tijden
zullen geven.
42 Jezus zeide tot hen : hebt gij
nooit gelezen in de Schriften : de
steen, dien de bouwlieden verworpen
hebben, deze is geworden tot
een hoofd des hoeks; van den Heer
is dit geschied, en het is wonderlijk
in onze oogen?
43 Daarom zeg ik ulieden, dat
het Koningrijk Gods van u zal
weggenomen worden, en een volk
gegeven, dat zijne vruchten voortbrengt.
44 En wie op dezen steen valt,
die zal verpletterd worden; en op
wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
45 En als de Overpriesters en
Farizeën deze zijne gelijkenissen
hoorden, verstonden zij, dat hij
van hen sprak.
46 En zoekende hem te vangen,
vreesden zij de scharen, dewijl
deze hem hielden voor een' Profeet.

HOOFDSTUK XXII.

EN Jezus, antwoordende, sprak
tot hen wederom door gelijkenissen,
zeggende :
2 Het Koningrijk der hemelen
is gelijk een' zeker Koning, die
zijnen zoon eene bruiloft bereid
had;
3 En zond zijne dienstknechten
uit, om de genooden ter bruiloft
te roepen; en zij wilden niet komen.
4 Wederom zond hij andere
dienstknechten uit, zeggende :
zegt den genooden : ziet, ik heb
mijn middagmaal bereid, mijne
ossen, en de gemeste *beesten* zijn
geslagt, en alle dingen zijn gereed;
komt tot de bruiloft.
5 Maar zij, *zulks* niet achtende,
zijn heengegaan, deze tot zijnen
akker, gene tot zijne koopmanschap.
6 En de anderen grepen zijne
dienstknechten, deden *hun* smaadheid
aan, en doodden hen.
7 Als nu de Koning *dat* hoorde,
werd hij toornig, en zijne krijgsheiren
zendende, heeft die doodslagers
vernield, en hunne stad in
brand gestoken.
8 Toen zeide hij tot zijne dienstknechten
: de bruiloft is wel bereid,
doch de genooden waren het
niet waardig.
9 Daarom gaat op de uitgangen
der wegen, en zoo velen als gij er
zult vinden, roept ze tot de bruiloft.
10 En dezelve dienstknechten,
uitgaande op de wegen, vergaderden
allen, die zij vonden, beide
kwaden en goeden; en de bruiloft
werd vervuld met aanzittende *gasten*.
11 En als de Koning ingegaan
was, om de aanzittende *gasten* te
overzien, zag hij aldaar eenen
mensch, niet gekleed *zijnde* met
een bruiloftskleed :
12 En zeide tot hem : vriend!
hoe zijt gij hier ingekomen, geen

bruiloftskleed *aan*hebbende? En
hij verstomde.
13 Toen zeide de Koning tot de
dienaars : bindt zijne handen en
voeten, neemt hem weg, en werpt
hem uit in de buitenste duisternis :
daar zal zijn weening en knersing
der tanden.
14 Want velen zijn geroepen,
maar weinigen uitverkoren.
15 Toen gingen de Farizeën heen,
en hielden te zamen raad, hoe zij
hem verstrikken zouden in *zijne*
rede.
16 En zij zonden uit tot hem
hunne discipelen, met de Hero-
dianen, zeggende : Meester! wij
weten, dat gij waarachtig zijt, en
den weg Gods in der waarheid
leert, en naar niemand vraagt :
want gij ziet den persoon der men-
schen niet aan;
17 Zeg ons dan : wat dunkt u?
is het geoorloofd, den Keizer schat-
ting te geven of niet?
18 Maar Jezus, bekennende
hunne boosheid, zeide :
19 Gij geveinsden! wat verzoekt
gij mij? toont mij den schatting-
penning. En zij bragten hem een'
penning.
20 En hij zeide tot hen : wiens
is dit beeld en het opschrift?
21 Zij zeiden tot hem : des Kei-
zers. Toen zeide hij tot hen : geeft
dan den Keizer dat des Keizers is,
en Gode dat Gods is.
22 En zij, dit hoorende, verwon-
derden zich, en hem verlatende,
zijn zij weggegaan.
23 Te dienzelven dage kwamen
tot hem de Sadduceeën, die zeggen,
dat er geene opstanding is, en
vraagden hem,
24 Zeggende : Meester! Mozes
heeft gezegd : indien iemand sterft,
geene kinderen hebbende, zoo zal
zijn broeder deszelfs vrouw trou-
wen, en zijnen broeder zaad ver-
wekken.
25 Nu waren er bij ons zeven
broeders; en de eerste, *eene vrouw*
getrouwd hebbende, stierf; en de-
wijl hij geen zaad had, zoo liet hij
zijne vrouw voor zijnen broeder.
26 Desgelijks ook de tweede, en
de derde, tot den zevenden toe.
27 Ten laatste na allen is ook de
vrouw gestorven.
28 In de opstanding dan, wiens
vrouw zal zij wezen van die ze-
ven? want zij hebben ze allen ge-
had.
29 Maar Jezus antwoordde en
zeide tot hen : gij dwaalt, niet
wetende de Schriften, noch de
kracht Gods.
30 Want in de opstanding nemen
zij niet ten huwelijk, noch worden
ten huwelijk uitgegeven; maar zij
zijn als Engelen Gods in den he-
mel.
31 En wat aangaat de opstan-
ding der dooden, hebt gij niet ge-
lezen hetgeen van God tot ulieden
gesproken is, die daar zegt :
32 Ik ben de God Abrahams, en
de God Izaks, en de God Jakobs!
God is niet een God der dooden,
maar der levenden.

33 En de scharen *dit* hoorende,
werden verslagen over zijne leer.
34 En de Farizeeën, gehoord heb-
bende, dat hij den Sadduceeën den
mond gestopt had, zijn te zamen
bijeenvergaderd.
35 En één uit hen, *zijnde* een
Wetgeleerde, heeft gevraagd, hem
verzoekende, en zeggende :
36 Meester! welk is het groot
gebod in de wet?
37 En Jezus zeide tot hem : gij
zult liefhebben den Heer, uwen
God, met geheel uw hart, en met
geheel uwe ziel, en met geheel
uw verstand.
38 Dit is het eerste en het groote
gebod.
39 En het tweede, aan dit gelijk,
is: gij zult uwen naasten lief heb-
ben als u zelven.
40 Aan deze twee geboden hangt
de gansche wet en de Profeten.
41 Als nu de Farizeeën zamen-
vergaderd waren, vraagde hun
Jezus,
42 En zeide : wat dunkt u van
den Christus? wiens zoon is hij?
Zij zeiden tot hem : Davids *zoon*.
43 Hij zeide tot hen : hoe noemt
hem dan David, in den Geest, *zij-
nen* Heer? zeggende :
44 De Heer heeft gezegd tot mij-
nen Heer : zit aan mijne regter-
hand, totdat Ik uwe vijanden zal
gezet hebben tot eene voetbank
uwer voeten.
45 Indien hem dan David noemt
zijnen Heer, hoe is hij zijn zoon?
46 En niemand kon hem een
woord antwoorden ; noch iemand
durfde hem van dien dag aan *iets*
meer vragen.

HOOFDSTUK XXIII.

TOEN sprak Jezus tot de scha-
ren en tot zijne discipelen.
2 Zeggende : de Schriftgeleerden
en de Farizeeën zijn gezeten op den
stoel van Mozes :
3 Daarom, al wat zij u zeggen,
dat gij houden zult, houdt *dat* en
doet *het;* maar doet niet naar
hunne werken : want zij zeggen
het, en doen het niet.
4 Want zij binden lasten, die
zwaar zijn en kwalijk om te dra-
gen, en leggen ze op de schoude-
ren der menschen; maar zij wil-
len die met hunnen vinger niet
verroeren.
5 En al hunne werken doen zij,
om van de menschen gezien te
worden : want zij maken hunne
gedenk-cedels breed, en maken de
zoomen van hunne kleederen groot.
6 En zij beminnen de vooraan-
zitting in de maaltijden, en de
voorgestoelten in de Synagogen;
7 Ook de begroetingen op de
markten, en van de menschen ge-
naamd te worden : Rabbi, Rabbi!
8 Doch gij zult niet Rabbi ge-
naamd worden : want één is uw
Meester, *namelijk* Christus; en
gij zijt allen broeders.
9 En gij zult niemand uwen Va-
der noemen op de aarde : want
één is uw Vader, *namelijk* die in
de hemelen is.

10 Noch zult gij Meesters genoemd worden : want één is uw Meester, *namelijk* Christus.

11 Maar de meeste van u zal uw dienaar zijn.

12 En wie zich zelven verhoogen zal, *die* zal vernederd worden; en wie zich zelven zal vernederen, *die* zal verhoogd worden.

13 Maar wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij sluit het Koningrijk der hemelen voor de menschen, overmits gij *daar* niet ingaat, noch degenen, die ingaan zouden, laat ingaan.

14 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij eet de huizen der weduwen op, en *dat* onder den schijn van lang te bidden; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen.

15 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij omreist zee en land, om éénen Jodengenoot te maken; en als hij het geworden is, zoo maakt gij hem een kind der helle, tweemaal meer dan gij *zijt*.

16 Wee u, gij blinde leidslieden! die zegt : zoo wie gezworen zal hebben bij den tempel, dat is niets; maar zoo wie gezworen zal hebben bij het goud des tempels, die is schuldig.

17 Gij dwazen en blinden! want welk is meerder? het goud, of de tempel, die het goud heiligt?

18 En zoo wie gezworen zal hebben bij het altaar, dat is niets; maar zoo wie gezworen zal hebben bij de gave, die daarop is, die is schuldig.

19 Gij dwazen en blinden! want wat is meerder? de gave, of het het altaar, dat de gave heiligt?

20 Daarom wie zweert bij het altaar, die zweert bij hetzelve, en bij al wat daarop is.

21 En wie zweert bij den tempel, die zweert bij denzelven, en bij Dien, die daarin woont.

22 En wie zweert bij den hemel, die zweert bij den troon Gods, en bij Dien, die daarop zit.

23 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij vertient de munte, en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, *namelijk* het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten.

24 Gij blinde leidslieden, die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt!

25 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid.

26 Gij blinde Farizeër! reinig eerst, wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook het buitenste derzelve rein worde.

27 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij zijt den witgepleisterden gra-

ven gelijk, die van buiten wel
schoon schijnen, maar van binnen
zijn zij vol doodsbeenderen en alle
onreinigheid.
28 Alzoo ook schijnt gij wel den
menschen van buiten regtvaardig,
maar van binnen zijt gij vol ge-
veinsdheid en ongeregtigheid.
29 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeën, gij geveinsden! want
gij bouwt de graven der Profeten
op, en versiert de grafteekenen der
regtvaardigen:
30 En zegt: indien wij in de tij-
den onzer vaderen waren geweest,
wij zouden met hen geene gemeen-
schap gehad hebben aan het bloed
der Profeten.
31 Aldus getuigt gij *tegen* u zel-
ven, dat gij kinderen zijt dergenen,
die de Profeten gedood hebben.
32 Gij *dan* ook, vervult de mate
uwer vaderen!
33 Gij slangen, gij adderen-
gebroedsels! hoe zoudt gij de
helsche verdoemenis ontvlieden?
34 Daarom ziet, ik zende tot u
Profeten, en Wijzen, en Schrift-
geleerden, en uit dezelve zult gij
sommigen dooden en kruisigen,
en *sommigen* uit dezelve zult gij
geeselen in uwe Synagogen, en zult
hen vervolgen van stad tot stad.
35 Opdat op u kome al het regt-
vaardige bloed, dat vergoten is op
de aarde, van het bloed des regt-
vaardigen Abels af, tot op het bloed
van Zacharía, den zoon van Ba-
rachía, welken gij gedood hebt tus-
schen den tempel en het altaar.
36 Voorwaar zeg ik u: al deze
dingen zullen komen over dit ge-
slacht.
37 Jerûzalem, Jerûzalem! gij die
de Profeten doodt, en steenigt, die
tot u gezonden zijn! hoe menigmaal
heb ik uwe kinderen willen bijeen-
vergaderen, gelijkerwijs eene hen
hare kiekens bijeenvergadert onder
de vleugelen: en gijlieden hebt niet
gewild?
38 Ziet, uw huis wordt u woest
gelaten.
39 Want ik zeg u: gij zult mij
van nu aan niet zien, totdat gij
zeggen zult: gezegend *is* hij, die
komt in den naam des Heeren!

HOOFDSTUK XXIV.

EN Jezus ging uit en vertrok
van den tempel: en zijne dis-
cipelen kwamen bij hem, om hem
de gebouwen des tempels te too-
nen.
2 En Jezus zeide tot hen: ziet
gij niet al deze dingen? Voorwaar
zeg ik: hier zal niet *een* steen op
den *anderen* steen gelaten wor-
den, die niet afgebroken zal wor-
den.
3 En als hij op den Olijfberg ge-
zeten was, gingen de discipelen
tot hem alleen, zeggende: zeg ons,
wanneer zullen deze dingen zijn?
en welk *zal* het teeken *zijn* van
uwe toekomst, en van de volein-
ding der wereld?
4 En Jezus, antwoordende, zeide
tot hen: ziet toe, dat u niemand
verleide.

5 Want velen zullen komen on-
der mijnen naam, zeggende : ik
ben de Christus; en zij zullen ve-
len verleiden.
6 En gij zult hooren van oorlo-
gen, en geruchten van oorlogen;
ziet toe, wordt niet verschrikt :
want al *die* dingen moeten geschie-
den, maar nog is het einde niet.
7 Want het *ééne* volk zal tegen
het *andere* volk opstaan, en het
ééne koningrijk tegen het *andere*
koningrijk; en er zullen zijn
hongersnooden, en pestilentiën,
en aardbevingen in verscheidene
plaatsen.
8 Doch al die dingen *zijn maar*
een beginsel der smarten.
9 Alsdan zullen zij u overleveren
in verdrukking, en zullen u doo-
den, en gij zult gehaat worden van
alle volken, om mijns naams wil.
10 En dan zullen er velen geër-
gerd worden, en zullen elkander
overleveren, en elkander haten.
11 En vele valsche Profeten zul-
len opstaan, en zullen er velen
verleiden.
12 En omdat de ongeregtigheid
vermenigvuldigd zal worden, zoo
zal de liefde van velen verkouden.
13 Maar wie volharden zal tot
het einde, die zal zalig worden.
14 En dit Evangelie des Koning-
rijks zal in de geheele wereld ge-
predikt worden tot eene getuige-
nis allen volken; en dan zal het
einde komen.
15 Wanneer gij dan zult zien den
gruwel der verwoesting, waarvan
gesproken is door Daniël, den Pro-
feet, staande in de heilige plaats;
(die *het* leest, die merke daarop!)
16 Dat alsdan, die in Judéa zijn,
vlieden op de bergen.
17 Die op het dak is, kome niet
af, om iets uit zijn huis weg te ne-
men;
18 En die op den akker is, keere
niet weder terug, om zijne kleede-
ren weg te nemen.
19 Maar wee de bevruchte en de
zogende *vrouwen* in die dagen!
20 Doch bidt, dat uwe vlugt niet
geschiede des winters, noch op
eenen Sabbat.
21 Want alsdan zal groote ver-
drukking wezen, hoedanige niet
is geweest van het begin der we-
reld tot nu toe, en ook niet zijn
zal.
22 En zoo die dagen niet verkort
werden, geen vleesch zou behou-
den worden; maar om der uitver-
korenen wil zullen die dagen ver-
kort worden.
23 Alsdan, zoo iemand tot ulie-
den zal zeggen : ziet, hier is de
Christus, of daar; gelooft het niet.
24 Want er zullen valsche Chris-
tussen en valsche Profeten opstaan,
en zullen groote teekenen en won-
derheden doen, alzoo dat zij (in-
dien het mogelijk ware) ook de
uitverkorenen zouden verleiden.
25 Ziet, ik heb *het* u voorzegd!
26 Zoo zij dan tot u zullen zeg-
gen : ziet, hij is in de woestijn;
gaat niet uit : ziet, *hij is* in de
binnenkameren; gelooft het niet.

27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het Oosten, en schijnt tot het Westen, alzoo zal ook de toekomst van den Zoon des menschen wezen.
28 Want alwaar het doode ligchaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden.
29 En terstond na de verdrukking dier dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
30 En alsdan zal in den hemel verschijnen het teeken van den Zoon des menschen; en dan zullen al de geslachten der aarde weenen, en zullen den Zoon des menschen zien, komende op de wolken des hemels, met groote kracht en heerlijkheid.
31 En hij zal zijne Engelen uitzenden met eene bazuin van groot geluid, en zij zullen zijne uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van *het ééne* uiterste der hemelen tot het *andere* uiterste derzelve.
32 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu teeder wordt, en de bladeren uitspruiten, zoo weet gij, dat de zomer nabij is.
33 Alzoo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, zoo weet, dat *het* nabij is, voor de deur.
34 Voorwaar ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.
35 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
36 Doch van dien dag en ure weet niemand, ook niet de Engelen der hemelen, dan mijn Vader alleen.
37 En gelijk de dagen van Noach *waren*, alzoo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des menschen.
38 Want gelijk zij waren in de dagen vóór den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken Noach in de ark ging:
39 En bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam: alzoo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des menschen.
40 Alsdan zullen er twee op den akker zijn: de één zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
41 Er zullen twee *vrouwen* malen in den molen: de ééne zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.
42 Waakt dan, want gij weet niet, in welke ure uw Heer komen zal.
43 Maar weet dit, dat zoo de heer des huizes geweten had, in welke nachtwake de dief komen zou, hij zou gewaakt hebben, en

zou zijn huis niet hebben laten
doorgraven.
44 Daarom zijt ook gij bereid,
want in welke ure gij het niet
meent, zal de Zoon des menschen
komen.
45 Wie is dan de getrouwe en
voorzigtige dienstknecht, denwel-
ken zijn heer over zijne dienstbo-
den gesteld heeft, om hunlieden
hun voedsel te geven ter regter
tijd?
46 Zalig is die dienstknecht, wel-
ken zijn heer, komende, zal vin-
den alzoo doende.
47 Voorwaar ik zeg u, dat hij
hem zal zetten over al zijne goe-
deren.
48 Maar zoo die kwade dienst-
knecht in zijn hart zou zeggen :
mijn heer vertoeft te komen;
49 En zou beginnen *zijne* me-
dedienstknechten te slaan, en te
eten en te drinken met de dron-
kaards :
50 Zoo zal de heer van dezen
dienstknecht komen ten dage, in
welken hij *hem* niet verwacht, en
ter ure, die hij niet weet;
51 En zal hem afscheiden, en
zijn deel zetten met de geveinsden :
daar zal weening zijn en knersing
der tanden.

HOOFDSTUK XXV.

ALSDAN zal het Koningrijk
der hemelen gelijk zijn aan
tien maagden, welke hare lampen
namen en gingen uit, den bruide-
gom te gemoet.
2 En vijf van haar waren wijzen,
en vijf waren dwazen.
3 Die dwaas *waren*, hare lampen
nemende, namen geene olie met
zich.
4 Maar de wijzen namen olie in
hare vaten, met hare lampen.
5 Als nu de bruidegom vertoefde,
werden zij allen sluimerig, en vie-
len in slaap.
6 En ter middernacht geschiedde
een geroep : ziet, de bruidegom
komt, gaat uit hem te gemoet!
7 Toen stonden al die maagden
op, en bereidden hare lampen.
8 En de dwazen zeiden tot de
wijzen : geeft ons van uwe olie,
want onze lampen gaan uit.
9 Doch de wijzen antwoordden,
zeggende : *geenszins,* opdat er mis-
schien voor ons en voor u niet ge-
noeg zij; maar gaat liever tot de
verkoopers, en koopt voor u zel-
ven.
10 Als zij nu heengingen om te
koopen, kwam de bruidegom; en
die gereed *waren,* gingen met
hem in tot de bruiloft, en de deur
werd gesloten.
11 Daarna kwamen ook de an-
dere maagden, zeggende : heer,
heer, doe ons open!
12 En hij, antwoordende, zeide :
voorwaar zeg ik u, ik ken u niet.
13 Zoo waakt dan, want gij weet
den dag niet, noch de ure, in de-
welke de Zoon des menschen ko-
men zal.
14 Want *het is* gelijk een mensch,
die buiten 's lands reizende, zijne

dienstknechten riep, en gaf hun
zijne goederen over.
15 En den éénen gaf hij vijf ta-
lenten, en den anderen twee, en
den derden één, een' iegelijk naar
zijn vermogen, en verreisde ter-
stond.
16 Die nu de vijf talenten ont-
vangen had, ging heen en han-
delde daarmede, en won andere
vijf talenten.
17 Desgelijks ook die de twee
ontvangen had, die won ook an-
dere twee.
18 Maar, die het éénc ontvangen
had, ging heen en groef in de
aarde, en verbergde het geld zijns
heeren.
19 En na eenen langen tijd kwam
de heer van dezelve dienstkechten,
en hield rekening met hen.
20 En die de vijf talenten ont-
vangen had, kwam en bragt tot
hem andere vijf talenten, zeg-
gende: heer! vijf talenten hebt gij
mij gegeven: zie, andere vijf ta-
lenten heb ik boven dezelve ge-
wonnen.
21 En zijn heer zeide tot hem:
wel, gij goede en getrouwe dienst-
knecht! over weinig zijt gij ge-
trouw geweest, over veel zal ik u
zetten; ga in, in de vreugde uws
heeren.
22 En die de twee talenten ont-
vangen had, kwam ook tot hem
en zeide: heer! twee talenten
hebt gij mij gegeven: zie, twee
andere talenten heb ik boven
dezelve gewonnen.
23 Zijn heer zeide tot hem:
wel, gij goede en getrouwe dienst-
knecht! over weinig zijt gij getrouw
geweest, over veel zal ik u zetten;
ga in, in de vreugde uws heeren.
24 Maar die het éénc talent ont-
vangen had, kwam ook en zeide:
heer! ik kende u, dat gij een hard
mensch zijt, maaijende, waar gij
niet gezaaid hebt, en vergade-
rende van daar, *waar* gij niet
gestrooid hebt;
25 En bevreesd zijnde, ben ik
heengegaan, en heb uw talent
verborgen in de aarde: zie, gij
hebt het uwe.
26 Maar zijn heer, antwoor-
dende, zeide tot hem: gij booze
en luije dienstknecht! gij wist, dat
ik maaije, waar ik niet gezaaid
heb, en van daar vergadere, waar
ik niet gestrooid heb.
27 Zoo moest gij dan mijn geld
den wisselaren gedaan hebben, en
ik, komende, zou het mijne we-
dergenomen hebben met woeker.
28 Neemt dan van hem het ta-
lent weg, en geeft het dengenen,
die de tien talenten heeft.
29 Want een iegelijk, die heeft,
dien zal gegeven worden, en hij
zal overvloedig hebben; maar van
dengenen, die niet heeft, van dien
zal genomen worden, ook dat hij
heeft.
30 En werpt den onnutten dienst-
knecht uit in de buitenste duister-
nis: daar zal weening zijn en
knersing der tanden.
31 En wanneer de Zoon des

menschen komen zal in zijne
heerlijkheid, en al de heilige En-
gelen met hem, dan zal hij zitten
op den troon zijner heerlijkheid.
32 En voor hem zullen al de vol-
ken vergaderd worden, en hij zal
ze van elkander scheiden, gelijk
de herder de schapen van de bok-
ken scheidt.
33 En hij zal de schapen tot
zijne regter*hand* zetten, maar de
bokken tot *zijne* linker*hand*.
34 Alsdan zal de Koning zeggen
tot degenen, die tot zijne regter-
hand zijn : komt, gij gezegenden
mijns Vaders! beërft dat Koning-
rijk, hetwelk u bereid is van de
grondlegging der wereld.
35 Want Ik ben hongerig ge-
weest, en gij hebt mij te eten ge-
geven; Ik ben dorstig geweest, en
gij hebt mij te drinken gegeven; Ik
was een vreemdeling, en gij hebt
mij geherbergd;
36 *Ik was* naakt, en gij hebt mij
gekleed; Ik ben krank geweest,
en gij hebt mij bezocht; Ik was in
de gevangenis, en gij zijt tot mij
gekomen.
37 Dan zullen de regtvaardigen
hem antwoorden, zeggende: Heer!
wanneer hebben wij u hongerig
gezien, en gespijzigd? of dorstig,
en te drinken gegeven?
38 En wanneer hebben wij u een'
vreemdeling gezien, en geher-
bergd? of naakt, en gekleed?
39 En wanneer hebben wij u
krank gezien, of in de gevangenis,
en zijn tot u gekomen?
40 En de Koning zal antwoor-
den en tot hen zeggen : voorwaar
zeg ik u : voor zoo veel gij *dit*
één' van deze mijne minste broe-
ders gedaan hebt, zoo hebt gij *dat*
mij gedaan.
41 Dan zal hij zeggen ook tot de-
genen, die ter linker*hand zijn* :
gaat weg van mij, gij vervloekten!
in het eeuwige vuur, hetwelk den
duivel en zijnen engelen bereid is.
42 Want Ik ben hongerig geweest,
en gij hebt mij niet te eten gege-
ven; Ik ben dorstig geweest, en
gij hebt mij niet te drinken gege-
ven;
43 Ik was een vreemdeling, en
gij hebt mij niet geherbergd;
naakt, en gij hebt mij niet ge-
kleed; krank, en in de gevange-
nis, en gij hebt mij niet bezocht.
44 Dan zullen ook dezen hem
antwoorden, zeggende : Heere!
wanneer hebben wij u hongerig
gezien, of dorstig, of een' vreem-
deling, of naakt, of krank, of in
de gevangenis, en hebben u niet
gediend?
45 Dan zal hij hun antwoorden
en zeggen : voorwaar zeg ik u :
voor zoo veel gij *dit* één' van de-
ze minsten niet gedaan hebt, zoo
hebt gij het mij ook niet gedaan.
46 En dezen zullen gaan in de
eeuwige pijn; maar de regtvaardi-
gen in het eeuwige leven.

HOOFDSTUK XXVI.

EN het is geschied, als Jezus al
deze woorden geëindigd had,

dat hij tot zijne discipelen zeide :
2 Gij weet, dat na twee dagen
het Pascha is, en de Zoon des
menschen zal overgeleverd wor-
den, om gekruisigd te worden.
3 Toen vergaderden de Over-
priesters, en de Schriftgeleerden,
en de Ouderlingen des volks, in
de zaal des Hoogepriesters, die
genaamd was Kajafas;
4 En beraadslaagden te zamen,
dat zij Jezus met listigheid vangen
en dooden zouden.
5 Doch zij zeiden : niet in het
feest, opdat er geen oproer worde
onder het volk.
6 Als nu Jezus te Bethanië was,
ten huize van Simon, den melaat-
schen,
7 Kwam tot hem eene vrouw,
hebbende eene albasten flesch met
zeer kostelijke zalf, en goot ze
uit op zijn hoofd, daar hij aan
tafel zat.
8 En zijne discipelen, *dat* ziende,
namen het zeer kwalijk, zeggende :
waartoe dit verlies?
9 Want deze zalf had kunnen
duur verkocht, en *de penningen*
den armen gegeven worden.
10 Maar Jezus, *zulks* verstaande,
zeide tot hen : waarom doet gij
deze vrouw moeite aan? want zij
heeft een goed werk aan mij ge-
wrocht.
11 Want de armen hebt gij altijd
met u, maar mij hebt gij niet altijd.
12 Want als zij deze zalf op mijn
ligchaam gegoten heeft, zoo heeft
zij het gedaan tot *eene voorbe-
reiding van* mijne begrafenis.
13 Voorwaar zeg ik u : alwaar
dit Evangelie gepredikt zal worden
in de geheele wereld, *daar* zal ook
tot hare gedachtenis gesproken
worden van hetgeen zij gedaan
heeft.
14 Toen ging één van de twaal-
ven, genaamd Judas Iskáriot, tot
de Overpriesters,
15 En zeide : wat wilt gij mij ge-
ven, en ik zal hem u overleveren?
En zij hebben hem toegelegd der-
tig zilveren *penningen*.
16 En van toen af zocht hij ge-
legenheid, opdat hij hem overle-
veren mogt.
17 En op den eersten *dag* der
ongehevelde *brooden* kwamen de
discipelen tot Jezus, zeggende tot
hem : waar wilt gij, dat wij u be-
reiden het Pascha te eten?
18 En hij zeide : gaat heen in de
stad tot zulk eenen, en zegt hem :
de Meester zegt : mijn tijd is nabij,
ik zal bij u het Pascha houden met
mijne discipelen.
19 En de discipelen deden, ge-
lijk Jezus hun bevolen had, en
bereidden het Pascha.
20 En als het avond geworden
was, zat hij aan met de twaalven.
21 En toen zij aten, zeide hij :
voorwaar ik zeg u, dat één van u
mij zal verraden.
22 En zij, zeer bedroefd gewor-
den zijnde, begon een iegelijk van
hen tot hem te zeggen : ben ik
het, Heere?
23 En hij, antwoordende, zeide :

die de hand met mij in den schotel indoopt, die zal mij verraden.
24 De Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk van hem geschreven is; maar wee dien mensch, door welken de Zoon des menschen verraden wordt! het ware hem goed, zoo die mensch niet geboren was geweest.
25 En Judas, die hem verried, antwoordde en zeide : ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem : gij hebt het gezegd.
26 En als zij aten, nam Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak hij het, en gaf het den discipelen, en zeide : neemt, eet, dat is mijn ligchaam.
27 En hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien,* zeggende : drinkt allen daaruit.
28 Want dat is mijn bloed, het *bloed* des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden.
29 En ik zeg u, dat ik van nu aan niet zal drinken van deze vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer ik met u dezelve nieuw zal drinken in het Koningrijk mijns Vaders.
30 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.
31 Toen zeide Jezus tot hen : gij zult allen aan mij geërgerd worden in dezen nacht : want er is geschreven : Ik zal den herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.
32 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal ik u voorgaan naar Galiléa.
33 Doch Petrus, antwoordende, zeide tot hem : al werden zij ook allen aan u geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden.
34 Jezus zeide tot hem : voorwaar ik zeg u, dat gij in dezen zelven nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, mij driemaal zult verloochenen.
35 Petrus zeide tot hem : al moest ik ook met u sterven, zoo zal ik u geenszins verloochenen! Desgelijks zeiden ook al de discipelen.
36 Toen ging Jezus met hen in eene plaats genaamd Geth-semané, en zeide tot de discipelen : zit hier neder totdat ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben.
37 En met zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedéüs, begon hij droevig en zeer beangst te worden.
38 Toen zeide hij tot hen : mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met mij.
39 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op zijn aangezigt, biddende en zeggende : mijn Vader! indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van mij voorbijgaan! doch niet, gelijk ik wil, maar gelijk Gij *wilt.*
40 En hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus : kunt gij dan niet één uur met mij waken?

41 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt : de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak.

42 Wederom ten tweeden maal heengaande, bad hij, zeggende : mijn Vader! indien deze drinkbeker van mij niet voorbij kan gaan, ten zij dat ik hem drinke, uw wil geschiede!

43 En komende *bij hen*, vond hij hen wederom slapende : want hunne oogen waren bezwaard.

44 En hen latende, ging hij wederom heen, en bad ten derden maal, zeggende dezelfde woorden.

45 Toen kwam hij tot zijne discipelen, en zeide tot hen : slaapt *nu* voort, en rust : ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.

46 Staat op, laat ons gaan, ziet, hij is nabij, die mij verraadt.

47 En als hij nog sprak, ziet, Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem eene groote schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de Overpriesters en Ouderlingen des volks.

48 En, die hem verried, had hun een teeken gegeven, zeggende : dien ik zal kussen, dezelve is het, grijpt hem.

49 En terstond komende tot Jezus, zeide hij : wees gegroet, Rabbi! en hij kuste hem.

50 Maar Jezus zeide tot hem : vriend! waartoe zijt gij hier? Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus, en grepen hem.

51 En ziet, één van degenen, die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienstknecht des Hoogepriesters, hieuw zijn oor af.

52 Toen zeide Jezus tot hem : keer uw zwaard weder in zijne plaats : want allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan.

53 Of meent gij, dat ik mijnen Vader nu niet kan bidden, en hij zal mij meer dan twaalf legioenen Engelen bijzetten?

54 Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, *die zeggen,* dat het alzoo geschieden moet?

55 Ter zelver ure sprak Jezus tot de scharen : gij zijt uitgegaan als tegen eenen moordenaar, met zwaarden en stokken, om mij te vangen : dagelijks zat ik bij u, leerende in den tempel, en gij hebt mij niet gegrepen;

56 Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der Profeten zouden vervuld worden. Toen vlugtten al de discipelen, hem verlatende.

57 Die nu Jezus gevangen hadden, leidden hem heen tot Kajafas, den Hoogepriester, alwaar de Schriftgeleerden en Ouderlingen vergaderd waren.

58 En Petrus volgde hem van verre tot aan de zaal des Hoogepriesters, en binnengegaan zijnde, zat hij bij de dienaren, om het einde te zien.

59 En de Overpriesters, en de Ouderlingen, en de geheele groote Raad zochten valsche getuigenis tegen Jezus, opdat zij hem dooden mogten; en vonden niet.

60 En hoewel er vele valsche getuigen toegekomen waren, zoo vonden zij *toch* niet.

61 Maar ten laatste kwamen twee valsche getuigen, en zeiden : deze heeft gezegd : ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen denzelven opbouwen.

62 En de Hoogepriester, opstaande, zeide tot hem : antwoordt gij niets? wat getuigen dezen tegen u?

63 Doch Jezus zweeg stil. En de Hoogepriester, antwoordende, zeide tot hem : ik bezweer u bij den levenden God, dat gij ons zegt, of gij zijt de Christus, de Zoon van God?

64 Jezus zeide tot hem : gij hebt het gezegd. Doch ik zeg ulieden : van nu aan zult gij zien den Zoon des menschen, zittende ter regter*hand* der kracht *Gods,* en komende op de wolken des hemels.

65 Toen verscheurde de Hoogepriester zijne kleederen, zeggende : hij heeft *God* gelasterd, wat hebben wij nog getuigen van noode? ziet, nu hebt gij zijne *Gods*lastering gehoord :

66 Wat dunkt ulieden? En zij, antwoordende, zeiden : hij is des doods schuldig.

67 Toen spogen zij in zijn aangezigt, en sloegen hem met vuisten.

68 En anderen gaven hem kinnebakslagen, zeggende : profeteer ons, Christus! wie is het, die u geslagen heeft?

69 En Petrus zat buiten in de zaal; en eene dienstmaagd kwam tot hem, zeggende : gij waart ook met Jezus den Galileër.

70 Maar hij loochende het voor allen, zeggende : ik weet niet, wat gij zegt.

71 En als hij naar de voorpoort uitging, zag hem eene andere *dienstmaagd,* en zeide tot degenen, die aldaar *waren :* deze was ook met Jezus den Nazaréner.

72 En hij loochende het wederom met eenen eed, *zeggende :* ik ken den mensch niet.

73 En een weinig daarna, die er stonden, bijkomende, zeiden tot Petrus : waarlijk gij zijt ook van die, want ook uwe spraak maakt u openbaar.

74 Toen begon hij *zich* te vervloeken, en te zweren : ik ken den mensch niet.

75 En terstond kraaide de haan; en Petrus werd indachtig het woord van Jezus, die tot hem gezegd had : eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.

HOOFDSTUK XXVII.

ALS het nu morgenstond geworden was, hebben al de Overpriesters en de Ouderlingen des volks te zamen raad genomen

tegen Jezus, dat zij hem dooden
zouden.
2 En hem gebonden hebbende,
leidden zij *hem* weg, en gaven
hem over aan Pontius Pilatus,
den Stadhouder.
3 Toen heeft Judas, die hem
verraden had, ziende, dat hij ver-
oordeeld was, berouw gehad, en
heeft de dertig zilveren *penningen*
den Overpriesteren en den Ouder-
lingen wedergebragt,
4 Zeggende : ik heb gezondigd,
verradende het onschuldig bloed!
Maar zij zeiden : wat gaat ons *dat*
aan? gij moogt toezien.
5 En als hij de zilveren *pennin-
gen* in den tempel geworpen had,
vertrok hij, en heengaande ver-
worgde *zich zelven*.
6 En de Overpriesters de zilve-
ren *penningen* nemende, zeiden :
het is niet geoorloofd, dezelve in
de offerkist te leggen, dewijl het
een prijs des bloeds is.
7 En te zamen raad genomen heb-
bende, kochten zij daarmede den
akker des pottebakkers, tot eene
begrafenis voor de vreemdelingen.
8 Daarom is die akker genaamd
de akker des bloeds, tot op den
huidigen dag.
9 Toen is vervuld geworden het-
geen gesproken is door den Profeet
Jeremía, zeggende : en zij hebben
de dertig zilveren *penningen* ge-
nomen, de waarde des gewaar-
deerden van de kinderen Israëls,
denwelken zij gewaardeerd heb-
ben :
10 En hebben dezelve gegeven
voor den akker des pottebakkers :
volgens hetgeen mij de Heer be-
volen heeft.
11 En Jezus stond voor den
Stadhouder; en de Stadhouder
vraagde hem, zeggende : zijt gij
de Koning der Joden? En Jezus
zeide hem : gij zegt het.
12 En als hij van de Overpries-
ters en de Ouderlingen beschul-
digd werd, antwoordde hij niets.
13 Toen zeide Pilatus tot hem :
hoort gij niet, hoe vele *zaken* zij
tegen u getuigen?
14 Maar hij antwoordde hem niet
op een enig woord, alzoo dat de
Stadhouder zich zeer verwon-
derde.
15 En op het feest was de Stad-
houder gewoon den volke éénen
gevangenen los te laten, welken
zij wilden.
16 En zij hadden toen eenen wel-
bekenden gevangenen, genaamd
Bar-abbas.
17 Als zij dan vergaderd waren,
zeide Pilatus tot hen : welken wilt
gij, dat ik u zal loslaten, Bar-ab-
bas, of Jezus, die genaamd wordt
Christus?
18 Want hij wist, dat zij hem
door nijdigheid overgeleverd had-
den.
19 En als hij op den regterstoel
zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot
hem gezonden, zeggende : heb *toch*
niets te doen met dien regtvaardi-
gen; want ik heb heden veel gele-
den in den droom om zijnentwil.

20 Maar de Overpriesters en de Ouderlingen hebben de scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-abbas begeeren, en Jezus dooden.
21 En de Stadhouder, antwoordende, zeide tot hen : welken van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij zeiden : Bar-abbas.
22 Pilatus zeide tot hen : wat zal ik dan doen *met* Jezus, die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem : laat hem gekruisigd worden.
23 Doch de Stadhouder zeide : wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende : laat hem gekruisigd worden!
24 Als nu Pilatus zag, dat hij niet vorderde, maar veel meer, *dat er* oproer werd, nam hij water en wiesch de handen voor de schare, zeggende : ik ben onschuldig van het bloed dezes regtvaardigen; gijlieden moogt toezien.
25 En al het volk, antwoordende, zeide : zijn bloed *kome* over ons, en over onze kinderen!
26 Toen liet hij hun Bar-abbas los, maar Jezus gegeeseld hebbende, gaf hij hem over om gekruisigd te worden.
27 Toen namen de krijgsknechten des Stadhouders Jezus met zich in het Regthuis, en vergaderden over hem de gansche bende.
28 En als zij hem ontkleed hadden, deden zij hem eenen purperen mantel om;
29 En eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetteden *die* op zijn hoofd, en eenen rietstok in zijne regter*hand;* en vallende op hunne knieën voor hem, bespotteden zij hem, zeggende : wees gegroet, gij Koning der Joden!
30 En op hem gespogen hebbende, namen zij den rietstok en sloegen op zijn hoofd.
31 En toen zij hem bespot hadden, deden zij hem den mantel af, en deden hem zijne kleederen aan, en leidden hem heen om te kruisigen.
32 En uitgaande, vonden zij eenen man van Cyréne, met name Simon; dezen dwongen zij, dat hij zijn kruis droeg.
33 En gekomen zijnde tot de plaats, genaamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdscheêl-plaats,
34 Gaven zij hem te drinken edik met gal gemengd; en als hij *dien* gesmaakt had, wilde hij niet drinken.
35 Toen zij nu hem gekruisigd hadden, verdeelden zij zijne kleederen, het lot werpende; opdat vervuld zou worden hetgeen gezegd is door den Profeet : zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en hebben het lot over mijne kleeding geworpen.
36 En zij, nederzittende, bewaarden hem aldaar.
37 En zij stelden boven zijn hoofd zijne beschuldiging geschreven : DEZE IS JEZUS, DE KONING DER JODEN.

38 Toen werden met hem twee
moordenaars gekruisigd, één ter
regter-, en één ter linker*zijde*.
39 En die voorbijgingen laster-
den hem, schuddende hunne hoof-
den,
40 En zeggende : gij, die den
tempel afbreekt, en in drie dagen
opbouwt! verlos u zelven. Indien
gij de Zone Gods zijt, zoo kom af
van het kruis.
41 En desgelijks ook de Over-
priesters met de Schriftgeleerden,
en Ouderlingen, en Farizeën, *hem*
bespottende. zeiden :
42 Anderen heeft hij verlost, hij
kan zich zelven niet verlossen.
Indien hij de Koning Israëls is,
dat hij nu afkome van het kruis.
en wij zullen hem gelooven.
43 Hij heeft op God betrouwd :
dat Hij hem nu verlosse, indien
Hij hem *wel* wil! want hij heeft
gezegd : ik ben Gods Zoon.
44 En hetzelfde verweten hem
ook de moordenaars. die met hem
gekruisigd waren.
45 En van de zesde ure aan
werd er duisternis over de ge-
heele aarde, tot de negende ure
toe.
46 En omtrent de negende ure
riep Jezus met eene groote stem,
zeggende : ELI, ELI, LAMA SA-
BACHTANI! dat is : mijn God,
mijn God! waarom hebt Gij mij
verlaten!
47 En sommigen van die daar
stonden, *zulks* hoorende, zeiden :
deze roept Elías.
48 En terstond één van hen, *toe*-
loopende, nam eene spons, en *die*
met edik gevuld hebbende, stak
ze op eenen rietstok, en gaf hem
te drinken.
49 Doch de anderen zeiden :
houd op, laat ons zien, of Elías
komt, om hem te verlossen.
50 En Jezus, wederom met eene
groote stem roepende, gaf den
geest.
51 En ziet, het voorhangsel des
tempels scheurde in tweeën, van
boven tot beneden; en de aarde
beefde, en de steenrotsen scheur-
den;
52 En de graven werden geopend,
en vele ligchamen der heiligen,
die ontslapen waren, werden op-
gewekt;
53 En uit de graven uitgegaan
zijnde, na zijne opstanding, kwa-
men zij in de heilige stad, en zijn
velen verschenen.
54 En de Hoofdman over hon-
derd, en die met hem Jezus be-
waarden, ziende de aardbeving,
en de dingen, die geschied wa-
ren, werden zeer bevreesd, zeg-
gende : waarlijk deze was Gods
Zoon!
55 En aldaar waren vele vrou-
wen, van verre aanschouwende,
die Jezus gevolgd waren van Ga-
liléa, om hem te dienen.
56 Onder dewelken was Maria
Magdaléna, en Maria, de moeder
van Jacobus en Joses, en de moe-
der der zonen van Zebedéüs.
57 En als het avond geworden

was, kwam een rijk man van Ari-
mathéa, met name Jozef, die ook
zelf een discipel van Jezus was.
58 Deze kwam tot Pilatus, en
begeerde het ligchaam van Jezus.
Toen beval Pilatus, dat *hem* het
ligchaam gegeven zou worden.
59 En Jozef, het ligchaam ne-
mende, wond hetzelve in een zui-
ver fijn lijnwaad;
60 En leide dat in zijn nieuw
graf, hetwelk hij in eene steenrots
uitgehouwen had; en eenen groo-
ten steen *tegen* de deur des grafs
gewenteld hebbende, ging hij
weg.
61 En aldaar was Maria Magda-
léna, en de andere Maria, zittende
tegenover het graf.
62 Des anderen daags nu, welke
is na de voorbereiding, vergader-
den de Overpriesters en de Fari-
zeën tot Pilatus,
63 Zeggende : Heere! wij zijn
indachtig, dat deze verleider, nog
levende, gezegd heeft : na drie da-
gen zal ik opstaan.
64 Beveel dan, dat het graf ver-
zekerd worde tot den derden dag
toe, opdat zijne discipelen mis-
schien niet komen bij nacht, en
stelen hem, en zeggen tot het volk :
hij is opgestaan van de dooden;
en *zoo* zal de laatste dwaling erger
zijn, dan de eerste.
65 En Pilatus zeide tot henlie-
den : gij hebt eene wacht; gaat
heen, verzekert het, gelijk gij het
verstaat.
66 En zij heengaande, verzeker-
den het graf met de wacht, den
steen verzegeld hebbende.

HOOFDSTUK XXVIII.

EN laat *na* den Sabbat, als het
begon te lichten, tegen den
eersten *dag* der week, kwam Ma-
ria Magdaléna, en de andere Ma-
ria, om het graf te bezien.
2 En ziet, er geschiedde eene
groote aardbeving : want een En-
gel des Heeren, nederdalende uit
den hemel, kwam toe, en wentelde
den steen af van de deur, en zat
op denzelven.
3 En zijne gedaante was gelijk
een bliksem, en zijne kleeding wit
gelijk sneeuw.
4 En uit vrees van hem zijn de
wachters zeer verschrikt gewor-
den, en werden als dooden.
5 Maar de Engel, antwoordende,
zeide tot de vrouwen : vreest gij-
lieden niet : want ik weet, dat gij
zoekt Jezus, die gekruisigd was.
6 Hij is hier niet; want hij is
opgestaan, gelijk hij gezegd heeft.
Komt herwaarts, ziet de plaats,
waar de Heer gelegen heeft.
7 En gaat haastelijk heen, en zegt
zijnen discipelen, dat hij opge-
staan is van de dooden; en ziet,
hij gaat u voor naar Galiléa, daar
zult gij hem zien. Ziet, ik heb het
ulieden gezegd.
8 En haastelijk uitgaande van
het graf, met vreeze en groote
blijdschap, liepen zij henen, om
hetzelve zijnen discipelen te bood-
schappen.

9 En als zij heengingen, om zij-
nen discipelen te boodschappen,
ziet, Jezus is haar ontmoet, zeg-
gende : weest gegroet! En zij, tot
hem komende, grepen zijne voeten,
en aanbaden hem.
10 Toen zeide Jezus tot haar :
vreest niet: gaat henen, boodschapt
mijnen broederen, dat zij heen-
gaan naar Galiléa, en aldaar zul-
len zij mij zien.
11 En als zij heengingen, ziet,
eenigen van de wacht kwamen in
de stad, en boodschapten den
Overpriesters al de dingen, die
geschied waren.
12 En zij vergaderd zijnde met
de Ouderlingen, en te zamen raad
genomen hebbende, gaven zij den
krijgsknechten veel gelds,
13 En zeiden : zegt : zijne disci-
pelen zijn des nachts gekomen, en
hebben hem gestolen, als wij slie-
pen.
14 En indien zulks komt ge-
hoord te worden van den Stad-
houder, wij zullen hem te vreden
stellen, en maken, dat gij zonder
zorg zijt.
15 En zij, het geld genomen heb-
bende, deden gelijk zij geleerd
waren. En dit woord is verbreid
geworden bij de Joden tot op den
huidigen dag.
16 En de elf discipelen zijn heen-
gegaan naar Galiléa, naar den
berg, waar Jezus hen bescheiden
had.
17 En als zij hem zagen, baden
zij hem aan; doch sommigen twij-
felden.
18 En Jezus, bij hen komende,
sprak tot hen, zeggende : mij is
gegeven alle magt in hemel en op
aarde.
19 Gaat dan henen, onderwijst
al de volken, dezelve doopende in
den naam des Vaders, en des Zoons,
en des Heiligen Geestes; leerende
hen onderhouden alles, wat ik u
geboden heb.
20 En ziet, ik ben met uliedeu
al de dagen tot de voleinding der
wereld. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

MARKUS.

HOOFDSTUK I.

HET begin des Evangelies van
JEZUS CHRISTUS, den Zoon
van God.
2 Gelijk geschreven is in de Pro-
feten : ziet, Ik zende mijnen Engel
voor uw aangezigt, die uwen weg
voor u heen bereiden zal.

3 De stem des roependen in de
woestijn : bereidt den weg des
Heeren, maakt zijne paden regt!
4 Johannes was doopende in de
woestijn, en predikende den doop
der bekeering tot vergeving der
zonden.
5 En al het Joodsche land ging
tot hem uit, en die van Jerûzalem;
en werden allen van hem gedoopt
in de rivier de Jordaan, belijdende
hunne zonden.
6 En Johannes was gekleed met
kemelshaar, en met eenen lederen
gordel om zijne lendenen, en at
sprinkhanen en wilden honig.
7 En hij predikte, zeggende : na
mij komt, die sterker is dan ik,
wien ik niet waardig ben, neder-
bukkende, den riem zijner schoe-
nen te ontbinden.
8 Ik heb ulieden wel gedoopt met
water, maar hij zal u doopen met
den Heiligen Geest.
9 En het geschiedde in diezelve
dagen, dat Jezus kwam van Ná-
zareth, *gelegen* in Galiléa, en werd
van Johannes gedoopt in de Jor-
daan.
10 En terstond, als hij uit het
water opklom, zag hij de hemelen
opengaan, en den Geest, gelijk
eene duive, op hem nederdalen.
11 En er geschiedde eene stem
uit de hemelen : gij zijt mijn ge-
liefde Zoon, in denwelken Ik mijn
welbehagen heb!
12 En terstond dreef hem de Geest
uit in de woestijn.
13 En hij was aldaar in de woes-
tijn veertig dagen, verzocht van
den Satan; en was bij de wilde
gedierten; en de Engelen dienden
hem.
14 En nadat Johannes overgele-
verd was, kwam Jezus in Galiléa,
predikende het Evangelie van het
Koningrijk Gods,
15 En zeggende : de tijd is ver-
vuld, en het Koningrijk Gods nabij
gekomen; bekeert u, en gelooft
het Evangelie.
16 En wandelende bij de Gali-
lésche zee, zag hij Simon en An-
dréas, zijnen broeder, werpende
het net in de zee (want zij waren
visschers);
17 En Jezus zeide tot hen : volgt
mij na, en ik zal maken, dat gij vis-
schers der menschen zult worden.
18 En zij, terstond hunne netten
verlatende, zijn hem gevolgd.
19 En van daar een weinig voort-
gegaan zijnde, zag hij Jacobus,
den zoon van Zebedéüs, en Jo-
hannes, zijnen broeder, en dezelve
in het schip hunne netten verma-
kende.
20 En terstond riep hij hen; en
zij, latende hunnen vader Zebedéüs
in het schip, met de huurlingen,
zijn hem nagevolgd.
21 En zij kwamen binnen Ka-
pernaüm; en terstond op den Sab-
batdag in de Synagoge gegaan
zijnde, leerde hij.
22 En zij versloegen zich over
zijne leer : want hij leerde hen,
als magt hebbende, en niet als de
Schriftgeleerden.

23 En er was in hunne Synagoge
een mensch, met eenen onreinen
geest. en hij riep uit,
24 Zeggende : laat af, wat heb-
ben wij met u *te doen*, gij Jezus
Nazaréner! zijt gij gekomen, om
ons te verderven? Ik ken u, wie
gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods.
25 En Jezus bestrafte hem, zeg-
gende : zwijg stil, en ga uit van
hem.
26 En de onreine geest. hem
scheurende, en roepende met eene
groote stem, ging uit van hem.
27 En zij werden allen verbaasd,
zoodat zij onder elkander vraag-
den, zeggende : wat is dit? wat
nieuwe leer is deze, dat hij met
magt ook den onreinen geesten ge-
biedt, en zij hem gehoorzaam zijn!
28 En zijn gerucht ging terstond
uit, in het geheel omliggende land
van Galiléa.
29 En van stonde aan uit de Sy-
nagoge gegaan zijnde, kwamen zij
in het huis van Simon en Andréas,
met Jacobus en Johannes.
30 En Simons vrouws moeder
lag met de koorts; en terstond zei-
den zij hem van haar.
31 En hij, tot haar gaande, vat-
tede hare hand, en rigtte ze op;
en terstond verliet haar de koorts,
en zij diende henlieden.
32 Als het nu avond geworden
was, toen de zon onderging, brag-
ten zij tot hem allen, die kwalijk
gesteld, en van den duivel bezeten
waren.
33 En de geheele stad was bij-
eenvergaderd omtrent de deur.
34 En hij genas er velen, die
door verscheidene ziekten kwa-
lijk gesteld waren; en wierp vele
duivelen uit, en liet de duivelen
niet toe te spreken, omdat zij hem
kenden.
35 En des morgens vroeg, als het
nog diep in den nacht was, opge-
staan zijnde, ging hij uit, en ging
henen in eene woeste plaats, en
bad aldaar.
36 En Simon, en die met hem
waren, zijn hem nagevolgd.
37 En zij hem gevonden hebben-
de, zeiden tot hem : zij zoeken u
allen.
38 En hij zeide tot hen : laat ons
in de bijliggende vlekken gaan,
opdat ik ook daar predike : want
daartoe ben ik uitgegaan.
39 En hij predikte in hunne Sy-
nagogen, door geheel Galiléa, en
wierp de duivelen uit.
40 En tot hem kwam een melaat-
sche, biddende hem, en vallende
voor hem op de knieën, en tot hem
zeggende : indien gij wilt, gij kunt
mij reinigen.
41 En Jezus, met barmhartigheid
innerlijk bewogen zijnde, strekte
de hand uit, en raakte hem aan,
en zeide tot hem : ik wil, word
gereinigd!
42 En als hij *dit* gezegd had, ging
de melaatschheid terstond van
hem, en hij werd gereinigd.
43 En als hij hem strengelijk ver-
boden had, deed hij hem terstond
van zich gaan:

44 En zeide tot hem : zie, dat
gij niemand iets zegt; maar ga heen
en vertoon u zelven den Priester, en offer voor uwe reiniging,
hetgeen Mozes geboden heeft, hun
tot eene getuigenis.
45 Maar hij uitgegaan zijnde, begon vele dingen te verkondigen,
en dat woord te verbreiden, alzoo
dat hij niet meer openbaar in de
stad kon komen, maar was buiten
in de woeste plaatsen; en zij kwamen tot hem van alle kanten.

HOOFDSTUK II.

EN na *sommige* dagen is hij wederom binnen Kapernaüm gekomen; en het werd gehoord, dat
hij in huis was.
2 En terstond vergaderden *daar*
velen, alzoo dat ook zelfs de *plaatsen* omtrent de deur *hen* niet meer
konden bevatten; en hij sprak het
woord tot hen.
3 En er kwamen *sommigen* tot
hem, brengende eenen geraakten,
die van vier gedragen werd.
4 En niet kunnende tot hem genaken overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar hij was; en
dat opgebroken hebbende, lieten
zij het beddeken neder, daar de
geraakte op lag.
5 En Jezus, hun geloof ziende,
zeide tot den geraakten : zoon!
uwe zonden zijn u vergeven.
6 En sommigen van de Schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hunne harten :
7 Wat spreekt deze aldus *Godslasteringen*? wie kan de zonden
vergeven, dan alleen God?
8 En Jezus, terstond in zijnen
geest bekennende, dat zij alzoo in
zich zelven overdachten, zeide
tot hen : wat overdenkt gij deze
dingen in uwe harten?
9 Wat is ligter, te zeggen tot
den geraakten : de zonden zijn u
vergeven? of te zeggen : sta op, en
neem uw beddeken op, en wandel?
10 Doch opdat gij moogt weten,
dat de Zoon des menschen magt
heeft, om de zonden op de aarde
te vergeven (zeide hij tot den geraakten) :
11 Ik zeg u : sta op, en neem uw
beddeken op, en ga heen naar uw
huis.
12 En terstond stond hij op, en
het beddeken opgenomen hebbende, ging hij uit in aller tegenwoordigheid; zoodat zij zich allen
ontzetteden, en verheerlijkten God,
zeggende : wij hebben nooit zulks
gezien!
13 En hij ging wederom uit naar
de zee; en de geheele schare kwam
tot hem, en hij leerde hen.
14 En voorbijgaande zag hij
Levi, *den zoon* van Alphéüs, zitten
in het tolhuis, en zeide tot hem :
volg mij. En hij opstaande volgde
hem.
15 En het geschiedde, als hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele
tollenaren en zondaren aanzaten
met Jezus en zijne discipelen :
want zij waren velen, en waren
hem gevolgd.

16 En de Schriftgeleerden en de
Farizeeën, ziende hem eten met de
tollenaren en zondaren, zeiden tot
zijne discipelen : wat *is het,* dat
hij met de tollenaren en zondaren
eet en drinkt?
17 En Jezus, *dat* hoorende, zeide
tot hen : die gezond zijn, hebben
den medicijnmeester niet van
noode, maar die ziek zijn. Ik ben
niet gekomen, om te roepen regtvaardigen,
maar zondaars tot bekeering.
18 En de discipelen van Johannes
en der Farizeeën vastten; en zij kwamen
en zeiden tot hem : waarom
vasten de discipelen van Johannes
en der Farizeeën, en uwe discipelen
vasten niet?
19 En Jezus zeide tot hen : kunnen
ook de bruilofstkinderen vasten,
terwijl de bruidegom bij hen
is? Zoo langen tijd zij den bruidegom
bij zich hebben, kunnen zij
niet vasten.
20 Maar de dagen zullen komen,
wanneer de bruidegom van
hen zal weggenomen zijn, en alsdan
zullen zij vasten in dezelve
dagen.
21 En niemand naait eenen lap
ongevold laken op een oud kleed;
anders scheurt deszelfs nieuwe
aangenaaide lap *iets* af van het
oude *kleed,* en er wordt eene erger
scheur.
22 En niemand doet nieuwen
wijn in oude *leder*-zakken; anders
doet de nieuwe wijn de *leder*-zakken
bersten, en de wijn
wordt uitgestort, en de *leder*-zakken
verderven; maar nieuwen
wijn moet men in nieuwe *leder*-zakken
doen.
23 En het geschiedde, dat hij op
eenen Sabbatdag door het gezaaide
ging, en zijne discipelen begonnen,
al gaande, aren te plukken.
24 En de Farizeeën zeiden tot
hem : zie, waarom doen zij op
den Sabbatdag, wat niet geoorloofd
is?
25 En hij zeide tot hen : hebt gij
nooit gelezen, wat David gedaan
heeft, als hij nood had, en hem
hongerde, en dengenen, die met
hem *waren?*
26 Hoe hij ingegaan is in het
huis Gods, ten tijde van Abjathar,
den Hoogepriester, en de
toonbrooden gegeten heeft, die
niemand zijn geoorloofd te eten,
dan den Priesteren, en ook gegeven
heeft dengenen, die met hem
waren?
27 En hij zeide tot hen : de Sabbat
is gemaakt om den mensch,
niet de mensch om den Sabbat.
28 Zoo is dan de Zoon des menschen
een Heer ook van den Sabbat.

HOOFDSTUK III.

EN hij ging wederom in de Synagoge;
en aldaar was een
mensch, hebbende eene verdorde
hand.
2 En zij namen hem waar, of hij
op den Sabbat hem genezen zou,
opdat zij hem beschuldigen mogten.

3 En hij zeide tot den mensch, die de verdorde hand had : sta op in het midden.

4 En hij zeide tot hen : is het geoorloofd op Sabbatdagen goed te doen, of kwaad te doen? een' mensch te behouden, of te dooden? En zij zwegen stil.

5 En als hij hen met toorn rondom aangezien had, met een bedroefd zijnde over de verharding van hun hart, zeide hij tot den mensch : strek uwe hand uit. En hij strekte ze uit ; en zijne hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.

6 En de Farizeën, uitgegaan zijnde, hebben terstond met de Herodianen te zamen raad gehouden tegen hem, hoe zij hem zouden dooden.

7 En Jezus vertrok met zijne discipelen naar de zee, en hem volgde eene groote menigte van Galiléa, en van Judéa,

8 En van Jerùzalem, en van Iduméa, en *van* over de Jordaan ; en die *van* omtrent Tyrus en Sidon, eene groote menigte, gehoord hebbende, hoe groote dingen hij deed, kwamen tot hem.

9 En hij zeide tot zijne discipelen, dat een scheepje steeds omtrent hem blijven zou, om der schare wil, opdat zij hem niet zouden verdringen.

10 Want hij had er velen genezen, alzoo dat hem al degenen, die *eenige* kwalen hadden, overvielen, opdat zij hem mogten aanraken.

11 En de onreine geesten, als zij hem zagen, vielen voor hem neder, en riepen, zeggende : gij zijt de Zone Gods!

12 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij hem niet zouden openbaar maken.

13 En hij klom op den berg, en riep tot zich, die hij wilde ; en zij kwamen tot hem.

14 En hij stelde er twaalf, opdat zij met hem zouden zijn, en opdat hij dezelven zou uitzenden om te prediken ;

15 En om magt te hebben, de ziekten te genezen, en de duivelen uit te werpen :

16 En Simon gaf hij den *toe*naam Petrus ;

17 En Jacobus, den *zoon* van Zebedéüs, en Johannes, den broeder van Jacobus ; en gaf hun *toe*namen, Boanérges, hetwelk is, zonen des donders ;

18 En Andréas, en Philippus, en Bartholoméüs, en Matthéüs, en Thomas, en Jacobus, den *zoon* van Alphéüs, en Thaddéüs, en Simon Kananítes,

19 En Judas Iskáriot, die hem ook verraden heeft.

20 En zij kwamen in huis ; en daar vergaderde wederom eene schare, alzoo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.

21 En als degenen, die hem bestonden, *dit* hoorden, gingen zij uit, om hem vast te houden : want zij zeiden : hij is buiten zijne zinnen.

22 En de Schriftgeleerden, die
van Jerúzalem afgekomen waren,
zeiden : hij heeft Beëlzebul, en
door den Oversten der duivelen
werpt hij de duivelen uit.
23 En hen tot zich geroepen heb-
bende, zeide hij tot hen in gelij-
kenissen : hoe kan de Satan den
Satan uitwerpen?
24 En indien een Koningrijk te-
gen zich zelf verdeeld is, zoo kan
dat Koningrijk niet bestaan.
25 En indien een huis tegen zich
zelf verdeeld is, zoo kan dat huis
niet bestaan.
26 En indien de Satan tegen zich
zelven opstaat, en verdeeld is, zoo
kan hij niet bestaan, maar heeft
een einde.
27 Er kan niemand in het huis
eens sterken ingaan en zijne vaten
ontrooven, indien hij niet eerst
den sterken bindt; en alsdan zal
hij zijn huis berooven.
28 Voorwaar ik zeg u, dat al de
zonden den kinderen der menschen
zullen vergeven worden, en aller-
lei lasteringen, waarmede zij zul-
len gelasterd hebben;
29 Maar zoo wie gelasterd zal
hebben tegen den Heiligen Geest,
die heeft geene vergeving in der
eeuwigheid, maar hij is schuldig
des eeuwigen oordeels.
30 Want zij zeiden : hij heeft
eenen onreinen geest.
31 Zoo kwamen dan zijne broe-
ders en zijne moeder; en buiten
staande, zonden zij tot hem, en
riepen hem.
32 En de schare zat rondom hem;
en zij zeiden tot hem : zie, uwe
moeder en uwe broeders daar bui-
ten zoeken u.
33 En hij antwoordde hun, zeg-
gende : wie is mijne moeder, of
mijne broeders?
34 En rondom overzien heb-
bende, die om hem zaten, zeide
hij : ziet, mijne moeder en mijne
broeders.
35 Want zoo wie den wil van
God doet, die is mijn broeder, en
mijne zuster, en moeder.

HOOFDSTUK IV.

EN hij begon wederom te leeren
omtrent de zee; en er verga-
derde eene groote schare bij hem,
alzoo dat hij, in het schip gegaan
zijnde, nederzat op de zee; en de
geheele schare was op het land aan
de zee.
2 En hij leerde hun vele dingen
door gelijkenissen, en hij zeide in
zijne leering tot hen :
3 Hoort toe : ziet, een zaaijer
ging uit om te zaaijen.
4 En het geschiedde in het zaai-
jen, dat het ééne *deel zaads* viel
bij den weg; en de vogelen des
hemels kwamen, en aten het
op.
5 En het andere viel op het
steenachtige, waar het niet veel
aarde had; en het ging terstond
op, omdat het geene diepte van
aarde had.
6 Maar als de zon opgegaan was,
zoo is het verbrand geworden, en

omdat het geen' wortel had, zoo
is het verdord.
7 En het andere viel in de doornen,
en de doornen wiessen op,
en verstikten hetzelve, en het gaf
geene vrucht.
8 En het andere viel in de goede
aarde, en gaf vrucht, die opging
en wies; en het éene droeg dertig,
en het andere zestig, en het andere
honderd*voud*.
9 En hij zeide tot hen : wie
ooren heeft om te hooren, die
hoore.
10 En als hij nu alleen was,
vraagden hem degenen, die omtrent
hem *waren,* met de twaalven,
naar de gelijkenis.
11 En hij zeide tot hen : het is
u gegeven te verstaan de verborgenheid
van het Koningrijk Gods;
maar dengenen, die buiten zijn,
geschieden al deze dingen door gelijkenissen;
12 Opdat zij ziende zien, en niet
bemerken, en hoorende hooren,
en niet verstaan; opdat zij zich
niet te eeniger tijd bekeeren, en
hun de zonden vergeven worden.
13 En hij zeide tot hen : weet
gij deze gelijkenis niet? en hoe
zult gij al de gelijkenissen verstaan?
14 De zaaijer *is, die* het woord
zaait.
15 En dezen zijn, die bij den
weg *bezaaid worden :* waarin het
woord gezaaid wordt; en als zij
het gehoord hebben, zoo komt de
Satan terstond, en neemt het
woord weg, hetwelk in hunne harten
gezaaid was.
16 En dezen zijn desgelijks, die
op de steenachtige *plaatsen* bezaaid
worden : welke, als zij het
woord gehoord hebben, terstond
hetzelve met vreugde ontvangen;
17 En hebben geenen wortel in
zich zelven, maar zijn voor eenen
tijd; daarna als verdrukking of
vervolging komt om des woords
wil, zoo worden zij terstond geërgerd.
18 En dezen zijn, die in de doornen
bezaaid worden : *namelijk*
degenen, die het woord hooren;
19 En de zorgvuldigheden dezer
wereld, en de verleiding des rijkdoms,
en de begeerlijkheden omtrent
de andere dingen, inkomende,
verstikken het woord, en het wordt
onvruchtbaar.
20 En dezen zijn, die in de
goede aarde bezaaid zijn : welke
het woord hooren en aannemen,
en dragen vruchten, het éene dertig,
en het andere zestig, en het
andere honderd*voud*.
21 En hij zeide tot hen : komt
ook de kaars, opdat zij onder de
koornmaat of onder het bed gezet
worde? *is het* niet, opdat zij op
den kandelaar gezet worde?
22 Want er is niets verborgen,
dat niet geopenbaard zal worden;
en er is niets geschied, *om* verborgen
te zijn, maar opdat het in
het openbaar zou komen.
23 Zoo iemand ooren heeft om
te hooren, die hoore.

24 En hij zeide tot hen : ziet, wat gij hoort. Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal *meer* toegelegd worden.

25 Want zoo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.

26 En hij zeide : alzoo is het Koningrijk Gods, gelijk of een mensch het zaad in de aarde wierp;

27 En *voorts* sliep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot, en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe?

28 Want de aarde brengt van zelve vrucht voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar.

29 En als de vrucht *zich* voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is.

30 En hij zeide : waarbij zullen wij het Koningrijk Gods vergelijken? of met wat gelijkenis zullen wij hetzelve gelijken?

31 *Namelijk* bij een mostaardzaad, hetwelk, wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de aarde *zijn*.

32 En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden, en maakt groote takken, alzoo dat de vogelen des hemels onder zijne schaduw kunnen nestelen.

33 En door vele zulke gelijkenissen sprak hij tot hen het woord, naar dat zij het hooren konden.

34 En zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet; maar hij verklaarde alles zijnen discipelen in het bijzonder.

35 En op denzelven dag, als het nu avond geworden was, zeide hij tot hen : laat ons overvaren aan de andere zijde.

36 En zij, de schare gelaten hebbende, namen hem mede, gelijk hij in het schip was; en er waren nog andere scheepjes met hem.

37 En er werd een groote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzoo dat het nu vol werd.

38 En hij was in het achterschip, slapende op een oorkussen; en zij wekten hem op, en zeiden tot hem : Meester! bekommert het u niet, dat wij vergaan?

39 En hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee : zwijg, wees stil! En de wind ging liggen, en er werd groote stilte.

40 En hij zeide tot hen : wat zijt gij zoo vreesachtig? hoe hebt gij geen geloof?

41 En zij vreesden met groote vreeze, en zeiden tot elkander : wie is toch deze, dat ook de wind en de zee hem gehoorzaam zijn!

HOOFDSTUK V.

EN zij kwamen over op de andere zijde der zee, in het land der Gadarénen.

2 En zoo als hij uit het schip ge-

gaan was, terstond ontmoette hem,
uit de graven, een mensch met
eenen onreinen geest;
3 Dewelke *zijne* woning in de
graven had, en niemand kon hem
binden, ook zelfs niet met kete-
nen.
4 Want hij was menigmaal met
boeijen en ketenen gebonden ge-
weest, en de ketenen waren van
hem in stukken getrokken, en de
boeijen verbrijzeld, en niemand
was magtig, om hem te temmen.
5 En hij was altijd, nacht en
dag, op de bergen en in de graven,
roepende en slaande zich zelven
met steenen.
6 Als hij nu Jezus van verre zag,
liep hij *toe,* en aanbad hem.
7 En met eene groote stem roe-
pende, zeide hij: wat heb ik met
u *te doen,* Jezus, gij Zone Gods,
des Allerhoogsten! ik bezweer u
bij God, dat gij mij niet pijnigt!
8 (Want hij zeide tot hem: gij
onreine geest, ga uit van den
mensch!)
9 En hij vraagde hem: welk is
uw naam? En hij antwoordde,
zeggende: mijn naam is Legio,
want wij zijn velen.
10 En hij bad hem zeer, dat hij
hen buiten het land niet wegzond.
11 En aldaar aan de bergen was
eene groote kudde zwijnen, wei-
dende.
12 En al de duivelen baden hem,
zeggende: zend ons in die zwij-
nen, opdat wij in dezelve mogen
varen.
13 En Jezus liet het hun ter-
stond toe. En de onreine geesten,
uitgevaren zijnde, voeren in de
zwijnen; en de kudde stortte van
de steilte af in de zee, (daar waren
er nu omtrent twee duizend) en
versmoorden in de zee.
14 En die de zwijnen weidden
zijn gevlugt, en boodschapten
zulks in de stad en op het land.
En zij gingen uit, om te zien, wat
het was, dat er geschied was.
15 En zij kwamen tot Jezus, en
zagen den bezetenen zittende, en
gekleed, en wel bij zijn verstand,
namelijk die het legioen gehad
had; en zij werden bevreesd.
16 En die het gezien hadden,
vertelden hun, wat den bezete-
nen geschied was, en *ook* van de
zwijnen.
17 En zij begonnen hem te bid-
den, dat hij van hunne landpalen
wegging.
18 En als hij in het schip ging,
bad hem degene, die bezeten was
geweest, dat hij met hem mogt
zijn.
19 Doch Jezus liet hem *dat* niet
toe, maar zeide tot hem: ga heen
naar uw huis tot de uwen, en bood-
schap hun, wat groote dingen u
de Heer gedaan heeft, en *hoe* Hij
zich uwer ontfermd heeft.
20 En hij ging heen, en begon te
verkondigen in het *land* van De-
kápolis, wat groote dingen hem
Jezus gedaan had; en zij verwon-
derden zich allen.
21 En als Jezus wederom in het

schip overgevaren was aan de andere zijde, vergaderde eene groote schare bij hem; en hij was bij de zee.
22 En ziet, er kwam één van de Oversten der Synagoge, met name
Jaïrus: en hem ziende, viel hij aan zijne voeten,
23 En bad hem zeer, zeggende: mijn dochtertje is in haar uiterste: *ik bid u,* dat gij komt en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde, en zij zal leven.
24 En hij ging met hem: en eene groote schare volgde hem, en zij verdrongen hem.
25 En eene zekere vrouw, die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had,
26 En veel geleden had van vele medicijnmeesters, en al het hare *daaraan* te koste gelegd, en geene baat gevonden had, maar met welke het veeleer erger geworden was:
27 *Deze* van Jezus hoorende, kwam onder de schare van achteren, en raakte zijn kleed aan:
28 Want zij zeide: indien ik maar zijne kleederen mag aanraken, ik zal gezond worden.
29 En terstond is de fontein hares bloeds opgedroogd, en zij gevoelde aan haar ligchaam, dat zij van die kwaal genezen was.
30 En terstond Jezus, bekennende in zich zelven de kracht, die van hem uitgegaan was, keerde zich om in de schare, en zeide: wie heeft mijne kleederen aangeraakt?
31 En zijne discipelen zeiden tot hem: gij ziet, dat de schare u verdringt, en zegt gij: wie heeft mij aangeraakt?
32 En hij zag rondom, om haar te zien, die dat gedaan had.
33 En de vrouw, vreezende en bevende, wetende, wat aan haar geschied was, kwam en viel voor hem neder, en zeide hem al de waarheid.
34 En hij zeide tot haar: dochter! uw geloof heeft u behouden: ga heen in vrede, en zijt genezen van deze uwe kwaal.
35 Terwijl hij nog sprak, kwamen *eenigen* van *het huis* des Oversten der Synagoge, zeggende: uwe dochter is gestorven, wat zijt gij den Meester nog moeijelijk?
36 En Jezus terstond gehoord hebbende het woord dat er gesproken werd, zeide tot den Oversten der Synagoge: vrees niet, geloof alleenlijk.
37 En hij liet niemand toe hem te volgen, dan Petrus, en Jacobus, en Johannes, den broeder van Jacobus:
38 En kwam in het huis des Oversten der Synagoge, en zag de beroerte *en degenen,* die zeer weenden en huilden.
39 En ingegaan zijnde, zeide hij tot hen: wat maakt gij beroerte, en *wat* weent gij? het kind is niet gestorven, maar het slaapt.
40 En zij belachten hem; maar

hij, als hij hen allen had uitgedreven, nam hij zich den vader en de moeder des kinds, en degenen, die met hem *waren,* en ging binnen, waar het kind lag.
41 En hij vattede de hand des kinds, en zeide tot haar : Talítha kûmi! hetwelk is, zijnde overgezet : gij dochtertje, (ik zeg u) sta op!
42 En terstond stond het dochtertje op, en wandelde; want het was twaalf jaren *oud;* en zij ontzetteden zich met groote ontzetting.
43 En hij gebood hun zeer, dat niemand datzelve zou weten; en zeide, dat men haar zou te eten geven.

HOOFDSTUK VI.

EN hij ging van daar weg, en kwam in zijn vaderland, en zijne discipelen volgden hem.
2 En als het Sabbat geworden was, begon hij in de Synagoge te leeren; en velen, die *hem* hoorden, ontzetteden zich, zeggende : van waar *komen* dezen deze dingen? en wat wijsheid is dit, die hem gegeven is, dat ook zulke krachten door zijne handen geschieden?
3 Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jacobus en Joses, en van Judas en Simon? en zijn zijne zusters niet hier bij ons? En zij werden aan hem geërgerd.
4 En Jezus zeide tot hen : een Profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland, en onder *zijne* magen, en in zijn huis.
5 En hij kon aldaar geene kracht doen; dan hij legde weinige zieken de handen op, en genas hen.
6 En hij verwonderde zich over hun ongeloof, en omging de vlekken *daar* rondom, leerende.
7 En hij riep tot zich de twaalven, en begon hen uit te zenden twee en twee, en gaf hun magt over de onreine geesten.
8 En hij gebood hun, dat zij niets zouden nemen tot den weg, dan alleenlijk eenen staf, geene male, geen brood, geen geld in den gordel:
9 Maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken gekleed zijn.
10 En hij zeide tot hen : zoo waar gij in een huis zult ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat.
11 En zoo wie u niet zullen ontvangen, noch u hooren, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uwe voeten is, hun tot eene getuigenis. Voorwaar zeg ik u : het zal Sodom of Gomórra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.
12 En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeeren.
13 En zij wierpen vele duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen gezond.
14 En de Koning Heródes hoorde

het (want zijn naam was openbaar
geworden,) en zeide : Johannes,
die daar doopte, is van de dooden
opgewekt, en daarom werken die
krachten in hem.
15 Anderen zeiden : hij is Elías;
en anderen zeiden : hij is een Pro-
feet, of als één der Profeten.
16 Maar als het Heródes hoorde,
zeide hij : deze is Johannes, dien
ik onthoofd heb; die is van de doo-
den opgewekt.
17 Want dezelve Heródes *eeni-
gen* uitgezonden hebbende, had
Johannes gevangen genomen, en
hem in de gevangenis gebonden,
uit oorzaak van Heródias, de huis-
vrouw van zijnen broeder Philip-
pus, omdat hij haar getrouwd had.
18 Want Johannes zeide tot He-
ródes : het is u niet geoorloofd de
huisvrouw uws broeders te heb-
ben.
19 En Heródias legde op hem
toe, en wilde hem dooden, en
konde niet :
20 Want Heródes vreesde Jo-
hannes, wetende, dat hij een regt-
vaardig en heilig man was, en
hield hem in waarde; en als hij
hem hoorde, deed hij vele dingen,
en hoorde hem gaarne.
21 En als er een welgelegen dag
gekomen was, toen Heródes, op
den dag zijner geboorte, eenen
maaltijd aanrigtte, voor zijne
Grooten, en de Oversten over
duizend, en de voornaamsten van
Galiléa;
22 En als de dochter van dezelve
Heródias inkwam, en danste, en
Heródes en dengenen, die mede
aanzaten, behaagde, zoo zeide de
Koning tot het dochtertje : eisch
van mij, wat gij ook wilt, en ik
zal het u geven.
23 En hij zwoer haar : zoo wat
gij van mij zult eischen, zal ik u
geven, *ook* tot de helft mijns Ko-
ningrijks!
24 En zij, uitgegaan zijnde, zeide
tot hare moeder : wat zal ik
eischen? En die zeide : het hoofd
van Johannes den Dooper.
25 En zij, terstond met haast in-
gaande tot den Koning, heeft het
geëischt, zeggende : ik wil, dat
gij mij nu terstond, in eenen
schotel, geeft het hoofd van Jo-
hannes den Dooper.
26 En de Koning, zeer bedroefd
geworden zijnde, *nogtans* om de
eeden, en degenen, die mede aan-
zaten, wilde haar *hetzelve* niet af-
slaan.
27 En de Koning zond terstond
eenen scherpregter, en gebood zijn
hoofd te brengen. Deze nu ging
heen, en onthoofde hem in de ge-
vangenis;
28 En bragt zijn hoofd in eenen
schotel, en gaf hetzelve het doch-
tertje, en het dochtertje gaf het-
zelve hare moeder.
29 En als zijne discipelen *dit*
hoorden, gingen zij en namen zijn
dood ligchaam weg, en leiden dat
in een graf.
30 En de Apostelen kwamen *we-
der* zamen tot Jezus, en bood-

schapten hem alles, beide wat zij
gedaan hadden, en wat zij geleerd
hadden.
31 En hij zeide tot hen : komt
gijlieden in eene woeste plaats hier
alleen, en rust een weinig : want
er waren velen, die kwamen en die
gingen, en zij hadden zelfs geen'
gelegen tijd om te eten.
32 En zij vertrokken in een schip,
naar eene woeste plaats, alleen.
33 En de scharen zagen hen
heenvaren, en velen werden hem
kennende, en liepen gezamentlijk
te voet van alle steden derwaarts,
en kwamen hun voor, en gingen
zamen tot hem.
34 En Jezus, uitgaande, zag eene
groote schare, en werd innerlijk
met ontferming bewogen over
hen : want zij waren als scha-
pen, die geenen herder hebben;
en hij begon hun vele dingen te
leeren.
35 En als het nu laat op den dag
geworden was, kwamen zijne dis-
cipelen tot hem, en zeiden : deze
plaats is woest, en het is nu laat
op den dag;
36 Laat ze van u, opdat zij heen-
gaan in de omliggende dorpen en
vlekken, en brooden voor zich
zelven mogen koopen : want zij
hebben niet, wat zij eten zullen.
37 Maar hij, antwoordende,
zeide tot hen : geeft gij hun te
eten. En zij zeiden tot hem : zul-
len wij heengaan, en koopen voor
twee honderd penningen brood,
en hun te eten geven?
38 En hij zeide tot hen : hoe veel
brooden hebt gij? gaat heen en be-
ziet *het*. En toen zij het vernomen
hadden, zeiden zij : vijf, en twee
visschen.
39 En hij gebood hun, dat zij hen
allen zouden doen nederzitten bij
waardschappen, op het groene
gras.
40 En zij zaten neder in gedeel-
ten bij honderd te zamen, en bij
vijftig te zamen.
41 En als hij de vijf brooden en
de twee visschen genomen had,
zag hij op naar den hemel, ze-
gende en brak de brooden, en gaf
ze zijnen discipelen, opdat zij ze
hun zouden voorleggen; en de
twee visschen deelde hij voor al-
len.
42 En zij aten allen, en zijn ver-
zadigd geworden.
43 En zij namen op twaalf volle
korven brokken, en van de vis-
schen.
44 En die daar de brooden ge-
geten hadden, waren omtrent vijf
duizend mannen.
45 En terstond dwong hij zijne
discipelen in het schip te gaan, en
vóór henen te varen aan de andere
zijde tegen*over* Bethsaïda, terwijl
hij de schare van zich zou laten.
46 En als hij aan dezelve hun af-
scheid gegeven had, ging hij op
den berg om te bidden.
47 En als het nu avond was ge-
worden, zoo was het schip in het
midden van de zee, en hij was al-
leen op het land.

48 En hij zag, dat zij zich zeer
pijnigden, om *het schip* voort te
krijgen : want de wind was hun
tegen; en omtrent de vierde wake
des nachts, kwam hij tot hen,
wandelende op de zee; en wilde
hen voorbijgaan.
49 En zij, ziende hem wandelen
op de zee, meenden, dat het
een spooksel was, en schreeuw-
den zeer :
50 Want zij zagen hem allen,
en werden ontroerd; en terstond
sprak hij met hen, en zeide tot
hen : zijt welgemoed, ik ben het,
vreest u niet.
51 En hij klom tot hen in het
schip, en de wind stilde; en zij
ontzetteden zich boven mate zeer
in zich zelven, en waren verwon-
derd.
52 Want zij hadden niet gelet op
het wonder der brooden : want
hun hart was verhard.
53 En als zij overgevaren waren,
kwamen zij in het land Gennésa-
ret, en havenden aldaar.
54 En als zij uit het schip ge-
gaan waren, terstond werden zij
hem kennende.
55 *En* het geheele omliggende
land doorloopende, begonnen zij
op beddekens, degenen, die kwa-
lijk gesteld waren, om te dragen,
ter plaatse, waar zij hoorden, dat
hij was.
56 En zoo waar hij kwam, in
vlekken, of steden, of dorpen,
daar leiden zij de kranken op de
markten, en baden hem, dat zij
maar den zoom zijns kleeds aanra-
ken mogten; en zoo velen, als er
hem aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK VII.

EN tot hem vergaderden de Fa-
rizeën, en sommige der Schrift-
geleerden, die van Jerûzalem ge-
komen waren;
2 En ziende, dat sommige van
zijne discipelen met onreine, dat
is, met ongewasschen handen
brood aten, berispten zij *hen*.
3 Want de Farizeën en al de Jo-
den eten niet, ten zij dat zij *eerst*
de handen dikmaals wasschen,
houdende de inzetting der Ouden.
4 En van de markt *komende*,
eten zij niet, ten zij dat zij *eerst*
gewasschen zijn. En vele andere
dingen zijn er, die zij aangenomen
hebben te houden, *als namelijk*
de wasschingen der drinkbekers,
en kannen, en koperen vaten, en
bedden.
5 Daarna vraagden hem de Fari-
zeën en de Schriftgeleerden : waar-
om wandelen uwe discipelen niet
naar de inzetting der Ouden, maar
eten het brood met ongewasschen
handen?
6 Maar hij antwoordde en zeide
tot hen : wel heeft Jesaja van u,
geveinsden! geprofeteerd, gelijk
geschreven is : dit volk eert Mij
met de lippen, maar hun hart
houdt zich verre van Mij.
7 Doch te vergeefs eeren zij Mij,
leerende leeringen, *die* geboden
zijn der menschen :

8 Want, nalatende het gebod
Gods, houdt gij de inzettingen der menschen, *als namelijk* wasschingen der kannen en drinkbekers; en andere dergelijke dingen doet gij vele.
9 En hij zeide tot hen : gij doet
zeker Gods gebod wel te niet, opdat gij uwe inzetting zoudt onderhouden.
10 Want Mozes heeft gezegd :
eer uwen vader en uwe moeder; en, wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.
11 Maar gijlieden zegt : zoo een
mensch tot vader of moeder zegt : *het is* Korban (dat is *te zeggen,* eene gave), zoo wat u van mij zou kunnen te nutte komen, *die voldoet.*
12 En gij laat hem niet meer toe,
iets aan zijnen vader of zijne moeder te doen.
13 Makende *alzoo* Gods woord
krachteloos door uwe inzetting, die gij ingezet hebt; en vele dergelijke dingen doet gij.
14 En tot zich de gansche schare
geroepen hebbende, zeide hij tot hen : hoort mij allen en verstaat.
15 Er is niets van buiten den
mensch in hem ingaande, hetwelk hem kan ontreinigen; maar de dingen, die van hem uitgaan, die zijn het, welke den mensch ontreinigen.
16 Zoo iemand ooren heeft om te
hooren, die hoore.
17 En toen hij van de schare in
huis gekomen was, vraagden hem zijne discipelen van de gelijkenis.
18 En hij zeide tot hen : zijt ook
gij alzoo onwetende? Verstaat gij niet, dat al wat van buiten in den mensch ingaat, hem niet kan ontreinigen?
19 Want het gaat niet in zijn
hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit, reinigende al de spijzen.
20 En hij zeide : hetgeen uitgaat
uit den mensch, dat ontreinigt den mensch.
21 Want van binnen uit het hart
der menschen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,
22 Dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoovaardij, onverstand.
23 Al deze booze dingen komen
voort van binnen, en ontreinigen den mensch.
24 En van daar opstaande, ging
hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde hij niet, dat het iemand wist, en hij kon *nogtans* niet verborgen zijn.
25 Want eene vrouw, welker
dochtertje eenen onreinen geest had, van hem gehoord hebbende, kwam en viel neder aan zijne voeten.
26 Deze nu was eene Grieksche
vrouw, van geboorte uit Syro-Phenícië; en zij bad hem, dat hij den duivel uitwierp uit hare dochter.

27 Maar Jezus zeide tot haar :
laat eerst de kinderen verzadigd
worden : want het is niet beta-
melijk, dat men het brood der
kinderen neme, en den hondekens
*voor*werpe.
28 Maar zij antwoordde en zeide
tot hem : ja, Heere! doch ook de
hondekens eten onder de tafel van
de kruimkens der kinderen.
29 En hij zeide tot haar : om
dezes woords wil ga heen ! de dui-
vel is uit uwe dochter uitgevaren.
30 En als zij in haar huis kwam,
vond zij, dat de duivel uitgeva-
ren was, en de dochter liggende
op het bed.
31 En hij wederom weggegaan
zijnde van de landpalen van Tyrus
en Sidon, kwam aan de zee van
Galiléa, door het midden der land-
palen van Dekápolis.
32 En zij bragten tot hem eenen
dooven, die zwaarlijk sprak, en
baden hem, dat hij de hand op
hem legde.
33 En hem van de schare alleen
genomen hebbende, stak hij zijne
vingeren in zijne ooren, en gespo-
gen hebbende, raakte hij zijne
tong aan;
34 En opwaarts ziende naar den
hemel, zuchtte hij, en zeide tot
hem : Effatha! dat is, word geo-
pend!
35 En terstond werden zijne
ooren geopend, en de band zijner
tong werd los, en hij sprak regt.
36 En hij gebood hunlieden, dat
zij het niemand zeggen zouden;
maar wat hij hun ook gebood, zoo
verkondigden zij het des te meer.
37 En zij ontzetteden zich boven
mate zeer, zeggende : hij heeft
alles wel gedaan, en hij maakt,
dat de dooven hooren, en de stom-
men spreken.

HOOFDSTUK VIII.

IN dezelve dagen, als er eene ge-
heel groote schare was, en zij
niet hadden, wat zij eten zouden,
riep Jezus zijne discipelen tot
zich, en zeide tot hen :
2 Ik word innerlijk met ontfer-
ming bewogen over de schare,
want zij zijn nu drie dagen bij mij
gebleven, en hebben niet, wat zij
eten zouden.
3 En indien ik hen nuchteren
naar hun huis laat gaan, zoo zul-
len zij op den weg bezwijken :
want sommigen van hen komen
van verre.
4 En zijne discipelen antwoord-
den hem : van waar zal iemand
dezen met brooden hier in de woes-
tijn kunnen verzadigen?
5 En hij vraagde hen : hoe veel
brooden hebt gij? En zij zeiden :
zeven.
6 En hij gebood de schare neder
te zitten op de aarde, en hij nam
de zeven brooden, en gedankt heb-
bende, brak hij ze, en gaf ze zij-
nen discipelen, opdat zij ze zou-
voorleggen, en zij leiden ze der
schare voor.
7 En zij hadden weinige visch-
jes; en als hij gezegend had, zeide

hij, dat zij ook die zouden voorleggen.
8 En zij hebben gegeten, en zijn
verzadigd geworden, en zij namen
het overschot der brokken op, zeven manden.
9 Die nu gegeten hadden, waren
omtrent vier duizend; en hij liet
hen gaan.
10 En terstond in het schip gegaan zijnde met zijne discipelen,
is hij gekomen in de deelen van
Dalmanûtha.
11 En de Farizeeën gingen uit, en
begonnen met hem te twisten, begeerende van hem een teeken van
den hemel, hem verzoekende.
12 En hij, zwaarlijk zuchtende
in zijnen geest, zeide: wat begeert
dit geslacht een teeken? Voorwaar
ik zeg u: zoo aan dit geslacht een
teeken gegeven zal worden!
13 En hij verliet hen, en wederom in het schip gegaan zijnde,
voer hij weg naar de andere zijde.
14 En zijne discipelen hadden
vergeten brood mede te nemen,
en hadden niet dan één brood met
zich in het schip.
15 En hij gebood hun, zeggende:
ziet toe, wacht u van den zuurdesem der Farizeeën, en van den zuurdesem van Heródes.
16 En zij overleiden onder elkander, zeggende: *het is,* omdat wij
geene brooden hebben.
17 En Jezus, *dat* bekennende,
zeide tot hen: wat overlegt gij,
dat gij geene brooden hebt? bemerkt gij nog niet, en verstaat
gij niet? hebt gij nog uw verhard
harte?
18 Oogen hebbende, ziet gij
niet? en ooren hebbende, hoort
gij niet?
19 En gedenkt gij niet, toen ik
de vijf brooden brak onder de vijf
duizend mannen, hoe veel volle
korven met brokken gij opnaamt?
Zij zeggen hem: twaalf.
20 En toen ik de zeven *brak*
onder de vier duizend mannen,
hoe veel volle manden met brokken gij opnaamt? En zij zeiden:
zeven.
21 En hij zeide tot hen: hoe verstaat gij niet?
22 En hij kwam te Bethsáïda;
en zij bragten tot hem eenen blinden, en baden hem, dat hij hem
aanraakte.
23 En de hand des blinden genomen hebbende, leidde hij hem
uit buiten het vlek, en spoog in
zijne oogen, en leide de handen
op hem, en vraagde hem, of hij
iets zag.
24 En hij, opziende, zeide: ik
zie de menschen, want ik zie hen,
als boomen, wandelen.
25 Daarna leide hij de handen
wederom op zijne oogen, en deed
hem opzien. En hij werd hersteld, en zag hen allen ver en
klaar.
26 En hij zond hem naar zijn
huis, zeggende: ga niet in het
vlek, en zeg het niemand in het
vlek.
27 En Jezus ging uit en zijne

discipelen naar de vlekken van
Cesaréa Philippi. En op den weg
vraagde hij zijne discipelen, zeg-
gende tot hen: wie zeggen de men-
schen, dat ik ben?
28 En zij antwoordden: Johan-
nes de Dooper; en anderen, Elías;
en anderen, één van de Profeten.
29 En hij zeide tot hen: maar
gijlieden, wie zegt gij, dat ik ben?
En Petrus, antwoordende, zeide
tot hem: gij zijt de Christus.
30 En hij gebood hun scherpe-
lijk, dat zij het niemand zouden
zeggen van hem.
31 En hij begon hen te leeren,
dat de Zoon des menschen veel
moest lijden, en verworpen wor-
den van de Ouderlingen, en Over-
priesteren, en Schriftgeleerden, en
gedood worden, en na drie dagen
wederom opstaan.
32 En dit woord sprak hij vrij
uit: en Petrus hem tot zich ge-
nomen hebbende, begon hem te
bestraffen;
33 Maar hij, zich omkeerende,
en zijne discipelen aanziende,
bestrafte Petrus, zeggende: ga
heen, achter mij, Satanas! want
gij verzint niet de dingen, die
Gods zijn, maar die der menschen
zijn.
34 En tot zich geroepen hebbende
de schare met zijne discipelen,
zeide hij tot hen: zoo wie achter
mij wil komen, die verloochene
zich zelven, en neme zijn kruis
op, en volge mij.
35 Want zoo wie zijn leven zal
willen behouden, die zal hetzelve
verliezen; maar zoo wie zijn le-
ven zal verliezen, om mijnentwil,
en *om* des Evangelies *wil*, die zal
hetzelve behouden.
36 Want wat zou het den mensch
baten, zoo hij de geheele wereld
won, en zijner ziele schade leed?
37 Of wat zal een mensch geven
tot lossing van zijne ziel?
38 Want zoo wie zich mijns en
mijner woorden zal geschaamd
hebben, in dit overspelig en zon-
dig geslacht, diens zal zich de Zoon
des menschen ook schamen, wan-
neer hij zal komen in de heerlijk-
heid zijns Vaders, met de heilige
Engelen.

HOOFDSTUK IX.

EN hij zeide tot hen: voorwaar
ik zeg u, dat er sommigen
zijn van degenen, die hier staan,
die den dood niet zullen smaken,
totdat zij zullen hebben gezien,
dat het Koningrijk Gods met kracht
gekomen is.
2 En na zes dagen, nam Jezus
met zich Petrus, en Jacobus, en
Johannes, en bragt hen op eenen
hoogen berg bezijden alleen; en
hij werd voor hen van gedaante
veranderd.
3 En zijne kleederen werden blin-
kende, zeer wit als sneeuw, hoe-
danige geen voller op aarde *zoo*
wit maken kan.
4 En van hen werd gezien Elías
met Mozes, en zij spraken met Je-
zus.

5 En Petrus, antwoordende, zeide
tot Jezus: Rabbi! het is goed, dat
wij hier zijn, en laat ons drie ta-
bernakelen maken, voor u éénen,
en voor Mozes éénen, en voor
Elías éénen.
6 Want hij wist niet, wat hij
zeide: want zij waren zeer be-
vreesd.
7 En er kwam eene wolk, die
hen overschaduwde, en eene stem
kwam uit de wolk, zeggende:
deze is mijn geliefde Zoon, hoort
hem!
8 En haastelijk rondom ziende,
zagen zij niemand meer, dan Je-
zus alleen bij zich.
9 En als zij van den berg afkwa-
men, gebood hij hun, dat zij nie-
mand verhalen zouden, hetgeen
zij gezien hadden, dan wanneer de
Zoon des menschen uit de dooden
zou opgestaan zijn.
10 En zij behielden dit woord
bij zich zelven, vragende onder
elkander, wat het was, uit de doo-
den opstaan.
11 En zij vraagden hem, zeg-
gende: waarom zeggen de Schrift-
geleerden, dat Elías eerst komen
moet?
12 En hij, antwoordende, zeide
tot hen: Elías zal wel eerst komen,
en alles wederoprigten, en *het zal
geschieden,* gelijk geschreven is
van den Zoon des menschen, dat
hij veel lijden zal en veracht wor-
den.
13 Maar ik zeg u, dat ook Elías
gekomen is, en zij hebben hem
gedaan al wat zij gewild hebben,
gelijk van hem geschreven is.
14 En als hij bij de discipelen ge-
komen was, zag hij eene groote
schare rondom hen, en *eenige*
Schriftgeleerden met hen twis-
tende.
15 En terstond de geheele schare
hem ziende, werd verbaasd, en
toeloopende groetten zij hem.
16 En hij vraagde de Schriftge-
leerden: wat twist gij met dezen?
17 En één uit de schare, ant-
woordende, zeide: Meester! ik
heb mijnen zoon tot u gebragt, die
eenen stommen geest heeft.
18 En waar hij hem ook aan-
grijpt, zoo scheurt hij hem, en
schuimt, en knerst met zijne tan-
den, en verdort; en ik heb uwe
discipelen gezegd, dat zij hem
zouden uitwerpen, en zij hebben
niet gekonnen.
19 En hij antwoordde hem, en
zeide: o ongeloovig geslacht! hoe
lang zal ik nog bij ulieden zijn?
hoe lang zal ik u nog verdragen?
brengt hem tot mij.
20 En zij bragten denzelven tot
hem; en als hij hem zag, scheurde
hem terstond de geest; en hij val-
lende op de aarde, wentelde zich
al schuimende.
21 En hij vraagde zijnen vader:
hoe langen tijd is het, dat hem dit
overgekomen is? En hij zeide: van
zijne kindschheid af.
22 En menigmaal heeft hij hem
ook in het vuur en in het water
geworpen, om hem te verderven:

maar zoo gij iets kunt, zijt met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons.
23 En Jezus zeide tot hem: zoo gij kunt gelooven, alle dingen zijn mogelijk dengenen, die gelooft.
24 En terstond de vader des kinds, roepende met tranen, zeide: ik geloof, Heere! kom mijne ongeloovigheid te hulp.
25 En Jezus ziende, dat de schare gezamentlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest, zeggende tot hem: gij stomme en doove geest? ik beveel u, ga uit van hem, en kom niet meer in hem.
26 En hij roepende, en hem zeer scheurende, ging uit; en *het kind* werd als dood, alzoo dat velen zeiden, dat het gestorven was.
27 En Jezus, hem bij de hand grijpende, rigtte hem op; en hij stond op.
28 En als hij in huis gegaan was, vraagden hem zijne discipelen alleen: waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
29 En hij zeide tot hen: dit geslacht kan nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten.
30 En van daar weggaande, reisden zij door Galiléa: en hij wilde niet, dat het iemand wist.
31 Want hij leerde zijne discipelen, en zeide tot hen: de Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen, en zij zullen hem dooden; en gedood zijnde, zal hij ten derden dage wederopstaan.
32 Maar zij verstonden dat woord niet, en zij vreesden hem te vragen.
33 En hij kwam te Kapernaüm, en in het huis gekomen zijnde, vraagde hij hen: waarvan hadt gij woorden onder elkander op den weg?
34 Doch zij zwegen: want zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg, wie de meeste *zou zijn.*
35 En nedergezeten zijnde, riep hij de twaalven, en zeide tot hen: indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn, en aller dienaar.
36 En nemende een kindeken, stelde hij dat midden onder hen, en omving het met zijne armen, en zeide tot hen:
37 Zoo wie één van zoodanige kinderkens zal ontvangen in mijnen naam, die ontvangt mij; en zoo wie mij zal ontvangen, die ontvangt mij niet, maar Dien, die mij gezonden heeft.
38 En Johannes antwoordde hem, zeggende: Meester! wij hebben eenen gezien, die de duivelen uitwierp in uwen naam, welke ons niet volgt; en wij hebben het hem verboden, omdat hij ons niet volgt.
39 Doch Jezus zeide: verbiedt hem niet: want er is niemand, die eene kracht doen zal in mijnen naam, en haastelijk van mij zal kunnen kwalijk spreken.
40 Want wie tegen ons niet is, die is voor ons.

41 Want zoo wie ulieden eenen
beker waters zal te drinken geven
in mijnen naam, omdat gij *disci-
pelen* van Christus zijt, voorwaar
zeg ik u, hij zal zijnen loon geens-
zins verliezen.
42 En zoo wie éénen van deze
kleinen, die in mij gelooven, er-
gert, het ware hem beter, dat een
molensteen om zijnen hals gedaan
ware, en dat hij in de zee gewor-
pen ware.
43 En indien uwe hand u ergert,
houw ze af: het is u beter ver-
minkt tot het leven in te gaan, dan
de twee handen hebbende, heen
te gaan in de hel, in het onuit-
blusschelijk vuur;
44 Waar hun worm niet sterft,
en het vuur niet uitgebluscht
wordt.
45 En indien uw voet u ergert,
houw hem af: het is u beter kreu-
pel tot het leven in te gaan, dan
de twee voeten hebbende, gewor-
pen te worden in de hel, in het
onuitblusschelijk vuur;
46 Waar hun worm niet sterft,
en het vuur niet uitgebluscht
wordt.
47 En indien uw oog u ergert,
werp het uit: het is u beter maar
één oog hebbende in het Koning-
rijk Gods in te gaan, dan twee
oogen hebbende in het helsche
vuur geworpen te worden;
48 Waar hun worm niet sterft,
en het vuur niet uitgebluscht
wordt.
49 Want een ieder zal met vuur
gezouten worden, en iedere offer-
ande zal met zout gezouten wor-
den.
50 Het zout is goed; maar indien
het zout onzout wordt, waarmede
zult gij dat smakelijk maken? Hebt
zout in u zelven, en houdt vrede
onder elkander.

HOOFDSTUK X.

EN van daar opgestaan zijnde,
ging hij naar de landpalen
van Judéa, door de overzijde van
de Jordaan; en de scharen kwa-
men wederom zamen bij hem, en,
gelijk hij gewoon was, leerde hij
hen wederom.
2 En de Farizeeën, tot hem ko-
mende, vraagden hem: of het een'
man geoorloofd is, *zijne* vrouw te
verlaten; hem verzoekende.
3 Maar hij, antwoordende, zeide
tot hen: wat heeft u Mozes gebo-
den?
4 En zij zeiden: Mozes heeft toe-
gelaten eenen scheidbrief te schrij-
ven, en *haar* te verlaten.
5 En Jezus, antwoordende, zeide
tot hen: van wege de hardigheid
uwer harten heeft hij ulieden dat
gebod geschreven;
6 Maar van het begin der schep-
ping heeft ze God man en vrouw
gemaakt.
7 Daarom zal een mensch zijnen
vader en zijne moeder verlaten,
en zal zijne vrouw aanhangen;
8 En die twee zullen tot één
vleesch zijn, alzoo dat zij niet meer
twee zijn, maar één vleesch.

9 Hetgeen dan God zamengevoegd heeft, scheide de mensch
niet.
10 En in het huis vraagden hem zijne discipelen wederom van hetzelve.
11 En hij zeide tot hen : zoo wie zijne vrouw verlaat, en eene andere trouwt, die doet overspel tegen haar.
12 En indien eene vrouw haren man zal verlaten, en met een' anderen trouwen, die doet overspel.
13 En zij bragten kinderkens tot hem, opdat hij ze aanraken zou; en de discipelen bestraften degenen, die ze tot hem bragten.
14 Maar Jezus, *dat* ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen : laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert ze niet, want derzulken is het Koningrijk Gods.
15 Voorwaar zeg ik u : zoo wie het Koningrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeken, die zal in hetzelve geenszins ingaan.
16 En hij omving ze met zijne armen, *en* de handen op hen gelegd hebbende, zegende hij dezelve.
17 En als hij uitging op den weg, liep één tot hem, en voor hem op de knieën vallende, vraagde hem: goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve?
18 En Jezus zeide tot hem : wat noemt gij mij goed? niemand is goed, dan één, *namelijk* God.
19 Gij weet de geboden : gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geen valsche getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uwen vader en uwe moeder.
20 Doch hij, antwoordende, zeide tot hem : Meester! al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid af.
21 En Jezus, hem aanziende, beminde hem, en zeide tot hem: één ding ontbreekt u, ga heen, verkoop alles, wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op, en volg mij.
22 Maar hij, treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg : want hij had vele goederen.
23 En Jezus rondom ziende, zeide tot zijne discipelen : hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koningrijk Gods inkomen!
24 En de discipelen werden verbaasd over deze zijne woorden. Maar Jezus, wederom antwoordende, zeide tot hen : kinderen! hoe zwaar is het, dat degenen, die op het goed hun betrouwen zetten, in het Koningrijk Gods ingaan!
25 Het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke in het Koningrijk Gods inga.
26 En zij werden nog meer ver-

slagen, zeggende tot elkander: wie
kan dan zalig worden?
27 Doch Jezus, hen aanziende,
zeide: bij de menschen is het onmogelijk, maar niet bij God: want alle dingen zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus begon tot hem te
zeggen: zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd.
29 En Jezus, antwoordende,
zeide: voorwaar zeg ik ulieden: er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om mijnentwil en des Evangelies *wil,*
30 Of hij ontvangt honderdvoud,
nu in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinders, en akkers, met de vervolgingen, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.
31 Maar vele eersten zullen de
laatsten zijn, en *velen,* die de laatsten *zijn,* de eersten.
32 En zij waren op den weg,
gaande op naar Jerûzalem; en Jezus ging vóór hen; en zij waren verbaasd, en hem volgende, waren zij bevreesd. En de twaalven wederom tot zich nemende, begon hij hun te zeggen de dingen, die hem overkomen zouden;
33 *Zeggende:* ziet, wij gaan op
naar Jerûzalem, en de Zoon des menschen zal den Overpriesteren, en den Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen hem ter dood veroordeelen, en hem den Heidenen overleveren;
34 En zij zullen hem bespotten,
en hem geeselen, en hem bespuwen, en hem dooden; en ten derden dage zal hij wederopstaan.
35 En tot hem kwamen Jacobus
en Johannes, de zonen van Zebedéüs, zeggende: Meester! wij wilden *wel,* dat gij ons deedt, zoo wat wij begeeren zullen.
36 En hij zeide tot hen: wat wilt
gij, dat ik u doe?
37 En zij zeiden tot hem: geef
ons, dat wij mogen zitten, de één aan uwe regter-, en de ander aan uwe linker*hand* in uwe heerlijkheid.
38 Maar Jezus zeide tot hen:
gij weet niet, wat gij begeert. Kunt gij den drinkbeker drinken, dien ik drink, en met den doop gedoopt worden, daar ik mede gedoopt worde?
39 En zij zeiden tot hem: wij
kunnen. Doch Jezus zeide tot hen: den drinkbeker, dien ik drink, zult gij wel drinken, en met den doop gedoopt worden, daar ik mede gedoopt worde;
40 Maar het zitten tot mijne reg-
ter- en tot mijne linker*hand* staat bij mij niet te geven; maar *het zal gegeven worden* dien het bereid is.
41 En als de *andere* tien *dit*
hoorden, begonnen zij het van Jacobus en Johannes zeer kwalijk te nemen.
42 Maar Jezus, hen tot zich ge-
roepen hebbende, zeide tot hen: gij weet, dat degenen, die geacht

worden Oversten te zijn der volken, heerschappij voeren over hen, en hunne Grooten gebruiken magt over hen.
43 Doch alzoo zal het onder u niet zijn; maar zoo wie onder u groot zal willen worden, die zal uw dienaar zijn.
44 En zoo wie van u de eerste zal willen worden, die zal aller dienstknecht zijn.
45 Want ook de Zoon des menschen is niet gekomen, om gediend te worden, maar om te dienen, en zijne ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen.
46 En zij kwamen te Jericho. En als hij, en zijne discipelen, en eene groote schare van Jericho uitging, zat de zoon van Timéüs, Bar-timéüs de blinde, aan den weg, bedelende.
47 En hoorende, dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, gij Zone Davids! ontferm u mijner.
48 En velen bestraften hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoo veel te meer: gij Zone Davids! ontferm u mijner.
49 En Jezus, *stil*staande, zeide, dat men hem roepen zou; en zij riepen den blinden, zeggende tot hem: heb goeden moed, sta op, hij roept u.
50 En hij, zijnen mantel afgeworpen hebbende, stond op, en kwam tot Jezus.
51 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: wat wilt gij, dat ik u doen zal? En de blinde zeide tot hem: Rabboni! dat ik ziende mag worden.
52 En Jezus zeide tot hem: ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op den weg.

HOOFDSTUK XI.

EN toen zij Jerùzalem genaakten, te Bethfagé en Bethanië, aan den Olijfberg, zond hij twee van zijne discipelen uit,
2 En zeide tot hen: gaat heen in het vlek, dat tegen u over is; en terstond als gij in hetzelve komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op hetwelk geen mensch gezeten heeft, ontbindt het en brengt het.
3 En indien iemand tot u zegt: waarom doet gij dat? zoo zegt, dat de Heer hetzelve van noode heeft; en hij zal het terstond herwaarts zenden.
4 En zij gingen heen, en vonden het veulen, gebonden bij de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzelve.
5 En sommigen van degenen, die aldaar stonden, zeiden tot hen: wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt?
6 Doch zij zeiden tot hen, gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten ze gaan.
7 En zij bragten het veulen tot Jezus, en wierpen hunne kleederen daarop; en hij zat op hetzelve.

8 En velen spreidden hunne klee-
deren op den weg, en anderen
hieuwen meijen van de boomen,
en spreidden ze op den weg.
9 En die voorgingen en die volg-
den, riepen, zeggende : Hosanna!
gezegend *is* hij, die komt in den
naam des Heeren!
10 Gezegend *zij* het Koningrijk
van onzen vader David, hetwelk
komt in den naam des Heeren!
Hosanna in de hoogste *hemelen!*
11 En Jezus kwam binnen Jerûzalem,
en in den tempel; en als
hij alles rondom bezien had, en het
nu avondstond was, ging hij uit
naar Bethanië met de twaalven.
12 En des anderen daags, als zij
uit Bethanië gingen, hongerde
hem.
13 En ziende van verre eenen
vijgeboom, die bladeren had, ging
hij, *om te zien,* of hij ook iets op
denzelven zou vinden; en daarbij
gekomen zijnde, vond hij niet dan
bladeren : want het was de tijd
der vijgen niet.
14 En Jezus, antwoordende,
zeide tot denzelven : niemand ete
eenige vrucht meer van u in der
eeuwigheid! En zijne discipelen
hoorden het.
15 En zij kwamen te Jerûzalem;
en Jezus, in den tempel gegaan
zijnde, begon degenen, die in den
tempel verkochten en kochten, uit
te drijven; en de tafelen der wisselaars,
en de zitstoelen dergenen,
die de duiven verkochten, keerde
hij om;
16 En liet niet toe, dat iemand
eenig vat door den tempel droeg.
17 En hij leerde, zeggende tot
hen : is er niet geschreven : mijn
huis zal een huis des gebeds genaamd
worden allen volken? maar
gij hebt dat *tot* eenen kuil der
moordenaren gemaakt.
18 En de Schriftgeleerden en de
Overpriesters hoorden *dat,* en
zochten, hoe zij hem dooden zouden
: want zij vreesden hem, omdat
de gansche schare ontzet was
over zijne leer.
19 En als het nu laat geworden
was, ging hij uit buiten de stad.
20 En des morgens vroeg voorbijgaande,
zagen zij, dat de vijgeboom
verdord was, van de wortelen
af.
21 En Petrus, *zulks* indachtig
geworden zijnde, zeide tot hem :
Rabbi! zie, de vijgeboom, dien gij
vervloekt hebt, is verdord.
22 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen : hebt geloof op
God.
23 Want voorwaar zeg ik u, dat,
zoo wie tot dezen berg zal zeggen
: word opgeheven en in de zee
geworpen; en niet zal twijfelen in
zijn hart, maar zal gelooven, dat
hetgeen hij zegt geschieden zal,
het zal hem geworden, zoo wat
hij zegt.
24 Daarom zeg ik u : alle dingen,
die gij biddende begeert, gelooft,
dat gij ze ontvangen zult,
en zij zullen u geworden.
25 En wanneer gij staat om te

bidden, vergeeft, indien gij iets
hebt tegen iemand; opdat ook uw
Vader, die in de hemelen is, ulie-
den uwe misdaden vergeve.
26 Maar indien gij niet vergeeft,
zoo zal uw Vader, die in de he-
melen is, ook uwe misdaden niet
vergeven.
27 En zij kwamen wederom te
Jerúzalem. En als hij in den tem-
pel wandelde, kwamen tot hem de
Overpriesters, en de Schriftgeleer-
den, en de Ouderlingen,
28 En zeiden tot hem: door wat
magt doet gij deze dingen? En wie
heeft u deze magt gegeven, dat gij
deze dingen doen zoudt?
29 Maar Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: ik zal u ook één
woord vragen; antwoordt mij ook,
en zoo zal ik u zeggen, door wat
magt ik deze dingen doe:
30 De doop van Johannes, was
die uit den hemel, of uit de men-
schen? antwoordt mij.
31 En zij overleiden onder zich,
zeggende: indien wij zeggen: uit
den hemel; zoo zal hij zeggen:
waarom hebt gij hem dan niet ge-
loofd?
32 Maar indien wij zeggen: uit
de menschen; zoo vreezen wij het
volk: want zij hielden allen van
Johannes, dat hij waarlijk een
Profeet was.
33 En, antwoordende, zeiden zij
tot Jezus: wij weten het niet. En
Jezus, antwoordende, zeide tot
hen: zoo zeg ik u ook niet, door
wat magt ik deze dingen doe.

HOOFDSTUK XII.

EN hij begon door gelijkenissen
tot hen te zeggen: een mensch
plantte eenen wijngaard, en zet-
tede eenen tuin daarom, en groef
eenen wijnpersbak, en bouwde
eenen toren, en verhuurde dien
aan de landlieden, en reisde buiten
's lands.
2 En als de tijd was, zond hij
eenen dienstknecht tot de landlie-
den, opdat hij van de landlieden
ontvinge van de vrucht des wijn-
gaards.
3 Maar zij namen en sloegen
hem, en zonden *hem* ledig heen.
4 En hij zond wederom eenen an-
deren dienstknecht tot hen, en dien
steenigden zij, en wondden hem
het hoofd, en zonden *hem* henen,
schandelijk gehandeld zijnde.
5 En wederom zond hij eenen
anderen, en dien doodden zij; en
vele anderen, *waarvan* zij sommi-
gen sloegen, en sommigen dood-
den.
6 Als hij dan nog éénen zoon
had, die hem lief was, zoo heeft
hij ook dien ten laatste tot hen ge-
zonden, zeggende: zij zullen im-
mers mijnen zoon ontzien.
7 Maar die landlieden zeiden on-
der elkander: deze is de erfge-
naam, komt, laat ons hem dooden,
en de erfenis zal onze zijn.
8 En zij namen en doodden hem,
en wierpen *hem* uit, buiten den
wijngaard.
9 Wat zal dan de heer des wijn-
gaards doen? Hij zal komen, en de

landlieden verderven, en den wijngaard aan anderen geven.
10 Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen : de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks ;
11 Van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze oogen ?
12 En zij zochten hem te vangen, maar zij vreesden de schare : want zij verstonden, dat hij die gelijkenis op hen sprak ; en zij verlieten hem en gingen weg.
13 En zij zonden tot hem eenige der Farizeën en der Herodianen, opdat zij hem in *zijne* rede vangen zouden.
14 Deze nu kwamen en zeiden tot hem : Meester! wij weten, dat gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want gij ziet den persoon der menschen niet aan, maar gij leert den weg Gods in der waarheid : is het geoorloofd, den Keizer schatting te geven, of niet? zullen wij geven, of niet geven?
15 En hij, wetende hunne geveinsdheid, zeide tot hen : wat verzoekt gij mij? brengt mij eenen penning, dat ik *hem* zie.
16 En zij bragten *eenen*. En hij zeide tot hen : wiens is dit beeld, en het opschrift? En zij zeiden tot hem : des Keizers.
17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : geeft dan den Keizer dat des Keizers is, en Gode dat Gods is. En zij verwonderden zich over hem.
18 En de Sadduceën kwamen tot hem, welke zeggen, dat er geene opstanding is, en vraagden hem, zeggende :
19 Meester! Mozes heeft ons geschreven : indien iemands broeder sterft, en eene vrouw achterlaat, en geene kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken.
20 Er waren nu zeven broeders, en de eerste nam eene vrouw, en stervende liet geen zaad na.
21 De tweede nam haar ook, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na; en de derde desgelijks.
22 En *al* de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na; de laatste van allen is ook de vrouw gestorven.
23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij van dezen zijn? want die zeven hebben haar tot eene vrouw gehad.
24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods?
25 Want als zij uit de dooden zullen opgestaan zijn, zoo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk Engelen, die in de hemelen *zijn*.
26 Doch aangaande de dooden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in het door-

nenbosch tot hem gesproken heeft.
zeggende : Ik ben de God Abra-
hams. en de God Izaks, en de
God Jakobs?
27 God is niet een *God* der doo-
den, maar een God der levenden.
Gij dwaalt dan zeer.
28 En één der Schriftgeleerden
hoorende. dat zij te zamen in
woorden waren, *en* wetende, dat
hij hun wel geantwoord had.
kwam tot hem, en vraagde hem :
welk is het eerste gebod van al-
len?
29 En Jezus antwoordde hem :
het eerste van al de geboden is :
hoor, Israël! de Heer onze God is
een eenig Heer.
30 En gij zult den Heer, uwen
God, liefhebben uit geheel uw
hart, en uit geheel uwe ziel, en
uit geheel uw verstand. en uit ge-
heel uwe kracht. Dit is het eerste
gebod.
31 En het tweede *aan dit* gelijk.
is dit : gij zult uwen naasten lief
hebben als u zelven. Er is geen an-
der gebod. grooter dan deze.
32 En de Schriftgeleerde zeide
tot hem : Meester! gij hebt wel in
der waarheid gezegd, dat er een
eenig God is, en er is geen ander
dan Hij;
33 En Hem lief te hebben uit ge-
heel het hart, en uit geheel het
verstand, en uit geheel de ziel. en
uit geheel de kracht; en den naas-
ten lief te hebben als zich zelven.
is meer dan al de brandofferen en
de slagtofferen.
34 En Jezus ziende, dat hij ver-
standelijk geantwoord had, zeide
tot hem : gij zijt niet verre van
het Koningrijk Gods. En niemand
durfde hem meer vragen.
35 En Jezus antwoordde en
zeide, leerende in den tempel :
hoe zeggen de Schriftgeleerden,
dat de Christus een zoon van Da-
vid is?
36 Want David zelf heeft door
den Heiligen Geest gezegd : de
Heer heeft gezegd tot mijnen
Heer : zit aan mijne regter*hand,*
totdat ik uwe vijanden zal gezet
hebben tot eene voetbank uwer
voeten.
37 David dan zelf noemt hem
zijnen Heer, en hoe is hij zijn
zoon? En de menigte der schare
hoorde hem gaarne.
38 En hij zeide tot hen in zijne
leer : wacht u voor de Schriftge-
leerden, die daar gaarne willen
wandelen in lange kleederen, en
gegroet zijn op de markten;
39 En de voorgestoelten *hebben*
in de Synagogen, en de vooraan-
zittingen in de maaltijden;
40 Welke de huizen der wedu-
wen opeten. en *dat* onder den
schijn van lang te bidden. Dezen
zullen zwaarder oordeel ontvan-
gen.
41 En Jezus. gezeten zijnde te-
genover de schatkist. zag, hoe de
schare geld wierp in de schat-
kist; en vele rijken wierpen veel
daarin.
42 En er kwam eene arme we-

duwe, die twee kleine *penningen daarin* wierp, hetwelk is een
oort.
43 En *Jezus,* zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zeide tot hen : voorwaar ik zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft, dan allen, die in de schatkist geworpen hebben.
44 Want zij allen hebben van hunnen overvloed *daarin* geworpen; maar deze heeft van haar gebrek, al wat zij had, *daarin* geworpen, haren ganschen leeftogt.

HOOFDSTUK XIII.

EN als hij uit den tempel ging, zeide één van zijne discipelen tot hem : Meester! zie, hoedanige steenen, en hoedanige gebouwen!
2 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem : ziet gij deze groote gebouwen? Er zal niet *een* steen op den *anderen* steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.
3 En als hij gezeten was op den Olijfberg, tegen den tempel over, vraagden hem Petrus, en Jacobus, en Johannes, en Andréas, alleen :
4 Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? en welk is het teeken, wanneer deze dingen alle voleindigd zullen worden?
5 En Jezus, hun antwoordende, begon te zeggen : ziet toe, dat u niemand verleide.
6 Want velen zullen komen onder mijnen naam, zeggende : ik ben *de Christus;* en zullen velen verleiden.
7 En wanneer gij zult hooren van oorlogen, en geruchten van oorlogen, zoo wordt niet verschrikt : want *dit* moet geschieden; maar nog is het einde niet.
8 Want het *ééne* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ééne* Koningrijk tegen het *andere* Koningrijk; en er zullen aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, en er zullen hongersnooden wezen, en beroerten. Deze dingen zijn *maar* beginselen der smarten.
9 Maar ziet gij voor u zelven toe : want zij zullen u overleveren in de Raadsvergaderingen, en in de Synagogen; gij zult geslagen worden, en voor Stadhouders en Koningen zult gij gesteld worden, om mijnentwil, hun tot eene getuigenis.
10 En het Evangelie moet eerst gepredikt worden onder al de volken.
11 Doch wanneer zij u leiden zullen, om u over te leveren, zoo zijt te voren niet bezorgd, wat gij spreken zult, en bedenkt het niet; maar zoo wat u in die ure gegeven zal worden, dat spreekt : want gij zijt het niet, die spreekt, maar de Heilige Geest.
12 En de *ééne* broeder zal den *anderen* broeder overleveren tot den dood, en de vader het kind; en de kinderen zullen opstaan

tegen de ouders, en zullen hen
dooden.
13 En gij zult gehaat worden
van allen, om mijns naams wil;
maar wie volharden zal tot het
einde, die zal zalig worden.
14 Wanneer gij dan zult zien
den gruwel der verwoesting, waar-
van door den Profeet Daniël ge-
sproken is, staande waar het niet
behoort. (die het leest, die merke
daarop!) alsdan, die in Judéa zijn,
dat zij vlieden op de bergen.
15 En die op het dak is, kome
niet af in het huis, en ga niet
in, om iets uit zijn huis weg te
nemen.
16 En die op den akker is, keere
niet weder terug, om zijn kleed te
nemen.
17 Maar wee de bevruchte en de
zogende *vrouwen* in die dagen!
18 Doch bidt, dat uwe vlugt niet
geschiede des winters.
19 Want die dagen zullen zulke
verdrukking zijn, welker gelijke
niet geweest is van het begin der
schepselen, die God geschapen
heeft, tot nu toe, en ook niet zijn
zal.
20 En indien de Heer de dagen
niet verkort had, geen vleesch zou
behouden worden; maar om der
uitverkorenen wil, die Hij heeft
uitverkoren, heeft Hij de dagen
verkort.
21 En alsdan, zoo iemand tot
ulieden zal zeggen : ziet, hier is
de Christus; of ziet, hij is daar;
gelooft het niet.
22 Want er zullen valsche Chris-
tussen, en valsche Profeten op-
staan, en zullen teekenen en
wonderen doen, om te verleiden,
indien het mogelijk ware, ook de
uitverkorenen.
23 Maar gijlieden ziet toe : ziet,
ik heb u alles voorzegd!
24 Maar in die dagen, na die
verdrukking, zal de zon verduis-
terd worden, en de maan zal haar
schijnsel niet geven.
25 En de sterren des hemels zul-
len daaruit vallen, en de krachten,
die in de hemelen *zijn,* zullen be-
wogen worden.
26 En alsdan zullen zij den Zoon
des menschen zien, komende in
de wolken, met groote kracht en
heerlijkheid.
27 En alsdan zal hij zijne Enge-
len uitzenden, en zal zijne uitver-
korenen bijeenvergaderen uit de
vier winden, van het uiterste der
aarde, tot het uiterste des he-
mels.
28 En leert van den vijgeboom
deze gelijkenis : wanneer nu zijn
tak teeder wordt, en de bladeren
uitspruiten, zoo weet gij, dat de
zomer nabij is.
29 Alzoo ook gij, wanneer gij
deze dingen zult zien geschieden,
zoo weet, dat *het* nabij voor de
deur is.
30 Voorwaar ik zeg u, dat dit
geslacht niet zal voorbijgaan, tot-
dat al deze dingen zullen geschied
zijn.
31 De hemel en de aarde zullen

voorbijgaan, maar mijne woorden
zullen geenszins voorbijgaan.
32 Maar van dien dag en die ure
weet niemand, noch de Engelen,
die in den hemel zijn, noch de
Zoon, dan de Vader.
33 Ziet toe, waakt en bidt :
want gij weet niet, wanneer de
tijd is.
34 Gelijk een mensch, buiten 's
lands reizende, zijn huis verliet,
en zijnen dienstknechten magt
gaf, en elk zijn werk, en den
deurwachter gebood, dat hij zou
waken :
35 Zoo waakt dan (want gij weet
niet, wanneer de heer des huizes
komen zal, *des avonds* laat, of ter
middernacht, of met het hanenge-
kraai, of in den morgenstond);
36 Opdat hij niet onvoorziens
kome, en u slapende vinde.
37 En hetgeen ik u zeg, *dat* zeg
ik allen : waakt.

HOOFDSTUK XIV.

EN het Pascha, en *het feest* der
ongehevelde *brooden* was na
twee dagen. En de Overpriesters
en de Schriftgeleerden zochten,
hoe zij hem met listigheid vangen
en dooden zouden;
2 Maar zij zeiden : niet in het
feest, opdat niet misschien oproer
onder het volk worde.
3 En als hij te Bethanië was, in
het huis van Simon, den melaat-
schen, daar hij aan *tafel* zat, kwam
eene vrouw, hebbende eene albas-
ten flesch met zalf van onver-
valschten nardus, van grooten
prijs; en de albasten flesch ge-
broken hebbende, goot die op
zijn hoofd.
4 En er waren sommigen, die
dat zeer kwalijk namen bij zich
zelven, en zeiden : waartoe is dit
verlies der zalf geschied?
5 Want dezelve had kunnen bo-
ven de drie honderd penningen
verkocht, en *die* den armen gege-
ven worden; en zij vergrimden
tegen haar.
6 Maar Jezus zeide : laat af van
haar; wat doet gij haar moeite
aan? zij heeft een goed werk aan
mij gewrocht.
7 Want de armen hebt gij altijd
met u, en wanneer gij wilt, kunt
gij hun weldoen; maar mij hebt
gij niet altijd.
8 Zij heeft gedaan, hetgeen zij
konde; zij is voorgekomen, om
mijn ligchaam te zalven, *tot eene*
voorbereiding ter begrafenis.
9 Voorwaar zeg ik u : alwaar
dit Evangelie gepredikt zal wor-
den in de geheele wereld, *daar*
zal ook tot hare gedachtenis ge-
sproken worden, van hetgeen zij
gedaan heeft.
10 En Judas Iskáriot, één van de
twaalven, ging heen tot de Over-
priesters, opdat hij hem hun zou
overleveren.
11 En zij, *dat* hoorende, waren
verblijd, en beloofden hem geld
te geven; en hij zocht, hoe hij
hem bekwamelijk overleveren
zou.

12 En op den eersten dag der
ongehevelde *brooden,* wanneer zij
het Pascha slagtten, zeiden zijne
discipelen tot hem: waar wilt gij,
dat wij heengaan, en bereiden,
dat gij het Pascha eet?
13 En hij zond twee van zijne
discipelen uit, en zeide tot hen:
gaat henen in de stad, en u zal een
mensch ontmoeten, dragende eene
kruik waters, volgt dien;
14 En zoo waar hij ingaat, zegt
tot den heer des huizes: de Mees-
ter zegt: waar is de eetzaal, daar
ik het Pascha met mijne discipe-
len eten zal?
15 En hij zal u wijzen eene
groote opperzaal, toegerust *en* ge-
reed; bereidt het ons aldaar.
16 En zijne discipelen gingen uit,
en kwamen in de stad, en vonden
het, gelijk hij hun gezegd had, en
bereidden het Pascha.
17 En als het avond geworden
was, kwam hij met de twaal-
ven.
18 En als zij aanzaten en aten,
zeide Jezus: voorwaar ik zeg u,
dat één van u, die met mij eet, mij
zal verraden.
19 En zij begonnen bedroefd te
worden, en de één na den anderen
tot hem te zeggen: ben ik het? en
een ander: ben ik het?
20 Maar hij antwoordde en zeide
tot hen: *het is* één uit de twaal-
ven, die met mij in den schotel
indoopt.
21 De Zoon des menschen gaat
wel heen, gelijk van hem geschre-
ven is: maar wee dien mensch,
door welken de Zoon des menschen
verraden wordt! Het ware hem
goed, zoo die mensch niet gebo-
ren ware geweest.
22 En als zij aten, nam Jezus
brood, en als hij gezegend had,
brak hij het, en gaf het hun, en
zeide: neemt, eet, dat is mijn lig-
chaam.
23 En hij nam den drinkbeker,
en gedankt hebbende, gaf hun
dien; en zij dronken allen uit
denzelven.
24 En hij zeide tot hen: dat is
mijn bloed, het *bloed* des Nieuwen
Testaments, hetwelk voor velen
vergoten wordt.
25 Voorwaar, ik zeg u, dat ik
niet meer zal drinken van de
vrucht des wijnstoks, tot op dien
dag, wanneer ik dezelve nieuw
zal drinken in het Koningrijk
Gods.
26 En als zij den lofzang gezon-
gen hadden, gingen zij uit naar
den Olijfberg.
27 En Jezus zeide tot hen: gij
zult in dezen nacht allen aan mij
geërgerd worden: want er is ge-
schreven: Ik zal den herder slaan,
en de schapen zullen verstrooid
worden.
28 Maar nadat ik zal opgestaan
zijn, zal ik u voorgaan naar Gali-
léa.
29 En Petrus zeide tot hem: of
zij ook allen geërgerd wierden,
zoo zal ik toch niet *geërgerd wor-
den.*

30 En Jezus zeide tot hem : Voorwaar, ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, gij mij driemaal zult verloochenen.
31 Maar hij zeide nog dies te meer : al moest ik met u sterven, zoo zal ik u geenszins verloochenen! En insgelijks zeiden zij ook allen.
32 En zij kwamen in eene plaats, welker naam was Geth-sémane, en hij zeide tot zijne discipelen : zit hier neder, totdat ik gebeden zal hebben.
33 En hij nam met zich Petrus, en Jacobus, en Johannes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden;
34 En zeide tot hen : mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe : blijft hier en waakt.
35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op de aarde, en bad, zoo het mogelijk ware, dat die ure van hem voorbijginge.
36 En hij zeide : Abba, Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem dezen drinkbeker van mij weg! doch niet wat ik wil, maar wat Gij *wilt*.
37 En hij kwam, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus : Simon! slaapt gij? kunt gij niet één uur waken?
38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest *is* wel gewillig, maar het vleesch is zwak.
39 En wederom heengegaan zijnde, bad hij, sprekende dezelfde woorden.
40 En wedergekeerd zijnde, vond hij hen wederom slapende, want hunne oogen waren bezwaard; en zij wisten niet, wat zij hem antwoorden zouden.
41 En hij kwam ten derden maal, en zeide tot hen : slaapt *nu* voort, en rust : het is genoeg, de ure is gekomen; ziet, de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.
42 Staat op, laat ons gaan; ziet, die mij verraadt, is nabij.
43 En terstond, als hij nog sprak, kwam Judas aan, die één was van de twaalven, en met hem eene groote schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de Overpriesters, en de Schriftgeleerden, en de Ouderlingen.
44 En die hem verried, had hun een gemeen teeken gegeven, zeggende : dien ik kussen zal, die is het, grijpt hem, en leidt hem zekerlijk henen.
45 En als hij gekomen was, ging hij terstond tot hem, en zeide : Rabbi, Rabbi! en kuste hem.
46 En zij sloegen hunne handen aan hem, en grepen hem.
47 En één dergenen, die daarbij stonden, het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht des Hoogepriesters, en hieuw hem zijn oor af.
48 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : zijt gij uitgegaan, met zwaarden en stokken, als te-

gen eenen moordenaar, om mij te
vangen?
49 Dagelijks was ik bij ulieden in
den tempel, leerende, en gij hebt
mij niet gegrepen; maar *dit ge-
schiedt,* opdat de Schriften ver-
vuld zouden worden.
50 En zij, hem verlatende, zijn
allen gevloden.
51 En een zeker jongeling volgde
hem, hebbende een lijnwaad om-
gedaan over het naakte *lijf,* en de
jongelingen grepen hem.
52 En hij, het lijnwaad verla-
tende, is naakt van hen gevlo-
den.
53 En zij leidden Jezus henen
tot den Hoogepriester; en bij hem
vergaderden al de Overpriesters,
en de Ouderlingen, en de Schrift-
geleerden.
54 En Petrus volgde hem van
verre, tot binnen in de zaal des
Hoogepriesters, en hij was mede
zittende met de dienaren, en zich
warmende bij het vuur.
55 En de Overpriesters, en de
geheele Raad, zochten getuigenis
tegen Jezus, om hem te dooden,
en vonden niet.
56 Want velen getuigden val-
schelijk tegen hem, en de getui-
genissen waren niet eenparig.
57 En eenigen, opstaande, ge-
tuigden valschelijk tegen hem,
zeggende:
58 Wij hebben hem hooren zeg-
gen: ik zal dezen tempel, die met
handen gemaakt is, afbreken, en
in drie dagen eenen anderen, zon-
der handen gemaakt, bouwen.
59 En ook alzoo was hunne ge-
tuigenis niet eenparig.
60 En de Hoogepriester, in het
midden opstaande, vraagde Jezus,
zeggende: antwoordt gij niets?
Wat getuigen dezen tegen u?
61 Maar hij zweeg stil, en ant-
woordde niets. Wederom vraagde
hem de Hoogepriester, en zeide tot
hem: zijt gij de Christus, de Zoon
des gezegenden *Gods?*
62 En Jezus zeide: ik ben het.
En gijlieden zult den Zoon des
menschen zien zitten ter regter-
hand der kracht *Gods,* en komen
met de wolken des hemels.
63 En de Hoogepriester, verscheu-
rende zijne kleederen, zeide: wat
hebben wij nog getuigen van
noode?
64 Gij hebt de *Gods*lastering ge-
hoord: wat dunkt ulieden? En zij
allen veroordeelden hem, des doods
schuldig te zijn.
65 En sommigen begonnen hem
te bespuwen, en zijn aangezigt te
bedekken, en met vuisten te slaan,
en tot hem te zeggen: profeteer.
En de dienaars gaven hem kinne-
bakslagen.
66 En als Petrus beneden in
de zaal was, kwam ééne van de
dienstmaagden des Hoogepries-
ters;
67 En ziende Petrus zich war-
mende, zag zij hem aan, en zeide:
ook gij waart met Jezus den Na-
zaréner.
68 Maar hij heeft het geloochend,

zeggende : ik ken *hem* niet, en ik weet niet, wat gij zegt. En hij ging buiten in de voorzaal, en de haan kraaide.

69 En de dienstmaagd, hem wederom ziende, begon te zeggen tot degenen, die daarbij stonden : deze is één van die.

70 Maar hij loochende het wederom. En een weinig daarna, die daarbij stonden zeiden wederom tot Petrus : waarlijk, gij zijt één van die : want gij zijt ook een Galiléër, en uwe spraak gelijkt.

71 En hij begon *zich zelven* te vervloeken en te zweren : ik ken dezen mensch niet, dien gij zegt.

72 En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig het woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had : eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En hij, *zich* van daar makende, weende.

HOOFDSTUK XV.

EN terstond, des morgens vroeg, hielden de Overpriesters te zamen raad, met de Ouderlingen en Schriftgeleerden, en den geheelen Raad, en Jezus gebonden hebbende, bragten zij *hem* heen, en gaven *hem* aan Pilatus over.

2 En Pilatus vraagde hem : zijt gij de Koning der Joden? En hij, antwoordende, zeide tot hem : gij zegt het.

3 En de Overpriesters beschuldigden hem van vele *zaken;* maar hij antwoordde niets.

4 En Pilatus vraagde hem wederom, zeggende : antwoordt gij niet? zie, hoe vele *zaken* zij tegen u getuigen!

5 En Jezus heeft niet meer geantwoord, zoodat Pilatus zich verwonderde.

6 En op het feest liet hij hun éénen gevangenen los, wien zij ook begeerden.

7 En er was een, genaamd Barabbas, gevangen met *andere* medeoproermakers, die in het oproer eenen doodslag gedaan had.

8 En de schare riep uit, en begon te begeeren, *dat hij deed,* gelijk hij hun altijd gedaan had.

9 En Pilatus antwoordde hun, zeggende : wilt gij, dat ik u den Koning der Joden loslate?

10 (Want hij wist, dat hem de Overpriesters door nijd overgeleverd hadden.)

11 Maar de Overpriesters bewogen de schare, dat hij hun liever Bar-abbas zou loslaten.

12 En Pilatus, antwoordende, zeide wederom tot hen : wat wilt gij dan, dat ik *met hem* doen zal, dien gij eenen Koning der Joden noemt?

13 En zij riepen wederom : kruis hem.

14 Doch Pilatus zeide tot hen : wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer : kruis hem!

15 Pilatus nu, willende der schare

genoegdoen, heeft hun Bar-abbas
losgelaten, en gaf Jezus over, als
hij *hem* gegeeseld had, om gekruist
te worden.
16 En de krijgsknechten leidden
hem binnen in de zaal, welke is
het regthuis, en riepen de gansche
bende zamen;
17 En deden hem eenen purperen
mantel aan, en eene doornen
kroon gevlochten hebbende, zetteden
hem *die* op;
18 En begonnen hem te groeten,
zeggende: wees gegroet, *gij* Koning
der Joden!
19 En sloegen zijn hoofd met
eenen rietstok, en bespogen hem,
en vallende op de knieën, aanbaden
hem.
20 En als zij hem bespot hadden,
deden zij hem den purperen mantel
af, en deden hem zijne eigene
kleederen aan, en leidden hem uit,
om hem te kruisigen.
21 En zij dwongen eenen Simon
van Cyréne, die *daar* voorbijging,
komende van den akker, den vader
van Alexander en Rufus, dat
hij zijn kruis droeg.
22 En zij bragten hem tot de plaats
Golgotha, hetwelk is, overgezet
zijnde, Hoofdscheêl-plaats.
23 En zij gaven hem gemirreden
wijn te drinken; maar hij nam
dien niet.
24 En als zij hem gekruisigd
hadden, verdeelden zij zijne kleederen,
werpende het lot over dezelve,
wat een iegelijk wegnemen
zou.
25 En het was de derde ure, en
zij kruisigden hem.
26 En het opschrift zijner beschuldiging
was boven hem geschreven:
DE KONING DER JODEN.
27 En zij kruisigden met hem
twee moordenaars, éénen aan
zijne regter-, en éénen aan zijne
linker*zijde*.
28 En de Schrift is vervuld
geworden, die daar zegt: en
hij is met de misdadigen gerekend.
29 En die voorbijgingen, lasterden
hem, schuddende hunne hoofden,
en zeggende: ha! gij, die den
tempel afbreekt, en in drie dagen
opbouwt,
30 Behoud u zelven, en kom af
van het kruis.
31 En insgelijks ook de Overpriesters,
met de Schriftgeleerden,
zeiden tot elkander al spottende:
hij heeft anderen verlost,
zich zelven kan hij niet verlossen.
32 De Christus, de Koning Israëls,
kome nu af van het kruis,
opdat wij het zien en gelooven
mogen. Ook die met hem gekruist
waren, smaadden hem.
33 En als de zesde ure gekomen
was, werd er duisternis over
de geheele aarde, tot de negende
ure toe.
34 En ter negende ure, riep Jezus
met eene groote stem, zeggende:
ELOÏ, ELOÏ, LAMMA SABACHTHÁNI!
hetwelk is, overgezet

zijnde : mijn God, mijn God! waarom hebt gij mij verlaten!
35 En sommigen van die daarbij stonden, *dit* hoorende, zeiden : ziet, hij roept Elías.
36 En er liep één, en vulde eene spons met edik, en stak ze op eenen rietstok, en gaf hem te drinken, zeggende : houdt stil, laat ons zien, of Elías komt, om hem af te nemen.
37 En Jezus, eene groote stem van *zich* gegeven hebbende, gaf den geest.
38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.
39 En de Hoofdman over honderd, die daarbij tegenover hem stond, ziende, dat hij alzoo roepende den geest gegeven had, zeide : waarlijk deze mensch was Gods Zoon!
40 En er waren ook vrouwen, van verre *dit* aanschouwende, onder welke ook was Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jacobus, den kleinen, en van Joses, en Salóme;
41 Welke ook, toen hij in Galiléa was, hem waren gevolgd, en hem gediend hadden; en vele andere *vrouwen*, die met hem naar Jerùzalem opgekomen waren.
42 En als het nu avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is de Voor-sabbat;
43 Kwam Jozef, die van Arimathéa *was,* een eerlijk Raadsheer, die ook zelf het Koningrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende ging hij in tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus.
44 En Pilatus verwonderde zich, dat hij alreede gestorven was; en den Hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vraagde hem, of hij lang gestorven was.
45 En als hij het van den Hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jozef het ligchaam.
46 En hij kocht fijn lijnwaad, en hem afgenomen hebbende, wond *hem* in dat fijne lijnwaad, en leide hem in een graf, hetwelk uit eene steenrots gehouwen was; en hij wentelde eenen steen tegen de deur des grafs.
47 En Maria Magdaléna, en Maria, *de moeder* van Joses, aanschouwden, waar hij gelegd werd.

HOOFDSTUK XVI.

EN als de Sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdaléna, en Maria, de *moeder* van Jacobus, en Salóme specerijen gekocht, opdat zij kwamen en hem zalfden.
2 En zeer vroeg op den eersten *dag* der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging;
3 En zeiden tot elkander : wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?
4 (En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot.

5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij eenen jongeling zittende ter regter*zijde,* bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.
6 Maar hij zeide tot haar : zijt niet verbaasd : gij zoekt Jezus den Nazaréner, die gekruist was; hij is opgestaan, hij is hier niet; ziet de plaats, waar zij hem gelegd hadden.
7 Doch gaat heen, zegt zijnen discipelen, en Petrus, dat hij u voorgaat naar Galiléa; aldaar zult gij hem zien, gelijk hij ulieden gezegd heeft.
8 En zij, haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden niemand iets, want zij waren bevreesd.
9 En als *Jezus* opgestaan was, des morgens vroeg, op den eersten *dag* der week, verscheen hij eerst aan Maria Magdaléna, uit welke hij zeven duivelen uitgeworpen had.
10 Deze heengaande, boodschapte het dengenen, die met hem geweest waren, welke treurden en weenden.
11 En als dezen hoorden, dat hij leefde, en van haar gezien was, geloofden zij het niet.
12 En na dezen is hij geopenbaard in eene andere gedaante, aan twee van hen, daar zij wandelden, en in het veld gingen.
13 Dezen ook heengaande boodschapten het aan de anderen, *maar* zij geloofden ook die niet.
14 Daarna is hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en verweet *hun* hunne ongeloovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die hem gezien hadden, nadat hij opgestaan was.
15 En hij zeide tot hen : gaat heen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.
16 Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.
17 En degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze teekenen volgen : in mijnen naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken;
18 Slangen zullen zij opnemen; en al is het, dat zij iets doodelijks zullen drinken, het zal hun niet schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden.
19 De Heer dan, nadat hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de regter*hand* Gods.
20 En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heer wrocht mede, en bevestigde het woord door teekenen, die daarop volgden. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

LUKAS.

HOOFDSTUK I.

NADEMAAL velen ter hand genomen hebben, om in orde te stellen een verhaal van de dingen, die onder ons volkomene zekerheid hebben;
2 Gelijk ons overgeleverd hebben, die van den beginne zelven aanschouwers en dienaars des woords geweest zijn:
3 Zoo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus!
4 Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt.
5 IN de dagen van Heródes, den Koning van Judéa, was een zeker Priester, met name Zacharías, van de dagorde van Abía; en zijne vrouw was uit de dochteren van Aäron, en haar naam Elizabet.
6 En zij waren beiden regtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en regten des Heeren, onberispelijk.
7 En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren.
8 En het geschiedde, dat, als hij het Priesterambt bediende voor God, in de beurt zijner dagorde,
9 Naar de gewoonte der priesterlijke bediening, hem te lote was gevallen, dat hij zoude ingaan in den tempel des Heeren om te reukofferen.
10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ter ure des reukoffers.
11 En van hem werd gezien een Engel des Heeren, staande ter regterzijde van het altaar des reukoffers.
12 En Zacharías, *hem* ziende, werd ontroerd, en vreeze is op hem gevallen.
13 Maar de Engel zeide tot hem: vrees niet, Zacharías! want uw gebed is verhoord, en uwe vrouw Elizabet zal u eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Johannes.
14 En u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich over zijne geboorte verblijden.
15 Want hij zal groot zijn voor den Heere: noch wijn noch ster-

ken drank zal hij drinken, en hij
zal met den Heiligen Geest vervuld
worden, ook van zijner moeders
lijf aan.
16 En hij zal velen der kinderen
Israëls bekeeren tot den Heer, hunnen
God.
17 En hij zal vóór Hem heengaan,
in den geest en de kracht
van Elías, om te bekeeren de harten
der vaderen tot de kinderen,
en de ongehoorzamen tot de voorzigtigheid
der regtvaardigen, om
den Heere te bereiden een toegerust
volk.
18 En Zacharías zeide tot den
Engel : waarbij zal ik dat weten?
want ik ben oud, en mijne vrouw
is verre op hare dagen gekomen.
19 En de Engel antwoordde en
zeide tot hem : ik ben Gabriël, die
voor God sta, en ben uitgezonden,
om tot u te spreken, en u deze
dingen te verkondigen.
20 En zie, gij zult zwijgen, en
niet kunnen spreken, tot op den
dag, dat deze dingen geschied zullen
zijn; om dies wil, dat gij mijne
woorden niet geloofd hebt, welke
vervuld zullen worden op hunnen
tijd.
21 En het volk was wachtende
op Zacharías, en waren verwonderd,
dat hij zoo lang vertoefde in
den tempel.
22 En als hij uitkwam, kon hij
tot hen niet spreken: en zij bekenden,
dat hij een gezigt in den
tempel gezien had. En hij wenkte
hun toe, en bleef stom.
23 En het geschiedde, als de
dagen zijner bediening vervuld
waren, dat hij naar zijn huis
ging.
24 En na die dagen werd Elizabet,
zijne vrouw, bevrucht; en
zij verbergde zich vijf maanden,
zeggende :
25 Alzoo heeft mij de Heer gedaan,
in de dagen, in welke Hij
mij aangezien heeft, om mijne
versmaadheid onder de menschen
weg te nemen.
26 En in de zesde maand werd
de Engel Gabriël van God gezonden
naar eene stad in Galiléa, genaamd
Názareth;
27 Tot eene maagd, die ondertrouwd
was met eenen man, wiens
naam was Jozef, uit den huize
Davids; en de naam der maagd
was Maria.
28 En de Engel tot haar ingekomen
zijnde, zeide : wees gegroet,
gij begenadigde! de Heer *is*
met u, gij *zijt* gezegend onder de
vrouwen.
29 En als zij *hem* zag, werd zij
zeer ontroerd over dit zijn woord,
en overleide, hoedanig deze groetenis
mogt zijn.
30 En de Engel zeide tot haar :
vrees niet, Maria! want gij hebt
genade bij God gevonden.
31 En zie, gij zult bevrucht worden,
en eenen zoon baren, en zult
zijnen naam heeten JEZUS.
32 Deze zal groot zijn, en de
Zoon des Allerhoogsten genaamd
worden; en God de Heer zal hem

den troon van zijnen vader David
geven;
33 En hij zal over het huis Ja-
kobs Koning zijn in der eeuwig-
heid, en zijns Koningrijks zal geen
einde zijn.
34 En Maria zeide tot den Engel:
hoe zal dat wezen, dewijl ik gee-
nen man bekenne?
35 En de Engel, antwoordende,
zeide tot haar : de Heilige Geest
zal over u komen, en de kracht
des Allerhoogsten zal u overscha-
duwen : daarom ook, dat Heilige,
dat uit u geboren zal worden, zal
Gods Zoon genaamd worden.
36 En zie, Elizabet, uwe nicht,
is ook zelve bevrucht met eenen
zoon, in haren ouderdom; en deze
maand is haar, die onvruchtbaar
genaamd was, de zesde :
37 Want geen ding zal bij God
onmogelijk zijn.
38 En Maria zeide: zie, de dienst-
maagd des Heeren; mij geschiede
naar uw woord. En de Engel ging
weg van haar.
39 En Maria, opgestaan zijnde
in diezelve dagen, reisde met haast
naar het gebergte, in eene stad
Juda;
40 En kwam in het huis van Za-
charías, en groette Elizabet.
41 En het geschiedde, als Elizabet
de groetenis van Maria hoorde,
zoo sprong het kindeken op in ha-
ren buik; en Elizabet werd ver-
vuld met den Heiligen Geest;
42 En riep uit met eene groote
stem, en zeide : gezegend *zijt* gij
onder de vrouwen, en gezegend *is*
de vrucht uws buiks!
43 En van waar *komt* mij dit,
dat de moeder mijns Heeren tot
mij komt?
44 Want zie, als de stem uwer
groetenis in mijne ooren geschied-
de, zoo sprong het kindeken van
vreugde op in mijnen buik.
45 En zalig is *zij,* die geloofd
heeft : want de dingen, die haar
van den Heere gezegd zijn, zullen
volbragt worden.
46 En Maria zeide : mijne ziel
maakt groot den Heer;
47 En mijn geest verheugt zich
in God, mijnen Zaligmaker;
48 Omdat Hij de nederigheid
zijner dienstmaagd heeft aange-
zien : want zie, van nu aan zullen
mij zalig spreken al de geslachten.
49 Want groote dingen heeft aan
mij gedaan Hij, die magtig is, en
heilig *is* zijn naam.
50 En zijne barmhartigheid is
van geslachte tot geslachte over
degenen, die Hem vreezen.
51 Hij heeft een krachtig werk
gedaan door zijnen arm; Hij heeft
verstrooid de hoogmoedigen in de
gedachten hunner harten.
52 Hij heeft magtigen van de
troonen afgetrokken, en nederigen
heeft Hij verhoogd.
53 Hongerigen heeft Hij met goe-
deren vervuld; en rijken heeft Hij
ledig weggezonden.
54 Hij heeft Israël, zijnen knecht,
opgenomen, opdat hij gedachtig
ware der barmhartigheid,

55 (Gelijk hij gesproken heeft
tot onze vaderen, *namelijk* tot
Abraham, en zijn zaad) in der
eeuwigheid.
56 En Maria bleef bij haar om-
trent drie maanden, en keerde
weder tot haar huis.
57 En de tijd van Elizabet werd
vervuld, dat zij baren zoude, en
zij baarde eenen zoon.
58 En die daar rondom woonden
en hare magen hoorden, dat de
Heer zijne barmhartigheid groote-
lijks aan haar bewezen had, en
waren met haar verblijd.
59 En het geschiedde, dat zij op
den achtsten dag kwamen, om het
kindeken te besnijden, en noemden
het Zacharías, naar den naam zijns
vaders.
60 En zijne moeder antwoordde
en zeide : niet *alzoo,* maar hij zal
Johannes heeten.
61 En zij zeiden tot haar : er
is niemand in uwe maagschap,
die met dien naam genaamd
wordt.
62 En zij wenkten zijnen vader,
hoe hij wilde, dat hij genaamd
zou worden.
63 En als hij een schrijf-tafeltje
geëischt had, schreef hij, zeggen-
de : Johannes is zijn naam. En zij
verwonderden zich allen.
64 En terstond werd zijn mond
geopend, en zijne tong *losgemaakt;*
en hij sprak, God lovende.
65 En er kwam vrees over allen,
die rondom hem woonden; en in
het geheele gebergte van Judéa
werd veel gesproken van al deze
dingen.
66 En allen, die het hoorden,
namen het ter harte, zeggende :
wat zal toch dit kindeken wezen?
En de hand des Heeren was met
hem.
67 En Zacharías, zijn vader,
werd vervuld met den Heiligen
Geest, en profeteerde, zeggende :
68 Geloofd *zij* de Heer, de God
Israëls, want Hij heeft bezocht, en
verlossing te weeg gebragt zijnen
volke;
69 En heeft eenen hoorn der za-
ligheid ons opgerigt, in het huis
van David, zijnen knecht;
70 Gelijk Hij gesproken heeft,
door den mond zijner heilige Pro-
feten, die van het begin der wereld
geweest zijn :
71 *Namelijk* eene verlossing van
onze vijanden, en van de hand al
dergenen, die ons haten;
72 Opdat Hij barmhartigheid deed
aan onze vaderen, en gedachtig
ware aan zijn heilig verbond;
73 *En* aan den eed, dien hij Abra-
ham, onzen vader, gezworen heeft,
om ons te geven,
74 Dat wij, verlost zijnde uit de
hand onzer vijanden, Hem dienen
zouden zonder vreeze,
75 In heiligheid en geregtigheid
voor Hem, al de dagen onzes le-
vens.
76 En gij, kindeken! zult een
Profeet des Allerhoogsten genaamd
worden : want gij zult voor het
aangezigt des Heeren vóór heen-

gaan, om zijne wegen te bereiden;
77 Om zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden,
78 Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte;
79 Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduwe des doods; om onze voeten te rigten op den weg des vredes.
80 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en was in de woestijnen, tot den dag zijner vertooning aan Israël.

HOOFDSTUK II.

EN het geschiedde in diezelve dagen, dat er een gebod uitging van den Keizer Augustus, dat de geheele wereld beschreven zou worden.
2 Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrénius over Syrië Stadhouder was.
3 En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijne eigene stad.
4 En Jozef ging ook op van Galiléa, uit de stad Názareth, naar Judéa, tot de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt, (omdat hij uit het huis en geslacht van David was)
5 Om beschreven te worden met Maria, zijne ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was.
6 En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude.
7 En zij baarde haren eerstgeboren zoon, en wond hem in doeken, en leide hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geene plaats was in den herberg.
8 En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hunne kudde.
9 En ziet, een Engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met groote vreeze.
10 En de Engel zeide tot hen: vreest niet; want, ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal:
11 *Namelijk* dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heer, in de stad Davids.
12 En dit zal u het teeken zijn: gij zult het kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.
13 En van stonde aan was *er* met den Engel eene menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende:
14 Eere *zij* God in de hoogste *hemelen*, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!
15 En het geschiedde, als de Engelen van hen weggevaren waren naar den hemel, dat de herders tot elkander zeiden: laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat

ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heer ons heeft verkondigd.

16 En zij kwamen met haast, en vonden Maria, en Jozef, en het kindeken liggende in de kribbe.

17 En als zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit kindeken gezegd was.

18 En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders.

19 Doch Maria bewaarde deze woorden alle te zamen, overleggende *die* in haar harte.

20 En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

21 En als acht dagen vervuld waren, dat men het kindeken besnijden zou, zoo werd zijn naam genaamd Jezus, welke genaamd was van den Engel, eer hij in het ligchaam ontvangen was.

22 En als de dagen hunner reiniging vervuld waren, naar de wet van Mozes, bragten zij hem te Jerúzalem, opdat zij *hem* den Heere voorstelden;

23 (Gelijk geschreven is in de wet des Heeren: al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd worden)

24 En opdat zij offerande gaven, naar hetgeen in de wet des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven.

25 En ziet, er was een mensch te Jerúzalem, wiens naam was Simeon; en deze mensch was regtvaardig en Godvreezende, verwachtende de vertroosting Israëls; en de Heilige Geest was op hem.

26 En hem was eene Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien.

27 En hij kwam door den Geest in den tempel. En als de ouders het kindeken Jezus inbragten, om naar de gewoonte der wet met hem te doen;

28 Zoo nam hij hetzelve in zijne armen, en loofde God, en zeide:

29 Nu laat Gij, Heere! uwen dienstknecht gaan in vrede, naar uw woord:

30 Want mijne oogen hebben uwe zaligheid gezien,

31 Die Gij bereid hebt voor het aangezigt van al de volken:

32 Een licht tot verlichting der Heidenen, en tot heerlijkheid van uw volk Israël.

33 En Jozef en zijne moeder verwonderden zich over hetgeen van hem gezegd werd.

34 En Simeon zegende henlieden, en zeide tot Maria, zijne moeder: zie, deze wordt gezet tot eenen val en opstanding veler in Israël, en tot een teeken, dat wedersproken zal worden,

35 (En ook een zwaard zal door uwe eigene ziel gaan) opdat de ge-

dachten uit vele harten geopenbaard worden.
36 En er was Anna, eene Profetesse, eene dochter van Fanuël, uit den stam van Aser; deze was tot grooten ouderdom gekomen, welke met *haren* man zeven jaren had geleefd van haren maagdom af.
37 En zij was eene weduwe van omtrent vier en tachtig jaren, dewelke niet week uit den tempel, met vasten en bidden *God* dienende nacht en dag.
38 En deze, te dierzelver ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heer beleden, en sprak van hem tot allen, die de verlossing in Jerûzalem verwachtten.
39 En als zij alles voleindigd hadden, wat naar de wet des Heeren *te doen* was, keerden zij weder naar Galiléa, tot hunne stad Názareth.
40 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de genade Gods was over hem.
41 En zijne ouders reisden alle jaar naar Jerûzalem, op het feest van Pascha.
42 En toen hij twaalf jaren *oud* geworden was, en zij naar Jerûzalem opgegaan waren, naar de gewoonte van den feestdag;
43 En de dagen *aldaar* voleindigd hadden, toen zij wederkeerden, bleef het kind Jezus te Jerûzalem, en Jozef en zijne moeder wisten het niet.
44 Maar meenende, dat hij in het gezelschap op den weg was, gingen zij eene dagreize, en zochten hem onder de magen, en onder de bekenden.
45 En als zij hem niet vonden, keerden zij wederom naar Jerûzalem, hem zoekende.
46 En het geschiedde, na drie dagen, dat zij hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leeraren, hen hoorende, en hen ondervragende.
47 En allen, die hem hoorden, ontzetteden zich over zijn verstand en antwoorden.
48 En zij, hem ziende, werden verslagen; en zijne moeder zeide tot hem: kind! waarom hebt gij ons zoo gedaan? zie, uw vader en ik hebben u met angst gezocht.
49 En hij zeide tot hen: wat *is het,* dat gij mij gezocht hebt? wist gij niet, dat ik moet zijn in de dingen mijns Vaders?
50 En zij verstonden het woord niet, dat hij tot hen sprak.
51 En hij ging met hen af, en kwam te Názareth, en was hun onderdanig. En zijne moeder bewaarde al deze dingen in haar hart.
52 En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de menschen.

HOOFDSTUK III.

EN in het vijftiende jaar der regering van den Keizer Tibérius, als Pontius Pilatus Stadhouder was over Judéa, en Heró-

des een Viervorst over Galiléa, en
Philippus, zijn broeder, een Vier-
vorst over Ituréa en over het land
Trachónitis, en Lysánias een Vier-
vorst over Abiléne;
2 Onder de Hoogepriesters Annas
en Kajafas, geschiedde het woord
Gods tot Johannes, den zoon van
Zacharías, in de woestijn.
3 En hij kwam in al het omlig-
gende land der Jordaan, predi-
kende den doop der bekeering tot
vergeving der zonden.
4 Gelijk geschreven is in het boek
der woorden van Jesaja, den Pro-
feet, zeggende : de stem des roe-
penden in de woestijn : bereidt
den weg des Heeren, maakt zijne
paden regt!
5 Alle dal zal gevuld worden, en
alle berg en heuvel zal vernederd
worden, en de kromme *wegen* zul-
len tot eenen regten *weg* worden,
en de oneffene tot effene wegen.
6 En alle vleesch zal de zaligheid
Gods zien.
7 Hij zeide dan tot de scharen,
die uitkwamen, om van hem ge-
doopt te worden : gij adderen-
gebroedsels! wie heeft u aange-
wezen te vlieden van den toeko-
menden toorn?
8 Brengt dan vruchten voort der
bekeering waardig; en begint niet
te zeggen bij u zelven : wij heb-
ben Abraham tot eenen vader;
want ik zeg u, dat God, zelfs uit
deze steenen, Abraham kinderen
kan verwekken.
9 En de bijl ligt ook alreede aan
den wortel der boomen; alle boom
dan, die geen goede vrucht voort-
brengt, wordt uitgehouwen, en in
het vuur geworpen.
10 En de scharen vraagden hem,
zeggende : wat zullen wij dan
doen?
11 En hij, antwoordende, zeide
tot hen : die twee rokken heeft,
deele hem mede, die geen heeft;
en die spijze heeft, doe desgelijks.
12 En er kwamen ook tollenaars
om gedoopt te worden, en zeiden
tot hem : Meester! wat zullen wij
doen?
13 En hij zeide tot hen : eischt
niet meer, dan hetgeen u gezet is.
14 En hem vraagden ook de
krijgslieden, zeggende : en wij,
wat zullen wij doen? En hij zeide
tot hen : doet niemand overlast,
en ontvreemdt niemand het zijne
met bedrog, en laat u vergenoegen
met uwe bezoldingen.
15 En als het volk verwachtte,
en allen in hunne harten overlei-
den van Johannes, of hij niet mo-
gelijk de Christus ware :
16 Zoo antwoordde Johannes aan
allen, zeggende : ik doop u wel
met water; maar hij komt, die
sterker is dan ik, wien ik niet
waardig ben den riem van zijne
schoenen te ontbinden; deze zal
u doopen met den Heiligen Geest
en met vuur.
17 Wiens wan in zijne hand is,
en hij zal zijnen dorschvloer door-
zuiveren, en de tarw zal hij in
zijne schuur zamenbrengen, maar

het kaf zal hij met onuitblusschelijk vuur verbranden.
18 Hij dan ook nog vele andere dingen vermanende, verkondigde den volke het Evangelie.
19 Maar als Heródes, de Viervorst, van hem bestraft werd, om Heródias wil, de vrouw van Philippus, zijnen broeder, en over alle booze *stukken,* die Heródes deed,
20 Zoo heeft hij ook dit nog boven alles daar toegedaan, dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.
21 En het geschiedde, toen al het volk gedoopt werd, en Jezus *ook* gedoopt was, en bad, dat de hemel geopend werd;
22 En dat de Heilige Geest op hem nederdaalde, in ligchamelijke gedaante, gelijk eene duif; en dat er eene stem geschiedde uit den hemel, zeggende: gij zijt mijn geliefde Zoon, in u heb ik mijn welbehagen!
23 En hij, Jezus, begon omtrent dertig jaren *oud* te wezen; zijnde (alzoo men meende) de zoon van Jozef, den *zoon* van Heli;
24 Den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi, den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Janna, den *zoon* van Jozef;
25 Den *zoon* van Mattathías, den *zoon* van Amos, den *zoon* van Naüm, den *zoon* van Esli, den *zoon* van Naggai;
26 Den *zoon* van Maáth, den *zoon* van Mattathías, den *zoon* van Semeï, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Juda;
27 Den *zoon* van Johannas, den *zoon* van Rhesa, den *zoon* van Zorobábel, den *zoon* van Saláthiel, den *zoon* van Neri;
28 Den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Addi, den *zoon* van Kosam, den *zoon* van Elmódam, den *zoon* van Er;
29 Den *zoon* van Joses, den *zoon* van Eliëzer, den *zoon* van Jorim, den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi;
30 Den *zoon* van Simeon, den *zoon* van Juda, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Jonan, den *zoon* van Eljakim;
31 Den *zoon* van Meleas, den *zoon* van Maïnan, den *zoon* van Mattatha, den *zoon* van Nathan, den *zoon* van David;
32 Den *zoon* van Jessai, den *zoon* van Obed, den *zoon* van Boöz, den *zoon* van Salmon, den *zoon* van Nahasson;
33 Den *zoon* van Aminádab, den *zoon* van Aram, den *zoon* van Esrom, den *zoon* van Fares, den *zoon* van Juda;
34 Den *zoon* van Jakob, den *zoon* van Izak, den *zoon* van Abraham, den *zoon* van Thara, den *zoon* van Nachor;
35 Den *zoon* van Saruch, den *zoon* van Ragau, den *zoon* van Falek, den *zoon* van Heber, den *zoon* van Sala;
36 Den *zoon* van Kaïnan, den *zoon* van Arfaxad, den *zoon* van

Sem, den *zoon* van Noë, den *zoon*
van Lamech;
37 Den *zoon* van Mathúsala,
den *zoon* van Enoch, den *zoon* van
Jared, den *zoon* van Maláleël, den
zoon van Kaïnan;
38 Den *zoon* van Enos, den *zoon*
van Seth, den *zoon* van Adam,
den *zoon* van God.

HOOFDSTUK IV.

EN Jezus, vol des Heiligen
Geestes, keerde wederom van
de Jordaan, en werd door den
Geest geleid in de woestijn;
2 En werd veertig dagen ver-
zocht van den duivel; en at
gansch niet in die dagen, en als
dezelve geëindigd waren, zoo hon-
gerde hem ten laatste.
3 En de duivel zeide tot hem:
indien gij Gods Zoon zijt, zeg tot
dezen steen, dat hij brood worde.
4 En Jezus antwoordde hem,
zeggende: er is geschreven, dat
de mensch bij brood alleen niet
zal leven, maar bij alle woord
Gods.
5 En als hem de duivel geleid
had op eenen hoogen berg, toonde
hij hem al de Koningrijken der
wereld, in een oogenblik tijds.
6 En de duivel zeide tot hem:
ik zal u al deze magt, en de heer-
lijkheid derzelve *Koningrijken*
geven: want zij is mij overgege-
ven, en ik geef ze wien ik ook
wil:
7 Indien gij dan mij zult aanbid-
den, zoo zal het alles uwe zijn.
8 En Jezus, antwoordende, zeide
tot hem: ga weg van mij, Satan!
want er is geschreven: gij zult
den Heer, uwen God, aanbidden,
en Hem alleen dienen.
9 En hij leidde hem naar Jerúza-
lem, en stelde hem op de tinne
des tempels, en zeide tot hem:
indien gij de Zoon Gods zijt, werp
u zelven van hier nederwaarts:
10 Want er is geschreven, dat
Hij zijne Engelen van u bevelen
zal, dat zij u bewaren zullen;
11 En dat zij u op de handen
nemen zullen, opdat gij uwen
voet niet te eeniger tijd aan eenen
steen stoot.
12 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hem: er is gezegd: gij
zult den Heer, uwen God, niet
verzoeken.
13 En als de duivel alle verzoe-
king voleindigd had, week hij van
hem voor een' tijd.
14 En Jezus keerde wederom,
door de kracht des Geestes, naar
Galiléa; en het gerucht van hem
ging uit door het geheele omlig-
gende land.
15 En hij leerde in hunne Syna-
gogen, en werd van allen gepre-
zen.
16 En hij kwam te Názareth,
daar hij opgevoed was, en ging,
naar zijne gewoonte, op den dag
des Sabbats in de Synagoge; en
stond op om te lezen.
17 En hem werd gegeven het
boek van den Profeet Jesaja; en
als hij het boek opengedaan had,

vond hij de plaats, daar geschreven was :
18 De Geest des Heeren *is* op
mij, daarom heeft Hij mij gezalfd; Hij heeft mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van harte;
19 Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezigt, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren.
20 En als hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat hij neder; en de oogen van allen in de Synagoge waren op hem geslagen.
21 En hij begon tot hen te zeggen : heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld.
22 En zij gaven hem allen getuigenis, en verwonderden zich over de aangename woorden, die uit zijnen mond voortkwamen; en zeiden : is deze niet de zoon van Jozef?
23 En hij zeide tot hen : gij zult zonder twijfel tot mij dit spreekwoord zeggen : medicijnmeester! genees u zelven; al wat wij gehoord hebben, dat in Kapernaüm geschied is, doe *dat* ook hier in uw vaderland.
24 En hij zeide : voorwaar ik zeg u, dat geen Profeet aangenaam is in zijn vaderland.
25 Maar ik zeg u in der waarheid : er waren vele weduwen in Israël in de dagen van Elías, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zoodat er groote hongersnood werd over het geheele land.
26 En tot geene van haar werd Elías gezonden, dan naar Sarepta Sidonis, tot eene vrouw, *die* weduwe *was*.
27 En er waren vele melaatschen in Israël, ten tijde van den Profeet Elíza; en geen van hen werd gereinigd, dan Naäman de Syriër.
28 En zij werden allen in de Synagoge met toorn vervuld, als zij dit hoorden.
29 En opstaande, wierpen zij hem uit, buiten de stad, en leidden hem op den top des bergs, op denwelken hunne stad gebouwd was, om hem van de steilte af te werpen.
30 Maar hij, door het midden van hen doorgegaan zijnde, ging weg.
31 En hij kwam af te Kapernaüm, eene stad van Galiléa, en leerde hen op de Sabbatdagen.
32 En zij versloegen zich over zijne leer, want zijn woord was met magt.
33 En in de Synagoge was een mensch, hebbende eenen geest eens onreinen duivels; en hij riep uit met groote stemme,
34 Zeggende : laat af, wat hebben wij met u *te doen,* gij Jezus Nazaréner? zijt gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken u, wie gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods.

35 En Jezus bestrafte hem, zeggende : zwijg stil, en ga van hem uit. En de duivel, hem in het midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem iets te beschadigen.
36 En er kwam eene verbaasdheid over allen: en zij spraken zamen tot elkander, zeggende : wat woord is dit, dat hij met magt en kracht den onreinen geesten gebiedt, en zij varen uit?
37 En het gerucht van hem ging uit in alle plaatsen des omliggenden lands.
38 En *Jezus,* opgestaan zijnde uit de Synagoge, ging in het huis van Simon; en Simons vrouws moeder was met eene groote koorts bevangen, en zij baden hem voor haar.
39 En staande boven haar, bestrafte hij de koorts, en *de koorts* verliet haar; en zij van stonde aan opstaande, diende henlieden.
40 En als de zon onderging, bragten allen, die kranken hadden met verscheidene ziekten *bevangen,* die tot hem, en hij leide een' iegelijk van hen de handen op, en genas dezelven.
41 En er voeren ook duivelen uit van velen, roepende en zeggende : gij zijt de Christus, de Zone Gods! En *hen* bestraffende, liet hij die niet spreken, omdat zij wisten, dat hij de Christus was.
42 En als het dag werd, ging hij uit, en trok naar eene woeste plaats; en de scharen zochten hem, en kwamen tot bij hem, en hielden hem op, dat hij van hen niet zou weggaan.
43 Maar hij zeide tot hen : ik moet ook andere steden het Evangelie van het Koningrijk Gods verkondigen : want daartoe ben ik uitgezonden.
44 En hij predikte in de Synagogen van Galiléa.

HOOFDSTUK V.

EN het geschiedde, als de schare op hem aandrong, om het woord Gods te hooren, dat hij stond bij het meer Gennésaret.
2 En hij zag twee schepen aan *den oever* van het meer liggende, en de visschers waren daaruit gegaan, en spoelden de netten.
3 En hij ging in één van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem, dat hij een weinig van het land afstak; en nederzittende, leerde hij de scharen uit het schip.
4 En als hij afliet van spreken, zeide hij tot Simon : steek af naar de diepte, en werp uwe netten uit om te vangen.
5 En Simon antwoordde en zeide tot hem : Meester! wij hebben den geheelen nacht over gearbeid, en niet gevangen; doch op uw woord zal ik het net uitwerpen.
6 En als zij dat gedaan hadden, besloten zij eene groote menigte visschen, en hun net scheurde.
7 En zij wenkten hunne medegenooten, die in het andere schip

waren, dat zij hen zouden komen
helpen. En zij kwamen, en vulden beide de schepen, zoodat zij
bijna zonken.
8 En Simon Petrus, *dat* ziende,
viel neder aan de knieën van Jezus, zeggende : Heere! ga uit van
mij, want ik ben een zondig
mensch.
9 Want verbaasdheid had hem
bevangen, en allen, die met hem
waren, over de vangst der visschen, die zij gevangen hadden;
10 En desgelijks ook Jacobus en
Johannes, de zonen van Zebedéüs, die medegenooten van Simon waren. En Jezus zeide tot
Simon : vrees niet; van nu aan
zult gij menschen vangen.
11 En als zij de schepen aan land
gestuurd hadden, verlieten zij alles, en volgden hem.
12 En het geschiedde, als hij in
éene dier steden was, ziet, er *was*
een man vol melaatschheid; en
Jezus ziende, viel hij op het aangezigt, en bad hem, zeggende :
Heere! zoo gij wilt, gij kunt mij
reinigen.
13 En hij, de hand uitstrekkende, raakte hem aan, en zeide :
ik wil, word gereinigd! En terstond ging de melaatschheid van
hem.
14 En hij gebood hem, dat hij
het niemand zeggen zou; maar ga
heen, *zeide hij,* vertoon u zelven
den Priester, en offer voor uwe
reiniging, gelijk Mozes geboden
heeft, hun tot eene getuigenis.
15 Maar het gerucht van hem
ging te meer voort; en vele scharen kwamen zamen, om *hem* te
hooren, en door hem genezen te
worden van hunne krankheden.
16 Maar hij vertrok in de woestijnen, en bad *aldaar*.
17 En het geschiedde in één'
dier dagen, dat hij leerde, en *er*
zaten Farizeën en Leeraars der
wet, die van alle vlekken van
Galiléa, en Judéa, en Jerûzalem
gekomen waren; en de kracht des
Heeren was *er* om hen te genezen.
18 En ziet, *eenige* mannen bragten op een bed eenen mensch, die
geraakt was, en zochten hem in
te brengen, en voor hem te leggen.
19 En niet vindende, waardoor
zij hem inbrengen mogten, overmits de schare, zoo klommen zij
op het dak, en lieten hem door de
tigchelen neder met het beddeken, in het midden, voor Jezus.
20 En hij, ziende hun geloof,
zeide tot hem : mensch! uwe
zonden zijn u vergeven.
21 En de Schriftgeleerden en de
Farizeën begonnen te overdenken, zeggende : wie is deze, die
*Gods*lastering spreekt? wie kan
de zonden vergeven, dan God alleen?
22 Maar Jezus, hunne overdenkingen bekennende, antwoordde
en zeide tot hen : wat overdenkt
gij in uwe harten?
23 Wat is ligter te zeggen : uwe

zonden zijn u vergeven? of te zeggen : sta op en wandel?

24 Doch, opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen magt heeft op de aarde, de zonden te vergeven (zeide hij tot den geraakten) : ik zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.

25 En hij terstond voor hen opstaande, *en* opgenomen hebbende hetgeen daar hij op gelegen had, ging heen naar zijn huis, God verheerlijkende.

26 En ontzetting heeft *hen* allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreeze, zeggende : wij hebben heden ongeloofelijke dingen gezien.

27 En na dezen ging hij uit, en zag eenen tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem : volg mij.

28 En hij, alles verlatende, stond op en volgde hem.

29 En Levi rigtte hem een' grooten maaltijd aan, in zijn huis; en *er* was eene groote schare van tollenaren, en van anderen, die met hen aanzaten.

30 En hunne Schriftgeleerden en de Farizeën murmureerden tegen zijne discipelen, zeggende : waarom eet en drinkt gij met tollenaren en zondaren?

31 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.

32 Ik ben niet gekomen, om te roepen regtvaardigen, maar zondaren tot bekeering.

33 En zij zeiden tot hem : waarom vasten de discipelen van Johannes dikmaals, en doen gebeden, desgelijks ook *de discipelen* der Farizeën, maar de uwe eten en drinken?

34 Doch hij zeide tot hen : kunt gij de bruiloftskinderen, terwijl de bruidegom bij hen is, doen vasten?

35 Maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen.

36 En hij zeide ook tot hen eene gelijkenis : niemand zet eenen lap van een nieuw kleed, op een oud kleed; anders zoo scheurt ook dat nieuwe *het oude,* en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overeen.

37 En niemand doet nieuwen wijn in oude *leder*-zakken; anders zoo zal de nieuwe wijn de *leder*-zakken doen bersten, en de *wijn* zal uitgestort worden, en de *leder*-zakken zullen verderven.

38 Maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *leder*-zakken doen, en zij worden beide te zamen behouden.

39 En niemand, die ouden drinkt, begeert terstond nieuwen; want hij zegt : de oude is beter.

HOOFDSTUK VI.

EN het geschiedde op den tweeden eersten Sabbat, dat hij

door het gezaaide ging; en zijne
discipelen plukten aren, en aten
ze, *die* wrijvende met de handen.
2 En sommige der Farizeën zeiden tot hen: waarom doet gij,
wat niet geoorloofd is te doen, op
de Sabbaten?
3 En Jezus, hun antwoordende,
zeide: hebt gij ook dat niet gelezen, hetwelk David deed, wanneer hem hongerde, en dengenen,
die met hem waren?
4 Hoe hij ingegaan is in het huis
Gods, en de toonbrooden genomen
en gegeten heeft, en ook gegeven
dengenen, die met hem waren,
welke niet zijn geoorloofd te
eten, dan alleen den Priesteren.
5 En hij zeide tot hen: de Zoon
des menschen is een Heer ook van
den Sabbat.
6 En het geschiedde ook op
eenen anderen Sabbat, dat hij in
de Synagoge ging, en leerde. En
daar was een mensch, en zijne
regterhand was dor.
7 En de Schriftgeleerden en de
Farizeën namen hem waar, of hij
op den Sabbat genezen zou; opdat
zij *eenige* beschuldiging tegen
hem mogten vinden.
8 Doch hij kende hunne gedachten, en zeide tot den mensch, die
de dorre hand had: rijs op, en
sta in het midden. En hij opgestaan
zijnde, stond *over einde*.
9 Zoo zeide dan Jezus tot hen:
ik zal u vragen: wat is geoorloofd op de Sabbaten? goed te
doen, of kwaad te doen? een'
mensch te behouden, of te verderven?
10 En hen allen rondom aangezien hebbende, zeide hij tot den
mensch: strek uwe hand uit. En
hij deed alzoo; en zijne hand
werd hersteld, gezond gelijk de
andere.
11 En zij werden vervuld met
uitzinnigheid, en spraken zamen
met elkander, wat zij Jezus doen
zouden.
12 En het geschiedde in die dagen, dat hij uitging naar den berg,
om te bidden, en hij bleef den
nacht over in het gebed tot God.
13 En als het dag was geworden, riep hij zijne discipelen tot
zich, en verkoos er twaalf uit
hen, die hij ook Apostelen
noemde:
14 *Namelijk* Simon, welken
hij ook Petrus noemde, en Andréas, zijnen broeder, Jacobus en
Johannes, Philippus en Bartholoméüs;
15 Matthéüs en Thomas, Jacobus, den *zoon* van Alphéüs, en
Simon, genaamd Zelótes;
16 Judas, *den broeder* van Jacobus, en Judas Iskáriot, die ook
de verrader geworden is.
17 En met hen afgekomen zijnde,
stond hij op eene vlakke plaats,
en *met hem* de schare zijner discipelen, en eene groote menigte
des volks van geheel Judéa en
Jerûzalem, en van den zeekant
van Tyrus en Sidon;

18 Die gekomen waren, om hem
te hooren, en om van hunne ziek-
ten genezen te worden, en die
van onreine geesten gekweld wa-
ren: en zij werden genezen.
19 En al de schare zocht hem
aan te raken: want er ging kracht
van hem uit, en hij genas ze allen.
20 En hij, zijne oogen opslaande
over zijne discipelen, zeide: za-
lig zijt gij, armen! want uwe is
het Koningrijk Gods.
21 Zalig zijt gij, die nu hongert;
want gij zult verzadigd worden.
Zalig zijt gij, die nu weent; want
gij zult lagchen.
22 Zalig zijt gij, wanneer u de
menschen haten, en wanneer zij
u afscheiden, en smaden, en uwen
naam als kwaad verwerpen, om
des Zoons des menschen wil.
23 Verblijdt u in dien dag, en
zijt vrolijk: want, ziet, uw loon
is groot in den hemel; want
hunne vaders deden desgelijks den
Profeten.
24 Maar wee u, gij rijken! want
gij hebt uwen troost weg.
25 Wee u, die verzadigd zijt!
want gij zult hongeren. Wee u,
die nu lacht! want gij zult treu-
ren en weenen.
26 Wee u, wanneer al de men-
schen wel van u spreken! want
hunne vaders deden desgelijks den
valschen profeten.
27 Maar ik zeg ulieden, die *dit*
hoort: hebt uwe vijanden lief:
doet wel dengenen, die u haten.
28 Zegent degenen, die u ver-
vloeken, en bidt voor degenen,
die u geweld doen.
29 Dengenen, die u aan de wang
slaat, bied ook de andere; en
dengenen, die u den mantel
neemt, verhinder ook den rok
niet *te nemen*.
30 Maar geef een' iegelijk, die
van u begeert; en van dengenen,
die het uwe neemt, eisch niet we-
der.
31 En gelijk gij wilt, dat u de
menschen doen zullen, doet gij
hun ook desgelijks.
32 En indien gij liefhebt, die u
liefhebben, wat dank hebt gij?
want ook de zondaars hebben lief
degenen, die hen liefhebben.
33 En indien gij goed doet den-
genen, die u goed doen, wat dank
hebt gij? want ook de zondaars
doen hetzelfde.
34 En indien gij leent dengenen,
van welke gij hoopt weder te ont-
vangen, wat dank hebt gij? want
ook de zondaars leenen den zon-
daars, opdat zij evengelijk weder
mogen ontvangen.
35 Maar hebt uwe vijanden lief,
en doet goed, en leent, zonder iets
weder te hopen; en uw loon zal
groot zijn, en gij zult kinderen
des Allerhoogsten zijn: want Hij
is goedertieren over de ondankba-
ren en boozen.
36 Weest dan barmhartig, gelijk
ook uw Vader barmhartig is.
37 En oordeelt niet, en gij zult
niet geoordeeld worden; ver-
doemt niet, en gij zult niet ver-

doemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden;
38 Geeft, en u zal gegeven worden; eene goede, neêrgedrukte, en geschudde, en overloopende maat zal men in uwen schoot geven: want met dezelfde maat, waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden.
39 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: kan ook wel een blinde eenen blinden op den weg leiden? zullen zij niet beiden in de gracht vallen?
40 De discipel is niet boven zijnen meester; maar een iegelijk volmaakt *discipel* zal zijn gelijk zijn meester.
41 En wat ziet gij den splinter, die in uws broeders oog is, en den balk, die in uw eigen oog is, merkt gij niet?
42 Of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen: broeder! laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is, uitdoe; daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet? Gij geveinsde! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit te doen, die in uws broeders oog is.
43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt:
44 Want ieder boom wordt uit zijne eigene vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen.
45 De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten: want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond.
46 En wat noemt gij mij, Heere, Heere! en doet niet hetgeen ik zeg?
47 Een iegelijk, die tot mij komt, en mijne woorden hoort, en dezelve doet, ik zal u toonen, wien hij gelijk is.
48 Hij is gelijk een' mensch, die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fondament op eene steenrots; als nu de hooge vloed kwam, zoo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen: want het was op de steenrots gegrond.
49 Maar die ze gehoord, en niet gedaan zal hebben, is gelijk een' mensch, die een huis bouwde op de aarde zonder fondament; tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel terstond, en de val van datzelve huis was groot.

HOOFDSTUK VII.

NADAT hij nu al zijne woorden voleindigd had, ten aanhooren des volks, ging hij in te Kapernaüm.
2 En een dienstknecht van een' zeker Hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.
3 En van Jezus gehoord heb-

bende, zond hij tot hem de Ou-
derlingen der Joden, hem bid-
dende, dat hij wilde komen, en
zijnen dienstknecht gezond ma-
ken.
4 Dezen nu, tot Jezus gekomen
zijnde, baden hem ernstelijk, zeg-
gende : hij is waardig, dat gij hem
dat doet :
5 Want hij heeft ons volk lief,
en heeft zelf ons de Synagoge ge-
bouwd.
6 En Jezus ging met hen. En als
hij nu niet verre van het huis
was, zond de Hoofdman over
honderd tot hem *eenige* vrienden,
en zeide tot hem : Heere! neem
de moeite niet : want ik ben niet
waardig, dat gij onder mijn dak
zoudt inkomen.
7 Daarom heb ik ook mij zelven
niet waardig geacht, om tot u te
komen; maar zeg *het* met een
woord, en mijn knecht zal gene-
zen worden.
8 Want ik ben ook een mensch,
onder de magt *van anderen* ge-
steld, hebbende krijgsknechten
onder mij, en ik zeg tot dezen :
ga! en hij gaat; en tot den ande-
ren : kom! en hij komt; en tot
mijnen dienstknecht : doe dat!
en hij doet *het*.
9 En Jezus, dit hoorende, ver-
wonderde zich over hem : en zich
omkeerende, zeide tot de schare,
die hem volgde : ik zeg ulieden,
ik heb zoo groot een geloof zelfs
in Israël niet gevonden.
10 En die gezonden waren, we-
dergekeerd zijnde in het huis,
vonden den kranken dienstknecht
gezond.
11 En het geschiedde op den
volgenden *dag*, dat hij ging naar
eene stad, genaamd Naïn, en met
hem gingen vele van zijne disci-
pelen, en eene groote schare.
12 En als hij de poort der stad
genaakte, ziet daar, een doode
werd uitgedragen, *die* een eenig-
geboren zoon zijner moeder *was*,
en zij *was* weduwe, en eene groote
schare van de stad *was* met haar.
13 En de Heer, haar ziende,
werd innerlijk met ontferming
over haar bewogen, en zeide tot
haar : ween niet.
14 En hij ging toe, en raakte de
baar aan; (de dragers nu stonden
stil) en hij zeide : jongeling, ik
zeg u, sta op!
15 En de doode zat over einde,
en begon te spreken. En hij gaf
hem aan zijne moeder.
16 En vreeze beving hen allen,
en zij verheerlijkten God, zeg-
gende : een groot Profeet is onder
ons opgestaan, en God heeft zijn
volk bezocht.
17 En dit gerucht van hem ging
uit in geheel Judéa, en in al het
omliggende land.
18 En de discipelen van Johan-
nes boodschapten hem van al deze
dingen.
19 En Johannes, zekere twee
van zijne discipelen tot zich ge-
roepen hebbende, zond hen tot
Jezus, zeggende : zijt gij degene,

die komen zou, of verwachten wij
een' anderen?
20 En als de mannen tot hem
gekomen waren, zeiden zij : Jo-
hannes de Dooper heeft ons tot u
afgezonden, zeggende : zijt gij,
die komen zou, of verwachten wij
een' anderen?
21 En in dezelve ure genas hij
er velen van ziekten en kwalen,
en booze geesten; en vele blinden
gaf hij het gezigt.
22 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen : gaat heen en bood-
schapt Johannes weder de din-
gen, die gij gezien en gehoord
hebt, *namelijk* dat de blinden
ziende worden, de kreupelen wan-
delen, de melaatschen gereinigd
worden, de dooven hooren, de
dooden opgewekt worden, den
armen het Evangelie verkondigd
wordt.
23 En zalig is hij, die aan mij
niet zal geërgerd worden.
24 Als nu de boden van Johan-
nes weggegaan waren, begon hij
tot de scharen van Johannes te
zeggen : wat zijt gij uitgegaan in
de woestijn te aanschouwen? een
riet; dat van den wind ginds en
weder bewogen wordt?
25 Maar wat zijt gij uitgegaan te
zien? een' mensch, met zachte
kleederen bekleed? ziet, die in
heerlijke kleeding en wellust zijn,
die zijn in de koninklijke hoven.
26 Maar wat zijt gij uitgegaan
te zien? een' Profeet? ja, ik zeg u,
ook veel meer dan een' Profeet.
27 Deze is het, van welken ge-
schreven is : ziet, Ik zende mij-
nen Engel voor uw aangezigt, die
uwen weg voor u heen bereiden
zal.
28 Want ik zeg ulieden : onder
die van vrouwen geboren zijn, is
niemand meerder Profeet, dan
Johannes de Dooper; maar de
minste in het Koningrijk Gods, is
meerder dan hij.
29 En al het volk, *hem* hoo-
rende, en de tollenaars, die met
den doop van Johannes gedoopt
waren, regtvaardigden God.
30 Maar de Farizeën en de Wet-
geleerden hebben den raad Gods
tegen zich zelven verworpen, van
hem niet gedoopt zijnde.
31 En de Heer zeide : bij wien
zal ik dan de menschen van dit
geslacht vergelijken? en wien zijn
zij gelijk?
32 Zij zijn gelijk aan de kinde-
ren, die op de markt zitten, en
elkander toeroepen en zeggen :
wij hebben u op de fluit ge-
speeld, en gij hebt niet gedanst;
wij hebben u klaagliederen ge-
zongen, en gij hebt niet geweend.
33 Want Johannes de Dooper is
gekomen, noch brood etende,
noch wijn drinkende; en gij zegt :
hij heeft den duivel.
34 De Zoon des menschen is ge-
komen, etende en drinkende, en
gij zegt : ziet daar, een' mensch,
die een vraat en wijnzuiper *is,*
een vriend van tollenaren en zon-
daren.

35 Doch de wijsheid is geregt-
vaardigd geworden van al hare
kinderen.
36 En een der Farizeën bad
hem, dat hij met hem ate; en in-
gegaan zijnde in des Farizeërs huis,
zat hij aan.
37 En ziet, eene vrouw in de
stad, welke eene zondares was,
verstaande, dat hij in des Fari-
zeërs huis aanzat, bragt eene al-
basten flesch met zalf;
38 En staande achter aan zijne
voeten, weenende, begon zij zijne
voeten nat te maken met tranen,
en zij droogde ze af met het haar
van haar hoofd, en kuste zijne
voeten, en zalfde ze met de zalf.
39 En de Farizeër, die hem ge-
nood had, *zulks* ziende, sprak bij
zich zelven, zeggende : deze, in-
dien hij een Profeet ware, zou wel
weten, wat en hoedanige vrouw
deze is, die hem aanraakt : want
zij is eene zondares.
40 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hem : Simon! ik heb u
wat te zeggen. En hij sprak : Mees-
ter! zeg het.
41 *Jezus zeide:* Een zeker schuld-
heer had twee schuldenaars: de
één was schuldig vijf honderd
penningen, en de andere vijftig;
42 En als zij niet hadden om te
betalen, schold hij het hun beiden
kwijt. Zeg dan, wie van dezen zal
hem meer liefhebben?
43 En Simon, antwoordende,
zeide: ik acht, dat hij het *is,* dien
hij het meeste kwijt gescholden
heeft. En hij zeide tot hem : gij
hebt regt geoordeeld.
44 En hij zich omkeerende naar
de vrouw, zeide tot Simon : ziet
gij deze vrouw? ik ben in uw huis
gekomen, water hebt gij niet tot
mijne voeten gegeven, maar deze
heeft mijne voeten met tranen nat
gemaakt, en met het haar van
haar hoofd afgedroogd.
45 Gij hebt mij geen' kus gege-
ven; maar deze, van dat zij inge-
komen is, heeft niet afgelaten mijne
voeten te kussen.
46 Met olie hebt gij mijn hoofd
niet gezalfd; maar deze heeft mijne
voeten met zalf gezalfd.
47 Daarom zeg ik u : hare zon-
den zijn *haar* vergeven, die vele
waren : want zij heeft veel liefge-
had; maar dien weinig vergeven
wordt, die heeft weinig lief.
48 En hij zeide tot haar : uwe
zonden zijn vergeven.
49 En die mede aanzaten, be-
gonnen te zeggen bij zich zelven :
wie is deze, die ook de zonden
vergeeft?
50 Maar hij zeide tot de vrouw :
uw geloof heeft u behouden, ga
heen in vrede.

HOOFDSTUK VIII.

EN het geschiedde daarna, dat
hij reisde van de eene stad en
vlek tot de andere, predikende en
verkondigende het Evangelie van
het Koningrijk Gods; en de twaal-
ven *waren* met hem;
2 En sommige vrouwen, die van

booze geesten en krankheden genezen waren, *namelijk* Maria,
genaamd Magdaléna, van welke
zeven duivelen uitgegaan waren;
3 En Johanna, de huisvrouw
van Chùsas, den Rentmeester van
Heródes, en Susanna, en vele anderen, die hem dienden van hare
goederen.
4 Als nu eene groote schare bijeenvergaderde, en zij van alle
steden tot hem kwamen, zoo zeide
hij door gelijkenis :
5 Een zaaijer ging uit, om zijn
zaad te zaaijen; en als hij zaaide,
viel het ééne bij den weg, en werd
vertreden, en de vogelen des hemels aten dat op.
6 En het andere viel op eene
steenrots, en opgewassen zijnde,
is het verdord, omdat het geene
vochtigheid had.
7 En het andere viel in het midden van de doornen, en de doornen mede opwassende, verstikten
hetzelve.
8 En het andere viel op de goede
aarde, en opgewassen zijnde,
bragt het honderdvoudige vrucht
voort. Dit zeggende, riep hij : wie
ooren heeft, om te hooren, die
hoore.
9 En zijne discipelen vraagden
hem, zeggende : wat mag deze
gelijkenis wezen?
10 En hij zeide : u is het gegeven, de verborgenheden van
het Koningrijk Gods te verstaan;
maar tot de anderen *spreek ik* in
gelijkenissen, opdat zij ziende
niet zien, en hoorende niet verstaan.
11 Dit is nu de gelijkenis : het
zaad is het woord Gods.
12 En die bij den weg *bezaaid
worden,* zijn dezen, die hooren;
daarna komt de duivel, en neemt
het woord uit hun hart weg, opdat zij niet zouden gelooven, en
zalig worden.
13 En die op de steenrots *bezaaid
worden,* zijn dezen, die, wanneer
zij het gehoord hebben, het woord
met vreugde ontvangen; en dezen
hebben geenen wortel, die maar
voor eenen tijd gelooven, en in den
tijd der verzoeking wijken zij af.
14 En dat in de doornen valt,
dezen zijn, die gehoord hebben,
en heengaande verstikt worden
door de zorgvuldigheden, en rijkdom, en wellusten des levens, en
voldragen geene *vrucht.*
15 En dat in de goede aarde
valt, zijn dezen, die, het woord
gehoord hebbende, hetzelve in
een eerlijk en goed hart bewaren, en in volstandigheid vruchten
voortbrengen.
16 En niemand, die eene kaars
ontsteekt, bedekt dezelve met een
vat, of zet ze onder een bed;
maar zet ze op eenen kandelaar,
opdat degenen, die inkomen, het
licht zien mogen.
17 Want er is niet verborgen,
dat niet openbaar zal worden;
noch heimelijk, dat niet bekend
zal worden, en in het openbaar
komen.

18 Ziet dan, hoe gij hoort : want
zoo wie heeft, dien zal gegeven
worden; en zoo wie niet heeft,
ook hetgeen hij meent te hebben
zal van hem genomen worden.
19 En zijne moeder en *zijne*
broeders kwamen tot hem, en
konden bij hem niet komen, van
wege de schare.
20 En hem werd geboodschapt
van eenigen, die zeiden : uwe
moeder en uwe broeders staan
daar buiten, begeerende u te zien.
21 Maar hij antwoordde en zeide
tot hen : mijne moeder en mijne
broeders zijn dezen, die Gods
woord hooren, en datzelve doen.
22 En het geschiedde in één' van
die dagen, dat hij in een schip
ging, en zijne discipelen *met hem;*
en hij zeide tot hen : laat ons over-
varen aan de andere zijde van het
meer. En zij staken af.
23 En als zij voeren, viel hij in
slaap; en er kwam een storm van
wind op het meer, en zij werden
vol *waters,* en waren in nood.
24 En zij gingen tot hem, en
wekten hem op, zeggende : Mees-
ter, Meester! wij vergaan! En hij,
opgestaan zijnde, bestrafte den
wind, en de watergolven; en zij
hielden op, en er werd stilte.
25 En hij zeide tot hen : waar is
uw geloof? Maar zij, bevreesd
zijnde, verwonderden zich, zeg-
gende tot elkander : wie is toch
deze, dat hij ook de winden en
het water gebiedt, en zij zijn hem
gehoorzaam?
26 En zij voeren voort naar het
land der Gadarénen, hetwelk is
tegenover Galiléa.
27 En als hij aan het land uitge-
gaan was, ontmoette hem een ze-
ker man uit de stad, die van over
langen tijd met duivelen was be-
zeten geweest; en was met geene
kleederen gekleed, en bleef in
geen huis, maar in de graven.
28 En hij, Jezus ziende, en zeer
roepende, viel voor hem neder,
en zeide met eene groote stem :
wat heb ik met u *te doen,* Jezus,
gij Zone Gods, des Allerhoogsten!
ik bid u, dat gij mij niet pijnigt!
29 Want hij had den onreinen
geest geboden, dat hij van den
mensch zou uitvaren : want hij
had hem menigen tijd bevangen
gehad; en hij werd met ketenen
en met boeijen gebonden, om be-
waard te zijn; en hij verbrak de
banden, en werd van den duivel
gedreven in de woestijnen.
30 En Jezus vraagde hem, zeg-
gende : welk is uw naam? En
hij zeide : Legio. Want vele dui-
velen waren in hem gevaren.
31 En zij baden hem, dat hij
hun niet gebieden zou in den af-
grond heen te varen.
32 En aldaar was eene kudde ve-
ler zwijnen, weidende op den
berg; en zij baden hem, dat hij
hun wilde toelaten in dezelve te
varen. En hij liet het hun toe.
33 En de duivelen, uitvarende
van den mensch, voeren in de
zwijnen; en de kudde stortte van

de steilte af in het meer, en versmoorde.
34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlugt; en heengaande boodschapten het in de stad, en op het land.
35 En zij gingen uit, om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot Jezus, en vonden den mensch, van welken de duivelen uitgevaren waren, zittende aan de voeten van Jezus, gekleed en wel bij zijn verstand; en zij werden bevreesd.
36 En ook, die het gezien hadden, verhaalden hun, hoe de bezetene was verlost geworden.
37 En de geheele menigte van het omliggende land der Gadarénen baden hem, dat hij van hen wegging : want zij waren met groote vreeze bevangen. En hij, in het schip gegaan zijnde, keerde wederom.
38 En de man, van welken de duivelen uitgevaren waren, bad hem, dat hij mogt bij hem zijn. Maar Jezus liet hem van zich gaan, zeggende :
39 Keer weder naar uw huis, en vertel, wat groote dingen u God gedaan heeft. En hij ging heen door de geheele stad, verkondigende, wat groote dingen Jezus hem gedaan had.
40 En het geschiedde, als Jezus wederkeerde, dat hem de schare ontving : want zij waren allen hem verwachtende.
41 En ziet, er kwam een man, wiens naam was Jaírus, en hij was een Overste der Synagoge; en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad hem, dat hij in zijn huis wilde komen.
42 Want hij had eene eenige dochter, van omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als hij heenging, zoo verdrongen hem de scharen.
43 En eene vrouw, die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haren leeftogt aan medicijnmeesters te koste gelegd had, en van niemand had kunnen genezen worden,
44 Van achteren tot hem komende, raakte den zoom zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars bloeds.
45 En Jezus zeide : wie is het, die mij heeft aangeraakt? En als zij het allen miszaakten, zeide Petrus en die met hem waren : Meester! de scharen drukken en verdringen u, en zegt gij : wie is het, die mij aangeraakt heeft?
46 En Jezus zeide : iemand heeft mij aangeraakt : want ik heb bekend, dat kracht van mij uitgegaan is.
47 De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor hem nedervallende, verklaarde hem voor al het volk, om wat oorzaak zij hem aangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was.
48 En hij zeide tot haar : dochter! zijt welgemoed, uw geloof

heeft u behouden; ga heen in
vrede.
49 Als hij nog sprak, kwam er
een van *het huis* des Oversten der
Synagoge, zeggende tot hem: uwe
dochter is gestorven: zijt den
Meester niet moeijelijk.
50 Maar Jezus, *dat* hoorende,
antwoordde hem, zeggende: vrees
niet; geloof alleenlijk, en zij zal
behouden worden.
51 En als hij in het huis kwam,
liet hij niemand inkomen, dan
Petrus, en Jacobus, en Johannes,
en den vader en de moeder des
kinds.
52 En zij schreiden allen, en
maakten misbaar over hetzelve.
En hij zeide: schreit niet; zij is
niet gestorven, maar zij slaapt.
53 En zij belachten hem, we-
tende, dat zij gestorven was.
54 Maar als hij ze allen uitge-
dreven had, greep hij hare hand
en riep, zeggende: kind, sta op!
55 En haar geest keerde weder,
en zij is terstond opgestaan; en hij
gebood, dat men haar te eten ge-
ven zou.
56 En hare ouders ontzetteden
zich; en hij beval hun, dat zij nie-
mand zouden zeggen hetgeen ge-
schied was.

HOOFDSTUK IX.

EN zijne twaalf discipelen za-
mengeroepen hebbende, gaf
hij hun kracht en magt over al de
duivelen, en om ziekten te gene-
zen.
2 En hij zond hen heen, om te
prediken het Koningrijk Gods, en
de kranken gezond te maken.
3 En hij zeide tot hen: neemt
niets mede tot den weg, noch sta-
ven, noch male, noch brood, noch
geld; noch iemand van u zal twee
rokken hebben.
4 En in wat huis gij ook zult in-
gaan, blijft aldaar, en gaat van
daar uit.
5 En zoo wie u niet zullen ont-
vangen, uitgaande van die stad,
schudt ook het stof af van uwe
voeten, tot eene getuigenis tegen
hen.
6 En zij, uitgaande, doorgingen
al de vlekken, verkondigende het
Evangelie, en genezende *de zieken*
overal.
7 En Heródes, de Viervorst,
hoorde al de dingen, die van hem
geschiedden; en was twijfelmoe-
dig, omdat van sommigen gezegd
werd, dat Johannes van de dooden
was opgestaan;
8 En van sommigen, dat Elías
verschenen was; en *van* anderen,
dat een Profeet van de ouden was
opgestaan.
9 En Heródes zeide: Johannes
heb ik onthoofd; wie is nu deze,
van welken ik zulke dingen hoore?
En hij zocht hem te zien.
10 En de Apostelen, wederge-
keerd zijnde, verhaalden hem al
wat zij gedaan hadden. En hij nam
hen mede en vertrok alleen in eene
woeste plaats der stad, genaamd
Bethsáïda.

11 En de scharen, *dat* verstaande, volgden hem; en hij ontving ze, en sprak tot hen van het Koningrijk Gods; en die genezing van noode hadden, maakte hij gezond.
12 En de dag begon te dalen; en de twaalven, tot hem komende, zeiden tot hem: laat de schare van u, opdat zij, heengaande in de omliggende vlekken en in de dorpen, herberg nemen mogen, en spijze vinden: want wij zijn hier in eene woeste plaats.
13 Maar hij zeide tot hen: geeft gij hun te eten. En zij zeiden: wij hebben niet meer dan vijf brooden, en twee visschen; ten zij dan dat wij heengaan en spijs koopen voor al dit volk:
14 Want er waren omtrent vijf duizend mannen. Doch hij zeide tot zijne discipelen: doet hen nederzitten bij zaten, elk van vijftig.
15 En zij deden alzoo, en deden hen allen nederzitten.
16 En hij, de vijf brooden en de twee visschen genomen hebbende, zag op naar den hemel, en zegende die, en brak ze, en gaf ze den discipelen, om der schare voor te leggen.
17 En zij aten en werden allen verzadigd; en er werd opgenomen hetgeen hun van de brokken overgeschoten was, twaalf korven.
18 En het geschiedde, als hij alleen was biddende, dat de discipelen met hem waren, en hij vraagde hen, zeggende: wie zeggen de scharen, dat ik ben?
19 En zij, antwoordende, zeiden: Johannes de Dooper; en anderen, Elías; en anderen, dat eenig Profeet van de ouden opgestaan is.
20 En hij zeide tot hen: maar gijlieden, wie zegt gij, dat ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide: de Christus Gods.
21 En hij gebood hun scherpelijk en beval, dat zij dit niemand zeggen zouden;
22 Zeggende: de Zoon des menschen moet veel lijden, en verworpen worden van de Ouderlingen, en Overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood en ten derden dage opgewekt worden.
23 En hij zeide tot allen: zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge mij.
24 Want zoo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zoo wie zijn leven verliezen zal, om mijnentwil, die zal het behouden.
25 Want wat baat het een' mensch, die de geheele wereld zou winnen, en zich zelven verliezen, of schade *zijns zelfs* lijden?
26 Want zoo wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de Zoon des menschen zich schamen, wanneer hij komen zal in zijne heerlijkheid,

en *in de heerlijkheid* des Vaders, en der heilige Engelen.

27 En ik zeg u waarlijk : er zijn sommigen dergenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij het Koningrijk Gods zullen gezien hebben.

28 En het geschiedde, omtrent acht dagen na deze woorden, dat hij medenam Petrus, en Johannes, en Jacobus, en klom op den berg, om te bidden.

29 En als hij bad, werd de gedaante zijns aangezigts veranderd, en zijne kleeding wit *en* zeer blinkende.

30 En ziet, twee mannen spraken met hem, welke waren Mozes en Elías.

31 Dewelke, gezien zijnde in heerlijkheid, zeiden zijnen uitgang, dien hij zoude volbrengen te Jerùzalem.

32 Petrus nu, en die met hem *waren,* waren met slaap bezwaard; en ontwaakt zijnde, zagen zij zijne heerlijkheid, en de twee mannen, die bij hem stonden.

33 En het geschiedde, als zij van hem afscheidden, zoo zeide Petrus tot Jezus : Meester! het is goed, dat wij hier zijn; en laat ons drie tabernakelen maken, voor u éénen, en voor Mozes éénen, en voor Elías éénen; niet wetende, wat hij zeide.

34 Als hij nu dit zeide, kwam eene wolk, en overschaduwde hen : en zij werden bevreesd, als die in de wolk ingingen.

35 En er geschiedde eene stem uit de wolk, zeggende : deze is mijn geliefde Zoon; hoort hem!

36 En als de stem geschiedde, zoo werd Jezus alleen gevonden. En zij zwegen stil, en verhaalden in die dagen niemand iets van hetgeen zij gezien hadden.

37 En het geschiedde des daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, dat hem eene groote schare in het gemoet kwam.

38 En ziet, een man van de schare riep uit, zeggende : Meester! ik bid u, zie toch mijnen zoon aan, want hij is mij een eeniggeborene.

39 En zie, een geest neemt hem, en van stonde aan roept hij, en hij scheurt hem, dat hij schuimt, en wijkt naauwelijks van hem, en verplettert hem.

40 En ik heb uwe discipelen gebeden, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekonnen.

41 En Jezus, antwoordende, zeide : o ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal ik nog bij ulieden zijn, en ulieden verdragen? Breng uwen zoon hier.

42 En nog, als hij *naar hem* toekwam, scheurde hem de duivel, en verscheurde *hem;* maar Jezus bestrafte den onreinen geest, en maakte het kind gezond, en gaf hem zijnen vader weder.

43 En zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods. En als zij allen zich verwonderden over al de dingen, die Jezus ge-

daan had, zeide hij tot zijne disci-
pelen :
44 Legt gij deze woorden in uwe
ooren : want de Zoon des men-
schen zal overgeleverd worden in
der menschen handen.
45 Maar zij verstonden dit woord
niet, en het was voor hen verbor-
gen, alzoo dat zij het niet begre-
pen; en zij vreesden, van dat
woord hem te vragen.
46 En er rees eene overlegging
onder hen, namelijk, wie van hen
de meeste ware.
47 Maar Jezus, ziende de over-
legging hunner harten, nam een
kindeken, en stelde dat bij zich;
48 En zeide tot hen : zoo wie
dit kindeken ontvangen zal in mij-
nen naam, die ontvangt mij; en
zoo wie mij ontvangen zal, die
ontvangt Hem, die mij gezonden
heeft. Want die de minste onder
u allen is, die zal groot zijn.
49 En Johannes antwoordde en
zeide : Meester! wij hebben eenen
gezien, die in uwen naam de dui-
velen uitwierp, en wij hebben het
hem verboden, omdat hij *u* met
ons niet volgt.
50 En Jezus zeide tot hem : ver-
biedt het niet : want wie tegen
ons niet is, die is voor ons.
51 En het geschiedde, als de da-
gen zijner opneming vervuld wer-
den, zoo rigtte hij zijn aangezigt,
om naar Jerûzalem te reizen.
52 En hij zond boden uit voor
zijn aangezigt; en zij, heengereisd
zijnde, kwamen in een vlek der
Samaritanen, om voor hem *her-
berg* te bereiden.
53 En zij ontvingen hem niet,
omdat zijn aangezigt was *als* rei-
zende naar Jerûzalem.
54 Als nu zijne discipelen, Jaco-
bus en Johannes, *dat* zagen, zei-
den zij : Heere! wilt gij, dat wij
zeggen, dat vuur van den hemel
nederdale, en dezen verslinde, ge-
lijk ook Elías gedaan heeft?
55 Maar zich omkeerende, be-
strafte hij hen, en zeide : gij weet
niet, van hoedanigen geest gij
zijt.
56 Want de Zoon des menschen
is niet gekomen, om der menschen
zielen te verderven, maar om te
behouden. En zij gingen naar een
ander vlek.
57 En het geschiedde op den weg,
als zij reisden, dat een tot hem
zeide : Heere! ik zal u volgen,
waar gij ook heengaat.
58 En Jezus zeide tot hem : de
vossen hebben holen, en de voge-
len des hemels nesten; maar de
Zoon des menschen heeft niet,
waar hij het hoofd nederlegge.
59 En hij zeide tot eenen ande-
ren : volg mij. Doch hij zeide :
Heere! laat mij toe, dat ik heenga,
en eerst mijnen vader begrave.
60 Maar Jezus zeide tot hem :
laat de dooden hunne dooden be-
graven; doch gij, ga heen en ver-
kondig het Koningrijk Gods.
61 En ook een ander zeide :
Heere! ik zal u volgen; maar laat
mij eerst toe, dat ik afscheid neme

van degenen, die in mijn huis zijn.
62 En Jezus zeide tot hem: niemand, die zijne hand aan den ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koningrijk Gods.

HOOFDSTUK X.

EN na dezen stelde de Heer nog
andere zeventig, en zond hen
heen voor zijn aangezigt, twee en
twee, in iedere stad en plaats,
daar hij komen zou.
2 Hij zeide dan tot hen: de oogst
is wel groot, maar de arbeiders
zijn weinige; daarom bidt den
Heer des oogstes, dat Hij arbeiders
in zijnen oogst uitstoote.
3 Gaat henen: ziet, ik zende u
als lammeren in het midden der
wolven.
4 Draagt geenen buidel, noch
male, noch schoenen; en groet
niemand op den weg.
5 En in wat huis gij zult ingaan,
zegt eerst: vrede *zij* dezen huize!
6 En indien aldaar een zoon des
vredes is, zoo zal uw vrede op
hem rusten; maar indien niet, zoo
zal *uw vrede* tot u wederkeeren.
7 En blijft in datzelve huis, etende
en drinkende, hetgeen van hen
voorgezet wordt: want de arbeider is zijn loon waardig; gaat
niet over van *het ééne* huis in *het
andere* huis.
8 En in wat stad gij zult ingaan,
en zij u ontvangen, eet hetgeen
ulieden voorgezet wordt.
9 En geneest de kranken, die
daarin zijn, en zegt tot hen: het
Koningrijk Gods is nabij u gekomen.
10 Maar in wat stad gij zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten, zoo zegt:
11 Ook het stof, dat uit uwe
stad aan ons kleeft, schudden wij
af op ulieden; nogtans zoo weet
dit, dat het Koningrijk Gods nabij
u gekomen is.
12 En ik zeg u, dat het *die van*
Sodom verdragelijker wezen zal in
dien dag, dan dezelve stad.
13 Wee u, Chórazin! wee u,
Bethsáïda! want zoo in Tyrus en
Sidon de krachten geschied waren,
die in u geschied zijn, zij zouden
eertijds, in zak en asch zittende,
zich bekeerd hebben.
14 Doch het zal Tyrus en Sidon
verdragelijker zijn in het oordeel,
dan ulieden.
15 En gij, Kapernaüm! die tot
den hemel toe verhoogd zijt, gij
zult tot de hel toe nedergestooten
worden.
16 Wie u hoort, die hoort mij;
en wie u verwerpt, die verwerpt
mij; en wie mij verwerpt, die
verwerpt Dengenen, die mij gezonden heeft.
17 En de zeventigen zijn wedergekeerd met blijdschap, zeggende:
Heere! ook de duivelen zijn ons
onderworpen, in uwen naam.
18 En hij zeide tot hen: ik zag
den Satan, als een bliksem, uit den
hemel vallen.

19 Ziet, ik geve u de magt, om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u eenigzins beschadigen.
20 Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u veel meer, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen.
21 Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest, en zeide : ik danke u, Vader! Heer des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja Vader! want alzoo is geweest het welbehagen voor U.
22 Alle dingen zijn mij van mijnen Vader overgegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader; en wie de Vader is, dan de Zoon, en dien het de Zoon zal willen openbaren.
23 En zich keerende naar de discipelen, zeide hij *tot hen* alleen : zalig zijn de oogen, die zien hetgeen gij ziet.
24 Want ik zeg u, dat vele Profeten en Koningen hebben begeerd te zien hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te hooren hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord.
25 En ziet, een zeker Wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende : Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?
26 En hij zeide tot hem : wat is in de wet geschreven? hoe leest gij?
27 En hij, antwoordende, zeide : gij zult den Heer, uwen God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uwe kracht, en uit geheel uw verstand; en uwen naasten als u zelven.
28 En hij zeide tot hem : gij hebt regt geantwoord; doe dat, en gij zult leven.
29 Maar hij, willende zich zelven regtvaardigen, zeide tot Jezus : en wie is mijn naaste?
30 En Jezus, antwoordende, zeide : een zeker mensch kwam af van Jerûzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke, hem ook uitgetogen, en daartoe *zware* slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten *hem* half dood liggen.
31 En bij geval kwam een zeker Priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover *hem* voorbij.
32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag *hem*, en ging tegenover *hem* voorbij.
33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen.
34 En hij, tot *hem* gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in

den herberg, en verzorgde hem.
35 En des anderen daags weg-
gaande, langde hij twee pennin-
gen uit, en gaf ze den waard, en
zeide tot hem : draag zorg voor
hem; en zoo wat gij meer *aan*
hem te koste zult leggen, dat zal
ik u wedergeven, als ik weder-
kome.
36 Wie dan van deze drie dunkt
u de naaste geweest te zijn desge-
nen, die onder de moordenaars
gevallen was?
37 En hij zeide : die barmhartig-
heid aan hem gedaan heeft. Zoo
zeide dan Jezus tot hem : ga heen,
en doe gij desgelijks.
38 En het geschiedde, als zij reis-
den, dat hij kwam in een vlek;
en eene zekere vrouw, met name
Martha, ontving hem in haar
huis.
39 En deze had eene zuster, ge-
naamd Maria, welke ook, zittende
aan de voeten van Jezus, zijn
woord hoorde.
40 Doch Martha was zeer bezig
met veel dienens, en daar bijko-
mende zeide zij : Heere! trekt gij
u dat niet aan, dat mijne zuster
mij alleen laat dienen? Zeg dan
haar, dat zij mij helpe.
41 En Jezus, antwoordende,
zeide tot haar : Martha, Martha!
gij bekommert en ontrust u over
vele dingen;
42 Maar één ding is noodig :
doch Maria heeft het goede deel
uitgekozen, hetwelk van haar niet
zal weggenomen worden.

HOOFDSTUK XI.

EN het geschiedde, toen hij in
eene zekere plaats was bid-
dende, als hij ophield, dat een
van zijne discipelen tot hem zeide:
Heere! leer ons bidden, gelijk ook
Johannes zijne discipelen geleerd
heeft.
2 En hij zeide tot hen : wanneer
gij bidt, zoo zegt : Onze Vader,
die in de hemelen *zijt!* uw naam
worde geheiligd. Uw Koningrijk
kome. Uw wil geschiede, gelijk
in den hemel, *alzoo* ook op de
aarde.
3 Geef ons elken dag ons dage-
lijksch brood.
4 En vergeef ons onze zonden :
want ook wij vergeven aan een'
iegelijk, die ons schuldig is. En
leid ons niet in verzoeking, maar
verlos ons van den boozen.
5 En hij zeide tot hen : wie van
u zal eenen vriend hebben, en zal
ter middernacht tot hem gaan, en
tot hem zeggen : vriend! leen mij
drie brooden;
6 Overmits mijn vriend van de
reis tot mij gekomen is, en ik heb
niet, dat ik hem voorzette :
7 En dat die van binnen, ant-
woordende, zou zeggen : doe mij
geene moeite aan; de deur is nu
gesloten, en mijne kinderen zijn
met mij in de slaapkamer; ik kan
niet opstaan, om u te geven?
8 Ik zeg ulieden : hoewel hij niet
zou opstaan en hem geven, omdat
hij zijn vriend is, nogtans om zij-
ner onbeschaamdheid wil, zal hij

opstaan, en hem geven zoo veel
als hij er behoeft.
9 En ik zeg ulieden : bidt, en u
zal gegeven worden; zoekt, en gij
zult vinden; klopt, en u zal open-
gedaan worden.
10 Want een iegelijk, die bidt,
die ontvangt; en die zoekt, die
vindt; en die klopt, dien zal open-
gedaan worden.
11 En wat vader onder u, dien
de zoon om brood bidt, zal hem
eenen steen geven? of ook om
eenen visch, zal hem voor eenen
visch eene slang geven?
12 Of zoo hij ook om een ei zou
bidden, zal hij hem een' schor-
pioen geven?
13 Indien dan gij, die boos zijt,
weet uwen kinderen goede gaven
te geven, hoe veel te meer zal de
hemelsche Vader den Heiligen
Geest geven dengenen, die hem
bidden?
14 En hij wierp eenen duivel uit,
en die was stom. En het geschiedde,
als de duivel uitgevaren was, dat
de stomme sprak; en de scharen
verwonderden zich.
15 Maar sommigen van hen zei-
den : hij werpt de duivelen uit
door Beëlzebul, den Oversten der
duivelen.
16 En anderen, *hem* verzoekende,
begeerden van hem een teeken uit
den hemel.
17 Maar hij, kennende hunne
gedachten, zeide tot hen : een
ieder Koningrijk, dat tegen zich
zelf verdeeld is, wordt verwoest;
en een huis, tegen zich zelf *ver-
deeld zijnde,* valt.
18 Indien nu ook de Satan tegen
zich zelven verdeeld is, hoe zal
zijn Rijk bestaan? Dewijl gij zegt,
dat ik door Beëlzebul de duivelen
uitwerp.
19 En indien ik door Beëlzebul
de duivelen uitwerp, door wien
werpen ze uwe zonen uit? Daarom
zullen dezen uwe regters zijn.
20 Maar indien ik door den vin-
ger Gods de duivelen uitwerp, zoo
is dan het Koningrijk Gods tot u
gekomen.
21 Wanneer een sterke gewa-
pende zijn hof bewaart, zoo is *al*
wat hij heeft in vrede.
22 Maar als een daarover komt,
die sterker is dan hij, en hem
overwint, die neemt zijne geheele
wapenrusting, daar hij op ver-
trouwde, en deelt zijnen roof uit.
23 Wie met mij niet is, die is
tegen mij; en wie met mij niet
vergadert, die verstrooit.
24 Wanneer de onreine geest van
den mensch uitgevaren is, zoo gaat
hij door dorre plaatsen, zoekende
rust; en die niet vindende, zegt
hij : ik zal wederkeeren in mijn
huis, daar ik uitgevaren ben.
25 En komende, vindt hij het *met
bezemen* gekeerd en versierd.
26 Dan gaat hij heen, en neemt
met zich zeven andere geesten,
boozer dan hij zelf is, en ingegaan
zijnde, wonen zij aldaar; en het
laatste van dien mensch wordt er-
ger, dan het eerste.

27 En het geschiedde, als hij
deze dingen sprak, dat eene ze-
kere vrouw, de stem verheffende
uit de schare, tot hem zeide : za-
lig is de buik, die u gedragen heeft,
en de borsten, die gij hebt gezo-
gen.
28 Maar hij zeide : ja zalig zijn
degenen, die het woord Gods hoo-
ren, en hetzelve bewaren.
29 En als de scharen digt bijeen-
vergaderden, begon hij te zeggen :
dit is een boos geslacht; het ver-
zoekt een teeken, en hetzelve zal
geen teeken gegeven worden, dan
het teeken van Jonas, den Pro-
feet.
30 Want gelijk Jonas den Nine-
vieten een teeken geweest is, al-
zoo zal ook de Zoon des menschen
zijn dezen geslachte.
31 De Koningin van het Zuiden
zal opstaan in het oordeel met de
mannen van dit geslacht, en zal
ze veroordeelen : want zij is geko-
men van de einden der aarde, om
te hooren de wijsheid van Salomo;
en ziet, meer dan Salomo is hier!
32 De mannen van Nineve zul-
len opstaan in het oordeel met dit
geslacht, en zullen hetzelve ver-
oordeelen : want zij hebben zich
bekeerd op de prediking van Jonas;
en ziet, meer dan Jonas is hier!
33 En niemand, die eene kaars
ontsteekt, zet *die* in het verbor-
gen, noch onder eene koornmaat,
maar op eenen kandelaar, opdat
degenen, die inkomen, het licht
zien mogen.
34 De kaars des ligchaams is het
oog : wanneer dan uw oog een-
voudig is, zoo is ook uw geheele
ligchaam verlicht; maar zoo het
boos is, zoo is ook uw *geheele* lig-
chaam duister.
35 Zie dan toe, dat niet het licht,
hetwelk in u is, duisternis zij.
36 Indien dan uw ligchaam ge-
heel verlicht is, niet hebbende
eenig deel, dat duister is, zoo zal
het geheel verlicht zijn, gelijk
wanneer de kaars met het schijn-
sel u verlicht.
37 Als hij nu *dit* sprak, bad
hem een zeker Farizeër, dat hij bij
hem het middagmaal wilde eten;
en ingegaan zijnde, zat hij aan.
38 En de Farizeër, *dat* ziende,
verwonderde zich, dat hij niet
eerst, vóór het middagmaal, zich
gewasschen had.
39 En de Heer zeide tot hem : nu
gij Farizeën! gij reinigt het bui-
tenste des drinkbekers en des scho-
tels; maar het binnenste van u is
vol van roof en boosheid.
40 Gij onverstandigen! die het
buitenste heeft gemaakt, heeft Hij
ook niet het binnenste gemaakt?
41 Doch geeft tot aalmoes het-
geen daarin is; en ziet, alles is u
rein.
42 Maar wee u, Farizeën! want
gij vertient munte, en ruite, en
alle moeskruid, en gij gaat voorbij
het oordeel en de liefde Gods. Dit
moest men doen, en het andere
niet nalaten.
43 Wee u, Farizeën! want gij

bemint het voorgestoelte in de Synagogen, en de begroetingen op de markten.
44 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de menschen, die daarover wandelen, weten het niet.
45 En een van de Wetgeleerden, antwoordende, zeide tot hem : Meester! als gij deze dingen zegt, zoo doet gij ook ons smaadheid aan.
46 Doch hij zeide : wee ook u, Wetgeleerden! want gij belast de menschen met lasten, zwaar om te dragen, en zelven raakt gij die lasten niet aan met één' van uwe vingeren.
47 Wee u! want gij bouwt de graven der Profeten, en uwe vaders hebben dezelve gedood.
48 Zoo getuigt gij dan, dat gij mede behagen hebt aan de werken uwer vaderen : want zij hebben ze gedood, en gij bouwt hunne graven.
49 Waarom ook de wijsheid Gods zegt : Ik zal Profeten en Apostelen tot hen zenden, en van die zullen zij *sommigen* dooden, en *sommigen* zullen zij uitjagen;
50 Opdat van dit geslacht afgeëischt worde het bloed van al de Profeten, dat vergoten is van de grondlegging der wereld af;
51 Van het bloed van Abel, tot het bloed van Zacharía, die gedood is tusschen het altaar en het huis *Gods;* ja zeg ik u, het zal afgeëischt worden van dit geslacht!
52 Wee u, gij Wetgeleerden! want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen : gij zelven zijt niet ingegaan, en die ingingen, hebt gij verhinderd.
53 En als hij deze dingen tot hen zeide, begonnen de Schriftgeleerden en Farizeën hard aan te houden, en hem van vele dingen te doen spreken;
54 Hem lagen leggende, en zoekende iets uit zijnen mond te bejagen, opdat zij hem beschuldigen mogten.

HOOFDSTUK XII.

DAARENTUSSCHEN als vele duizenden der schare bijeenvergaderd waren, zoodat zij elkander vertraden, begon hij te zeggen tot zijne discipelen : vooreerst, wacht u zelven voor den zuurdesem der Farizeën, welke is geveinsdheid.
2 En er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen, dat niet zal geweten worden.
3 Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden.
4 En ik zeg u, mijnen vrienden : vreest u niet voor degenen, die het ligchaam dooden, en daarna niet meer kunnen doen.
5 Maar ik zal u toonen, wien gij vreezen zult; vreest Dien, die.

nadat hij gedood heeft, *ook* magt
heeft in de hel te werpen; ja ik
zeg u, vreest Dien!
6 Worden niet vijf muschjes ver-
kocht voor twee penningskens?
en niet één van die is voor God
vergeten.
7 Ja ook de haren uws hoofds
zijn allen geteld. Vreest dan niet;
gij gaat vele muschjes te boven.
8 En ik zeg u : een iegelijk, die
mij belijden zal voor de menschen,
dien zal ook de Zoon des men-
schen belijden voor de Engelen
Gods.
9 Maar wie mij verloochenen
zal voor de menschen, die zal ver-
loochend worden voor de Engelen
Gods.
10 En een iegelijk, die *eenig*
woord spreken zal tegen den Zoon
des menschen, het zal hem verge-
ven worden: maar wie tegen den
Heiligen Geest gelasterd zal heb-
ben, dien zal het niet vergeven
worden.
11 En wanneer zij u heenbren-
gen zullen in de Synagogen, en
tot de Overheden en de Magten,
zoo zijt niet bezorgd, hoe of wat
gij tot verantwoording zeggen, of
wat gij spreken zult :
12 Want de Heilige Geest zal u
in dezelve ure leeren, hetgeen *gij*
spreken moet.
13 En een uit de schare zeide tot
hem : Meester! zeg mijnen broe-
der, dat hij met mij de erfenis
deele.
14 Maar hij zeide tot hem :
mensch! wie heeft mij tot een'
regter of scheidsman over uliede
gesteld?
15 En hij zeide tot hen : ziet toe
en wacht u van de gierigheid :
want het is niet in den overvloed
gelegen, dat iemand leeft uit zijne
goederen.
16 En hij zeide tot hen eene ge-
lijkenis, en sprak : eens rijken
menschen land had wel gedra-
gen;
17 En hij overleide bij zich zel-
ven, zeggende : wat zal ik doen?
want ik heb niet, waarin ik mijne
vruchten zal verzamelen.
18 En hij zeide : dit zal ik doen :
ik zal mijne schuren afbreken, en
grootere bouwen, en zal aldaar
verzamelen al dit mijn gewas, en
deze mijne goederen;
19 En ik zal tot mijne ziele zeg-
gen : ziele! gij hebt vele goede-
ren, die opgelegd zijn voor vele
jaren, neem rust, eet, drink, zijt
vrolijk.
20 Maar God zeide tot hem : gij
dwaas! in dezen nacht zal men
uwe ziel van u afeischen; en het-
geen gij bereid hebt, wiens zal
het zijn?
21 Alzoo *is het met dien,* die
zich zelven schatten vergadert, en
niet rijk is in God.
22 En hij zeide tot zijne discipe-
len : daarom zeg ik u : zijt niet
bezorgd voor uw leven, wat gij
eten zult, noch voor het ligchaam,
waarmede gij u kleeden zult.
23 Het leven is meer dan het

voedsel, en het ligchaam dan de
kleeding.
24 Aanmerkt de raven, dat zij
niet zaaijen, noch maaijen, welke
geene spijskamer noch schuur
hebben, en God voedt dezelve;
hoe veel gaat gij de vogelen te
boven?
25 Wie toch van u kan, met
bezorgd te zijn, ééne el tot zijne
lengte toedoen?
26 Indien gij dan ook het minste
niet kunt, wat zijt gij voor de an-
dere dingen bezorgd?
27 Aanmerkt de leliën, hoe zij
wassen; zij arbeiden niet, en spin-
nen niet; en ik zeg u: ook Salomo
in al zijne heerlijkheid is niet
bekleed geweest als ééne van de-
zen.
28 Indien nu God het gras, dat
heden op het veld is, en morgen
in den oven geworpen wordt, al-
zoo bekleedt, hoe veel meer u,
gij kleingeloovigen!
29 En gijlieden, vraagt niet, wat
gij eten, of wat gij drinken zult;
en weest niet wankelmoedig.
30 Want al deze dingen zoeken
de volken der wereld; maar uw
Vader weet, dat gij deze dingen
behoeft.
31 Maar zoekt het Koningrijk
Gods, en al deze dingen zullen u
toegeworpen worden.
32 Vrees niet, gij klein kudde-
ken! want het is uws Vaders wel-
behagen, ulieden het Koningrijk
te geven.
33 Verkoopt hetgeen gij hebt, en
geeft aalmoes. Maakt u zelven
buidels, die niet verouden, eenen
schat, die niet afneemt, in de he-
melen, daar de dief niet bijkomt,
noch de mot verderft.
34 Want waar uw schat is, al-
daar zal ook uw hart zijn.
35 Laat uwe lendenen omgord
zijn, en de kaarsen brandende.
36 En zijt gij den menschen ge-
lijk, die op hunnen heer wachten,
wanneer hij wederkomen zal van
de bruiloft, opdat, als hij komt en
klopt, zij hem terstond mogen
opendoen.
37 Zalig zijn die dienstknechten,
welke de heer, als hij komt, zal
wakende vinden. Voorwaar ik
zeg u, dat hij zich zal omgorden,
en zal hen doen aanzitten, en bij-
komende zal hij hen dienen.
38 En zoo hij komt in de tweede
*nacht*wake, en komt in de derde
wake, en vindt hen alzoo, zalig
zijn dezelve dienstknechten.
39 Maar weet dit, dat, indien de
heer des huizes geweten had, in
welke ure de dief zou komen, hij
zou gewaakt hebben, en zou zijn
huis niet hebben laten doorgraven.
40 Gij dan, zijt ook bereid:
want in welke ure gij het niet
meent, zal de Zoon des menschen
komen.
41 En Petrus zeide tot hem:
Heere! zegt gij deze gelijkenis tot
ons, of ook tot allen?
42 En de Heer zeide: wie is dan
de getrouwe en voorzigtige huis-
bezorger, dien de heer over zijne

dienstboden zal zetten, om *hun* ter regter tijd het bescheiden deel spijze te geven?

43 Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, als hij komt, zal vinden, alzoo doende.

44 Waarlijk ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijne goederen zetten zal.

45 Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken, en dronken te worden;

46 Zoo zal de heer deszelven dienstknechts komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.

47 En die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heeren, en *zich* niet bereid, noch naar zijnen wil gedaan heeft, die zal met vele *slagen* geslagen worden;

48 Maar die *denzelven* niet geweten heeft, en gedaan heeft *dingen,* die slagen waardig zijn, die zal met weinige *slagen* geslagen worden. En een' iegelijk, dien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden; en dien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eischen.

49 Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil ik, indien het alreede ontstoken is?

50 Maar ik moet met eenen doop gedoopt worden; en hoe worde ik geperst, totdat het volbragt zij!

51 Meent gij, dat ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg ik u, maar veeleer verdeeldheid.

52 Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie.

53 De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter, en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen hare schoondochter, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.

54 En hij zeide ook tot de scharen: wanneer gij eene wolk ziet opgaan van het westen, terstond zegt gijlieden: er komt regen; en het geschiedt alzoo.

55 En wanneer gij den zuidewind *ziet* waaijen, zoo zegt gij: er zal hitte zijn; en het geschiedt.

56 Gij geveinsden! het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven: en hoe beproeft gij dezen tijd niet?

57 En waarom oordeelt gij ook van u zelven niet hetgeen regt is?

58 Want als gij heengaat met uwe wederpartij voor de Overheid, zoo doe naarstigheid op den weg, om van hem verlost te worden; opdat hij misschien u niet voor den regter trekke, en de regter u den geregtsdienaar overlevere, en de geregtsdienaar u in de gevangenis werpe.

59 Ik zeg u : gij zult van daar geenszins uitgaan, totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.

HOOFDSTUK XIII.

EN er waren te dierzelver tijd eenigen tegenwoordig, die hem boodschapten van de Galileërs, welker bloed Pilatus met hunne offeranden gemengd had.

2 En Jezus antwoordde, en zeide tot hen : meent gij, dat deze Galileërs zondaars zijn geweest boven al de Galileërs, omdat zij zulks geleden hebben?

3 Ik zeg u : neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen desgelijks vergaan.

4 Of die achttien, op welken de toren in Siloam viel, en doodde ze; meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle menschen, die in Jerûzalem wonen?

5 Ik zeg u : neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen insgelijks vergaan.

6 En hij zeide deze gelijkenis : een zeker *man* had eenen vijgeboom, geplant in zijnen wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet.

7 En hij zeide tot den wijngaardenier : zie, ik kome nu drie jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit : waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?

8 En hij, antwoordende, zeide tot hem : Heere! laat hem ook *nog* dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;

9 En indien hij vrucht zal voortbrengen, *laat hem staan;* maar indien niet, zoo zult gij hem namaals uithouwen.

10 En hij leerde op den Sabbat in eene der Synagogen.

11 En ziet, er was eene vrouw, die eenen geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was zamengebogen, en kon zich ganschelijk niet oprigten.

12 En Jezus, haar ziende, riep haar tot zich, en zeide tot haar : vrouw! gij zijt verlost van uwe krankheid.

13 En hij leide de handen op haar; en zij werd terstond weder regt, en verheerlijkte God.

14 En de Overste der Synagoge, kwalijk nemende, dat Jezus op den Sabbat genezen had, antwoordde en zeide tot de schare : er zijn zes dagen, in welke men moet werken; komt dan in dezelve, en laat u genezen, en niet op den dag des Sabbats.

15 De Heer dan antwoordde hem en zeide : gij geveinsde! maakt niet een iegelijk van u op den Sabbat zijnen os of ezel van de kribbe los, en leidt *hem* heen om te doen drinken?

16 En deze, die eene dochter Abrahams is, welke de Satan, ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van dezen band, op den dag des Sabbats?

17 En als hij dit zeide, werden zij allen beschaamd, die zich tegen hem stelden; en al de schare verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van hem geschiedden.

18 En hij zeide: wien is het Koningrijk Gods gelijk? en waarbij zal ik hetzelve vergelijken?

19 Het is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk een mensch genomen en in zijnen hof geworpen heeft; en het wies op, en werd tot eenen grooten boom, en de vogelen des hemels nestelden in zijne takken.

20 En hij zeide wederom: waarbij zal ik het Koningrijk Gods vergelijken?

21 Het is gelijk aan een' zuurdesem, welken eene vrouw nam, en verbergde in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.

22 En hij reisde van de ééne stad en vlek tot de andere, leerende, en rigtende *zijne* reis naar Jerùzalem.

23 En er zeide een tot hem: Heere! zijn er ook weinigen, die zalig worden? En hij zeide tot hen:

24 Strijdt om in te gaan door de enge poort: want velen, zeg ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen;

25 *Namelijk* nadat de heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende: heer, heer, doe ons open! en hij zal antwoorden en tot u zeggen: ik ken u niet, van waar gij zijt.

26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen: wij hebben in uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en gij hebt in onze straten geleerd.

27 En hij zal zeggen: ik zeg u, ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van mij af, alle gij werkers der ongeregtigheid!

28 Aldaar zal zijn weening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de Profeten, in het Koningrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen.

29 En daar zullen er komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen aanzitten in het Koningrijk Gods.

30 En ziet, er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn; en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn.

31 Te dienzelven dage kwamen er eenige Farizeën, zeggende tot hem: ga weg, en vertrek van hier; want Heródes wil u dooden.

32 En hij zeide tot hen: gaat heen, en zegt dien vos: zie, ik werp duivelen uit, en maak gezond, heden en morgen, en ten derden *dage* worde ik voleindigd.

33 Doch ik moet heden, en morgen, en den volgenden *dag* reizen: want het gebeurt niet, dat een Profeet gedood wordt buiten Jerùzalem.

34 Jerûzalem, Jerûzalem! gij die de Profeten doodt, en steenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs eene hen hare kiekens onder de vleugelen *vergadert;* en gijlieden hebt niet gewild?
35 Ziet, uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar ik zeg u, dat gij mij niet zult zien, totdat *de tijd* zal gekomen zijn, als gij zult zeggen : gezegend *is* hij, die komt in den naam des Heeren!

HOOFDSTUK XIV.

En het geschiedde, als hij gekomen was in het huis van een' der Oversten der Farizeën, op den Sabbat, om brood te eten, dat zij hem waarnamen.
2 En ziet, er was een zeker waterzuchtig mensch voor hem.
3 En Jezus, antwoordende, zeide tot de Wetgeleerden en Farizeën, en sprak : is het ook geoorloofd op den Sabbat, gezond te maken?
4 Maar zij zwegen stil. En hij nam *hem,* en genas hem, en liet *hem* gaan.
5 En hij, hun antwoordende, zeide : wiens ezel of os van ulieden zal in eenen put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des Sabbats?
6 En zij konden hem daarop niet wederantwoorden.
7 En hij zeide tot de genooden eene gelijkenis, aanmerkende, hoe zij de vooraanzittingen verkozen; zeggende tot hen :
8 Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zoo zet u niet in de eerste zitplaats; opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij;
9 En hij, komende, die u en hem genood heeft, tot u zegge : geef dezen plaats; en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.
10 Maar wanneer gij genood zult zijn, ga heen en zet u in de laatste plaats; opdat, wanneer hij komt, die u genood heeft, hij tot u zegge : vriend! ga hooger op. Alsdan zal het u eere zijn voor degenen, die met u aanzitten.
11 Want een iegelijk, die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden; en die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden.
12 En hij zeide ook tot dengenen, die hem genood had : wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zoo roep niet uwe vrienden, noch uwe broeders, noch uwe magen, noch *uwe* rijke geburen; opdat ook dezelve u niet te eeniger tijd wedernooden, en u vergelding geschiede.
13 Maar wanneer gij een' maaltijd zult houden, zoo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden;
14 En gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden : want het zal u vergolden worden in de opstanding der regtvaardigen.

15 En als een van degenen, die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot hem : zalig is hij, die brood eet in het Koningrijk Gods.

16 Maar hij zeide tot hem : een zeker mensch bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen.

17 En hij zond zijnen dienstknecht uit ter ure des avondmaals, om den genooden te zeggen : komt, want alle dingen zijn nu gereed.

18 En zij begonnen allen zich eendragtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide tot hem : ik heb eenen akker gekocht, en het is noodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.

19 En een ander zeide : ik heb vijf jok ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.

20 En een ander zeide : ik heb eene vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen.

21 En dezelve dienstknecht, *weder*gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijnen heer. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijnen dienstknecht : ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden hier in.

22 En de dienstknecht zeide : heer! het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.

23 En de heer zeide tot den dienstknecht : ga uit in de wegen, en heggen, en dwing ze in te komen, opdat mijn huis vol worde :

24 Want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.

25 En vele scharen gingen met hem; en hij, zich omkeerende, zeide tot hen :

26 Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijnen vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn.

27 En wie zijn kruis niet draagt, en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn.

28 Want wie van u, willende eenen toren bouwen, zit niet eerst neder, en overrekent de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking *noodig is?*

29 Opdat niet misschien, als hij het fondament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten,

30 Zeggende : deze mensch heeft beginnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen.

31 Of wat Koning, gaande naar den krijg, om tegen eenen anderen Koning te slaan, zit niet eerst neder en beraadslaagt, of hij magtig is met tien duizend te ontmoeten dengenen, die met twintig duizend tegen hem komt?

32 Anderzins zendt hij gezanten uit, terwijl diegene nog verre is, en begeert hetgeen tot vrede *dient.*
33 Alzoo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn.
34 Het zout is goed : maar indien het zout smakeloos geworden is, waarmede zal het smakelijk gemaakt worden?
35 Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam ; men werpt het weg. Wie ooren heeft, om te hooren, die hoore.

HOOFDSTUK XV.

EN al de tollenaars en de zondaars naderden tot hem, om hem te hooren.
2 En de Farizeën en de Schriftgeleerden murmureerden, zeggende : deze ontvangt de zondaars, en eet met hen.
3 En hij sprak tot hen deze gelijkenis, zeggende :
4 Wat mensch onder u, hebbende honderd schapen, en één van die verliezende, verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelve vinde?
5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijne schouderen, verblijd zijnde.
6 En te huis komende, roept hij de vrienden en de geburen zamen, zeggende tot hen : weest blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was.
7 Ik zeg ulieden, dat er alzoo blijdschap zal zijn in den hemel over éénen zondaar, die zich bekeert, *meer* dan over negen en negentig regtvaardigen, die de bekeering niet van noode hebben.
8 Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij éénen penning verliest, ontsteekt niet eene kaars, en keert het huis *met bezemen,* en zoekt naarstiglijk, totdat zij *dien* vindt?
9 En als zij *dien* gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen zamen, zeggende : weest blijde met mij, want ik heb den penning gevonden, dien ik verloren had.
10 Alzoo, zeg ik ulieden, is er blijdschap voor de Engelen Gods over éénen zondaar, die zich bekeert.
11 En hij zeide : een zeker mensch had twee zonen.
12 En de jongste van hen zeide tot den vader : vader! geef mij het deel des goeds, dat *mij* toekomt. En hij deelde hun het goed.
13 En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeenvergaderd hebbende, is weggereisd in een ver*gelegen* land, en heeft aldaar zijn goed doorgebragt, levende overdadiglijk.
14 En als hij het alles verteerd had, werd er een groote hongersnood in datzelve land, en hij begon gebrek te lijden.
15 En hij ging heen, en voegde zich bij één' van de burgers deszelven lands; en die zond hem op

zijn land, om de zwijnen te wei-
den.
16 En hij begeerde zijnen buik
te vullen met den draf, dien de
zwijnen aten; en niemand gaf
hem dien.
17 En tot zich zelven gekomen
zijnde, zeide hij : hoe vele huur-
lingen mijns vaders hebben over-
vloed van brood, en ik verga van
honger?
18 Ik zal opstaan en tot mijnen
vader gaan, en ik zal tot hem zeg-
gen : vader! ik heb gezondigd
tegen den hemel, en voor u;
19 En ik ben niet meer waardig
uw zoon genaamd te worden;
maak mij als éénen van uwe huur-
lingen.
20 En opstaande, ging hij naar
zijnen vader. En als hij nog ver
van hem was, zag hem zijn vader,
en werd met innerlijke ontferming
bewogen; en *toe*loopende, viel
hem om zijnen hals, en kuste
hem.
21 En de zoon zeide tot hem :
vader! ik heb gezondigd tegen
den hemel, en voor u, en ben niet
meer waardig uw zoon genaamd
te worden.
22 Maar de vader zeide tot zijne
dienstknechten : brengt *hier* voort
het beste kleed, en doet het hem
aan, en geeft eenen ring aan zijne
hand, en schoenen aan de voe-
ten;
23 En brengt het gemeste kalf,
en slagt het; en laat ons eten en
vrolijk zijn.
24 Want deze mijn zoon was
dood, en is weder levend gewor-
den; en hij was verloren, en is
gevonden! En zij begonnen vrolijk
te zijn.
25 En zijn oudste zoon was in
het veld, en als hij kwam, en het
huis genaakte, hoorde hij het ge-
zang en het gerei;
26 En tot zich geroepen heb-
bende één' van de knechten,
vraagde, wat dat mogt zijn?
27 En deze zeide tot hem : uw
broeder is gekomen, en uw vader
heeft het gemeste kalf geslagt,
omdat hij hem gezond wederont-
vangen heeft.
28 Maar hij werd toornig, en
wilde niet ingaan. Zoo ging dan
zijn vader uit, en bad hem.
29 Doch hij, antwoordende, zeide
tot den vader : zie, ik dien u *nu*
zoo vele jaren, en heb nooit uw
gebod overtreden, en gij hebt mij
nooit een bokje gegeven, opdat ik
met mijne vrienden mogt vrolijk
zijn.
30 Maar als deze uwe zoon
gekomen is, die uw goed met
hoeren doorgebragt heeft, zoo
hebt gij hem het gemeste kalf
geslagt.
31 En hij zeide tot hem : kind!
gij zijt altijd bij mij, en al het
mijne is uwe.
32 Men behoorde dan vrolijk en
blijde te zijn : want deze uw broe-
der was dood, en is weder levend
geworden; en hij was verloren,
en is gevonden.

HOOFDSTUK XVI.

EN hij zeide ook tot zijne discipelen : er was een zeker rijk mensch, welke eenen rentmeester had; en deze werd bij hem verklaagd, als die zijne goederen doorbragt.
2 En hij riep hem, en zeide tot hem : hoe hoor ik dit van u? geef rekenschap van uw rentmeesterschap : want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn.
3 En de rentmeester zeide bij zich zelven : wat zal ik doen, dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt? graven kan ik niet, te bedelen schaam ik mij.
4 Ik weet, wat ik doen zal, opdat, wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hunne huizen ontvangen.
5 En hij riep tot zich een' iegelijk van de schuldenaars zijns heeren, en zeide tot den eersten : hoe veel zijt gij mijnen heer schuldig?
6 En hij zeide : honderd vaten olie. En hij zeide tot hem : neem uw handschrift, en nederzittende schrijf haastelijk vijftig.
7 Daarna zeide hij tot eenen anderen : en gij, hoe veel zijt gij schuldig? En hij zeide : honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem : neem uw handschrift, en schrijf tachtig.
8 En de heer prees den onregtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzigtiglijk gedaan had : want de kinderen dezer wereld zijn voorzigtiger, dan de kinderen des lichts, in hun geslacht.
9 En ik zeg ulieden : maakt u zelven vrienden uit den onregtvaardigen Mammon, opdat, wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.
10 Die getrouw is in het minste, die is ook in het groote getrouw; en die in het minste onregtvaardig is, die is ook in het groote onregtvaardig.
11 Zoo gij dan in den onregtvaardigen Mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen?
12 En zoo gij in eens anders *goed* niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?
13 Geen huisknecht kan twee heeren dienen : want of, hij zal den éénen haten, en den anderen liefhebben; of hij zal den éénen aanhangen, en den anderen verachten : gij kunt Gode niet dienen en den Mammon.
14 En al deze dingen hoorden ook de Farizeeën, die geldgierig waren, en zij beschimpten hem.
15 En hij zeide tot hen : gij zijt *het,* die u zelven regtvaardigt voor de menschen, maar God kent uwe harten : want dat hoog is onder de menschen, is een gruwel voor God.
16 De wet en de Profeten *zijn* tot op Johannes; van dien tijd af wordt het Koningrijk Gods

verkondigd, en een iegelijk doet
geweld op hetzelve.
17 En het is ligter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel der wet valle.
18 Een iegelijk, die zijne vrouw verlaat, en eene andere trouwt, die doet overspel: en een iegelijk, die de verlatene van den man trouwt, die doet *ook* overspel.
19 En er was een zeker rijk mensch, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en prachtig.
20 En er was een zeker bedelaar, met name Lázarus, welke lag voor zijne poort, vol zweren,
21 En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen: maar ook de honden kwamen en lekten zijne zweren.
22 En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de Engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.
23 En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijne oogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lázarus in zijnen schoot.
24 En hij riep en zeide: vader Abraham! ontferm u mijner, en zend Lázarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope, en verkoele mijne tong: want ik lijde smarten in deze vlam.
25 Maar Abraham zeide: kind! gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lázarus desgelijks het kwade: en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten.
26 En boven dit alles, tusschen ons en ulieden is eene groote klove gevestigd, zoodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die *daar zijn,* van daar tot ons overkomen.
27 En hij zeide: ik bid u dan, vader! dat gij hem zendt tot mijns vaders huis:
28 Want ik heb vijf broeders; dat hij hun *dit* betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.
29 Abraham zeide tot hem: zij hebben Mozes en de Profeten; dat zij die hooren.
30 En hij zeide: neen, vader Abraham! maar zoo iemand van de dooden tot hen heenging, zij zouden zich bekeeren.
31 Doch *Abraham* zeide tot hem: indien zij Mozes en de Profeten niet hooren, zoo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de dooden opstond, zich niet laten gezeggen.

HOOFDSTUK XVII.

EN hij zeide tot de discipelen: het kan niet wezen, dat er geene ergernissen komen: doch wee *hem,* door welken zij komen!
2 Het zoude hem nutter zijn, dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware, en hij in de

zee geworpen, dan dat hij één' van deze kleinen zou ergeren.
3 Wacht u zelven. En indien uw broeder tegen u zondigt, zoo bestraf hem; en indien het hem leed is, zoo vergeef het hem.
4 En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: het is mij leed; zoo zult gij het hem vergeven.
5 En de Apostelen zeiden tot den Heer : vermeerder ons het geloof.
6 En de Heer zeide : zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moerbeziënboom zeggen : word ontworteld, en in de zee geplant! en hij zou u gehoorzaam zijn.
7 En wie van u heeft eenen dienstknecht, ploegende, of *de beesten* hoedende, die tot hem, als hij van den akker inkomt, terstond zal zeggen : kom bij, en zit aan?
8 Maar zal hij niet tot hem zeggen : bereid, dat ik te avond zal eten, en omgord u, en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken hebben; en eet en drink gij daarna?
9 Dankt hij ook denzelven dienstknecht, omdat hij gedaan heeft hetgeen hem bevolen was? Ik meen, neen.
10 Alzoo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zoo zegt : wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben *maar* gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen.
11 En het geschiedde, als hij naar Jerûzalem reisde, dat hij door het midden van Samarië en Galiléa ging.
12 En als hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten hem tien melaatsche mannen, welke stonden van verre;
13 En zij verhieven *hunne* stem, zeggende : Jezus, Meester, ontferm u onzer!
14 En als hij hen zag, zeide hij tot hen : gaat heen en vertoont u zelven den Priesteren. En het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.
15 En één van hen, ziende, dat hij genezen was, keerde wederom, met groote stemme God verheerlijkende.
16 En hij viel op het aangezigt voor zijne voeten, hem dankende : en dezelve was een Samaritaan.
17 En Jezus, antwoordende, zeide : zijn niet de tien gereinigd geworden? en waar zijn de negen?
18 En zijn er geene gevonden, die wederkeeren, om Gode eer te geven, dan deze vreemdeling?
19 En hij zeide tot hem : sta op, en ga heen; uw geloof heeft u behouden.
20 En gevraagd zijnde van de Farizeën, wanneer het Koningrijk Gods komen zou, heeft hij hun geantwoord en gezegd : het Koningrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat.

21 En men zal niet zeggen : ziet hier, of ziet daar! want, ziet, het Koningrijk Gods is binnen ulieden.

22 En hij zeide tot de discipelen : er zullen dagen komen, wanneer gij zult begeeren éénen der dagen van den Zoon des menschen te zien, en gij zult *dien* niet zien.

23 En zij zullen tot u zeggen : ziet hier, of ziet daar is hij; gaat niet heen, en volgt niet.

24 Want gelijk de bliksem, die van het éénc *einde* onder den hemel bliksemt, tot het andere onder den hemel schijnt, alzoo zal ook de Zoon des menschen wezen in zijnen dag.

25 Maar eerst moet hij veel lijden, en verworpen worden van dit geslacht.

26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzoo zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des menschen.

27 Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven, tot den dag, op welken Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam, en verdierf ze allen.

28 Desgelijks ook, gelijk het geschiedde in de dagen van Lot: zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;

29 Maar op den dag, op welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en sulfer van den hemel, en verdierf ze allen.

30 Even alzoo zal het zijn in den dag, op welken de Zoon des menschen geopenbaard zal worden.

31 In dienzelven dag, wie op het dak zal zijn, en zijn huisraad in huis, die kome niet af, om hetzelve weg te nemen; en wie op den akker zijn zal, die keere desgelijks niet naar hetgeen achter is.

32 Gedenkt aan de vrouw van Lot.

33 Zoo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zoo wie hetzelve zal verliezen, die zal het in het leven behouden.

34 Ik zeg u : in dien nacht zullen twee op één bed zijn; de één zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.

35 Twee *vrouwen* zullen te zamen malen; de éénc zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.

36 Twee zullen op den akker zijn, de één zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.

37 En zij antwoordden en zeiden tot hem : waar, Heere? En hij zeide tot hen : waar het ligchaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden.

HOOFDSTUK XVIII.

EN hij zeide ook eene gelijkenis tot hen, daartoe *strekkende*, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen;

2 Zeggende : er was een zeker

Regter in eene stad, die God niet vreesde, en geen' mensch ontzag.
3 En er was eene zekere weduwe in dezelve stad, en zij kwam tot hem, zeggende : doe mij regt tegen mijne wederpartij.
4 En hij wilde voor eenen *langen* tijd niet; maar daarna zeide hij bij zich zelven : hoewel ik God niet vreeze, en geen' mensch ontzie;
5 Nogtans, omdat deze weduwe mij moeijelijk valt, zoo zal ik haar regt doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke.
6 En de Heer zeide : hoort, wat de onregtvaardige Regter zegt.
7 Zal God dan geen regt doen zijnen uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij langmoedig is over hen?
8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk regt doen zal. Doch de Zoon des menschen, als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?
9 En hij zeide ook tot sommigen, die bij zich zelven vertrouwden, dat zij regtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis :
10 Twee menschen gingen op in den tempel om te bidden, de één was een Farizeër, en de ander een tollenaar.
11 De Farizeër, staande, bad dit bij zich zelven : o God! ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere menschen, roovers, onregtvaardigen, overspelers; of ook gelijk deze tollenaar.
12 Ik vaste tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit.
13 En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne borst, zeggende : o God! zijt mij zondaar genadig!
14 Ik zeg ulieden : deze ging af geregtvaardigd in zijn huis, *meer* dan die : want een ieder, die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden.
15 En zij bragten ook de kinderkens tot hem, opdat hij die zou aanraken; en de discipelen, *dat* ziende, bestraften dezelven.
16 Maar Jezus riep dezelve *kinderkens* tot zich, en zeide : laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert hen niet : want derzulken is het Koningrijk Gods.
17 Voorwaar zeg ik u : zoo wie het Koningrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, die zal geenszins in hetzelve komen.
18 En een zeker Overste vraagde hem, zeggende : goede Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?
19 En Jezus zeide tot hem : wat noemt gij mij goed? niemand is goed, dan één, *namelijk* God.
20 Gij weet de geboden : gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden : gij zult niet stelen; gij zult geen valsche getuigenis geven; eer uwen vader en uwe moeder.

21 En hij zeide : al deze dingen
heb ik onderhouden van mijne
jongheid aan.
22 Doch Jezus, dit hoorende,
zeide tot hem : nog één ding ont-
breekt u: verkoop alles, wat gij
hebt, en deel het onder de ar-
men, en gij zult eenen schat heb-
ben in den hemel; en kom her-
waarts, volg mij.
23 Maar als hij dit hoorde, werd
hij geheel droevig : want hij was
zeer rijk.
24 Jezus nu ziende, dat hij ge-
heel droevig geworden was, zeide :
hoe bezwaarlijk zullen degenen,
die goed hebben, in het Koning-
rijk Gods ingaan !
25 Want het is ligter, dat een
kemel ga door het oog van eene
naald, dan dat een rijke in het
Koningrijk Gods inga.
26 En die *dit* hoorden, zeiden :
wie kan dan zalig worden?
27 En hij zeide : de dingen, die
onmogelijk zijn bij de menschen,
zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus zeide : zie, wij
hebben alles verlaten, en zijn u
gevolgd.
29 En hij zeide tot hen : voor-
waar ik zeg ulieden, dat er nie-
mand is, die verlaten heeft huis,
of ouders, of broeders, of vrouw,
of kinderen, om het Koningrijk
Gods:
30 Die niet zal veelvoudig we-
derontvangen in dezen tijd, en in
de toekomende eeuw het eeuwige
leven.
31 En hij nam de twaalven bij
zich, en zeide tot hen : ziet, wij
gaan op naar Jerúzalem, en het
zal alles volbragt worden aan den
Zoon des menschen, wat geschre-
ven is door de Profeten.
32 Want hij zal den Heidenen
overgeleverd worden, en hij zal
bespot worden, en smadelijk ge-
handeld worden, en bespogen
worden.
33 En *hem* gegeeseld hebbende,
zullen zij hem dooden; en ten
derden dage zal hij wederopstaan.
34 En zij verstonden geen van
deze dingen; en dit woord was
voor hen verborgen, en zij ver-
stonden niet hetgeen gezegd werd.
35 En het geschiedde, als hij
nabij Jericho kwam, dat een ze-
ker blinde aan den weg zat, be-
delende.
36 En deze, hoorende de schare
voorbijgaan, vraagde, wat dat
ware?
37 En zij boodschapten hem, dat
Jezus de Nazaréner voorbijging.
38 En hij riep, zeggende : Jezus,
gij Zone Davids, ontferm u mij-
ner!
39 En die voorbijgingen, bestraf-
ten hem, opdat hij zwijgen zou;
maar hij riep zoo veel te meer :
Zone Davids, ontferm u mijner!
40 En Jezus, *stil*staande, beval,
dat men denzelven tot hem bren-
gen zou: en als hij nabij *hem* ge-
komen was, vraagde hij hem,
41 Zeggende : wat wilt gij, dat
ik u doen zal? En hij zeide :

Heere! dat ik ziende mag worden.
42 En Jezus zeide tot hem: word ziende; uw geloof heeft u behouden.
43 En terstond werd hij ziende, en volgde hem, God verheerlijkende. En al het volk, *dat* ziende, gaf Gode lof.

HOOFDSTUK XIX.

EN *Jezus* ingekomen zijnde, ging door Jericho.
2 En ziet, er was een man, met name geheeten Zacchéüs; en deze was een Overste der tollenaren, en hij was rijk;
3 En zocht Jezus te zien, wie hij was; en kon niet van wege de schare, omdat hij klein van persoon was.
4 En vooruitloopende, klom hij op eenen wilden vijgeboom, opdat hij hem mogt zien: want hij zou door dien *weg* voorbijgaan.
5 En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag hij hem, en zeide tot hem: Zacchéüs! haast u en kom af; want ik moet heden in uw huis blijven.
6 En hij haastte zich en kwam af, en ontving hem met blijdschap.
7 En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: hij is tot eenen zondigen man ingegaan, om te herbergen.
8 En Zacchéüs stond, en zeide tot den Heer: zie, de helft van mijne goederen, Heere! geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.
9 En Jezus zeide tot hem: heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is.
10 Want de Zoon des menschen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.
11 En als zij dat hoorden, voegde hij daarbij, en zeide eene gelijkenis; omdat hij nabij Jerûzalem was, en *omdat* zij meenden, dat het Koningrijk Gods terstond zou openbaar worden.
12 Hij zeide dan: een zeker welgeboren man reisde in een ver*gelegen* land, om voor zich zelven een Koningrijk te ontvangen, en *dan* weder te keeren.
13 En geroepen hebbende zijne tien dienstknechten, gaf hij hun tien ponden, en zeide tot hen: doet handeling, totdat ik kome.
14 En zijne burgers haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: wij willen niet, dat deze over ons Koning zij.
15 En het geschiedde, toen hij wederkwam, als hij het Koningrijk ontvangen had, dat hij zeide, dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden, dien hij het geld gegeven had; opdat hij weten mogt, wat een iegelijk met handelen gewonnen had.
16 En de eerste kwam, en zeide: heer! uw pond heeft tien ponden daartoe gewonnen.
17 En hij zeide tot hem: wel,

gij goede dienstknecht! dewijl gij
in het minste getrouw zijt geweest,
zoo heb magt over tien steden.
18 En de tweede kwam en zeide:
heer! uw pond heeft vijf ponden
gewonnen.
19 En hij zeide ook tot dezen:
en gij, wees over vijf steden.
20 En een ander kwam, zeggende:
heer! zie *hier* uw pond,
hetwelk ik in eenen zweetdoek
weggelegd had:
21 Want ik vreesde u, omdat gij
een straf mensch zijt; gij neemt
weg, wat gij niet gelegd hebt, en
gij maait, wat gij niet gezaaid
hebt.
22 Maar hij zeide tot hem: uit
uwen mond zal ik u oordeelen,
gij booze dienstknecht! gij wist,
dat ik een straf mensch ben, nemende
weg, wat ik niet gelegd
heb, en maaijende, wat ik niet
gezaaid heb.
23 Waarom hebt gij dan mijn
geld niet in de bank gegeven, en
ik, komende, had hetzelve met
woeker mogen eischen?
24 En hij zeide tot degenen, die
bij hem stonden: neemt dat pond
van hem weg, en geeft het dien,
die de tien ponden heeft.
25 En zij zeiden tot hem: heer!
hij heeft tien ponden.
26 Want ik zeg u, dat een' iegelijk,
die heeft, zal gegeven worden;
maar van dengenen, die niet
heeft, van dien zal genomen worden
ook wat hij heeft.
27 Doch deze mijne vijanden,
die niet hebben gewild, dat ik
over hen Koning zoude zijn,
brengt *ze* hier, en slaat ze *hier*
voor mij dood.
28 En dit gezegd hebbende,
reisde hij vóór *hen* heen, en ging
op naar Jerûzalem.
29 En het geschiedde, als hij
nabij Bethfagé en Bethanië gekomen
was, aan den berg, genaamd
den Olijfberg, dat hij twee van
zijne discipelen uitzond,
30 Zeggende: gaat heen in dat
vlek, dat tegenover is; in hetwelk
inkomende, zult gij een veulen
gebonden vinden, waarop geen
mensch ooit heeft gezeten; ontbindt
hetzelve, en brengt het.
31 En indien iemand u vraagt:
waarom ontbindt gij *dat?* zoo zult
gij alzoo tot hem zeggen: omdat
het de Heer van noode heeft.
32 En die uitgezonden waren,
heengegaan zijnde, vonden het,
gelijk hij hun gezegd had.
33 En als zij het veulen ontbonden,
zeiden de heeren van hetzelve
tot hen: waarom ontbindt
gij het veulen?
34 En zij zeiden: de Heer heeft
het van noode.
35 En zij bragten hetzelve tot
Jezus. En hunne kleederen op het
veulen geworpen hebbende, zetteden
zij Jezus daarop.
36 En als hij *voort*reisde, spreidden
zij hunne kleederen onder
hem op den weg.
37 En als hij nu genaakte aan
den afgang des Olijfbergs, begon

al de menigte der discipelen zich
te verblijden, en God te loven met
groote stemme, van wege al de
krachtige daden, die zij gezien
hadden,
38 Zeggende : gezegend *is* de Ko-
ning, die daar komt in den naam
des Heeren! Vrede *zij* in den he-
mel, en heerlijkheid in de hoogste
plaatsen!
39 En sommige der Farizeeën
uit de schare zeiden tot hem :
Meester! bestraf uwe discipelen.
40 En hij, antwoordende, zeide
tot hen : ik zeg ulieden, dat, zoo
deze zwijgen, de steenen haast
roepen zullen.
41 En als hij nabij kwam, en de
stad zag, weende hij over haar,
42 Zeggende : och of gij ook be-
kendet, ook nog in dezen uwen
dag, hetgeen tot uwen vrede
dient! Maar nu is het verborgen
voor uwe oogen.
43 Want er zullen dagen over u
komen, dat uwe vijanden eene
begraving rondom u zullen op-
werpen, en zullen u omsingelen,
en u van alle zijden benaauwen.
44 En zullen u tot den grond
nederwerpen, en uwe kinderen
in u; en zij zullen in u den *éénen*
steen op den *anderen* steen niet
laten : daarom dat gij den tijd
uwer bezoeking niet bekend hebt.
45 En gegaan zijnde in den tem-
pel, begon hij uit te drijven de-
genen, die daarin verkochten en
kochten,
46 Zeggende tot hen : er is ge-
schreven : mijn huis is een huis
des gebeds; maar gij hebt dat tot
een' kuil der moordenaren ge-
maakt.
47 En hij leerde dagelijks in den
tempel; en de Overpriesters, en
de Schriftgeleerden, en de Over-
sten des volks zochten hem te doo-
den.
48 En zij vonden niet, wat zij
doen zouden : want al het volk
hing hem aan, en hoorde *hem.*

HOOFDSTUK XX.

EN het geschiedde in één' van
die dagen, als hij in den tem-
pel het volk leerde, en het Evan-
gelie verkondigde, dat de Over-
priesters, en Schriftgeleerden, met
de Ouderlingen daarover kwamen.
2 En spraken tot hem, zeggende :
zeg ons, door wat magt gij deze
dingen doet; of wie hij is, die u
deze magt heeft gegeven?
3 En hij, antwoordende, zeide
tot hen : ik zal u ook één woord
vragen, en zeg mij :
4 De doop van Johannes was die
uit den hemel, of uit de men-
schen?
5 En zij overleiden onder zich,
zeggende : indien wij zeggen : uit
den hemel; zoo zal hij zeggen :
waarom hebt gij dan hem niet
geloofd?
6 En indien wij zeggen : uit de
menschen; zoo zal ons al het volk
steenigen : want zij houden voor
zeker, dat Johannes een Profeet
was.

7 En zij antwoordden, dat zij niet wisten, van waar *die was.*
8 En Jezus zeide tot hen : zoo zeg ik u ook niet, door wat magt ik deze dingen doe.
9 En hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen : een zeker mensch plantte eenen wijngaard, en hij verhuurde dien aan landlieden, en trok eenen langen tijd buiten 's lands.
10 En als het de tijd was, zond hij tot de landlieden eenen dienstknecht, opdat zij hem van de vrucht des wijngaards geven zouden; maar de landlieden sloegen denzelven, en zonden *hem* ledig heen.
11 En wederom zond hij nog eenen anderen dienstknecht; maar ook dien geslagen en smadelijk gehandeld hebbende, zonden zij *hem* ledig heen.
12 En wederom zond hij nog eenen derden; maar zij verwondden ook dezen, en wierpen *hem* uit.
13 En de heer des wijngaards zeide : wat zal ik doen? Ik zal mijnen geliefden zoon zenden : mogelijk dezen ziende, zullen zij *hem* ontzien.
14 Maar als de landlieden hem zagen, overleiden zij onder elkander, en zeiden : deze is de erfgenaam : komt, laat ons hem dooden, opdat de erfenis onze worde.
15 En als zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij *hem.* Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen?
16 Hij zal komen en deze landlieden verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij *dat* hoorden, zeiden zij : dat zij verre!
17 Maar hij zag hen aan, en zeide : wat is dan dit, hetwelk geschreven staat : de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeks geworden?
18 Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verpletterd worden, en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
19 En de Overpriesters en de Schriftgeleerden zochten te dierzelver ure de handen aan hem te slaan; maar zij vreesden het volk : want zij verstonden, dat hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had.
20 En zij namen *hem* waar, en zonden verspieders uit, die zich zelven veinsden regtvaardig te zijn; opdat zij hem in *zijne* rede vangen mogten, om hem aan de heerschappij en de magt des Stadhouders over te leveren.
21 En zij vraagden hem, zeggende : Meester! wij weten, dat gij regt spreekt en leert, en den persoon niet aanneemt, maar den weg Gods leert in der waarheid.
22 Is het ons geoorloofd den Keizer schatting te geven, of niet?
23 En hij, hunne arglistigheid bemerkende, zeide tot hen : wat verzoekt gij mij?

24 Toont mij eenen penning: wiens beeld en opschrift heeft hij? En zij, antwoordende, zeiden : des Keizers.
25 En hij zeide tot hen : geeft dan den Keizer dat des Keizers is, en Gode dat Gods *is*.
26 En zij konden hem in *zijn* woord niet vatten voor het volk; en zich verwonderende over zijn antwoord, zwegen zij stil.
27 En tot hem kwamen sommige der Sadduceën, welke tegensprekende *zeggen,* dat er geene opstanding is, en vraagden hem,
28 Zeggende : Meester! Mozes heeft ons geschreven : zoo iemands broeder sterft, die eene vrouw heeft, en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder de vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken.
29 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam eene vrouw, en hij stierf zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw, en *ook* deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam dezelve *vrouw;* en desgelijks ook de zeven, en hebben geene kinderen nagelaten, en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf ook de vrouw.
33 In de opstanding dan, wiens vrouw van dezen zal zij zijn? want die zeven hebben dezelve tot eene vrouw gehad.
34 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen : de kinderen dezer eeuw trouwen, en worden ten huwelijk uitgegeven;
35 Maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de dooden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden :
36 Want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den Engelen gelijk; en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn.
37 En dat de dooden opgewekt zullen worden, heeft ook Mozes aangewezen bij het doornenbosch, als hij den Heer noemt den God Abrahams, en den God Izaks, en den God Jakobs.
38 *God* nu is niet een God der dooden, maar der levenden : want zij leven Hem allen.
39 En sommige der Schriftgeleerden, antwoordende, zeiden : Meester! gij hebt wel gezegd.
40 En zij durfden hem niet meer iets vragen.
41 En hij zeide tot hen : hoe zeggen zij, dat de Christus Davids zoon is?
42 En David zelf zegt in het boek der Psalmen : de Heer heeft gezegd tot mijnen Heer : zit aan mijne regter*hand;*
43 Totdat ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten.
44 David dan noemt hem *zijnen* Heer; en hoe is hij zijn zoon?
45 En daar al het volk *het* hoorde, zeide hij tot zijne discipelen :

46 Wacht u van de Schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange kleederen, en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten in de Synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;

47 Die der weduwen huizen opeten, en onder eenen schijn lange gebeden doen; dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.

HOOFDSTUK XXI.

EN opziende, zag hij de rijken hunne gaven in de schatkist werpen.

2 En hij zag ook eene zekere arme weduwe twee kleine *penningen* daarin werpen.

3 En hij zeide : waarlijk ik zeg u, dat deze arme weduwe meer dan allen heeft *in*geworpen.

4 Want die allen hebben van hunnen overvloed geworpen tot de gaven Gods; maar deze heeft van haar gebrek, al den leeftogt, dien zij had, *daarin* geworpen.

5 En als sommigen zeiden van den tempel, dat hij met schoone steenen en begiftigingen versierd was, zeide hij :

6 *Wat* deze dingen *aangaat,* die gij aanschouwt, er zullen dagen komen, in welke niet *één* steen op *den anderen* steen zal gelaten worden, die niet zal worden afgebroken.

7 En zij vraagden hem, zeggende: Meester! wanneer zullen dan deze dingen zijn? en welk is het teeken, wanneer deze dingen zullen geschieden?

8 En hij zeide : ziet, dat gij niet verleid wordt : want velen zullen er komen onder mijnen naam, zeggende : ik ben *de Christus;* en de tijd is nabij gekomen! gaat dan hen niet na.

9 En wanneer gij zult hooren van oorlogen en beroerten, zoo wordt niet verschrikt : want deze dingen moeten eerst geschieden; maar *nog* is terstond het einde niet.

10 Toen zeide hij tot hen : het *ééne* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ééne* Koningrijk tegen het *andere* Koningrijk.

11 En er zullen groote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongersnooden, en pestilentiën; er zullen ook schrikkelijke dingen, en groote teekenen van den hemel geschieden.

12 Maar vóór dit alles, zullen zij hunne handen aan ulieden slaan, en *u* vervolgen, *u* overleverende in de Synagogen en gevangenissen ; en gij zult getrokken worden voor Koningen en Stadhouders, om mijns naams wil.

13 En *dit* zal u overkomen tot eene getuigenis.

14 Neemt dan in uwe harten voor, van te voren niet te overdenken, *hoe* gij u verantwoorden zult :

15 Want ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken, noch we-

derstaan allen, die zich tegen u
zetten.
16 En gij zult overgeleverd worden ook van ouders, en broeders, en magen, en vrienden; en zij zullen er *sommigen* uit u dooden.
17 En gij zult van allen gehaat worden om mijns naams wil.
18 Doch niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.
19 Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid.
20 Maar wanneer gij zien zult, dat Jerûzalem van heirlegers omsingeld wordt, zoo weet alsdan, dat hare verwoesting nabij gekomen is.
21 Alsdan die in Judéa zijn, dat zij vlieden naar de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daaruit trekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.
22 Want deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat geschreven is.
23 Doch wee de bevruchte en de zogende *vrouwen* in die dagen! want er zal groote nood zijn in het land, en toorn over dit volk.
24 En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jerûzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.
25 En er zullen teekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benaauwdheid der volken, met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven;
26 En den menschen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen: want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
27 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien komen in eene wolk, met groote kracht en heerlijkheid.
28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zoo ziet omhoog, en heft uwe hoofden opwaarts, omdat uwe verlossing nabij is.
29 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: ziet den vijgeboom, en al de boomen.
30 Wanneer zij nu uitspruiten, en gij *dat* ziet, zoo weet gij uit u zelven, dat de zomer nu nabij is.
31 Alzoo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet, dat het Koningrijk Gods nabij is.
32 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.
33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
34 En wacht u zelven, dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens *over*kome.

35 Want gelijk een strik zal hij
komen over al degenen, die op
den ganschen aardbodem gezeten
zijn.
36 Waakt dan te aller tijd, bid-
dende, dat gij moogt waardig
geacht worden te ontvlieden al
deze dingen, die geschieden zul-
len, en te staan voor den Zoon
des menschen.
37 Des daags nu was hij leerende
in den tempel; maar des nachts
ging hij uit, en vernachtte op den
berg, genaamd den Olijf*berg*.
38 En al het volk kwam des
morgens vroeg tot hem in den
tempel, om hem te hooren.

HOOFDSTUK XXII.

EN het feest der ongehevelde
brooden, genaamd Pascha,
was nabij.
2 En de Overpriesters en de
Schriftgeleerden zochten, hoe zij
hem ombrengen zouden : want
zij vreesden het volk.
3 En de Satan voer in Judas,
die toegenaamd was Iskáriot,
zijnde uit het getal der twaalven.
4 En hij ging heen en sprak met
de Overpriesters en de Hoofd-
mannen, hoe hij hem hun zou
overleveren.
5 En zij waren verblijd, en zijn
het eens geworden, dat zij hem
geld geven zouden.
6 En hij beloofde het, en zocht
gelegenheid, om hem hun over
te leveren, zonder oproer.
7 En de dag der ongehevelde
brooden kwam, op denwelken
het Pascha moest geslagt worden.
8 En hij zond Petrus en Johan-
nes uit, zeggende : gaat heen, en
bereidt ons het Pascha, opdat wij
het eten mogen.
9 En zij zeiden tot hem : waar
wilt gij, dat wij het bereiden?
10 En hij zeide tot hen : ziet,
als gij in de stad zult gekomen
zijn, zoo zal u een mensch ont-
moeten, dragende eene kruik wa-
ters; volgt hem in het huis, daar
hij ingaat.
11 En gij zult zeggen tot den
huisvader van dat huis : de Mees-
ter zegt u : waar is de eetzaal,
daar ik het Pascha met mijne
discipelen eten zal?
12 En hij zal u eene groote toe-
geruste opperzaal wijzen, bereidt
het aldaar.
13 En zij, heengaande, vonden
het, gelijk hij hun gezegd had, en
bereidden het Pascha.
14 En als de ure gekomen was,
zat hij aan, en de twaalf Apostelen
met hem.
15 En hij zeide tot hen : ik heb
grootelijks begeerd, dit Pascha
met u te eten, eer dat ik lijde :
16 Want ik zeg u, dat ik niet
meer daarvan eten zal, totdat het
vervuld zal zijn in het Koningrijk
Gods.
17 En als hij eenen drinkbeker
genomen had, en gedankt had,
zeide hij : neemt dezen, en deelt
hem onder ulieden.
18 Want ik zeg u, dat ik niet

drinken zal van de vrucht des
wijnstoks, totdat het Koningrijk
Gods zal gekomen zijn.
19 En hij nam brood, en als hij
gedankt had, brak hij het, en gaf
het hun, zeggende : dat is mijn
ligchaam, hetwelk voor u gegeven
wordt; doet dat tot mijne gedach-
tenis.
20 Desgelijks ook den drinkbe-
ker na het Avondmaal, zeggende :
deze drinkbeker *is* het Nieuwe
Testament in mijn bloed, hetwelk
voor u vergoten wordt.
21 Doch ziet, de hand desgenen,
die mij verraadt, is met mij aan
de tafel.
22 En de Zoon des menschen
gaat wel heen, gelijk besloten is;
doch wee dien mensch, door wel-
ken hij verraden wordt!
23 En zij begonnen onder elkan-
der te vragen, wie van hen het
toch mogt zijn, die dat doen zou.
24 En er werd ook twisting on-
der hen, wie van hen scheen de
meeste te zijn.
25 En hij zeide tot hen : de Ko-
ningen der volken heerschen over
hen; en die de magt over hen
hebben, worden weldadige *Hee-
ren* genaamd.
26 Doch gij niet alzoo! maar de
meeste onder u, die zij gelijk de
minste, en die voorganger is, als
een die dient.
27 Want wie is meerder, die
aanzit, of die dient? Is het niet
die aanzit? Maar ik ben in het
midden van u, als een die dient.
28 En gij zijt degenen, die met
mij steeds gebleven zijt in mijne
verzoekingen.
29 En ik verordineer u het Ko-
ningrijk, gelijkerwijs mijn Vader
dat mij verordineerd heeft;
30 Opdat gij eet en drinkt aan
mijne tafel in mijn Koningrijk, en
zit op troonen, oordeelende de
twaalf geslachten Israëls.
31 En de Heer zeide : Simon,
Simon! ziet, de Satan heeft ulie-
den zeer begeerd, om te ziften
als de tarwe;
32 Maar ik heb voor u gebeden,
dat uw geloof niet ophoude : en
gij, als gij eens zult bekeerd zijn,
zoo versterk uwe broeders.
33 En hij zeide tot hem : Heere!
ik ben bereid, met u ook in de
gevangenis en in den dood te
gaan.
34 Maar hij zeide : ik zeg u,
Petrus! de haan zal heden niet
kraaijen, eer gij driemaal zult
verloochend hebben, dat gij mij
kent.
35 En hij zeide tot hen : als ik
u uitzond, zonder buidel, en
male, en schoenen, heeft u ook
iets ontbroken? En zij zeiden :
niets.
36 Hij zeide dan tot hen : maar
nu, wie eenen buidel heeft, die
neme hem, desgelijks ook eene
male; en die geen heeft, die ver-
koope zijn kleed, en koope een
zwaard.
37 Want ik zeg u, dat nog dit,
hetwelk geschreven is, in mij

moet volbragt worden, namelijk :
en hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die dingen, die
van mij *geschreven zijn,* hebben
een einde.
38 En zij zeiden : Heere! zie
hier twee zwaarden. En hij zeide
tot hen : het is genoeg.
39 En uitgaande, vertrok hij,
gelijk hij gewoon was, naar den
Olijfberg; en hem volgden ook
zijne discipelen.
40 En als hij aan die plaats gekomen was, zeide hij tot hen :
bidt, dat gij niet in verzoeking
komt.
41 En hij scheidde zich van
hen af, omtrent eenen steenworp;
en knielde neder en bad,
42 Zeggende : Vader! of gij
wildet dezen drinkbeker van mij
wegnemen! doch niet mijn wil,
maar de uwe geschiede.
43 En van hem werd gezien een
Engel uit den hemel, die hem
versterkte.
44 En in zwaren strijd zijnde,
bad hij te ernstiger. En zijn zweet
werd gelijk groote droppelen
bloeds, die op de aarde afliepen.
45 En als hij van het gebed opgestaan was, kwam hij tot zijne
discipelen, en vond hen slapende
van droefheid.
46 En hij zeide tot hen : wat
slaapt gij? staat op en bidt, opdat
gij niet in verzoeking komt.
47 En als hij nog sprak, ziet
daar eene schare; en één van de
twaalven, die genaamd was Judas, ging hun voor, en kwam bij
Jezus, om hem te kussen.
48 En Jezus zeide tot hem : Judas! verraadt gij den Zoon des
menschen met een' kus?
49 En die bij hem waren, ziende
wat er geschieden zou, zeiden tot
hem : Heere! zullen wij met het
zwaard slaan?
50 En één uit hen sloeg den
dienstknecht des Hoogepriesters,
en hieuw *hem* zijn regteroor af.
51 En Jezus, antwoordende,
zeide : laat hen tot hiertoe *geworden;* en raakte zijn oor aan, en
heelde hem.
52 En Jezus zeide tot de Overpriesters, en de Hoofdmannen des
tempels, en Ouderlingen, die tegen hem gekomen waren : zijt gij
uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen eenen moordenaar?
53 Als ik dagelijks met u was in
den tempel, zoo hebt gij de handen tegen mij niet uitgestoken;
maar dit is uwe ure, en de magt
der duisternis.
54 En zij grepen hem en leidden
hem weg, en bragten hem in het
huis des Hoogepriesters. En Petrus volgde van verre.
55 En als zij vuur ontstoken
hadden in het midden van de
zaal, en zij te zamen nederzaten,
zat Petrus in het midden van
hen.
56 En eene zekere dienstmaagd,
ziende hem bij het vuur zitten,
en hare oogen op hem houdende,
zeide : ook deze was met hem.

57 Maar hij verloochende hem,
zeggende : vrouw! ik ken hem
niet.
58 En kort daarna een ander,
hem ziende, zeide : ook gij zijt
van die. Maar Petrus zeide :
mensch! ik ben niet.
59 En als het omtrent één uur
geleden was, bevestigde *dat* een
ander, zeggende : in der waar-
heid ook deze was met hem, want
hij is ook een Galileër.
60 Maar Petrus zeide : mensch!
ik weet niet, wat gij zegt. En ter-
stond, als hij nog sprak, kraaide
de haan.
61 En de Heer, zich omkee-
rende, zag Petrus aan; en Petrus
werd indachtig het woord des
Heeren, hoe hij hem gezegd had :
eer de haan zal gekraaid hebben,
zult gij mij driemaal verlooche-
nen.
62 En Petrus, naar buiten
gaande, weende bitterlijk.
63 En de mannen, die Jezus
hielden, bespotteden hem, en
sloegen *hem*.
64 En als zij hem overdekt had-
den, sloegen zij hem op het aange-
zigt, en vraagden hem, zeggende:
profeteer, wie het is, die u gesla-
gen heeft?
65 En vele andere dingen zeiden
zij tegen hem, lasterende.
66 En als het dag geworden was,
vergaderden de Ouderlingen des
volks, en de Overpriesters en
Schriftgeleerden, en bragten hem
in hunnen Raad,
67 Zeggende : zijt gij de Chris-
tus? zeg het ons. En hij zeide tot
hen : indien ik het u zeg, gij zult
het niet gelooven;
68 En indien ik ook vraag, gij
zult mij niet antwoorden, of los-
laten.
69 Van nu aan zal de Zoon des
menschen gezeten zijn aan de
regter*hand* der kracht Gods.
70 En zij zeiden allen : zijt gij
dan de Zoon Gods? En hij zeide
tot hen : gij zegt, dat ik het ben.
71 En zij zeiden : wat hebben
wij nog getuigenis van noode?
want wij zelven hebben het uit
zijnen mond gehoord.

HOOFDSTUK XXIII.

EN de geheele menigte van hen
stond op, en leidde hem tot
Pilatus.
2 En zij begonnen hem te be-
schuldigen, zeggende : wij heb-
ben bevonden, dat deze het volk
verkeert, en verbiedt den Keizer
schattingen te geven, zeggende,
dat hij zelf Christus, de Koning is.
3 En Pilatus vraagde hem, zeg-
gende : zijt gij de Koning der Jo-
den? En hij antwoordde hem en
zeide : gij zegt het.
4 En Pilatus zeide tot de Over-
priesters en de scharen : ik vind
geene schuld in dezen mensch.
5 En zij hielden te sterker aan,
zeggende : hij beroert het volk,
leerende door geheel Judéa, be-
gonnen hebbende van Galiléa tot
hier toe.

6 Als nu Pilatus van Galiléa
hoorde, vraagde hij, of die mensch
een Galileër was?
7 En verstaande, dat hij uit het
gebied van Heródes was, zond hij
hem heen tot Heródes, die ook
zelf in die dagen binnen Jerûzalem was.
8 En als Heródes Jezus zag,
werd hij zeer verblijd : want hij
was van over lang begeerig geweest
hem te zien, omdat hij veel
van hem hoorde ; en hoopte eenig
teeken te zien, dat van hem gedaan
zou worden.
9 En hij vraagde hem met vele
woorden; doch hij antwoordde
hem niets.
10 En de Overpriesters en de
Schriftgeleerden stonden, en beschuldigden
hem heftiglijk.
11 En Heródes met zijne krijgslieden,
hem veracht en bespot
hebbende, deed hem een blinkend
kleed aan, en zond hem weder
tot Pilatus.
12 En op denzelfden dag werden
Pilatus en Heródes vrienden met
elkander : want zij waren te voren
in vijandschap tegen den anderen.
13 En als Pilatus de Overpriesters,
en de Oversten, en het volk
bijeengeroepen had, zeide hij tot
hen :
14 Gij hebt dezen mensch tot
mij gebragt, als eenen, die het
volk afkeerig maakt; en ziet, ik
heb *hem* in uwe tegenwoordigheid
ondervraagd, en heb in dezen
mensch geene schuld gevonden,
van hetgeen daar gij hem mede
beschuldigt;
15 Ja ook Heródes niet : want
ik heb ulieden tot hem gezonden,
en ziet, er is van hem niets gedaan,
dat des doods waardig is.
16 Zoo zal ik hem dan kastijden
en loslaten.
17 En hij moest hun op het feest
éénen loslaten.
18 Doch al de menigte riep
gelijkelijk, zeggende : weg met
dezen! en laat ons Bar-abbas
los.
19 Dewelke was om zeker oproer,
dat in de stad geschied was,
en *om* eenen doodslag, in de gevangenis
geworpen.
20 Pilatus dan riep *hun* wederom
toe, willende Jezus loslaten.
21 Maar zij riepen daartegen,
zeggende : kruis *hem,* kruis hem!
22 En hij zeide ten derden maal
tot hen : wat heeft deze dan
kwaads gedaan? ik heb geene
schuld des doods in hem gevonden.
Zoo zal ik hem dan kastijden
en loslaten.
23 Maar zij hielden aan met
groot geroep, eischende, dat hij
zou gekruist worden; en hun en
der Overpriesteren geroep werd
geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde, dat hun
eisch geschieden zou.
25 En hij liet hun los dengenen,
die om oproer en doodslag in de
gevangenis geworpen was, welken
zij geëischt hadden; maar

Jezus gaf hij over tot hunnen wil.
26 En als zij hem wegleidden,
namen zij eenen Simon van Cy-
réne, komende van den akker, en
leiden hem het kruis op, dat hij
het achter Jezus droeg.
27 En eene groote menigte van
volk en van vrouwen volgde hem,
welke ook weenden en hem be-
klaagden.
28 En Jezus, zich tot haar kee-
rende, zeide : gij dochters van
Jerùzalem! weent niet over mij,
maar weent over u zelven, en
over uwe kinderen.
29 Want ziet, er komen dagen,
in welke men zeggen zal : zalig
zijn de onvruchtbaren, en de
buiken, die niet gebaard hebben,
en de borsten, die niet gezoogd
hebben.
30 Alsdan zullen zij beginnen te
zeggen tot de bergen : valt op
ons; en tot de heuvelen : bedekt
ons.
31 Want indien zij dit doen aan
het groene hout, wat zal aan het
dorre geschieden?
32 En er werden ook twee an-
dere, zijnde kwaaddoeners, geleid,
om met hem gedood te worden.
33 En toen zij kwamen op de
plaats, genaamd Hoofdscheêl-
plaats, kruisigden zij hem aldaar,
en de kwaaddoeners, den éénen
ter regter-, en den anderen ter
linker-*zijde*.
34 En Jezus zeide : Vader! ver-
geef het hun, want zij weten niet,
wat zij doen. En verdeelende zijne
kleederen, wierpen zij het lot.
35 En het volk stond en zag het
aan. En ook de Oversten met hen
beschimpten *hem,* zeggende : an-
deren heeft hij verlost, dat hij nu
zich zelven verlosse, zoo hij is de
Christus, de uitverkorene Gods.
36 En ook de krijgsknechten tot
hem komende, bespotteden hem,
en bragten hem edik;
37 En zeiden : indien gij de Ko-
ning der Joden zijt, zoo verlos u
zelven.
38 En er was ook een opschrift
boven hem geschreven, met Griek-
sche, en Romeinsche, en He-
breeuwsche letters : DEZE IS DE
KONING DER JODEN.
39 En één van de kwaaddoeners,
die gehangen waren, lasterde
hem, zeggende : indien gij de
Christus zijt, verlos u zelven en
ons.
40 Maar de andere, antwoor-
dende, bestrafte hem, zeggende :
vreest gij ook God niet, daar gij
in hetzelfde oordeel zijt?
41 En wij toch regtvaardiglijk :
want wij ontvangen *straf,* waar-
dig hetgeen wij gedaan hebben;
maar deze heeft niets onbehoor-
lijks gedaan.
42 En hij zeide tot Jezus : Heere!
gedenk mijner, als gij in uw Ko-
ningrijk zult gekomen zijn.
43 En Jezus zeide tot hem :
voorwaar zeg ik u : heden zult
gij met mij in het paradijs zijn.
44 En het was omtrent de zesde
ure, en er werd duisternis over de

geheele aarde, tot de negende ure toe.
45 En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde midden *door*.
46 En Jezus, roepende met groote stemme, zeide: Vader! in uwe handen beveel ik mijnen geest. En als hij dat gezegd had, gaf hij den geest.
47 Als nu de Hoofdman over honderd zag, wat er geschied was, verheerlijkte hij God, en zeide: waarlijk deze mensch was regtvaardig.
48 En al de scharen, die zamengekomen waren, om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden wederom, slaande op hunne borsten.
49 En al zijne bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die hem te zamen gevolgd waren van Galiléa, en zagen dit aan.
50 En ziet, een man, met name Jozef, zijnde een Raadsheer, een goed en regtvaardig man,
51 (Deze had niet mede bewilligd in hunnen raad en handel) van Arimathéa, eene stad der Joden, en die ook zelf het Koningrijk Gods verwachtte;
52 Deze ging tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus.
53 En als hij hetzelve afgenomen had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en leide het in een graf, in eene rots gehouwen, waarin nog nooit iemand gelegd was.
54 En het was de dag der voorbereiding, en de Sabbat kwam aan.
55 En ook de vrouwen, die met hem gekomen waren uit Galiléa, volgden na, en aanschouwden het graf, en hoe zijn ligchaam gelegd werd.
56 En wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven; en op den Sabbat rustten zij naar het gebod.

HOOFDSTUK XXIV.

En op den eersten *dag* der week, zeer vroeg in den morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden, en sommige met haar.
2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf.
3 En ingegaan zijnde, vonden zij het ligchaam van den Heer Jezus niet.
4 En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, ziet, twee mannen stonden bij haar in blinkende kleederen.
5 En als zij zeer bevreesd werden, en het aangezigt naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: wat zoekt gij den levenden bij de dooden?
6 Hij is hier niet, maar hij is opgestaan. Gedenkt, hoe hij tot u gesproken heeft, als hij nog in Galiléa was,
7 Zeggende: de Zoon des menschen moet overgeleverd worden in de handen der zondige men-

schen, en gekruisigd worden, en
ten derden dage wederopstaan.
8 En zij werden indachtig zijner
woorden.
9 En wedergekeerd zijnde van
het graf, boodschapten zij al deze
dingen aan de elven, en aan al de
anderen.
10 En *deze* waren Maria Magda-
léna, en Johanna, en Maria, *de*
moeder van Jacobus, en de an-
dere met haar, die dit tot de Apos-
telen zeiden.
11 En hare woorden schenen
voor hen als ijdel geklap, en zij
geloofden haar niet.
12 Doch Petrus, opstaande, liep
tot het graf, en nederbukkende,
zag hij de linnen doeken, liggende
alleen, en ging weg, zich verwon-
derende bij zich zelven van het-
geen geschied was.
13 En ziet, twee van hen gin-
gen op denzelfden dag naar een
vlek, dat zestig stadiën van Jerû-
zalem was, welks naam was Em-
maus :
14 En zij spraken zamen onder
elkander van al deze dingen, die
er gebeurd waren.
15 En het geschiedde, terwijl zij
zamen spraken, en elkander on-
dervraagden, dat Jezus zelf bij
hen kwam, en met hen ging.
16 En hunne oogen werden ge-
houden, dat zij hem niet kenden.
17 En hij zeide tot hen : wat
redenen zijn dit, die gij, wande-
lende, onder elkander verhandelt?
en *waarom* ziet gij droevig?
18 En de één, wiens naam was
Kléopas, antwoordende, zeide tot
hem : zijt gij alleen een vreemde-
ling te Jerûzalem, en weet niet de
dingen, die deze dagen daarin
geschied zijn?
19 En hij zeide tot hen : welke?
En zij zeiden tot hem : de dingen
aangaande Jezus den Nazaréner,
welke een Profeet was, krachtig
in werken en woorden, voor God
en al het volk.
20 En hoe onze Overpriesters en
Oversten denzelven overgeleverd
hebben tot het oordeel des doods,
en hem gekruisigd hebben.
21 En wij hoopten, dat hij was
degene, die Israël verlossen zou.
Doch ook, benevens dit alles, is
het heden de derde dag, van dat
deze dingen geschied zijn.
22 Maar ook sommige vrouwen
uit ons, hebben ons ontsteld, die
vroeg in den morgenstond aan het
graf geweest zijn;
23 En zijn ligchaam niet vin-
dende, kwamen zij en zeiden, dat
zij ook een gezigt van Engelen ge-
zien hadden, die zeggen, dat hij
leeft.
24 En sommigen dergenen, die
met ons zijn, gingen heen tot het
graf, en bevonden het alzoo, ge-
lijk ook de vrouwen gezegd had-
den; maar hem zagen zij niet.
25 En hij zeide tot hen : o on-
verstandigen en tragen van harte,
om te gelooven al hetgeen de
Profeten gesproken hebben!
26 Moest de Christus niet deze

dingen lijden, en *alzoo* in zijne
heerlijkheid ingaan?
27 En begonnen hebbende van
Mozes en van al de Profeten,
leide hij hun uit, in al de Schriften,
hetgeen van hem *geschreven*
was.
28 En zij kwamen nabij het
vlek, daar zij naar toegingen; en
hij hield zich, als of hij verder
gaan zou.
29 En zij dwongen hem, zeggende:
blijf met ons, want het is
bij den avond, en de dag is gedaald.
En hij ging in, om met hen
te blijven.
30 En het geschiedde, als hij
met hen aanzat, nam hij het brood,
en zegende het, en als hij het gebroken
had, gaf hij het hun.
31 En hunne oogen werden geopend,
en zij kenden hem; en hij
kwam weg uit hun gezigt.
32 En zij zeiden tot elkander:
was ons hart niet brandende in
ons, als hij tot ons sprak op den
weg, en als hij ons de Schriften
opende?
33 En zij, opstaande ter zelver
ure, keerden weder naar Jerùzalem,
en vonden de elven zamenvergaderd,
en die met hen waren;
34 Welke zeiden: de Heer is
waarlijk opgestaan, en is van Simon
gezien.
35 En zij vertelden hetgeen op
den weg *geschied was,* en hoe
hij hun bekend was geworden in
het breken des broods.
36 En als zij van deze dingen
spraken, stond Jezus zelf in het
midden van hen, en zeide tot hen:
vrede zij ulieden!
37 En zij verschrikt en zeer bevreesd
geworden zijnde, meenden,
dat zij eenen geest zagen.
38 En hij zeide tot hen: wat zijt
gij ontroerd? en waarom klimmen
zulke overleggingen in uwe
harten?
39 Ziet mijne handen en mijne
voeten, want ik ben het zelf; tast
mij aan, en ziet: want een geest
heeft geen vleesch en beenen, gelijk
gij ziet, dat ik heb.
40 En als hij dit zeide, toonde
hij hun de handen en de voeten.
41 En toen zij het van blijdschap
nog niet geloofden, en zich verwonderden,
zeide hij tot hen:
hebt gij hier iets om te eten?
42 En zij gaven hem een stuk
van eenen gebraden visch, en van
honigraten.
43 En hij nam het, en at het
voor hunne oogen.
44 En hij zeide tot hen: dit zijn
de woorden, die ik tot u sprak,
als ik nog met u was, *namelijk*
dat het alles moest vervuld worden,
wat van mij geschreven is
in de wet van Mozes, en de Profeten,
en Psalmen.
45 Toen opende hij hun verstand,
opdat zij de Schriften verstonden;
46 En zeide tot hen: alzoo is er
geschreven, en alzoo moest de
Christus lijden, en van de dooden
opstaan ten derden dage;

47 En in zijnen naam gepredikt worden bekeering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jerûzalem.
48 En gij zijt getuigen van deze dingen.
49 En ziet, ik zende de belofte mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad Jerûzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte.
50 En hij leidde hen buiten tot aan Bethánie, en zijne handen opheffende, zegende hij hen.
51 En het geschiedde, als hij hen zegende, dat hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.
52 En zij aanbaden hem, en keerden weder naar Jerûzalem met groote blijdschap.
53 En zij waren allen tijd in den tempel, lovende en dankende God. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR [DE BESCHRIJVING VAN]

JOHANNES.

HOOFDSTUK I.

IN den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.
2 Dit was in den beginne bij God.
3 Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.
4 In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen.
5 En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.
6 Er was een mensch van God gezonden, wiens naam was Johannes.
7 Deze kwam tot eene getuigenis, om van het licht te getuigen, opdat zij allen door hem gelooven zouden.
8 Hij was het licht niet, maar *was gezonden,* opdat hij van het licht getuigen zou.
9 *Dit* was het waarachtige licht, hetwelk verlicht een' iegelijk mensch, komende in de wereld.
10 Hij was in de wereld, en de wereld is door hem gemaakt; en de wereld heeft hem niet gekend.
11 Hij is gekomen tot het zijne, en de zijnen hebben hem niet aangenomen.
12 Maar zoo velen hem aangenomen hebben, dien heeft hij magt gegeven kinderen Gods te

worden, *namelijk* die in zijnen
naam gelooven:
13 Welke niet uit den bloede,
noch uit den wil des vleesches.
noch uit den wil des mans, maar
uit God geboren zijn.
14 En het Woord is vleesch
geworden, en heeft onder ons
gewoond (en wij hebben zijne
heerlijkheid aanschouwd, eene
heerlijkheid als des eeniggebore-
nen van den Vader), vol van ge-
nade en waarheid.
15 Johannes getuigt van hem,
en heeft geroepen, zeggende: deze
was het, van welken ik zeide:
die na mij komt, is vóór mij ge-
worden, want hij was eer dan ik.
16 En uit zijne volheid hebben
wij allen ontvangen, ook genade
voor genade.
17 Want de wet is door Mozes
gegeven, de genade en de waar-
heid is door Jezus Christus ge-
worden.
18 Niemand heeft ooit God ge-
zien; de eeniggeboren Zoon, die
in den schoot des Vaders is, die
heeft *Hem ons* verklaard.
19 En dit is de getuigenis van
Johannes, toen de Joden *eenige*
Priesters en Levieten afzonden
van Jerûzalem, opdat zij hem
zouden vragen: wie zijt gij?
20 En hij beleed en loochende
het niet; en beleed: ik ben de
Christus niet.
21 En zij vraagden hem: wat
dan? zijt gij Elías? En hij zeide:
ik ben *die* niet. Zijt gij de Pro-
feet? En hij antwoordde: neen.
22 Zij zeiden dan tot hem: wie
zijt gij? opdat wij antwoord geven
mogen dengenen, die ons gezon-
den hebben; wat zegt gij van u
zelven?
23 Hij zeide: ik ben de stem des
roependen in de woestijn: maakt
den weg des Heeren regt! gelijk
Jesaja, de Profeet, gesproken
heeft.
24 En de afgezondenen waren
uit de Farizeën;
25 En zij vraagden hem en spra-
ken tot hem: waarom doopt gij
dan, zoo gij de Christus niet zijt,
noch Elías, noch de Profeet?
26 Johannes antwoordde hun,
zeggende: ik doop met water,
maar hij staat midden onder ulie-
den, dien gij niet kent;
27 Dezelve is het, die na mij
komt, welke vóór mij geworden
is, wien ik niet waardig ben, dat
ik zijnen schoenriem zou ontbin-
den.
28 Deze dingen zijn geschied in
Bethábara, over de Jordaan, waar
Johannes was doopende.
29 Des anderen daags zag Johan-
nes Jezus tot zich komende, en
zeide: zie, het lam Gods, dat de
zonde der wereld wegneemt!
30 Deze is het, van welken ik
gezegd heb: na mij komt een
man, die vóór mij geworden is,
want hij was eer dan ik.
31 En ik kende hem niet; maar
opdat hij aan Israël zou geopen-
baard worden, daarom ben ik ge-

komen, doopende met het water.
32 En Johannes getuigde, zeg-
gende : ik heb den Geest zien ne-
derdalen uit den hemel, gelijk
eene duive, en hij bleef op hem.
33 En ik kende hem niet; maar
die mij gezonden heeft, om te
doopen met water, die had mij ge-
zegd : op welken gij den Geest
zult zien nederdalen, en op hem
blijven, deze is het, die met den
Heiligen Geest doopt.
34 En ik heb gezien, en heb ge-
tuigd, dat deze de Zoon van God
is.
35 Des anderen daags wederom
stond Johannes, en twee uit zijne
discipelen.
36 En ziende op Jezus, *daar*
wandelende, zeide hij : zie, het
lam Gods!
37 En die twee discipelen hoor-
den hem *dat* spreken, en zij volg-
den Jezus.
38 En Jezus zich omkeerende,
en ziende hen volgen, zeide tot
hen :
39 Wat zoekt gij? En zij zeiden
tot hem : Rabbi! (hetwelk is te
zeggen, overgezet zijnde, Meester)
waar woont gij?
40 Hij zeide tot hen : komt en
ziet. Zij kwamen en zagen, waar
hij woonde, en bleven dien dag
bij hem. En het was omtrent de
tiende ure.
41 Andréas, de broeder van Si-
mon Petrus, was één van de twee,
die het van Johannes gehoord had-
den, en hem gevolgd waren.
42 Deze vond eerst zijnen broe-
der Simon, en zeide tot hem : wij
hebben gevonden den Messias,
hetwelk is, overgezet zijnde, de
Christus.
43 En hij leidde hem tot Jezus.
En Jezus, hem aanziende, zeide:
gij zijt Simon, de zoon van Jonas,
gij zult genaamd worden Cefas,
hetwelk overgezet wordt Petrus.
44 Des anderen daags wilde Je-
zus heengaan naar Galiléa, en
vond Filippus, en zeide tot hem :
volg mij.
45 Filippus nu was van Beth-
saïda, uit de stad van Andréas en
Petrus.
46 Filippus vond Nathánaël en
zeide tot hem : wij hebben *dien*
gevonden, van welken Mozes in
de wet geschreven heeft, en de
Profeten, *namelijk* Jezus, den
zoon van Jozef, van Názareth.
47 En Nathánaël zeide tot hem:
kan uit Názareth iets goeds zijn?
Filippus zeide tot hem : kom en
zie.
48 Jezus zag Nathánaël tot zich
komen, en zeide van hem : zie,
waarlijk een Israëliet, in welken
geen bedrog is.
49 Nathánaël zeide tot hem :
van waar kent gij mij? Jezus ant-
woordde en zeide tot hem : eer u
Filippus riep, daar gij onder den
vijgeboom waart, zag ik u.
50 Nathánaël antwoordde en
zeide tot hem : Rabbi! gij zijt de
Zone Gods; gij zijt de Koning Is-
raëls :

51 Jezus antwoordde en zeide
tot hem : omdat ik u gezegd heb :
ik zag u onder den vijgeboom,
zoo gelooft gij; gij zult grootere
dingen zien dan deze.
52 En hij zeide tot hem : voor-
waar, voorwaar zeg ik ulieden :
van nu aan zult gij den hemel zien
geopend, en de Engelen Gods op-
klimmende en nederdalende op
den Zoon des menschen.

HOOFDSTUK II.

EN op den derden dag was er
eene bruiloft te Kana in Gali-
léa; en de moeder van Jezus was
aldaar.
2 En Jezus was ook genood, en
zijne discipelen, tot de bruiloft.
3 En als er wijn ontbrak, zeide
de moeder van Jezus tot hem : zij
hebben geen' wijn.
4 Jezus zeide tot haar : vrouw!
wat heb ik met u *te doen?* mijne
ure is nog niet gekomen.
5 Zijne moeder zeide tot de die-
naars : zoo wat hij ulieden zal
zeggen, doet *dat*.
6 En aldaar waren zes steenen
watervaten gesteld, naar de reini-
ging der Joden, elk houdende twee
of drie metreten.
7 Jezus zeide tot hen : vult de
watervaten met water. En zij vul-
den ze tot boven toe.
8 En hij zeide tot hen : schept
nu, en draagt het tot den Hofmees-
ter : en zij droegen het.
9 Als nu de Hofmeester het wa-
ter, dat wijn geworden was, ge-
proefd had (en hij wist niet, van
waar *de wijn* was, maar de diena-
ren, die het water geschept had-
den, wisten het), zoo riep de Hof-
meester den bruidegom,
10 En zeide tot hem : alle man
zet eerst den goeden wijn op, en
wanneer men wel gedronken heeft,
alsdan den minderen; *maar* gij
hebt den goeden wijn tot nu toe
bewaard.
11 Dit beginsel der teekenen
heeft Jezus gedaan te Kana in Ga-
liléa, en heeft zijne heerlijkheid
geopenbaard; en zijne discipelen
geloofden in hem.
12 Daarna ging hij af naar Ka-
pernaüm, hij, en zijne moeder,
en zijne broeders, en zijne disci-
pelen: en zij bleven aldaar niet
vele dagen.
13 En het Pascha der Joden was
nabij, en Jezus ging op naar Je-
rûzalem.
14 En hij vond in den tempel,
die ossen, en schapen, en duiven
verkochten, en de wisselaars *daar*
zittende.
15 En een' geesel van touwtjes
gemaakt hebbende, dreef hij ze
allen uit den tempel, ook de scha-
pen en de ossen: en het geld der
wisselaren stortte hij uit, en keerde
de tafelen om.
16 En hij zeide tot degenen, die
de duiven verkochten : neemt
deze dingen van hier weg; maakt
niet het huis mijns Vaders tot een
huis van koophandel.
17 En zijne discipelen werden

indachtig, dat er geschreven is : de ijver van uw huis heeft mij verslonden.

18 De Joden antwoordden dan, en zeiden tot hem : wat teeken toont gij ons, dat gij deze dingen doet?

19 Jezus antwoordde en zeide tot hen : breekt dezen tempel, en in drie dagen zal ik denzelven oprigten.

20 De Joden zeiden dan : zes en veertig jaren is *over* dezen tempel gebouwd, en gij, zult gij dien in drie dagen oprigten?

21 Maar hij zeide *dit* van den tempel zijns ligchaams.

22 Daarom, als hij opgestaan was van de dooden, werden zijne discipelen gedachtig, dat hij dit tot hen gezegd had; en zij geloofden de Schrift, en het woord, dat Jezus gesproken had.

23 En als hij te Jerûzalem was, op het Pascha, in het feest, geloofden velen in zijnen naam, ziende zijne teekenen, die hij deed.

24 Maar Jezus zelf betrouwde hun zich zelven niet, omdat hij hen allen kende;

25 En omdat hij niet van noode had, dat iemand getuigen zou van den mensch, want hij zelf wist, wat in den mensch was.

HOOFDSTUK III.

EN er was een mensch uit de Farizeën wiens naam was Nicodémus, een Overste der Joden;

2 Deze kwam des nachts tot Jezus, en zeide tot hem : Rabbi! wij weten, dat gij zijt een Leeraar van God gekomen : want niemand kan deze teekenen doen, die gij doet, zoo God met hem niet is.

3 Jezus antwoordde en zeide tot hem : voorwaar, voorwaar zeg ik u : ten zij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koningrijk Gods niet zien.

4 Nicodémus zeide tot hem : hoe kan een mensch geboren worden, *nu* oud zijnde? kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en geboren worden?

5 Jezus antwoordde : voorwaar, voorwaar zeg ik u : zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koningrijk Gods niet ingaan.

6 Hetgeen uit het vleesch geboren is, *dat* is vleesch; en hetgeen uit den Geest geboren is, *dat* is geest.

7 Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb : gijlieden moet wederom geboren worden.

8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is.

9 Nicodémus antwoordde en zeide tot hem : hoe kunnen deze dingen geschieden?

10 Jezus antwoordde en zeide tot hem : zijt gij een Leeraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?

11 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : wij spreken, wat wij weten,
en getuigen, wat wij gezien heb-
ben : en gijlieden neemt onze ge-
tuigenis niet aan.
12 Indien ik ulieden de aardsche
dingen gezegd heb, en gij niet ge-
looft, hoe zult gij gelooven, indien
ik ulieden de hemelsche zou zeg-
gen?
13 En niemand is opgevaren in
den hemel, dan die uit den hemel
nedergekomen is, *namelijk* de
Zoon des menschen, die in den
hemel is.
14 En gelijk Mozes de slang in de
woestijn verhoogd heeft, alzoo
moet de Zoon des menschen ver-
hoogd worden;
15 Opdat een iegelijk, die in hem
gelooft, niet verderve, maar het
eeuwige leven hebbe.
16 Want alzoo lief heeft God
de wereld gehad, dat Hij zijnen
eeniggeboren' Zoon gegeven heeft,
opdat een iegelijk, die in hem
gelooft, niet verderve, maar het
eeuwige leven hebbe.
17 Want God heeft zijnen Zoon
niet gezonden in de wereld, opdat
Hij de wereld veroordeelen zou,
maar opdat de wereld door hem
zou behouden worden.
18 Die in hem gelooft, wordt
niet veroordeeld, maar die niet ge-
looft, is alreede veroordeeld, de-
wijl hij niet heeft geloofd in den
naam des eeniggeboren Zoons
van God.
19 En dit is het oordeel, dat het
licht in de wereld gekomen is, en
de menschen hebben de duister-
nis liever gehad dan het licht :
want hunne werken waren boos.
20 Want een iegelijk, die kwaad
doet, haat het licht, en komt tot
het licht niet, opdat zijne wer-
ken niet bestraft worden.
21 Maar die de waarheid doet,
komt tot het licht, opdat zijne
werken openbaar worden, dat zij
in God gedaan zijn.
22 Na dezen kwam Jezus en
zijne discipelen in het land van
Judéa, en onthield zich aldaar
met hen, en doopte.
23 En Johannes doopte ook in
Enon bij Salim, dewijl aldaar vele
wateren waren; en zij kwamen
daar en werden gedoopt.
24 Want Johannes was nog niet
in de gevangenis geworpen.
25 Er rees dan eene vraag *van
eenige* uit de discipelen van Jo-
hannes met de Joden over de rei-
niging.
26 En zij kwamen tot Johannes,
en zeiden tot hem : Rabbi! die
met u was over de Jordaan, wel-
ken gij getuigenis gaaft, zie, die
doopt, en zij komen allen tot hem.
27 Johannes antwoordde en
zeide : een mensch kan geen ding
aannemen, zoo het hem uit den
hemel niet gegeven zij.
28 Gij zelven zijt mijne getuigen,
dat ik gezegd heb : ik ben de
Christus niet; maar dat ik vóór
hem heen uitgezonden ben.
29 Die de bruid heeft, is de

bruidegom, maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zoo is dan deze mijne blijdschap vervuld geworden.
30 Hij moet wassen, maar ik minder worden.
31 Die van boven komt, is boven allen; die uit de aarde is *voortgekomen*, die is uit de aarde, en spreekt uit de aarde. Die uit den hemel komt, is boven allen.
32 En hetgeen hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt hij; en zijne getuigenis neemt niemand aan.
33 Die zijne getuigenis aangenomen heeft, die heeft verzegeld, dat God waarachtig is.
34 Want dien God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods: want God geeft *hem* den Geest niet met mate.
35 De Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in zijne hand gegeven.
36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

HOOFDSTUK IV.

ALS dan de Heer verstond, dat de Farizeën gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes;
2 (Hoewel Jezus zelf niet doopte, maar zijne discipelen)
3 Zoo verliet hij Judéa, en ging wederom heen naar Galiléa.
4 En hij moest door Samarië gaan.
5 Hij kwam dan in eene stad van Samarië, genaamd Sichar, nabij het stuk lands, hetwelk Jakob zijnen zoon Jozef gaf.
6 En aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat alzoo neder nevens de fontein. Het was omtrent de zesde ure.
7 Er kwam eene vrouw uit Samarië om water te putten. Jezus zeide tot haar: geef mij te drinken.
8 (Want zijne discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze koopen.)
9 Zoo zeide dan de Samaritaansche vrouw tot hem: hoe begeert gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die eene Samaritaansche vrouw ben? want de Joden houden geene gemeenschap met de Samaritanen.
10 Jezus antwoordde en zeide tot haar: indien gij de gave Gods kendet, en wie hij is, die tot u zegt: geef mij te drinken; zoo zoudt gij van hem hebben begeerd, en hij zoude u levend water gegeven hebben.
11 De vrouw zeide tot hem: Heere! gij hebt niet om mede te putten, en de put is diep; van waar hebt gij dan het levend water?
12 Zijt gij meerder dan onze va-

der Jakob, die ons den put gegeven heeft? en hij zelf heeft daaruit gedronken, en zijne kinderen, en zijn vee.
13 Jezus antwoordde en zeide tot haar : een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten:
14 Maar zoo wie gedronken zal hebben van het water, dat ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat ik hem zal geven, zal in hem worden eene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.
15 De vrouw zeide tot hem : Heere! geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet *moet* komen, om te putten.
16 Jezus zeide tot haar : ga heen, roep uwen man, en kom hier.
17 De vrouw antwoordde en zeide : ik heb geenen man. Jezus zeide tot haar : gij hebt wel gezegd : ik heb geenen man.
18 Want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd.
19 De vrouw zeide tot hem : Heere! ik zie, dat gij een Profeet zijt.
20 Onze vaders hebben op dezen berg aangebeden; en gijlieden zegt, dat te Jerûzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.
21 Jezus zeide tot haar : vrouw! geloof mij, de ure komt, wanneer gijlieden, noch op dezen berg, noch te Jerûzalem, den Vader zult aanbidden.
22 Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet; wij aanbidden, wat wij weten : want de zaligheid is uit de Joden.
23 Maar de ure komt, en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid : want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem *alzoo* aanbidden.
24 God is een geest, en die Hem aanbidden, moeten *Hem* aanbidden in geest en waarheid.
25 De vrouw zeide tot hem : ik weet, dat de Messias komt (die genaamd wordt Christus); wanneer die zal gekomen zijn, zoo zal hij ons alle dingen verkondigen.
26 Jezus zeide tot haar : ik ben het, die met u spreek.
27 En daarop kwamen zijne discipelen, en verwonderden zich, dat hij met eene vrouw sprak. Nogtans zeide niemand : wat vraagt gij? of, wat spreekt gij met haar?
28 Zoo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging heen in de stad, en zeide tot de lieden :
29 Komt, ziet een' mensch, die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb : is deze niet de Christus?
30 Zij dan gingen uit de stad, en kwamen tot hem.
31 En ondertusschen baden hem de discipelen, zeggende : Rabbi, eet!
32 Maar hij zeide tot hen : ik heb eene spijze om te eten, die gij niet weet.

33 Zoo zeiden dan de discipelen
tegen elkander: heeft hem iemand
te eten gebragt?
34 Jezus zeide tot hen: mijne
spijze is, dat ik doe den wil desgenen, die mij gezonden heeft, en zijn werk volbrenge.
35 Zegt gijlieden niet: het zijn
nog vier maanden, en *dan* komt de oogst? Ziet, ik zeg u: heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten.
36 En die maait, ontvangt loon,
en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich te zamen verblijde, beide die zaait en die maait.
37 Want hierin is die spreuk
waarachtig: een ander is het, die zaait, en een ander, die maait.
38 Ik heb u uitgezonden, om te
maaijen hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan.
39 En velen der Samaritanen uit
die stad geloofden in hem, om het woord der vrouw, die getuigde: hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.
40 Als dan de Samaritanen tot
hem gekomen waren, baden zij hem, dat hij bij hen bleve; en hij bleef aldaar twee dagen.
41 En er geloofden er veel meer
om zijns woords wil;
42 En zeiden tot de vrouw: wij
gelooven niet meer om uws zeggens wil: want wij zelven hebben *hem* gehoord, en weten, dat deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.
43 En na de twee dagen ging hij
van daar, en ging heen naar Galiléa:
44 Want Jezus heeft zelf getuigd,
dat een Profeet in zijn eigen vaderland geene eere heeft.
45 Als hij dan in Galiléa kwam,
ontvingen hem de Galileërs, gezien hebbende al de dingen, die hij te Jerûzalem op het feest gedaan had: want ook zij waren tot het feest gegaan.
46 Zoo kwam dan Jezus we-
derom te Kana in Galiléa, waar hij het water wijn gemaakt had. En er was een zeker Koninklijk *hoveling,* wiens zoon krank was te Kapernaüm.
47 Deze, gehoord hebbende, dat
Jezus uit Judéa in Galiléa kwam, ging tot hem, en bad hem, dat hij afkwame, en zijnen zoon gezond maakte: want hij lag op zijn sterven.
48 Jezus dan zeide tot hem: ten
zij dat gijlieden teekenen en wonderen ziet, zoo zult gij niet gelooven.
49 De Koninklijke *hoveling* zeide
tot hem: Heere! kom af, eer mijn kind sterft.
50 Jezus zeide tot hem: ga
heen, uw zoon leeft. En de mensch geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en ging heen.
51 En als hij nu afging, kwamen
hem zijne dienstknechten te ge-

moet, en boodschapten, zeggende: uw kind leeft!

52 Zoo vraagde hij dan van hen de ure, in welke het beter met hem geworden was. En zij zeiden tot hem: gisteren te zeven uren verliet hem de koorts.

53 De vader bekende dan, dat het in dezelve ure *was,* in dewelke Jezus tot hem gezegd had: uw zoon leeft. En hij geloofde zelf, en zijn geheele huis.

54 Dit tweede teeken heeft Jezus wederom gedaan, als hij uit Judéa in Galiléa gekomen was.

HOOFDSTUK V.

NA dezen was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jerùzalem.

2 En er is te Jerùzalem, aan de schaaps*poort,* een badwater, hetwelk in het Hebreeuwsch toegenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen.

3 In dezelve lag eene groote menigte van kranken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters.

4 Want een Engel daalde neder op zekeren tijd in dat badwater, en beroerde het water; die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was.

5 En aldaar was een zeker mensch, die acht en dertig jaren krank gelegen had.

6 Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem: wilt gij gezond worden?

7 De kranke antwoordde hem: Heere! ik heb geen' mensch, om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt; en terwijl ik kome, zoo daalt een ander vóór mij neder.

8 Jezus zeide tot hem: sta op, neem uw beddeken op, en wandel.

9 En terstond werd de mensch gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde. En het was Sabbat op denzelven dag.

10 De Joden zeiden dan tot dengenen, die genezen was: het is Sabbat, het is u niet geoorloofd het beddeken te dragen.

11 Hij antwoordde hun: die mij gezond gemaakt heeft, die heeft mij gezegd: neem uw beddeken op, en wandel.

12 Zij vraagden hem dan: wie is de mensch, die u gezegd heeft: neem uw beddeken op, en wandel?

13 En die gezond gemaakt was, wist niet, wie hij was: want Jezus was ontweken, alzoo er eene *groote* schare in die plaats was.

14 Daarna vond hem Jezus in den tempel, en zeide tot hem: zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.

15 De mensch ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was, die hem gezond gemaakt had.

16 En daarom vervolgden de Jo-
den Jezus, en zochten hem te
dooden, omdat hij deze dingen op
den Sabbat deed.
17 En Jezus antwoordde hun :
mijn Vader werkt tot nu toe, en
ik werk *ook*.
18 Daarom zochten dan de Joden
te meer hem te dooden, omdat hij
niet alleen den Sabbat brak, maar
ook zeide, dat God zijn eigen Va-
der was, zich zelven Gode even-
gelijk makende.
19 Jezus dan antwoordde, en
zeide tot hen : voorwaar, voor-
waar zeg ik u : de Zoon kan niets
van zich zelven doen, ten zij hij
den Vader dat ziet doen : want
zoo wat die doet, hetzelve doet
ook de Zoon desgelijks.
20 Want de Vader heeft den
Zoon lief, en toont hem alles,
wat Hij doet; en Hij zal hem groo-
ter werken toonen dan deze, op-
dat gij u verwondert.
21 Want gelijk de Vader de doo-
den opwekt en levend maakt, al-
zoo maakt ook de Zoon levend,
die hij wil.
22 Want ook de Vader oordeelt
niemand, maar heeft al het oor-
deel den Zoon gegeven;
23 Opdat zij allen den Zoon
eeren, gelijk zij den Vader eeren.
Die den Zoon niet eert, eert den
Vader niet, die hem gezonden
heeft.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik u :
die mijn woord hoort, en gelooft
Hem, die mij gezonden heeft, die
heeft het eeuwige leven, en komt
niet in de verdoemenis, maar is uit
den dood overgegaan in het leven.
25 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : de ure komt, en is nu, wan-
neer de dooden zullen hooren de
stem des Zoons Gods, en die ze
gehoord hebben, zullen leven.
26 Want gelijk de Vader het le-
ven heeft in zich zelven, alzoo
heeft Hij ook den Zoon gegeven,
het leven te hebben in zich zelven;
27 En heeft hem magt gegeven,
ook gerigt te houden, omdat hij des
menschen Zoon is.
28 Verwondert u daar niet over :
want de ure komt, in welke allen,
die in de graven zijn, zijne stem
zullen hooren;
29 En zullen uitgaan, die het
goede gedaan hebben, tot de op-
standing des levens, en die het
kwade gedaan hebben, tot de op-
standing der verdoemenis.
30 Ik kan van mij zelven niets
doen. Gelijk ik hoore, oordeele ik,
en mijn oordeel is regtvaardig :
want ik zoek niet mijnen wil, maar
den wil des Vaders, die mij gezon-
den heeft.
31 Indien ik van mij zelven ge-
tuig, mijne getuigenis is niet waar-
achtig.
32 Er is een ander, die van mij
getuigt, en ik weet, dat de ge-
tuigenis, welke hij van mij getuigt,
waarachtig is.
33 Gijlieden hebt tot Johannes
gezonden, en hij heeft der waar-
heid getuigenis gegeven.

34 Doch ik neem geene getuigenis van een' mensch; maar dit zeg ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden.

35 Hij was eene brandende en lichtende kaars; en gij hebt uliedden voor eenen korten tijd in zijn licht willen verheugen.

36 Maar ik heb eene getuigenis meerder, dan *die* van Johannes: want de werken, die mij de Vader gegeven heeft, om die te volbrengen, dezelve werken, die ik doe, getuigen van mij, dat mij de Vader gezonden heeft.

37 En de Vader, die mij gezonden heeft, die heeft zelf van mij getuigd. Gij hebt noch zijne stem ooit gehoord, noch zijne gedaante gezien.

38 En zijn woord hebt gij niet in u blijvende; want gij gelooft dien niet, dien Hij gezonden heeft.

39 Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van mij getuigen.

40 En gij wilt tot mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.

41 Ik neem geene eer van menschen;

42 Maar ik ken uliedden, dat gij de liefde Gods in u zelven niet hebt.

43 Ik ben gekomen in den naam mijns Vaders, en gij neemt mij niet aan: zoo een ander komt in zijnen eigen' naam, dien zult gij aannemen.

44 Hoe kunt gij gelooven, gij die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?

45 Meent niet, dat ik u verklagen zal bij den Vader; die u verklaagt, is Mozes, op welken gij gehoopt hebt.

46 Want indien gij Mozes geloofdet, zoo zoudt gij mij gelooven: want hij heeft van mij geschreven.

47 Maar zoo gij zijne schriften niet gelooft, hoe zult gij mijne woorden gelooven?

HOOFDSTUK VI.

NA dezen vertrok Jezus over de zee van Galiléa, welke is *de zee* van Tibérias.

2 En hem volgde eene groote schare, omdat zij zijne teekenen zagen, die hij deed aan de kranken.

3 En Jezus ging op den berg, en zat aldaar neder met zijne discipelen.

4 En het Pascha, het feest der Joden, was nabij.

5 Jezus dan, de oogen opheffende, en ziende, dat eene groote schare tot hem kwam, zeide tot Filippus: van waar zullen wij brooden koopen, opdat dezen eten mogen?

6 (Doch dit zeide hij, hem beproevende; want hij wist zelf, wat hij doen zou.)

7 Filippus antwoordde hem: voor twee honderd penningen brood is voor dezen niet genoeg, opdat

een iegelijk van hen een weinig
neme.
8 Eén van zijne discipelen, *na-*
melijk Andréas, de broeder van
Simon Petrus, zeide tot hem :
9 Hier is een jongsken, dat vijf
gerstebrooden heeft, en twee visch-
jes; maar wat zijn deze onder
zoo velen?
10 En Jezus zeide : doet de men-
schen nederzitten. En er was veel
gras in die plaats. Zoo zaten dan
de mannen neder, omtrent vijf
duizend in getal.
11 En Jezus nám de brooden, en
gedankt hebbende, deelde hij ze
den discipelen, en de discipelen
dengenen, die nedergezeten wa-
ren; desgelijks ook van de visch-
jes, zoo veel zij wilden.
12 En als zij verzadigd waren,
zeide hij tot zijne discipelen : ver-
gadert de overgeschotene brok-
ken, opdat er niets verloren ga.
13 Zij vergaderden ze dan, en
vulden twaalf korven met brok-
ken van de vijf gerstebrooden,
welke overgeschoten waren den-
genen, die gegeten hadden.
14 De menschen dan, gezien
hebbende het teeken, dat Jezus
gedaan had, zeiden : deze is waar-
lijk de Profeet, die in de wereld
komen zou.
15 Jezus dan, wetende, dat zij
zouden komen, en hem met ge-
weld nemen, opdat zij hem Ko-
ning maakten, ontweek wederom
op den berg, hij zelf alleen.
16 En als het avond geworden
was, gingen zijne discipelen af
naar de zee.
17 En in het schip gegaan zijnde,
kwamen zij over de zee naar Ka-
pernaüm. En het was alreede duis-
ter geworden, en Jezus was tot
hen niet gekomen.
18 En de zee verhief zich, over-
mits er een groote wind waaide.
19 En als zij omtrent vijf en
twintig of dertig stadiën gevaren
waren, zagen zij Jezus, wande-
lende op de zee, en komende bij
het schip; en zij werden bevreesd.
20 Maar hij zeide tot hen : ik
ben het, zijt niet bevreesd.
21 Zij hebben dan hem gewillig-
lijk in het schip genomen; en ter-
stond kwam het schip aan het land,
daar zij naar toe voeren.
22 Des anderen daags de schare,
die aan de andere zijde der zee
stond, ziende, dat aldaar geen an-
der scheepje was dan dat ééne,
daar zijne discipelen ingegaan wa-
ren, en dat Jezus met zijne disci-
pelen in dat scheepje niet was ge-
gaan, maar *dat* zijne discipelen
alleen weggevaren waren;
23 (Doch er kwamen andere
scheepjes van Tibérias, nabij de
plaats, waar zij het brood gegeten
hadden, als de Heer gedankt had.)
24 Toen dan de schare zag, dat
Jezus aldaar niet was, noch zijne
discipelen, zoo gingen zij ook in
de schepen, en kwamen te Kaper-
naüm, zoekende Jezus.
25 En als zij hem gevonden had-
den, over de zee, zeiden zij tot

hem : Rabbi! wanneer zijt gij hier gekomen?

26 Jezus antwoordde hun en zeide : voorwaar, voorwaar zeg ik u : gij zoekt mij, niet omdat gij teekenen gezien hebt, maar omdat gij van de brooden gegeten hebt, en verzadigd zijt.

27 Werkt niet *om* de spijs, die vergaat, maar *om* de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des menschen ulieden geven zal : want dezen heeft God de Vader verzegeld.

28 Zij zeiden dan tot hem : wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?

29 Jezus antwoordde en zeide tot hen : dit is het werk Gods, dat gij gelooft in hem, dien Hij gezonden heeft.

30 Zij zeiden dan tot hem : wat teeken doet gij dan, opdat wij het mogen zien, en u gelooven? wat werkt gij?

31 Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn; gelijk geschreven is : Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten.

32 Jezus dan zeide tot hen : voorwaar, voorwaar zeg ik u : Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel; maar mijn Vader geeft u dat ware brood uit den hemel.

33 Want het brood Gods is hij, die uit den hemel nederdaalt, en die der wereld het leven geeft.

34 Zij zeiden dan tot hem : Heere! geef ons altijd dit brood.

35 En Jezus zeide tot hen : ik ben het brood des levens: die tot mij komt, zal geenszins hongeren, en die in mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.

36 Maar ik heb u gezegd, dat gij mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet.

37 Al wat mij de Vader geeft, zal tot mij komen: en die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen.

38 Want ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat ik mijnen wil zou doen, maar den wil desgenen, die mij gezonden heeft.

39 En dit is de wil des Vaders, die mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage.

40 En dit is de wil desgenen, die mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

41 De Joden dan murmureerden over hem, omdat hij gezegd had : ik ben het brood, dat uit den hemel nedergedaald is.

42 En zij zeiden : is deze niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? hoe zegt deze dan : ik ben uit den hemel nedergedaald?

43 Jezus antwoordde dan, en zeide tot hen : murmureert niet onder elkander.

44 Niemand kan tot mij komen, ten zij dat de Vader, die mij gezon-

den heeft, hem trekke; en ik zal
hem opwekken ten uitersten dage.
45 Er is geschreven in de Profe-
ten : en zij zullen allen van God
geleerd zijn. Een iegelijk dan, die
het van den Vader gehoord en ge-
leerd heeft, die komt tot mij.
46 Niet dat iemand den Vader
gezien heeft, dan die van God is;
deze heeft den Vader gezien.
47 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : die in mij gelooft, heeft het
eeuwige leven.
48 Ik ben het brood des levens.
49 Uwe vaders hebben het manna
gegeten in de woestijn, en zij zijn
gestorven.
50 Dit is het brood, dat uit den
hemel nederdaalt, opdat de mensch
daarvan ete, en niet sterve.
51 Ik ben dat levende brood, dat
uit den hemel nedergedaald is;
zoo iemand van dit brood eet, die
zal in der eeuwigheid leven. En
het brood, dat ik geven zal, is mijn
vleesch, hetwelk ik geven zal voor
het leven der wereld.
52 De Joden dan streden onder
elkander, zeggende : hoe kan ons
deze *zijn* vleesch te eten geven?
53 Jezus dan zeide tot hen : voor-
waar, voorwaar zeg ik ulieden :
ten zij dat gij het vleesch des
Zoons des menschen eet, en zijn
bloed drinkt, zoo hebt gij geen le-
ven in u zelven.
54 Die mijn vleesch eet, en mijn
bloed drinkt, die heeft het eeuwige
leven; en ik zal hem opwekken
ten uitersten dage.
55 Want mijn vleesch is waarlijk
spijs, en mijn bloed is waarlijk
drank.
56 Die mijn vleesch eet, en mijn
bloed drinkt, die blijft in mij, en
ik in hem.
57 Gelijkerwijs mij de levende
Vader gezonden heeft, en ik leve
door den Vader; *alzoo* die mij eet,
dezelve zal leven door mij.
58 Dit is het brood, dat uit den
hemel nedergedaald is; niet gelijk
uwe vaders het manna gegeten
hebben, en zijn gestorven. Die dit
brood eet, zal in der eeuwigheid
leven.
59 Deze dingen zeide hij in de
Synagoge, leerende te Kapernaüm.
60 Velen dan van zijne discipe-
len, *dit* hoorende, zeiden : deze
rede is hard; wie kan dezelve hoo-
ren?
61 Jezus nu, wetende bij zich
zelven, dat zijne discipelen daaro-
ver murmureerden, zeide tot hen:
ergert ulieden dit?
62 *Wat zou het* dan *zijn,* zoo
gij den Zoon des menschen zaagt
opvaren, daar hij te voren was?
63 De Geest is het, die levend
maakt; het vleesch is niet nut.
De woorden, die ik tot u spreek,
zijn geest en zijn leven.
64 Maar er zijn sommigen van
ulieden, die niet gelooven. Want
Jezus wist van den beginne, wie
zij waren, die niet geloofden, en
wie hij was, die hem verraden
zou.
65 En hij zeide : daarom heb ik

u gezegd, dat niemand tot mij ko-
men kan, ten zij dat het hem ge-
geven zij van mijnen Vader.
66 Van toen af gingen velen zij-
ner discipelen terug, en wandelden
niet meer met hem.
67 Jezus dan zeide tot de twaal-
ven : wilt gijlieden ook niet weg-
gaan?
68 Simon Petrus dan antwoordde
hem : Heere! tot wien zullen wij
heengaan? gij hebt de woorden des
eeuwigen levens.
69 En wij hebben geloofd en be-
kend, dat gij zijt de Christus, de
Zoon des levenden Gods.
70 Jezus antwoordde hun : heb
ik niet u twaalf uitverkoren? en
één uit u is een duivel.
71 En hij zeide *dit van* Judas,
Simons *zoon,* Iskáriot : want deze
zou hem verraden, zijnde één van
de twaalven.

HOOFDSTUK VII.

EN na dezen wandelde Jezus
in Galiléa : want hij wilde in
Judéa niet wandelen, omdat de Jo-
den hem zochten te dooden.
2 En het feest der Joden, *name-
lijk* de *loof*hutten-zetting, was
nabij.
3 Zoo zeiden dan zijne broeders
tot hem : vertrek van hier, en ga
heen in Judéa, opdat ook uwe dis-
cipelen uwe werken mogen aan-
schouwen, die gij doet.
4 Want niemand doet iets in het
verborgen, en zoekt zelf, dat men
opentlijk van hem spreke. Indien
gij deze dingen doet, zoo openbaar
u zelven aan de wereld.
5 Want ook zijne broeders ge-
loofden niet in hem.
6 Jezus dan zeide tot hen : mijn
tijd is nog niet hier; maar uw tijd
is altijd bereid.
7 De wereld kan ulieden niet
haten, maar mij haat zij, omdat
ik van dezelve getuig, dat hare
werken boos zijn.
8 Gaat gijlieden op tot dit feest;
ik ga nog niet op tot dit feest :
want mijn tijd is nog niet vervuld.
9 En als hij deze dingen tot hen
gezegd had, bleef hij in Galiléa.
10 Maar als zijne broeders opge-
gaan waren, toen ging hij ook zelf
op tot het feest, niet opentlijk,
maar als in het verborgen.
11 De Joden dan zochten hem
in het feest, en zeiden : waar is
hij?
12 En er was veel gemurmels
van hem onder de scharen. Som-
migen zeiden : hij is goed; en an-
deren zeiden : neen, maar hij ver-
leidt de schare.
13 Nogtans sprak niemand vrij-
moediglijk van hem, om de vrees
der Joden.
14 Doch als het nu in het mid-
den van het feest was, zoo ging
Jezus op in den tempel, en leerde.
15 En de Joden verwonderden
zich, zeggende : hoe weet deze de
Schriften, daar hij ze niet geleerd
heeft?
16 Jezus antwoordde hun, en
zeide : mijne leer is mijne niet,

maar desgenen, die mij gezonden
heeft.
17 Zoo iemand wil deszelfs wil
doen, die zal van deze leer beken-
nen, of zij uit God is, dan *of* ik
van mij zelven spreek.
18 Die van zich zelven spreekt,
zoekt zijne eigene eer; maar die
de eer zoekt desgenen, die hem
gezonden heeft, die is waarach-
tig, en geene ongeregtigheid is in
hem.
19 Heeft Mozes u niet de wet
gegeven? en niemand van u doet
de wet. Wat zoekt gij mij te doo-
den?
20 De schare antwoordde en
zeide: gij hebt den duivel, wie
zoekt u te dooden?
21 Jezus antwoordde en zeide
tot hen: één werk heb ik gedaan,
en gij verwondert u allen.
22 Daarom heeft Mozes ulieden
de besnijdenis gegeven, (niet dat
zij uit Mozes is, maar uit de va-
deren) en gij besnijdt een' mensch
op den Sabbat.
23 Indien een mensch de besnij-
denis ontvangt op den Sabbat, op-
dat de wet van Mozes niet gebro-
ken worde; zijt gij toornig op mij,
dat ik eenen geheelen mensch ge-
zond gemaakt heb op den Sab-
bat?
24 Oordeelt niet naar het aan-
zien, maar oordeelt een regtvaar-
dig oordeel.
25 Sommigen dan uit die van
Jerûzalem zeiden: is deze niet,
dien zij zoeken te dooden?
26 En ziet, hij spreekt vrijmoe-
diglijk, en zij zeggen hem niets.
Zouden nu wel de Oversten waar-
lijk weten, dat deze waarlijk is de
Christus?
27 Doch van dezen weten wij,
van waar hij is; maar de Christus,
wanneer hij komen zal, zoo zal
niemand weten, van waar hij is.
28 Jezus dan riep in den tempel,
leerende en zeggende: en gij kent
mij, en gij weet, van waar ik ben;
en ik ben van mij zelven niet ge-
komen, maar Hij is waarachtig,
die mij gezonden heeft, welken
gijlieden niet kent.
29 Maar ik ken Hem, want ik
ben van Hem, en Hij heeft mij
gezonden.
30 Zij zochten hem dan te grij-
pen; maar niemand sloeg de hand
aan hem, want zijne ure was nog
niet gekomen.
31 En velen uit de schare ge-
loofden in hem, en zeiden: wan-
neer de Christus zal gekomen zijn,
zal hij ook meer teekenen doen
dan die, welke deze gedaan heeft?
32 De Farizeën hoorden, dat de
schare dit van hem murmelde;
en de Farizeën en de Overpriesters
zonden dienaren, opdat zij hem
grijpen zouden.
33 Jezus dan zeide tot hen: nog
eenen kleinen tijd ben ik bij u, en
ik ga heen tot dengenen, die mij
gezonden heeft.
34 Gij zult mij zoeken, en gij
zult *mij* niet vinden; en waar ik
ben, kunt gij niet komen.

35 De Joden dan zeiden tot elkander : waar zal deze heengaan, dat wij hem niet zullen vinden? Zal hij tot de verstrooide Grieken gaan, en de Grieken leeren?

36 Wat is dit voor eene rede, die hij gezegd heeft : gij zult mij zoeken, en zult *mij* niet vinden; en waar ik ben, kunt gij niet komen?

37 En op den laatsten dag, *zijnde* den grooten *dag* van het feest, stond Jezus en riep, zeggende : zoo iemand dorst, die kome tot mij en drinke.

38 Die in mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stroomen des levenden waters zullen uit zijnen buik vloeijen.

39 (En dit zeide hij van den Geest, denwelken ontvangen zouden, die in hem gelooven : want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.)

40 Velen dan uit de schare, deze rede hoorende, zeiden : deze is waarlijk de Profeet.

41 Anderen zeiden : deze is de Christus. En anderen zeiden : zal dan de Christus uit Galiléa komen?

42 Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zade Davids, en van het vlek Beth-lehem, waar David was?

43 Er werd dan tweedragt onder de schare, om zijnentwil.

44 En sommigen van hen wilden hem grijpen; maar niemand sloeg de handen aan hem.

45 De dienaars dan kwamen tot de Overpriesters en Farizeën; en die zeiden tot hen : waarom hebt gij hem niet gebragt?

46 De dienaars antwoordden : nooit heeft een mensch alzoo gesproken, gelijk deze mensch.

47 De Farizeën dan antwoordden hun : zijt ook gijlieden verleid?

48 Heeft iemand uit de Oversten in hem geloofd, of uit de Farizeën?

49 Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt!

50 Nicodemus zeide tot hen, welke des nachts tot hem gekomen was, zijnde één uit hen :

51 Oordeelt ook onze wet den mensch, ten zij dat zij eerst van hem gehoord heeft, en verstaat, wat hij doet?

52 Zij antwoordden en zeiden tot hem : zijt gij ook uit Galiléa? Onderzoek en zie, dat uit Galiléa geen Profeet opgestaan is.

53 En een iegelijk ging heen naar zijn huis.

HOOFDSTUK VIII.

MAAR Jezus ging naar den Olijfberg.

2 En des morgens vroeg kwam hij wederom in den tempel, en al het volk kwam tot hem; en nedergezeten zijnde, leerde hij hen.

3 En de Schriftgeleerden en de Farizeën bragten tot hem eene vrouw, in overspel gegrepen;

4 En haar gesteld hebbende in

het midden, zeiden zij tot hem :
Meester! deze vrouw is op de
daad zelve gegrepen, overspel be-
gaande.
5 En Mozes heeft ons in de wet
geboden, dat dezulken gesteenigd
zullen worden; gij dan, wat zegt
gij?
6 En dit zeiden zij, hem verzoe-
kende, opdat zij *iets* hadden, om
hem te beschuldigen. Maar Jezus,
nederbukkende, schreef met den
vinger in de aarde.
7 En als zij hem bleven vragen,
rigtte hij zich op, en zeide tot
hen : die van ulieden zonder
zonde is, werpe eerst den steen
op haar.
8 En wederom nederbukkende,
schreef hij in de aarde.
9 Maar zij, *dit* hoorende, en van
hun geweten overtuigd zijnde,
gingen uit, de één na den anderen,
beginnende van de oudsten tot de
laatsten; en Jezus werd alleen ge-
laten, en de vrouw in het midden
staande.
10 En Jezus, zich oprigtende,
en niemand ziende dan de vrouw,
zeide tot haar : vrouw! waar zijn
deze uwe beschuldigers? heeft u
niemand veroordeeld?
11 En zij zeide : niemand, Heere!
En Jezus zeide tot haar : zoo ver-
oordeele ik u ook niet; ga heen,
en zondig niet meer.
12 Jezus dan sprak wederom tot
henlieden, zeggende : ik ben het
licht der wereld; die mij volgt,
zal in de duisternis niet wan-
delen, maar zal het licht des le-
vens hebben.
13 De Farizeën dan zeiden tot
hem : gij getuigt van u zelven;
uwe getuigenis is niet waarachtig.
14 Jezus antwoordde, en zeide
tot hen : hoewel ik van mij zelven
getuig, zoo is *nogtans* mijne ge-
tuigenis waarachtig : want ik weet,
van waar ik gekomen ben, en
waar ik heenga; maar gijlieden
weet niet, van waar ik kome, en
waar ik heenga.
15 Gij oordeelt naar het vleesch;
ik oordeel niemand.
16 En indien ik ook oordeel,
mijn oordeel is waarachtig : want
ik ben niet alleen, maar ik en de
Vader, die mij gezonden heeft.
17 En er is ook in uwe wet ge-
schreven, dat de getuigenis van
twee menschen waarachtig is.
18 Ik ben het, die van mij zelven
getuig, en de Vader, die mij ge-
zonden heeft, getuigt van mij.
19 Zij dan zeiden tot hem : waar
is uw Vader? Jezus antwoordde :
gij kent noch mij, noch mijnen
Vader; indien gij mij kendet, zoo
zoudt gij ook mijnen Vader ken-
nen.
20 Deze woorden sprak Jezus bij
de schatkist, leerende in den tem-
pel; en niemand greep hem, want
zijne ure was nog niet gekomen.
21 Jezus dan zeide wederom tot
hen : ik ga heen, en gij zult mij
zoeken, en in uwe zonde zult gij
sterven; waar ik heenga, kunt
gijlieden niet komen.

22 De Joden dan zeiden : zal hij
ook zich zelven dooden, omdat
hij zegt : waar ik heenga, kunt
gijlieden niet komen?
23 En hij zeide tot hen : gijlie-
den zijt van beneden, ik ben van
boven; gij zijt uit deze wereld, ik
ben niet uit deze wereld.
24 Ik heb u dan gezegd, dat gij
in uwe zonden zult sterven : want
indien gij niet gelooft, dat ik *die*
ben, gij zult in uwe zonden ster-
ven.
25 Zij zeiden dan tot hem : wie
zijt gij? En Jezus zeide tot hen :
wat ik van den beginne ulieden
ook zegge.
26 Ik heb vele dingen van u te
zeggen en te oordeelen; maar die
mij gezonden heeft, is waarachtig;
en de dingen, die ik van Hem ge-
hoord heb, dezelve spreek ik tot
de wereld.
27 Zij verstonden niet, dat hij
hun van den Vader sprak.
28 Jezus dan zeide tot hen : wan-
neer gij den Zoon des menschen
zult verhoogd hebben, dan zult
gij verstaan, dat ik *die* ben, en
dat ik van mij zelven niets doe;
maar deze dingen spreek ik, gelijk
mijn Vader mij geleerd heeft.
29 En die mij gezonden heeft, is
met mij. De Vader heeft mij niet
alleen gelaten, want ik doe altijd,
wat Hem behagelijk is.
30 Als hij deze dingen sprak,
geloofden velen in hem.
31 Jezus dan zeide tot de Joden,
die *in* hem geloofden : indien gij-
lieden in mijn woord blijft, zoo
zijt gij waarlijk mijne discipelen;
32 En zult de waarheid verstaan,
en de waarheid zal u vrijmaken.
33 Zij antwoordden hem : wij
zijn Abrahams zaad, en hebben
nooit iemand gediend; hoe zegt gij
dan : gij zult vrij worden?
34 Jezus antwoordde hun : voor-
waar, voorwaar zeg ik u : een
iegelijk, die de zonde doet, is een
dienstknecht der zonde.
35 En de dienstknecht blijft niet
eeuwiglijk in het huis, de zoon
blijft er eeuwiglijk.
36 Indien dan de Zoon u zal
vrijgemaakt hebben, zoo zult gij
waarlijk vrij zijn.
37 Ik weet, dat gij Abrahams
zaad zijt; maar gij zoekt mij te
dooden, want mijn woord heeft
in u geene plaats.
38 Ik spreek, wat ik bij mijnen
Vader gezien heb; gij doet dan
ook, wat gij bij uwen vader ge-
zien hebt.
39 Zij antwoordden en zeiden
tot hem : Abraham is onze vader.
Jezus zeide tot hen : indien gij
Abrahams kinderen waart, zoo
zoudt gij de werken van Abraham
doen.
40 Maar nu zoekt gij mij te doo-
den, eenen mensch, die u de
waarheid gesproken heb, welke
ik van God gehoord heb. Dat deed
Abraham niet.
41 Gij doet de werken uws va-
ders. Zij zeiden dan tot hem : wij
zijn niet geboren uit hoererij : wij

hebben éénen Vader, *namelijk*
God.
42 Jezus dan zeide tot hen : in-
dien God uw vader ware, zoo
zoudt gij mij liefhebben; want ik
ben van God uitgegaan, en kome
van Hem. Want ik ben ook van
mij zelven niet gekomen, maar
Hij heeft mij gezonden.
43 Waarom kent gij mijne spraak
niet? *Het is*, omdat gij mijn woord
niet kunt hooren.
44 Gij zijt uit den vader den dui-
vel, en wilt de begeerten uws va-
ders doen; die was een menschen-
moorder van den beginne, en is in
de waarheid niet staande gebleven:
want geene waarheid is in hem.
Wanneer hij de leugen spreekt,
zoo spreekt hij uit zijn eigen :
want hij is een leugenaar, en de
vader derzelve *leugen.*
45 Maar mij, omdat ik *u* de
waarheid zeg, gelooft gij niet.
46 Wie van u overtuigt mij van
zonde? En indien ik de waarheid
zeg, waarom gelooft gij mij niet?
47 Die uit God is, hoort de woor-
den Gods; daarom hoort gijlieden
niet, omdat gij uit God niet zijt.
48 De Joden dan antwoordden
en zeiden tot hem : zeggen wij
niet wel, dat gij een Samaritaan
zijt, en den duivel hebt?
49 Jezus antwoordde : ik heb
den duivel niet, maar ik eer mij-
nen Vader, en gij onteert mij.
50 Doch ik zoek mijne eer
niet; er is een, die ze zoekt en
oordeelt.

51 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : zoo iemand mijn woord zal
bewaard hebben, die zal den dood
niet zien in der eeuwigheid.
52 De Joden dan zeiden tot hem :
nu bekennen wij, dat gij den dui-
vel hebt. Abraham is gestorven,
en de Profeten; en zegt gij : zoo
iemand mijn woord bewaard zal
hebben, die zal den dood niet
smaken in der eeuwigheid?
53 Zijt gij meerder, dan onze
vader Abraham, welke gestorven
is? en de Profeten zijn gestorven;
wien maakt gij u zelven?
54 Jezus antwoordde : indien ik
mij zelven eere, zoo is mijne eer
niets; mijn Vader is het, die mij
eert, welken gij zegt, dat uw God
is.
55 En gij kent Hem niet, maar ik
ken Hem; en indien ik zeg, dat ik
Hem niet ken, zoo zal ik ulieden
gelijk zijn, *dat is* een leugenaar;
maar ik ken Hem, en bewaar zijn
woord.
56 Abraham, uw vader, heeft
met verheuging verlangd, opdat
hij mijnen dag zien zou; en hij
heeft *hem* gezien, en is verblijd
geweest.
57 De Joden dan zeiden tot hem :
gij hebt nog geen vijftig jaren, en
hebt gij Abraham gezien?
58 Jezus zeide tot hen : voor-
waar, voorwaar zeg ik u : eer
Abraham was, ben ik.
59 Zij namen dan steenen op, dat
zij ze op hem wierpen. Maar Je-
zus verbergde zich, en ging uit

den tempel, gaande door het midden van hen; en ging alzoo voorbij.

HOOFDSTUK IX.

EN voorbijgaande, zag hij eenen mensch, blind van de geboorte af.
2 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Rabbi! wie heeft er gezondigd, deze, of zijne ouders, dat hij blind zou geboren worden?
3 Jezus antwoordde: noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders; maar *dit is geschied*, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.
4 Ik moet werken de werken desgenen, die mij gezonden heeft, zoo lang het dag is; de nacht komt, wanneer niemand werken kan.
5 Zoo lang ik in de wereld ben, zoo ben ik het licht der wereld.
6 Dit gezegd hebbende, spoog hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de oogen des blinden;
7 En zeide tot hem: ga heen, wasch u in het badwater Silóam ('t welk overgezet wordt, uitgezonden). Hij dan ging heen en wiesch zich, en kwam ziende.
8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij blind was, zeiden: is deze niet, die zat en bedelde?
9 Anderen zeiden: hij is het; en anderen: hij is hem gelijk. Hij zeide: ik ben het.
10 Zij dan zeiden tot hem: hoe zijn u de oogen geopend?
11 Hij antwoordde en zeide: de mensch, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijne oogen, en zeide tot mij: ga heen aan het badwater Silóam, en wasch u. En ik ging heen, en wiesch mij, en ik werd ziende.
12 Zij dan zeiden tot hem: waar is die? Hij zeide: ik weet het niet.
13 Zij bragten hem tot de Farizeën, hem *namelijk*, die te voren blind *geweest was*.
14 En het was Sabbat, als Jezus het slijk maakte, en zijne oogen opende.
15 De Farizeën dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was. En hij zeide tot hen: hij leide slijk op mijne oogen, en ik wiesch mij, en ik zie.
16 Sommigen dan uit de Farizeën zeiden: deze mensch is van God niet, want hij houdt den Sabbat niet. Anderen zeiden: hoe kan een mensch, *die* een zondaar is, zulke teekenen doen? En er was tweedragt onder hen.
17 Zij zeiden wederom tot den blinden: gij, wat zegt gij van hem, dewijl hij uwe oogen geopend heeft? En hij zeide: hij is een Profeet.
18 De Joden dan geloofden van hem niet, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen, die ziende geworden was.

19 En zij vraagden hun, zeggende : is deze uw zoon, welken gij zegt, dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu?
20 Zijne ouders antwoordden hun en zeiden : wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is;
21 Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hem zelven; hij zal van zich zelven spreken.
22 Dit zeiden zijne ouders, omdat zij de Joden vreesden : want de Joden hadden alreede te zamen een besluit gemaakt, zoo iemand hem beleed de Christus te zijn, dat die uit de Synagoge zou geworpen worden.
23 Daarom zeiden zijne ouders : hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hem zelven.
24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mensch, die blind geweest was, en zeiden tot hem : geef God de eer; wij weten, dat deze mensch een zondaar is.
25 Hij dan antwoordde en zeide : of hij een zondaar is, weet ik niet; één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.
26 En zij zeiden wederom tot hem : wat heeft hij u gedaan? hoe heeft hij uwe oogen geopend?
27 Hij antwoordde hun : ik heb het u alreede gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom hooren? wilt gijlieden ook zijne discipelen worden?
28 Zij gaven hem dan scheldwoorden, en zeiden : gij zijt zijn discipel, maar wij zijn discipelen van Mozes.
29 Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft; maar dezen weten wij niet, van waar hij is.
30 De mensch antwoordde en zeide tot hen : hierin is immers *wat* wonders, dat gij niet weet, van waar hij is, en *nogtans* heeft hij mijne oogen geopend.
31 En wij weten, dat God de zondaars niet hoort; maar zoo iemand Godvruchtig is, en zijnen wil doet, dien hoort Hij.
32 Van *alle* eeuwe is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen oogen geopend heeft.
33 Indien deze van God niet ware, hij zou niets kunnen doen.
34 Zij antwoordden, en zeiden tot hem : gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit.
35 Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem vindende, zeide hij tot hem : gelooft gij in den Zoon van God?
36 Hij antwoordde en zeide : wie is hij, Heere! opdat ik in hem moge gelooven?
37 En Jezus zeide tot hem : en gij hebt hem gezien, en die met u spreekt, dezelve is het.
38 En hij zeide : ik geloof, Heere! En hij aanbad hem.
39 En Jezus zeide : ik ben tot een oordeel in deze wereld geko-

men, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.

40 En dit hoorden *eenigen* uit de Farizeeën, die bij hem waren, en zeiden tot hem : zijn wij dan ook blind?

41 Jezus zeide tot hen : indien gij blind waart, zoo zoudt gij geene zonde hebben: maar nu zegt gij : wij zien; zoo blijft dan uwe zonde.

HOOFDSTUK X.

VOORWAAR, voorwaar zeg ik ulieden : die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar.

2 Maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen.

3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen hooren zijne stem: en hij roept zijne schapen bij name, en leidt ze uit.

4 En wanneer hij zijne schapen uitgedreven heeft, zoo gaat hij vóór hen heen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijne stem kennen.

5 Maar eenen vreemden zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden; overmits zij de stem der vreemden niet kennen.

6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet, wat het was, dat hij tot hen sprak.

7 Jezus dan zeide wederom tot hen : voorwaar, voorwaar zeg ik u : ik ben de deur der schapen.

8 Allen, zoo velen als er vóór mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars: maar de schapen hebben hen niet gehoord.

9 Ik ben de deur : indien iemand door mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.

10 De dief komt niet, dan opdat hij stele, en slagte, en verderve; ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben.

11 Ik ben de goede Herder : de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.

12 Maar de huurling, en die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de wolf grijpt ze, en verstrooit de schapen.

13 En de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geene zorg voor de schapen.

14 Ik ben de goede Herder; en ik ken de mijnen, en worde van de mijnen gekend.

15 Gelijkerwijs de Vader mij kent, *alzoo* ken ik ook den Vader; en ik stel mijn leven voor de schapen.

16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet ik ook toebrengen : en zij zullen mijne stem hooren; en het zal worden ééne kudde, *en* één herder.

17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits ik mijn leven afleg, opdat ik hetzelve wederom neme.

18 Niemand neemt hetzelve van mij, maar ik leg het van mij zel-

ven af; ik heb magt hetzelve af te
leggen, en heb magt hetzelve we-
derom te nemen. Dit gebod heb ik
van mijnen Vader ontvangen.
19 Er werd dan wederom twee-
dragt onder de Joden, om dezer
woorden wil.
20 En velen van hen zeiden : hij
heeft den duivel, en is uitzinnig;
wat hoort gij hem?
21 Anderen zeiden: dit zijn geene
woorden eens bezetenen; kan ook
de duivel der blinden oogen ope-
nen?
22 En het was het feest der ver-
nieuwing des tempels te Jerûza-
lem, en het was winter.
23 En Jezus wandelde in den
tempel, in het voorhof van Sa-
lomo.
24 De Joden dan omringden hem,
en zeiden tot hem: hoe lang houdt
gij onze ziel op? indien gij de
Christus zijt, zeg het ons vrij uit.
25 Jezus antwoordde hun : ik
heb het u gezegd, en gij gelooft
het niet. De werken, die ik doe in
den naam mijns Vaders, die ge-
tuigen van mij.
26 Maar gijlieden gelooft niet,
want gij zijt niet van mijne scha-
pen, gelijk ik u gezegd heb.
27 Mijne schapen hooren mijne
stem, en ik ken dezelve, en zij
volgen mij.
28 En ik geef hun het eeuwige
leven; en zij zullen niet verloren
gaan in der eeuwigheid, en nie-
mand zal dezelve uit mijne hand
rukken.
29 Mijn Vader, die ze mij gege-
ven heeft, is meerder dan allen;
en niemand kan ze rukken uit de
hand mijns Vaders.
30 Ik en de Vader zijn één.
31 De Joden dan namen weder-
om steenen op, om hem te stee-
nigen.
32 Jezus antwoordde hun : ik
heb u vele treffelijke werken ge-
toond van mijnen Vader; om welk
werk van die steenigt gij mij?
33 De Joden antwoordden hem,
zeggende: wij steenigen u niet over
eenig goed werk, maar over *Gods-*
lastering, en omdat gij, een mensch
zijnde, u zelven God maakt.
34 Jezus antwoordde hun : is er
niet geschreven in uwe wet : ik
heb gezegd, gij zijt Goden?
35 Indien *de wet* die Goden ge-
naamd heeft, tot welken het woord
Gods geschied is, en de Schrift
niet kan gebroken worden;
36 Zegt gijlieden *tot mij,* dien de
Vader geheiligd en in de wereld
gezonden heeft : gij lastert *God;*
omdat ik gezegd heb : ik ben
Gods Zoon?
37 Indien ik niet doe de werken
mijns Vaders, zoo gelooft mij niet;
38 Maar indien ik ze doe, en zoo
gij mij niet gelooft, zoo gelooft de
werken; opdat gij moogt beken-
nen en gelooven, dat de Vader in
mij is, en ik in Hem.
39 Zij zochten dan wederom
hem te grijpen, en hij ontging uit
hunne hand.
40 En hij ging wederom over de

Jordaan, tot de plaats, waar Johannes eerst doopte; en hij bleef aldaar.

41 En velen kwamen tot hem en zeiden: Johannes deed wel geen teeken; maar alles, wat Johannes van dezen zeide, was waar.

42 En velen geloofden aldaar in hem.

HOOFDSTUK XI.

EN er was een zeker *man* krank, *genaamd* Lázarus, van Bethánië, uit het vlek van Maria en hare zuster Martha.

2 (Maria nu was degene, die den Heer gezalfd heeft met zalf, en zijne voeten afgedroogd heeft met hare haren; welker broeder Lázarus krank was.)

3 Zijne zusters dan zonden tot hem, zeggende: Heere! zie, dien gij liefhebt, is krank.

4 En Jezus, *dat* hoorende, zeide: deze krankheid is niet tot den dood, maar ter heerlijkheid Gods; opdat de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde.

5 Jezus nu had Martha, en hare zuster, en Lázarus lief.

6 Als hij dan gehoord had, dat hij krank was, toen bleef hij *nog* twee dagen in de plaats, waar hij was.

7 Daarna zeide hij verder tot de discipelen: laat ons wederom naar Judéa gaan.

8 De discipelen zeiden tot hem: Rabbi! de Joden hebben u nu *onlangs* gezocht te steenigen, en gaat gij wederom derwaarts?

9 Jezus antwoordde: zijn er niet twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zoo stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet;

10 Maar indien iemand in den nacht wandelt, zoo stoot hij zich, overmits het licht in hem niet is.

11 Dit sprak hij; en daarna zeide hij tot hen: Lázarus, onze vriend, slaapt; maar ik ga heen, om hem uit den slaap op te wekken.

12 Zijne discipelen dan zeiden: Heere! indien hij slaapt, zoo zal hij gezond worden.

13 Doch Jezus had gesproken van zijnen dood; maar zij meenden, dat hij sprak van de rust des slaaps.

14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrij uit: Lázarus is gestorven.

15 En ik ben blijde om uwentwil, dat ik dáár niet geweest ben, opdat gij gelooven moogt; doch laat ons tot hem gaan.

16 Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot *zijne* mede-discipelen: laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven.

17 Jezus dan, gekomen zijnde, vond, dat hij nu vier dagen in het graf geweest was.

18 (Bethánië nu was nabij Jerúzalem, omtrent vijftien stadiën van *daar*.)

19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij haar vertroosten zouden over haren broeder.

20 Martha dan, als zij hoorde, dat Jezus kwam, ging hem te gemoet;

doch Maria bleef in huis zitten.
21 Zoo zeide Martha dan tot Jezus : Heere! waart gij hier geweest, zoo ware mijn broeder niet gestorven:
22 Maar ook nu weet ik, dat alles, wat gij van God begeeren zult, God u het geven zal.
23 Jezus zeide tot haar : uw broeder zal wederopstaan.
24 Martha zeide tot hem : ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage.
25 Jezus zeide tot haar : Ik ben de opstanding en het leven; die in mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven;
26 En een iegelijk, die leeft, en in mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Gelooft gij dat?
27 Zij zeide tot hem : ja Heere! ik heb geloofd, dat gij zijt de Christus, de Zone Gods, die in de wereld komen zou.
28 En dit gezegd hebbende, ging zij heen, en riep Maria, hare zuster, heimelijk, zeggende : de Meester is daar, en hij roept u.
29 Deze, als zij *dat* hoorde, stond haastelijk op, en ging tot hem.
30 (Jezus nu was nog in het vlek niet gekomen, maar was in de plaats, waar hem Martha te gemoet gekomen was.)
31 De Joden dan, die met haar in het huis waren, en haar vertroostten, ziende Maria, dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar, zeggende : zij gaat naar het graf, opdat zij aldaar weene.
32 Maria dan, als zij kwam, waar Jezus was, en hem zag, viel aan zijne voeten, zeggende tot hem : Heere! indien gij hier geweest waart, zoo ware mijn broeder niet gestorven.
33 Jezus dan, als hij haar zag weenen, en de Joden, die met haar kwamen, *ook* weenen, werd zeer bewogen in den geest, en ontroerde zich zelven;
34 En zeide : waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot hem : Heere! kom en zie het.
35 Jezus weende.
36 De Joden dan zeiden : ziet, hoe lief hij hem had!
37 En sommigen uit hen zeiden : kon hij, die de oogen des blinden geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?
38 Jezus dan wederom in zich zelven zeer bewogen zijnde, kwam tot het graf; en het was eene spelonk, en een steen was daarop gelegd.
39 Jezus zeide : neemt den steen weg. Martha, de zuster des gestorvenen, zeide tot hem : Heere! hij riekt nu al, want hij heeft vier dagen *aldaar gelegen.*
40 Jezus zeide tot haar : heb ik u niet gezegd, dat, zoo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?
41 Zij namen dan den steen weg, waar de gestorvene lag. En Jezus hief de oogen opwaarts, en zeide : Vader! ik dank u, dat Gij mij gehoord hebt.

42 Doch ik wist, dat Gij mij al-
tijd hoort: maar om der schare
wil, die rondom staat, heb ik *dit*
gezegd, opdat zij zouden gelooven,
dat Gij mij gezonden hebt.
43 En als hij dit gezegd had,
riep hij met groote stemme : Lá-
zarus, kom uit!
44 En de gestorvene kwam uit,
gebonden aan handen en voeten
met grafdoeken, en zijn aangezigt
was omwonden met eenen zweet-
doek. Jezus zeide tot hen : ont-
bindt hem, en laat hem heen-
gaan.
45 Velen dan uit de Joden, die
tot Maria gekomen waren, en aan-
schouwd hadden, hetgeen Jezus
gedaan had, geloofden in hem.
46 Maar sommigen van hen gin-
gen tot de Farizeën, en zeiden tot
hen, hetgeen Jezus gedaan had.
47 De Overpriesters dan en de
Farizeën vergaderden den Raad,
en zeiden : wat zullen wij doen?
want deze mensch doet vele tee-
kenen.
48 Indien wij hem alzoo laten
geworden, zij zullen allen in hem
gelooven, en de Romeinen zullen
komen, en wegnemen beide onze
plaats en volk.
49 En één uit hen, *namelijk*
Kajafas, die deszelven jaars Hoo-
gepriester was, zeide tot hen : gij
verstaat niets:
50 En gij overlegt niet, dat het
ons nut is, dat één mensch sterve
voor het volk, en het geheele volk
niet verloren ga.
51 En dit zeide hij niet uit zich
zelven; maar, zijnde Hoogepries-
ter deszelven jaars, profeteerde
hij, dat Jezus sterven zou voor
het volk;
52 En niet alleen voor dat volk,
maar opdat hij ook de kinderen
Gods, die verstrooid waren, tot
één zou vergaderen.
53 Van dien dag dan af raad-
slaagden zij te zamen, dat zij hem
dooden zouden.
54 Jezus dan wandelde niet meer
vrijelijk onder de Joden; maar
ging van daar naar het land bij de
woestijn, naar de stad, genaamd
Efraïm, en verkeerde aldaar met
zijne discipelen.
55 En het Pascha der Joden was
nabij, en velen uit dat land gin-
gen op naar Jerûzalem, vóór het
Pascha, opdat zij zich zelven rei-
nigden.
56 Zij zochten dan Jezus, en zei-
den onder elkander, staande in den
tempel : wat dunkt u? *dunkt u,*
dat hij niet komen zal tot het feest?
57 De Overpriesters nu en de
Farizeën hadden een gebod gege-
ven, dat, zoo iemand wist, waar
hij was, hij het zou te kennen ge-
ven, opdat zij hem mogten vangen.

HOOFDSTUK XII.

JEZUS dan kwam zes dagen vóór
het Pascha te Betháníë, daar
Lázarus was, die gestorven was
geweest, welken hij opgewekt had
uit de dooden.
2 Zij bereidden hem dan aldaar

een avondmaal, en Martha diende;
en Lázarus was één van degenen,
die met hem aanzaten.
3 Maria dan, genomen hebbende
een pond zalf van onvervalschten
zeer kostelijken nardus, heeft de
voeten van Jezus gezalfd, en met
hare haren zijne voeten afgedroogd;
en het huis werd vervuld van den
reuk der zalf.
4 Zoo zeide dan één van zijne
discipelen, *namelijk* Judas, Si-
mons *zoon,* Iskáriot, die hem ver-
raden zou :
5 Waarom is deze zalf niet ver-
kocht voor drie honderd pennin-
gen, en den armen gegeven?
6 En dit zeide hij, niet omdat hij
bezorgd was voor de armen, maar
omdat hij een dief was, en de beurs
had, en droeg hetgeen gegeven
werd.
7 Jezus dan zeide : laat af van
haar; zij heeft dit bewaard tegen
den dag mijner begrafenis.
8 Want de armen hebt gijlieden
altijd met u, maar mij hebt gij
niet altijd.
9 Eene groote schare dan der
Joden verstond, dat hij aldaar was;
en zij kwamen, niet alleen om Je-
zus wil, maar opdat zij ook Lázarus
zouden zien, dien hij uit de doo-
den opgewekt had.
10 En de Overpriesters beraad-
slaagden, dat zij ook Lázarus doo-
den zouden.
11 Want velen van de Joden gin-
gen heen om zijnentwil, en geloof-
den in Jezus.
12 Des anderen daags, eene groote
schare, die tot het feest gekomen
was, hoorende, dat Jezus naar Je-
rûzalem kwam,
13 Namen de takken van palm-
boomen, en gingen uit hem te ge-
moet, en riepen : Hosanna! Geze-
gend *is* hij, die komt in den naam
des Heeren, *hij die is* de Koning
Israëls!
14 En Jezus vond eenen jongen
ezel, en zat daarop; gelijk geschre-
ven is :
15 Vrees niet, gij dochter Sion!
zie, uw Koning komt, zittende op
het veulen eener ezelin.
16 Doch dit verstonden zijne dis-
cipelen in het eerst niet; maar als
Jezus verheerlijkt was, toen wer-
den zij indachtig, dat dit van hem
geschreven was, en *dat* zij hem
dit gedaan hadden.
17 De schare dan, die met hem
was, getuigde, dat hij Lázarus uit
het graf geroepen, en hem uit de
dooden opgewekt had.
18 Daarom ging ook de schare
hem te gemoet, overmits zij ge-
hoord had, dat hij dat teeken ge-
daan had.
19 De Farizeeën dan zeiden onder
elkander : ziet gij *wel,* dat gij
gansch niet vordert? ziet, de *ge-
heele* wereld gaat hem na.
20 En er waren sommige Grie-
ken uit degenen, die opgekomen
waren, opdat zij op het feest zou-
den aanbidden;
21 Dezen dan gingen tot Filippus,
die van Beth-sáïda in Galiléa was,

en baden hem, zeggende : heer!
wij wilden Jezus *wel* zien.
22 Filippus kwam en zeide het
Andréas; en Andréas en Filippus
wederom zeiden het Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde hun,
zeggende : de ure is gekomen, dat
de Zoon des menschen zal verheer-
lijkt worden.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : indien het tarwegraan in de
aarde niet valt, en sterft, zoo blijft
hetzelve alleen : maar indien het
sterft, zoo brengt het veel vrucht
voort.
25 Die zijn leven liefheeft, zal
hetzelve verliezen; en die zijn le-
ven haat in deze wereld, zal het-
zelve bewaren tot het eeuwige le-
ven.
26 Zoo iemand mij dient, die
volge mij; en waar ik ben, aldaar
zal ook mijn dienaar zijn. En zoo
iemand mij dient, de Vader zal
hem eeren.
27 Nu is mijne ziel ontroerd : en
wat zal ik zeggen? Vader! verlos
mij uit deze ure! Maar hierom ben
ik in deze ure gekomen.
28 Vader! verheerlijk uwen
naam. Er kwam dan eene stem
uit den hemel, *zeggende :* en Ik
heb *hem* verheerlijkt, en Ik zal
hem wederom verheerlijken.
29 De schare dan, die daar stond,
en *dit* hoorde, zeide, dat er een
donderslag geschied was. Anderen
zeiden : een Engel heeft tot hem
gesproken.
30 Jezus antwoordde en zeide :
niet om mijnentwil is deze stem
geschied, maar om uwentwil.
31 Nu is het oordeel dezer we-
reld : nu zal de Overste dezer we-
reld buiten geworpen worden.
32 En ik, zoo wanneer ik van de
aarde zal verhoogd zijn, zal hen
allen tot mij trekken.
33 (En dit zeide hij, beteeke-
nende, hoedanigen dood hij ster-
ven zou.)
34 De schare antwoordde hem :
wij hebben uit de wet gehoord,
dat de Christus blijft in der eeu-
wigheid : en hoe zegt gij, dat de
Zoon des menschen moet verhoogd
worden? Wie is deze Zoon des
menschen?
35 Jezus dan zeide tot hen : nog
een' kleinen tijd is het licht bij
ulieden; wandelt, terwijl gij het
licht hebt, opdat de duisternis u
niet bevange. En die in de duis-
ternis wandelt, weet niet, waar hij
heengaat.
36 Terwijl gij het licht hebt, ge-
looft in het licht, opdat gij kinde-
ren des lichts moogt zijn. Deze
dingen sprak Jezus; en weggaande
verbergde hij zich van hen.
37 En hoewel hij zoo vele teeke-
nen voor hen gedaan had, *nogtans*
geloofden zij in hem niet;
38 Opdat het woord van Jesaja,
den Profeet, vervuld werd, dat
hij gesproken heeft : Heere! wie
heeft onze prediking geloofd? en
wien is de arm des Heeren geo-
penbaard?
39 Daarom konden zij niet ge-

looven, dewijl Jesaja wederom ge-
zegd heeft :
40 Hij heeft hunne oogen ver-
blind, en hun hart verhard; op-
dat zij met de oogen niet zien, en
met het hart *niet* verstaan, en zij
bekeerd worden, en Ik hen ge-
neze.
41 Dit zeide Jesaja, toen hij zijne
heerlijkheid zag, en van Hem
sprak.
42 Nogtans geloofden ook zelfs
velen uit de Oversten in hem; maar
om der Farizeën wil beleden zij
het niet, opdat zij uit de Synagoge
niet zouden geworpen worden.
43 Want zij hadden de eer der
menschen lief, meer dan de eer
van God.
44 En Jezus riep, en zeide : die
in mij gelooft, gelooft in mij niet,
maar in dengenen, die mij ge-
zonden heeft.
45 En die mij ziet, die ziet den-
genen, die mij gezonden heeft.
46 Ik ben een licht, in de wereld
gekomen, opdat een iegelijk, die
in mij gelooft, in de duisternis niet
blijve.
47 En indien iemand mijne
woorden gehoord, en niet geloofd
zal hebben, ik oordeel hem niet :
want ik ben niet gekomen, opdat
ik de wereld oordeele, maar op-
dat ik de wereld zalig make.
48 Die mij verwerpt, en mijne
woorden niet ontvangt, heeft, die
hem oordeelt; het woord, dat ik
gesproken heb, dat zal hem oor-
deelen ten laatsten dage.
49 Want ik heb uit mij zelven
niet gesproken; maar de Vader,
die mij gezonden heeft, die heeft
mij een gebod gegeven, wat ik
zeggen zal, en wat ik spreken zal.
50 En ik weet, dat zijn gebod
het eeuwige leven is. Hetgeen ik
dan spreek, dat spreek ik alzoo,
gelijk mij de Vader gezegd heeft.

HOOFDSTUK XIII.

EN vóór het feest van het Pa-
scha, Jezus, wetende, dat zijne
ure gekomen was, dat hij uit deze
wereld zou overgaan tot den Va-
der, alzoo hij de zijnen, die in de
wereld waren, liefgehad had, zoo
heeft hij hen liefgehad tot het
einde.
2 En als het avondmaal gedaan
was, (toen nu de duivel in het
hart van Judas, Simons *zoon,* Is-
káriot, gegeven had, dat hij hem
verraden zou)
3 Jezus, wetende, dat de Vader
hem alle dingen in de handen ge-
geven had, en dat hij van God
uitgegaan was, en tot God heen-
ging,
4 Stond op van het avondmaal,
en leide *zijne* kleederen af, en
nemende eenen linnen doek, om-
gordde zich zelven.
5 Daarna goot hij water in het
bekken, en begon de voeten der
discipelen te wasschen, en af te
droogen met den linnen doek,
waarmede hij omgord was.
6 Hij dan kwam tot Simon Pe-
trus; en die zeide tot hem : Heere!

zult gij mij de voeten wasschen?
7 Jezus antwoordde en zeide tot
hem : wat ik doe, weet gij nu niet,
maar gij zult het na dezen ver-
staan.
8 Petrus zeide tot hem : gij zult
mijne voeten niet wasschen in der
eeuwigheid! Jezus antwoordde
hem : indien ik u niet wassche,
gij hebt geen deel met mij.
9 Simon Petrus zeide tot hem :
Heere! niet alleen mijne voeten,
maar ook de handen en het hoofd.
10 Jezus zeide tot hem : die ge-
wasschen is, heeft niet van noode,
dan de voeten te wasschen, maar
is geheel rein. En gijlieden zijt
rein, doch niet allen.
11 Want hij wist, wie hem ver-
raden zou: daarom zeide hij : gij
zijt niet allen rein.
12 Als hij dan hunne voeten ge-
wasschen, en zijne kleederen ge-
nomen had, zat hij wederom aan,
en zeide tot hen : verstaat gij, wat
ik ulieden gedaan heb?
13 Gij heet mij Meester en Heer;
en gij zegt wel, want ik ben het.
14 Indien dan ik, de Heer en de
Meester, uwe voeten gewasschen
heb, zoo zijt gij ook schuldig, elk-
anders voeten te wasschen.
15 Want ik heb u een voorbeeld
gegeven, opdat, gelijkerwijs ik u
gedaan heb, gijlieden ook doet.
16 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : een dienstknecht is niet meer-
der dan zijn heer, noch een gezant
meerder, dan die hem gezonden
heeft.
17 Indien gij deze dingen weet,
zalig zijt gij, zoo gij dezelve doet.
18 Ik zeg niet van u allen : ik
weet, welke ik uitverkoren heb;
maar *dit geschiedt,* opdat de Schrift
vervuld worde : die met mij het
brood eet, heeft tegen mij zijne
verzenen opgeheven.
19 Van nu zeg ik het ulieden,
eer het geschied is, opdat, wan-
neer het geschied zal zijn, gij ge-
looven moogt, dat ik het ben.
20 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : zoo ik iemand zende, wie *dien*
ontvangt, die ontvangt mij; en
wie mij ontvangt, die ontvangt
Hem, die mij gezonden heeft.
21 Jezus, deze dingen gezegd
hebbende, werd ontroerd in den
geest, en betuigde, en zeide : voor-
waar, voorwaar, ik zeg u, dat één
van ulieden mij zal verraden.
22 De discipelen dan zagen op elk-
ander, twijfelende, van wien hij
dat zeide.
23 En één van zijne discipelen
was aanzittende in den schoot van
Jezus, welken Jezus liefhad.
24 Simon Petrus dan wenkte de-
zen, dat hij vragen zou, wie hij
toch ware, van welken hij *dit*
zeide.
25 En deze, vallende op de borst
van Jezus, zeide tot hem : Heere!
wie is het?
26 Jezus antwoordde : deze is
het, dien ik de bete, als ik ze inge-
doopt heb, geven zal. En als hij
de bete ingedoopt had, gaf hij ze
Judas, Simons *zoon,* Iskáriot.

27 En na de bete, toen voer de
Satan in hem. Jezus dan zeide tot
hem : wat gij doet, doe het haaste-
lijk.
28 En dit verstond niemand der-
genen, die aanzaten, waartoe hij
hem *dat* zeide.
29 Want sommigen meenden,
dewijl Judas de beurs had, dat
hem Jezus zeide : koop hetgeen
wij van noode hebben tot het feest;
of, dat hij den armen wat geven
zou.
30 Hij dan, de bete genomen
hebbende, ging terstond uit. En
het was nacht.
31 Als hij dan uitgegaan was,
zeide Jezus : nu is de Zoon des
menschen verheerlijkt, en God is
in hem verheerlijkt.
32 Indien God in hem verheer-
lijkt is, zoo zal ook God hem ver-
heerlijken in zich zelven, en Hij
zal hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens! nog eenen klei-
nen *tijd* ben ik bij u. Gij zult mij
zoeken, en gelijk ik den Joden
gezegd heb : waar ik heenga, kunt
gij niet komen; *alzoo* zeg ik ulie-
den nu ook.
34 Een nieuw gebod geef ik u,
dat gij elkander liefhebt; gelijk ik
u liefgehad heb, dat ook gij elkan-
der liefhebt.
35 Hieraan zullen zij allen be-
kennen, dat gij mijne discipelen
zijt, zoo gij liefde hebt onder elk-
ander.
36 Simon Petrus zeide tot hem :
Heere! waar gaat gij heen? Jezus
antwoordde hem : waar ik heenga,
kunt gij mij nu niet volgen; maar
gij zult mij namaals volgen.
37 Petrus zeide tot hem : Heere!
waarom kan ik u niet volgen? Ik
zal mijn leven voor u zetten.
38 Jezus antwoordde hem : zult
gij uw leven voor mij zetten?
Voorwaar, voorwaar zeg ik u :
de haan zal niet kraaijen, totdat
gij mij driemaal verloochend zult
hebben.

HOOFDSTUK XIV.

UW hart worde niet ontroerd;
gijlieden gelooft in God,
gelooft ook in mij.
2 In het huis mijns Vaders zijn
vele woningen; anderzins zou ik
het u gezegd hebben : ik ga heen
om u plaats te bereiden.
3 En zoo wanneer ik heen zal
gegaan zijn, en u plaats zal bereid
hebben, zoo kome ik weder, en
zal u tot mij nemen, opdat gij ook
zijn moogt, waar ik ben.
4 En waar ik heenga, weet gij,
en den weg weet gij.
5 Thomas zeide tot hem : Heere!
wij weten niet, waar gij heengaat;
en hoe kunnen wij den weg we-
ten?
6 Jezus zeide tot hem : ik ben
de weg, en de waarheid, en het
leven. Niemand komt tot den Va-
der, dan door mij.
7 Indien gijlieden mij gekend
hadt, zoo zoudt gij ook mijnen
Vader gekend hebben; en van nu
kent gij Hem, en hebt Hem gezien.

8 Filippus zeide tot hem : Heere!
toon ons den Vader, en het is ons
genoeg.
9 Jezus zeide tot hem : ben ik
zoo langen tijd met ulieden, en
hebt gij mij niet gekend, Filippus?
Die mij gezien heeft, die heeft den
Vader gezien; en hoe zegt gij :
toon ons den Vader?
10 Gelooft gij niet, dat ik in den
Vader *ben,* en de Vader in mij is?
De woorden, die ik tot ulieden
spreek, spreek ik van mij zelven
niet, maar de Vader, die in mij
blijft, dezelve doet de werken.
11 Gelooft mij, dat ik in den Va-
der *ben,* en de Vader in mij is; en
indien niet, zoo gelooft mij om de
werken zelve.
12 Voorwaar, voorwaar zeg ik
ulieden : die in mij gelooft, de
werken, die ik doe, zal hij ook
doen, en zal meer doen, dan deze :
want ik ga heen tot mijnen Va-
der.
13 En zoo wat gij begeeren zult
in mijnen naam, dat zal ik doen;
opdat de Vader in den Zoon ver-
heerlijkt worde.
14 Zoo gij iets begeeren zult in
mijnen naam, ik zal het doen.
15 Indien gij mij liefhebt, zoo
bewaart mijne geboden.
16 En ik zal den Vader bidden,
en Hij zal u eenen anderen Troos-
ter geven, opdat hij bij u blijve in
der eeuwigheid:
17 *Namelijk* den Geest der
waarheid, welken de wereld niet
kan ontvangen, want zij ziet hem
niet, en kent hem niet; maar gij
kent hem, want hij blijft bij ulie-
den, en zal in u zijn.
18 Ik zal u geene weezen laten;
ik kome *weder* tot u.
19 Nog eenen kleinen *tijd,* en de
wereld zal mij niet meer zien;
maar gij zult mij zien : want ik
leef, en gij zult leven.
20 In dien dag zult gij bekennen,
dat ik in mijnen Vader *ben,* en gij
in mij, en ik in u.
21 Die mijne geboden heeft, en
dezelve bewaart, die is het, die mij
liefheeft: en die mij liefheeft,
zal van mijnen Vader geliefd wor-
den; en ik zal hem liefhebben,
en ik zal mij zelven aan hem
openbaren.
22 Judas, niet de Iskáriot, zeide
tot hem : Heere! wat is het, dat
gij u zelven aan ons zult openba-
ren, en niet aan de wereld?
23 Jezus antwoordde en zeide tot
hem : zoo iemand mij liefheeft,
die zal mijn woord bewaren: en
mijn Vader zal hem liefhebben,
en wij zullen tot hem komen, en
zullen woning bij hem maken.
24 Die mij niet liefheeft, die be-
waart mijne woorden niet; en het
woord, dat gijlieden hoort, is het
mijne niet, maar des Vaders, die
mij gezonden heeft.
25 Deze dingen heb ik tot u ge-
sproken, bij u blijvende.
26 Maar de Trooster, de Heilige
Geest, welken de Vader zenden zal
in mijnen naam, die zal u alles
leeren, en zal u indachtig ma-

ken alles, wat ik u gezegd heb.
27 Vrede laat ik u, mijnen vrede
geef ik u : niet gelijkerwijs de wereld *hem* geeft, geef ik *hem* u. Uw
hart worde niet ontroerd en zij
niet versaagd.
28 Gij hebt gehoord, dat ik tot u
gezegd heb : ik ga heen, en kom
weder tot u. Indien gij mij liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden,
omdat ik gezegd heb : ik ga heen
tot den Vader; want mijn Vader
is meerder dan ik.
29 En nu heb ik het u gezegd,
eer het geschied is; opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij gelooven moogt.
30 Ik zal niet meer veel met u
spreken : want de Overste dezer
wereld komt, en heeft aan mij
niets.
31 Maar opdat de wereld wete,
dat ik den Vader liefheb, en alzoo
doe, gelijkerwijs mij de Vader geboden heeft. Staat op, laat ons
van hier gaan.

HOOFDSTUK XV.

IK ben de ware wijnstok, en
mijn Vader is de landman.
2 Alle ranke, die in mij geene
vrucht draagt, die neemt Hij weg;
en al wie vrucht draagt, die reinigt
Hij, opdat zij meer vrucht drage.
3 Gijlieden zijt nu rein om het
woord, dat ik tot u gesproken heb.
4 Blijft in mij, en ik in u. Gelijkerwijs de rank geene vrucht
kan dragen van zich zelve, zoo zij
niet in den wijnstok blijft; alzoo
ook gij niet, zoo gij in mij niet
blijft.
5 Ik ben de wijnstok, *en* gij de
ranken; die in mij blijft, en ik in
hem, die draagt veel vrucht :
want zonder mij kunt gij niets
doen.
6 Zoo iemand in mij niet blijft,
die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en
men vergadert dezelve, en men
werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand.
7 Indien gij in mij blijft, en mijne
woorden in u blijven, zoo wat gij
wilt, zult gij begeeren, en het zal
u geschieden.
8 Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en
gij zult mijne discipelen zijn.
9 Gelijkerwijs de Vader mij liefgehad heeft, heb ik ook u liefgehad; blijft in deze mijne liefde.
10 Indien gij mijne geboden
bewaart, zoo zult gij in mijne
liefde blijven; gelijkerwijs ik de
geboden mijns Vaders bewaard
heb, en blijf in zijne liefde.
11 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat mijne blijdschap
in u blijve, en uwe blijdschap
vervuld worde.
12 Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkerwijs ik u
liefgehad heb.
13 Niemand heeft meer liefde
dan deze, dat iemand zijn leven
zette voor zijne vrienden.
14 Gij zijt mijne vrienden, zoo
gij doet wat ik u gebiede.

15 Ik heet u niet meer dienstknechten: want de dienstknecht weet niet, wat zijn heer doet; maar ik heb u vrienden genoemd: want al wat ik van mijnen Vader gehoord heb, *dat* heb ik u bekend gemaakt.

16 Gij hebt mij niet uitverkoren, maar ik heb u uitverkoren, en ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en *dat* uwe vrucht blijve; opdat, zoo wat gij van den Vader begeeren zult in mijnen naam, Hij u *dat* geve.

17 Dit gebied ik u, opdat gij elkander liefhebt.

18 Indien u de wereld haat, zoo weet, dat zij mij eer dan u gehaat heeft.

19 Indien gij van de wereld waart, zoo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.

20 Gedenkt des woords, dat ik u gezegd heb: een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren.

21 Maar al deze dingen zullen zij doen om mijns naams wil, omdat zij Hem niet kennen, die mij gezonden heeft.

22 Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geene zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hunne zonde.

23 Die mij haat, die haat ook mijnen Vader.

24 Indien ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geene zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden mij en mijnen Vader gehaat.

25 Maar *dit geschiedt,* opdat het woord vervuld worde, dat in hunne wet geschreven is: zij hebben mij zonder oorzaak gehaat.

26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, dien ik u zenden zal van den Vader, *namelijk* de Geest der waarheid, die van den Vader uitgaat, die zal van mij getuigen.

27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met mij geweest.

HOOFDSTUK XVI.

DEZE dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt.

2 Zij zullen u uit de Synagogen werpen; ja de ure komt, dat een iegelijk, die u zal dooden, zal meenen Gode eene dienst te doen.

3 En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader niet gekend hebben, noch mij.

4 Maar deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij dezelve moogt gedenken, dat ik ze u ge-

zegd heb; doch deze dingen heb
ik u van het begin niet gezegd,
omdat ik bij ulieden was.
5 En nu ga ik heen tot dengenen,
die mij gezonden heeft, en
niemand van u vraagt mij : waar
gaat gij henen?
6 Maar omdat ik deze dingen tot
u gesproken heb, zoo heeft de
droefheid uw hart vervuld.
7 Doch ik zeg u de waarheid :
het is u nut, dat ik wegga : want
indien ik niet wegga, zoo zal de
Trooster tot u niet komen; maar
indien ik heenga, zoo zal ik hem
tot u zenden.
8 En die gekomen zijnde, zal de
wereld overtuigen van zonde, en
van geregtigheid, en van oordeel:
9 Van zonde, omdat zij in mij
niet gelooven;
10 En van geregtigheid, omdat
ik tot mijnen Vader heenga, en
gij zult mij niet meer zien;
11 En van oordeel, omdat de
Overste dezer wereld geoordeeld
is.
12 Nog vele dingen heb ik u te
zeggen, doch gij kunt die nu niet
dragen.
13 Maar wanneer die zal gekomen
zijn, *namelijk* de Geest der
waarheid, hij zal u in al de waarheid
leiden : want hij zal van
zich zelven niet spreken, maar
zoo wat hij zal gehoord hebben,
zal hij spreken, en de toekomende
dingen zal hij u verkondigen.
14 Die zal mij verheerlijken;
want hij zal het uit het mijne nemen,
en zal het u verkondigen.
15 Al wat de Vader heeft, is
het mijne; daarom heb ik gezegd,
dat hij het uit het mijne zal nemen,
en u verkondigen.
16 Eenen kleinen *tijd,* en gij
zult mij niet zien; en wederom
eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij
zien : want ik ga heen tot den
Vader.
17 *Sommigen* dan uit zijne discipelen
zeiden tot elkander : wat
is dit, dat hij tot ons zegt : eenen
kleinen *tijd,* en gij zult mij niet
zien; en wederom eenen kleinen
tijd, en gij zult mij zien; en :
want ik ga heen tot den Vader?
18 Zij zeiden dan : wat is dit,
dat hij zegt : eenen kleinen *tijd?*
wij weten niet, wat hij zegt.
19 Jezus dan bekende, dat zij
hem wilden vragen, en zeide tot
hen : vraagt gij daarvan onder
elkander, dat ik gezegd heb :
eenen kleinen *tijd,* en gij zult mij
niet zien; en wederom eenen
kleinen *tijd,* en gij zult mij zien?
20 Voorwaar, voorwaar, ik zeg
u, dat gij zult schreijen, en klagelijk
weenen, maar de wereld zal
zich verblijden; en gij zult bedroefd
zijn, maar uwe droefheid
zal tot blijdschap worden.
21 Eene vrouw, wanneer zij
baart, heeft droefheid, dewijl hare
ure gekomen is; maar wanneer
zij het kindeken gebaard heeft,
zoo gedenkt zij de benaauwdheid
niet meer, om de blijdschap, dat
een mensch ter wereld geboren is.

22 En gij dan hebt nu wel droef-
heid: maar ik zal u wederom zien,
en uw hart zal zich verblijden,
en niemand zal uwe blijdschap van
u wegnemen.
23 En in dien dag zult gij mij
niets vragen. Voorwaar, voor-
waar, ik zeg u: al wat gij den
Vader zult bidden in mijnen naam,
dat zal Hij u geven.
24 Tot nog toe hebt gij niet ge-
beden in mijnen naam: bidt, en
gij zult ontvangen, opdat uwe
blijdschap vervuld zij.
25 Deze dingen heb ik door ge-
lijkenissen tot u gesproken; maar
de ure komt, dat ik niet meer
door gelijkenissen tot u spreken
zal, maar u vrij uit van den Vader
zal verkondigen.
26 In dien dag zult gij in mijnen
naam bidden; en ik zeg u niet,
dat ik den Vader voor u bidden
zal:
27 Want de Vader zelf heeft u
lief, dewijl gij mij liefgehad hebt,
en hebt geloofd, dat ik van God
ben uitgegaan.
28 Ik ben van den Vader uitge-
gaan, en ben in de wereld geko-
men; wederom verlaat ik de we-
reld, en ga heen tot den Vader.
29 Zijne discipelen zeiden tot
hem: zie, nu spreekt gij vrij uit,
en zegt geene gelijkenis.
30 Nu weten wij, dat gij alle
dingen weet, en gij hebt niet van
noode, dat u iemand vrage. Hierom
gelooven wij, dat gij van God uit-
gegaan zijt.
31 Jezus antwoordde hun: ge-
looft gij nu?
32 Ziet, de ure komt, en is nu
gekomen, dat gij zult verstrooid
worden, een iegelijk naar het
zijne, en gij mij alleen zult laten;
en *nogtans* ben ik niet alleen,
want de Vader is met mij.
33 Deze dingen heb ik tot u ge-
sproken, opdat gij in mij vrede
hebt. In de wereld zult gij ver-
drukking hebben: maar hebt goe-
den moed, ik heb de wereld over-
wonnen.

HOOFDSTUK XVII.

DIT heeft Jezus gesproken, en
hij hief zijne oogen op naar
den hemel, en zeide: Vader! de
ure is gekomen, verheerlijk uwen
Zoon, opdat ook uw Zoon U ver-
heerlijke.
2 Gelijkerwijs Gij hem magt ge-
geven hebt over alle vleesch, op-
dat al wat Gij hem gegeven hebt,
hij hun het eeuwige leven geve.
3 En dit is het eeuwige leven,
dat zij u kennen, den eenigen
waarachtigen God, en Jezus Chris-
tus, dien Gij gezonden hebt.
4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde;
ik heb voleindigd het werk, dat
Gij mij gegeven hebt om te doen;
5 En nu verheerlijk mij, Gij Va-
der! bij U zelven, met de heer-
lijkheid, die ik bij U had, eer de
wereld was.
6 Ik heb uwen naam geopenbaard
den menschen, die Gij mij uit de
wereld gegeven hebt. Zij waren

uwe, en Gij hebt mij dezelve ge-
geven; en zij hebben uw woord
bewaard.
7 Nu hebben zij bekend, dat al-
les, wat Gij mij gegeven hebt,
van U is.
8 Want de woorden, die Gij mij
gegeven hebt, heb ik hun gege-
ven, en zij hebben ze ontvangen,
en zij hebben waarlijk bekend,
dat ik van U uitgegaan ben, en
hebben geloofd, dat Gij mij ge-
zonden hebt.
9 Ik bid voor hen; ik bid niet
voor de wereld, maar voor dege-
nen, die Gij mij gegeven hebt,
want zij zijn uwe.
10 En al het mijne is uwe, en
het uwe is mijne; en ik ben in
hen verheerlijkt.
11 En ik ben niet meer in de
wereld, maar dezen zijn in de
wereld, en ik kome tot U. Heilige
Vader! bewaar ze in uwen naam,
die Gij mij gegeven hebt, opdat
zij één zijn, gelijk als wij.
12 Toen ik met hen in de we-
reld was, bewaarde ik ze in uwen
naam. Die Gij mij gegeven hebt,
heb ik bewaard, en niemand uit
hen is verloren gegaan, dan de
zoon der verderfenis, opdat de
Schrift vervuld worde.
13 Maar nu kom ik tot U, en
spreek dit in de wereld, opdat zij
mijne blijdschap vervuld mogen
hebben in zich zelven.
14 Ik heb hun uw woord gege-
ven; en de wereld heeft ze gehaat,
omdat zij van de wereld niet zijn,
gelijk als ik van de wereld niet
ben.
15 Ik bid niet, dat Gij hen uit
de wereld wegneemt, maar dat
Gij hen bewaart van den boozen.
16 Zij zijn niet van de wereld,
gelijkerwijs ik van de wereld niet
ben.
17 Heilig ze in uwe waarheid;
uw woord is de waarheid.
18 Gelijkerwijs Gij mij gezon-
den hebt in de wereld, *alzoo* heb
ik hen ook in de wereld gezon-
den.
19 En ik heilige mij zelven
voor hen, opdat ook zij geheiligd
mogen zijn in waarheid.
20 En ik bid niet alleen voor
dezen, maar ook voor degenen,
die door hun woord in mij geloo-
ven zullen.
21 Opdat zij allen één zijn, ge-
lijkerwijs Gij, Vader! in mij, en
ik in U, dat ook zij in ons één
zijn; opdat de wereld geloove,
dat Gij mij gezonden hebt.
22 En ik heb hun de heerlijkheid
gegeven, die Gij mij gegeven hebt;
opdat zij één zijn, gelijk als wij
één zijn:
23 Ik in hen, en Gij in mij;
opdat zij volmaakt zijn in één, en
opdat de wereld bekenne, dat Gij
mij gezonden hebt, en hen liefge-
had hebt, gelijk Gij mij liefgehad
hebt.
24 Vader! ik wil, dat waar ik
ben, ook die bij mij zijn, die Gij
mij gegeven hebt; opdat zij mijne
heerlijkheid mogen aanschouwen,

die Gij mij gegeven hebt, want Gij hebt mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld.
25 Regtvaardige Vader! de wereld heeft U niet gekend; maar ik heb U gekend, en dezen hebben bekend, dat Gij mij gezonden hebt.
26 En ik heb hun uwen naam bekend gemaakt, en zal *hem* bekend maken; opdat de liefde, waarmede Gij mij liefgehad hebt, in hen zij, en ik in hen.

HOOFDSTUK XVIII.

JEZUS, dit gezegd hebbende, ging uit met zijne discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken hij ging, en zijne discipelen.
2 En Judas, die hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met zijne discipelen.
3 Judas dan, genomen hebbende de bende *krijgsknechten* en *eenige* dienaars van de Overpriesters en Farizeën, kwam aldaar met lantaarnen, en fakkelen, en wapenen.
4 Jezus dan, wetende alles, wat over hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: wien zoekt gij?
5 Zij antwoordden hem: Jezus den Nazaréner. Jezus zeide tot hen: ik ben het. En Judas, die hem verried, stond ook bij hen.
6 Als hij dan tot hen zeide: ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde.
7 Hij vraagde hen dan wederom: wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Nazaréner.
8 Jezus antwoordde: ik heb u gezegd, dat ik het ben. Indien gij dan mij zoekt, zoo laat dezen heengaan.
9 Opdat het woord vervuld zou worden, dat hij gezegd had: uit degenen, die Gij mij gegeven hebt, heb ik niemand verloren.
10 Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelve *uit,* en sloeg des Hoogepriesters dienstknecht, en hieuw zijn regteroor af. En de naam van den dienstknecht was Malchus.
11 Jezus dan zeide tot Petrus: steek uw zwaard in de scheede. Den drinkbeker, dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik dien niet drinken?
12 De bende dan, en de Overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamentlijk, en bonden hem.
13 En leidden hem henen, eerst tot Annas: want hij was de vrouws vader van Kajafas, welke deszelven jaars Hoogepriester was.
14 Kajafas nu was degene, die den Joden geraden had, dat het nut was, dat één mensch voor het volk stierve.
15 En Simon Petrus volgde Jezus, en een ander discipel. Deze discipel nu was den Hoogepriester bekend, en ging met Jezus in des Hoogepriesters zaal.
16 En Petrus stond buiten aan

de deur. De andere discipel dan,
die den Hoogepriester bekend was,
ging uit, en sprak met de deur-
waarster, en bragt Petrus in.
17 De dienstmaagd dan, die de
deurwaarster was, zeide tot Pe-
trus : zijt ook gij niet uit de disci-
pelen van dezen mensch? Hij
zeide : ik ben niet.
18 En de dienstknechten en de
dienaars stonden, hebbende een
kolenvuur gemaakt, omdat het
koud was, en warmden zich. Pe-
trus stond bij hen, en warmde
zich.
19 De Hoogepriester dan vraagde
Jezus van zijne discipelen, en van
zijne leer.
20 Jezus antwoordde hem : ik
heb vrij uit gesproken tot de we-
reld; ik heb allen tijd geleerd in
de Synagoge en in den tempel,
waar de Joden van alle plaatsen
zamenkomen; en in het verbor-
gen heb ik niets gesproken.
21 Wat ondervraagt gij mij? on-
dervraag degenen, die het gehoord
hebben, wat ik tot hen gesproken
heb; zie, dezen weten, wat ik ge-
zegd heb.
22 En als hij dit zeide, gaf één
van de dienaren, die daarbij stond,
Jezus eenen kinnebakslag, zeg-
gende : antwoordt gij alzoo den
Hoogepriester?
23 Jezus antwoordde hem : in-
dien ik kwalijk gesproken heb,
betuig van het kwade; en indien
wel, waarom slaat gij mij?
24 (Annas dan had hem gebon-
den gezonden tot Kajafas den Hoo-
gepriester.)
25 En Simon Petrus stond en
warmde zich. Zij zeiden dan tot
hem : zijt ook gij niet uit zijne
discipelen? Hij loochende het, en
zeide : ik ben niet.
26 Eén van de dienstknechten
des Hoogepriesters, die maagschap
was van dengenen, dien Petrus
het oor afgehouwen had, zeide :
heb ik u niet gezien in den hof
met hem?
27 Petrus dan loochende het
wederom. En terstond kraaide de
haan.
28 Zij dan leidden Jezus van
Kajafas in het Regthuis. En het
was 's morgens vroeg; en zij gin-
gen niet in het Regthuis, opdat zij
niet verontreinigd zouden worden,
maar opdat zij het Pascha eten
mogten.
29 Pilatus dan ging tot hen uit,
en zeide : wat beschuldiging brengt
gij tegen dezen mensch?
30 Zij antwoordden en zeiden
tot hem : indien deze geen kwaad-
doener ware, zoo zouden wij hem
u niet overgeleverd hebben.
31 Pilatus dan zeide tot hen :
neemt gij hem, en oordeelt hem
naar uwe wet. De Joden dan zei-
den tot hem : het is ons niet geoor-
loofd iemand te dooden.
32 Opdat het woord van Jezus
vervuld wierd, dat hij gezegd had,
beteekenende, hoedanigen dood
hij sterven zoude.
33 Pilatus dan ging wederom in

het Regthuis. en riep Jezus, en
zeide tot hem : zijt gij de Koning
der Joden?
34 Jezus antwoordde hem : zegt
gij dit van u zelven, of hebben
het u anderen van mij gezegd?
35 Pilatus antwoordde : ben ik
een Jood? uw volk en de Over-
priesters hebben u aan mij over-
geleverd; wat hebt gij gedaan?
36 Jezus antwoordde : mijn Ko-
ningrijk is niet van deze wereld.
Indien mijn Koningrijk van deze
wereld ware, zoo zouden mijne
dienaars gestreden hebben, opdat
ik den Joden niet ware overgele-
verd; maar nu is mijn Koning-
rijk niet van hier.
37 Pilatus dan zeide tot hem :
zijt gij dan een Koning? Jezus
antwoordde : gij zegt, dat ik een
Koning ben. Hiertoe ben ik gebo-
ren, en hiertoe ben ik in de we-
reld gekomen, opdat ik der waar-
heid getuigenis geven zou. Een
iegelijk, die uit de waarheid is,
hoort mijne stem.
38 Pilatus zeide tot hem : wat
is waarheid! En als hij dat gezegd
had, ging hij wederom uit tot de
Joden, en zeide tot hen : ik vind
geene schuld in hem.
39 Doch gij hebt eene gewoonte,
dat ik u op het Pascha éénen los-
late. Wilt gij dan, dat ik u den
Koning der Joden loslate?
40 Zij dan riepen allen weder-
om, zeggende : niet dezen, maar
Bar-abbas! En Bar-abbas was een
moordenaar.

HOOFDSTUK XIX.

TOEN nam Pilatus dan Jezus,
en geeselde *hem*.
2 En de krijgsknechten, eene
kroon van doornen gevlochten
hebbende, zetteden *die* op zijn
hoofd, en wierpen hem een pur-
peren kleed om;
3 En zeiden : wees gegroet, gij
Koning der Joden! En zij gaven
hem kinnebakslagen.
4 Pilatus dan kwam wederom
uit, en zeide tot hen : ziet, ik breng
hem tot ulieden uit, opdat gij we-
tet, dat ik in hem geene schuld
vinde.
5 Jezus dan kwam uit, dragende
de doornen kroon, en het purpe-
ren kleed. En *Pilatus* zeide tot
hen : ziet, de mensch!
6 Als hem dan de Overpriesters
en de dienaars zagen, riepen zij,
zeggende : kruis *hem,* kruis *hem!*
Pilatus zeide tot hen : neemt gij-
lieden hem en kruist *hem :* want
ik vind in hem geene schuld.
7 De Joden antwoordden hem :
wij hebben eene wet, en naar
onze wet moet hij sterven, want
hij heeft zich zelven Gods Zoon
gemaakt.
8 Toen Pilatus dan dit woord
hoorde, werd hij meer bevreesd;
9 En ging wederom in het Regt-
huis, en zeide tot Jezus : van
waar zijt gij? Maar Jezus gaf hem
geen antwoord.
10 Pilatus dan zeide tot hem :
spreekt gij tot mij niet? weet gij
niet, dat ik magt heb u te kruisi-

gen, en magt heb u los te laten?
11 Jezus antwoordde : gij zoudt
geene magt hebben tegen mij, in-
dien het u niet van boven gege-
ven ware; daarom, die mij aan u
heeft overgeleverd heeft grooter
zonde.
12 Van toen af zocht Pilatus
hem los te laten; maar de Joden
riepen, zeggende : indien gij dezen
loslaat, zoo zijt gij des Keizers
vriend niet; een iegelijk, die zich
zelven Koning maakt, weder-
spreekt den Keizer.
13 Als Pilatus dan dit woord
hoorde, bragt hij Jezus uit, en
zat neder op den Regterstoel, in
de plaats, genaamd Lithostrótos,
en in het Hebreeuwsch Gábbatha.
14 En het was de voorbereiding
van het Pascha, en omtrent de
zesde ure; en hij zeide tot de Jo-
den : ziet, uw Koning!
15 Maar zij riepen : neem weg,
neem weg, kruis hem! Pilatus
zeide tot hen : zal ik uwen Ko-
ning kruisigen? De Overpriesters
antwoordden : wij hebben geenen
Koning, dan den Keizer.
16 Toen gaf hij hem dan hun
over, opdat hij gekruist zou wor-
den. En zij namen Jezus, en leid-
den *hem* weg.
17 En hij, dragende zijn kruis,
ging uit naar de *plaats,* genaamd
Hoofdscheêlplaats, welke in het
Hebreeuwsch genaamd wordt Gol-
gotha;
18 Alwaar zij hem kruisten, en
met hem twee anderen, aan elke
zijde éénen, en Jezus in het mid-
den.
19 En Pilatus schreef ook een
opschrift, en zettede *dat* op het
kruis; en er was geschreven : JE-
ZUS DE NAZARENER, DE KONING
DER JODEN.
20 Dit opschrift dan lazen velen
van de Joden; want de plaats,
waar Jezus gekruist werd, was
nabij de stad; en het was geschre-
ven in het Hebreeuwsch, in het
Grieksch, *en* in het Latijn.
21 De Overpriesters dan der Jo-
den zeiden tot Pilatus : schrijf
niet : de Koning der Joden; maar,
dat hij gezegd heeft : ik ben de
Koning der Joden.
22 Pilatus antwoordde : wat ik
geschreven heb, *dat* heb ik ge-
schreven.
23 De krijgsknechten dan, als
zij Jezus gekruist hadden, namen
zijne kleederen (en maakten vier
deelen, voor elken krijgsknecht
een deel) en den rok. De rok nu
was zonder naad, van boven af
geheel geweven.
24 Zij dan zeiden tot elkander :
laat ons dien niet scheuren, maar
laat ons daarover loten, wiens *die*
zijn zal; opdat de Schrift vervuld
worde, die zegt : zij hebben mijne
kleederen onder zich verdeeld, en
over mijne kleeding hebben zij
het lot geworpen. Dit hebben dan
de krijgsknechten gedaan.
25 En bij het kruis van Jezus
stonden zijne moeder, en zijner
moeders zuster, Maria, *de vrouw*

van Klópas, en Maria Magdaléna.
26 Jezus nu, ziende *zijne* moeder, en den discipel, dien hij lief-had, daarbij staande, zeide tot zijne moeder: vrouw! zie, uw zoon.
27 Daarna zeide hij tot den discipel: zie, uwe moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn *huis*.
28 Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbragt was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: mij dorst.
29 Daar stond dan een vat vol ediks, en zij vulden eene spons met edik, en omleiden ze met hijzop, en bragten ze aan zijnen mond.
30 Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide hij: het is volbragt! En het hoofd buigende, gaf den geest.
31 De Joden dan, opdat de ligchamen niet aan het kruis zouden blijven op den Sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des Sabbats was groot), baden Pilatus, dat hunne beenen zouden gebroken, en zij weggenomen worden.
32 De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de beenen des eersten, en des anderen, die met hem gekruist was;
33 Maar komende tot Jezus, als zij zagen, dat hij nu gestorven was, zoo braken zij zijne beenen niet.
34 Maar één der krijgsknechten doorstak zijne zijde met eene speer, en terstond kwam er bloed en water uit.
35 En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijne getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt, hetgeen waar is, opdat ook gij gelooven moogt.
36 Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: geen been van hem zal verbroken worden.
37 En wederom zegt eene andere Schrift: zij zullen zien, in welken zij gestoken hebben.
38 En daarna Jozef, van Arimathéa (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreeze der Joden), bad Pilatus, dat hij mogt het ligchaam van Jezus wegnemen; en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het ligchaam van Jezus weg.
39 En Nicodémus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden *gewigts*.
40 Zij namen dan het ligchaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de speceerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.
41 En er was in de plaats, waar hij gekruist was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest.
42 Aldaar dan leiden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.

HOOFDSTUK XX.

EN op den eersten *dag* der week ging Maria Magdaléna
vroeg, als het nog duister was,
naar het graf; en zag den steen
van het graf weggenomen.
2 Zij liep dan, en kwam tot
Simon Petrus en tot den anderen
discipel, welken Jezus liefhad,
en zeide tot hen : zij hebben
den Heer weggenomen uit het
graf, en wij weten niet, waar zij
hem gelegd hebben.
3 Petrus dan ging uit, en de andere
discipel, en zij kwamen tot
het graf.
4 En deze twee liepen te gelijk;
en de andere discipel liep vooruit,
sneller dan Petrus, en kwam eerst
tot het graf.
5 En als hij nederbukte, zag hij
de doeken liggen, nogtans ging hij
er niet in.
6 Simon Petrus dan kwam en
volgde hem, en ging in het graf,
en zag de doeken liggen.
7 En den zweetdoek, die op zijn
hoofd geweest was, *zag hij* niet
bij de doeken liggen, maar in het
bijzonder in eene *andere* plaats
zamengerold.
8 Toen ging dan ook de andere
discipel *er* in, die eerst tot het
graf gekomen was, en zag het, en
geloofde.
9 Want zij wisten nog de Schrift
niet, dat hij van de dooden moest
opstaan.
10 De discipelen dan gingen wederom
naar huis.
11 En Maria stond buiten bij het
graf, weenende. Als zij dan weende,
bukte zij in het graf;
12 En zag twee Engelen in witte
kleederen zitten, éénen aan het
hoofd, en éénen aan de voeten,
waar het ligchaam van Jezus gelegen
had.
13 En die zeiden tot haar : vrouw!
wat weent gij? Zij zeide tot hen :
omdat zij mijnen Heer weggenomen
hebben, en ik weet niet, waar
zij hem gelegd hebben.
14 En als zij dit gezegd had,
keerde zij zich achterwaarts, en
zag Jezus staan, en zij wist niet,
dat het Jezus was.
15 Jezus zeide tot haar : vrouw!
wat weent gij? wien zoekt gij?
Zij, meenende, dat het de hovenier
was, zeide tot hem : heer!
zoo gij hem *weg*gedragen hebt,
zeg mij, waar gij hem gelegd
hebt, en ik zal hem wegnemen.
16 Jezus zeide tot haar : Maria!
Zij zich omkeerende, zeide tot
hem : Rabbouni! hetwelk is gezegd,
Meester.
17 Jezus zeide tot haar : raak mij
niet aan, want ik ben nog niet opgevaren
tot mijnen Vader; maar
ga heen tot mijne broeders, en
zeg hun : ik vare op tot mijnen
Vader en uwen Vader, en *tot*
mijnen God en uwen God.
18 Maria Magdaléna ging en
boodschapte den discipelen, dat
zij den Heer gezien had, en *dat*
hij haar dit gezegd had.
19 Als het dan avond was, op den-

zelven eersten dag der week, en
als de deuren gesloten waren,
waar de discipelen vergaderd wa-
ren, om de vreeze der Joden,
kwam Jezus en stond in het mid-
den, en zeide tot hen : vrede zij
ulieden!
20 En dit gezegd hebbende,
toonde hij hun zijne handen en
zijne zijde. De discipelen dan
werden verblijd, als zij den Heer
zagen.
21 Jezus dan zeide wederom tot
hen : vrede zij ulieden! gelijker-
wijs mij de Vader gezonden heeft,
zende ik ook ulieden.
22 En als hij dit gezegd had, blies
hij *op hen,* en zeide tot hen : ont-
vangt den Heiligen Geest.
23 Zoo gij iemands zonden ver-
geeft, dien worden zij vergeven;
zoo gij iemands *zonden* houdt,
dien zijn zij gehouden.
24 En Thomas, één van de
twaalven, gezegd Didymus, was
met hen niet, toen Jezus *daar*
kwam.
25 De andere discipelen dan
zeiden tot hem : wij hebben den
Heer gezien. Doch hij zeide tot
hen : indien ik in zijne handen
niet zie het teeken der nagelen,
en mijnen vinger steke in het
teeken der nagelen, en steke
mijne hand in zijne zijde, ik zal
geenszins gelooven.
26 En na acht dagen waren zijne
discipelen wederom binnen, en
Thomas met hen; *en* Jezus kwam,
als de deuren gesloten waren, en
stond in het midden, en zeide :
vrede zij ulieden!
27 Daarna zeide hij tot Thomas :
breng uwen vinger hier, en zie
mijne handen, en breng uwe hand,
en steek ze in mijne zijde; en zijt
niet ongeloovig, maar geloovig.
28 En Thomas antwoordde en
zeide tot hem : mijn Heer en mijn
God!
29 Jezus zeide tot hem : omdat
gij mij gezien hebt, Thomas! zoo
hebt gij geloofd; zalig *zijn zij,* die
niet zullen gezien hebben, en
nogtans zullen geloofd hebben.
30 Jezus dan heeft nog wel vele
andere teekenen in de tegenwoor-
digheid zijner discipelen gedaan,
die niet zijn geschreven in dit
boek;
31 Maar deze zijn geschreven,
opdat gij gelooft, dat Jezus is de
Christus, de Zone Gods; en opdat
gij, geloovende, het leven hebt in
zijnen naam.

HOOFDSTUK XXI.

NA dezen openbaarde Jezus zich
zelven wederom den discipe-
len aan de zee van Tibérias. En
hij openbaarde zich aldus :
2 Er waren te zamen Simon Pe-
trus, en Thomas, gezegd Didymus,
en Nathánaël, die van Kana in
Galiléa was, en de *zonen* van Ze-
bedéus, en twee andere van zijne
discipelen.
3 Simon Petrus zeide tot hen : ik
ga visschen. Zij zeiden tot hem :
wij gaan ook met u. Zij gingen

uit, en traden terstond in het
schip, en in dien nacht vingen zij
niets.
4 En als het nu morgenstond ge-
worden was, stond Jezus op den
oever; doch de discipelen wisten
niet, dat het Jezus was.
5 Jezus dan zeide tot hen : kin-
derkens! hebt gij niet eenige toe-
spijs? Zij antwoordden hem: neen
6 En hij zeide tot hen : werpt
het net aan de regterzijde van
het schip, en gij zult vinden. Zij
wierpen het dan, en konden
hetzelve niet meer trekken van
wege de menigte der visschen.
7 De discipel dan, welken Jezus
liefhad, zeide tot Petrus : het is
de Heer! Simon Petrus dan, hoo-
rende, dat het de Heer was, om-
gordde het opperkleed, (want hij
was naakt) en wierp zich zelven
in de zee.
8 En de andere discipelen kwa-
men met het scheepje, (want zij
waren niet verre van het land,
maar omtrent twee honderd ellen)
slepende het net met de visschen.
9 Als zij dan aan het land gegaan
waren, zagen zij een kolenvuur
liggen, en visch daarop liggen, en
brood.
10 Jezus zeide tot hen : brengt
van de visschen, die gij nu gevan-
gen hebt.
11 Simon Petrus ging op, en
trok het net op het land, vol groote
visschen, *tot* honderd drie en vijf-
tig; en hoewel er zoo vele waren,
zoo scheurde het net niet.
12 Jezus zeide tot hen : komt
herwaarts, houdt het middagmaal.
En niemand van de discipelen
durfde hem vragen : wie zijt gij?
wetende dat het de Heer was.
13 Jezus dan kwam, en nam het
brood, en gaf het hun, en den
visch desgelijks.
14 Dit was nu de derde maal,
dat Jezus zijnen discipelen geopen-
baard is, nadat hij van de dooden
opgewekt was.
15 Toen zij dan het middagmaal
gehouden hadden, zeide Jezus tot
Simon Petrus : Simon, *zoon* van
Jonas! hebt gij mij liever dan de-
zen? Hij zeide tot hem : ja, Heere!
gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide
tot hem : weid mijne lammeren.
16 Hij zeide wederom tot hem
ten tweeden maal : Simon, *zoon*
van Jonas! hebt gij mij lief? Hij
zeide tot hem : ja, Heere! gij weet,
dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem :
hoed mijne schapen.
17 Hij zeide tot hem ten derden
maal : Simon, *zoon* van Jonas!
hebt gij mij lief? Petrus werd be-
droefd, omdat hij ten derden maal
tot hem zeide : hebt gij mij lief?
en zeide tot hem : Heere! gij weet
alle dingen, gij weet, dat ik u lief-
heb. Jezus zeide tot hem : weid
mijne schapen.
18 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u : toen gij jonger waart, gorddet
gij u zelven, en wandeldet, alwaar
gij wildet; maar wanneer gij zult
oud geworden zijn, zoo zult gij uwe
handen uitstrekken, en een ander

zal u gorden, en brengen, waar gij niet wilt.

19 En dit zeide hij, beteekenende, met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide hij tot hem : volg mij.

20 En Petrus zich omkeerende, zag den discipel volgen, welken Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op zijne borst gevallen was, en gezegd had : Heere! wie is het, die u verraden zal?

21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus : Heere! maar wat *zal* deze?

22 Jezus zeide tot hem : indien ik wil, dat hij blijve, totdat ik kome, wat gaat het u aan? volg gij mij.

23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou; maar : indien ik wil, dat hij blijve, totdat ik kome, wat gaat het u aan?

24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijne getuigenis waarachtig is.

25 En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zoo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.

DE HANDELINGEN

DER

HEILIGE APOSTELEN,

BESCHREVEN DOOR LUKAS.

HOOFDSTUK I.

HET eerste boek heb ik gemaakt, ô Theófilus! van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leeren;

2 Tot op den dag, in welken hij opgenomen is, nadat hij door den Heiligen Geest aan de Apostelen, die hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.

3 Aan welke hij ook, nadat hij geleden had, zich zelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kenteekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koningrijk Gods aangaan.

4 En als hij met *hen* vergaderd was, beval hij hun, dat zij van Jerúzalem niet scheiden zouden,

maar verwachten de belofte des
Vaders, die gij, *zeide hij,* van mij
gehoord hebt.
5 Want Johannes doopte wel met
water, maar gij zult met den Hei-
ligen Geest gedoopt worden, niet
lang na deze dagen.
6 Zij dan, die zamengekomen
waren, vraagden hem, zeggende :
Heere! zult gij in dezen tijd aan
Israël het Koningrijk wederop-
rigten?
7 En hij zeide tot hen : het komt
u niet toe, te weten de tijden of
gelegenheden, die de Vader in zijne
eigene magt gesteld heeft ;
8 Maar gij zult ontvangen de
kracht des Heiligen Geestes, die
over u komen zal; en gij zult
mijne getuigen zijn, zoo te Jerû-
zalem, als in geheel Judéa en Sa-
maria, en tot aan het uiterste der
aarde.
9 En als hij dit gezegd had, werd
hij opgenomen, daar zij het zagen,
en eene wolk nam hem weg van
hunne oogen.
10 En alzoo zij hunne oogen naar
den hemel hielden, terwijl hij
heenvoer, ziet, twee mannen ston-
den bij hen in witte kleeding;
11 Welke ook zeiden : gij Galilé-
sche mannen ! wat staat gij en ziet
op naar den hemel? Deze Jezus,
die van u opgenomen is in den he-
mel, zal alzoo komen, gelijkerwijs
gij hem naar den hemel hebt zien
heenvaren.
12 Toen keerden zij wederom
naar Jerûzalem, van den berg, die
genaamd wordt de Olijf*berg,* welke
is nabij Jerûzalem, liggende *van
daar* eene Sabbats-reize.
13 En als zij ingekomen waren,
gingen zij op in de opperzaal,
waar zij bleven, *namelijk* Petrus
en Jacobus, en Johannes, en An-
dréas, Filippus en Thomas, Bar-
tholoméus en Matthéüs, Jacobus,
de zoon van Alphéüs, en Simon
Zelótes, en Judas, *de broeder* van
Jacobus.
14 Deze allen waren eendragte-
lijk volhardende in het bidden en
smeeken, met de vrouwen, en
Maria, de moeder van Jezus, en
met zijne broederen.
15 En in dezelve dagen stond
Petrus op in het midden der dis-
cipelen, en sprak : (er was nu eene
schare bijeen van omtrent hon-
derd en twintig personen)
16 Mannen broeders! deze Schrift
moest vervuld worden, welke de
Heilige Geest door den mond Da-
vids voorzegd heeft van Judas, die
de leidsman geweest is dergenen,
die Jezus vingen :
17 Want hij was met ons gere-
kend, en had het lot dezer bedie-
ning verkregen.
18 Deze dan heeft verworven
eenen akker, door den loon der
ongeregtigheid, en voorwaarts
overgevallen zijnde, is midden
opgeborsten, en al zijne ingewan-
den zijn uitgestort.
19 En het is bekend geworden
allen, die te Jerûzalem wonen,
alzoo dat die akker in hunne eigene

taal genoemd wordt Akeldama.
dat is. een akker des bloeds.
20 Want er staat geschreven in
het boek der Psalmen : zijne
woonstede worde woest, en er zij
niemand, die in dezelve wone.
En : een ander neme zijn Opzie-
ners-ambt.
21 Het is dan noodig, dat van de
mannen, die met ons omgegaan
hebben al den tijd, in welken de
Heer Jezus onder ons in- en uit-
gegaan is,
22 Beginnende van den doop van
Johannes. tot den dag toe, in wel-
ken hij van ons opgenomen is, één
derzelve met ons getuige worde
van zijne opstanding.
23 En zij stelden er twee, Jozef,
genaamd Bársabas, die toege-
naamd was Justus, en Matthías.
24 En zij baden en zeiden : Gij
Heere! Gij kenner der harten van
allen, wijs van deze twee éénen
aan, dien Gij uitverkoren hebt;
25 Om te ontvangen het lot dezer
bediening en des Apostelschaps,
waarvan Judas afgeweken is, dat
hij heenging in zijne eigene plaats.
26 En zij wierpen hunne loten;
en het lot viel op Matthías, en hij
werd met gemeene toestemming
tot de elf Apostelen gekozen.

HOOFDSTUK II.

EN als de dag van het Pinkster-
feest vervuld werd. waren zij
allen eendragtelijk bijeen.
2 En er geschiedde haastelijk uit
den hemel een geluid, gelijk als
van eenen geweldigen, gedrevenen
wind, en vervulde het geheele
huis, waar zij zaten.
3 En van hen werden gezien
verdeelde tongen als van vuur, en
het zat op een' iegelijk van hen.
4 En zij werden allen vervuld
met den Heiligen Geest, en be-
gonnen te spreken met andere ta-
len, zoo als de Geest hun gaf uit
te spreken.
5 En er waren Joden, te Jerûza-
lem wonende, Godvruchtige man-
nen van allen volke dergenen, die
onder den hemel zijn.
6 En als deze stem geschied was,
kwam de menigte zamen, en werd
beroerd : want een iegelijk hoorde
hen in zijne eigene taal spreken.
7 En zij ontzetteden zich allen, en
verwonderden zich, zeggende tot
elkander : ziet, zijn niet alle de-
zen, die daar spreken, Galiléërs?
8 En hoe hooren wij hen een
iegelijk in onze eigene taal, in
welke wij geboren zijn?
9 Parthers. en Méders, en Ela-
mieten, en die inwoners zijn van
Mesopotámië, en Judéa, en Cap-
padócië, Pontus en Azië;
10 En Phrygië, en Pamphylië,
Egypte, en de deelen van Libyë,
hetwelk bij Cyréne *ligt,* en uit-
landsche Romeinen, beide Joden
en Jodengenooten;
11 Kretensen en Arabieren, wij
hooren hen in onze talen de groote
werken Gods spreken.
12 En zij ontzetteden zich allen,
en werden twijfelmoedig, zeg-

gende, de één tegen den anderen:
wat wil toch dit zijn?
13 En anderen, spottende, zei-
den: zij zijn vol zoeten wijns.
14 Maar Petrus, staande met de
elven, verhief zijne stem, en sprak
tot hen: gij Joodsche mannen, en
gij allen die te Jerûzalem woont!
dit zij u bekend, en laat mijne
woorden tot uwe ooren ingaan.
15 Want dezen zijn niet dron-
ken, gelijk gij vermoedt: want
het is *eerst* de derde ure van den
dag.
16 Maar dit is het, wat gespro-
ken is door den Profeet Joël:
17 En het zal zijn in de laatste
dagen, (zegt God) Ik zal uitstor-
ten van mijnen Geest op alle
vleesch; en uwe zonen en uwe
dochters zullen profeteren, en
uwe jongelingen zullen gezigten
zien, en uwe ouden zullen droo-
men droomen.
18 En ook op mijne dienstknech-
ten, en op mijne dienstmaagden,
zal Ik in die dagen van mijnen
Geest uitstorten, en zij zullen pro-
feteren.
19 En Ik zal wonderen geven in
den hemel boven, en teekenen op
de aarde beneden, bloed, en vuur,
en rookdamp.
20 De zon zal veranderd worden
in duisternis, en de maan in bloed,
eer dat de groote en doorluchtige
dag des Heeren komt.
21 En het zal zijn, dat een iege-
lijk, die den naam des Heeren zal
aanroepen, zalig zal worden.
22 Gij Israëlietische mannen!
hoort deze woorden: Jezus den
Nazaréner, eenen man van God,
onder uliedcn betoond door krach-
ten, en wonderen, en teekenen,
die God door hem gedaan heeft, in
het midden van u, gelijk ook gij
zelven weet;
23 Dezen, door den bepaalden
raad en voorkennis Gods overge-
geven zijnde, hebt gij genomen,
en door de handen der onregtvaar-
digen aan het *kruis* gehecht en
gedood.
24 Welken God opgewekt heeft,
de smarten des doods ontbonden
hebbende, alzoo het niet mogelijk
was, dat hij van denzelven *dood*
zou gehouden worden.
25 Want David zegt van hem
ik zag den Heer allen tijd voor
mij: want Hij is aan mijne reg-
ter*hand*, opdat ik niet bewogen
worde.
26 Daarom is mijn hart verblijd,
en mijne tong verheugt zich; ja
ook mijn vleesch zal rusten in
hope:
27 Want Gij zult mijne ziel in
de hel niet verlaten, noch zult
uwen Heiligen *over*geven, om ver-
derving te zien.
28 Gij hebt mij de wegen des
levens bekend gemaakt; Gij zult
mij vervullen met verheuging door
uw aangezigt.
29 Gij mannen broeders! het is
mij geoorloofd vrij uit tot u te spre-
ken van den Patriarch David, dat
hij beide gestorven en begraven

is, en zijn graf is onder ons tot
op dezen dag.
30 Alzoo hij dan een Profeet
was, en wist, dat God hem met
eede gezworen had, dat hij uit de
vrucht zijner lendenen, zoo veel
het vleesch aangaat, den Christus
verwekken zou, om *hem* op zij-
nen troon te zetten;
31 Zoo heeft hij, *dit* voorziende,
gesproken van de opstanding van
Christus, dat zijne ziel niet is ver-
laten in de hel, noch zijn vleesch
verderving heeft gezien.
32 Dezen Jezus heeft God opge-
wekt; waarvan wij allen getuigen
zijn.
33 Hij dan, door de regter*hand*
Gods verhoogd zijnde, en de be-
lofte des Heiligen Geestes ont-
vangen hebbende van den Vader,
heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet
en hoort.
34 Want David is niet opgevaren
in de hemelen; maar hij zegt: de
Heer heeft gesproken tot mijnen
Heer: zit aan mijne regter*hand*,
35 Totdat ik uwe vijanden zal
gezet hebben tot eene voetbank
uwer voeten.
36 Zoo wete dan zekerlijk het
gansche huis Israëls, dat God hem
tot eenen Heer en Christus ge-
maakt heeft, *namelijk* dezen Je-
zus, dien *gij* gekruist hebt.
37 En als zij *dit* hoorden, wer-
den zij verslagen in het hart, en
zeiden tot Petrus en de andere
Apostelen: wat zullen wij doen,
mannen broeders?
38 En Petrus zeide tot hen: be-
keert u, en een iegelijk van u
worde gedoopt in den naam van
Jezus Christus, tot vergeving der
zonden; en gij zult de gave des
Heiligen Geestes ontvangen.
39 Want u komt de belofte toe,
en uwen kinderen, en allen, die
daar verre zijn, zoo velen als er de
Heer, onze God, toe roepen zal.
40 En met veel meer andere
woorden betuigde hij, en ver-
maande *hen*, zeggende: wordt
behouden van dit verkeerd ge-
slacht.
41 Die dan zijn woord gaarne
aannamen, werden gedoopt; en
er werden op dien dag *tot hen*
toegedaan omtrent drie duizend
zielen.
42 En zij waren volhardende in
de leer der Apostelen, en in de
gemeenschap, en in de breking
des broods, en in de gebeden.
43 En eene vreeze kwam over
alle ziele; en vele wonderen en
teekenen geschiedden door de
Apostelen.
44 En allen, die geloofden, wa-
ren bijeen, en hadden alle dingen
gemeen.
45 En zij verkochten *hunne*
goederen en have, en verdeelden
dezelve aan allen, naar dat elk
van noode had.
46 En dagelijks eendragtelijk in
den tempel volhardende, en van
huis tot huis brood brekende, aten
zij te zamen met verheuging en
eenvoudigheid des harten;

47 En prezen God, en hadden genade bij het gansche volk. En de Heer deed dagelijks tot de gemeente, die zalig werden.

HOOFDSTUK III.

PETRUS nu en Johannes gingen te zamen op naar den tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende *ure;*
2 En een zeker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetteden aan de deur des tempels, genaamd de Schoone, om eene aalmoes te begeeren van degenen, die in den tempel gingen.
3 Welke, Petrus en Johannes ziende, als zij in den tempel zouden ingaan, bad, dat hij eene aalmoes mogt ontvangen.
4 En Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: zie op ons.
5 En hij hield *de oogen* op hen, verwachtende, dat hij iets van hen zou ontvangen.
6 En Petrus zeide: zilver en goud heb ik niet; maar hetgeen ik heb, dat geve ik u: in den naam van Jezus Christus, den Nazaréner, sta op en wandel!
7 En hem grijpende bij de regterhand, rigtte hij *hem* op, en terstond werden zijne voeten en enkelen vast.
8 En hij, opspringende, stond en wandelde, en ging met hen in den tempel, wandelende en springende, en lovende God.
9 En al het volk zag hem wandelen en God loven.
10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om eene aalmoes gezeten had aan de Schoone poort des tempels: en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting over hetgeen hem geschied was.
11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, *aan* Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamentlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo 's *voorhof* genaamd wordt, verbaasd zijnde.
12 En Petrus, *dat* ziende, antwoordde tot het volk: gij Israëlietische mannen! wat verwondert gij u over dit? of wat ziet gij *zoo* sterk op ons, als of wij door onze eigene kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen?
13 De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaderen, heeft zijn kind Jezus verheerlijkt, welken gij overgeleverd hebt, en hebt hem verloochend voor het aangezigt van Pilatus, als hij oordeelde, dat men *hem* zoude loslaten.
14 Maar gij hebt den Heiligen en Regtvaardigen verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden;
15 En den Vorst des levens hebt gij gedood, welken God opgewekt heeft uit de dooden; waarvan wij getuigen zijn.

16 En door het geloof in zijnen
naam, heeft zijn naam dezen ge-
sterkt, dien gij ziet en kent; en
het geloof, dat door hem is, heeft
hem deze volmaakte gezondheid
gegeven, in u aller tegenwoordig-
heid.
17 En nu, broeders! ik weet,
dat gij het door onwetendheid ge-
daan hebt, gelijk als ook uwe
Oversten;
18 Maar God heeft alzoo vervuld,
hetgeen Hij door den mond al zij-
ner Profeten te voren verkondigd
had, dat de Christus lijden zou.
19 Betert u dan, en bekeert u,
opdat uwe zonden mogen uitge-
wischt worden; wanneer de tijden
der verkoeling zullen gekomen zijn
van het aangezigt des Heeren,
20 En Hij gezonden zal hebben
Jezus Christus, die u te voren ge-
predikt is:
21 Welken de hemel moet ont-
vangen tot de tijden der wederop-
rigting aller dingen, die God ge-
sproken heeft door den mond al
zijner heilige Profeten van *alle*
eeuwe.
22 Want Mozes heeft tot de va-
deren gezegd: de Heer, uw God,
zal u eenen Profeet verwekken
uit uwe broederen, gelijk mij:
dien zult gij hooren, in alles, wat
hij tot u spreken zal.
23 En het zal geschieden, dat
alle ziele, die dezen Profeet niet
zal gehoord hebben, uitgeroeid
zal worden uit den volke.
24 En ook al de Profeten, van
Samuël aan, en die daarna *ge-
volgd zijn,* zoo velen als er heb-
ben gesproken, die hebben ook
deze dagen te voren verkondigd.
25 Gijlieden zijt kinderen der
Profeten, en des verbonds, het-
welk God met onze vaderen opge-
rigt heeft, zeggende tot Abraham:
en in uwen zade zullen alle ge-
slachten der aarde gezegend wor-
den.
26 God, opgewekt hebbende zijn
kind Jezus, heeft denzelven eerst
tot u gezonden, dat Hij ulieden
zegenen zou, daarin dat Hij een'
iegelijk *van u* afkeere van uwe
boosheden.

HOOFDSTUK IV.

EN terwijl zij tot het volk spra-
ken, kwamen daarover tot
hen de Priesters, en de Hoofdman
des tempels, en de Sadduceeën:
2 Zeer ontevreden zijnde, omdat
zij het volk leerden, en verkon-
digden in Jezus de opstanding uit
de dooden.
3 En zij sloegen de handen aan
hen, en zetteden ze in bewaring
tot den anderen dag: want het
was nu avond.
4 En velen van degenen, die het
woord gehoord hadden, geloof-
den; en het getal der mannen
werd omtrent vijf duizend.
5 En het geschiedde des anderen
daags, dat hunne Oversten en
Ouderlingen en Schriftgeleerden
te Jerûzalem vergaderden;
6 En Annas, de Hoogepriester,

en Kajafas, en Johannes, en Alexander, en zoo velen er van het Hoogepriesterlijk geslacht waren.
7 En als zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?
8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen: gij Oversten des volks, en gij Ouderlingen van Israël!
9 Alzoo wij heden regtelijk onderzocht worden over de weldaad aan een krank mensch *geschied,* waardoor hij gezond geworden is;
10 Zoo zij u allen kennelijk, en het gansche volk Israëls, dat door den naam van Jezus Christus, den Nazaréner, dien gij gekruist hebt, welken God van de dooden heeft opgewekt, door hem, *zeg ik,* staat deze hier voor u gezond.
11 Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, welke tot een hoofd des hoeks geworden is.
12 En de zaligheid is in geenen anderen: want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden.
13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte menschen waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren.
14 En ziende den mensch bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen.
15 En hen geboden hebbende uit te gaan buiten den Raad, overleiden zij met elkander,
16 Zeggende: wat zullen wij dezen menschen doen? Want dat er een bekend teeken door hen geschied zij, is openbaar aan allen, die te Jerûzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen.
17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot eenig mensch in dezen naam spreken.
18 En als zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganschelijk niet zouden spreken, noch leeren, in den naam van Jezus.
19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: oordeelt gij, of het regt is voor God, ulieden meer te hooren dan God?
20 Want wij kunnen niet laten te spreken hetgeen wij gezien en gehoord hebben.
21 Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil: want zij verheerlijkten allen God over hetgeen er geschied was.
22 Want de mensch was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teeken der genezing geschied was.
23 En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en ver-

kondigden al wat de Overpriesters
en de Ouderlingen tot hen gezegd
hadden.
24 En als dezen *dat* hoorden,
hieven zij eendragtelijk *hunne*
stem op tot God, en zeiden:
Heere! Gij zijt de God, die gemaakt
hebt den hemel, en de
aarde, en de zee, en alle dingen,
die in dezelve zijn.
25 Die door den mond van David,
uwen knecht, gezegd hebt:
waarom woeden de Heidenen, en
hebben de volken ijdele dingen
bedacht?
26 De Koningen der aarde zijn
te zamen opgestaan, en de Oversten
zijn bijeenvergaderd, tegen
den Heer, en tegen zijnen Gezalfden.
27 Want in der waarheid zijn
vergaderd tegen uw heilig kind
Jezus, welken Gij gezalfd hebt,
beide Heródes en Pontius Pilatus,
met de Heidenen en de volken Israëls:
28 Om te doen al wat uwe hand,
en uw raad te voren bepaald had,
dat geschieden zou.
29 En nu *dan,* Heere! zie op
hunne dreigingen, en geef uwen
dienstknechten met alle vrijmoedigheid
uw woord te spreken:
30 Daarin, dat gij uwe hand uitstrekt
tot genezing, en dat teekenen
en wonderen geschieden
door den naam van uw heilig kind
Jezus.
31 En als zij gebeden hadden,
werd de plaats, in welke zij vergaderd
waren, bewogen. En zij werden
allen vervuld met den Heiligen
Geest, en spraken het woord
Gods met vrijmoedigheid.
32 En de menigte van degenen,
die geloofden, was één hart en
ééne ziel: en niemand zeide, dat
iets van hetgeen hij had zijn eigen
ware, maar alle dingen waren
hun gemeen.
33 En de Apostelen gaven met
groote kracht getuigenis van de
opstanding van den Heer Jezus;
en er was groote genade over hen
allen.
34 Want er was ook niemand
onder hen, die gebrek had: want
zoo velen als er bezitters waren
van landen of huizen, die verkochten
zij, en bragten den prijs
der verkochte *goederen,* en leiden
dien aan de voeten der Apostelen.
35 En aan een' iegelijk werd uitgedeeld,
naar dat elk van noode
had.
36 En Joses, van de Apostelen
toegenaamd Bárnabas (hetwelk is,
overgezet zijnde, een zoon der
vertroosting), een Leviet, van geboorte
uit Cyprus,
37 Alzoo hij eenen akker had,
verkocht *dien,* en bragt het geld,
en leide het aan de voeten der
Apostelen.

HOOFDSTUK V.

EN een zeker man, met name
Ananías, met Saffíra zijne
vrouw, verkocht eene have:
2 En onttrok van den prijs, ook

met medeweten zijner vrouw; en
bragt een zeker deel, en leide *dat*
aan de voeten der Apostelen.
3 En Petrus zeide: Ananías!
waarom heeft de Satan uw hart
vervuld, dat gij den Heiligen
Geest liegen zoudt, en onttrekken
van den prijs des lands?
4 Zoo het gebleven ware, bleef
het niet uwe? en verkocht zijnde,
was het niet in uwe magt? Wat
is het, dat gij deze daad in uw
hart hebt voorgenomen? Gij hebt
den menschen niet gelogen, maar
Gode.
5 En Ananías, deze woorden
hoorende, viel neder en gaf den
geest. En er kwam groote vrees
over allen, die dit hoorden.
6 En de jongelingen, opstaande,
schikten hem toe, en droegen *hem*
uit, en begroeven *hem*.
7 En het was omtrent drie uren
daarna, dat ook zijne vrouw daar
inkwam, niet wetende, wat er
geschied was;
8 En Petrus antwoordde haar:
zeg mij, hebt gijlieden het land
voor zoo veel verkocht? En zij
zeide: ja, voor zoo veel.
9 En Petrus zeide tot haar: wat
is het, dat gij onder u hebt over-
eengestemd te verzoeken den Geest
des Heeren? zie, de voeten der-
genen, die uwen man begraven
hebben, zijn voor de deur, en zul-
len u uitdragen.
10 En zij viel terstond neder
voor zijne voeten, en gaf den
geest. En de jongelingen, ingeko-
men zijnde, vonden haar dood,
en droegen *ze* uit, en begroeven
haar bij haren man.
11 En er kwam groote vreeze
over de geheele gemeente, en over
allen, die dit hoorden.
12 En door de handen der Apos-
telen geschiedden vele teekenen
en wonderen onder het volk; en
zij waren allen eendragtelijk in
het voorhof van Salomo.
13 En van de anderen durfde
niemand zich bij hen voegen;
maar het volk hield hen in groote
achting.
14 En er werden meer en meer
toegedaan, die den Heer geloof-
den, menigten beide van mannen
en van vrouwen;
15 Alzoo dat zij de kranken uit-
droegen op de straten, en leiden
op bedden en beddekens, opdat,
als Petrus kwam, ook maar de
schaduw iemand van hen bescha-
duwen mogt.
16 En ook de menigte uit de
omliggende steden kwam geza-
mentlijk te Jerúzalem, brengende
kranken, en die van onreine gees-
ten gekweld waren; welke allen
genezen werden.
17 En de Hoogepriester stond
op, en allen, die met hem waren
(welke was de sekte der Saddu-
ceën), en werden vervuld met
nijdigheid;
18 En sloegen hunne handen
aan de Apostelen, en zetteden hen
in de gemeene gevangenis.
19 Maar de Engel des Heeren

opende des nachts de deuren der
gevangenis, en leidde hen uit, en
zeide :
20 Gaat heen, en staat, en spreekt
in den tempel tot het volk al de
woorden dezes levens.
21 Als zij nu *dit* gehoord had-
den, gingen zij tegen den morgen-
stond in den tempel, en leerden.
Maar de Hoogepriester, en die
met hem waren, gekomen zijnde,
riepen den Raad te zamen, en al
de Oudsten der kinderen Israëls,
en zonden naar den kerker, om
hen te halen.
22 Doch als de dienaars daar
kwamen, vonden zij hen in de
gevangenis niet, maar keerden
wederom, en boodschapten *dit,*
23 Zeggende : wij vonden wel
den kerker met alle verzekerdheid
toegesloten, en de wachters bui-
ten staande voor de deuren;
maar als wij *die* geopend hadden,
vonden wij niemand daarbin-
nen.
24 Toen nu de *Hooge*priester,
en de Hoofdman des tempels, en
de Overpriesters deze woorden
hoorden, werden zij twijfelmoe-
dig over hen, wat toch dit wor-
den zou.
25 En er kwam een, en bood-
schapte hun, zeggende : ziet, de
mannen, die gij in de gevangenis
gezet hebt, staan in den tempel,
en leeren het volk.
26 Toen ging de Hoofdman heen,
met de dienaren, en bragt hen,
doch niet met geweld (want zij
vreesden het volk, opdat zij niet
gesteenigd wierden).
27 En als zij hen gebragt had-
den, stelden zij hen voor den
Raad; en de Hoogepriester vraagde
hen, en zeide :
28 Hebben wij u niet ernstelijk
aangezegd, dat gij in dezen naam
niet zoudt leeren? en ziet, gij hebt
met deze uwe leer Jerùzalem ver-
vuld, en gij wilt het bloed van
dezen mensch over ons brengen.
29 Maar Petrus en de Apostelen
antwoordden, en zeiden : men
moet Gode meer gehoorzaam zijn,
dan den menschen.
30 De God onzer vaderen heeft
Jezus opgewekt, welken gij om-
gebragt hebt, hangende *hem* aan
het hout.
31 Dezen heeft God door zijne
regter*hand* verhoogd *tot* eenen
Vorst en Zaligmaker, om Israël te
geven bekeering en vergeving der
zonden.
32 En wij zijn zijne getuigen van
deze woorden; en ook de Heilige
Geest, welken God gegeven heeft
dengenen, die Hem gehoorzaam
zijn.
33 Als zij nu *dit* hoorden, barstte
hun *het hart,* en zij hielden raad,
om hen te dooden.
34 Maar een zeker Farizeër stond
op in den Raad, met name Gama-
liël, een Leeraar der wet, in
waarde gehouden bij al het volk,
en gebood, dat men de Apostelen
een weinig zou doen buiten *staan.*
35 En hij zeide tot hen : gij Is-

raëlietische mannen! ziet voor u,
wat gij doen zult aangaande deze
menschen.
36 Want vóór deze dagen stond
Theudas op, zeggende, dat hij
wat was, dien een getal van om-
trent vier honderd mannen aan-
hing; welke is omgebragt, en
allen, die hem gehoor gaven, zijn
verstrooid en tot niet geworden.
37 Na hem stond op Judas, de
Galileër, in de dagen der beschrij-
ving, en maakte veel volks afval-
lig achter zich; en deze is ook
vergaan, en allen, die hem gehoor
gaven, zijn verstrooid geworden.
38 En nu zeg ik ulieden : houdt
af van deze menschen, en laat hen
gaan : want indien deze raad, of
dit werk uit menschen is, zoo zal
het gebroken worden.
39 Maar indien het uit God is,
zoo kunt gij dat niet breken; op-
dat gij niet misschien bevonden
wordt ook tegen God te strijden.
40 En zij gaven hem gehoor;
en als zij de Apostelen tot zich
geroepen hadden, geeselden zij
dezelve, en geboden *hen,* dat zij
niet zouden spreken in den naam
van Jezus; en lieten hen gaan.
41 Zij dan gingen heen van het
aangezigt des Raads, verblijd
zijnde, dat zij waren waardig
geacht geweest, om zijns naams
wil smaadheid te lijden.
42 En zij hielden niet op, allen
dag, in den tempel en bij de hui-
zen, te leeren, en Jezus Christus
te verkondigen.

HOOFDSTUK VI.

EN in dezelve dagen, als de dis-
cipelen vermenigvuldigden,
ontstond eene murmurering der
Griekschen tegen de Hebreën, om-
dat hunne weduwen in de dagelijk-
sche bediening verzuimd werden.
2 En de twaalven riepen de me-
nigte der discipelen tot zich, en
zeiden : het is niet behoorlijk, dat
wij het woord Gods nalaten, en de
tafelen dienen.
3 Ziet dan om, broeders! naar
zeven mannen uit u, die *goede*
getuigenis hebben, vol des Heili-
gen Geestes en der wijsheid, welke
wij mogen stellen over deze noo-
dige zaak.
4 Maar wij zullen volharden in
het gebed, en in de bediening des
woords.
5 En dit woord behaagde aan al
de menigte; en zij verkoren Sté-
fanus, eenen man vol des geloofs
en des Heiligen Geestes, en Filip-
pus, en Próchorus, en Nicánor,
en Timon, en Pármenas, en Nico-
láüs, eenen Jodengenoot van An-
tiochíë.
6 Welken zij voor de Apostelen
stelden; en *dezen,* als zij gebeden
hadden, leiden hun de handen op.
7 En het woord Gods wies, en
het getal der discipelen vermenig-
vuldigde te Jerûzalem zeer; en
eene groote schare der Priesteren
werd den geloove gehoorzaam.
8 En Stéfanus, vol van geloof en
kracht, deed wonderen en groote
teekenen onder het volk.

9 En er stonden op sommigen, die waren van de Synagoge, genaamd der Libertijnen, en der Cyrenéërs, en der Alexandrijnen, en dergenen, die van Cilicië en Azië waren, en twistten met Stéfanus.
10 En zij konden niet wederstaan de wijsheid en den Geest, door welken hij sprak.
11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden : wij hebben hem hooren spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God.
12 En zij beroerden het volk, en de Ouderlingen en de Schriftgeleerden; en *hem* aanvallende grepen zij hem, en leidden *hem* voor den Raad;
13 En stelden valsche getuigen, die zeiden : deze mensch houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.
14 Want wij hebben hem hooren zeggen, dat deze Jezus, de Nazaréner, deze plaats zal verbreken, en *dat* hij de zeden veranderen zal, die ons Mozes overgeleverd heeft.
15 En allen, die in den Raad zaten, de oogen op hem houdende, zagen zijn aangezigt als het aangezigt eens Engels.

HOOFDSTUK VII.

EN de Hoogepriester zeide : zijn dan deze dingen alzoo?
2 En hy zeide : gij mannen broeders en vaders! hoort toe : de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, *nog* zijnde in Mesopotámië, eer hij woonde in Charran;
3 En zeide tot hem : ga uit uw land en uit uwe maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal.
4 Toen ging hij uit het land der Chaldeën, en woonde in Charran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bragt Hij hem over in dit land, daar gij nu in woont.
5 En Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelve, ook niet eenen voetstap; en beloofde, dat Hij hem hetzelve tot eene bezitting geven zou, en zijnen zade na hem, als hij *nog* geen kind had.
6 En God sprak alzoo, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en *dat* zij het zouden dienstbaar maken en kwalijk handelen, vier honderd jaren.
7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordeelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.
8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alzoo gewon hij Izak, en besneed hem op den achtsten dag; en Izak *gewon* Jakob, en Jakob de twaalf Patriarchen.
9 En de Patriarchen, nijdig zijnde, verkochten Jozef, *om* naar Egypte *gebragt te worden;* en God was met hem,
10 En verloste hem uit al zijne verdrukkingen, en gaf hem genade

en wijsheid voor Faraö, den Koning van Egypte; en hij stelde hem tot een' Overste over Egypte, en zijn geheele huis.
11 En er kwam een hongersnood over het geheele land van Egypte en Kanaän, en groote benaauwdheid; en onze vaders vonden geene spijs.
12 Maar als Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit.
13 En in de tweede *reize* werd Jozef zijnen broederen bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Faraö openbaar.
14 En Jozef zond heen, en ontbood zijnen vader Jakob, en al zijn geslacht, *bestaande* in vijf en zeventig zielen.
15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hij zelf en onze vaders.
16 En zij werden overgebragt naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor eene somme gelds, van de zonen van Emmor, *den vader* van Sichem.
17 Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte;
18 Totdat een ander Koning opstond, die Jozef niet gekend had.
19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaderen, zoodat zij hunne jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttelen.
20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders.
21 En als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Faraö op, en voedde hem voor zich zelve op tot eenen zoon.
22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en was magtig in woorden en in werken.
23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam *hem* in zijn hart, zijne broeders, de kinderen Israëls, te bezoeken.
24 En ziende eenen, die onregt leed, beschermde hij *hem,* en wreekte dengenen, dien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.
25 En hij meende, dat zijne broeders zouden verstaan, dat God door zijne hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan.
26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij drong ze tot vrede, zeggende: mannen! gij zijt broeders; waarom doet gij elkander ongelijk?
27 En die zijnen naasten ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: wie heeft u tot een' Overste en Regter over ons gesteld?
28 Wilt gij mij *ook* ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebragt hebt?
29 En Mozes vlugtte op dat

woord, en werd een vreemdeling in het land Madiam, waar hij twee zonen gewon.
30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren, in de woestijn van den berg Sinaï, in een vlammig vuur van het doornenbosch.
31 Mozes nu, *dat* ziende, verwonderde zich over het gezigt; en als hij derwaarts ging, om *dat* te bezien, zoo geschiedde eene stem des Heeren tot hem,
32 *Zeggende :* ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde *het* niet bezien.
33 En de Heer zeide tot hem : ontbind de schoenen van uwe voeten; want de plaats, in welke gij staat, is heilig land.
34 Ik heb merkelijk gezien de mishandeling mijns volks, dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord, en ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen; en nu kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden.
35 Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, zeggende : wie heeft u tot een' Overste en Regter gesteld? dezen, *zeg ik,* heeft God tot eenen Overste en Verlosser gezonden, door de hand des Engels, die hem verschenen was in het doornenbosch.
36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en teekenen in het land van Egypte, en in de roode zee, en in de woestijn, veertig jaren.
37 Deze is die Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft : de Heer, uw God, zal u eenen Profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij; dien zult gij hooren.
38 Deze is het, die in de vergadering *des volks* in de woestijn was met den Engel, die tot hem sprak op den berg Sinaï, en *met* onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons *die* te geven.
39 Denwelken onze vaders niet wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen *hem,* en keerden met hunne harten *weder* naar Egypte;
40 Zeggende tot Aaron : maak ons Goden, die voor ons heengaan : want *wat* dezen Mozes *aangaat,* die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem geschied is.
41 En zij maakten een kalf in die dagen, en bragten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen.
42 En God keerde *zich,* en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der Profeten : hebt gij ook slagtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israëls?
43 Ja gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uwen God Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt,

om die te aanbidden; en Ik zal u
overvoeren op gene *zijde* van Bá-
bylon.
44 De tabernakel der getuigenis
was onder onze vaderen in de
woestijn, gelijk geordineerd had
Hij, die tot Mozes zeide, dat hij
denzelven maken zou naar de af-
beelding, die hij gezien had.
45 Welken ook onze vaders ont-
vangen hebbende, met Jezus ge-
bragt hebben in het *land*, dat de
Heidenen bezaten, die God ver-
dreven heeft van het aangezigt
onzer vaderen, tot de dagen van
David toe;
46 Dewelke voor God genade
gevonden heeft, en begeerd heeft
te vinden eene woonstede voor den
God Jakobs.
47 En Salomo bouwde Hem een
huis.
48 Maar de Allerhoogste woont
niet in tempelen, met handen ge-
maakt; gelijk de Profeet zegt:
49 De hemel is Mij een troon,
en de aarde eene voetbank mijner
voeten. Hoedanig huis zult gij Mij
bouwen? zegt de Heer; of welke
is de plaats mijner ruste?
50 Heeft niet mijne hand al deze
dingen gemaakt?
51 Gij hardnekkigen en onbe-
snedenen van hart en ooren! gij
wederstaat altijd den Heiligen
Geest; gelijk uwe vaders, *alzoo*
ook gij.
52 Wien van de Profeten heb-
ben uwe vaders niet vervolgd? en
zij hebben gedood degenen, die te
voren verkondigd hebben de komst
des Regtvaardigen, van welken
gijlieden nu verraders en moor-
ders geworden zijt.
53 Gij, die de wet ontvangen
hebt door bestellingen der En-
gelen, en hebt *ze* niet gehouden!
54 Als zij nu dit hoorden, barst-
ten hunne harten, en zij knersten
de tanden tegen hem.
55 Maar hij, vol zijnde des Hei-
ligen Geestes, en de oogen hou-
dende naar den hemel, zag de
heerlijkheid Gods, en Jezus,
staande ter regter*hand* Gods.
56 En hij zeide: ziet, ik zie de
hemelen geopend, en den Zoon des
menschen, staande ter regter*hand*
Gods.
57 Maar zij, roepende met groote
stemme, stopten hunne ooren, en
vielen eendragtelijk op hem aan;
58 En wierpen hem ter stad uit,
en steenigden *hem*; en de getui-
gen leiden hunne kleederen af aan
de voeten eens jongelings, ge-
naamd Saulus.
59 En zij steenigden Stéfanus,
aanroepende en zeggende: Heere
Jezus! ontvang mijnen geest.
60 En vallende op de knieën,
riep hij met groote stem: Heere!
reken hun deze zonde niet toe. En
als hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HOOFDSTUK VIII.

EN Saulus had mede een welbe-
hagen aan zijnen dood. En er
werd te dien dage eene groote ver-
volging tegen de gemeente, die te

Jerúzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judéa en Samaria, behalve de Apostelen.

2 En *eenige* Godvruchtige mannen droegen Stéfanus te zamen *ten grave,* en maakten grooten rouw over hem.

3 En Saulus verwoestte de gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over in de gevangenis.

4 Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen *het land* door, en verkondigden het woord.

5 En Filippus kwam af in de stad van Samaria, en predikte hun Christus.

6 En de scharen hielden zich eendragtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de teekenen, die hij deed.

7 Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen *dezelve* uit, roepende met groote stem; en vele geraakten en kreupelen werden genezen.

8 En er werd groote blijdschap in die stad.

9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende tooverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zich zelven, dat hij wat groots was.

10 Welken zij allen aanhingen, van den kleinen tot den grooten, zeggende : deze is de groote kracht Gods.

11 En zij hingen hem aan, omdat hij eenen langen tijd met tooverijen hunne zinnen verrukt had.

12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koningrijk Gods, en *van* den naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beide mannen en vrouwen.

13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de teekenen en groote krachten, die er geschiedden, ontzettede hij zich.

14 Als nu de Apostelen, die te Jerúzalem waren, hoorden, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes.

15 Dewelke afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mogten.

16 (Want hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den naam van den Heer Jezus.)

17 Toen leiden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.

18 En als Simon zag, dat, door de oplegging van de handen der Apostelen, de Heilige Geest gegeven werd, zoo bood hij hun geld aan,

19 Zeggende : geeft ook mij deze magt, opdat, zoo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange.

20 Maar Petrus zeide tot hem :

uw geld zij met u ten verderve,
omdat gij gemeend hebt, dat de
gave Gods door geld verkregen
wordt!
21 Gij hebt geen deel noch lot in
dit woord : want uw hart is niet
regt voor God.
22 Bekeer u dan van deze uwe
boosheid, en bid God, of mis-
schien u deze overlegging uws
harten vergeven wierd.
23 Want ik zie, dat gij zijt in
eene gansch bittere gal en zamen-
knooping der ongeregtigheid.
24 Doch Simon, antwoordende,
zeide : bidt gijlieden voor mij tot
den Heer, opdat niets over mij
kome van hetgeen gij gezegd hebt.
25 Zij dan nu, als zij het woord
des Heeren betuigd en gesproken
hadden, keerden wederom naar
Jerûzalem, en verkondigden het
Evangelie *in* vele vlekken der Sa-
maritanen.
26 En een Engel des Heeren sprak
tot Filippus, zeggende : sta op, en
ga heen tegen het zuiden, op den
weg, die van Jerûzalem afdaalt
naar Gaza, welke woest is.
27 En hij stond op en ging heen;
en ziet, een Moorman, een Kamer-
ling, *en* een magtig heer van Can-
dacé, de Koningin der Mooren, die
over al haren schat was, welke
was gekomen om aan te bidden te
Jerûzalem;
28 En hij keerde wederom, en
zat op zijnen wagen, en las den
Profeet Jesaja.
29 En de Geest zeide tot Filip-
pus : ga toe, en voeg u bij dezen
wagen.
30 En Filippus liep toe, en hoorde
hem den Profeet Jesaja lezen, en
zeide : verstaat gij ook hetgeen gij
leest?
31 En hij zeide : hoe zou ik toch
kunnen, zoo mij niet iemand on-
derrigt? En hij bad Filippus, dat
hij zou opkomen, en bij hem zit-
ten.
32 En de plaats der Schriftuur,
die hij las, was deze : hij is gelijk
een schaap ter slagting geleid; en
gelijk een lam stemmeloos is voor
dien, die het scheert, alzoo doet
hij zijnen mond niet open.
33 In zijne vernedering is zijn
oordeel weggenomen; en wie zal
zijn geslacht verhalen? want zijn
leven wordt van de aarde wegge-
nomen.
34 En de Kamerling antwoordde
Filippus en zeide : ik bid u, van
wien zegt de Profeet dit? van zich
zelven, of van iemand anders?
35 En Filippus deed zijnen mond
open, en beginnende van diezelve
Schrift, verkondigde hem Jezus.
36 En alzoo zij over weg reisden,
kwamen zij aan een zeker water;
en de Kamerling zeide : zie daar
water; wat verhindert mij gedoopt
te worden?
37 En Filippus zeide : indien gij
van ganscher harte gelooft, zoo is
het geoorloofd. En hij, antwoor-
dende, zeide : ik geloof, dat Jezus
Christus de Zoon van God is.
38 En hij gebood den wagen stil

te houden; en zij daalden beiden
af in het water, zoo Filippus als de
Kamerling, en hij doopte hem.
39 En toen zij uit het water wa-
ren opgekomen, nam de Geest des
Heeren Filippus weg, en de Ka-
merling zag hem niet meer: want
hij reisde zijnen weg met blijd-
schap.
40 Maar Filippus werd gevonden
te Azóte; en *het land* doorgaande,
verkondigde hij het Evangelie *in*
alle steden, totdat hij te Cesaréa
kwam.

HOOFDSTUK IX.

EN Saulus blazende nog drei-
ging en moord tegen de disci-
pelen des Heeren, ging tot den
Hoogepriester,
2 En begeerde brieven van hem
naar Damaskus, aan de Synago-
gen, opdat, zoo hij eenigen, die
van dien weg waren, vond, hij
dezelven, beide mannen en vrou-
wen, zou gebonden brengen naar
Jerûzalem.
3 En als hij reisde, is het ge-
schied, dat hij nabij Damaskus
kwam, en hem omscheen snellijk
een licht van den hemel;
4 En ter aarde gevallen zijnde,
hoorde hij eene stem, die tot hem
zeide: Saul, Saul! wat vervolgt
gij mij?
5 En hij zeide: wie zijt gij,
Heere? En de Heer zeide: ik ben
Jezus, dien gij vervolgt. Het is u
hard, de verzenen tegen de prikkels
te slaan.
6 En hij, bevende en verbaasd
zijnde, zeide: Heere! wat wilt
gij, dat ik doen zal? en de Heer
zeide tot hem: sta op, en ga in de
stad, en u zal *aldaar* gezegd wor-
den, wat gij doen moet.
7 En de mannen, die met hem
over weg reisden, stonden ver-
baasd, hoorende wel de stem,
maar niemand ziende.
8 En Saulus stond op van de
aarde; en als hij zijne oogen open-
deed, zag hij niemand. En zij, hem
bij de hand leidende, bragten hem
te Damaskus.
9 En hij was drie dagen, dat
hij niet zag, en at niet, en dronk
niet.
10 En er was een zeker discipel
te Damaskus, met name Ananías;
en de Heer zeide tot hem in een
gezigt: Ananías! En hij zeide:
zie, *hier ben* ik, Heere!
11 En de Heer *zeide* tot hem:
sta op, en ga in de straat, genaamd
de regte, en vraag in het huis van
Judas naar *eenen,* met name Sau-
lus, van Tarsen: want zie, hij
bidt.
12 En hij heeft in een gezigt ge-
zien, dat een man, met name
Ananías, inkwam, en hem de hand
opleide, opdat hij wederom ziende
wierd.
13 En Ananías antwoordde:
Heere! ik heb uit velen gehoord
van dezen man, hoe veel kwaad
hij uwen heiligen in Jerûzalem
gedaan heeft;
14 En heeft hier magt van de

Overpriesters, om te binden allen,
die uwen naam aanroepen.
15 Maar de Heer zeide tot hem :
ga heen; want deze is mij een
uitverkoren vat, om mijnen naam
te dragen voor de Heidenen, en
de Koningen, en de kinderen Is-
raëls.
16 Want ik zal hem toonen, hoe
veel hij lijden moet om mijnen
naam.
17 En Ananías ging heen en
kwam in het huis; en de handen
op hem leggende, zeide hij : Saul,
broeder! de Heer heeft mij gezon-
den, *namelijk* Jezus, die u ver-
schenen is op den weg, dien gij
kwaamt, opdat gij weder ziende
en met den Heiligen Geest vervuld
zoudt worden.
18 En terstond vielen af van zijne
oogen gelijk als schellen, en hij
werd terstond wederom ziende;
en stond op, en werd gedoopt.
19 En als hij spijze genomen had,
werd hij versterkt. En Saulus was
sommige dagen bij de discipelen,
die te Damaskus waren.
20 En hij predikte terstond
Christus in de Synagogen, dat hij
de Zoon van God is.
21 En zij ontzetteden zich allen,
die het hoorden, en zeiden : is
deze niet degene, die te Jerûza-
lem verstoorde, wie dezen naam
aanriepen, en die daarom hier
gekomen is, opdat hij dezelven
gebonden zou brengen tot de
Overpriesters?
22 Doch Saulus werd meer en
meer bekrachtigd, en overtuigde
de Joden, die te Damaskus woon-
den, bewijzende, dat deze de
Christus is.
23 En als vele dagen verloopen
waren, zoo hielden de Joden te
zamen raad, om hem te dooden.
24 Maar hunne lage werd Saulus
bekend; en zij bewaarden de poor-
ten, beide des daags en des nachts,
opdat zij hem dooden mogten.
25 Doch de discipelen namen
hem des nachts, en lieten *hem*
neder door den muur, *hem* afla-
tende in eene mand.
26 Saulus nu, te Jerûzalem ge-
komen zijnde, poogde zich bij de
discipelen te voegen; maar zij
vreesden hem allen, niet geloo-
vende, dat hij een discipel was.
27 Maar Bárnabas, hem tot zich
nemende, leidde *hem* tot de Apos-
telen, en verhaalde hun, hoe hij
op den weg den Heer gezien had,
en dat hij tot hem gesproken had;
en hoe hij te Damaskus vrijmoe-
diglijk gesproken had in den naam
van Jezus.
28 En hij was met hen ingaande
en uitgaande te Jerûzalem;
29 En vrijmoediglijk sprekende
in den naam van den Heer Jezus,
sprak hij ook en handelde tegen
de Grieksche *Joden;* maar deze
trachtten hem te dooden.
30 Doch de broeders, *dit* ver-
staande, geleidden hem tot Cesa-
réa, en zonden hem af naar
Tarsen.
31 De gemeenten dan, door ge-

heel Judéa, en Galiléa, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreeze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd.
32 En het geschiedde, als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden.
33 En aldaar vond hij een' zeker mensch, met name Enéas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was.
34 En Petrus zeide tot hem: Enéas! Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid u zelven *het bed*. En hij stond terstond op.
35 En zij zagen hem allen, die te Lydda en Saróna woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heer.
36 En te Joppe was eene zekere discipelin, met name Tabítha, hetwelk, overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede werken en almoezen, die zij deed.
37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf; en als zij haar gewasschen hadden, leiden zij haar in de opperzaal.
38 En alzoo Lydda nabij Joppe was, de discipelen, hoorende, dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen.
39 En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, weenende en toonende de rokken en kleederen, die Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was.
40 Maar Petrus, hebbende *hen* allen uitgedreven, knielde neder en bad; en zich keerende tot het ligchaam, zeide hij: Tabítha, sta op! En zij deed hare oogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij overeinde.
41 En hij gaf haar de hand, en rigtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor *hen*.
42 En *dit* werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heer.
43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef, bij eenen zekeren Simon, eenen lederbereider.

HOOFDSTUK X.

EN er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een Hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaansche;
2 Godzalig, en vreezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.
3 *Deze* zag in een gezigt klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, eenen Engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius!
4 En hij, de oogen op hem hou-

dende, en zeer bevreesd geworden
zijnde, zeide: wat is het, Heere?
En hij zeide tot hem: uwe gebeden
en uwe aalmoezen zijn tot
gedachtenis opgekomen voor God.
5 En nu, zend mannen naar
Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd
wordt Petrus.
6 Deze ligt te huis bij eenen Simon,
lederbereider, die *zijn* huis
heeft bij de zee; deze zal u zeggen,
wat gij doen moet.
7 En als de Engel, die tot Cornelius
sprak, weggegaan was, riep
hij twee van zijne huisknechten,
en eenen godzaligen krijgsknecht
van degenen, die gedurig bij hem
waren;
8 En als hij hun alles verhaald
had, zond hij hen naar Joppe.
9 En des anderen daags, terwijl
dezen reisden, en nabij de stad
kwamen, klom Petrus op het dak,
om te bidden, omtrent de zesde
ure.
10 En hij werd hongerig, en begeerde
te eten. En terwijl zij het
bereidden, viel over hem eene
vertrekking van zinnen.
11 En hij zag den hemel geopend,
en een zeker vat tot hem nederdalen,
gelijk een groot linnen laken,
aan de vier hoeken gebonden,
en nedergelaten op de aarde.
12 In hetwelk waren al de viervoetige
dieren der aarde, en de
wilde, en de kruipende *dieren,*
en de vogelen des hemels.
13 En er geschiedde eene stem tot
hem: sta op, Petrus! slagt en eet.
14 Maar Petrus zeide: geenszins,
Heere! want ik heb nooit
gegeten iets, dat gemeen of onrein
was.
15 En eene stem *geschiedde* wederom
ten tweeden maal tot hem:
hetgeen God gereinigd heeft, zult
gij niet gemeen maken.
16 En dit geschiedde tot driemaal;
en het vat werd wederom
opgenomen in den hemel.
17 En alzoo Petrus in zich zelven
twijfelde, wat toch het gezigt
mogt zijn, dat hij gezien had, ziet,
de mannen, die van Cornelius afgezonden
waren, gevraagd hebbende
naar het huis van Simon,
stonden aan de poort.
18 En *iemand* geroepen hebbende,
vraagden zij, of Simon, toegenaamd
Petrus, daar te huis lag?
19 En als Petrus op dat gezigt
dacht, zeide de Geest tot hem:
zie, drie mannen zoeken u;
20 Daarom sta op, ga af, en reis
met hen, niet twijfelende: want
ik heb hen gezonden.
21 En Petrus ging af tot de mannen,
die van Cornelius tot hem
gezonden waren, en zeide: ziet,
ik ben het, dien gij zoekt; wat is
de oorzaak, waarom gij hier zijt?
22 En zij zeiden: Cornelius, een
Hoofdman over honderd, een regtvaardig
man, en vreezende God,
en die *goede* getuigenis heeft van
het gansche volk der Joden, is
door Goddelijke openbaring vermaand
van eenen heiligen Engel,
dat hij u zou ontbieden te zijnen

huize, en dat hij van u woorden
der zaligheid zou hooren.
23 Als hij hen dan ingeroepen
had, ontving hij ze in huis. Doch
des anderen daags ging Petrus met
hen heen, en sommige der broede-
ren, die van Joppe waren, gingen
met hem.
24 En des anderen daags kwa-
men zij te Cesaréa. En Cornelius
verwachtte hen, zamengeroepen
hebbende die van zijne maagschap
en bijzonderste vrienden.
25 En als het geschiedde, dat
Petrus inkwam, ging hem Corne-
lius te gemoet, en vallende aan
zijne voeten, aanbad hij.
26 Maar Petrus rigtte hem op,
zeggende : sta op, ik ben ook zelf
een mensch.
27 En met hem sprekende, ging
hij in, en vond er velen, die za-
mengekomen waren.
28 En hij zeide tot hen : gij
weet, hoe het eenen Joodschen
man ongeoorloofd is, zich te voe-
gen of te gaan tot eenen vreem-
den ; doch God heeft mij getoond,
dat ik geen' mensch zou gemeen
of onrein heeten.
29 Daarom ben ik ook zonder
tegenspreken gekomen, ontboden
zijnde. Zoo vraag ik dan, om
wat reden gijlieden mij hebt ont-
boden?
30 En Cornelius zeide : over
vier dagen was ik vastende tot
deze ure toe, en ter negende ure
bad ik in mijn huis.
31 En ziet, een man stond voor
mij, in een blinkend kleed, en
zeide : Cornelius! uw gebed is
verhoord, en uwe aalmoezen zijn
voor God gedacht geworden.
32 Zend dan naar Joppe, en ont-
bied Simon, die toegenaamd wordt
Petrus; deze ligt te huis in het
huis van Simon, den lederberei-
der, aan de zee, welke, hier ge-
komen zijnde, tot u spreken zal.
33 Zoo heb ik dan van stonde
aan tot u gezonden, en gij hebt
wel gedaan, dat gij hier gekomen
zijt. Wij zijn dan allen nu *hier*
tegenwoordig voor God, om te
hooren al hetgeen u van God be-
volen is.
34 En Petrus, den mond open-
doende, zeide : ik verneme in der
waarheid, dat God geen aannemer
des persoons is;
35 Maar in allen volke, die Hem
vreest en geregtigheid werkt, is
Hem aangenaam.
36 *Dit is* het woord, dat hij ge-
zonden heeft den kinderen Israëls,
verkondigende vrede door Jezus
Christus; deze is een Heer van
allen.
37 Gijlieden weet de zaak, die
geschied is door geheel Judéa,
beginnende van Galiléa, na den
doop, welken Johannes gepredikt
heeft;
38 *Belangende* Jezus van Naza-
reth, hoe hem God gezalfd heeft
met den Heiligen Geest en met
kracht; welke *het land* doorge-
gaan is, goed doende, en gene-
zende allen, die van den duivel

overweldigd waren: want God
was met hem.
39 En wij zijn getuigen van al
hetgeen hij gedaan heeft, beide in
het Joodsche land en te Jerûzalem;
welken zij gedood hebben, *hem*
hangende aan een hout.
40 Dezen heeft God opgewekt
ten derden dage, en gegeven, dat
hij openbaar zou worden;
41 Niet al den volke, maar den
getuigen, die van God te voren
verkoren waren, ons *namelijk,*
die met hem gegeten en gedron-
ken hebben, nadat hij uit de doo-
den opgestaan was.
42 En heeft ons geboden den
volke te prediken, en te betuigen,
dat hij is degene, die van God
verordend is tot een' Regter van
levenden en dooden.
43 Dezen geven getuigenis al de
Profeten, dat een iegelijk, die in
hem gelooft, vergeving der zonden
ontvangen zal door zijnen naam.
44 Als Petrus nog deze woorden
sprak, viel de Heilige Geest op
allen, die het woord hoorden.
45 En de geloovigen, die uit de
besnijdenis waren, zoo velen als
er met Petrus waren gekomen,
ontzetteden zich, dat de gave des
Heiligen Geestes ook op de Heide-
nen uitgestort werd.
46 Want zij hoorden hen spre-
ken met *vreemde* talen, en God
groot maken. Toen antwoordde
Petrus:
47 Kan ook iemand het water
weren, dat dezen niet gedoopt
zouden worden, welke den Heili-
gen Geest ontvangen hebben, ge-
lijk als ook wij?
48 En hij beval, dat zij zouden
gedoopt worden in den naam des
Heeren. Toen baden zij hem, dat
hij eenige dagen bij *hen* wilde
blijven.

HOOFDSTUK XI.

DE Apostelen nu, en de broe-
ders, die in Judéa waren,
hebben gehoord dat ook de Heide-
nen het woord Gods aangenomen
hadden.
2 En toen Petrus opgegaan was
naar Jerûzalem, twistten tegen
hem degenen, die uit de besnijde-
nis waren,
3 Zeggende: gij zijt ingegaan tot
mannen, die de voorhuid hebben,
en hebt met hen gegeten.
4 Maar Petrus, beginnende, ver-
haalde het hun vervolgens, zeg-
gende:
5 Ik was in de stad Joppe, bid-
dende; en ik zag in eene vertrek-
king van zinnen een gezigt, *na-
melijk* een zeker vat, gelijk een
groot linnen laken, nederdalende,
bij de vier hoeken nedergelaten uit
den hemel, en het kwam tot bij mij.
6 Op welk *laken* als ik de oogen
hield, zoo merkte ik, en zag de
viervoetige *dieren* der aarde, en
de wilde, en de kruipende *dieren,*
en de vogelen des hemels.
7 En ik hoorde eene stem, die
tot mij zeide: sta op, Petrus!
slagt en eet.

8 Maar ik zeide : geenszins, Heere! want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijnen mond ingegaan.
9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden maal uit den hemel: hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.
10 En dit geschiedde tot driemaal: en alles werd wederom opgetrokken in den hemel.
11 En ziet, ter zelfder *ure* stonden er drie mannen voor het huis, daar ik in was, die van Cesaréa tot mij afgezonden waren.
12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des mans huis ingegaan;
13 En hij heeft ons verhaald, hoe hij eenen Engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide : zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus;
14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis.
15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin.
16 En ik werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen Geest.
17 Indien dan God hun evengelijke gave gegeven heeft, als ook ons, die in den Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik toch, die God konde weren?
18 En als zij dit hoorden, waren zij te vreden, en verheerlijkten God, zeggende : zoo heeft dan God ook den Heidenen de bekeering gegeven ten leven!
19 Degenen nu, die verstrooid waren door de verdrukking, die over Stéfanus geschied was, gingen *het land* door tot Fenícië toe, en Cyprus, en Antiochíë, tot niemand het woord sprekende, dan alleen tot de Joden.
20 En er waren eenige Cyprische en Cyrenéïsche mannen uit hen, welke te Antiochíë gekomen zijnde, spraken tot de Griekschen, verkondigende den Heere Jezus.
21 En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot den Heer.
22 En het gerucht van hen kwam tot de ooren der gemeente, die te Jerûzalem was; en zij zonden Bárnabas uit, dat hij *het land* doorging tot Antiochíë toe.
23 Dewelke, daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heer zouden blijven.
24 Want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs; en er werd eene groote schare den Heere toegevoegd.
25 En Bárnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en

als hij hem gevonden had, bragt hij hem te Antiochië.

26 En het is geschied, dat zij een geheel jaar *zamen*vergaderden in de gemeente, en eene groote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochië Christenen genaamd werden.

27 En in dezelve dagen kwamen *eenige* Profeten af van Jerûzalem te Antiochië.

28 En één uit hen, met name Agabus, stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er een groote hongersnood zou wezen over de geheele wereld; dewelke ook gekomen is onder den Keizer Claudius.

29 En naar dat een iegelijk der discipelen vermogt, besloot elk van hen *iets* te zenden ten dienste der broederen, die in Judéa woonden.

30 Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de Ouderlingen, door de hand van Bárnabas en Saulus.

HOOFDSTUK XII.

EN omtrent denzelven tijd sloeg de Koning Heródes de handen aan sommigen van de gemeente, om die kwalijk te handelen.

2 En hij doodde Jacobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.

3 En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen; (en het waren de dagen der ongehevelde *brooden*)

4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zettede, en gaf *hem* over aan vier *wachten, elk* van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende na het Paasch*feest* hem voorbrengen voor het volk.

5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.

6 Toen hem nu Heródes zou voorbrengen, sliep Petrus dienzelven nacht tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis.

7 En ziet, een Engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende : sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen.

8 En de Engel zeide tot hem : omgord u, en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzoo. En hij zeide tot hem : werp uwen mantel om, en volg mij.

9 En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was hetgeen door den Engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezigt zag.

10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke

van zelve hun geopend werd. En
uitgegaan zijnde, gingen zij eene
straat voort; en terstond scheidde
de Engel van hem.
11 En Petrus, tot zich zelven
gekomen zijnde, zeide : nu weet
ik waarachtiglijk, dat de Heer
zijnen Engel uitgezonden heeft,
en mij verlost heeft uit de hand
van Heródes, en *uit* al de ver-
wachting van het volk der Joden.
12 En als hij *alles* overlegd had,
ging hij naar het huis van Maria,
de moeder van Johannes, die toe-
genaamd was Markus, alwaar ve-
len zamenvergaderd en biddende
waren.
13 En als Petrus aan de deur
van de voorpoort klopte, kwam
eene dienstmaagd voor om te luis-
teren, met name Rhode.
14 En zij, de stem van Petrus
bekennende, deed van blijdschap
de voorpoort niet open, maar liep
naar binnen en boodschapte, dat
Petrus voor *aan* de voorpoort
stond.
15 En zij zeiden tot haar : gij
raast. Doch zij bleef er sterk bij,
dat het alzoo was. En zij zeiden :
het is zijn Engel.
16 Maar Petrus bleef kloppende;
en als zij opengedaan hadden,
zagen zij hem, en ontzetteden
zich.
17 En als hij hen met de hand
gewenkt had, dat zij zwijgen zou-
den, verhaalde hij hun, hoe hem
de Heer uit de gevangenis uitge-
leid had, en zeide : boodschapt
dit aan Jacobus en de broederen.
En hij uitgegaan zijnde, reisde
naar eene andere plaats.
18 En als het dag was geworden,
was er geen kleine beroerte onder
de krijgsknechten, wat toch aan
Petrus mogt geschied zijn.
19 En als Heródes hem gezocht
had, en niet vond, en de wachters
regtelijk ondervraagd had, ge-
bood hij, dat zij weggeleid zouden
worden. En hij vertrok van Judéa
naar Cesaréa, en hield zich *al-
daar*.
20 En Heródes had in den zin
tegen de Tyriërs en Sidoniërs te
krijgen; maar zij kwamen een-
dragtelijk tot hem, en Blastus,
die des Konings Kamerling was,
overreed hebbende, begeerden
vrede, omdat hun land gespijzigd
werd van des Konings *land*.
21 En op eenen gezetten dag,
Heródes, een Koninklijk kleed
aangedaan hebbende, en op den
Regterstoel gezeten zijnde, deed
eene rede tot hen.
22 En het volk riep *hem* toe :
eene stem Gods, en niet eens
menschen!
23 En van stonde aan sloeg hem
een Engel des Heeren, daarom dat
hij Gode de eer niet gaf; en hij
werd van de wormen gegeten, en
gaf den geest.
24 En het woord Gods wies, en
vermenigvuldigde.
25 Bárnabas nu en Saulus keer-
den wederom van Jerûzalem, als
zij de dienst volbragt hadden, me-

degenomen hebbende ook Johan-
nes, die toegenaamd werd Markus.

HOOFDSTUK XIII.

EN er waren te Antiochië, in de
gemeente, die daar was,
eenige Profeten en Leeraars, na-
melijk Bárnabas, en Símeon, ge-
naamd Niger, en Lucius van Cy-
réne, en Mánahen, die met Heródes
den Viervorst opgevoed was, en
Saulus.
2 En als zij den Heer dienden, en
vastten, zeide de Heilige Geest:
zondert mij af beide Bárnabas en
Saulus tot het werk, waartoe ik
hen geroepen heb.
3 Toen vastten en baden zij, en
hun de handen opgelegd hebbende,
lieten zij hen gaan.
4 Dezen dan, uitgezonden zijnde
van den Heiligen Geest, kwamen
af tot Seleucíë, en van daar scheep-
ten zij af naar Cyprus.
5 En gekomen zijnde te Sálamis,
verkondigden zij het woord Gods
in de Synagogen der Joden; en zij
hadden ook Johannes tot eenen
dienaar.
6 En als zij het eiland doorge-
gaan waren tot Pafos toe, vonden
zij eenen zekeren toovenaar, eenen
valschen Profeet, eenen Jood,
wiens naam was Bar-Jezus;
7 Welke was bij den Stadhouder
Sergius Paulus, eenen verstandi-
gen man. Deze, Bárnabas en Sau-
lus tot zich geroepen hebbende,
zocht zeer het woord Gods te hoo-
ren.
8 Maar Elymas, de toovenaar,
(want alzoo wordt zijn naam
overgezet) wederstond hen, zoe-
kende den Stadhouder van het ge-
loof af te keeren.
9 Doch Saulus, (die ook Paulus
genaamd is) vervuld met den Hei-
ligen Geest, en de oogen op hem
houdende, zeide:
10 O Gij kind des duivels, vol
van alle bedrog, en van alle arglis-
tigheid, vijand van alle geregtig-
heid! zult gij niet ophouden te
verkeeren de regte wegen des
Heeren?
11 En nu zie, de hand des Hee-
ren *is* tegen u, en gij zult blind
zijn, en de zon niet zien voor
eenen tijd. En van stonde aan viel
op hem donkerheid en duisternis;
en rondom gaande zocht hij, die
hem met de hand mogten leiden.
12 Als de Stadhouder zag het-
geen geschied was, toen geloofde
hij, verslagen zijnde over de leer
des Heeren.
13 En Paulus, en die met hem
waren, van Pafos afgevaren zijnde,
kwamen te Perge, *eene stad* in
Pamfylië. Maar Johannes, van
hen scheidende, keerde weder
naar Jerûzalem.
14 En zij, van Perge *het land*
doorgaande, kwamen te Antio-
chíë, *eene stad* in Pisídië; en ge-
gaan zijnde in de Synagoge op
den dag des Sabbats, zaten zij ne-
der.
15 En na het lezen der wet en
der Profeten, zonden de Oversten

der Synagoge tot hen, zeggende :
mannen broeders! indien er *eenig*
woord van vertroosting tot het
volk in u is, zoo spreekt.
16 En Paulus stond op, en wenkte
met de hand, en zeide : gij Israë-
lietische mannen, en gij, die God
vreest! hoort toe.
17 De God van dit volk Israël
heeft onze vaderen uitverkoren,
en het volk verhoogd, als zij
vreemdelingen waren in het land
van Egypte, en heeft hen met eenen
hoogen arm daaruit geleid.
18 En heeft omtrent den tijd van
veertig jaren hunne zeden verdra-
gen in de woestijn.
19 En zeven volken uitgeroeid
hebbende in het land Kanaän,
heeft Hij hun door het lot het land
derzelven uitgedeeld.
20 En daarna omtrent vier hon-
derd en vijftig jaren, gaf Hij *hun*
Regters, tot op Samuël, den Pro-
feet.
21 En van toen aan begeerden
zij eenen Koning: en God gaf hun
Saul, den zoon van Kis, eenen
man uit den stam van Benjamin,
veertig jaren.
22 En dezen afgezet hebbende,
verwekte Hij hun David tot eenen
Koning: denwelken Hij ook getui-
genis gaf, en zeide : Ik heb gevon-
den David, den *zoon* van Jesse,
eenen man naar mijn hart, die al
mijnen wil zal doen.
23 Van het zaad dezes heeft God
Israël, naar de belofte, verwekt
den Zaligmaker Jezus:
24 Als Johannes eerst al den
volke Israëls, vóór zijne aankomst,
gepredikt had den doop der bekee-
ring.
25 Doch als Johannes den loop
vervulde, zeide hij : wien meent
gijlieden, dat ik ben? ik ben *de
Christus* niet: maar ziet, hij komt
na mij, wien ik niet waardig ben
de schoenen *zijner* voeten te ont-
binden.
26 Mannen broeders! kinderen
van het geslacht Abrahams, en die
onder u God vreezen! tot u is het
woord dezer zaligheid gezonden.
27 Want die te Jerûzalem wo-
nen, en hunne Oversten, dezen
niet kennende, hebben ook de
stemmen der Profeten, die op
elken Sabbat*dag* gelezen worden,
hem veroordeelende, vervuld:
28 En geene oorzaak des doods
vindende, hebben zij van Pilátus
begeerd, dat hij zou gedood wor-
den.
29 En als zij alles volbragt had-
den, wat van hem geschreven was,
namen zij *hem* af van het hout,
en leiden *hem* in het graf.
30 Maar God heeft hem uit de
dooden opgewekt.
31 Welke gezien is geweest, vele
dagen lang, van degenen, die met
hem opgekomen waren van Gali-
léa tot Jerûzalem, die zijne getui-
gen zijn bij het volk.
32 En wij verkondigen u de be-
lofte, die tot de vaderen geschied
is, dat *namelijk* God dezelve ver-
vuld heeft aan ons, hunne kinde-

ren, als Hij Jezus verwekt heeft.
33 Gelijk ook in den tweeden
Psalm geschreven staat: gij zijt
mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.
34 En dat Hij hem uit de dooden
heeft opgewekt, alzoo dat hij niet
meer zal tot verderving keeren,
heeft Hij aldus gezegd: Ik zal uliеden de weldadigheden Davids geven,
die getrouw zijn.
35 Waarom hij ook in eenen anderen *Psalm* zegt: Gij zult uwen
Heiligen niet *over*geven, om verderving te zien.
36 Want David, als hij in zijnen
tijd den raad Gods gediend had, is
ontslapen, en is bij zijne vaderen
gelegd, en heeft wel verderving
gezien;
37 Maar hij, dien God opgewekt
heeft, heeft geene verderving gezien.
38 Zoo zij u dan bekend, mannen broeders! dat door dezen u
vergeving der zonden verkondigd
wordt;
39 En *dat* van alles, waarvan gij
niet kondt geregtvaardigd worden
door de wet van Mozes, door dezen een iegelijk, die gelooft, geregtvaardigd wordt.
40 Ziet dan toe, dat over ulieden
niet kome hetgeen gezegd is in de
Profeten:
41 Ziet, gij verachters! en verwondert u, en verdwijnt: want Ik
werk een werk in uwe dagen, een
werk, hetwelk gij niet zult gelooven, zoo het u iemand verhaalt.
42 En als de Joden uitgegaan
waren uit de Synagoge, baden de
Heidenen, dat tegen den naasten
Sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.
43 En als de Synagoge gescheiden was, volgden vele van de Joden en van de Godsdienstige Jodengenooten Paulus en Bárnabas;
welke tot hen spraken, en hen
vermaanden te blijven bij de genade Gods.
44 En op den volgenden Sabbat
kwam bijna de geheele stad zamen, om het woord Gods te hooren.
45 Doch de Joden, de scharen
ziende, werden met nijdigheid
vervuld, en wederspraken hetgeen van Paulus gezegd werd,
wedersprekende en lasterende.
46 Maar Paulus en Bárnabas
vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: het was noodig, dat eerst tot
u het woord Gods gesproken zou
worden; doch nademaal gij hetzelve verstoot, en u zelven des
eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keeren ons tot de
Heidenen.
47 Want alzoo heeft ons de Heer
geboden, *zeggende:* Ik heb u gesteld tot een licht der Heidenen,
opdat gij zoudt zijn tot zaligheid,
tot aan het uiterste der aarde.
48 Als nu de Heidenen *dit* hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het woord des Heeren; en er
geloofden zoo velen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.

49 En het woord des Heeren
werd door het geheele land uitge-
gebreid.
50 Maar de Joden maakten op de
Godsdienstige en eerlijke vrou-
wen, en de voornaamsten van de
stad, en verwekten vervolging te-
gen Paulus en Bárnabas, en wier-
pen ze uit hunne landpalen.
51 Doch zij schudded en het stof
van hunne voeten af tegen dezel-
ve, en kwamen te Icónium.
52 En de discipelen werden ver-
vuld met blijdschap en met den
Heiligen Geest.

HOOFDSTUK XIV.

EN het geschiedde te Icónium,
dat zij te zamen gingen in de
Synagoge der Joden, en alzoo spra-
ken, dat eene groote menigte, beide
van Joden en Grieken, geloofde.
2 Maar de Joden, die ongehoor-
zaam waren, verwekten en ver-
bitterden de zielen der Heidenen
tegen de broeders.
3 Zij verkeerden dan *aldaar*
eenen langen tijd, vrijmoediglijk
sprekende in den Heer, die getui-
genis gaf aan het woord zijner
genade, en gaf, dat teekenen en
wonderen geschiedden door hunne
handen.
4 En de menigte der stad werd
verdeeld, en sommigen waren met
de Joden, en sommigen met de
Apostelen.
5 En als er een oploop ge-
schiedde, beide van Heidenen en
van Joden, met hunne Oversten,
om hun smaadheid aan te doen,
en *hen* te steenigen,
6 Zijn zij, *alles* overlegd heb-
bende, gevlugt naar de steden van
Lycaónië, *namelijk* Lystre en
Derbe, en het omliggende land;
7 En verkondigden aldaar het
Evangelie.
8 En een zeker man, te Lystre,
zat onmagtig aan de voeten, kreu-
pel zijnde van zijner moeders lijf,
die nooit had gewandeld.
9 Deze hoorde Paulus spreken;
welke, de oogen op hem hou-
dende, en ziende, dat hij geloof
had om gezond te worden,
10 Zeide met groote stem: sta
regt op uwe voeten! En hij sprong
op en wandelde.
11 En de scharen, ziende het-
geen Paulus gedaan had, verhieven
hunne stemmen, en zeiden in het
Lycaónisch: de Goden zijn den
menschen gelijk geworden, en tot
ons nedergekomen.
12 En zij noemden Bárnabas
Júpiter, en Paulus Mercúrius,
omdat hij het woord voerde.
13 En de Priester van Júpiter,
die voor hunne stad was, als hij
ossen en kransen aan de voorpoor-
ten gebragt had, wilde hij offeren
met de scharen.
14 Maar de Apostelen, Bárnabas
en Paulus, *dat* hoorende, scheur-
den hunne kleederen, en sprongen
onder de schare, roepende,
15 En zeggende: mannen!
waarom doet gij deze dingen? wij
zijn ook menschen van gelijke be-

wegingen als gij, en verkondigen
ulieden, dat gij u zoudt van deze
ijdele *dingen* bekeeren tot den
levenden God, die gemaakt heeft
den hemel, en de aarde, en de
zee, en al hetgeen in dezelve is.
16 Welke in de verledene tijden
al de Heidenen heeft laten wandelen in hunne wegen;
17 Hoewel Hij nogtans zich zelven niet onbetuigd gelaten heeft,
goed doende van den hemel, ons
regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten
met spijs en vrolijkheid.
18 En dit zeggende, wederhielden zij naauwelijks de scharen,
dat zij hun niet offerden.
19 Maar daarover kwamen Joden van Antiochië en Icónium,
en overreedden de scharen, en
steenigden Paulus, en sleepten
hem buiten de stad, meenende,
dat hij dood was.
20 Doch als hem de discipelen
omringd hadden, stond hij op, en
kwam in de stad; en des anderen
daags ging hij met Bárnabas uit
naar Derbe.
21 En als zij derzelve stad het
Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden
zij weder naar Lystre, en Icónium,
en Antiochië;
22 Versterkende de zielen der
discipelen, *en* vermanende, dat zij
zouden blijven in het geloof, en
dat wij door vele verdrukkingen
moeten ingaan in het Koningrijk
Gods.
23 En als zij hun in elke gemeente, met opsteken der handen,
Ouderlingen verkoren hadden,
gebeden hebbende met vasten,
bevalen zij hen den Heere, in welken zij geloofd hadden.
24 En Pisídië doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylië.
25 En als zij te Perge het woord
gesproken hadden, kwamen zij af
naar Attálië.
26 En van daar scheepten zij af
naar Antiochië, van waar zij der
genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbragt hadden.
27 En daar gekomen zijnde, en
de gemeente vergaderd hebbende,
verhaalden zij, wat groote dingen
God met hen gedaan had, en dat
Hij den Heidenen de deur des geloofs geopend had.
28 En zij verkeerden aldaar
geen' kleinen tijd met de discipelen.

HOOFDSTUK XV.

EN sommigen, die afgekomen waren van Judéa, leerden de broederen, *zeggende :* indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zoo kunt gij niet zalig worden.
2 Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij
Paulus en Bárnabas tegen hen,
zoo hebben zij verordend, dat Paulus en Bárnabas, en eenige anderen uit hen, zouden opgaan
tot de Apostelen en Ouderlingen

naar Jerúzalem, over deze vraag.
3 Zij dan, van de gemeente uit-
geleid zijnde, reisden door Feníeië
en Samarië, verhalende de bekee-
ring der Heidenen; en deden al den
broederen groote blijdschap aan.
4 En te Jerúzalem gekomen
zijnde, werden zij ontvangen van
de gemeente, en de Apostelen, en
de Ouderlingen; en zij verkondig-
den, wat groote dingen God met
hen gedaan had.
5 Maar, *zeiden zij,* er zijn som-
migen opgestaan van die van de
sekte der Farizeën, die geloovig
zijn geworden, zeggende, dat men
hen moet besnijden, en gebieden
de wet van Mozes te onderhou-
den.
6 En de Apostelen en de Ouder-
lingen vergaderden te zamen, om
op deze zaak te letten.
7 En als *daarover* groote twis-
ting geschiedde, stond Petrus op
en zeide tot hen : mannen broe-
ders! gij weet, dat God van over
langen tijd onder ons *mij* verkoren
heeft, dat de Heidenen door mij-
nen mond het woord des Evange-
lies zouden hooren, en gelooven.
8 En God, de kenner der har-
ten, heeft hun getuigenis gegeven,
hun gevende den Heiligen Geest,
gelijk als ook ons.
9 En heeft geen onderscheid ge-
maakt tusschen ons en hen, gerei-
nigd hebbende hunne harten door
het geloof.
10 Nu dan, wat verzoekt gij
God, om een juk op den hals der
discipelen te leggen, hetwelk noch
onze vaders, noch wij hebben
kunnen dragen?
11 Maar wij gelooven, door de
genade van den Heer Jezus Chris-
tus, zalig te worden, op zulke
wijze als ook zij.
12 En al de menigte zweeg stil,
en zij hoorden Bárnabas en Pau-
lus verhalen, wat groote teekenen
en wonderen God door hen onder
de Heidenen gedaan had.
13 En nadat dezen zwegen, ant-
woordde Jacobus, zeggende :
mannen broeders! hoort mij.
14 Simeon heeft verhaald, hoe
God eerst de Heidenen heeft be-
zocht, om uit *hen* een volk aan te
nemen voor zijnen naam.
15 En hiermede stemmen over-
een de woorden der Profeten, ge-
lijk geschreven is :
16 Na dezen zal Ik wederkee-
ren, en wederopbouwen den ta-
bernakel van David, die vervallen
is, en hetgeen daarvan verbroken
is, wederopbouwen, en Ik zal
denzelven wederoprigten;
17 Opdat de overblijvende men-
schen den Heer zoeken, en al de
Heidenen, over welke mijn naam
aangeroepen is, spreekt de Heer,
die dit alles doet.
18 Gode zijn al zijne werken van
eeuwigheid bekend.
19 Daarom oordeel ik, dat men
degenen, die uit de Heidenen zich
tot God bekeeren, niet beroere;
20 Maar hun zal aanschrijven,
dat zij zich onthouden van de

dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken Sabbat in de Synagogen gelezen.
22 Toen heeft het den Apostelen en den Ouderlingen, met de geheele gemeente, goed gedacht, *eenige* mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Bárnabas te zenden naar Antiochíë : *namelijk* Judas, die toegenaamd wordt Bársabas, en Silas; mannen, die voorgangers waren onder de broeders.
23 En zij schreven door hen dit *navolgende :* de Apostelen, en de Ouderlingen, en de broeders *wenschen* den broederen uit de Heidenen, die in Antiochíë, en Syrië, en Cilícië zijn, zaligheid.
24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uwe zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden: welken wij *dat* niet bevolen hadden ;
25 Zoo heeft het ons eendragtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, *eenige* mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Bárnabas en Paulus,
26 Menschen, die hunne zielen overgegeven hebben voor den naam van onzen Heer Jezus Christus :
27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen.
28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, ulieden geen' meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen :
29 *Namelijk,* dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij ; van welke dingen indien gij u zelven wacht, zoo zult gij weldoen. Vaart wel.
30 Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochíë ; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over.
31 En zij, *dien* gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting.
32 Judas nu en Silas, die ook zelven Profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen.
33 En als zij *daar* eenen tijd *lang* vertoefd hadden, lieten hen de broeders *wederom* gaan met vrede, tot de Apostelen.
34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.
35 En Paulus en Bárnabas onthielden zich te Antiochíë, leerende en verkondigende, met nog vele anderen, het woord des Heeren.
36 En na eenige dagen zeide Paulus tot Bárnabas : laat ons nu wederkeeren, en bezoeken onze

broeders in elke stad, in welke
wij het woord des Heeren verkon-
digd hebben, hoe zij het hebben.
37 En Bárnabas ried, dat zij Jo-
hannes, die genaamd is Markus,
zouden medenemen.
38 Maar Paulus achtte billijk,
dat men dien niet zoude medene-
men, die van Pamfylië af van hen
was afgeweken, en met hen niet
was gegaan tot het werk.
39 Er ontstond dan eene verbit-
tering, alzoo dat zij van elkander
gescheiden zijn, en dat Bárnabas
Markus medenam, en naar Cyprus
afscheepte;
40 Maar Paulus verkoos Silas,
en reisde heen, der genade Gods
van de broederen bevolen zijnde.
41 En hij doorreisde Syrië en
Cilícië, versterkende de gemeen-
ten.

HOOFDSTUK XVI.

EN hij kwam te Derbe en Lys-
tre. En ziet, aldaar was een
zeker discipel, met name Timó-
theüs, zoon van eene geloovige
Joodsche vrouw, maar van eenen
Griekschen vader;
2 Welken *goede* getuigenis gege-
ven werd van de broederen te
Lystre en Icónium.
3 Deze wilde Paulus dat met
hem zou reizen; en hij nam en
besneed hem, om der Joden wil,
die in die plaatsen waren: want
zij kenden allen zijnen vader, dat
hij een Griek was.
4 En alzoo zij de steden doorreis-
den, gaven zij hun de verorde-
ningen over, die van de Apostelen
en de Ouderlingen te Jerùzalem
goed gevonden waren, om *die* te
onderhouden.
5 De gemeenten dan werden be-
vestigd in het geloof, en werden
dagelijks overvloediger in getal.
6 En als zij Frygië, en het land
van Galátië doorgereisd hadden,
werden zij van den Heiligen Geest
verhinderd het woord in Azië te
spreken.
7 *En* aan Mysië gekomen zijnde,
poogden zij naar Bithynië te rei-
zen; en de Geest liet het hun
niet toe.
8 En zij, Mysië voorbijgereisd
zijnde, kwamen af tot Tróas.
9 En van Paulus werd in den
nacht een gezigt gezien: er was
een Macedónisch man staande, die
hem bad en zeide: kom over in
Macedónië, en help ons.
10 Als hij nu dit gezigt gezien
had, zoo zochten wij terstond
naar Macedónië te reizen, beslui-
tende *daaruit,* dat ons de Heer
geroepen had, om denzelven het
Evangelie te verkondigen.
11 Van Tróas dan afgevaren
zijnde, liepen wij regt naar Samo-
thráce, en den volgenden *dag* naar
Neápolis.
12 En van daar naar Filippi,
welke is de eerste stad van dit
deel van Macedónië, eene kolo-
nie. En wij onthielden ons in die
stad ettelijke dagen.
13 En op den dag des Sabbats

gingen wij buiten de stad aan de
rivier, waar het gebed plagt te geschieden;
en nedergezeten zijnde,
spraken wij tot de vrouwen, die
zamengekomen waren.
14 En eene zekere vrouw, met
name Lydia, eene purperverkoopster,
van de stad Thyatíra, die
God diende, hoorde *ons;* welker
hart de Heer heeft geopend, dat
zij acht nam op hetgeen van Paulus
gesproken werd.
15 En als zij gedoopt was, en
haar huis, bad zij *ons,* zeggende :
indien gij hebt geoordeeld, dat ik
den Heer getrouw ben, zoo komt
in mijn huis en blijft er. En zij
dwong ons.
16 En het geschiedde, als wij
tot het gebed heengingen, dat
eene zekere dienstmaagd, hebbende
eenen waarzeggenden geest,
ons ontmoette, welke haren heeren
groot gewin toebragt met
waarzeggen.
17 Dezelve volgde Paulus en ons
achterna, en riep, zeggende : deze
menschen zijn dienstknechten
Gods des Allerhoogsten, die ons
den weg der zaligheid verkondigen.
18 En dit deed zij vele dagen
lang. Maar Paulus, *daarover* ontevreden
zijnde, keerde zich om,
en zeide tot den geest : ik gebiede
u in den naam van Jezus Christus,
dat gij van haar uitgaat. En
hij ging uit ter zelfder ure.
19 Als nu de heeren van dezelve
zagen, dat de hoop huns gewins
weg was, grepen zij Paulus en
Silas, en trokken hen naar de
markt voor de Oversten.
20 En als zij hen tot de Hoofdmannen
gebragt hadden, zeiden
zij : deze menschen beroeren onze
stad, daar zij Joden zijn.
21 En zij verkondigen zeden,
die ons niet geoorloofd zijn aan
te nemen noch te doen, alzoo wij
Romeinen zijn.
22 En de schare stond gezamentlijk
tegen hen op; en de Hoofdmannen,
hun de kleederen afgescheurd
hebbende, bevalen hen
te geeselen.
23 En als zij hun vele slagen gegeven
hadden, wierpen zij hen in
de gevangenis, en geboden den
stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk
bewaren zou.
24 Dewelke, zulk een gebod
ontvangen hebbende, wierp hen
in den binnensten kerker, en verzekerde
hunne voeten in den stok.
25 En omtrent den middernacht
baden Paulus en Silas, en zongen
Gode lofzangen; en de gevangenen
hoorden naar hen.
26 En er geschiedde snellijk
eene groote aardbeving, alzoo dat
de fondamenten des kerkers bewogen
werden; en terstond werden
al de deuren geopend, en de
banden van allen werden los.
27 En de stokbewaarder, wakker
geworden zijnde, en ziende de
deuren der gevangenis geopend,
trok een zwaard, en zou zich zelven
omgebragt hebben, meenende,

dat de gevangenen ontvloden waren.
28 Maar Paulus riep met groote stem, zeggende : doe u zelven geen kwaad; want wij zijn allen hier.
29 En als hij licht geëischt had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder *aan de voeten.*
30 En hen buiten gebragt hebbende, zeide hij : *lieve* heeren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?
31 En zij zeiden : geloof in den Heer Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.
32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.
33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wiesch *hen* van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.
34 En hij bragt hen in zijn huis, en zettede *hun* de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God geloovig geworden was.
35 En als het dag geworden was, zonden de Hoofdmannen de stadsdienaars, zeggende : laat die menschen los.
36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, *zeggende :* de Hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede.
37 Maar Paulus zeide tot hen: zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het openbaar gegeeseld, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nu heimelijk daaruit? Niet alzoo; maar dat zij zelven komen, en ons uitleiden.
38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom den Hoofdmannen; en zij werden bevreesd, hoorende, dat zij Romeinen waren.
39 En zij, komende, baden hen, en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden.
40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen uit *de stad.*

HOOFDSTUK XVII.

EN door Amfípolis en Apollónia *hunnen* weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessaloníca, alwaar eene Synagoge der Joden was.
2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie Sabbaten lang handelde hij met hen uit de Schriften,
3 *Dezelve* openende, en voor *oogen* stellende, dat de Christus moest lijden en opstaan uit de dooden, en dat deze Jezus is de Christus, dien ik, *zeide hij,* ulieden verkondige.
4 En sommigen uit hen geloofden, en werden Paulus en Silas

toegevoegd, en van godsdienstige
Grieken eene groote menigte, en
van de voornaamste vrouwen niet
weinige.
5 Maar de Joden, die ongehoor-
zaam waren, *dit* benijdende, na-
men tot zich eenige booze mannen
uit de marktboeven, en maakten,
dat het volk te hoop liep, en be-
roerden de stad; en op het huis
van Jason aanvallende, zochten
zij hen tot het volk te brengen.
6 En als zij hen niet vonden,
trokken zij Jason en eenige broe-
ders voor de Oversten der stad,
roepende : dezen, die de wereld
in roer hebben gesteld, zijn ook
hier gekomen.
7 Welke Jason in *zijn huis* ge-
nomen heeft; en alle dezen doen
tegen de geboden des Keizers,
zeggende, dat er een andere Ko-
ning is, *namelijk* Jezus.
8 En zij beroerden de schare, en
de Oversten der stad, die dit
hoorden.
9 Doch als zij van Jason en de
anderen vergenoeging ontvangen
hadden, lieten zij hen gaan.
10 En de broeders zonden ter-
stond des nachts Paulus en Silas
weg naar Beréa; welke, daar ge-
komen zijnde, gingen heen naar
de Synagoge der Joden.
11 En dezen waren edeler, dan
die te Thessaloníca waren, *als* die
het woord ontvingen met alle toe-
genegenheid, onderzoekende dage-
lijks de Schriften, of deze dingen
alzoo waren.
12 Velen dan uit hen geloofden,
en van de Grieksche eerlijke vrou-
wen en van de mannen niet wei-
nige.
13 Maar als de Joden van Thes-
saloníca verstonden, dat het woord
Gods ook te Beréa van Paulus
verkondigd werd, kwamen zij ook
daar en bewogen de scharen.
14 Doch de broeders zonden toen
van stonde aan Paulus weg, dat
hij ging als naar de zee; maar Si-
las en Timótheüs bleven aldaar.
15 En die Paulus geleidden,
bragten hem tot Athéne toe; en
als zij bevel gekregen hadden aan
Silas en Timótheüs, dat zij op
het spoedigste tot hem zouden ko-
men, vertrokken zij.
16 En terwijl Paulus hen te
Athéne verwachtte, werd zijn
geest in hem ontstoken, ziende,
dat de stad zoo zeer afgodisch
was.
17 Hij handelde dan in de Syna-
goge met de Joden, en met dege-
nen, die godsdienstig waren, en
op de markt alle dagen met dege-
nen, die *hem* voorkwamen.
18 En sommigen van de Epicu-
réïsche en Stóïsche Wijsgeeren
streden met hem : en sommigen
zeiden : wat wil toch deze klap-
per zeggen? maar anderen *zeiden:*
hij schijnt een verkondiger te zijn
van vreemde Goden; omdat hij
hun Jezus en de opstanding ver-
kondigde.
19 En zij namen hem, en brag-
ten *hem* op de *plaats, genaamd*

Areópagus, zeggende : kunnen wij *niet* weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt?

20 Want gij brengt eenige vreemde dingen voor onze ooren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.

21 (Die van Athéne nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteedden *hunnen* tijd tot niets anders, dan om wat nieuws te zeggen en te hooren.)

22 En Paulus, staande in het midden van de *plaats, genaamd* Areópagus, zeide : gij mannen van Athéne! ik bemerke, dat gij allezins gelijk als godsdienstiger zijt.

23 Want *de stad* doorgaande, en aanschouwende uwe heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond : Den onbekenden God. Dezen dan, dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.

24 De God, die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is, deze, zijnde een Heer des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt;

25 En wordt ook van menschenhanden niet gediend, *als* iets behoevende, alzoo Hij zelf allen het leven, en den adem, en alle dingen geeft.

26 En heeft uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen gemaakt, om op den geheelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren verordend, en de bepalingen van hunne woning;

27 Opdat zij den Heer zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mogten; hoewel Hij niet verre is van een' iegelijk van ons.

28 Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook eenigen van uwe Poëten gezegd hebben : want wij zijn ook zijn geslacht.

29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet meenen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door menschen-kunst en bedenking gesneden zijn.

30 God dan, de tijden der onwetendheid overgezien hebbende, verkondigt nu allen menschen alom, dat zij zich bekeeren.

31 Daarom dat Hij eenen dag gesteld heeft, op welken Hij den aardbodem regtvaardiglijk zal oordeelen, door eenen man, dien Hij *daartoe* verordend heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij hem uit de dooden opgewekt heeft.

32 Als zij nu van de opstanding der dooden hoorden, spotteden sommigen *daarmede;* en sommigen zeiden : wij zullen u wederom hiervan hooren.

33 En alzoo is Paulus uit het midden van hen weggegaan.

34 Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden : onder welke was ook Dionysius, de

Areopagiter, en eene vrouw, met name Dámaris, en anderen met dezelve.

HOOFDSTUK XVIII.

EN na dezen scheidde Paulus van Athéne, en kwam te Corinthe.

2 En vond eenen zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italië gekomen was, en Priscilla zijne vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden) en hij ging tot hen;

3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht : want zij waren tentenmakers van handwerk.

4 En hij handelde op elken Sabbat in de Synagoge, en bewoog *tot het geloof* Joden en Grieken.

5 En als Silas en Timótheüs van Macedónië afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus is de Christus.

6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schuddede hij *zijne* kleederen af, en zeide tot hen : uw bloed *zij* op uw hoofd; ik ben rein; *en* van nu voortaan zal ik tot de Heidenen heengaan.

7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van eenen *man,* met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de Synagoge.

8 En Crispus, de Overste der Synagoge, geloofde aan den Heer met geheel zijn huis; en velen van de Corinthiërs, *hem* hoorende, geloofden, en werden gedoopt.

9 En de Heer zeide tot Paulus door een gezigt in den nacht : zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.

10 Want ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen om u kwaad te doen : want ik heb veel volks in deze stad.

11 En hij onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, leerende onder hen het woord Gods.

12 Maar als Gallio Stadhouder van Achájewas, stonden de Joden eendragtelijk tegen Paulus op, en bragten hem voor den regterstoel,

13 Zeggende : deze raadt de menschen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet.

14 En als Paulus *zijnen* mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden : zoo er eenig ongelijk, of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden! zoo zou ik met reden uliedēn verdragen;

15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en *over* de wet, die onder u is, zoo zult gij zelven toezien : want ik wil over deze dingen geen regter zijn.

16 En hij dreef hen weg van den regterstoel.

17 Maar al de Grieken namen Sósthenes, den Overste der Synagoge, en sloegen *hem* voor den regterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrië; en Priscilla en Aquila met hem, *zijn* hoofd te Kenchreën geschoren hebbende, want hij had eene gelofte *gedaan*.
19 En hij kwam te Éfeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de Synagoge, en handelde met de Joden.
20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet;
21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: ik moet ganeschelijk het toekomende feest te Jerùzalem houden; doch ik zal tot u wederkeeren, zoo God wil. En hij voer weg van Éfeze.
22 En als hij te Cesaréa was gekomen, ging hij op *naar Jerùzalem*, en de gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochië.
23 En als hij *aldaar* eenigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galátië en Frygië, versterkende al de discipelen.
24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandríër, een welsprekend man, kwam te Éfeze, magtig zijnde in de Schriften.
25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.
26 En deze begon vrijmoediglijk te spreken, in de Synagoge. En als hem Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en leiden hem den weg Gods bescheidenlijker uit.
27 En als hij wilde naar Achája reizen, de broeders, *hem* vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebragt aan degenen, die geloofden door de genade.
28 Want hij overtuigde de Joden met grooten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.

HOOFDSTUK XIX.

EN het geschiedde, terwijl Apollos te Corinthe was, dat Paulus, de bovenste deelen *des lands* doorreisd hebbende, te Éfeze kwam; en eenige discipelen *aldaar* vindende,
2 Zeide hij tot hen: hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heilige Geest is.
3 En hij zeide tot hen: waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: in den doop van Johannes.
4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekeering, zeggende tot het volk, dat zij gelooven zouden in denge-

nen, die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus.
5 En die *hem* hoorden, werden gedoopt in den naam van den Heer Jezus.
6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met *vreemde* talen, en profeteerden.
7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.
8 En hij ging in de Synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie maanden lang *met hen* handelende, en *hun* aanradende de zaken van het Koningrijk Gods.
9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaad sprekende van den weg *des Heeren* voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus.
10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzoo dat allen, die in Azië woonden, het woord van den Heer Jezus hoorden, beide Joden en Grieken.
11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus;
12 Alzoo dat ook van zijn lijf op de kranken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen weken, en de booze geesten van hen uitvoeren.
13 En sommigen van de omzwevende Joden, zijnde *duivel*bezweerders, hebben zich onderwonden den naam van den Heer Jezus te noemen over degenen, die booze geesten hadden, zeggende : wij bezweren u bij Jezus, dien Paulus predikt!
14 *Dezen* nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een' Joodschen Overpriester, die dit deden.
15 Maar de booze geest, antwoordende, zeide : Jezus ken ik, en Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij?
16 En de mensch, in welken de booze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, alzoo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden.
17 En dit werd allen bekend, beide Joden en Grieken, die te Éfeze woonden; en er viel eene vreeze over hen allen, en de naam van den Heer Jezus werd groot gemaakt.
18 En velen dergenen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hunne daden.
19 Velen ook dergenen, die ijdele *kunsten* gepleegd hadden, bragten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid; en berekenden de waarde derzelve, en bevonden vijftig duizend zilveren *penningen*.
20 Alzoo wies het woord des Heeren met magt, en nam de overhand.
21 En als deze dingen volbragt waren, nam Paulus voor in den geest, Macedónië en Achaje door-

gegaan hebbende, naar Jerúzalem
te reizen, zeggende : nadat ik al-
daar zal geweest zijn, moet ik ook
Rome zien.
22 En als hij naar Macedónië
gezonden had twee van degenen,
die hem dienden, *namelijk* Ti-
mótheüs en Erastus, bleef hij zelf
eenen tijd *lang* in Azië.
23 Maar op dienzelven tijd ont-
stond er geen kleine beroerte, van
wege den weg *des Heeren.*
24 Want een, met name Demé-
trius, een zilversmid, die *kleine*
zilveren tempelen van Diána
maakte, bragt dien van die kunst
geen klein gewin toe.
25 Welke hij zamenvergaderd
hebbende, met de handwerkers
van dergelijke dingen, zeide :
mannen ! gij weet, dat wij uit dit
gewin onze welvaart hebben ;
26 En gij ziet en hoort, dat deze
Paulus veel volk, niet alleen van
Éfeze, maar ook bijna van geheel
Azië, overreed en afgekeerd heeft,
zeggende, dat het geene Goden
zijn, die met handen gemaakt
worden.
27 En wij zijn niet alleen in ge-
vaar, dat dit deel in verachting
kome, maar dat ook de tempel
van de groote Godin Diána als
niets geacht zal worden, en dat
ook hare majesteit zal te onder-
gaan, aan welke gansch Azië, en
de *geheele* wereld godsdienst be-
wijst.
28 Als zij nu *dit* hoorden, wer-
den zij vol van toornigheid, en
riepen, zeggende : groot is de
Diána der Éfezeren !
29 En de geheele stad werd vol
verwarring; en zij liepen met een
gedruisch eendragtelijk naar de
schouwplaats, met zich trekkende
Gajus en Aristarchus, Macedo-
niërs, medgezellen van Paulus op
de reis.
30 En als Paulus tot het volk
wilde ingaan, lieten het hem de
discipelen niet toe.
31 En sommigen ook der Over-
sten van Azië, die hem vrienden
waren, zonden tot hem, en baden,
dat hij zich zelven op de schouw-
plaats niet zou begeven.
32 Zij riepen dan *de éénc dit,* de
andere wat anders : want de ver-
gadering was verward, en het
meerder *deel* wisten niet, om
wat oorzaak zij zamengekomen
waren.
33 En zij deden Alexander uit
de schare voortkomen, alzoo hem
de Joden voortstieten. En Alexan-
der, gewenkt hebbende met de
hand, wilde bij het volk verant-
woording doen.
34 Maar als zij verstonden, dat
hij een Jood was, werd er ééne
stem van allen, roepende omtrent
twee uren lang : groot is de Diána
der Éfezeren !
35 En als de *stads* Schrijver de
schare gestild had, zeide hij : gij
mannen van Éfeze ! wat mensch
is er toch, die niet weet, dat de
stad der Éfezeren de kerkbe-
waarster zij van de groote Godin

Diána, en van *het beeld,* dat uit den hemel gevallen is?
36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zoo is het behoorlijk, dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.
37 Want gij hebt deze mannen *hier* gebragt, die noch kerkroovers zijn, noch uwe Godin lasteren.
38 Indien dan nu Demétrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand eenige zaak hebben, de regtdagen worden gehouden, en er zijn Stadhouders; laat hen elkander verklagen.
39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat zal in eene wettelijke vergadering geslicht worden.
40 Want wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om *den dag* van heden, alzoo er geene oorzaak is, waardoor wij reden zullen kunnen geven van dezen oploop. En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan.

HOOFDSTUK XX.

NADAT nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedónië te reizen.
2 En als hij die deelen doorgereisd, en hen met vele redenen vermaand had, kwam hij in Griekenland.
3 En als hij *aldaar* drie maanden overgebragt had, en hem van de Joden lagen gelegd werden, als hij naar Syrië zoude varen, zoo werd hij van zin weder te keeren door Macedónië.
4 En hem vergezelschapte tot in Azië Sópater van Beréa; en van de Thessalonicensen Aristarchus, en Secundus; en Gajus van Derbe, en Timótheüs; en van die van Azië Tychicus en Trófimus.
5 Dezen vooraf heengegaan zijnde, wachtten ons te Tróas.
6 Wij nu scheepten af van Filippi na de dagen der ongehevelde *brooden* en kwamen in vijf dagen bij hen te Tróas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden.
7 En op den eersten *dag* der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte *zijne* rede uit tot den middernacht.
8 En er waren vele lichten in de opperzaal, waar zij vergaderd waren.
9 En een zeker jongeling, met name Eútychus, zat in het venster, en met eenen diepen slaap overvallen zijnde, alzoo Paulus lang *tot hen* sprak, door den slaap nederstortende, viel van de derde zoldering nederwaarts, en werd dood opgenomen.
10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en *hem* omvangende, zeide hij : weest niet beroerd, want zijne ziel is in hem.
11 En als hij *weder* boven ge-

gaan was, en brood gebroken en
wat gegeten had, en lang, tot den
dageraad toe, met hen gesproken
had, vertrok hij alzoo.
12 En zij bragten den knecht
levende, en waren boven mate
vertroost.
13 Maar wij, vooruit naar het
schip gegaan zijnde, voeren af
naar Assus, waar wij Paulus zouden
innemen: want hij had het
alzoo bevolen, en hij zelf zou te
voet gaan.
14 En als hij zich te Assus bij
ons gevoegd had, namen wij hem
in, en kwamen te Mityléne.
15 En van daar afgescheept
zijnde, kwamen wij den volgenden
dag tegen Chíos over, en des
anderen *daags* leiden wij aan te
Samos, en bleven te Trogyllion,
en den *dag* daaraan kwamen wij
te Miléte.
16 Want Paulus had voorgenomen
Éfeze voorbij te varen, opdat
hij niet den tijd in Azië zou
verslijten: want hij spoedde zich,
om (zoo het hem mogelijk ware)
op den Pinksterdag te Jerúzalem
te zijn.
17 Maar hij zond van Miléte
naar Éfeze, en hij ontbood de
Ouderlingen der gemeente.
18 En als zij tot hem gekomen
waren, zeide hij tot hen: gijlieden
weet, van den eersten dag af dat
ik in Azië ben aangekomen, hoe
ik bij u den ganschen tijd geweest
ben;
19 Dienende den Heer, met alle
ootmoedigheid, en vele tranen,
en verzoekingen, die mij overgekomen
zijn door de lagen der
Joden:
20 Hoe ik niets achtergehouden
heb van hetgeen nuttig was, dat
ik u niet zou verkondigd en u geleerd
hebben, in het openbaar en
bij de huizen;
21 Betuigende, beide Joden en
Grieken, de bekeering tot God en
het geloof in onzen Heer Jezus
Christus.
22 En nu ziet, ik gebonden
zijnde door den Geest, reis naar
Jerúzalem, niet wetende, wat mij
daar ontmoeten zal;
23 Dan dat de Heilige Geest van
stad tot stad betuigt, zeggende,
dat mij banden en verdrukkingen
aanstaande zijn.
24 Maar ik acht op geen ding,
noch houde mijn leven dierbaar
voor mij zelven, opdat ik mijnen
loop met blijdschap mag volbrengen,
en de dienst, welke ik van
den Heere Jezus ontvangen heb,
om te betuigen het Evangelie der
genade Gods.
25 En nu ziet, ik weet, dat gij
allen, waar ik doorgegaan ben,
predikende het Koningrijk Gods,
mijn aangezigt niet meer zien
zult.
26 Daarom betuig ik ulieden op
dezen huidigen dag, dat ik rein
ben van het bloed van *u* allen.
27 Want ik heb niet achtergehouden,
dat ik u niet zou verkondigd
hebben al den raad Gods.

28 Zoo hebt dan acht op u zelven, en op de geheele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot Opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door zijn eigen bloed.

29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen;

30 En uit u zelven zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich.

31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren *lang,* nacht en dag, niet opgehouden heb een' iegelijk met tranen te vermanen.

32 En nu, broeders! ik bevele u Gode, en den woorde zijner genade, die magtig is *u* op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden.

33 Ik heb niemands zilver, of goud, of kleeding begeerd.

34 En gij zelven weet, dat deze handen tot mijne nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben.

35 Ik heb u in alles getoond, dat men, alzoo arbeidende, de zwakken moet opnemen, en gedenken aan de woorden van den Heer Jezus, dat hij gezegd heeft: het is zaliger te geven, dan te ontvangen.

36 En als hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.

37 En er werd een groot geween van *hen* allen; en zij, vallende om den hals van Paulus, kusten hem;

38 Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezigt niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

HOOFDSTUK XXI.

En als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren waren, zoo liepen wij regt uit en kwamen te Côs, en den *dag* daaraan te Rhodus, en van daar te Pátara.

2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenícië overvoer, gingen wij er in, en voeren af.

3 En als wij Cyprus in het gezigt gekregen, en dat aan de linker*hand* gelaten hadden, voeren wij naar Syrië, en kwamen aan te Tyrus: want het schip zoude aldaar den last ontladen.

4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jerûzalem.

5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen overgebragt hadden, gingen wij uit, en reisden *voort;* en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den oever nederknielende hebben wij gebeden.

6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip,

maar zijlieden keerden wederom,
elk naar het zijne.
7 Wij nu, de scheepvaart vol-
bragt hebbende van Tyrus, kwa-
men aan te Ptolemaïs, en de broe-
ders gegroet hebbende, bleven
éénen dag bij hen.
8 En des anderen *daags*, Paulus
en wij, die met hem waren, gin-
gen van daar en kwamen te Ce-
saréa; en gegaan zijnde in het
huis van Filippus, den Evangelist,
(die *één* was van de zeven) ble-
ven wij bij hem.
9 Deze nu had vier dochters,
nog maagden, die profeteerden.
10 En als wij *daar* vele dagen
gebleven waren, kwam er een
zeker Profeet af van Judéa, met
name Agabus;
11 En hij kwam tot ons, en nam
den gordel van Paulus, en zich
zelven handen en voeten gebon-
den hebbende, zeide: dit zegt de
Heilige Geest: den man, wiens
deze gordel is, zullen de Joden
alzoo te Jerûzalem binden, en
overleveren in de handen der
Heidenen.
12 Als wij nu dit hoorden, ba-
den beide wij en die van die plaats
waren, dat hij niet zou opgaan
naar Jerûzalem.
13 Maar Paulus antwoordde:
wat doet gij, dat gij weent, en
mijn hart week maakt? want ik
ben bereid, niet alleen gebonden
te worden, maar ook te sterven te
Jerûzalem voor den naam van den
Heer Jezus.
14 En als hij zich niet liet afra-
den, hielden wij ons tevreden,
zeggende: de wil des Heeren ge-
schiede.
15 En na die dagen maakten
wij ons gereed, en gingen op naar
Jerûzalem.
16 En met ons gingen ook *som-
migen* der discipelen van Cesa-
réa, leidende *met zich* eenen
zekeren Mnason, van Cyprus, een'
ouden discipel, bij denwelken wij
zouden te huis liggen.
17 En als wij te Jerûzalem ge-
komen waren, ontvingen ons de
broeders blijdelijk.
18 En den volgenden *dag* ging
Paulus met ons in tot Jacobus;
en al de Ouderlingen waren daar
gekomen.
19 En als hij hen gegroet had,
verhaalde hij van stuk tot stuk,
wat God onder de Heidenen door
zijne dienst gedaan had.
20 En zij, *dat* gehoord hebbende,
loofden den Heer, en zeiden tot
hem: gij ziet, broeder! hoe vele
duizenden van Joden er zijn, die
gelooven; en zij zijn allen ijve-
raars van de wet.
21 En zij zijn aangaande u be-
rigt, dat gij al de Joden, die on-
der de Heidenen zijn, leert van
Mozes afvallen, zeggende, dat zij
de kinderen niet zouden besnij-
den, noch naar de wijzen *der wet*
wandelen.
22 Wat is er dan *te doen?*
Het is gansch noodig, dat de me-
nigte zamenkome: want zij zullen

hooren, dat gij gekomen zijt.
23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: wij hebben vier mannen, die eene gelofte gedaan hebben.
24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen; en allen mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan zij, aangaande u, berigt zijn; maar *dat* gij *alzoo* wandelt, dat gij ook zelf de wet onderhoudt.
25 Doch van de Heidenen, die gelooven, hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.
26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar* totdat voor een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.
27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azië in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem,
28 Roepende: gij Israëlietische mannen, komt te hulp! Deze is de mensch, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats allen *man* overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebragt, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.
29 Want zij hadden te voren Trófimus, den Eféziër, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebragt had.
30 En de geheele stad kwam in roer, en het volk liep zamen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten.
31 En als zij hem zochten te dooden, kwam het gerucht tot den Overste der bende, dat geheel Jerûzalem in verwarring was;
32 Welke terstond krijgsknechten en Hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, den Overste en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.
33 Toen naderde de Overste en greep hem, en beval, dat men *hem* met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had.
34 En onder de schare riep *de éène dit,* de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten van wege de beroerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd, van wege het geweld der schare.
36 Want de menigte des volks

volgde, al roepende : weg met
hem!
37 En als Paulus *nu* in de leger-
plaats zou geleid worden, zeide
hij tot den Overste : is het mij
geoorloofd tot u wat te spreken?
En hij zeide : kent gij Grieksch?
38 Zijt gij dan niet de Egypte-
naar, die vóór deze dagen oproer
verwekte, en de vier duizend
moordenaars naar de woestijn uit-
leidde?
39 Maar Paulus zeide : ik ben
een Joodsch man van Tarsen, een
burger van geene onvermaarde
stad in Cilícië, en ik bid u, laat
mij toe tot het volk te spreken.
40 En als hij het toegelaten had,
Paulus, staande op de trappen,
wenkte met de hand tot het volk;
en als er groote stilte geworden
was, sprak hij hen aan in de He-
breeuwsche taal, zeggende :

HOOFDSTUK XXII.

MANNEN broeders en vaders!
hoort mijne verantwoording,
die ik tegenwoordig, tot u *doen*
zal.
2 (Als zij nu hoorden, dat hij in
de Hebreeuwsche taal hen aan-
sprak, hielden zij zich te meer stil.
En hij zeide :)
3 Ik ben een Joodsch man, en te
Tarsen in Cilícië geboren, opge-
voed in deze stad, aan de voeten
van Gamaliël onderwezen naar
de bescheidenste wijze der vader-
lijke wet, zijnde een ijveraar Gods,
gelijkerwijs gij allen heden zijt;
4 Die dezen weg vervolgd heb
tot den dood, bindende en in de
gevangenissen overleverende beide
mannen en vrouwen.
5 Gelijk mij ook de Hoogepries-
ter getuige is, en de geheele Raad
der Ouderlingen; van dewelken
ik ook brieven genomen hebbende
tot de broeders, ben naar Damas-
kus gereisd, om ook degenen, die
dáár waren, gebonden te brengen
naar Jerúzalem, opdat zij gestraft
zouden worden.
6 Maar het geschiedde mij, als
ik reisde, en Damaskus genaakte,
omtrent den middag, dat snellijk
uit den hemel een groot licht mij
rondom omscheen.
7 En ik viel ter aarde, en ik
hoorde eene stem, tot mij zeg-
gende : Saul, Saul! wat vervolgt
gij mij?
8 En ik antwoordde : wie zijt
gij, Heere? En hij zeide tot mij :
ik ben Jezus, de Nazaréner, wel-
ken gij vervolgt.
9 En die met mij waren, zagen
wel het licht, en werden zeer be-
vreesd; maar de stem desgenen,
die tot mij sprak, hoorden zij
niet.
10 En ik zeide : Heere! wat zal
ik doen? En de Heer zeide tot mij :
sta op, en ga heen naar Damas-
kus; en aldaar zal met u gespro-
ken worden, van al hetgeen u ver-
ordend is te doen.
11 En als ik van wege de heer-
lijkheid deszelven lichts niet zag,
zoo werd ik bij de hand geleid

van degenen, die met mij waren,
en kwam te Damaskus.
12 En een zekere Ananías, een
godvruchtig man naar de wet,
goede getuigenis hebbende van al
de Joden, die *daar* woonden,
13 Kwam tot mij, en bij *mij*
staande, zeide tot mij : Saul, broe-
der! word weder ziende. En ter
zelfder ure werd ik ziende op
hem.
14 En hij zeide : de God onzer
vaderen heeft u te voren veror-
dend, om zijnen wil te kennen,
en den Regtvaardigen te zien, en
de stem uit zijnen mond te hooren.
15 Want gij zult hem getuige
zijn bij alle menschen, van het-
geen gij gezien en gehoord hebt.
16 En nu, wat vertoeft gij? sta
op, en laat u doopen, en uwe
zonden afwasschen, aanroepende
den naam des Heeren.
17 En het gebeurde mij, als ik
te Jerûzalem wedergekeerd was,
en in den tempel bad, dat ik in
eene vertrekking van zinnen was;
18 En dat ik hem zag, en hij
tot mij zeide : spoed u, en ga in
der haast uit Jerûzalem : want zij
zullen uwe getuigenis van mij
niet aannemen.
19 En ik zeide : Heere! zij we-
ten, dat ik in de gevangenis wierp,
en in de Synagogen geeselde, die
in u geloofden;
20 En toen het bloed van Stéfa-
nus, uwen getuige, vergoten werd,
dat ik daar ook bijstond, en mede
een welbehagen had in zijnen
dood, en de kleederen bewaarde
dergenen, die hem doodden.
21 En hij zeide tot mij : ga heen;
want ik zal u ver tot de Heidenen
afzenden.
22 Zij hoorden hem nu tot dit
woord toe; en zij verhieven hunne
stem, zeggende : weg van de
aarde met zulk eenen! want het
is niet behoorlijk dat hij leve.
23 En als zij riepen, en de klee-
deren van zich smeten, en stof in
de lucht wierpen;
24 Zoo beval de Overste, dat
men hem in de legerplaats zou
brengen, en zeide, dat men hem
met geeselen onderzoeken zou,
opdat hij verstaan mogt, om wat
oorzaak zij alzoo over hem riepen.
25 En alzoo zij hem met de rie-
men uitrekten, zeide Paulus tot
den Hoofdman over honderd, die
daar stond : is het ulieden geoor-
loofd eenen Romeinschen mensch,
en *dien* onveroordeeld, te geese-
len?
26 Als nu de Hoofdman over
honderd *dat* hoorde, ging hij toe
en boodschapte het den Overste,
zeggende : zie, wat gij te doen
hebt; want deze mensch is een
Romein.
27 En de Overste kwam toe, en
zeide tot hem : zeg mij, zijt gij
een Romein? En hij zeide : ja.
28 En de Overste antwoordde :
ik heb dit burgerregt voor eene
groote som *gelds* verkregen. En
Paulus zeide : maar ik ben ook
een burger geboren.

29 Terstond dan lieten zij van
hem af, die hem zouden onderzocht hebben. En de Overste werd ook bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.

30 En des anderen *daags,* willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval, dat de Overpriesters en hun geheele Raad zouden komen; en Paulus afgebragt hebbende, stelde hij *hem* voor hen.

HOOFDSTUK XXIII.

EN Paulus, de oogen op den Raad houdende, zeide : mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag.

2 Maar de Hoogepriester Anania beval dengenen, die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan.

3 Toen zeide Paulus tot hem : God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordeelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men mij zal slaan?

4 En die daarbij stonden, zeiden : scheldt gij den Hoogepriester Gods?

5 En Paulus zeide : ik wist niet, broeders! dat het de Hoogepriester was : want er is geschreven : den Oversten uws volks zult gij niet vloeken.

6 En Paulus, wetende, dat het ééne deel was van de Sadduceeën, en het andere van de Farizeeën, riep in den Raad : mannen broeders! ik ben een Farizeër, eens Farizeërs zoon; ik word over de hoop en opstanding der dooden geoordeeld.

7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedragt tusschen de Farizeeën en de Sadduceeën, en de menigte werd verdeeld.

8 Want de Sadduceeën zeggen, dat er geene opstanding is, noch Engel, noch geest; maar de Farizeeën belijden het beide.

9 En er geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeeën stonden op, en streden, zeggende : wij vinden geen kwaad in dezen mensch; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een Engel, laat ons tegen God niet strijden.

10 En als er groote tweedragt ontstaan was, de Overste, vreezende, dat Paulus van hen verscheurd mogt worden, gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen.

11 En den volgenden nacht stond de Heer bij hem, en zeide : heb goeden moed, Paulus! want gelijk gij te Jerùzalem van mij betuigd hebt, alzoo moet gij ook te Rome getuigen.

12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden eene zamenrotting, en vervloekten

zich zelven, zeggende, dat zij
noch eten noch drinken zouden,
totdat zij Paulus zouden gedood
hebben.
13 En zij waren meer dan veer-
tig, die dezen eed te zamen ge-
daan hadden.
14 Dewelke gingen tot de Over-
priesters en de Ouderlingen, en
zeiden : wij hebben ons zelven
met vervloeking vervloekt, niets te
zullen nuttigen, totdat wij Paulus
zullen gedood hebben.
15 Gij dan nu, laat den Overste
weten met den Raad, dat hij hem
morgen tot u afbrenge, als of gij
nadere kennis zoudt nemen van
zijne zaken; en wij zijn bereid
hem om te brengen, eer hij bij *u*
komt.
16 En als de zoon van Paulus
zuster deze lage gehoord had,
kwam hij daar, en ging in de le-
gerplaats, en boodschapte het Pau-
lus.
17 En Paulus riep tot zich één'
van de Hoofdmannen over hon-
derd, en zeide : leid dezen jon-
geling heen tot den Overste; want
hij heeft hem wat te boodschap-
pen.
18 Deze dan nam hem en bragt
hem tot den Overste, en zeide :
Paulus, de gevangene, heeft mij
tot zich geroepen, en begeerd,
dat ik dezen jongeling tot u zou
brengen, die u wat heeft te zeg-
gen.
19 De Overste nu nam hem bij
de hand, en bezijden gegaan
zijnde, vraagde hij : wat is het,
dat gij mij hebt te boodschappen?
20 En hij zeide : de Joden zijn
overeengekomen, om van u te be-
geeren, dat gij Paulus morgen in
den Raad zoudt afbrengen, als of
zij iets van hem nader zouden on-
derzoeken.
21 Doch geloof hun niet : want
meer dan veertig mannen uit hen
leggen hem lagen, welke zich zel-
ven met eene vervloeking verbon-
den hebben noch te eten noch te
drinken, totdat zij hem zullen
omgebragt hebben; en zij zijn nu
gereed, verwachtende de toezeg-
ging van u.
22 De Overste dan liet den jon-
geling gaan, *hem* gebiedende :
zeg niemand voort, dat gij mij
zulks geopenbaard hebt.
23 En zekere twee van de Hoofd-
mannen over honderd tot zich ge-
roepen hebbende, zeide hij : maakt
twee honderd krijgsknechten ge-
reed, opdat zij naar Cesaréa trek-
ken, en zeventig ruiters, en twee
honderd schutters, tegen de derde
ure des nachts;
24 En laat ze *zadel*beesten be-
stellen, opdat zij Paulus daarop
zetten, en behouden overbrengen
tot den Stadhouder Felix.
25 En hij schreef eenen brief,
hebbende dezen inhoud :
26 Claudius Lysias aan den mag-
tigsten Stadhouder Felix groetenis.
27 Alzoo deze man van de Jo-
den gegrepen was, en van hen
omgebragt zou geworden zijn, ben

ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun* ontnomen, berigt zijnde, dat hij een Romein is.

28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bragt ik hem af in hunnen Raad.

29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geene beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.

30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden eene lage tegen dezen man *gelegd* zou worden, zoo heb ik *hem* terstond aan u gezonden; gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaar wel.

31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en bragten hem des nachts tot Antípatris.

32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.

33 Dewelke als zij te Cesaréa gekomen waren, en den brief den Stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld.

34 En de Stadhouder, *den brief* gelezen hebbende, vraagde, uit wat provincie hij was: en verstaande, dat hij van Cilícië was,

35 Zeide hij: ik zal u hooren, als ook uwe beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het regthuis van Heródes zou bewaard worden.

HOOFDSTUK XXIV.

EN vijf dagen daarna kwam de Hoogepriester Ananías af met de Ouderlingen, en eenen zekeren voorspraak, *genaamd* Tertullus, dewelke verschenen voor den Stadhouder tegen Paulus.

2 En als hij geroepen was, begon Tertullus *hem* te beschuldigen, zeggende:

3 Dat wij grooten vrede door u bekomen, en dat *vele* loffelijke diensten dezen volke geschieden door uwe voorzigtigheid, magtigste Felix! nemen wij ganschelijk en overal met alle dankbaarheid aan.

4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid *u*, dat gij ons, naar uwe bescheidenheid, kortelijk hoort.

5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn eene pest, en eenen, die oproer verwekt onder al de Joden door de *gansche* wereld, en eenen oppersten voorstander van de sekte der Nazarénen.

6 Die ook gepoogd heeft den tempel te ontheiligen; welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordeelen.

7 Maar Lysias, de Overste, daarover komende, heeft *hem* met groot geweld uit onze handen weggebragt;

8 Gebiedende zijne beschuldigers tot u te komen; van denwelken

gij zelf, *hem* onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan al hetgeen, waarvan wij hem beschuldigen.

9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzoo waren.

10 Maar Paulus, als hem de Stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde : dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk Regter geweest zijt, zoo verantwoorde ik mij zelven met *des* te beteren moed :

11 Alzoo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jerûzalem;

12 En zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of *eenige* zamenrotting des volks makende, noch in de Synagogen, noch in de stad;

13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.

14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij sekte noemen, den God der vaderen alzoo diene, geloovende alles, wat in de wet en in de Profeten geschreven is;

15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelven verwachten, dat er eene opstanding der dooden wezen zal, beide der regtvaardigen en der onregtvaardigen.

16 En hierin oefen ik mij zelven, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de menschen.

17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.

18 Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, niet met volk noch met beroerte, eenige Joden uit Azië;

19 Welke behoorden *hier* voor u tegenwoordig te zijn, en *mij* te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij.

20 Of dat dezen zelven zeggen, of zij eenig onregt in mij gevonden hebben, als ik voor den Raad stond;

21 Dan van dit eenig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen : over de opstanding der dooden word ik heden van ulieden geoordeeld!

22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de Overste, zal afgekomen zijn, zoo zal ik volle kennis nemen van uwe zaken.

23 En hij beval den Hoofdman over honderd, dat Paulus zou bewaard worden, en verligting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten *hem* te dienen, of tot hem te komen.

24 En na sommige dagen Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, zijne vrouw, die eene Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem van het geloof in Christus.

25 En als hij handelde van regtvaardigheid, en matigheid, en *van*

het toekomend oordeel. Felix, zeer
bevreesd geworden zijnde, antwoordde : voor ditmaal ga heen: en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zoo zal ik u tot mij roepen.
26 En te gelijk ook hopende, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.
27 Maar als twee jaren vervuld waren, kreeg Felix Porcius Festus in zijne plaats; en Felix, willende den Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

HOOFDSTUK XXV.

FESTUS dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie dagen van Cesaréa op naar Jerûzalem.
2 En de Hoogepriester, en de voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus, en baden hem,
3 Begeerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen komen te Jerûzalem : *en* leggende eene lage, om hem op den weg om te brengen.
4 Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Cesaréa bewaard werd, en dat hij zelf haast *derwaarts* zou verreizen.
5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zoo er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen.
6 En als hij onder hen niet meer
dan tien dagen overgebragt had, kwam hij af naar Cesaréa; en des anderen daags, op den regterstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou *voor*gebragt worden.
7 En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die van Jerûzalem afgekomen waren, rondom *hem,* vele en zware beschuldigingen tegen Paulus voortbrengende, die zij niet konden bewijzen;
8 Dewijl hij, verantwoordende, zeide : ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den Keizer iets gezondigd.
9 Maar Festus, willende den Joden gunst bewijzen, antwoordde Paulus en zeide : wilt gij naar Jerûzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden?
10 En Paulus zeide : ik sta voor den regterstoel des Keizers, waar ik geoordeeld moet worden; den Joden heb ik geen onregt gedaan, gelijk gij ook zeer wel weet.
11 Want indien ik onregt doe, en iets des doods waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zoo kan niemand mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op den Keizer.
12 Toen antwoordde Festus, als hij met den Raad gesproken had : hebt gij u op den Keizer beroepen? Gij zult tot den Keizer gaan.
13 En als eenige dagen voorbij-

gegaan waren, kwamen de Koning
Agrippa en Bernice te Cesaréa,
om Festus te begroeten.
14 En toen zij aldaar vele dagen
overgebragt hadden, heeft Festus
de zaken van Paulus aan den Koning
verhaald, zeggende : *hier* is
een zeker man van Felix gevangen
gelaten;
15 Om wiens wil, als ik te Jerûzalem
was, de Overpriesters en
de Ouderlingen der Joden verschenen,
begeerende vonnis tegen
hem.
16 Aan dewelken ik antwoordde,
dat de Romeinen de gewoonte niet
hebben, eenigen mensch uit gunst
ter dood over te geven, eer de beschuldigde
de beschuldigers tegenwoordig
heeft, en plaats van verantwoording
gekregen heeft over
de beschuldiging.
17 Als zij dan gezamentlijk alhier
gekomen waren, zoo heb ik,
geen uitstel nemende, des *daags*
daaraan op den regterstoel gezeten,
en beval, dat de man zoude
*voor*gebragt worden.
18 Over welken de beschuldigers,
hier staande, geene zaak
hebben voortgebragt, waarvan ik
vermoedde;
19 Maar hadden tegen hem
eenige vragen van hunne Godsdienst,
en van zekeren Jezus, die
gestorven was, welken Paulus
zeide te leven.
20 En als ik over de onderzoeking
van deze zaak in twijfeling
was, zeide ik, of hij wilde gaan
naar Jerûzalem, en aldaar over
deze dingen geoordeeld worden.
21 En als Paulus zich beriep,
dat men hem tot de kennis des
Keizers bewaren zou, zoo heb ik
bevolen, dat hij bewaard zoude
worden ter tijd toe, dat ik hem
tot den Keizer zenden zou.
22 En Agrippa zeide tot Festus :
ik wilde ook zelf dien mensch *wel*
hooren. En hij zeide : morgen
zult gij hem hooren.
23 Des anderen daags dan, als
Agrippa gekomen was en Bernice
met groote pracht, en als zij ingegaan
waren in het regthuis, met
de Oversten over duizend, en de
mannen, die de voornaamsten der
stad waren, werd Paulus op bevel
van Festus *voor*gebragt.
24 En Festus zeide : Koning
Agrippa, en gij mannen alle, die
met ons *hier* tegenwoordig zijt!
gij ziet dezen, van welken mij de
gansche menigte der Joden heeft
aangesproken, beide te Jerûzalem
en hier, roepende, dat hij niet
meer behoort te leven.
25 Maar ik, bevonden hebbende,
dat hij niets des doods waardig
gedaan had, en dewijl hij ook zelf
zich op den Keizer beroepen heeft,
heb besloten hem te zenden.
26 Van welken ik niets zekers
heb aan den Heer te schrijven;
daarom heb ik hem voor ulieden
voorgebragt, en meest voor u,
Koning Agrippa! opdat ik, na gedane
onderzoeking, wat heb te
schrijven.

27 Want het dunkt mij tegen
rede, eenen gevangenen te zenden,
en niet ook de beschuldigingen,
die tegen hem zijn, te kennen
te geven.

HOOFDSTUK XXVI.

EN Agrippa zeide tot Paulus :
het is u geoorloofd voor u zelven
te spreken. Toen strekte Paulus
de hand uit, en verantwoordde
zich *aldus* :
2 Ik acht mij zelven gelukkig, o
Koning Agrippa ! dat ik mij heden
voor u zal verantwoorden van alles,
waarover ik van de Joden
beschuldigd word ;
3 Allermeest, dewijl ik weet,
dat gij kennis hebt van alle gewoonten
en vragen, die onder
de Joden zijn. Daarom bid ik
u, dat gij mij langmoediglijk
hoort.
4 Mijn leven dan van der jongheid
aan, hetwelk van den beginne
onder mijn volk te Jerûzalem
geweest is, weten al de
Joden ;
5 Als die van over lang mij te
voren gekend hebben (indien zij
het wilden getuigen), dat ik naar
de bescheidenste sekte van onze
Godsdienst, *als* een Farizeër geleefd
heb.
6 En nu sta ik, en word geoordeeld
over de hoop der belofte,
die van God tot de vaderen geschied
is :
7 Tot dewelke onze twaalf geslachten,
geduriglijk nacht en dag
God dienende, verhopen te komen :
over welke hoop ik, o Koning
Agrippa ! van de Joden word
beschuldigd.
8 Wat? wordt het bij ulieden
ongeloofelijk geoordeeld, dat God
de dooden opwekt ?
9 Ik meende waarlijk bij mij
zelven, dat ik tegen den naam
van Jezus van Názareth vele
wederpartijdige dingen moest
doen.
10 Hetwelk ik ook gedaan heb
te Jerûzalem, en ik heb velen van
de heiligen in de gevangenissen
gesloten, de magt van de Overpriesters
ontvangen hebbende ; en
als zij omgebragt werden, stemde
ik het toe.
11 En door al de Synagogen heb
ik hen dikmaals gestraft, en gedwongen
te lasteren ; en boven
mate tegen hen woedende, heb
ik *hen* vervolgd, ook tot in de
buiten*landsche* steden.
12 Waarover ook als ik naar
Damaskus reisde, met magt en
last, welke *ik* van de Overpriesters
had,
13 Zag ik, o Koning ! in het midden
van den dag, op den weg een
licht, boven den glans der zon,
van den hemel mij en degenen,
die met mij reisden, omschijnende.
14 En als wij allen ter aarde nedergevallen
waren, hoorde ik eene
stem, tot mij sprekende, en zeggende
in de Hebreeuwsche taal :
Saul, Saul ! wat vervolgt gij mij ?

het is u hard, tegen de prikkels
de verzenen te slaan.
15 En ik zeide : wie zijt gij,
Heere? En hij zeide : ik ben Je-
zus, dien gij vervolgt.
16 Maar rigt u op, en sta op uwe
voeten : want hiertoe ben ik u
verschenen, om u te stellen tot
een' dienaar en getuige der din-
gen, beide die gij gezien hebt en
in welke ik u *nog* zal verschij-
nen :
17 Verlossende u van dit volk,
en *van* de Heidenen, tot dewelken
ik u nu zende;
18 Om hunne oogen te openen,
en *hen* te bekeeren van de duis-
ternis tot het licht, en *van* de
magt des Satans tot God; opdat zij
vergeving der zonden ontvangen,
en een erfdeel onder de geheilig-
den, door het geloof in mij.
19 Daarom, o Koning Agrippa!
ben ik dat hemelsch gezigt niet
ongehoorzaam geweest;
20 Maar heb eerst dengenen, die
te Damaskus waren, en te Jerûza-
lem, en in het geheele land van
Judéa, en den Heidenen verkon-
digd, dat zij zich zouden beteren,
en tot God bekeeren, werken
doende der bekeering waardig.
21 Om dezer zaken wil hebben
mij de Joden in den tempel ge-
grepen, en gepoogd om te bren-
gen.
22 Dan, hulp van God verkregen
hebbende, sta ik tot op dezen dag,
betuigende beiden klein en groot;
niets zeggende buiten hetgeen de
Profeten en Mozes gesproken heb-
ben, dat geschieden zoude :
23 *Namelijk* dat de Christus
lijden moest, en dat hij, de eerste
uit de opstanding der dooden
zijnde, een licht zou verkondigen
dezen volke, en den Heidenen.
24 En als hij deze dingen tot ver-
antwoording sprak, zeide Festus
met groote stem : gij raast, Pau-
lus! de groote geleerdheid brengt
u tot razernij.
25 Maar hij zeide : ik raas niet,
magtigste Festus! maar ik spreek
woorden van waarheid en van een
gezond verstand :
26 Want de Koning weet van
deze dingen, tot welken ik ook vrij-
moedigheid gebruikende spreek :
want ik geloof niet, dat hem iets
van deze dingen verborgen is,
want dit is in geen' hoek geschied.
27 Gelooft gij, o Koning Agrippa!
de Profeten? Ik weet, dat gij ze
gelooft.
28 En Agrippa zeide tot Paulus :
gij beweegt mij bijna een Chris-
ten te worden.
29 En Paulus zeide : ik wenschte
wel van God, dat, en bijna en ge-
heellijk, niet alleen gij, maar ook
allen, die mij heden hooren, zoo-
danigen wierden, gelijk als ik ben,
uitgenomen deze banden.
30 En als hij dit gezegd had,
stond de Koning op, en de Stad-
houder, en Bernice, en die met
hen gezeten waren;
31 En aan eene zijde gegaan
zijnde, spraken zij tot elkander,

zeggende : deze mensch doet niets
des doods of der banden waardig.
32 En Agrippa zeide tot Festus : deze mensch kon losgelaten worden, indien hij zich op den Keizer niet had beroepen.

HOOFDSTUK XXVII.

EN als het besloten was, dat wij naar Itálië zouden afvaren, leverden zij Paulus, en eenige andere gevangenen, over aan eenen Hoofdman over honderd, met name Július, van de Keizerlijke bende.
2 En in een Adramytténisch schip gegaan zijnde, alzoo wij de plaatsen langs Azië bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Macedoniër van Thessaloníca, was met ons.
3 En des anderen *daags* kwamen wij aan te Sidon. En Július, vriendelijk met Paulus handelende, liet *hem* toe tot de vrienden te gaan, om *van hen* bezorgd te worden.
4 En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cyprus heen, omdat de winden *ons* tegen waren.
5 En de zee, die langs Cilícië en Pamfylië is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan te Myra in Lycië.
6 En de Hoofdman, aldaar een schip gevonden hebbende van Alexandríë, dat naar Itálië voer, deed ons in hetzelve overgaan.
7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en naauwelijks tegenover Cnidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zoo voeren wij onder Creta heen, tegenover Salmóne.
8 En hetzelve naauwelijks voorbijzeilende, kwamen wij in eene zekere plaats, genaamd Schoonehavens, waar de stad Laséa nabij was.
9 En als veel tijd verloopen, en de vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus,
10 En zeide tot hen : mannen ! ik zie, dat de vaart zal geschieden met hinder en groote schade, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van ons leven.
11 Doch de Hoofdman geloofde meer den stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.
12 En alzoo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder *deel* geraden ook van daar te varen, of zij eenigzins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde eene haven in Creta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten.
13 En alzoo de zuidewind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij digt voorbij Creta henen.
14 Maar niet lang daarna, sloeg tegen hetzelve een stormwind, genaamd Euroclydon.
15 En als het schip daarmede

weggerukt werd, en niet kon te-
gen den wind opzeilen, gaven wij
het op, en dreven heen.
16 En loopende onder een zeker
eilandje, genaamd Clauda, konden
wij naauwelijks de boot magtig
worden.
17 Dewelke opgehaald hebbende,
gebruikten zij *alle* behulpselen,
het schip ondergordende; en alzoo
zij vreesden, dat zij op de *droogte*
Syrtis vervallen zouden, streken
zij het zeil, en dreven alzoo heen.
18 En alzoo wij van het onwe-
der geweldelijk geslingerd wer-
den, deden zij den volgenden *dag*
eenen uitworp;
19 En den derden *dag* wierpen
wij met onze eigene handen het
scheepsgereedschap uit.
20 En als noch zon noch gestern-
ten verschenen in vele dagen, en
geen klein onweder *ons* drukte,
zoo werd *ons* voorts alle hoop
van behouden te worden beno-
men.
21 En als men langen tijd zon-
der eten geweest was, toen stond
Paulus *op* in het midden van hen,
en zeide : o mannen! men be-
hoorde mij wel gehoor gegeven te
hebben, en van Creta niet afgeva-
ren te zijn, en dezen hinder en
deze schade verhoed te hebben;
22 Doch als nu vermaan ik ulie-
den goeds moeds te zijn : want er
zal geen verlies geschieden van
iemands leven onder u, maar al-
leen van het schip.
23 Want dezen zelfden nacht
heeft bij mij gestaan een Engel
Gods, wiens ik ben, welken ook
ik diene,
24 Zeggende : vrees niet, Pau-
lus! gij moet voor den Keizer ge-
steld worden; en zie, God heeft u
geschonken allen, die met u va-
ren.
25 Daarom zijt goeds moeds,
mannen! want ik geloof Gode, dat
het alzoo zijn zal, gelijkerwijs het
mij gezegd is.
26 Doch wij moeten op een ze-
ker eiland vervallen.
27 Als nu de veertiende nacht
gekomen was, alzoo wij in de
Adriátische zee herwaarts en der-
waarts gedreven werden, omtrent
het midden des nachts, vermoed-
den de scheepslieden, dat hun
eenig land naderde.
28 En het dieplood uitgeworpen
hebbende, vonden zij twintig va-
demen; en een weinig voortgeva-
ren zijnde, wierpen zij wederom
het dieplood uit, en vonden vijf-
tien vademen.
29 En vreezende, dat zij ergens
op harde plaatsen vervallen mog-
ten, wierpen zij vier ankers van
het achterschip uit, en wensch-
ten, dat het dag wierd.
30 Maar als de scheepslieden
zochten uit het schip te vlieden,
en de boot nederlieten in de zee,
onder den schijn, als of zij uit het
voorschip de ankers zouden uit-
brengen,
31 Zeide Paulus tot den Hoofd-
man en tot de krijgsknechten : in

dien dezen in het schip niet blij-
ven, gij kunt niet behouden
worden.
32 Toen hieuwen de krijgsknech-
ten de touwen af van de boot, en
lieten haar afvallen.
33 En ondertusschen dat het dag
zou worden, vermaande Paulus
hen allen, dat zij zouden spijze
nemen, en zeide: het is heden de
veertiende dag, dat gij verwach-
tende blijft zonder eten, en niets
hebt genomen.
34 Daarom vermaan ik u spijze
te nemen, want dat dient tot
uwe behouding: want niemand
van u zal een haar van het hoofd
vallen.
35 En als hij dit gezegd en brood
genomen had, dankte hij God in
aller tegenwoordigheid; en *het-
zelve* gebroken hebbende, begon
hij te eten.
36 En zij allen, goeds moeds
geworden zijnde, namen ook zel-
ven spijze.
37 Wij waren nu in het schip in
alles twee honderd zes en zeventig
zielen.
38 En als zij met spijze verza-
digd waren, ligtten zij het schip,
en wierpen het koren uit in de
zee.
39 En toen het dag werd, ken-
den zij het land niet; maar zij
merkten eenen zekeren inham,
die eenen oever had, tegen den-
welken zij geraden vonden, zoo
zij konden, het schip aan te zet-
ten.
40 En als zij de ankers opgehaald
hadden, gaven zij *het schip* aan
de zee over, met een de roerban-
den losmakende; en het razeil
naar den wind opgehaald heb-
bende, hielden zij het naar den
oever toe.
41 Maar vervallende op eene
plaats, die de zee aan beide zij-
den had, zetteden zij het schip
daarop; en het voorschip, vast-
zittende, bleef onbewegelijk, maar
het achterschip brak van het ge-
weld der baren.
42 De raadslag nu der krijgslie-
den was, dat zij de gevangenen
zouden dooden, opdat niemand,
ontzwommen zijnde, zoude ont-
vlieden.
43 Maar de Hoofdman, wil-
lende Paulus behouden, belettede
hun dat voornemen, en beval, dat
degenen, die zwemmen konden,
zich eerst zouden afwerpen, en te
land komen;
44 En de anderen, sommigen op
planken, en sommigen op eenige
stukken van het schip. En alzoo
is het geschied, dat zij allen be-
houden aan het land gekomen
zijn.

HOOFDSTUK XXVIII.

EN als zij ontkomen waren,
toen verstonden zij, dat het
eiland Melite heette.
2 En de Barbaren bewezen ons
geene gemeene vriendelijkheid:
want een groot vuur ontstoken
hebbende, namen zij ons allen in,

om den regen, die overkwam, en
om de koude.
3 En als Paulus eenen hoop rij-
zen bijeengeraapt en op het vuur
gelegd had, kwam er eene adder
uit door de hitte, en vattede zijne
hand.
4 En als de Barbaren het beest
zagen aan zijne hand hangen, zei-
den zij tot elkander : deze mensch
is gewisselijk een doodslager, wel-
ken de wraak niet laat leven, daar
hij uit de zee ontkomen is.
5 Maar hij schuddede het beest
af in het vuur, en leed niets
kwaads.
6 En zij verwachtten, dat hij zou
opzwellen, of terstond dood ne-
dervallen. Maar als zij lang ver-
wacht hadden, en zagen, dat geen
ongemak hem overkwam, werden
zij veranderd, en zeiden, dat hij
een God was.
7 En hier, omtrent dezelve plaats,
had de voornaamste van het eiland,
met name Publius, *zijne* landhoe-
ven, die ons ontving, en drie dagen
vriendelijk herbergde.
8 En het geschiedde, dat de va-
der van Publius, met koortsen
en den rooden loop bevangen
zijnde, te bed lag; tot denwelken
Paulus inging, en als hij gebeden
had, leide hij de handen op hem,
en maakte hem gezond.
9 Als dit dan geschied was, kwa-
men ook tot hem de anderen, die
krankheden hadden in het eiland,
en werden genezen.
10 Die ons ook eerden met vele
eer, en als wij vertrekken zouden,
bestelden zij *ons* hetgeen van
noode was.
11 En na drie maanden voeren
wij af in een schip van Alexan-
drië, dat in het eiland overwin-
terd had, hebbende tot een teeken,
Castor en Pollux.
12 En als wij te Syracûse aan-
gekomen waren, bleven wij *al-
daar* drie dagen.
13 Van waar wij omvoeren, en
kwamen aan te Regium; en al-
zoo, na éénen dag, de wind zuid
werd, kwamen wij den tweeden
dag te Putéoli.
14 Alwaar wij broeders vonden,
en werden gebeden, zeven dagen
bij hen te blijven; en alzoo gin-
gen wij naar Rome.
15 En van daar kwamen de broe-
ders, van onze zaken gehoord
hebbende, ons te gemoet tot Ap-
pius-markt, en de drie tabernen;
welke Paulus ziende, dankte hij
God, en greep moed.
16 En toen wij te Rome geko-
men waren, gaf de Hoofdman de
gevangenen over aan den Overste
des legers; maar aan Paulus werd
toegelaten op zich zelven te wo-
nen met den krijgsknecht, die
hem bewaarde.
17 En het geschiedde na drie
dagen, dat Paulus zamenriep de-
genen, die de voornaamsten der
Joden waren. En als zij zamenge-
komen waren, zeide hij tot hen :
mannen broeders! ik, die niets
gedaan heb tegen het volk of de

vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jerúzalem overgeleverd in de handen der Romeinen.

18 Dewelke, mij onderzocht hebbende, wilden *mij* loslaten, omdat geene schuld des doods in mij was.

19 Maar als de Joden *zulks* tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den Keizer te beroepen; *doch* niet, als of ik iets had, mijn volk te beschuldigen.

20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om *u* te zien en aan te spreken: want van wege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen.

21 Maar zij zeiden tot hem: wij hebben noch brieven u aangaande van Judéa ontvangen; noch iemand van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken.

22 Maar wij begeeren wel van u te hooren, wat gij gevoelt: want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt.

23 En als zij hem eenen dag gesteld hadden, kwamen er velen in *zijne* woonplaats; denwelken hij het Koningrijk Gods uitleide, en betuigde, en poogde hen te bewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes en de Profeten, van des morgens vroeg tot den avond toe.

24 En sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet.

25 En tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij; als Paulus *dit* éene woord gezegd had, *namelijk*: wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, den Profeet, tot onze vaderen,

26 Zeggende: ga heen tot dit volk, en zeg: met het gehoor zult gij hooren, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.

27 Want het hart dezes volks is dik geworden, en met de ooren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hunne oogen hebben zij toegedaan: opdat zij niet te eeniger tijd met de oogen zouden zien, en met de ooren hooren, en met het hart verstaan, en zij zich bekeeren, en Ik hen geneze.

28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den Heidenen gezonden is, en dezelve zullen hooren.

29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbende onder elkander.

30 En Paulus bleef twee geheele jaren in zijne eigene gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen;

31 Predikende het Koningrijk Gods, en leerende van den Heer Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

ROMEINEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een dienstknecht van
Jezus Christus, een geroepen
Apostel, afgezonderd tot het Evan-
gelie van God,
2 (Hetwelk Hij te voren beloofd
had door zijne Profeten, in de
heilige Schriften)
3 Van zijnen Zoon, (die gewor-
den is uit het zaad van David,
naar het vleesch;
4 Die krachtelijk bewezen is te
zijn de Zoon van God, naar den
Geest der heiligmaking, uit de
opstanding der dooden) *namelijk*
Jezus Christus, onzen Heer:
5 (Door welken wij hebben ont-
vangen genade en het Apostel-
schap, tot gehoorzaamheid des
geloofs onder al de Heidenen,
voor zijnen naam;
6 Onder welken gij ook zijt,
geroepenen van Jezus Chris-
tus!)
7 Allen, die te Rome zijt, ge-
liefden Gods, *en* geroepene heili-
gen! genade zij u, en vrede van
God, onzen Vader, en den Heer
Jezus Christus.
8 Eerstelijk dank ik mijnen God
door Jezus Christus over u allen,
dat uw geloof verkondigd wordt
in de geheele wereld.
9 Want God is mijn getuige,
welken ik diene in mijnen geest,
in het Evangelie zijns Zoons, hoe
ik zonder nalaten uwer gedenke;
10 Allen tijd in mijne gebeden
biddende, of mogelijk mij nog te
eeniger tijd goede gelegenheid ge-
geven wierd, door den wil van
God, om tot ulieden te komen.
11 Want ik verlang om u te
zien, opdat ik u eenige geestelijke
gave mogt mededeelen, ten einde
gij versterkt zoudt worden:
12 Dat is, om mede vertroost te
worden onder u, door het onder-
ling geloof, zoo het uwe als het
mijne.
13 Doch ik wil niet, dat u onbe-
kend zij, broeders! dat ik menig-
maal voorgenomen heb tot u te
komen, (en ben tot nog toe ver-
hinderd geweest) opdat ik ook on-
der u eenige vrucht zou hebben,
gelijk als ook onder de andere
Heidenen.
14 Beiden Grieken en Barbaren,
beiden wijzen en onwijzen ben
ik een schuldenaar.
15 Alzoo hetgeen in mij is, dat

is volvaardig, om u ook, die te Rome
zijt, het Evangelie te verkondigen.
16 Want ik schaam mij des
Evangelies van Christus niet: want
het is eene kracht Gods tot zalig-
heid een' iegelijk, die gelooft,
eerst den Jood, en *ook* den Griek.
17 Want de regtvaardigheid
Gods wordt in hetzelve geopen-
baard uit geloof tot geloof; gelijk
geschreven is: maar de regtvaar-
dige zal uit het geloof leven.
18 Want de toorn Gods wordt
geopenbaard van den hemel over
alle goddeloosheid en ongeregtig-
heid der menschen, *als* die de
waarheid in ongeregtigheid te on-
derhouden.
19 Overmits hetgeen van God
kennelijk is, in hen openbaar is:
want God heeft het hun geopen-
baard.
20 Want zijne onzienlijke din-
gen worden, van de schepping
der wereld aan, uit de schepselen
verstaan en doorzien, beide zijne
eeuwige kracht en Goddelijkheid,
opdat zij niet te verontschuldigen
zouden zijn.
21 Omdat zij, God kennende,
Hem als God niet hebben verheer-
lijkt of gedankt; maar zijn verij-
deld geworden in hunne overleg-
gingen, en hun onverstandig hart
is verduisterd geworden;
22 Zich uitgevende voor wijzen,
zijn zij dwaas geworden;
23 En hebben de heerlijkheid
des onverderfelijken Gods veran-
derd in de gelijkenis eens beelds
van een verderfelijk mensch, en
van gevogelte, en van viervoetige
en kruipende *gedierten*.
24 Daarom heeft hen God ook
overgegeven in de begeerlijkhe-
den hunner harten tot onreinig-
heid, om hunne ligchamen onder
elkander te onteeren:
25 *Als* die de waarheid Gods
veranderd hebben in de leugen,
en het schepsel geëerd en gediend
hebben boven den Schepper, die
te prijzen is in der eeuwigheid,
Amen.
26 Daarom heeft hen God over-
gegeven tot oneerlijke bewegin-
gen: want ook hunne vrouwen
hebben het natuurlijk gebruik
veranderd in het *gebruik* tegen
nature;
27 En insgelijks ook de mannen,
nalatende het natuurlijk gebruik
der vrouw, zijn verhit geworden
in hunnen lust tegen elkander,
mannen met mannen schandelijk-
heid bedrijvende, en de vergel-
ding van hunne dwaling, die
daartoe behoorde, in zich zelven
ontvangende.
28 En gelijk het hun niet goed
gedacht heeft God in erkentenis
te houden, zoo heeft God hen
overgegeven in eenen verkeerden
zin, om te doen dingen, die niet
betamen;
29 Vervuld zijnde met alle on-
geregtigheid, hoererij, boosheid,
gierigheid, kwaadheid; vol van
nijdigheid, moord, twist, bedrog,
kwaadaardigheid;

30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hoovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam,
31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen.
32 Dewelke, daar zij het regt Gods weten, (*namelijk,* dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

HOOFDSTUK II.

DAAROM zijt gij niet te verontschuldigen, o mensch! wie gij zijt, die *anderen* oordeelt: want waarin gij eenen anderen oordeelt, veroordeelt gij u zelven: want gij, die *anderen* oordeelt, doet dezelfde dingen.
2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.
3 En denkt gij dit, o mensch! die oordeelt degenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?
4 Of veracht gij den rijkdom zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en langmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekeering leidt?
5 Maar naar uwe hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij u zelven toorn als eenen schat, in den dag des toorns en der openbaring van het regtvaardig oordeel Gods.
6 Welke een' iegelijk vergelden zal naar zijne werken:
7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;
8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongeregtigheid gehoorzaam zijn, *zal* verbolgenheid en toorn *vergolden worden:*
9 Verdrukking en benaauwdheid over alle ziel des menschen, die het kwade werkt, eerst van den Jood, en *ook* van den Griek;
10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een' iegelijk, die het goede werkt, eerst den Jood, en *ook* den Griek.
11 Want er is geene aanneming des persoons bij God.
12 Want zoo velen, als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en zoo velen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden:
13 (Want de hoorders der wet zijn niet regtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen geregtvaardigd worden;
14 Want wanneer de Heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zich zelven eene wet;

15 *Als* die betoonen het werk
der wet geschreven in hunne
harten, hun geweten mede getui-
gende, en de gedachten onder
elkander *hen* beschuldigende, of
ook ontschuldigende.)
16 In den dag, wanneer God de
verborgene dingen der menschen
zal oordeelen door Jezus Christus,
naar mijn Evangelie.
17 Zie, gij wordt een Jood ge-
naamd, en rust op de wet, en
roemt op God,
18 En gij weet *zijnen* wil, en
beproeft de dingen, die *daarvan*
verschillen, zijnde onderwezen
uit de wet:
19 En gij betrouwt u zelven te
zijn een leidsman der blinden,
een licht dergenen, die in duister-
nis zijn:
20 Een onderrigter der onwij-
zen, *en* een leermeester der onwe-
tenden, hebbende de gedaante der
kennis en der waarheid in de wet.
21 Die dan eenen anderen leert,
leert gij u zelven niet? die pre-
dikt, dat men niet stelen zal, steelt
gij?
22 Die zegt, dat men geen over-
spel doen zal, doet gij overspel?
die van de afgoden een' gruwel
hebt, berooft gij het heilige?
23 Die op de wet roemt, onteert
gij God door de overtreding der
wet?
24 Want de naam van God
wordt om uwentwil gelasterd on-
der de Heidenen; gelijk geschre-
ven is.
25 Want de besnijdenis is wel
nut, indien gij de wet doet; maar
indien gij een overtreder der wet
zijt, zoo is uwe besnijdenis voor-
huid geworden.
26 Indien dan de voorhuid de
regten der wet bewaart, zal niet
zijne voorhuid tot eene besnijde-
nis gerekend worden?
27 En zal de voorhuid, die uit
de natuur is, als zij de wet vol-
brengt, u *niet* oordeelen, die door
de letter en besnijdenis een over-
treder der wet zijt?
28 Want die is niet een Jood,
die het in het openbaar is; noch
die is de besnijdenis, die het in
het openbaar in het vleesch is;
29 Maar die is een Jood, die het
in het verborgen is, en de besnij-
denis des harten, in den geest,
niet *in de* letter, *is de besnijde-
nis;* wiens lof niet is uit de men-
schen, maar uit God.

HOOFDSTUK III.

WELK is dan het voordeel
van den Jood? Of welke
is de nuttigheid der besnijdenis?
2 Veel in alle manier: want *dit
is* wel het eerste, dat hun de
woorden Gods zijn toebetrouwd.
3 Want wat is het, al zijn som-
migen ongeloovig geweest? zal
hunne ongeloovigheid het geloof
van God te niet doen?
4 Dat zij verre. Doch God zij
waarachtig, maar alle mensch
leugenachtig; gelijk als geschre-
ven is: opdat Gij geregtvaardigd

wordt in uwe woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt.
5 Indien nu onze ongeregtigheid
Gods geregtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God onregtvaardig, als Hij toorn over *ons* brengt? (ik spreek naar den mensch.)
6 Dat zij verre; anderzins hoe zal God de wereld oordeelen?
7 Want indien de waarheid Gods door mijne leugen overvloediger is geworden, tot zijne heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld?
8 En *zeggen wij* niet *liever* (gelijk wij gelasterd worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen): laat ons het kwade doen, opdat het goede *daaruit* kome? welker verdoemenis regtvaardig is.
9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganschelijk niet: want wij hebben te voren beschuldigd beide Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn.
10 Gelijk geschreven is: er is niemand regtvaardig, ook niet één;
11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.
12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot één toe.
13 Hunne keel is een geopend graf; met hunne tongen plegen zij bedrog; slangen-venijn is onder hunne lippen;
14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;
15 Hunne voeten zijn snel om bloed te vergieten;
16 Vernieling en ellendigheid is in hunne wegen;
17 En den weg des vredes hebben zij niet gekend.
18 Er is geene vreeze Gods voor hunne oogen.
19 Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde, en de geheele wereld *voor* God verdoemelijk zij.
20 Daarom zal uit de werken der wet geen vleesch geregtvaardigd worden voor Hem: want door de wet is de kennis der zonde.
21 Maar nu is de regtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de Profeten:
22 Namelijk de regtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die gelooven: want er is geen onderscheid.
23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;
24 En worden om niet geregtvaardigd, uit zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is:
25 Welken God voorgesteld heeft *tot* eene verzoening, door het geloof in zijn bloed, tot eene betoo-

ning van zijne regtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods;
26 Tot eene betooning van zijne regtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij regtvaardig zij, en regtvaardigende dengenen, die uit het geloof van Jezus is.
27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.
28 Wij besluiten dan, dat de mensch door het geloof geregtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.
29 Is God *een God* der Joden alleen? en is Hij het niet ook der Heidenen? Ja, ook der Heidenen.
30 Nademaal Hij een eenig God is, die de besnijdenis regtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof.
31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet.

HOOFDSTUK IV.

WAT zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vleesch?
2 Want indien Abraham uit de werken geregtvaardigd is, zoo heeft hij roem, maar niet bij God.
3 Want wat zegt de Schrift? en Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot regtvaardigheid.
4 Nu dengenen, die werkt, wordt de loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.
5 Doch dengenen, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die den goddeloozen regtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot regtvaardigheid.
6 Gelijk ook David den mensch zalig spreekt, welken God de regtvaardigheid toerekent zonder werken;
7 *Zeggende :* zalig zijn zij, welker ongeregtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;
8 Zalig is de man, welken de Heer de zonden niet toerekent.
9 Deze zaligspreking dan, is die *alleen* over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof gerekend is tot regtvaardigheid.
10 Hoe is het *hem* dan toegerekend? als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.
11 En hij heeft het teeken der besnijdenis ontvangen *tot* een zegel der regtvaardigheid des geloofs, die *hem* in de voorhuid *was toegerekend;* opdat hij zou zijn een vader van allen, die gelooven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de regtvaardigheid toegerekend worde;
12 En een vader der besnijdenis, dengenen *namelijk,* die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader

Abraham, hetwelk in de voorhuid
was.
13 Want de belofte *is* niet door
de wet aan Abraham of zijn zaad
geschied, namelijk, dat hij een
erfgenaam der wereld zou zijn;
maar door de regtvaardigheid des
geloofs.
14 Want indien degenen, die
uit de wet zijn, erfgenamen zijn,
zoo is het geloof ijdel geworden,
en de beloftenis te niet gedaan.
15 Want de wet werkt toorn:
want waar geene wet is, *daar* is
ook geene overtreding.
16 Daarom is zij uit het geloof,
opdat zij naar genade zij; ten einde
de belofte vast zij al den zade,
niet alleen dat uit de wet is, maar
ook dat uit het geloof Abrahams is,
welke een vader is van ons allen;
17 (Gelijk geschreven staat: Ik
heb u tot een' vader van vele vol-
ken gesteld) voor Hem, aan wel-
ken hij geloofd heeft, *namelijk*
God, die de dooden levend maakt,
en roept de dingen, die niet zijn,
als of zij waren:
18 Welke tegen hoop op hoop
geloofd heeft, dat hij zou worden
een vader van vele volken; vol-
gens hetgeen gezegd was: alzoo
zal uw zaad wezen.
19 En niet verzwakt zijnde in
het geloof, heeft hij zijn eigen
ligchaam niet aangemerkt, dat al-
reede verstorven was, alzoo hij
omtrent honderd jaren oud was,
noch ook, dat de moeder in Sara
verstorven was.
20 En hij heeft aan de beloftenis
Gods niet getwijfeld door onge-
loof; maar is gesterkt geweest in
het geloof, gevende God de eer;
21 En ten volle verzekerd zijnde,
dat hetgeen beloofd was, Hij ook
magtig was te doen.
22 Daarom is het hem ook tot
regtvaardigheid gerekend.
23 Nu is het niet alleen om zij-
nentwil geschreven, dat het hem
toegerekend is;
24 Maar ook om onzentwil, wel-
ken het zal toegerekend worden,
namelijk dengenen, die gelooven
in Hem, die Jezus, onzen Heer,
uit de dooden opgewekt heeft;
25 Welke overgeleverd is om
onze zonden, en opgewekt om
onze regtvaardigmaking.

HOOFDSTUK V.

WIJ dan, geregtvaardigd
zijnde uit het geloof, heb-
ben vrede bij God, door onzen
Heer Jezus Christus;
2 Door welken wij ook de toe-
leiding hebben door het geloof tot
deze genade, in welke wij staan,
en roemen in de hoop der heerlijk-
heid Gods.
3 En niet alleenlijk *dit,* maar
wij roemen ook in de verdruk-
kingen: wetende, dat de verdruk-
king lijdzaamheid werkt;
4 En de lijdzaamheid bevinding,
en de bevinding hoop;
5 En de hoop beschaamt niet,
omdat de liefde Gods in onze
harten uitgestort is door den Hei-

ligen Geest, die ons is gegeven.
6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te zijner tijd voor de goddeloozen gestorven.
7 Want naauwelijks zal iemand voor eenen regtvaardigen sterven; want voor den goeden zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.
8 Maar God bevestigt zijne liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.
9 Veel meer dan, zijnde nu geregtvaardigd door zijn bloed, zullen wij door hem behouden worden van den toorn.
10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven.
11 En niet alleenlijk *dit,* maar wij roemen ook in God, door onzen Heer Jezus Christus, door welken wij nu de verzoening gekregen hebben.
12 Daarom, gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzoo de dood tot alle menschen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.
13 Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geene wet is.
14 Maar de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is desgenen, die komen zou.
15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzoo is ook de genadegift: want indien, door de misdaad van éénen, velen gestorven zijn, zoo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van éénen mensch Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.
16 En niet, gelijk *de schuld was* door den éénen, die gezondigd heeft, *alzoo is* de gift: want de schuld is wel uit ééne *misdaad* tot verdoemenis: maar de genadegift is uit vele misdaden tot regtvaardigmaking.
17 Want indien, door de misdaad van éénen, de dood geheerscht heeft door dien éénen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade, en der gave der regtvaardigheid ontvangen, in het leven heerschen door dien éénen, *namelijk* Jezus Christus.
18 Zoo dan, gelijk door ééne misdaad *de schuld gekomen is* over alle menschen tot verdoemenis; alzoo ook door ééne regtvaardigheid *komt de genade* over alle menschen tot regtvaardigmaking des levens.
19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien éénen mensch velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden, alzoo zullen ook

door de gehoorzamheid van éénen
velen *tot* regtvaardigen gesteld
worden.
20 Maar de wet is bovendien
ingekomen, opdat de misdaad te
meerder worde : en waar de zonde
meerder geworden is, *daar* is de
genade veel meer overvloedig ge-
weest;
21 Opdat, gelijk de zonde ge-
heerscht heeft tot den dood, alzoo
ook de genade zou heerschen door
regtvaardigheid tot het eeuwige
leven, door Jezus Christus, onzen
Heer.

HOOFDSTUK VI.

WAT zullen wij dan zeggen?
zullen wij in de zonde
blijven, opdat de genade te meer-
der worde?
2 Dat zij verre. Wij, die der
zonde gestorven zijn, hoe zullen
wij nog in dezelve leven?
3 Of weet gij niet, dat zoo velen
als wij in Christus Jezus gedoopt
zijn, wij in zijnen dood gedoopt
zijn?
4 Wij zijn dan met hem begra-
ven, door den doop in den dood,
opdat, gelijkerwijs Christus uit de
dooden opgewekt is tot de heer-
lijkheid des Vaders, alzoo ook wij
in nieuwigheid des levens wande-
len zouden.
5 Want indien wij met hem ééne
plant geworden zijn in de gelijk-
making zijns doods, zoo zullen
wij het ook zijn *in de gelijkma-
king zijner* opstanding :
6 Dit wetende, dat onze oude
mensch met *hem* gekruisigd is,
opdat het ligchaam der zonde te
niet gedaan worde, opdat wij niet
meer de zonde dienen.
7 Want die gestorven is, die is
geregtvaardigd van de zonde.
8 Indien wij nu met Christus
gestorven zijn, zoo gelooven wij,
dat wij ook met hem zullen leven :
9 Wetende, dat Christus, opge-
wekt zijnde uit de dooden, niet
meer sterft; de dood heerscht niet
meer over hem.
10 Want dat hij gestorven is, dat
is hij der zonde éénmaal gestorven;
en dat hij leeft, dat leeft hij Gode.
11 Alzoo ook gijlieden, houdt
het daarvoor, dat gij wel der
zonde dood zijt, maar Gode le-
vende zijt in Christus Jezus, on-
zen Heer.
12 Dat dan de zonde niet heer-
sche in uw sterfelijk ligchaam,
om haar te gehoorzamen in de
begeerlijkheden deszelven *lig-
chaams*.
13 En stelt uwe leden niet der
zonde tot wapenen der ongereg-
tigheid; maar stelt u zelven Gode,
als uit de dooden levende *gewor-
den* zijnde, en *stelt* uwe leden
Gode tot wapenen der geregtig-
heid.
14 Want de zonde zal over u
niet heerschen : want gij zijt niet
onder de wet, maar onder de ge-
nade.
15 Wat dan? zullen wij zondi-
gen, omdat wij niet zijn onder de

wet, maar onder de genade? Dat
zij verre.
16 Weet gij niet, dat wien gij u
zelven stelt tot dienstknechten ter
gehoorzaamheid, gij dienstknech-
ten zijt desgenen, dien gij gehoor-
zaamt, of der zonde tot den dood,
of der gehoorzaamheid tot gereg-
tigheid?
17 Maar Gode zij dank, dat gij
wel dienstknechten der zonde
waart, maar *dat* gij *nu* van harte
gehoorzaam geworden zijt aan het
voorbeeld der leer, tot hetwelk
gij overgegeven zijt;
18 En vrijgemaakt zijnde van de
zonde, zijt gemaakt dienstknechten
der geregtigheid.
19 Ik spreek op menschelijke
wijze, om der zwakheid uws
vleesches wil: want gelijk gij uwe
leden gesteld hebt, *om* dienstbaar
te zijn der onreinigheid en der
ongeregtigheid, tot ongeregtig-
heid, alzoo stelt nu uwe leden,
om dienstbaar *te zijn* der gereg-
tigheid, tot heiligmaking.
20 Want toen gij dienstknechten
waart der zonde, zoo waart gij
vrij van de geregtigheid.
21 Wat vrucht dan hadt gij toen
van die dingen, waarover gij u
nu schaamt? want het einde der-
zelve is de dood.
22 Maar nu, van de zonde vrij-
gemaakt zijnde, en Gode dienst-
baar gemaakt zijnde, hebt gij uwe
vrucht tot heiligmaking, en het
einde het eeuwige leven.
23 Want de bezolding der zonde
is de dood, maar de genadegifte
Gods is het eeuwige leven, door
Jezus Christus, onzen Heer.

HOOFDSTUK VII.

WEET gij niet, broeders!
(want ik spreek tot dege-
nen, die de wet verstaan) dat de
wet heerscht over den mensch,
zoo langen tijd als hij leeft?
2 Want eene vrouw, die onder
den man staat, is aan den leven-
den man verbonden door de wet;
maar indien de man gestorven is,
zoo is zij vrijgemaakt van de wet
des mans.
3 Daarom dan, indien zij eens
anderen mans wordt, terwijl de
man leeft, zoo zal zij eene over-
speelster genaamd worden; maar
indien de man gestorven is, zoo
is zij vrij van de wet, alzoo dat
zij geene overspeelster is, als zij
eens anderen mans wordt.
4 Zoo dan, mijne broeders! gij
zijt ook der wet gedood door het
ligchaam van Christus, opdat gij
zoudt worden eens anderen, *na-*
melijk desgenen, die van de doo-
den opgewekt is, opdat wij Gode
vruchten dragen zouden.
5 Want toen wij in het vleesch
waren, wrochten de bewegingen
der zonden, die door de wet zijn,
in onze leden, om den dood vruch-
ten te dragen.
6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt
van de wet, overmits wij dien ge-
storven zijn, onder welken wij
gehouden waren; alzoo dat wij

dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.
7 Wat zullen wij dan zeggen? is de wet zonde? Dat zij verre. Ja ik kende de zonde niet dan door de wet: want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn,* indien de wet niet zeide: gij zult niet begeeren.
8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht: want zonder de wet is de zonde dood.
9 En zonder de wet, zoo leefde ik eertijds, maar als het gebod gekomen is, zoo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.
10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelve is mij ten dood bevonden.
11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelve gedood.
12 Alzoo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en regtvaardig, en goed.
13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde *is mij de dood geworden;* opdat zij zou openbaar worden zonde *te zijn,* werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven mate wierd zondigende door het gebod.
14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is; maar ik ben vleeschelijk verkocht onder de zonde.
15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet: want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.
16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zoo stem ik de wet toe, dat zij goed is.
17 Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vleesch, geen goed woont: want het willen is *wel* bij mij, maar het goed te doen, dat vind ik niet.
19 Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.
20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zoo doe ik nu hetzelve niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
21 Zoo vind ik dan deze wet *in mij,* als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.
22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mensch;
23 Maar ik zie eene andere wet in mijne leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijne leden is.
24 Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het ligchaam dezes doods?
25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heer.
26 Zoo dan, ik zelf dien wel

met het gemoed de wet Gods, maar met het vleesch de wet der zonde.

HOOFDSTUK VIII.

ZOO is er dan nu geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was, heeft God, zijnen Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesches, en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vleesch.

4 Opdat het regt der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

5 Want die naar het vleesch zijn, bedenken, dat des vleesches is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken,* dat des Geestes is.

6 Want het bedenken des vleesches is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede:

7 Daarom dat het bedenken des vleesches vijandschap is tegen God: want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet.

8 En die in het vleesch zijn, kunnen Gode niet behagen.

9 Doch gijlieden zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont. Maar zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt hem niet toe.

10 En indien Christus in uliеden is, zoo is wel het ligchaam dood om der zonde wil; maar de geest is leven om der geregtigheid wil.

11 En indien de Geest desgenen, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke ligchamen levend maken, door zijnen Geest, die in u woont.

12 Zoo dan, broeders! wij zijn schuldenaars niet aan het vleesch, om naar het vleesch te leven.

13 Want indien gij naar het vleesch leeft, zoo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des ligchaams doodt, zoo zult gij leven.

14 Want zoo velen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods.

15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader!

16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.

17 En indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, erf-

genamen van God, en mede-erf-
genamen van Christus; zoo wij
anders met *hem* lijden, opdat wij
ook met *hem* verheerlijkt worden.
18 Want ik houde het daarvoor,
dat het lijden dezes tegenwoordi-
gen tijds niet is te waarderen te-
gen de heerlijkheid, die aan ons
zal geopenbaard worden.
19 Want het schepsel, *als* met
opgestoken hoofde, verwacht de
openbaring der kinderen Gods.
20 Want het schepsel is der ijdel-
heid onderworpen, niet gewillig,
maar om diens wil, die het *der
ijdelheid* onderworpen heeft;
21 Op hoop, dat ook het schep-
sel zelf zal vrijgemaakt worden
van de dienstbaarheid der verder-
fenis, tot de vrijheid der heerlijk-
heid der kinderen Gods.
22 Want wij weten, dat het gan-
sche schepsel te zamen zucht, en
te zamen *als* in barensnood is tot
nu toe.
23 En niet alleen *dit,* maar ook
wij zelven, die de eerstelingen des
Geestes hebben, wij ook zelven,
zeg ik, zuchten in ons zelven,
verwachtende de aanneming tot
kinderen, *namelijk* de verlossing
onzes ligchaams.
24 Want wij zijn in hope zalig
geworden. De hoop nu, die gezien
wordt, is geene hoop : want het-
geen iemand ziet, waarom zal hij
het ook hopen?
25 Maar indien wij hopen het-
geen wij niet zien, zoo verwach-
ten wij het met lijdzaamheid.
26 En desgelijks komt ook de
Geest onze zwakheden mede te
hulp : want wij weten niet, wat
wij bidden zullen, gelijk het be-
hoort, maar de Geest zelf bidt
voor ons met onuitsprekelijke
zuchtingen.
27 En die de harten doorzoekt,
weet, welke de meening des Gees-
tes zij, dewijl hij naar God voor
de heiligen bidt.
28 En wij weten, dat dengenen,
die God liefhebben, alle dingen
medewerken ten goede, *namelijk*
dengenen, die naar *zijn* voorne-
men geroepen zijn.
29 Want die Hij te voren gekend
heeft, heeft hij ook te voren ver-
ordineerd, den beelde zijns Zoons
gelijkvormig te zijn, opdat hij de
eerstgeborene zij onder vele broe-
deren.
30 En die Hij te voren verordi-
neerd heeft, dezen heeft Hij ook
geroepen; en die Hij geroepen
heeft, dezen heeft Hij ook geregt-
vaardigd; en die Hij geregtvaar-
digd heeft, dezen heeft Hij ook
verheerlijkt.
31 Wat zullen wij dan tot deze
dingen zeggen? Zoo God voor ons
is, wie zal tegen ons zijn?
32 Die ook zijnen eigen' Zoon
niet gespaard heeft, maar heeft hem
voor ons allen overgegeven, hoe
zal Hij ons ook met hem niet alle
dingen schenken?
33 Wie zal beschuldiging inbren-
gen tegen de uitverkorenen Gods?
God is het, die regtvaardig maakt.

34 Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is: ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter regter*hand* Gods is, die ook voor ons bidt.
35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? verdrukking, of benaauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard?
36 (Gelijk geschreven is : want om uwentwil worden wij den ganschen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slagting.)
37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door hem, die ons liefgehad heeft.
38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch Engelen, noch Overheden, noch Magten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen,
39 Noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heer.

HOOFDSTUK IX.

IK zeg de waarheid in Christus, ik liege niet, (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest)
2 Dat het mij eene groote droefheid, en mijn hart eene gedurige smart is.
3 Want ik zou zelf *wel* wenschen verbannen te zijn van Christus, voor mijne broederen, die mijne maagschap zijn naar het vleesch:
4 Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van God,* en de beloftenissen;
5 Welker zijn de vaders, en uit welken Christus is, zoo veel het vleesch aangaat, dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Amen.
6 Doch *ik zeg dit* niet, als of het woord Gods ware uitgevallen : want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.
7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: in Izak zal u het zaad genoemd worden.
8 Dat is, niet de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend.
9 Want dit is het woord der beloftenis : omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara zal eenen zoon hebben.
10 En niet alleenlijk *deze,* maar ook Rebekka *is daarvan een bewijs,* als zij uit éénen bevrucht was, *namelijk* Izak, onzen vader.
11 Want als *de kinderen* nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, *vast* bleve, niet uit de werken, maar uit den roependen;
12 Zoo werd tot haar gezegd : de meerdere zal den minderen dienen.

13 Gelijk geschreven is : Jakob
heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik
gehaat.
14 Wat zullen wij dan zeggen?
is er onregtvaardigheid bij God?
Dat zij verre.
15 Want Hij zegt tot Mozes : Ik
zal mij ontfermen, diens Ik mij
ontferme, en zal barmhartig zijn,
dien ik barmhartig ben.
16 Zoo *is het* dan niet des-
genen, die wil, noch desgenen,
die loopt, maar des ontfermenden
Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Fa-
raö : tot ditzelve heb Ik u ver-
wekt, opdat Ik in u mijne kracht
bewijzen zou, en opdat mijn naam
verkondigd worde op de gansche
aarde.
18 Zoo ontfermt Hij zich dan,
diens Hij wil, en verhardt, dien
Hij wil.
19 Gij zult dan tot mij zeggen :
wat klaagt Hij *dan* nog? want
wie heeft zijnen wil wederstaan?
20 Maar toch, o mensch! wie
zijt gij, die tegen God antwoordt?
zal ook het maaksel tot dengenen,
die het gemaakt heeft, zeggen :
waarom hebt gij mij alzoo ge-
maakt?
21 Of heeft de pottebakker geene
magt over het leem, om uit den-
zelfden klomp te maken het ééne
een vat ter eere, en het andere
ter oneere?
22 En of God, willende *zijnen*
toorn bewijzen, en zijne magt be-
kend maken, met vele langmoe-
digheid verdragen heeft de vaten
des toorns tot het verderf toebe-
reid;
23 En opdat Hij zou bekend
maken den rijkdom zijner heer-
lijkheid over de vaten der barm-
hartigheid, die Hij te voren bereid
heeft tot heerlijkheid?
24 Welken Hij ook geroepen
heeft, *namelijk* ons, niet alleen
uit de Joden, maar ook uit de
Heidenen.
25 Gelijk hij ook in Hoséa zegt :
Ik zal hetgeen mijn volk niet was,
mijn volk noemen, en die niet
bemind was, *mijne* beminde.
26 En het zal zijn, in de plaats,
waar tot hen gezegd was : gijlie-
den zijt mijn volk niet, aldaar
zullen zij kinderen des levenden
Gods genaamd worden.
27 En Jesaja roept over Israël :
al ware het getal der kinderen Is-
raëls gelijk het zand der zee, zoo
zal het overblijfsel behouden
worden.
28 Want Hij voleindt eene zaak
en snijdt ze af in regtvaardigheid :
want de Heer zal eene afgesne-
dene zaak doen op de aarde.
29 En gelijk Jesaja te voren ge-
zegd heeft : indien de Heer Sebaôth
ons geen zaad had overgelaten,
zoo waren wij als Sódoma gewor-
den, en Gomórra gelijk gemaakt
geweest.
30 Wat zullen wij dan zeggen?
Dat de Heidenen, die de regtvaar-
digheid niet zochten, de regtvaar-
digheid verkregen hebben, doch

de regtvaardigheid, die uit het
geloof is.
31 Maar Israël, die de wet der
regtvaardigheid zocht, is tot de
wet der regtvaardigheid niet gekomen.
32 Waarom? Omdat zij *die
zochten* niet uit het geloof, maar
als uit de werken der wet: want
zij hebben zich gestooten aan den
steen des aanstoots.
33 Gelijk geschreven is: ziet,
Ik leg in Sion eenen steen des aanstoots,
en eene rots der ergernis;
en een iegelijk, die in Hem gelooft,
zal niet beschaamd worden.

HOOFDSTUK X.

BROEDERS! de toegenegenheid
mijns harten, en het gebed,
dat *ik* tot God voor Israël *doe*, is
tot *hunne* zaligheid.
2 Want ik geef hun getuigenis,
dat zij eenen ijver tot God hebben,
maar niet met verstand.
3 Want alzoo zij de regtvaardigheid
Gods niet kennen, en hunne
eigene geregtigheid zoeken op te
rigten, zoo zijn zij der regtvaardigheid
Gods niet onderworpen.
4 Want het einde der wet is
Christus, tot regtvaardigheid een'
iegelijk, die gelooft.
5 Want Mozes beschrijft de regtvaardigheid,
die uit de wet is,
zeggende: de mensch, die deze
dingen doet, zal door dezelve
leven.
6 Maar de regtvaardigheid, die
uit het geloof is, spreekt aldus:
zeg niet in uw hart: wie zal in
den hemel opklimmen? hetzelve
is Christus *van boven* afbrengen.
7 Of, wie zal in den afgrond nederdalen?
hetzelve is Christus uit
de dooden opbrengen.
8 Maar wat zegt zij? Nabij u is
het woord, in uwen mond en in
uw hart. Dit is het woord des geloofs,
hetwelk wij prediken.
9 *Namelijk,* indien gij met uwen
mond zult belijden den Heer Jezus,
en met uw hart gelooven,
dat hem God uit de dooden opgewekt
heeft, zoo zult gij zalig
worden.
10 Want met het hart gelooft
men ter regtvaardigheid, en met
den mond belijdt men ter zaligheid.
11 Want de Schrift zegt: een
iegelijk, die in hem gelooft, die
zal niet beschaamd worden.
12 Want er is geen onderscheid,
noch van Jood noch van Griek:
want een zelfde is Heer van allen,
rijk zijnde over allen, die hem
aanroepen.
13 Want een iegelijk, die den
naam des Heeren zal aanroepen,
zal zalig worden.
14 Hoe zullen zij dan *hem* aanroepen,
in welken zij niet geloofd
hebben? en hoe zullen zij *in hem*
gelooven, van welken zij niet gehoord
hebben? en hoe zullen zij
hooren, zonder die *hun* predikt?
15 En hoe zullen zij prediken,
indien zij niet gezonden worden?
Gelijk geschreven is: hoe liefelijk

zijn de voeten dergenen, die vrede
verkondigen, dergenen, die het
goede verkondigen!
16 Doch zij zijn niet allen het
Evangelie gehoorzaam geweest :
want Jesaja zegt : Heere! wie
heeft onze prediking geloofd?
17 Zoo is dan het geloof uit het
gehoor, en het gehoor door het
woord Gods.
18 Maar ik zeg : hebben zij het
niet gehoord? Ja toch, hun geluid
is over de geheele aarde uitgegaan,
en hunne woorden tot de
einden der wereld.
19 Maar ik zeg : heeft Israël het
niet verstaan? Mozes zegt eerst :
Ik zal ulieden tot jaloerschheid
verwekken door *degenen, die*
geen volk *zijn;* door een onverstandig
volk zal Ik u tot toorn
verwekken.
20 En Jesaja verstout zich, en
zegt : Ik ben gevonden van degenen,
die Mij niet zochten; Ik ben
openbaar geworden dengenen,
die naar Mij niet vraagden.
21 Maar tegen Israël zegt Hij :
den geheelen dag heb Ik mijne
handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam
en tegensprekend volk.

HOOFDSTUK XI.

IK zeg dan : heeft God zijn volk
verstooten? Dat zij verre : want
ik ben ook een Israëliet, uit het
zaad Abrahams, van den stam
Benjamin.
2 God heeft zijn volk niet verstooten,
hetwelk Hij te voren gekend
heeft. Of weet gij niet, wat
de Schrift zegt van Elía? hoe hij
God aanspreekt tegen Israël, zeggende
:
3 Heere! zij hebben uwe Profeten
gedood, en uwe altaren omgeworpen;
en ik ben alleen overgebleven,
en zij zoeken mijne ziel.
4 Maar wat zegt tot hem het
Goddelijk antwoord? Ik heb mij
zelven *nog* zeven duizend mannen
overgelaten, die de knie voor het
beeld van Baäl niet gebogen hebben.
5 Alzoo is er dan ook in dezen
tegenwoordigen tijd een overblijfsel
geworden, naar de verkiezing
der genade.
6 En indien het door genade is,
zoo is het niet meer uit de werken;
anderzins is de genade geene
genade meer : en indien het is uit
de werken, zoo is het geene genade
meer; anderzins is het werk
geen werk meer.
7 Wat dan? Hetgeen Israël
zoekt, dat heeft het niet verkregen;
maar de uitverkorenen hebben
het verkregen, en de anderen
zijn verhard geworden,
8 (Gelijk geschreven is : God
heeft hun gegeven eenen geest des
diepen slaaps; oogen om niet te
zien, en ooren om niet te hooren)
tot op den huidigen dag.
9 En David zegt : hunne tafel
worde tot eenen strik, en tot
eenen val, en tot eenen aanstoot,
en tot eene vergelding voor hen.
10 Dat hunne oogen verduisterd

worden, om niet te zien; en verkrom hunnen rug allen tijd.
11 Zoo zeg ik dan : hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hunnen val *is* de zaligheid den Heidenen *geworden*, om hen tot jaloerschheid te verwekken.
12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hunne vermindering de rijkdom der Heidenen, hoe veel te meer hunne volheid!
13 Want ik spreek tot u, Heidenen, voor zoo veel ik der Heidenen Apostel ben, ik maak mijne bediening heerlijk:
14 Of ik eenigzins mijn vleesch tot jaloerschheid verwekken, en eenigen uit hen behouden mogt.
15 Want indien hunne verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de dooden?
16 En indien de eerstelingen heilig zijn, zoo is ook het deeg *heilig*; en indien de wortel heilig is, zoo zijn ook de takken *heilig*.
17 En zoo eenige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelver *plaats* zijt ingeënt, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,
18 Zoo roem niet tegen de takken; en indien gij daartegen roemt, gij draagt den wortel niet, maar de wortel u.
19 Gij zult dan zeggen : de takken zijn afgebroken, opdat ik zou ingeënt worden.
20 Het is wel; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees.
21 Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, *zie toe*, dat Hij ook mogelijk u niet spare.
22 Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God : de strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft: anderzins zult ook gij afgehouwen worden.
23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen ingeënt worden : want God is magtig, om dezelven weder in te enten.
24 Want indien gij afgehouwen zijt uit den olijfboom, die van nature wild was, en tegen nature in den goeden olijfboom ingeënt; hoe veel te meer zullen deze, die natuurlijke *takken* zijn, in hunnen eigen olijfboom geënt worden?
25 Want ik wil niet, broeders! dat u deze verborgenheid onbekend zij, (opdat gij niet wijs zijt bij u zelven) dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der Heidenen zal ingegaan zijn.
26 En alzoo zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is : de Verlosser zal uit Sion komen

en zal de goddeloosheden afwen-
den van Jakob.
27 En dit is hun een verbond
van Mij, als Ik hunne zonden zal
wegnemen.
28 Zoo zijn zij wel vijanden
aangaande het Evangelie, om
uwentwil, maar aangaande de
verkiezing zijn zij beminden, om
der vaderen wil:
29 Want de genadegiften en de
roeping Gods zijn onberouwelijk.
30 Want gelijkerwijs ook gijlie-
den eertijds Gode ongehoorzaam
geweest zijt, maar nu barmhar-
tigheid verkregen hebt door dezer
ongehoorzaamheid;
31 Alzoo zijn ook dezen nu on-
gehoorzaam geweest, opdat ook
zij door uwe barmhartigheid zou-
den barmhartigheid verkrijgen.
32 Want God heeft hen allen
onder de ongehoorzaamheid be-
sloten, opdat Hij hun allen zou
barmhartig zijn.
33 O diepte des rijkdoms beide
der wijsheid en der kennis Gods!
hoe ondoorzoekelijk zijn zijne
oordeelen, en onnaspeurlijk zijne
wegen!
34 Want wie heeft den zin des
Heeren gekend? Of wie is zijn
raadsman geweest?
35 Of wie heeft Hem eerst gege-
ven, en het zal hem wedervergol-
den worden?
36 Want uit Hem, en door
Hem, en tot Hem zijn alle dingen.
Hem *zij* de heerlijkheid in der
eeuwigheid, Amen.

HOOFDSTUK XII.

IK bid u dan, broeders! door
de ontfermingen Gods, dat gij
uwe ligchamen stelt tot eene le-
vende, heilige *en* Gode welbeha-
gelijke offerande, *welke is* uwe
redelijke Godsdienst.
2 En wordt dezer wereld niet
gelijkvormig, maar wordt ver-
anderd door de vernieuwing uws
gemoeds, opdat gij moogt beproe-
ven, welke de goede, en welbe-
hagelijke, en volmaakte wil van
God zij.
3 Want door de genade, die mij
gegeven is, zeg ik een' iegelijk, die
onder u is, dat hij niet wijs zij
boven hetgeen men behoort wijs
te zijn; maar dat hij wijs zij tot
matigheid, gelijk als God een'
iegelijk de mate des geloofs ge-
deeld heeft.
4 Want gelijk wij in één lig-
chaam vele leden hebben, en de
leden alle niet dezelfde werking
hebben;
5 Alzoo zijn wij velen één lig-
chaam in Christus, maar elkeen
zijn wij elkanders leden.
6 Hebbende nu verscheidene
gaven, naar de genade, die ons
gegeven is,
7 *Zoo laat ons die gaven beste-
den,* het zij profetie, naar de mate
des geloofs; het zij bediening, in
het bedienen; het zij die leert,
in het leeren;
8 Het zij die vermaant, in het
vermanen; die uitdeelt, in een-
voudigheid; die een voorstander

is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.
9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt eenen afkeer van het booze, en hangt het goede aan.
10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde: met eere de één den anderen voorgaande.
11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heer.
12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.
13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.
14 Zegent hen, die u vervolgen: zegent en vervloekt niet.
15 Verblijdt u met de blijden: en weent met de weenenden.
16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hooge dingen, maar voegt u tot de nederigen. Zijt niet wijs bij u zelven.
17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle menschen.
18 Indien het mogelijk is, zoo veel in u is, houdt vrede met alle menschen.
19 Wreekt u zelven niet, beminden! maar geeft den toorn plaats: want er is geschreven: Mij *komt* de wraak *toe,* Ik zal het vergelden, zegt de Heer.
20 Indien dan uwen vijand hongert, zoo spijzig hem: indien hem dorst, zoo geef hem te drinken: want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hoopen.
21 Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.

HOOFDSTUK XIII.

ALLE ziele zij de Magten, over *haar* gesteld, onderworpen: want er is geene Magt dan van God, en de Magten, die er zijn, die zijn van God verordend.
2 Alzoo dat die zich tegen de Magt stelt, de verordening van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zich zelven een oordeel halen.
3 Want de Oversten zijn niet *tot* eene vreeze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de Magt niet vreezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben.
4 Want zij is Gods dienares, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zoo vrees; want zij draagt het zwaard niet te vergeefs: want zij is Gods dienares, eene wreekster tot straf dengenen, die kwaad doet.
5 Daarom is het noodig onderworpen te zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil.
6 Want daarom betaalt gij ook schattingen: want zij zijn dienaars van God, in ditzelve geduriglijk bezig zijnde.
7 Zoo geeft dan een' iegelijk wat gij schuldig zijt: schatting, dien

gij de schatting, tol, dien gij den
tol, vreeze, dien gij de vreeze,
eere, dien gij de eere *schuldig
zijt.*
8 Zijt niemand iets schuldig, dan
elkander lief te hebben : want die
den anderen liefheeft, heeft de wet
vervuld.
9 Want dit : gij zult geen over-
spel doen, gij zult niet dooden,
gij zult niet stelen, gij zult geene
valsche getuigenis geven, gij zult
niet begeeren ; en zoo er eenig an-
der gebod is, wordt in dit woord
als in eene hoofdsom begrepen,
namelijk in dit : gij zult uwen
naasten liefhebben gelijk u zel-
ven.
10 De liefde doet den naasten
geen kwaad. Zoo is dan de liefde
de vervulling der wet.
11 En dit *zeg ik te meer,* dewijl
wij de gelegenheid des tijds we-
ten, dat het de ure is, dat wij nu
uit den slaap opwaken : want de
zaligheid is ons nu nader, dan
toen wij *eerst* geloofd hebben.
12 De nacht is voorbijgegaan, en
de dag is nabij gekomen. Laat ons
dan afleggen de werken der duis-
ternis, en aandoen de wapenen
des lichts.
13 Laat ons, als in den dag, eer-
lijk wandelen; niet in brasserijen
en dronkenschappen, niet in slaap-
kameren en ontuchtigheden, niet
in twist en nijdigheid;
14 Maar doet aan den Heer Je-
zus Christus, en verzorgt het
vleesch niet tot begeerlijkheden.

HOOFDSTUK XIV.

DENGENEN nu, die zwak is in
het geloof, neemt aan, *maar*
niet tot twistige zamensprekin-
gen.
2 De één gelooft wel, dat men
alles eten mag, maar die zwak is,
eet moeskruiden.
3 Die daar eet, verachte hem
niet, die niet eet; en die niet eet,
oordeele hem niet, die daar eet :
want God heeft hem aangenomen.
4 Wie zijt gij, die eens anderen
huisknecht oordeelt? Hij staat, of
hij valt zijnen eigen' heer; doch
hij zal vastgesteld worden, want
God is magtig hem vast te stellen.
5 De één acht wel den *éénen* dag
boven den *anderen* dag; maar de
ander acht al de dagen *gelijk.*
Een iegelijk zij in zijn eigen ge-
moed ten volle verzekerd.
6 Die den dag waarneemt, die
neemt *hem* waar den Heere; en
die den dag niet waarneemt, die
neemt *hem* niet waar den Heere.
Die daar eet, die eet *zulks* den
Heere, want hij dankt God; en die
niet eet, die eet *zulks* den Heere
niet, en hij dankt God.
7 Want niemand van ons leeft
zich zelven, en niemand sterft
zich zelven :
8 Want het zij dat wij leven, wij
leven den Heere; het zij dat wij
sterven, wij sterven den Heere.
Het zij dan dat wij leven, het zij
dat wij sterven, wij zijn des Hee-
ren.
9 Want daartoe is Christus ook

gestorven, en opgestaan, en weder
levend geworden, opdat hij beide
over dooden en levenden heer-
schen zou.
10 Maar gij, wat oordeelt gij
uwen broeder? Of ook gij, wat
veracht gij uwen broeder? Want
wij zullen allen voor den regter-
stoel van Christus gesteld worden.
11 Want er is geschreven : Ik
leef, zegt de Heer; voor Mij zal
alle knie zich buigen, en alle tong
zal God belijden.
12 Zoo dan een iegelijk van ons
zal voor zich zelven Gode reken-
schap geven.
13 Laat ons dan elkander niet
meer oordeelen; maar oordeelt dit
liever, namelijk, dat gij den broe-
der geenen aanstoot of ergernis
geeft.
14 Ik weet en ben verzekerd in
den Heere Jezus, dat geen ding
onrein is in zich zelven; dan die
acht iets onrein te zijn, dien is het
onrein.
15 Maar indien uw broeder om
der spijze wil bedroefd wordt, zoo
wandelt gij niet meer naar liefde.
Verderf dien niet met uwe spijze,
voor welken Christus gestorven
is.
16 Dat dan uw goed niet gelas-
terd worde.
17 Want het Koningrijk Gods is
niet spijs en drank, maar regtvaar-
digheid, en vrede, en blijdschap,
door den Heiligen Geest.
18 Want die Christus in deze
dingen dient, is Gode welbehage-
lijk, en aangenaam den men-
schen.
19 Zoo dan laat ons najagen het-
geen tot den vrede, en hetgeen tot
de stichting onder elkander *dient.*
20 Verbreek het werk van God
niet om der spijze wil. Alle din-
gen zijn wel rein; maar het is
kwaad den mensch, die met aan-
stoot eet.
21 Het is goed geen vleesch te
eten, noch wijn te drinken, noch
iets, waaraan uw broeder zich
stoot, of geërgerd wordt, of *waarin*
hij zwak is.
22 Hebt gij geloof? heb *dat* bij
u zelven voor God. Zalig is hij,
die zich zelven niet oordeelt in
hetgeen hij voor goed houdt.
23 Maar die twijfelt, indien hij
eet, is veroordeeld, omdat hij niet
uit het geloof *eet.* En al wat uit
het geloof niet is, dat is zonde.

HOOFDSTUK XV.

MAAR wij, die sterk zijn, zijn
schuldig de zwakheden der
onsterken te dragen, en niet ons
zelven te behagen.
2 Dat dan een iegelijk van ons
zijnen naasten behage ten goede,
tot stichting.
3 Want ook Christus heeft zich
zelven niet behaagd, maar gelijk
geschreven is : de smadingen der-
genen, die U smaden, zijn op mij
gevallen.
4 Want al wat te voren geschre-
ven is, dat is tot onze leering te
voren geschreven ; opdat wij, door

lijdzaamheid en vertroosting der
Schriften, hoop hebben zouden.
5 Doch de God der lijdzaamheid
en der vertroosting geve u, dat gij
eensgezind zijt onder elkander
naar Christus Jezus;
6 Opdat gij eendragtelijk, met
éénen mond, moogt verheerlijken
den God en Vader van onzen Heer
Jezus Christus.
7 Daarom neemt elkander aan,
gelijk ook Christus ons aangenomen
heeft, tot de heerlijkheid
Gods.
8 En ik zeg, dat Jezus Christus
een dienaar geworden is der besnijdenis,
van wege de waarheid
Gods, opdat hij bevestigen zou de
beloftenissen der vaderen;
9 En de Heidenen God van wege
de barmhartigheid zouden verheerlijken;
gelijk geschreven is :
daarom zal ik U belijden onder de
Heidenen, en uwen naam lofzingen.
10 En wederom zegt hij : weest
vrolijk, gij Heidenen met zijn
volk!
11 En wederom : looft den
Heere, al gij Heidenen! en prijst
Hem, al gij volken!
12 En wederom zegt Jesaja : er
zal zijn de wortel van Jessai, en
die opstaat, om over de Heidenen
te gebieden; op hem zullen de
Heidenen hopen.
13 De God nu der hoop vervulle
ulieden met alle blijdschap en
vrede in het gelooven, opdat gij
overvloedig moogt zijn in de hoop,
door de kracht des Heiligen Geestes.
14 Doch, mijne broeders! ook
ik zelf ben verzekerd van u, dat gij
ook zelven vol zijt van goedheid,
vervuld met alle kennis, magtig
om ook elkander te vermanen.
15 Maar ik heb u eensdeels te
stoutelijker geschreven, broeders!
u als wederom *dit* indachtig makende,
om de genade, die mij van
God gegeven is;
16 Opdat ik een dienaar van Jezus
Christus zij onder de Heidenen,
het Evangelie van God bedienende,
opdat de offerande der
Heidenen aangenaam worde, geheiligd
door den Heiligen Geest.
17 Zoo heb ik dan roem in Christus
Jezus in die dingen, die God
aangaan.
18 Want ik zou niet durven iets
zeggen, hetwelk Christus door mij
niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid
der Heidenen, met
woord en werk;
19 Door kracht van teekenen en
wonderheden, *en* door de kracht
van den Geest Gods, zoodat ik,
van Jerûzalem af, en rondom, tot
Illyricum toe, het Evangelie van
Christus vervuld heb;
20 En alzoo zeer begeerig geweest
ben om het Evangelie te
verkondigen, niet waar Christus
genoemd was, opdat ik niet op
eens anders fondament zou bouwen;
21 Maar gelijk geschreven is :
denwelken van hem niet was ge-

boodschapt, die zullen het zien;
en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.
22 Waarom ik ook menigmaal
verhinderd geweest ben tot u te
komen.
23 Maar nu geene plaats meer
hebbende in deze gewesten, en
van over vele jaren groot verlangen hebbende, om tot u te komen,
24 Zoo zal ik, zoo wanneer ik
naar Spanje reis, tot u komen:
want ik hoop in het doorreizen u
te zien, en van u derwaarts geleid
te worden, als ik eerst van uliederer tegenwoordigheid eensdeels
verzadigd zal zijn.
25 Maar nu reis ik naar Jerûzalem, dienende den heiligen.
26 Want het heeft *dien van*
Macedónië en Achája goed gedacht eene gemeene handreiking
te doen aan de armen onder de
heiligen, die te Jerûzalem zijn.
27 Want het heeft hun *zoo* goed
gedacht; ook zijn zij hunne schuldenaars: want indien de Heidenen hunne geestelijke *goederen*
deelachtig zijn geworden, zoo zijn
zij ook schuldig hun van ligchamelijke *goederen* te dienen.
28 Als ik dan dit volbragt, en
hun deze vrucht verzegeld zal
hebben, zoo zal ik door uliedeer
stad naar Spanje afkomen.
29 En ik weet, dat ik, tot u komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal.
30 En ik bid u, broeders! door
onzen Heer Jezus Christus, en
door de liefde des Geestes, dat gij
met mij strijdt in de gebeden tot
God voor mij;
31 Opdat ik mag bevrijd worden
van de ongehoorzamen in Judéa,
en dat deze mijne dienst, die *ik*
aan Jerûzalem *doe*, aangenaam zij
den heiligen;
32 Opdat ik met blijdschap, door
den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.
33 En de God des vredes zij met
u allen. Amen.

HOOFDSTUK XVI.

EN ik bevele u Febé, onze zuster, die eene dienaresse is der
gemeente, die te Kenchreën is;
2 Opdat gij haar ontvangt in den
Heere, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat
zaak zij u zou mogen van doen
hebben: want zij is eene voorstandster geweest van velen, ook
van mij zelven.
3 Groet Priscilla en A'quila,
mijne medewerkers in Christus
Jezus;
4 Die voor mijn leven hunnen
hals gesteld hebben; denwelken
niet alleen ik danke, maar ook al
de gemeenten der Heidenen.
5 *Groet* ook de gemeente in hun
huis. Groet Epénetus, mijnen beminden, die de eersteling is van
Achája in Christus.
6 Groet Maria, die veel voor ons
gearbeid heeft.
7 Groet Andronícus en Júnias,

mijne magen, en mijne medegevangenen, welke vermaard zijn onder de Apostelen, die ook vóór mij in Christus geweest zijn.

8 Groet Amplias, mijnen beminden in den Heere.

9 Groet Urbánus, onzen medearbeider in Christus, en Stachys, mijnen beminden.

10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen, die van het *huisgezin* van Aristobúlus *zijn*.

11 Groet Heródion, die van mijne maagschap is. Groet hen, die van *het huisgezin* van Narcissus *zijn, degenen namelijk,* die in den Heere zijn.

12 Groet Tryféna en Tryfósa, *vrouwen,* die in den Heere arbeiden. Groet Persis, de beminde *zuster,* die veel gearbeid heeft in den Heere.

13 Groet Rufus, den uitverkorenen in den Heere, en zijne moeder en de mijne.

14 Groet Asyncritus, Flégon, Hermas, Pátrobas, Hermes, en de broeders, die met hen zijn.

15 Groet Filólogus en Júlia, Néreüs en zijne zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met henlieden zijn.

16 Groet elkander met eenen heiligen kus. De gemeenten van Christus groeten ulieden.

17 En ik bid u, broeders! neemt acht op degenen, die tweedragt en ergernissen aanrigten tegen de leer, die gij *van ons* geleerd hebt; en wijkt af van dezelve.

18 Want dezulken dienen onzen Heer Jezus Christus niet, maar hunnen buik; en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.

19 Want uwe gehoorzaamheid is tot *kennis van* allen gekomen. Ik verblijde mij dan uwenthalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, doch onnoozel in het kwade.

20 En de God des vredes zal den Satan haast onder uwe voeten verpletteren. De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

21 U groeten Timótheüs, mijn medearbeider, en Lucius, en Jason, en Sosípater, mijne bloedverwanten.

22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.

23 U groet Gajus, de huiswaard van mij en van de geheele gemeente. U groet Erastus, de Rentmeester der stad, en de broeder Quartus.

24 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met u allen. Amen.

25 Hem nu, die magtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest;

26 Maar nu geopenbaard is, en door de Profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods,

tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de Heidenen bekend is gemaakt;

27 Denzelven alleen wijzen God *zij* door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

CORINTHE.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een geroepen Apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sósthenes, de broeder,

2 Aan de gemeente Gods, die te Corinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hunnen en onzen *Heer*.

3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.

4 Ik dank mijnen God allen tijd over u, van wege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;

5 Dat gij in alles zijt rijk geworden in hem, in alle rede en alle kennis:

6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;

7 Alzoo dat het u aan geene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heer Jezus Christus;

8 Welke *God* u ook zal bevestigen tot het einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in den dag van onzen Heer Jezus Christus.

9 God is getrouw, door welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer.

10 Maar ik bid u, broeders! door den naam van onzen Heer Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en *dat* onder u geene scheuringen zijn, maar *dat* gij zamengevoegd zijt in eenen zelfden zin, en in een zelfde gevoelen.

11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijne broeders! door die van *het huisgezin* van Chloë *zijn*, dat er twisten onder u zijn.

12 En dit zeg ik, dat een iegelijk van u zegt: ik ben van Paulus; en ik van Apollos; en ik van Céfas; en ik van Christus.

13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt?

14 Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Crispus en Gajus:

15 Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijnen naam gedoopt heb.
16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stéfanas gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb.
17 Want Christus heeft mij niet gezonden, om te doopen, maar om het Evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde.
18 Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het eene kracht Gods.
19 Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken.
20 Waar is de wijze? waar is de Schriftgeleerde? waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
21 Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zoo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken die gelooven:
22 Overmits de Joden een teeken begeeren, en de Grieken wijsheid zoeken;
23 Doch wij prediken Christus, den gekruisigden, den Joden wel eene ergernis, en den Grieken eene dwaasheid;
24 Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.
25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de menschen; en het zwakke Gods is sterker dan de menschen.
26 Want gij ziet uwe roeping, broeders! dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vleesch, niet vele magtigen, niet vele edelen.
27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen;
28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is, te niet zou maken;
29 Opdat geen vleesch zou roemen voor Hem.
30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en regtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing.
31 Opdat *het zij,* gelijk geschreven is: die roemt, roeme in den Heere.

HOOFDSTUK II.

EN ik, broeders! als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.

2 Want ik heb niet voorgeno-
men iets te weten onder u, dan
Jezus Christus, en dien gekrui-
sigd.
3 En ik was bij uliedcn in zwak-
heid, en in vreeze, en in vele
beving.
4 En mijne rede, en mijne pre-
diking was niet in bewegelijke
woorden der menschelijke wijs-
heid, maar in betooning des gees-
tes en der kracht;
5 Opdat uw geloof niet zou
zijn in wijsheid der menschen,
maar in de kracht Gods.
6 En wij spreken wijsheid on-
der de volmaakten; doch eene
wijsheid, niet dezer wereld, noch
der Oversten dezer wereld, die te
niet worden;
7 Maar wij spreken de wijsheid
Gods, *bestaande* in verborgen-
heid, die bedekt was, welke God
te voren verordend heeft tot heer-
lijkheid van ons, eer de wereld
was;
8 Welke niemand van de Over-
sten dezer wereld gekend heeft :
want indien zij ze gekend had-
den, zoo zouden zij den Heer der
heerlijkheid niet gekruist hebben.
9 Maar gelijk geschreven is :
hetgeen het oog niet heeft gezien,
en het oor niet heeft gehoord,
en in het hart des menschen niet
is opgeklommen, hetgeen God be-
reid heeft dien, die Hem liefheb-
ben.
10 Doch God heeft *het* ons geo-
penbaard door zijnen Geest :
want de Geest onderzoekt alle
dingen, ook de diepten Gods.
11 Want wie van de menschen
weet hetgeen des menschen is,
dan de geest des menschen, die
in hem is? alzoo weet ook nie-
mand hetgeen Gods is, dan de
Geest Gods.
12 Doch wij hebben niet ont-
vangen den geest der wereld,
maar den Geest, die uit God is,
opdat wij zouden weten de din-
gen, die ons van God geschonken
zijn;
13 Dewelke wij ook spreken,
niet met woorden, die de men-
schelijke wijsheid leert, maar
met *woorden,* die de Heilige Geest
leert, geestelijke dingen met gees-
telijke zamenvoegende.
14 Maar de natuurlijke mensch
begrijpt niet de dingen, die des
Geestes Gods zijn : want zij zijn
hem dwaasheid, en hij kan ze
niet verstaan, omdat zij geeste-
lijk onderscheiden worden.
15 Doch de geestelijke *mensch*
onderscheidt wel alle dingen,
maar hij zelf wordt van niemand
onderscheiden.
16 Want wie heeft den zin des
Heeren gekend, die Hem zou on-
derrigten? Maar wij hebben den
zin van Christus.

HOOFDSTUK III.

EN ik, broeders! kon tot u niet
spreken als tot geestelijken,
maar als tot vleeschelijken, als
tot jonge kinderen in Christus.

2 Ik heb u met melk gevoed, en
niet met *vaste* spijs : want gij ver-
mogt *toen* nog niet; ja gij ver-
moogt ook nu nog niet.
3 Want gij zijt nog vleeschelijk:
want dewijl onder u nijd is, en
twist, en tweedragt, zijt gij niet
vleeschelijk, en wandelt *gij niet*
naar den mensch?
4 Want als de één zegt : ik ben van
Paulus; en een ander : ik *ben* van
Apollos; zijt gij niet vleeschelijk?
5 Wie is dan Paulus, en wie is
Apollos, anders dan dienaars,
door welke gij geloofd hebt, en
dat, gelijk de Heer aan een' iege-
lijk gegeven heeft?
6 Ik heb geplant, Apollos heeft
nat gemaakt; maar God heeft den
wasdom gegeven.
7 Zoo is dan noch hij, die plant,
iets, noch hij, die nat maakt,
maar God, die den wasdom geeft.
8 En die plant, en die nat
maakt, zijn één; maar een iege-
lijk zal zijn loon ontvangen naar
zijnen arbeid.
9 Want wij zijn Gods medear-
beiders : Gods akkerwerk, Gods
gebouw zijt gij.
10 Naar de genade Gods, die
mij gegeven is, heb ik als een
wijs bouwmeester het fondament
gelegd; en een ander bouwt
daarop. Maar een iegelijk zie toe,
hoe hij daarop bouwe.
11 Want niemand kan een an-
der fondament leggen, dan het-
geen gelegd is, hetwelk is Jezus
Christus.
12 En indien iemand op dit fon-
dament bouwt, goud, zilver, kos-
telijke steenen, hout, hooi, stop-
pelen;
13 Eens iegelijks werk zal open-
baar worden : want de dag zal
het verklaren, dewijl het door
vuur ontdekt wordt; en hoedanig
eens iegelijks werk is, zal het
vuur beproeven.
14 Zoo iemands werk blijft, dat
hij daarop gebouwd heeft, die zal
loon ontvangen.
15 Zoo iemands werk zal ver-
brand worden, die zal schade
lijden; maar zelf zal hij behouden
worden, doch alzoo als door
vuur.
16 Weet gij niet, dat gij Gods
tempel zijt, en de Geest Gods in
ulieden woont?
17 Zoo iemand den tempel Gods
schendt, dien zal God schenden :
want de tempel Gods is heilig,
welke gij zijt.
18 Niemand bedriege zich zel-
ven. Zoo iemand onder u dunkt,
dat hij wijs is in deze wereld, die
worde dwaas, opdat hij wijs moge
worden.
19 Want de wijsheid dezer we-
reld is dwaasheid bij God : want
er is geschreven : Hij vat de wij-
zen in hunne arglistigheid;
20 En wederom : de Heer kent
de overleggingen der wijzen, dat
zij ijdel zijn.
21 Niemand dan roeme op men-
schen, want alles is het uwe.
22 Het zij Paulus, het zij Apol-

los, het zij Céfas, het zij de we-
reld, het zij leven, het zij dood,
het zij tegenwoordige, het zij
toekomende dingen, zij zijn allen
uwe.
23 Doch gij zijt van Christus, en
Christus is van God.

HOOFDSTUK IV.

ALZOO houde ons een *ieder*
mensch, als dienaars van
Christus, en uitdeelers der ver-
borgenheden Gods.
2 En voorts wordt in de uitdee-
lers vereischt, dat elk getrouw
bevonden worde.
3 Doch mij is voor het minste,
dat ik van ulieden geoordeeld
worde, of van een menschelijk
oordeel; ja ik oordeel ook mij
zelven niet :
4 Want ik ben mij zelven van
geen ding bewust; doch ik ben
daardoor niet geregtvaardigd;
maar die mij oordeelt, is de Heer.
5 Zoo dan oordeelt niets vóór
den tijd, totdat de Heer zal geko-
men zijn, welke ook in het licht
zal brengen hetgeen in de duis-
ternis verborgen is, en openbaren
de raadslagen der harten; en als-
dan zal een iegelijk lof hebben
van God.
6 En deze dingen, broeders!
heb ik op mij zelven en Apollos
bij gelijkenis gepast, om uwent-
wil; opdat gij aan ons zoudt
leeren, niet te gevoelen boven
hetgeen geschreven is, dat gij
niet, de één om eens anders wil,
opgeblazen wordet tegen den an-
deren.
7 Want wie onderscheidt u? en
wat hebt gij, dat gij niet hebt
ontvangen? en zoo gij het ook
ontvangen hebt, wat roemt gij,
als of gij het niet ontvangen hadt?
8 Alreede zijt gij verzadigd, al-
reede zijt gij rijk geworden, zon-
der ons hebt gij geheerscht; en
och of gij heerschtet, opdat ook
wij met u heerschen mogten!
9 Want ik acht, dat God ons,
die de laatste Apostelen zijn, ten
toon heeft gesteld als tot den dood
verwezen : want wij zijn een
schouwspel geworden der we-
reld, en den Engelen, en den
menschen.
10 Wij *zijn* dwazen om Chris-
tus wil, maar gij zijt wijzen in
Christus; wij zijn zwakken, maar
gij sterken; gij zijt heerlijken,
maar wij verachten.
11 Tot op deze tegenwoordige
ure lijden wij honger, en lijden
wij dorst, en zijn naakt, en wor-
den met vuisten geslagen, en
hebben geene vaste woonplaats,
12 En arbeiden, werkende met
onze eigene handen; wij worden
gescholden, en wij zegenen; wij
worden vervolgd, en wij verdra-
gen;
13 Wij worden gelasterd, en wij
bidden; wij zijn geworden als
uitvaagsels der wereld *en* aller
afschrapsel tot nu toe.
14 Ik schrijf deze dingen niet
om u te beschamen, maar als

mijne lieve kinderen vermaan ik *u*.
15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zoo *hebt gij* toch niet vele vaders : want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld.
16 Zoo vermaan ik u dan, zijt mijne navolgers.
17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heer, welke u zal indachtig maken mijne wegen, die in Christus zijn, gelijkerwijs ik alom in alle gemeenten leer.
18 Doch sommigen zijn opgeblazen, als of ik tot ulieden niet komen zou.
19 Maar ik zal haast tot u komen, zoo de Heer wil, en ik zal *dan* verstaan, niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht.
20 Want het Koningrijk Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht.
21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en *in* den geest der zachtmoedigheid?

HOOFDSTUK V.

MEN hoort ganschelijk *dat er* hoererij onder u *is,* en zoodanige hoererij, die ook onder de Heidenen niet genoemd wordt, alzoo dat er een zijns vaders huisvrouw heeft.
2 En zijt gij *nog* opgeblazen, en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?
3 Doch ik, als wel met het ligchaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alreede, als *of ik* tegenwoordig *ware,* dengenen, die dat alzoo bedreven heeft, besloten,
4 In den naam van onzen Heer Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest *zamen* vergaderd zullen zijn, met de kracht van onzen Heer Jezus Christus,
5 Denzulken over te geven den Satan, tot verderf des vleesches, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heer Jezus.
6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdeesem het geheele deeg zuur maakt?
7 Zuivert dan den ouden zuurdeesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslagt, *namelijk* Christus.
8 Zoo dan laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdeesem, noch in den zuurdeesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde *brooden* der opregtheid en der waarheid.
9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;
10 Doch niet geheelijk met de hoereerders dezer wereld, of met

de gierigaards, of met de roovers.
of met de afgodendienaars: want
anders zoudt gij moeten uit de
wereld gaan.
11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een roover; dat gij met zoodanig eenen ook niet zult eten.
12 Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordeelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?
13 Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij dezen boozen uit ulieden weg.

HOOFDSTUK VI.

DURFT iemand van ulieden, die eene zaak heeft tegen een' ander', te regt gaan voor de onregtvaardigen, en niet voor de heiligen?
2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordeelen zullen? En indien door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste geregtszaken?
3 Weet gij niet, dat wij de Engelen oordeelen zullen? hoe veel te meer de zaken, die dit leven aangaan?
4 Zoo gij dan geregtzaken hebt, die dit leven aangaan, zet die *daarover,* die in de gemeente minst geacht zijn.
5 Ik zeg u *dit* tot schaamte. Is
er *dan* alzoo onder u geen, die wijs is, ook niet één, die zou kunnen oordeelen tusschen zijne broeders?
6 Maar de *eene* broeder gaat met den *anderen* broeder te regt, en dat voor ongeloovigen.
7 Zoo is er dan nu ganschelijk gebrek onder u, dat gij met elkander regtzaken hebt. Waarom lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom lijdt gij niet liever schade?
8 Maar gijlieden doet ongelijk, en doet schade, en dat den broederen.
9 Of weet gij niet, dat de onregtvaardigen het Koningrijk Gods niet zullen beërven.
10 Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geene lasteraars, geene roovers zullen het Koningrijk Gods beërven.
11 En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewasschen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt geregtvaardigd, in den naam van den Heer Jezus, en door den Geest onzes Gods.
12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de magt van geenen mij laten brengen.
13 De spijzen zijn voor den buik, en de buik *is* voor de spijzen; maar God zal beide dezen

en die te niet doen. Doch het
ligchaam is niet voor de hoererij,
maar voor den Heer, en de Heer
voor het ligchaam.
14 En God heeft ook den Heer
opgewekt, en zal ons opwekken
door zijne kracht.
15 Weet gij niet, dat uwe
ligchamen leden van Christus
zijn? Zal ik dan de leden van
Christus nemen, en maken ze
leden eener hoer? Dat zij verre.
16 Of weet gij niet, dat die de
hoer aanhangt, één ligchaam *met
haar* is? want die twee, zegt Hij,
zullen tot één vleesch wezen.
17 Maar die den Heer aanhangt,
is één geest *met hem*.
18 Vliedt de hoererij. Alle
zonde, die de mensch doet, is
buiten het ligchaam; maar die
hoererij bedrijft, zondigt tegen
zijn eigen ligchaam.
19 Of weet gij niet, dat ulieder
ligchaam een tempel is van den
Heiligen Geest, die in u is, dien
gij van God hebt, en *dat* gij uws
zelfs niet zijt?
20 Want gij zijt duur gekocht;
zoo verheerlijkt dan God in uw
ligchaam en in uwen geest, welke
Godes zijn.

HOOFDSTUK VII.

AANGAANDE nu de dingen,
waarvan gij mij geschreven
hebt : het is een' mensch goed
geene vrouw aan te raken.
2 Maar om der hoererijen wil
zal een iegelijk *man* zijne eigene
vrouw hebben, en eene iegelijke
vrouw zal haren eigen' man hebben.
3 De man zal aan de vrouw de
schuldige goedwilligheid betalen;
en desgelijks ook de vrouw aan
den man.
4 De vrouw heeft de magt niet
over haar eigen ligchaam, maar
de man; en desgelijks ook de
man heeft de magt niet over zijn
eigen ligchaam, maar de vrouw.
5 Onttrekt u elkander niet, ten
zij dan met *beider* toestemming
voor eenen tijd, opdat gij u tot
vasten en bidden moogt verledigen;
en komt wederom bijeen,
opdat u de Satan niet verzoeke,
omdat gij u niet kunt onthouden.
6 Doch dit zeg ik uit toelating,
niet uit bevel.
7 Want ik wilde, dat alle menschen
waren, gelijk als ik zelf
ben; maar een iegelijk heeft
zijne eigene gave van God, de
één wel aldus, maar de ander
alzoo.
8 Doch ik zeg den ongetrouwden,
en de weduwen : het is hun
goed, indien zij blijven, gelijk als
ik.
9 Maar indien zij zich niet kunnen
onthouden, dat zij trouwen :
want het is beter te trouwen dan
te branden.
10 Doch den getrouwden gebiede
niet ik, maar de Heer, dat
de vrouw van den man niet
scheide.
11 En indien zij ook scheidt, dat

zij ongetrouwd blijve, of met den
man verzoene: en dat de man de
vrouw niet verlate.
12 Maar den anderen zeg ik,
niet de Heer: indien eenig broe-
der eene ongeloovige vrouw heeft,
en dezelve tevreden is bij hem te
wonen, dat hij ze niet verlate;
13 En eene vrouw, die eenen
ongeloovigen man heeft, en hij
tevreden is bij haar te wonen, dat
zij hem niet verlate.
14 Want de ongeloovige man is
geheiligd door de vrouw, en de
ongeloovige vrouw is geheiligd
door den man: want anders
waren uwe kinderen onrein, maar
nu zijn zij heilig.
15 Maar indien de ongeloovige
scheidt, dat hij scheide. De broe-
der of de zuster wordt in zooda-
nige *gevallen* niet dienstbaar ge-
maakt; maar God heeft ons tot
vrede geroepen.
16 Want wat weet gij, vrouw!
of gij den man zult zalig maken?
Of wat weet gij, man! of gij de
vrouw zult zalig maken?
17 Doch gelijk God aan een'
iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de
Heer een' iegelijk geroepen heeft,
dat hij alzoo wandele; en alzoo
verordene ik in al de gemeenten.
18 Is iemand, besneden zijnde,
geroepen, die late zich geene
voorhuid aantrekken: is iemand,
in de voorhuid zijnde, geroepen,
die late zich niet besnijden.
19 De besnijdenis is niets, en
de voorhuid is niets, maar de
onderhouding der geboden Gods.
20 Een iegelijk blijve in die be-
roeping, waarin hij geroepen is.
21 Zijt gij, een dienstknecht
zijnde, geroepen, laat u *dat* niet
bekommeren: maar indien gij ook
kunt vrij worden, gebruik *dat*
liever.
22 Want die in den Heer geroe-
pen is, een dienstknecht zijnde,
die is een vrijgelatene des Heeren;
desgelijks ook, die vrij zijnde
geroepen is, die is een dienst-
knecht van Christus.
23 Gij zijt duur gekocht, wordt
geene dienstknechten der men-
schen.
24 Een iegelijk, waarin hij ge-
roepen is, broeders! die blijve in
hetzelve bij God.
25 Aangaande de maagden nu,
heb ik geen bevel des Heeren;
maar ik zeg *mijn* gevoelen, als
die barmhartigheid van den Heer
gekregen heb, om getrouw te zijn.
26 Ik houde dan dit goed te zijn,
om den aanstaanden nood, dat
het, *zeg ik,* den mensch goed is
alzoo te zijn.
27 Zijt gij aan eene vrouw ver-
bonden, zoek geene ontbinding;
zijt gij ongebonden van eene
vrouw, zoek geene vrouw.
28 Maar indien gij ook trouwt,
gij zondigt niet: en indien eene
maagd trouwt, zij zondigt niet.
Doch dezulken zullen verdruk-
king hebben in het vleesch: en
ik spare ulieden.
29 Maar dit zeg ik, broeders!

dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;
50 En die weenen, als niet weenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die koopen, als niet bezittende;
51 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende : want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.
52 En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
33 Maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
34 Eene vrouw en eene maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan ligchaam en aan geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.
35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel; niet opdat ik eenen strik over u zou werpen, maar *om u te leiden* tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om den Heer wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.
36 Maar zoo iemand acht, dat hij ongevoegelijk handelt met zijne maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzoo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.
37 Doch die vast staat in *zijn* hart, geene noodzaak hebbende, maar magt heeft over zijnen eigen' wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijne maagd zal bewaren, die doet wel.
38 Alzoo dan, die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die *ze* ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.
39 Eene vrouw is door de wet verbonden, zoo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zoo is zij vrij, om te trouwen dien zij wil, alleenlijk in den Heer.
40 Maar zij is gelukkiger, indien zij alzoo blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

HOOFDSTUK VIII.

AANGAANDE nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.
2 En zoo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
3 Maar zoo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod

niets is in de wereld, en dat er
geen ander God is dan één.
5 Want hoewel er ook zijn, die
Goden genaamd worden, het zij
in den hemel, het zij op de aarde,
(gelijk er vele Goden en vele
Heeren zijn)
6 Nogtans hebben wij *maar*
éénen God, den Vader, uit wel-
ken alle dingen zijn, en wij tot
Hem; en *maar* éénen Heer, Jezus
Christus, door welken alle dingen
zijn, en wij door hem.
7 Doch in allen is de kennis
niet; maar sommigen, met een
geweten des afgods tot nog toe,
eten als *iets* dat den afgoden ge-
offerd is; en hun geweten, zwak
zijnde, wordt bevlekt.
8 De spijze nu maakt ons Gode
niet aangenaam : want het zij dat
wij eten, wij hebben geenen over-
vloed; en het zij dat wij niet eten,
wij hebben geen gebrek.
9 Maar ziet toe, dat deze uwe
magt niet eeniger wijze een aan-
stoot worde dengenen, die zwak
zijn.
10 Want zoo iemand u, die de
kennis hebt, ziet in der afgoden
tempel aanzitten, zal het geweten
deszelven, die zwak is, niet
gestijfd worden, om te eten de
dingen, die den afgoden geofferd
zijn?
11 En zal de broeder, die zwak
is, door uwe kennis verloren
gaan, om welken Christus gestor-
ven is?
12 Doch gijlieden, alzoo tegen
de broeders zondigende, en hun
zwak geweten kwetsende, zondigt
tegen Christus.
13 Daarom, indien de spijze
mijnen broeder ergert, zoo zal ik
in eeuwigheid geen vleesch eten,
opdat ik mijnen broeder niet
ergere.

HOOFDSTUK IX.

BEN ik niet een Apostel? Ben
ik niet vrij? Heb ik niet Je-
zus Christus, onzen Heer, gezien?
Zijt gijlieden niet mijn werk in
den Heer?
2 Zoo ik anderen geen Apostel
ben, nogtans ben ik het ulieden :
want het zegel mijns Apostel-
schaps zijt gijlieden in den Heer.
3 Mijne verantwoording aan de-
genen, die onderzoek over mij
doen, is deze.
4 Hebben wij niet magt, om te
eten en te drinken?
5 Hebben wij niet magt, om eene
vrouw, eene zuster zijnde, *met*
ons om te leiden, gelijk ook de
andere Apostelen, en de broeders
des Heeren, en Céfas?
6 Of hebben alleen ik en Bárna-
bas geene magt, van niet te wer-
ken?
7 Wie dient ooit in den krijg op
eigene bezolding? wie plant eenen
wijngaard, en eet niet van zijne
vrucht? of wie weidt eene kudde,
en eet niet van de melk der kudde?
8 Spreek ik dit naar den mensch?
of zegt ook de wet hetzelve niet?
9 Want in de wet van Mozes is

geschreven : gij zult eenen dorschenden os niet muilbanden. Zorgt ook God voor de ossen?
10 Of zegt Hij *dat* ganschelijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorscht, *moet* zijne hoop deelachtig worden.
11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het eene groote *zaak,* zoo wij het uwe, dat ligchamelijk is, maaijen?
12 Indien anderen deze magt over u deelachtig zijn, *waarom* niet veel meer wij? Doch wij hebben deze magt niet gebruikt, maar wij verdragen het alles, opdat wij niet eenige verhindering geven aan het Evangelie van Christus.
13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen?
14 Alzoo heeft ook de Heer verordend dengenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.
15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven, opdat het alzoo aan mij geschieden zou : want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijnen roem zou ijdel maken.
16 Want indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem, want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!
17 Want indien ik dat gewillig doe, zoo heb ik loon; maar indien onwillig, de uitdeeling is mij *evenwel* toebetrouwd.
18 Wat loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik, het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijne magt in het Evangelie niet te misbruiken.
19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mij zelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen.
20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, *ben ik geworden* als onder de wet zijnde, opdat ik degenen, die onder de wet zijn, winnen zou.
21 Dengenen, die zonder de wet zijn, *ben ik geworden* als zonder de wet zijnde, (Gode *nogtans* zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet) opdat ik degenen, die zonder de wet zijn, winnen zou.
22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers eenigen behouden zou.
23 En dit doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelve mede deelachtig zou worden.
24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan loopen, allen wel

loopen, maar *dat* één den prijs
ontvangt? loopt alzoo, dat gij
dien moogt verkrijgen.
25 En een iegelijk, die *om prijs*
strijdt, onthoudt zich in alles.
Dezen dan *doen* wel *dit,* opdat zij
eene verderfelijke kroon zouden
ontvangen, maar wij eene onver-
derfelijke.
26 Ik loop dan alzoo, niet als
op het onzekere; ik kamp alzoo,
niet als de lucht slaande;
27 Maar ik bedwing mijn lig-
chaam, en breng het tot dienst-
baarheid, opdat ik niet eenigzins,
daar ik anderen gepredikt heb,
zelf verwerpelijk worde.

HOOFDSTUK X.

EN ik wil niet, broeders! dat
gij onwetende zijt, dat onze
vaders allen onder de wolk wa-
ren, en allen door de zee doorge-
gaan zijn;
2 En allen in Mozes gedoopt zijn
in de wolk en in de zee;
3 En allen dezelfde geestelijke
spijs gegeten hebben;
4 En allen denzelfden geestelij-
ken drank gedronken hebben:
want zij dronken uit de geeste-
lijke steenrots, die volgde; en de
steenrots was Christus.
5 Maar in het meerder *deel* van
hen heeft God geen welgevallen
gehad; want zij zijn in de woes-
tijn ter neder geslagen.
6 En deze dingen zijn geschied
ons tot voorbeelden, opdat wij
geenen lust tot het kwaad zouden
hebben, gelijkerwijs als zij lust
gehad hebben.
7 En wordt geene afgodendie-
naars, gelijkerwijs als sommigen
van hen, gelijk geschreven staat:
het volk zat neder om te eten, en
om te drinken, en zij stonden op
om te spelen.
8 En laat ons niet hoereren, ge-
lijk sommigen van hen gehoe-
reerd hebben, en er vielen op
éénen dag drie en twintig dui-
zend.
9 En laat ons Christus niet ver-
zoeken, gelijk ook sommigen van
hen verzocht hebben, en werden
van de slangen vernield.
10 En murmureert niet, gelijk
ook sommigen van hen gemur-
mureerd hebben, en werden ver-
nield van den verderver.
11 En deze dingen alle zijn hun-
lieden overgekomen tot voorbeel-
den; en zijn beschreven tot waar-
schuwing van ons, op dewelken
de einden der eeuwen gekomen
zijn.
12 Zoo dan die meent te staan,
zie toe, dat hij niet valle.
13 Ulieden heeft geene verzoe-
king bevangen dan menschelijke;
doch God is getrouw, die u niet
zal laten verzocht worden boven
hetgeen gij vermoogt, maar Hij
zal met de verzoeking ook de uit-
komst geven, opdat gij ze kunt
verdragen.
14 Daarom, mijne geliefden!
vliedt van de afgodendienst.
15 Als tot verstandigen spreek

ik, oordeelt gij hetgeen ik zeg.
16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij *dankzeggende* zegenen, is die niet eene gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet eene gemeenschap des ligchaams van Christus?
17 Want één brood *is het, zoo* zijn wij velen één ligchaam, dewijl wij allen ééns broods deelachtig zijn.
18 Ziet Israël, dat naar het vleesch is; hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?
19 Wat zeg ik dan? dat een afgod iets is? of dat het afgoden-offer iets is?
20 Ja *ik zeg,* dat hetgeen de Heidenen offeren, zij den duivelen offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.
21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken, en den drinkbeker der duivelen; gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.
22 Of tergen wij den Heer? Zijn wij sterker dan Hij?
23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet.
24 Niemand zoeke dat zijns zelfs is, maar een iegelijk *zoeke* dat des anderen is.
25 Eet al wat in het vleeschhuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil:
26 Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.
27 En indien u iemand van de ongeloovigen noodt, en gij *daar* gaan wilt, eet al wat ulieden voorgesteld wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.
28 Maar zoo iemand tot ulieden zegt: dat is afgodenoffer; eet *het* niet, om desgenen wil, die *u dat* te kennen gegeven heeft, en *om* des gewetens wil. Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.
29 Doch ik zeg, *om* het geweten, niet van u zelven, maar des anderen: want waarom wordt mijne vrijheid geoordeeld van een ander geweten?
30 En indien ik door genade *der spijze* deelachtig ben, waarom word ik gelasterd over hetgeen, waarvoor ik dankzeg?
31 Het zij dan dat gijlieden eet, het zij dat gij drinkt, het zij dat gij iets *anders* doet, doet het al ter eere Gods.
32 Weest zonder aanstoot te geven en den Joden, en den Grieken, en der gemeente Gods.
33 Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het *voordeel* van velen, opdat zij mogten behouden worden.

HOOFDSTUK XI.

WEEST mijne navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus.
2 En ik prijs u, broeders! dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik *die* u overgegeven heb.
3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het hoofd van Christus.
4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
5 Maar eene iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd: want het is één en hetzelfde, als of *haar* het haar afgesneden ware.
6 Want indien eene vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het leelijk is voor eene vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.
7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is: maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit den man.
9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.
10 Daarom moet de vrouw eene magt op het hoofd hebben, om der Engelen wil.
11 Nogtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heer.
12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzoo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.
13 Oordeelt gij onder u zelven: is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde?
14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zoo een man lang haar draagt, het hem eene oneer is?
15 Maar zoo eene vrouw lang haar draagt, dat het haar eene eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven?
16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonte niet, noch de gemeenten Gods.
17 Dit nu, *hetgeen* ik *u* aanzegge, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot beter, maar tot erger zamenkomt.
18 Want eerstelijk, als gij zamenkomt in de gemeente, zoo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u: en ik geloof het ten deele:
19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die opregt zijn, openbaar mogen worden onder u.
20 Als gij dan bijeen zamenkomt, *dat* is niet des Heeren Avondmaal eten.

21 Want in het eten neemt een
iegelijk te voren zijn eigen Avond-
maal; en deze is hongerig, en de
andere is dronken.
22 Hebt gij dan geene huizen,
om er te eten en te drinken? of
veracht gij de gemeente Gods, en
beschaamt gij degenen, die niet
hebben? Wat zal ik u zeggen? zal
ik u prijzen? In dezen prijs ik *u*
niet.
23 Want ik heb van den Heer
ontvangen, hetgeen ik ook u over-
gegeven heb, dat de Heer Jezus in
den nacht, in welken hij verraden
werd, het brood nam;
24 En als hij gedankt had, brak
hij het, en zeide : neemt, eet, dat
is mijn ligchaam, dat voor u ge-
broken wordt; doet dat tot mijne
gedachtenis.
25 Desgelijks *nam* hij ook den
drinkbeker, na het eten des
Avondmaals, en zeide : deze
drinkbeker is het Nieuwe Testa-
ment in mijn bloed. Doet dat, zoo
dikwijls als gij *dien* zult drinken,
tot mijne gedachtenis.
26 Want zoo dikwijls als gij dit
brood zult eten, en dezen drink-
beker zult drinken, zoo verkon-
digt den dood des Heeren, totdat
hij komt.
27 Zoo dan, wie onwaardiglijk
dit brood eet, of den drinkbeker
des Heeren drinkt, die zal schul-
dig zijn aan het ligchaam en bloed
des Heeren.
28 Maar de mensch beproeve
zich zelven, en ete alzoo van het
brood, en drinke van den drink-
beker.
29 Want die onwaardiglijk eet en
drinkt, die eet en drinkt zich zel-
ven een oordeel, niet onderschei-
dende het ligchaam des Heeren.
30 Daarom zijn onder u vele
zwakken en kranken, en velen
slapen.
31 Want indien wij ons zelven
oordeelden, zoo zouden wij niet
geoordeeld worden.
32 Maar als wij geoordeeld wor-
den, zoo worden wij van den Heer
getuchtigd, opdat wij met de we-
reld niet zouden veroordeeld wor-
den.
33 Zoo dan, mijne broeders! als
gij zamenkomt om te eten, ver-
wacht elkander.
34 Doch zoo iemand hongert,
dat hij te huis ete, opdat gij niet
tot een oordeel zamenkomt. De
overige dingen nu zal ik verorde-
nenen, als ik zal gekomen zijn.

HOOFDSTUK XII.

EN van de geestelijke *gaven,*
broeders! wil ik niet, dat gij
onwetende zijt.
2 Gij weet, dat gij Heidenen
waart, tot de stomme afgoden
heengetrokken, naar dat gij geleid
werdt.
3 Daarom maak ik u bekend, dat
niemand, die door den Geest Gods
spreekt, Jezus eene vervloeking
noemt; en niemand kan zeggen
Jezus den Heere *te zijn,* dan door
den Heiligen Geest.

4 En er is verscheidenheid der
gaven, doch het is dezelfde Geest:
5 En er is verscheidenheid der
bedieningen, en het is dezelfde
Heer;
6 En er is verscheidenheid der
werkingen, doch het is dezelfde
God, die alles in allen werkt.
7 Maar aan een' iegelijk wordt de
openbaring des Geestes gegeven
tot hetgeen oorbaar is.
8 Want dezen wordt door den
Geest gegeven het woord der
wijsheid, en eenen anderen het
woord der kennis, door denzelf-
den Geest;
9 En eenen anderen het geloof,
door denzelfden Geest; en eenen
anderen de gaven der gezondma-
kingen, door denzelfden Geest;
10 En eenen anderen de werkin-
gen der krachten; en eenen ande-
ren profetie: en eenen anderen
onderscheidingen der geesten; en
eenen anderen menigerlei talen:
en eenen anderen uitlegging der
talen.
11 Doch deze dingen alle werkt
één en dezelfde Geest, deelende
aan een' iegelijk in het bijzonder,
gelijkerwijs hij wil.
12 Want gelijk het ligchaam één
is, en vele leden heeft, en al de
leden van dit ééne ligchaam, vele
zijnde, *maar* één ligchaam zijn,
alzoo ook Christus.
13 Want ook wij allen zijn door
éénen Geest tot één ligchaam ge-
doopt, het zij Joden, het zij Grie-
ken, het zij dienstknechten, het
zij vrijen; en wij zijn allen tot
éénen Geest gedrenkt.
14 Want ook het ligchaam is
niet één lid, maar vele *leden*.
15 Indien de voet zeide: dewijl
ik de hand niet ben, zoo ben ik
van het ligchaam niet: is hij
daarom niet van het ligchaam?
16 En indien het oor zeide: de-
wijl ik het oog niet ben, zoo ben
ik van het ligchaam niet: is het
daarom niet van het ligchaam?
17 Ware het geheele ligchaam
het oog, waar *zou* het gehoor
zijn? Ware het geheele *ligchaam*
gehoor, waar *zou* de reuk *zijn*?
18 Maar nu heeft God de leden
gezet, een iegelijk van dezelve in
het ligchaam, gelijk Hij gewild
heeft.
19 Waren zij alle *maar* één lid,
waar *zou* het ligchaam *zijn*?
20 Maar nu zijn er wel vele le-
den, doch *maar* één ligchaam.
21 En het oog kan niet zeggen
tot de hand: ik heb u niet van
noode: of wederom het hoofd tot
de voeten: ik heb u niet van
noode.
22 Ja veeleer, de leden, die *ons*
dunken de zwakste des ligchaams
te zijn, die zijn noodig;
23 En die ons dunken de minst
eerlijke *leden* des ligchaams te zijn,
denzelven doen wij overvloediger
eer aan: en onze onsierlijke *leden*
hebben overvloediger versiering.
24 Doch onze sierlijke hebben
het niet van noode: maar God
heeft het ligchaam *alzoo* zamen-

gevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft;
25 Opdat geene tweedragt in het ligchaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.
26 En het zij dat één lid lijdt, zoo lijden al de leden mede; het zij dat één lid verheerlijkt wordt, zoo verblijden zich al de leden mede.
27 En gijlieden zijt het ligchaam van Christus, en leden in het bijzonder.
28 En God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste Apostelen, ten tweede Profeten, ten derde Leeraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpsels, regeringen, menigerlei talen.
29 Zijn zij allen Apostelen? Zijn zij allen Profeten? Zijn zij allen Leeraars? Zijn zij allen krachten?
30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met *menigerlei* talen? Zijn zij allen uitleggers?
31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u eenen weg, die nog uitnemender is.

HOOFDSTUK XIII.

AL ware het, dat ik de talen der menschen en der Engelen sprak, en de liefde niet had, zoo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.
2 En al ware het, dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzettede, en de liefde niet had, zoo ware ik niets.
3 En al ware het, dat ik al mijne goederen tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn ligchaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zoo zou het mij geene nuttigheid geven.
4 De liefde is langmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet ligtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;
5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zich zelven niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;
6 Zij verblijdt zich niet in de ongeregtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;
7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
8 De liefde vergaat nimmermeer: maar het zij profetiën, zij zullen te niet gedaan worden; het zij talen, zij zullen ophouden; het zij kennis, zij zal te niet gedaan worden.
9 Want wij kennen ten deele, en wij profeteren ten deele;
10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten deele is, te niet gedaan worden.

11 Toen ik een kind was, sprak
ik als een kind, was ik gezind als
een kind, overleide ik als een
kind; maar wanneer ik een man
geworden ben, zoo heb ik te niet
gedaan hetgeen eens kinds was.
12 Want wij zien nu door eenen
spiegel in eene duistere rede, maar
alsdan *zullen wij zien* aangezigt
tot aangezigt; nu ken ik ten deele,
maar alsdan zal ik kennen, gelijk
ook ik gekend ben.
13 En nu blijft geloof, hoop *en*
liefde, deze drie; doch de meeste
van deze is de liefde.

HOOFDSTUK XIV.

JAAGT de liefde na, en ijvert
om de geestelijke *gaven,* maar
meest, dat gij moogt profeteren.
2 Want die eene *vreemde* taal
spreekt, spreekt niet den men-
schen, maar Gode: want nie-
mand verstaat *het,* doch met den
geest spreekt hij verborgenheden.
3 Maar die profeteert, spreekt
den menschen stichting, en ver-
maning, en vertroosting.
4 Die eene *vreemde* taal spreekt,
die sticht zich zelven; maar die
profeteert, sticht de gemeente.
5 En ik wil *wel,* dat gij allen in
vreemde talen spreekt, maar meer,
dat gij profeteert: want die pro-
feteert, is meer dan die *vreemde*
talen spreekt, ten zij dan, dat hij
het uitlegge, opdat de gemeente
stichting moge ontvangen.
6 En nu, broeders! indien ik
tot u kwam, en sprak *vreemde*
talen, wat nuttigheid zou ik u
doen, zoo ik tot u niet sprak, of
in openbaring, of in kennis, of in
profetie, of in leering?
7 Zelfs ook de levenlooze din-
gen, die geluid geven, het zij fluit,
het zij citer, zoo zij geen onder-
scheid met *hunnen* klank geven,
hoe zal bekend worden hetgeen
gefluit of op de citer gespeeld
wordt?
8 Want ook indien de bazuin een
onzeker geluid geeft, wie zal zich
tot den krijg bereiden?
9 Alzoo ook gijlieden, indien gij
niet door de taal eene duidelijke
rede geeft, hoe zal verstaan wor-
den hetgeen gesproken wordt?
want gij zult zijn *als* die in de
lucht spreekt.
10 Er zijn, naar het voorvalt,
zoo vele soorten van stemmen in
de wereld, en geene derzelver is
zonder stem.
11 Indien ik dan de kracht der
stem niet weet, zoo zal ik hem,
die spreekt, barbaarsch zijn; en
hij, die spreekt, zal bij mij bar-
baarsch zijn.
12 Alzoo ook gij, dewijl gij ijve-
rig zijt naar geestelijke gaven, zoo
zoekt, dat gij moogt overvloedig
zijn tot stichting der gemeente.
13 Daarom, die in eene *vreemde*
taal spreekt, die bidde, dat hij het
moge uitleggen.
14 Want indien ik in eene
vreemde taal bid, mijn geest bidt
wel, maar mijn verstand is vruch-
teloos.

15 Wat is het dan? Ik zal *wel*
met den geest bidden, maar ik zal
ook met het verstand bidden; ik
zal *wel* met den geest zingen,
maar ik zal ook met het verstand
zingen.
16 Anderzins, indien gij dank-
zegt met den geest, hoe zal de-
gene, die de plaats eens ongeleer-
den vervult, Amen zeggen op uwe
dankzegging, dewijl hij niet weet,
wat gij zegt?
17 Want gij dankzegt wel be-
hoorlijk, maar de ander wordt
niet gesticht.
18 Ik dank mijnen God, dat ik
meer *vreemde* talen spreek, dan
gij allen;
19 Maar ik wil *liever* in de ge-
meente vijf woorden spreken met
mijn verstand, opdat ik ook an-
deren moge onderwijzen, dan
tien duizend woorden in eene
vreemde taal.
20 Broeders! wordt geene kin-
deren in het verstand; maar zijt
kinderen in de boosheid, en
wordt in het verstand volwassen.
21 In de wet is geschreven : Ik
zal door lieden van andere talen,
en door andere lippen tot dit volk
spreken, en ook alzoo zullen zij
Mij niet hooren, zegt de Heer.
22 Zoo dan, de *vreemde* talen
zijn tot een teeken niet dengenen,
die gelooven, maar den ongeloo-
vigen; en de profetie niet den
ongeloovigen, maar dengenen, die
gelooven.
23 Indien dan de geheele ge-
meente bijeenvergaderd ware, en
zij allen in *vreemde* talen spraken,
en *eenige* ongeleerden of ongeloo-
vigen inkwamen, zouden zij niet
zeggen, dat gij uitzinnig waart?
24 Maar indien zij allen profe-
teerden, en een ongeloovige of on-
geleerde inkwame, die wordt van
allen overtuigd, *en* hij wordt van
allen geoordeeld.
25 En alzoo worden de verbor-
gene dingen zijns harten openbaar;
en alzoo, vallende op *zijn* aan-
gezigt, zal hij God aanbidden, en
verkondigen, dat God waarlijk
onder u is.
26 Wat is het dan, broeders?
Wanneer gij zamenkomt, een iege-
lijk van u, heeft hij eenen psalm,
heeft hij eene leer, heeft hij eene
vreemde taal, heeft hij eene open-
baring, heeft hij eene uitlegging;
laat alle dingen geschieden tot
stichting;
27 En zoo iemand eene *vreemde*
taal spreekt, *dat* het door twee,
of ten meeste drie *geschiede,* en
bij beurte; en dat één het uit-
legge.
28 Maar indien er geen uitlegger
is, dat hij zwijge in de gemeente;
doch dat hij tot zich zelven spreke,
en tot God.
29 En dat twee of drie Profeten
spreken, en dat de anderen oor-
deelen.
30 Doch indien eenen anderen,
die er zit, *iets* geopenbaard is, dat
de eerste zwijge.
31 Want gij kunt allen, de één

na den ander' profeteren, opdat zij
allen leeren, en allen getroost
worden.
32 En de geesten der Profeten
zijn den Profeten onderworpen.
33 Want God is geen *God* van
verwarring, maar van vrede, gelijk in al de gemeenten der heiligen.
34 Dat uwe vrouwen in de gemeenten zwijgen : want het is
haar niet toegelaten te spreken,
maar *bevolen* onderworpen te
zijn, gelijk ook de wet zegt.
35 En zoo zij iets willen leeren,
laat haar te huis hare eigene mannen vragen : want het staat leelijk
voor de vrouwen, dat zij in de gemeente spreken.
36 Is het woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?
37 Indien iemand meent een
Profeet te zijn, of geestelijk, die
erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf,
des Heeren geboden zijn.
38 Maar zoo iemand onwetend
is, die zij onwetend.
39 Zoo dan, broeders! ijvert om
te profeteren, en verhindert niet
in *vreemde* talen te spreken.
40 Laat alle dingen eerlijk en
met orde geschieden.

HOOFDSTUK XV.

VOORTS, broeders! ik maak
u bekend het Evangelie, dat
ik u verkondigd heb, hetwelk gij
ook aangenomen hebt, in hetwelk
gij ook staat;
2 Door hetwelk gij ook zalig
wordt, indien gij het behoudt op
zoodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; ten zij dan dat gij te
vergeefs geloofd hebt.
3 Want ik heb ulieden ten eerste
overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de
Schriften;
4 En dat hij is begraven, en dat
hij is opgewekt ten derden dage,
naar de Schriften;
5 En dat hij is van Céfas gezien,
daarna van de twaalven.
6 Daarna is hij gezien van meer
dan vijf honderd broederen op
eenmaal, van welken het meerder
deel nog overig is, en sommigen
ook zijn ontslapen.
7 Daarna is hij gezien van Jacobus, daarna van al de Apostelen.
8 En ten laatste van allen is hij
ook van mij, als van een' ontijdig
geborenen, gezien.
9 Want ik ben de minste van de
Apostelen, die niet waardig ben
een Apostel genaamd te worden, daarom dat ik de gemeente
Gods vervolgd heb.
10 Doch door de genade Gods
ben ik, dat ik ben; en zijne genade, die *aan* mij *bewezen is,* is
niet ijdel geweest, maar ik heb
overvloediger gearbeid dan zij
allen; doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is.
11 Het zij dan ik, het zij zijlieden, alzoo prediken wij, en alzoo
hebt gij geloofd.

12 Indien nu Christus gepredikt
wordt, dat hij uit de dooden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geene opstanding der dooden is?
13 En indien er geene opstanding
der dooden is, zoo is Christus ook niet opgewekt.
14 En indien Christus niet opge-
wekt is, zoo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof;
15 En zoo worden wij ook be-
vonden valsche getuigen Gods: want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zoo namelijk de dooden niet opgewekt worden.
16 Want indien de dooden niet
opgewekt worden, zoo is ook Christus niet opgewekt.
17 En indien Christus niet opge-
wekt is, zoo is uw geloof te vergeefs, zoo zijt gij nog in uwe zonden.
18 Zoo zijn dan ook verloren, die
in Christus ontslapen zijn.
19 Indien wij alleenlijk in dit
leven op Christus zijn hopende, zoo zijn wij de ellendigste van alle menschen.
20 Maar nu, Christus is opge-
wekt uit de dooden, *en* is de eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.
21 Want dewijl de dood door
een' mensch is, zoo is ook de opstanding der dooden door een' mensch.
22 Want gelijk zij allen in Adam
sterven, alzoo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
23 Maar een iegelijk in zijne
orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in zijne toekomst.
24 Daarna zal het einde zijn,
wanneer hij het Koningrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle magt en kracht:
25 Want hij moet als Koning
heerschen, totdat hij al de vijanden onder zijne voeten zal gelegd hebben.
26 De laatste vijand, die te niet
gedaan wordt, is de dood.
27 Want Hij heeft alle dingen
zijnen voeten onderworpen. Doch wanneer hij zegt, dat *hem* alle dingen onderworpen zijn, zoo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, die hem alle dingen onderworpen heeft.
28 En wanneer hem alle dingen
zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden Dien, die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.
29 Anders, wat zullen zij doen,
die voor de dooden gedoopt worden, indien de dooden ganschelijk niet opgewekt worden? waarom worden zij voor de dooden ook gedoopt?
30 Waarom zijn ook wij alle uur
in gevaar?

31 Ik sterf alle dag, *hetwelk ik*
betuig bij onzen roem, dien ik heb
in Christus Jezus, onzen Heer.
32 Zoo ik, naar den mensch,
tegen de beesten gevochten heb te
Efeze, wat nuttigheid is het mij,
indien de dooden niet opgewekt
worden? Laat ons eten en drinken,
want morgen sterven wij.
33 Dwaalt niet. Kwade zamensprekingen
verderven goede zeden.
34 Waakt op regtvaardiglijk, en
zondigt niet. Want sommigen hebben
de kennis van God niet. Ik
zeg het u tot schaamte.
35 Maar, zal iemand zeggen:
hoe zullen de dooden opgewekt
worden? en met hoedanig een
ligchaam zullen zij komen?
36 Gij dwaas! hetgeen gij zaait,
wordt niet levend, ten zij dat het
gestorven is;
37 En hetgeen gij zaait, *daarvan*
zaait gij het ligchaam niet, dat
worden zal, maar een bloot graan,
naar het voorvalt, van tarwe, of
van eenig der andere *granen*.
38 Maar God geeft hetzelve een
ligchaam, gelijk Hij wil, en aan
een iegelijk zaad zijn eigen ligchaam.
39 Alle vleesch is niet hetzelfde
vleesch; maar een ander is het
vleesch der menschen, en een ander
is het vleesch der beesten, en
een ander der visschen, en een ander
der vogelen.
40 En er zijn hemelsche ligchamen,
en er zijn aardsche ligchamen;
maar eene andere is de
heerlijkheid der hemelsche, en
eene andere der aardsche.
41 Eene andere is de heerlijkheid
der zon, en eene andere is
de heerlijkheid der maan, en eene
andere is de heerlijkheid der sterren:
want de *eene* ster verschilt
in heerlijkheid van de *andere* ster.
42 Alzoo zal ook de opstanding
der dooden zijn. Het *ligchaam*
wordt gezaaid in verderfelijkheid,
het wordt opgewekt in onverderfelijkheid;
43 Het wordt gezaaid in oneer,
het wordt opgewekt in heerlijkheid;
het wordt gezaaid in zwakheid,
het wordt opgewekt in
kracht.
44 Een natuurlijk ligchaam wordt
er gezaaid, een geestelijk ligchaam
wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk
ligchaam, en er is een
geestelijk ligchaam.
45 Alzoo is er ook geschreven:
de eerste mensch Adam is geworden
tot eene levende ziel; de
laatste Adam tot eenen levendmakenden
geest.
46 Doch het geestelijke is niet
eerst, maar het natuurlijke, daarna
het geestelijke.
47 De eerste mensch is uit de
aarde, aardsch; de tweede mensch
is de Heer uit den hemel.
48 Hoedanig de aardsche *is*, zoodanige
zijn ook de aardschen; en
hoedanig de hemelsche *is*, zoodanige
zijn ook de hemelschen.
49 En gelijkerwijs wij het beeld
des aardschen gedragen hebben,

alzoo zullen wij ook het beeld des
hemelschen dragen.
50 Doch dit zeg ik, broeders!
dat vleesch en bloed het Koning-
rijk Gods niet beërven kunnen,
en de verderfelijkheid beërft de
onverderfelijkheid niet.
51 Ziet, ik zeg u eene verbor-
genheid : wij zullen wel niet al-
len ontslapen, maar wij zullen
allen veranderd worden;
52 In een punt des *tijds,* in een
oogenblik, met de laatste bazuin :
want de bazuin zal slaan, en de
dooden zullen onverderfelijk op-
gewekt worden, en wij zullen
veranderd worden.
53 Want dit verderfelijke moet
onverderfelijkheid aandoen, en
dit sterfelijke *moet* onsterfelijk-
heid aandoen.
54 En wanneer dit verderfelijke
zal onverderfelijkheid aangedaan
hebben, en dit sterfelijke zal on-
sterfelijkheid aangedaan hebben,
alsdan zal het woord geschieden
dat geschreven is : de dood is
verslonden tot overwinning.
55 Dood! waar is uw prikkel?
Hel! waar is uwe overwinning?
56 De prikkel nu des doods is
de zonde; en de kracht der zonde
is de wet.
57 Maar Gode zij dank, die ons
de overwinning geeft door onzen
Heer Jezus Christus.
58 Zoo dan, mijne geliefde
broeders! zijt standvastig, onbe-
wegelijk, altijd overvloedig zijnde
in het werk des Heeren, als die
weet, dat uw arbeid niet ijdel is
in den Heer.

HOOFDSTUK XVI.

AANGAANDE nu de verzame-
ling, die voor de heiligen
geschiedt, gelijk als ik aan de ge-
meenten in Galátië verordend
heb, doet ook gij alzoo.
2 Op elken eersten *dag* der
week, legge een iegelijk van u
iets bij zich zelven weg, vergade-
rende eenen schat, naar dat hij
welvaren verkregen heeft; opdat
de verzamelingen alsdan niet *eerst*
geschieden, wanneer ik gekomen
zal zijn.
3 En wanneer ik daar zal geko-
men zijn, zal ik hen, die gij zult
bekwaam achten door brieven,
zenden, om uwe gave naar Jerù-
zalem over te dragen.
4 En indien het *der moeite*
waardig mogt zijn, dat ik ook
zelf reizen zou, zoo zullen zij
met mij reizen.
5 Doch ik zal tot u komen, wan-
neer ik Macedónië zal doorgegaan
zijn (want ik zal door Macedónië
gaan);
6 En ik zal mogelijk bij u blij-
ven, of ook overwinteren, opdat
gij mij moogt geleiden, waar ik
zal henenreizen.
7 Want ik wil u nu niet zien in
het voorbijgaan, maar ik hoop
eenigen tijd bij u te blijven, in-
dien het de Heer zal toelaten.
8 Maar ik zal te Éfeze blijven
tot den Pinkster*dag.*

9 Want mij is eene groote en
krachtige deur geopend, en er
zijn vele tegenstanders.
10 Zoo nu Timótheüs komt,
ziet, dat hij buiten vreeze bij u
zij : want hij werkt het werk des
Heeren, gelijk als ik.
11 Dat hem dan niemand ver-
achte; maar geleidt hem in vrede,
opdat hij tot mij kome : want ik
verwacht hem met de broederen.
12 En wat aangaat Apollos,
den broeder, ik heb hem zeer ge-
beden, dat hij met de broederen
tot u komen zou; maar het was
ganschelijk *zijn* wil niet, dat hij
nu zou komen; doch hij zal ko-
men, wanneer het hem wel ge-
legen zal zijn.
13 Waakt, staat in het geloof,
houdt u mannelijk, zijt sterk.
14 Dat al uwe dingen in de
liefde geschieden.
15 En ik bid u, broeders! gij
kent het huis van Stéfanas, dat
het is de eersteling van Acháje,
en *dat* zij zich zelven den heili-
gen ter dienst hebben geschikt;
16 Dat gij ook u aan de zooda-
nigen onderwerpt, en aan een'
iegelijk, die medewerkt en ar-
beidt.
17 En ik verblijde mij over de
aankomst van Stéfanas, en Fortu-
nátus, en Acháïcus, want dezen
hebben vervuld, hetgeen *mij* aan
u ontbrak :
18 Want zij hebben mijnen
geest verkwikt, en *ook* den uwen.
Erkent dan de zoodanigen.
19 U groeten de gemeenten van
Azië. U groeten zeer in den Heere
A'quila en Priscilla, met de ge-
meente, die te hunnen huize is.
20 U groeten al de broeders.
Groet elkander met eenen heili-
gen kus.
21 De groetenis met mijne hand,
van Paulus.
22 Indien iemand den Heer Je-
zus Christus niet liefheeft, die zij
eene vervloeking, Maran-atha!
23 De genade van den Heer
Jezus Christus zij met u.
24 Mijne liefde zij met u allen
in Christus Jezus. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

CORINTHE.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een Apostel van Je-
zus Christus, door den wil
van God, en Timótheüs, de broe-
der, aan de gemeente Gods, die
te Corinthe is, met al de heili-

gen, die in geheel Achája zijn.
2 Genade zij u en vrede van
God, onzen Vader, en den Heer
Jezus Christus.
3 Geloofd zij de God en Vader
van onzen Heer Jezus Christus,
de Vader der barmhartigheden,
en de God aller vertroosting;
4 Die ons vertroost in al onze
verdrukking, opdat wij zouden
kunnen vertroosten degenen, die
in allerlei verdrukking zijn, door
de vertroosting, met welke wij
zelven van God vertroost wor-
den.
5 Want gelijk het lijden van
Christus overvloedig is in ons,
alzoo is ook door Christus onze
vertroosting overvloedig.
6 Doch het zij dat wij verdrukt
worden, *het is* tot uwe vertroos-
ting en zaligheid, die gewrocht
wordt in de lijdzaamheid van het-
zelfde lijden, hetwelk wij ook
lijden; het zij dat wij vertroost
worden, *het is* tot uwe vertroos-
ting en zaligheid;
7 En onze hoop van u is vast,
als die weten, dat gelijk gij ge-
meenschap hebt aan het lijden,
gij ook alzoo *gemeenschap hebt*
aan de vertroosting.
8 Want wij willen niet, broe-
ders! dat gij onwetende zijt van
onze verdrukking, die ons in Azië
overgekomen is, dat wij uitne-
mend zeer bezwaard zijn geweest
boven *onze* magt, alzoo dat wij
zeer in twijfel waren ook van
het leven.
9 Ja wij hadden al zelven in ons
zelven het vonnis des doods, op-
dat wij niet op ons zelven vertrou-
wen zouden, maar op God, die
de dooden verwekt;
10 Die ons uit zoo grooten dood
verlost heeft, en *nog* verlost; op
welken wij hopen, dat Hij *ons* ook
nog verlossen zal:
11 Alzoo gijlieden ook medear-
beidt voor ons door het gebed,
opdat over de gave, door vele
personen aan ons te weeg gebragt,
ook voor ons dankzegging door
velen gedaan worde.
12 Want onze roem is deze,
namelijk de getuigenis van ons
geweten, dat wij in eenvoudig-
heid en opregtheid Gods, niet in
vleeschelijke wijsheid, maar in
de genade Gods, in de wereld
verkeerd hebben, en allermeest
bij ulieden.
13 Want wij schrijven u geene
andere dingen, dan die gij kent,
of ook erkent; en ik hoop, dat
gij ze ook tot het einde toe erken-
nen zult;
14 Gelijkerwijs gij ook ten deele
ons erkend hebt, dat wij uw roem
zijn, gelijk gij ook de onze zijt,
in den dag van den Heer Jezus.
15 En op dit betrouwen wilde
ik te voren tot u komen, opdat gij
eene tweede genade zoudt hebben;
16 En door uwe *stad* naar Ma-
cedónië gaan, en wederom van
Macedónië tot u komen, en van
ulieden naar Judéa geleid wor-
den.

17 Als ik dan dit voorgenomen
heb, heb ik ook ligtvaardigheid
gebruikt? of neem ik het naar
het vleesch voor, hetgeen ik voor-
neem, opdat bij mij zou wezen
Ja, ja, en Neen, neen?
18 Doch God is getrouw, dat ons
woord, hetwelk tot u *is geschied,*
niet is geweest Ja en Neen.
19 Want de Zoon van God, Je-
zus Christus, die onder u door
ons is gepredikt, *namelijk* door
mij, en Silvánus, en Timótheüs,
was niet Ja en Neen, maar is ge-
weest Ja in hem.
20 Want zoo vele beloften Gods
als er zijn, die zijn in hem Ja, en
zijn in hem Amen, Gode tot heer-
lijkheid door ons.
21 Maar die ons met u bevestigt
in Christus, en die ons gezalfd
heeft, is God;
22 Die ons ook heeft verzegeld,
en het onderpand des Geestes in
onze harten gegeven.
23 Doch ik aanroepe God tot
een' getuige over mijne ziel, dat
ik, om u te sparen, nog te Corin-
the niet ben gekomen.
24 Niet dat wij heerschappij
voeren over uw geloof, maar wij
zijn medewerkers uwer blijd-
schap: want gij staat door het
geloof.

HOOFDSTUK II.

MAAR ik heb dit bij mij zel-
ven voorgenomen, dat ik
niet wederom in droefheid tot u
komen zou.
2 Want indien ik ulieden be-
droef, wie is het toch, die mij
zal vrolijk maken, dan degene,
die van mij bedroefd is gewor-
den?
3 En ditzelfde heb ik u geschre-
ven, opdat ik, *daar* komende,
niet zou droefheid hebben van
degenen, van welken ik moest
verblijd worden; vertrouwende
van u allen, dat mijne blijdschap
u aller *blijdschap* is.
4 Want ik heb ulieden uit vele
verdrukking en benaauwdheid des
harten, met vele tranen geschre-
ven, niet opdat gij zoudt bedroefd
worden, maar opdat gij de liefde
zoudt verstaan, die ik overvloe-
diglijk tot u heb.
5 Doch indien iemand bedroefd
heeft, die heeft niet mij bedroefd.
maar ten deele (opdat ik *hem* niet
bezware) ulieden allen.
6 Den zoodanigen is deze be-
straffing genoeg, die van velen
geschied is.
7 Alzoo dat gij daarentegen *hem*
liever *moet* vergeven en vertroos-
ten, opdat de zoodanige door al te
overvloedige droefheid niet eenig-
zins worde verslonden.
8 Daarom bid ik u, dat gij de
liefde aan hem bevestigt.
9 Want daartoe heb ik ook ge-
schreven, opdat ik uwe beproe-
ving mogt verstaan, of gij in alles
gehoorzaam zijt.
10 Dien gij nu iets vergeeft,
dien vergeef ik ook: want zoo ik
ook iets vergeven heb, dien ik

vergeven heb, *heb ik het verge-*
ven om uwentwil, voor het aan-
gezigt van Christus, opdat de
Satan over ons geen voordeel
krijge :
11 Want zijne gedachten zijn
ons niet onbekend.
12 Voorts als ik te Tróas kwam,
om het Evangelie van Christus *te*
prediken, en als mij eene deur
geopend was in den Heer, zoo
heb ik geene rust gehad voor mij-
nen geest, omdat ik Titus, mijnen
broeder, niet vond ;
13 Maar afscheid van hen geno-
men hebbende, vertrok ik naar
Macedónië.
14 En Gode zij dank, die ons
allen tijd doet triomferen in Chris-
tus, en den reuk zijner kennis
door ons openbaar maakt in alle
plaatsen.
15 Want wij zijn Gode een
goede reuk van Christus, in de-
genen, die zalig worden, en in
degenen, die verloren gaan;
16 Dezen wel een reuk des
doods ten doode; maar genen een
reuk des levens ten leven. En wie
is tot deze dingen bekwaam?
17 Want wij dragen niet, gelijk
velen, het woord Gods te koop,
maar als uit opregtheid, maar als
uit God, in de tegenwoordigheid
Gods, spreken wij het in Christus.

HOOFDSTUK III.

BEGINNEN wij ons zelven we-
derom *u* aan te prijzen? Of
behoeven wij ook, gelijk sommi-
gen, brieven van voorschrijving
aan u, of *brieven* van voorschrij-
ving van u?
2 Gijlieden zijt onze brief, ge-
schreven in onze harten, bekend
en gelezen van alle menschen ;
3 Als die openbaar zijt gewor-
den, dat gij een brief van Chris-
tus zijt, en door onze dienst be-
reid, die geschreven is niet met
inkt, maar door den Geest des
levenden Gods, niet in steenen ta-
felen, maar in vleeschen tafelen
des harten.
4 En zoodanig een vertrouwen
hebben wij door Christus bij God.
5 Niet dat wij van ons zelven
bekwaam zijn iets te denken, als
uit ons zelven; maar onze be-
kwaamheid is uit God ;
6 Die ons ook bekwaam ge-
maakt heeft, *om te zijn* dienaars
des Nieuwen Testaments, niet der
letter, maar des Geestes : want
de letter doodt, maar de Geest
maakt levend.
7 En indien de bediening des
doods in letteren *bestaande, en* in
steenen ingedrukt, in heerlijkheid
is geweest, alzoo dat de kinderen
Israëls het aangezigt van Mozes
niet konden sterk aanzien, om
de heerlijkheid zijns aangezigts,
die te niet gedaan zou worden ;
8 Hoe zal niet veel meer de be-
diening des Geestes in heerlijk-
heid zijn?
9 Want indien de bediening der
verdoemenis heerlijkheid geweest
is, veel meer is de bediening der

regtvaardigheid overvloedig in
heerlijkheid.
10 Want ook het verheerlijkte
is zelfs niet verheerlijkt in dezen
deele, ten aanzien van deze uit-
nemende heerlijkheid.
11 Want indien hetgeen te niet
gedaan wordt, in heerlijkheid
was, veel meer *is* hetgeen blijft,
in heerlijkheid.
12 Dewijl wij dan zoodanige
hoop hebben, zoo gebruiken wij
vele vrijmoedigheid in het spre-
ken;
13 En *doen niet* gelijkerwijs
Mozes, *die* een deksel op zijn
aangezigt leide, opdat de kinde-
ren Israëls niet zouden sterk zien
op het einde van hetgeen te niet
gedaan wordt;
14 Maar hunne zinnen zijn ver-
hard geworden: want tot op *den
dag* van heden blijft hetzelfde
deksel in het lezen des Ouden
Testaments, zonder ontdekt te
worden, hetwelk door Christus te
niet gedaan wordt.
15 Maar tot den huidigen *dag*
toe, wanneer Mozes gelezen
wordt, ligt een deksel op hun
hart.
16 Doch zoo wanneer het tot
den Heer zal bekeerd zijn, zoo
wordt het deksel weggenomen.
17 De Heer nu is de Geest; en
waar de Geest des Heeren is, al-
daar is vrijheid.
18 En wij allen, met ongedekten
aangezigte de heerlijkheid des
Heeren *als* in eenen spiegel aan-
schouwende, worden *naar* het-
zelfde beeld in gedaante veranderd,
van heerlijkheid tot heerlijkheid,
als van des Heeren Geest.

HOOFDSTUK IV.

DAAROM dewijl wij deze be-
diening hebben, naar de
barmhartigheid, die ons geschied
is, zoo vertragen wij niet;
2 Maar wij hebben verworpen
de bedekselen der schande, niet
wandelende in arglistigheid, noch
het woord Gods vervalschende,
maar door openbaring der waar-
heid ons zelven aangenaam ma-
kende bij alle gewetens der men-
schen, in de tegenwoordigheid
Gods.
3 Doch indien ook ons Evange-
lie bedekt is, zoo is het bedekt in
degenen, die verloren gaan:
4 In dewelken de God dezer
eeuw de zinnen verblind heeft,
namelijk der ongeloovigen, op-
dat hen niet bestrale de verlich-
ting van het Evangelie der heer-
lijkheid van Christus, die het
beeld Gods is.
5 Want wij prediken niet ons
zelven, maar Christus Jezus, den
Heer; en ons zelven, *dat wij*
uwe dienaars *zijn* om Jezus wil.
6 Want God, die gezegd heeft,
dat het licht uit de duisternis zou
schijnen, is degene, die in onze
harten geschenen heeft, om *te ge-
ven* verlichting der kennis der
heerlijkheid Gods in het aange-
zigt van Jezus Christus.

7 Maar wij hebben dezen schat
in aarden vaten, opdat de uitne-
mendheid der kracht zij van God,
en niet uit ons :
8 *Als* die in alles verdrukt wor-
den, doch niet benaauwd; twij-
felmoedig, doch niet mismoedig;
9 Vervolgd, doch niet *daar*in
verlaten; nedergeworpen, doch
niet verdorven;
10 Altijd de dooding van den
Heer Jezus in het ligchaam om-
dragende, opdat ook het leven
van Jezus in ons ligchaam zou
geopenbaard worden.
11 Want wij, die leven, worden
altijd in den dood overgegeven
om Jezus wil; opdat ook het le-
ven van Jezus in ons sterfelijk
vleesch zou geopenbaard worden.
12 Zoo dan, de dood werkt wel
in ons, maar het leven in ulie-
den.
13 Dewijl wij nu denzelfden
Geest des geloofs hebben, gelijk
er geschreven is : ik heb geloofd,
daarom heb ik gesproken; zoo
gelooven wij ook, daarom spre-
ken wij ook.
14 Wetende, dat Hij, die den
Heer Jezus opgewekt heeft, ook
ons door Jezus zal opwekken, en
met ulieden daar zal stellen.
15 Want al deze dingen zijn om
uwentwil, opdat de vermenig-
vuldigde genade, door de dank-
zegging van velen, overvloedig
worde ter heerlijkheid Gods.
16 Daarom vertragen wij niet;
maar hoewel onze uitwendige
mensch verdorven wordt, zoo
wordt nogtans de inwendige ver-
nieuwd van dag tot dag.
17 Want onze ligte verdruk-
king, die zeer haast voorbij*gaat,*
werkt ons een gansch zeer uitne-
mend eeuwig gewigt der heerlijk-
heid;
18 Dewijl wij niet aanmerken
de dingen, die men ziet, maar de
dingen, die men niet ziet : want
de dingen, die men ziet, zijn
tijdelijk, maar de dingen, die
men niet ziet, zijn eeuwig.

HOOFDSTUK V.

WANT wij weten, dat, zoo
ons aardsche huis dezes ta-
bernakels gebroken wordt, wij
een gebouw van God hebben, een
huis niet met handen gemaakt,
maar eeuwig, in de hemelen.
2 Want ook in dezen zuchten
wij, verlangende met onze woon-
stede, die uit den hemel is, over-
kleed te worden.
3 Zoo wij ook bekleed *en* niet
naakt zullen gevonden worden.
4 Want ook wij, die in dezen
tabernakel zijn, zuchten, be-
zwaard zijnde; nademaal wij niet
willen ontkleed, maar overkleed
worden, opdat het sterfelijke van
het leven verslonden worde.
5 Die ons nu tot ditzelfde bereid
heeft, is God, die ons ook het
onderpand des Geestes gegeven
heeft.
6 Wij hebben dan altijd goeden
moed, en weten, dat wij, inwo-

nende in het ligchaam, uitwonen
van den Heer;
7 (Want wij wandelen door ge-
loof *en* niet door aanschouwen)
8 Maar wij hebben goeden
moed, en hebben meer behagen
om uit het ligchaam uit te wo-
nen, en bij den Heer in te wonen.
9 Daarom zijn wij ook zeer be-
geerig, het zij inwonende, het zij
uitwonende, om hem welbeha-
lijk te zijn.
10 Want wij allen moeten geo-
penbaard worden voor den reg-
terstoel van Christus, opdat een
iegelijk wegdrage hetgeen door
het ligchaam *geschiedt,* naar dat
hij gedaan heeft, het zij goed, het
zij kwaad.
11 Wij dan, wetende den schrik
des Heeren, bewegen de men-
schen tot het geloof, en zijn Gode
openbaar geworden; doch ik
hoop in uwe gewetens geopen-
baard te zijn.
12 Want wij prijzen ons zelven
u niet wederom aan, maar wij
geven u oorzaak van roem over
ons, opdat gij *stof* zoudt hebben
tegen degenen, die in het aange-
zigt roemen, en niet *in* het hart.
13 Want het zij dat wij uitzin-
nig zijn, wij zijn het Gode; het zij
dat wij gematigd van zinnen zijn,
wij zijn het ulieden.
14 Want de liefde van Christus
dringt ons :
15 Als die dit oordeelen, dat,
indien één voor allen gestorven
is, zij dan allen gestorven zijn. En
hij is voor allen gestorven, opdat
degenen, die leven, niet meer
zich zelven zouden leven, maar
dien, die voor hen gestorven en
opgewekt is.
16 Zoo dan, wij kennen van nu
aan niemand naar het vleesch; en
indien wij ook Christus naar het
vleesch gekend hebben, nogtans
kennen wij *hem* nu niet meer
naar het vleesch.
17 Zoo dan, indien iemand in
Christus is, die is een nieuw
schepsel : het oude is voorbijge-
gaan, ziet, het is alles nieuw ge-
worden.
18 En al deze dingen zijn uit
God, die ons met zich zelven ver-
zoend heeft door Jezus Christus,
en ons de bediening der verzoe-
ning gegeven heeft.
19 Want God was in Christus de
wereld met zich zelven verzoe-
nende, hunne zonden hun niet
toerekenende; en heeft het woord
der verzoening in ons gelegd.
20 Zoo zijn wij dan gezanten
van Christus wege, als of God
door ons bade : wij bidden van
Christus wege, laat u met God
verzoenen.
21 Want dien, die geene zonde
gekend heeft, heeft Hij zonde voor
ons gemaakt, opdat wij zouden
worden regtvaardigheid Gods in
hem.

HOOFDSTUK VI.

EN wij, *als* medearbeidende,
bidden *u* ook, dat gij de ge-

nade Gods niet te vergeefs moogt
ontvangen hebben.
2 Want Hij zegt : in den aangenamen tijd heb Ik u verhoord, en
in den dag der zaligheid heb Ik u
geholpen. Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de
dag der zaligheid!
3 Wij geven geenen aanstoot in
eenig ding, opdat de bediening
niet gelasterd worde.
4 Maar wij, als dienaars van
God, maken ons zelven in alles
aangenaam, in vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in nooden, in benaauwdheden;
5 In slagen, in gevangenissen,
in beroerten, in arbeid, in waken,
in vasten;
6 In reinheid, in kennis, in langmoedigheid, in goedertierenheid,
in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde;
7 In het woord der waarheid, in
de kracht van God, door de wapenen der geregtigheid aan de
regter- en aan de linker*zijde;*
8 Door eer en oneer, door kwaad
gerucht en goed gerucht; als verleiders, en *nogtans* waarachtigen;
9 Als onbekende, en *nogtans*
bekend; als stervende, en ziet,
wij leven; als getuchtigd, en niet
gedood;
10 Als droevig zijnde, doch altijd
blijde; als arm, doch velen rijk
makende; als niets hebbende, en
nogtans alles bezittende.
11 Onze mond is opengedaan tegen u, o Corinthiërs! ons hart is
uitgebreid.
12 Gij zijt niet naauw in ons,
maar gij zijt naauw in uwe ingewanden.
13 Nu, *om* dezelfde vergelding
te doen, (ik spreek als tot *mijne*
kinderen) zoo wordt gij ook uitgebreid.
14 Trekt niet een ander juk aan
met de ongeloovigen : want wat
mededeel heeft de geregtigheid
met de ongeregtigheid? en wat
gemeenschap heeft het licht met
de duisternis?
15 En wat zamenstemming heeft
Christus met Belial? of wat deel
heeft de geloovige met den ongeloovigen?
16 Of wat zamenvoeging heeft
de tempel Gods met de afgoden?
Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd
heeft : Ik zal in hen wonen, en
Ik zal onder *hen* wandelen; en Ik
zal hun God zijn, en zij zullen
Mij een volk zijn.
17 Daarom gaat uit het midden
van hen, en scheidt u af, zegt de
Heer, en raakt niet aan hetgeen
onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.
18 En Ik zal u tot een' Vader
zijn, en gij zult Mij tot zonen en
dochteren zijn, zegt de Heer, de
Almagtige.

HOOFDSTUK VII.

DEWIJL wij dan deze beloften
hebben, geliefden! laat ons

ons zelven reinigen van alle besmetting des vleesches en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods.

2 Geeft ons plaats : wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven, wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht.

3 Ik zeg *dit* niet tot *uwe* veroordeeling : want ik heb te voren gezegd, dat gij in onze harten zijt, om zamen te sterven en zamen te leven.

4 Ik heb vele vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roems over u ; ik ben vervuld met vertroosting, ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking.

5 Want ook, als wij in Macedónië gekomen zijn, zoo heeft ons vleesch geene rust gehad, maar wij waren in alles verdrukt : van buiten was strijd, van binnen vrees.

6 Doch God, die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.

7 En niet alleen door zijne komst, maar ook door de vertroosting, met welke hij over u vertroost is geweest, als hij ons verhaalde uw verlangen, uw kermen, uwen ijver voor mij ; alzoo dat ik te meer verblijd ben geweest.

8 Want hoewel ik u in den Zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft : want ik zie, dat dezelve Zendbrief, hoewel voor eenen kleinen tijd, u bedroefd heeft.

9 Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekeering : want gij zijt bedroefd geweest naar God, zoodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.

10 Want de droefheid naar God werkt eene onberouwelijke bekeering tot zaligheid ; maar de droefheid der wereld werkt den dood.

11 Want ziet, ditzelfde dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe groote naarstigheid heeft het in u gewrocht? ja verantwoording, ja onlust, ja vrees, ja verlangen, ja ijver, ja wraak : in alles hebt gij u zelven bewezen rein te zijn in deze zaak.

12 Hoewel ik dan aan u geschreven heb, *dat* is niet om diens wil, die onregt gedaan had, noch om diens wil, dien onregt gedaan was ; maar opdat onze vlijtigheid voor u bij u openbaar zou worden, in de tegenwoordigheid Gods.

13 Daarom zijn wij vertroost geworden over uwe vertroosting ; en zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allen verkwikt is geworden.

14 Want indien ik iets bij hem over u geroemd heb, zoo ben ik niet beschaamd geworden ; maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzoo is ook onze roem, dien *ik* bij Titus *ge-*

roemd heb, waarheid geworden.
15 En zijne innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als hij u aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreeze en beven hebt ontvangen.
16 Ik verblijde mij dan, dat ik in alles van u vertrouwen mag hebben.

HOOFDSTUK VIII.

VOORTS maken wij u bekend, broeders! de genade van God, die in de gemeenten van Macedónië gegeven is :
2 Dat in vele beproeving der verdrukking de overvloed hunner blijdschap, en hunne zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hunner goeddadigheid.
3 Want zij zijn naar vermogen, (ik betuig het) ja boven vermogen gewillig geweest;
4 Ons met vele vermaning biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap dezer bediening, die voor de heiligen *geschiedt.*
5 En *zij deden* niet *alleen,* gelijk wij gehoopt hadden, maar gaven zich zelven eerst aan den Heer en *daarna* aan ons, door den wil van God.
6 Alzoo dat wij Titus vermaanden, dat, gelijk hij te voren begonnen had, hij ook alzoo nog deze gave bij u voleinden zou.
7 Zoo dan, gelijk gij in alles overvloedig zijt, in geloof, en in woord, en in kennis, en in alle naarstigheid, en in uwe liefde tot ons, *ziet,* dat gij ook in deze gave overvloedig zijt.
8 Ik zeg *dit* niet *als* gebiedende, maar *als* door de naarstigheid van anderen ook de opregtheid uwer liefde beproevende.
9 Want gij weet de genade van onzen Heer Jezus Christus, dat hij om uwentwil is arm geworden, daar hij rijk was, opdat gij door zijne armoede zoudt rijk worden.
10 En ik zeg in dezen *mijne* meening : want dit is u oorbaar, als die niet alleen het doen, maar ook het willen van over een jaar te voren hebt begonnen.
11 Maar nu voleindigt ook het doen; opdat, gelijk als er geweest is de volvaardigheid des gemoeds om te willen, er ook alzoo zij het voleindigen uit hetgeen gij hebt.
12 Want indien te voren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zoo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft.
13 Want *dit zeg ik* niet, opdat anderen zouden verligting hebben, en gij verdrukking;
14 Maar *opdat* uit gelijkheid, in dezen tegenwoordigen tijd, uw overvloed *zij* om hun gebrek *te vervullen;* opdat ook hun overvloed zij om uw gebrek *te vervullen,* opdat er gelijkheid worde.
15 Gelijk geschreven is : die veel *verzameld had,* had niet over:

en die weinig *verzameld had,*
had niet te weinig.
16 Doch Gode zij dank, die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus gegeven heeft;
17 Dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is.
18 En wij hebben ook met hem gezonden den broeder, die lof heeft in het Evangelie door al de gemeenten;
19 En dat niet alleen, maar hij is ook van de gemeenten verkoren, om met ons te reizen met deze gave, die van ons bediend wordt tot de heerlijkheid des Heeren zelve, en de volvaardigheid uws gemoeds:
20 Dit verhoedende, dat ons niemand moge lasteren in dezen overvloed, die van ons wordt bediend:
21 Als die bezorgen hetgeen eerlijk is, niet alleen voor den Heer, maar ook voor de menschen.
22 Wij hebben ook met hen gezonden onzen broeder, welken wij in vele dingen dikmaals beproefd hebben, dat hij naarstig is; en nu veel naarstiger, door het groot vertrouwen, dat *hij heeft* tot ulieden.
23 Het zij *dan* Titus, hij is mijn medgezel en medearbeider bij u; het zij onze broeders, zij zijn afgezanten der gemeenten, *en* eene eer van Christus.
24 Bewijst dan aan hen de bewijzing uwer liefde, en van onzen roem van u, ook voor het aangezigt der gemeenten.

HOOFDSTUK IX.

WANT van de bediening, die voor de heiligen *geschiedt,* is mij onnoodig aan u te schrijven.
2 Want ik weet de volvaardigheid uws gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedóniërs, dat Achaje van over een jaar bereid is geweest; en de ijver, van u *begonnen,* heeft er velen verwekt.
3 Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem, dien *wij* over u *hebben,* niet zou ijdel gemaakt worden in dezen deele; opdat (gelijk ik gezegd heb) gij bereid moogt zijn:
4 *En* dat niet mogelijk, zoo de Macedóniërs met mij kwamen, en u onbereid vonden, wij (opdat wij niet zeggen, gij) beschaamd worden in dezen vasten grond der roeming.
5 Ik heb dan noodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen, en voorbereiden uwen te voren aangedienden zegen; opdat die gereed zij, altoos als een zegen, en niet als eene vrekheid.
6 En dit *zeg ik:* die spaarzamelijk zaait, zal ook spaarzamelijk maaijen; en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaijen.
7 Een iegelijk *doe,* gelijk hij in

zijn hart voorneemt; niet uit
droefheid, of uit nooddwang:
want God heeft eenen blijmoedigen
gever lief.
8 En God is magtig alle genade
te doen overvloedig zijn in u; opdat
gij in alles te allen tijd, alle
genoegzaamheid hebbende, tot
alle goed werk overvloedig moogt
zijn.
9 Gelijk er geschreven is: hij
heeft gestrooid, hij heeft den armen
gegeven; zijne geregtigheid
blijft in der eeuwigheid.
10 Doch die het zaad den zaaijer
verleent, die verleene ook brood
tot spijze, en vermenigvuldige uw
gezaaisel, en vermeerdere de
vruchten uwer geregtigheid;
11 Dat gij in alles rijk wordt
tot alle goeddadigheid, welke
door ons werkt dankzegging tot
God.
12 Want de bediening van deze
dienst vervult niet alleen het gebrek
der heiligen, maar is ook
overvloedig door vele dankzeggingen
tot God:
13 Dewijl zij door de beproeving
dezer bediening God verheerlijken
over de onderwerping
uwer belijdenis onder het Evangelie
van Christus, en *over* de
goeddadigheid der mededeeling
aan hen en aan allen:
14 En door hun gebed voor u,
welke naar u verlangen, om de
uitnemende genade Gods over u.
15 Doch Gode zij dank voor
zijne onuitsprekelijke gave.

HOOFDSTUK X.

VOORTS ik Paulus zelf bid u,
door de zachtmoedigheid en
goedertierenheid van Christus,
die, tegenwoordig zijnde, wel gering
ben onder u, maar afwezend
stout ben tegen u;
2 Ik bid dan, dat ik, tegenwoordig
zijnde, niet stout moge zijn
met die vrijmoedigheid, waarmede
ik geacht word stoutelijk
gehandeld te hebben tegen sommigen,
die ons achten, als of wij
naar het vleesch wandelden.
3 Want wandelende in het
vleesch, voeren wij den krijg niet
naar het vleesch:
4 Want de wapenen van onzen
krijg zijn niet vleeschelijk, maar
krachtig door God, tot nederwerping
der sterkten;
5 Dewijl wij de overleggingen
ter neder werpen, en alle hoogte,
die zich verheft tegen de kennis
van God, en alle gedachte gevangen
leiden tot de gehoorzaamheid
van Christus;
6 En gereed hebben *hetgeen
dient* om te wreken alle ongehoorzaamheid,
wanneer uwe gehoorzaamheid
zal vervuld zijn.
7 Ziet gij aan wat voor oogen is?
Indien iemand bij zich zelven
betrouwt, dat hij van Christus is,
die denke dit wederom uit zich
zelven, dat gelijkerwijs hij van
Christus is, alzoo wij ook van
Christus zijn.
8 Want indien ik ook iets overvloediger
zou roemen van onze

magt, welke de Heer ons gegeven heeft tot stichting, en niet tot uwe nederwerping, zoo zal ik niet beschaamd worden:
9 Opdat ik niet zou schijnen, als of ik u door de brieven wilde verschrikken.
10 Want de brieven (zeggen zij) zijn wel gewigtig en krachtig; maar de tegenwoordigheid des ligchaams is zwak, en de rede is verachtelijk.
11 Dezulke bedenke dit, dat hoedanigen wij zijn in het woord door brieven, als wij afwezig zijn, wij ook zoodanigen zijn inderdaad, als wij tegenwoordig zijn.
12 Want wij durven ons zelven niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zich zelven prijzen: maar dezen verstaan niet, dat zij zich zelven met zich zelven meten, en zich zelven met zich zelven vergelijken.
13 Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar dat wij, naar de maat des regels, welke maat ons God toegedeeld heeft, ook tot u toe zijn gekomen.
14 Want wij strekken ons zelven niet te wijd uit, als die tot u niet zouden komen: want wij zijn ook gekomen tot u toe, in het Evangelie van Christus:
15 Niet roemende buiten de maat in anderer *lieden* arbeid, maar hebbende hoop, als uw geloof zal gewassen zijn, dat wij onder ulieden overvloediglijk zullen vergroot worden naar onzen regel:
16 Om het Evangelie te verkondigen in de *plaatsen,* die op gene zijde van u *gelegen* zijn; niet om te roemen in eens anders regel over hetgeen *alreede* bereid is.
17 Doch wie roemt, die roeme in den Heer.
18 Want niet die zich zelven prijst, maar dien de Heer prijst, die is beproefd.

HOOFDSTUK XI.

OCH of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid; ja ook verdraagt mij!
2 Want ik ben ijverig over u met eenen ijver Gods: want ik heb ulieden toebereid, om *u als* eene reine maagd, aan éénen man voor te stellen, *namelijk* aan Christus.
3 Doch ik vrees, dat niet eenigzins, gelijk de slang Eva door hare arglistigheid bedrogen heeft, alzoo uwe zinnen bedorven worden, *om af te wijken* van de eenvoudigheid, die in Christus is.
4 Want indien degene, die komt, eenen anderen Jezus predikte, dien wij niet gepredikt hebben, of *indien* gij eenen anderen Geest ontvingt, dien gij niet hebt ontvangen, of een ander Evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zoo verdroegt gij *hem* met regt.

5 Want ik acht, dat ik nergens
minder in ben geweest dan de
uitnemendste Apostelen.
6 En indien ik ook slecht ben in
woorden, nogtans ben ik het niet
in wetenschap; maar allezins zijn
wij in alle dingen onder u open-
baar geworden.
7 Heb ik zonden gedaan, als ik
mij zelven vernederd heb, opdat
gij zoudt verhoogd worden? over-
mits ik u het Evangelie Gods om
niet verkondigd heb?
8 Ik heb andere gemeenten be-
roofd, bezoldiging *van haar* ne-
mende, om u te bedienen; en als
ik bij u tegenwoordig was en ge-
brek had, ben ik niemand lastig
gevallen.
9 Want mijn gebrek hebben de
broeders vervuld, die van Mace-
dónië kwamen; en ik heb mij
zelven in alles gehouden zonder
u te bezwaren, en zal *mij nog
alzoo* houden.
10 De waarheid van Christus is
in mij, dat deze roem in de ge-
westen van Acháje aan mij niet
zal verhinderd worden.
11 Waarom? Is het, omdat
ik u niet liefheb? God weet
het!
12 Maar wat ik doe, dat zal ik
nog doen, om de oorzaak af te
snijden dengenen, die oorzaak
hebben willen, opdat zij in het-
geen zij roemen, bevonden mog-
ten worden gelijk als wij.
13 Want zulke valsche Aposte-
len zijn bedriegelijke arbeiders,
zich veranderende in Apostelen
van Christus.
14 En het is geen wonder: want
de Satan zelf verandert zich in
eenen Engel des lichts.
15 Zoo is het dan niets groots,
indien ook zijne dienaars zich
veranderen, als *waren zij* die-
naars der geregtigheid; van wel-
ken het einde zal zijn naar hunne
werken.
16 Ik zeg wederom, dat nie-
mand meene, dat ik onwijs ben;
doch zoo niet, neemt mij *dan*
aan als eenen onwijzen, opdat ik
ook een weinig moge roemen.
17 Dat ik spreek, spreek ik niet
naar den Heer, maar als in on-
wijsheid, in dezen vasten grond
der roeming.
18 Dewijl velen roemen naar
het vleesch, zoo zal ik ook roe-
men.
19 Want gij verdraagt gaarne
de onwijzen, dewijl gij wijs zijt.
20 Want gij verdraagt het, zoo
u iemand dienstbaar maakt, zoo
u iemand opeet, zoo iemand *van
u* neemt, zoo zich iemand ver-
heft, zoo u iemand in het aange-
zigt slaat.
21 Ik zeg *dit* naar oneer, gelijk
of wij zwak waren geweest; maar
waarin iemand stout is, (ik spreek
in onwijsheid) *daarin* ben ik ook
stout.
22 Zijn zij Hebreërs? ik ook.
Zijn zij Israëlieten? ik ook. Zijn
zij het zaad van Abraham? ik
ook.

23 Zijn zij dienaars van Chris-
tus? (ik spreek onwijs zijnde) ik
ben boven *hen :* in arbeid over-
vloediger, in slagen uitnemender,
in gevangenissen overvloediger,
in doods*gevaar* menigmaal.
24 Van de Joden heb ik veertig
slagen min één, vijfmaal ontvan-
gen.
25 Driemaal ben ik met roeden
gegeeseld geweest, eens ben ik
gesteenigd, driemaal heb ik schip-
breuk geleden, eenen *ganschen*
nacht en dag heb ik in de diepte
overgebragt.
26 In het reizen menigmaal, in
gevaren van rivieren, in gevaren
van moordenaars, in gevaren
van *mijn* geslacht, in gevaren
van de Heidenen, in gevaren in
de stad, in gevaren in de woestijn,
in gevaren op de zee, in gevaren
onder de valsche broeders;
27 In arbeid en moeite, in wa-
ken menigmaal, in honger en
dorst, in vasten menigmaal, in
koude en naaktheid.
28 Zonder de dingen, die van
buiten zijn, overvalt mij dagelijks
de zorg van al de gemeenten.
29 Wie is er zwak, dat ik niet
zwak ben? Wie wordt er geër-
gerd, dat ik niet brande?
30 Indien men moet roemen,
zoo zal ik roemen de dingen
mijner zwakheid.
31 De God en Vader van onzen
Heer Jezus Christus, die geprezen
is in der eeuwigheid, weet dat ik
niet lieg.
32 De Stadhouder van den Ko-
ning Arétas in Damaskus bezet-
tede de stad der Damasceenen,
willende mij vangen;
33 En ik werd door een venster
in eene mand over den muur ne-
dergelaten, en ontvlood zijne han-
den.

HOOFDSTUK XII.

TE roemen is mij waarlijk niet
oorbaar : want ik zal komen
tot gezigten en openbaringen des
Heeren.
2 Ik ken een' mensch in Chris-
tus, vóór veertien jaren, (of het
geschied zij in het ligchaam,
weet ik niet, of buiten het lig-
chaam, weet ik niet; God weet
het) dat de zoodanige opgetrokken
is geweest tot in den derden he-
mel:
3 En ik ken een' zoodanig mensch,
(of het in het ligchaam, of buiten
het ligchaam *geschied zij,* weet
ik niet; God weet het)
4 Dat hij opgetrokken is geweest
in het paradijs, en gehoord heeft
onuitsprekelijke woorden, die het
eenen mensch niet geoorloofd is
te spreken.
5 Van den zoodanigen zal ik
roemen; doch van mij zelven zal
ik niet roemen, dan in mijne
zwakheden.
6 Want zoo ik roemen wil, ik
zal niet onwijs zijn, want ik zal
de waarheid zeggen: maar ik
houde *daarvan* af, opdat nie-
mand van mij denke boven het-

geen hij ziet, dat ik ben, of dat
hij uit mij hoort.
7 En opdat ik mij door de uitne-
mendheid der openbaringen niet
zou verheffen, zoo is mij gegeven
een scherpe doorn in het vleesch,
namelijk een Engel des Satans,
dat hij mij met vuisten slaan
zou, opdat ik mij niet zou ver-
heffen.
8 Hierover heb ik den Heer drie-
maal gebeden, opdat hij van mij
zou wijken.
9 En hij heeft tot mij gezegd :
mijne genade is u genoeg : want
mijne kracht wordt in zwakheid
volbragt. Zoo zal ik dan veel lie-
ver roemen in mijne zwakheden,
opdat de kracht van Christus in
mij wone.
10 Daarom heb ik een welbeha-
gen in zwakheden, in smaadhe-
den, in nooden, in vervolgingen,
in benaauwdheden, om Christus
wil : want als ik zwak ben, dan
ben ik magtig.
11 Ik ben roemende onwijs ge-
worden, gij hebt mij genoodzaakt :
want ik behoorde van u geprezen
te zijn; want ik ben in geen ding
minder geweest dan de uitne-
mendste Apostelen, hoewel ik
niets ben.
12 De merkteekenen van eenen
Apostel zijn onder u betoond in
alle lijdzaamheid, met teekenen,
en wonderen, en krachten.
13 Want wat is er, waarin gij
minder geweest zijt dan de andere
gemeenten, anders, dan dat ik
zelf u niet lastig ben geweest?
Vergeeft mij dit ongelijk.
14 Ziet, ik ben ten derden maal
gereed, om tot u te komen, en zal
u niet lastig zijn : want ik zoek
niet het uwe, maar u : want de
kinderen moeten niet schatten
vergaderen voor de ouders, maar
de ouders voor de kinderen.
15 En ik zal zeer gaarne de kos-
ten doen, en voor uwe zielen te
koste gegeven worden; hoewel ik,
u overvloediger beminnende, wei-
niger bemind worde.
16 Doch het zij zoo, ik heb u
niet bezwaard; maar alzoo ik
listig was, heb ik u met bedrog
gevangen.
17 Heb ik door iemand derge-
nen, die ik tot u gezonden heb,
van u mijn voordeel gezocht?
18 Ik heb Titus gebeden, en den
broeder medegezonden; heeft ook
Titus van u zijn voordeel ge-
zocht? hebben wij niet in den-
zelfden geest gewandeld? *hebben
wij* niet *gewandeld* in dezelfde
voetstappen?
19 Meent gij wederom, dat wij
ons bij u verontschuldigen? Wij
spreken in de tegenwoordigheid
van God in Christus; en dit alles,
geliefden! tot uwe stichting.
20 Want ik vrees, dat als ik ge-
komen zal zijn, ik u niet eenig-
zins zal vinden zoodanigen als ik
wil, en *dat* ik van u zal gevonden
worden zoodanig als gij niet wilt;
dat er niet eenigzins *zijn* twisten,
nijdigheden, toorn, gekijf, achter-

klap, oorblazingen, opgeblazenheden, beroerten.
21 Opdat wederom, als ik zal gekomen zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over velen, die te voren gezondigd hebben, en die zich niet bekeerd zullen hebben van de onreinigheid, en hoererij, en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben.

HOOFDSTUK XIII.

DIT is de derde maal *dat* ik tot u kom: in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.
2 Ik heb het te voren gezegd, en zeg het te voren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, en ik schrijf het nu afwezende aan degenen, die te voren gezondigd hebben, en aan al de anderen, dat, zoo ik wederom kom, ik *hen* niet zal sparen;
3 Dewijl gij zoekt eene proeve van Christus, die in mij spreekt, welke in u niet zwak is, maar krachtig is onder u.
4 Want hoewel hij gekruist is door zwakheid, zoo leeft hij nogtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in hem, maar zullen met hem leven door de kracht Gods in u.
5 Onderzoekt u zelven, of gij in het geloof zijt, beproeft u zelven. Of kent gij u zelven niet, dat Jezus Christus in u is? ten zij dat gij eenigzins verwerpelijk zijt.
6 Doch ik hoop, dat gij zult verstaan, dat wij niet verwerpelijk zijn.
7 En ik wensch van God, dat gij geen kwaad doet; niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar opdat gij het goede zoudt doen, en wij als verwerpelijk zouden zijn.
8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.
9 Want wij verblijden ons, wanneer wij zwak zijn, en gij sterk zijt. En wij wenschen ook dit, *namelijk* uwe volmaking.
10 Daarom schrijf ik afwezende deze dingen, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde, strengheid zou gebruiken, naar de magt, die mij de Heer gegeven heeft tot opbouwing, en niet tot nederwerping.
11 Voorts, broeders! zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn.
12 Groet elkander met eenen heiligen kus. U groeten al de heiligen.
13 De genade van den Heer Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS
AAN DE
GALATEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een Apostel, (*geroepen* niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die hem uit de dooden opgewekt heeft,)
2 En al de broeders, die met mij zijn, aan de gemeenten van Galátië :
3 Genade zij u en vrede van God den Vader, en onzen Heer Jezus Christus;
4 Die zich zelven gegeven heeft voor onze zonden, opdat hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze wereld, naar den wil van onzen God en Vader;
5 Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
6 Ik verwonder mij, dat gij zoo haast *wijkende* van dengenen, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebragt wordt tot een ander Evangelie :
7 Daar er geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het Evangelie van Christus willen verkeeren.
8 Doch al ware het ook, dat wij, of een Engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.
9 Gelijk wij te voren gezegd hebben, *zoo* zeg ik ook nu wederom : indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt.
10 Want predik ik nu de menschen, of God? Of zoek ik menschen te behagen? Want indien ik nog menschen behaagde, zoo ware ik geen dienstknecht van Christus.
11 Maar ik maak u bekend, broeders! dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mensch.
12 Want ik heb ook hetzelve niet van een' mensch ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.
13 Want gij hebt mijnen omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;
14 En *dat* ik in het Jodendom toenam boven velen van mijnen ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijne vaderlijke inzettingen.

15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door zijne genade,
16 Zijnen Zoon in mij te openbaren, opdat ik denzelven door het Evangelie onder de Heidenen zou verkondigen, zoo ben ik terstond niet te rade gegaan met vleesch en bloed;
17 En ben niet wederom gegaan naar Jerûzalem tot degenen, die vóór mij Apostelen waren; maar ik ging henen naar Arábië, en keerde wederom naar Damaskus.
18 Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jerûzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.
19 En ik zag geenen anderen van de Apostelen, dan Jacobus, den broeder des Heeren.
20 Hetgeen nu ik u schrijf, ziet, *ik getuig* voor God, dat ik niet lieg!
21 Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrië en van Cilície.
22 En ik was van aangezigt onbekend aan de gemeenten in Judéa, die in Christus zijn.
23 Maar zij hadden alleenlijk gehoord, *dat men zeide:* degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte.
24 En zij verheerlijkten God in mij.

HOOFDSTUK II.

DAARNA ben ik, na veertien jaren, wederom naar Jerûzalem opgegaan met Bárnabas, ook Titus medegenomen hebbende.
2 En ik ging op door eene openbaring, en stelde hun het Evangelie voor, dat ik predik onder de Heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, opdat ik niet eenigzins te vergeefs zou loopen, of geloopen hebben.
3 Maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden.
4 En *dat* om der ingekropene valsche broederen wil, die van bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen.
5 Denwelken wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven.
6 En van degenen, die geacht waren wat te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des menschen niet aan: want die geacht waren, hebben mij niets toegebragt.
7 Maar daarentegen, als zij zagen, dat aan mij het Evangelie der voorhuid toebetrouwd was,

gelijk aan Petrus *dat* der besnijdenis;

8 (Want die in Petrus krachtelijk wrocht tot het Apostelschap der besnijdenis, die wrocht ook krachtelijk in mij onder de Heidenen;)

9 En als Jacobus, en Céfas, en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Bárnabas de regter*hand* der gemeenschap, opdat wij tot de Heidenen, en zij tot de besnijdenis *zouden gaan;*

10 Alleenlijk, dat wij den armen zouden gedenken; hetwelk zelve ik ook benaarstigd heb te doen.

11 En toen Petrus te Antiochië gekomen was, wederstond ik hem in het aangezigt, omdat hij te bestraffen was.

12 Want eer sommigen van Jacobus gekomen waren, at hij mede met de Heidenen; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij *zich* en scheidde zich zelven af, vreezende degenen, die uit de besnijdenis waren.

13 En ook de andere Joden veinsden met hem; alzoo dat ook Bárnabas mede afgetrokken werd door hunne veinzing.

14 Maar als ik zag, dat zij niet regt wandelden naar de waarheid van het Evangelie, zeide ik tot Petrus in aller tegenwoordigheid: indien gij, die een Jood zijt, naar Heidensche wijze leeft, en niet naar Joodsche wijze, waarom noodzaakt gij de Heidenen naar de Joodsche wijze te leven?

15 Wij zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de Heidenen;

16 *Doch* wetende, dat de mensch niet geregtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zoo hebben wij ook in Christus Jezus gelooofd, opdat wij zouden geregtvaardigd worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet; daarom dat uit de werken der wet geen vleesch zal geregtvaardigd worden.

17 Maar indien wij, die in Christus zoeken geregtvaardigd te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Dat zij verre.

18 Want indien ik, hetgeen ik afgebroken heb, datzelve wederom opbouw, zoo stel ik mij zelven tot een' overtreder.

19 Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.

20 Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, *doch* niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, die mij liefgehad heeft, en zich zelven voor mij overgegeven heeft.

21 Ik doe de genade Gods niet te niet: want indien de regtvaardigheid door de wet is, zoo is dan Christus te vergeefs gestorven.

HOOFDSTUK III.

O GIJ uitzinnige Galaten! wie
heeft u betooverd, dat gij der
waarheid niet zoudt gehoorzaam
zijn; denwelken Jezus Christus
voor de oogen te voren geschil-
derd is geweest, onder u gekruist
zijnde?
2 Dit alleen wil ik van u leeren:
hebt gij den Geest ontvangen uit
de werken der wet, of uit de pre-
diking des geloofs?
3 Zijt gij zoo uitzinnig? daar
gij met den Geest begonnen zijt,
voleindigt gij nu met het vleesch?
4 Hebt gij zoo veel te vergeefs
geleden? Indien maar ook te ver-
geefs!
5 Die u dan den Geest verleent,
en krachten onder u werkt, *doet
Hij dat* uit de werken der wet,
of uit de prediking des geloofs?
6 Gelijkerwijs Abraham Gode
geloofd heeft, en het is hem tot
regtvaardigheid gerekend;
7 Zoo verstaat gij dan, dat de-
genen, die uit het geloof zijn,
Abrahams kinderen zijn.
8 En de Schrift, te voren ziende,
dat God de Heidenen uit het ge-
loof zou regtvaardigen, heeft te
voren aan Abraham het Evangelie
verkondigd, *zeggende:* in u zul-
len al de volken gezegend wor-
den.
9 Zoo dan, die uit het geloof
zijn, worden gezegend met den
geloovigen Abraham.
10 Want zoo velen als er uit de
werken der wet zijn, die zijn on-
der den vloek: want er is ge-
schreven: vervloekt is een iege-
lijk, die niet blijft in al hetgeen
geschreven is in het boek der
wet, om dat te doen.
11 En dat niemand door de wet
geregtvaardigd wordt voor God,
is openbaar: want de regtvaar-
dige zal uit het geloof leven.
12 Doch de wet is niet uit het
geloof; maar de mensch, die deze
dingen doet, zal door dezelve le-
ven.
13 Christus heeft ons verlost
van den vloek der wet, een vloek
geworden zijnde voor ons: want
er is geschreven: vervloekt is
een iegelijk, die aan het hout
hangt.
14 Opdat de zegening van Abra-
ham tot de Heidenen komen zou
in Christus Jezus, *en* opdat wij
de belofte des Geestes verkrijgen
zouden door het geloof.
15 Broeders! ik spreek naar
den mensch: zelfs eens menschen
verbond, dat bevestigd is, doet
niemand te niet, of *niemand* doet
daartoe.
16 Nu zoo zijn de beloftenissen
tot Abraham en zijn zaad gespro-
ken. Hij zegt niet: en den zaden,
als van velen; maar als van één:
en uwen zade; hetwelk is Chris-
tus.
17 En dit zeg ik: het verbond,
dat te voren van God bevestigd is
op Christus, wordt door de wet,
die na vier honderd en dertig ja-
ren gekomen is, niet krachteloos

gemaakt, om de beloftenis te niet
te doen.
18 Want indien de erfenis uit
de wet is, zoo is zij niet meer uit
de beloftenis; maar God heeft ze
Abraham door de beloftenis ge-
nadiglijk gegeven.
19 Waartoe is dan de wet? Zij is
om der overtredingen wil daarbij
gesteld, totdat het zaad zou ge-
komen zijn, dien het beloofd
was; en zij is door de Engelen
besteld in de hand des midde-
laars.
20 En de middelaar is niet *mid-
delaar* van éénen, maar God is
één.
21 Is dan de wet tegen de belof-
tenissen Gods? Dat zij verre :
want indien er eene wet gegeven
ware, die magtig was levend te
maken, zoo zou waarlijk de regt-
vaardigheid uit de wet zijn.
22 Maar de Schrift heeft het al-
les onder de zonde besloten, op-
dat de belofte uit het geloof van
Jezus Christus aan de geloovigen
zou gegeven worden.
23 Doch eer het geloof kwam,
waren wij onder de wet in bewa-
ring gesteld, en zijn besloten ge-
weest tot op het geloof, dat geo-
penbaard zou worden.
24 Zoo dan, de wet is onze
tuchtmeester geweest tot Christus,
opdat wij uit het geloof zouden
geregtvaardigd worden.
25 Maar als het geloof gekomen
is, zoo zijn wij niet meer onder
den tuchtmeester.
26 Want gij zijt allen kinderen
Gods door het geloof in Christus
Jezus.
27 Want zoo velen als gij in
Christus gedoopt zijt, hebt gij
Christus aangedaan.
28 Daarin is noch Jood noch
Griek; daarin is noch dienstbare
noch vrije; daarin is geen man en
vrouw : want gij allen zijt één
in Christus Jezus.
29 En indien gij van Christus
zijt, zoo zijt gij dan Abrahams
zaad, en naar de beloftenis erfge-
namen.

HOOFDSTUK IV.

DOCH ik zeg, zoo langen tijd
als de erfgenaam een kind
is, zoo verschilt hij niets van een'
dienstknecht, hoewel hij een heer
is van alles;
2 Maar hij is onder voogden en
verzorgers, tot den tijd van den
vader te voren gesteld.
3 Alzoo wij ook, toen wij kin-
deren waren, zoo waren wij
dienstbaar gemaakt onder de eer-
ste beginselen der wereld.
4 Maar wanneer de volheid des
tijds gekomen is, heeft God zijnen
Zoon uitgezonden, geworden uit
eene vrouw, geworden onder de
wet;
5 Opdat hij degenen, die onder
de wet waren, verlossen zou, *en*
opdat wij de aanneming tot kin-
deren verkrijgen zouden.
6 En overmits gij kinderen zijt,
zoo heeft God den Geest zijns

Zoons uitgezonden in uwe harten,
die roept : Abba. Vader!
7 Zoo dan, gij zijt niet meer een
dienstknecht, maar een zoon;
en indien gij een zoon zijt, zoo zijt
gij ook een ergenaam van God
door Christus.
8 Maar toen, als gij God niet ken-
det, diendet gij dengenen, die van
nature geene Goden zijn;
9 En nu als gij God kent, ja
veel meer van God gekend zijt,
hoe keert gij u wederom tot de
zwakke en arme eerste beginselen,
welken gij wederom van voren aan
wilt dienen?
10 Gij onderhoudt dagen, en
maanden, en tijden, en jaren.
11 Ik vrees voor u, dat ik niet
eenigzins te vergeefs aan u gear-
beid heb.
12 Weest gij als ik, want ook ik
ben als gij; broeders! ik bid u;
gij hebt mij geen ongelijk gedaan.
13 En gij weet, dat ik u door
zwakheid des vleesches het Evan-
gelie eerstmaal verkondigd heb;
14 En mijne verzoeking, die in
mijn vleesch *geschiedde,* hebt gij
niet veracht noch verfoeid; maar
gij naamt mij aan als eenen Engel
Gods, *ja* als Christus Jezus.
15 Welke was dan uwe geluk-
achting? Want ik geef u getuige-
nis, dat gij, zoo het mogelijk
ware, uwe oogen zoudt uitgegra-
ven, en mij gegeven hebben.
16 Ben ik dan uw vijand gewor-
den, u de waarheid zeggende?
17 Zij ijveren niet regt over u;
maar zij willen ons uitsluiten, op-
dat gij over hen zoudt ijveren.
18 Doch in het goede te allen
tijd te ijveren is goed, en niet al-
leenlijk, als ik bij u tegenwoordig
ben;
19 Mijne kinderkens! die ik we-
derom arbeide te baren, totdat
Christus eene gestalte in u krijge.
20 Doch ik wilde, dat ik nu te-
genwoordig bij u ware, en mijne
stem mogt veranderen; want ik
ben in twijfel over u.
21 Zegt mij, gij die onder de wet
wilt zijn! hoort gij de wet niet?
22 Want er is geschreven, dat
Abraham twee zonen had, éénen
uit de dienstmaagd, en éénen uit
de vrije.
23 Maar gene, die uit de dienst-
maagd was, is naar het vleesch
geboren geweest; doch deze, die
uit de vrije was, door de belofte-
nis.
24 Hetwelk dingen zijn, die an-
dere beduiding hebben : want
deze zijn de twee verbonden; het
ééne van den berg Sina, tot dienst-
baarheid barende, hetwelk is
Agar :
25 Want dit, *namelijk* Agar, is
Sina, een berg in Arábië, en komt
overeen met Jerûzalem, dat nu is,
en dienstbaar is met hare kinde-
ren.
26 Maar Jerûzalem, dat boven
is, dat is vrij, hetwelk is ons aller
moeder.
27 Want er is geschreven : zijt
vrolijk, gij onvruchtbare, die niet

baart! breek uit en roep, gij die
geenen barensnood hebt! want de
kinderen der eenzame zijn veel
meer, dan dergene, die den man
heeft.
28 Maar wij, broeders! zijn kin-
deren der belofte, als Izak was.
29 Doch gelijkerwijs toen, die
naar het vleesch geboren was, ver-
volgde dengenen, die naar den
geest *geboren was,* alzoo ook nu.
30 Maar wat zegt de Schrift?
werp de dienstmaagd uit en ha-
ren zoon : want de zoon der
dienstmaagd zal geenszins erven
met den zoon der vrije.
31 Zoo dan, broeders! wij zijn
niet kinderen der dienstmaagd,
maar der vrije.

HOOFDSTUK V.

STAAT dan in de vrijheid, met
welke ons Christus vrijge-
maakt heeft, en wordt niet we-
derom met het juk der dienstbaar-
heid bevangen.
2 Ziet, ik Paulus zeg u, zoo gij
u laat besnijden, dat Christus u
niet nut zal zijn.
3 En ik betuig wederom aan
een' iegelijk mensch, die zich laat
besnijden, dat hij een schuldenaar
is de geheele wet te doen.
4 Christus is u ijdel geworden,
die door de wet geregtvaardigd
wilt worden; gij zijt van de genade
vervallen.
5 Want wij verwachten door den
Geest, uit het geloof, de hoop der
regtvaardigheid.
6 Want in Christus Jezus heeft
noch besnijdenis eenige kracht,
noch voorhuid, maar het geloof,
door de liefde werkende.
7 Gij liept wél, wie heeft u ver-
hinderd der waarheid niet gehoor-
zaam te zijn?
8 Dit gevoelen is niet uit Hem,
die u roept.
9 Een weinig zuurdesem ver-
zuurt het geheele deeg.
10 Ik vertrouw van u in den
Heer, dat gij niet anders zult ge-
voelen; maar die u ontroert, zal
het oordeel dragen, wie hij ook
zij.
11 Maar ik, broeders! indien ik
nog de besnijdenis predik, waar-
om word ik nog vervolgd? Zoo is
dan de ergernis des kruises ver-
nietigd.
12 Och of zij ook afgesneden
wierden, die u onrustig maken!
13 Want gij zijt tot vrijheid ge-
roepen, broeders! alleenlijk *ge-
bruikt* de vrijheid niet tot eene
oorzaak voor het vleesch; maar
dient elkander door de liefde.
14 Want de geheele wet wordt
in één woord vervuld, *namelijk*
in dit : gij zult uwen naasten lief-
hebben, gelijk u zelven.
15 Maar indien gij elkander bijt
en vereet, ziet toe, dat gij van elk-
ander niet verteerd wordt.
16 En ik zeg : wandelt door den
Geest, en volbrengt de begeerlijk-
heid des vleesches niet.
17 Want het vleesch begeert te-
gen den Geest, en de Geest tegen

het vleesch; en deze staan tegen
elkander, alzoo dat gij niet doet.
hetgeen gij wildet.
18 Maar indien gij door den
Geest geleid wordt, zoo zijt gij
niet onder de wet.
19 De werken des vleesches nu
zijn openbaar : welke zijn over-
spel, hoererij, onreinigheid, on-
tuchtigheid,
20 Afgoderij, venijngeving,
vijandschappen, twisten, afgun-
stigheden, toorn, gekijf, tweedragt,
ketterijen,
21 Nijd, moord, dronkenschap-
pen, brasserijen, en dergelijke;
van dewelke ik u te voren zeg, ge-
lijk ik ook te voren gezegd heb, dat
die zulke dingen doen, het Ko-
ningrijk Gods niet zullen beërven.
22 Maar de vrucht des Geestes is
liefde, blijdschap, vrede, lang-
moedigheid, goedertierenheid,
goedheid, geloof, zachtmoedig-
heid, matigheid.
23 Tegen de zoodanigen is de
wet niet.
24 Maar die van Christus zijn,
hebben het vleesch gekruist met
de bewegingen en begeerlijkheden.
25 Indien wij door den Geest le-
ven, zoo laat ons ook door den
Geest wandelen.
26 Laat ons niet zijn zoekers van
ijdele eer, elkander tergende, elk-
ander benijdende.

HOOFDSTUK VI.

BROEDERS! indien ook een
mensch overvallen ware door
eenige misdaad, gij, die geestelijk
zijt, brengt den zoodanigen te regt
met den geest der zachtmoedig-
heid; ziende op u zelven, opdat
ook gij niet verzocht wordt.
2 Draagt elkanders lasten, en
vervult alzoo de wet van Chris-
tus.
3 Want zoo iemand meent iets te
zijn, daar hij niets is, die bedriegt
zich zelven in *zijn* gemoed.
4 Maar een iegelijk beproeve
zijn eigen werk; en alsdan zal hij
aan zich zelven alleen roem heb-
ben, en niet aan eenen anderen.
5 Want een iegelijk zal zijn eigen
pak dragen.
6 En die onderwezen wordt in
het woord, deele mede van alle
goederen dengenen, die *hem* on-
derwijst.
7 Dwaalt niet; God laat zich
niet bespotten : want zoo wat de
mensch zaait, dat zal hij ook
maaijen.
8 Want die in zijn eigen vleesch
zaait, zal uit het vleesch verder-
fenis maaijen; maar die in den
geest zaait, zal uit den geest het
eeuwige leven maaijen.
9 Doch laat ons, goed doende.
niet vertragen; want te zijner tijd
zullen wij maaijen, zoo wij niet
verslappen.
10 Zoo dan, terwijl wij tijd heb-
ben, laat ons goed doen aan allen,
maar meest aan de huisgenooten
des geloofs.
11 Ziet, hoe grooten brief ik u
geschreven heb met mijne hand.

12 Al degenen, die een schoon gelaat willen toonen naar het vleesch, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij van wege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden.

13 Want ook zij zelven, die besneden worden, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij besneden wordt, opdat zij in uw vleesch roemen zouden.

14 Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heer Jezus Christus; door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.

15 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.

16 En zoo velen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelven *zal zijn* vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods.

17 Voorts, niemand doe mij moeite aan; want ik draag de lidteekenen van den Heer Jezus in mijn ligchaam.

18 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met uwen geest, broeders! Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

ÉFEZE.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een Apostel van Jezus Christus, door den wil van God, aan de heiligen, die te Éfeze zijn, en geloovigen in Christus Jezus:

2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.

3 Gezegend zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus.

4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in hem, vóór de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde:

5 Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in zich zelven, naar het welbehagen van zijnen wil,

6 Tot prijs der heerlijkheid zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefden:

7 In welken wij hebben de verlossing door zijn bloed, *namelijk*

de vergeving der misdaden, naar
den rijkdom zijner genade,
8 Met welke Hij overvloedig is
geweest over ons in alle wijsheid
en voorzigtigheid;
9 Ons bekend gemaakt hebbende
de verborgenheid van zijnen wil,
naar zijn welbehagen, hetwelk
Hij voorgenomen had in zich
zelven,
10 Om in de bedeeling van de
volheid der tijden, wederom alles
tot één te vergaderen in Christus,
beide dat in den hemel is, en dat
op de aarde is;
11 In hem, in welken wij ook
een erfdeel geworden zijn, wij,
die te voren verordineerd waren
naar het voornemen desgenen, die
alle dingen werkt naar den raad
van zijnen wil;
12 Opdat wij zouden zijn tot
prijs zijner heerlijkheid, wij die
eerst in Christus gehoopt hebben.
13 In welken ook gij *zijt,* nadat
gij het woord der waarheid, *na-
melijk* het Evangelie uwer zalig-
heid gehoord hebt; in welken gij
ook, nadat gij geloofd hebt, zijt
verzegeld geworden met den Hei-
ligen Geest der belofte;
14 Die het onderpand is van
onze erfenis, tot de verkregene
verlossing, tot prijs zijner heer-
lijkheid.
15 Daarom ook ik, gehoord heb-
bende het geloof in den Heer Je-
zus, dat onder u is, en de liefde
tot al de heiligen,
16 Houde niet op voor u te dan-
ken, gedenkende uwer in mijne
gebeden:
17 Opdat de God van onzen
Heer Jezus Christus, de Vader der
heerlijkheid, u geve den Geest der
wijsheid en der openbaring, in
zijne kennis:
18 *Namelijk* verlichte oogen
uws verstands, opdat gij moogt
weten, welke zij de hoop van
zijne roeping, en welke de rijk-
dom zij der heerlijkheid van zijne
erfenis in de heiligen;
19 En welke de uitnemende
grootheid zijner kracht zij aan
ons, die gelooven, naar de wer-
king der sterkte zijner magt,
20 Die Hij gewrocht heeft in
Christus, als Hij hem uit de doo-
den heeft opgewekt; en heeft *hem*
gezet tot zijne regter*hand* in den
hemel;
21 Verre boven alle Overheid,
en Magt, en Kracht, en Heer-
schappij, en allen naam, die ge-
naamd wordt, niet alleen in deze
wereld, maar ook in de toeko-
mende;
22 En heeft alle dingen zijnen
voeten onderworpen, en heeft
hem der gemeente gegeven tot een
Hoofd boven alle dingen;
23 Welke zijn ligchaam is, *en*
de vervulling desgenen, die alles
in allen vervult.

HOOFDSTUK II.

EN u *heeft Hij mede levend gemaakt,* daar gij dood waart
door de misdaden en de zonden;

2 In welke gij eertijds gewandeld
hebt, naar de eeuw dezer wereld,
naar den Overste van de magt der
lucht, van den geest, die nu werkt
in de kinderen der ongehoorzaam-
heid;
3 Onder dewelke ook wij allen
eertijds verkeerd hebben in de
begeerlijkheden onzes vleesches,
doende den wil des vleesches en
der gedachten; en wij waren van
nature kinderen des toorns, gelijk
ook de anderen:
4 Maar God, die rijk is in barm-
hartigheid, door zijne groote liefde,
waarmede Hij ons liefgehad heeft,
5 Ook toen wij dood waren door
de misdaden, heeft *ons* levend
gemaakt met Christus; (uit genade
zijt gij zalig geworden)
6 En heeft *ons* mede opgewekt,
en heeft *ons* mede gezet in den
hemel in Christus Jezus.
7 Opdat Hij zou betoonen in de
toekomende eeuwen den uitne-
menden rijkdom zijner genade,
door de goedertierenheid over ons
in Christus Jezus.
8 Want uit genade zijt gij zalig
geworden door het geloof; en dat
niet uit u, het is Gods gave;
9 Niet uit de werken, opdat nie-
mand roeme.
10 Want wij zijn zijn maaksel,
geschapen in Christus Jezus tot
goede werken, welke God voor-
bereid heeft, opdat wij in dezelve
zouden wandelen.
11 Daarom gedenkt, dat gij, die
eertijds Heidenen waart in het
vleesch, en die Voorhuid genaamd
werdt van degenen, die genaamd
zijn Besnijdenis in het vleesch,
die met handen geschiedt:
12 Dat gij in dien tijd waart zon-
der Christus, vervreemd van het
burgerschap Israëls, en vreemde-
lingen van de verbonden der be-
lofte, geene hoop hebbende, en
zonder God in de wereld.
13 Maar nu in Christus Jezus,
zijt gij, die eertijds verre waart,
nabij geworden door het bloed van
Christus.
14 Want hij is onze vrede, die
deze beide één gemaakt heeft, en
den middelmuur des afscheidsels
gebroken hebbende,
15 Heeft hij de vijandschap in
zijn vleesch te niet gemaakt, *na-
melijk* de wet der geboden in in-
zettingen *bestaande;* opdat hij die
twee in zich zelven tot éénen
nieuwen mensch zou scheppen,
vrede makende;
16 En *opdat* hij die beiden met
God in één ligchaam zou verzoe-
nen door het kruis, de vijandschap
aan hetzelve gedood hebbende.
17 En komende, heeft hij door
het Evangelie vrede verkondigd u,
die verre waart, en dien, die nabij
waren.
18 Want door hem hebben wij
beiden den toegang door éénen
Geest tot den Vader.
19 Zoo zijt gij dan niet meer
vreemdelingen en bijwoners, maar
medeburgers der heiligen, en
huisgenooten Gods:

20 Gebouwd op het fondament
der Apostelen en Profeten, waar-
van Jezus Christus is de uiterste
hoeksteen;
21 Op welken het geheele ge-
bouw, bekwamelijk zamenge-
voegd zijnde, opwast tot eenen
heiligen tempel in den Heer;
22 Op welken ook gij mede ge-
bouwd wordt tot eene woonstede
Gods in den Geest.

HOOFDSTUK III.

OM deze oorzaak *ben* ik Paulus
de gevangene van Christus
Jezus voor u, die Heidenen zijt.
2 Indien gij maar gehoord hebt
van de bedeeling der genade Gods,
die mij gegeven is aan u;
3 Dat Hij mij door openbaring
heeft bekend gemaakt deze ver-
borgenheid, (gelijk ik met wei-
nige *woorden* te voren geschreven
heb;
4 Waaraan gij, *dit* lezende, kunt
bemerken mijne wetenschap in
deze verborgenheid van Christus)
5 Welke in andere eeuwen den
kinderen der menschen niet is
bekend gemaakt, gelijk zij nu is
geopenbaard aan zijne heilige
Apostelen en Profeten, door den
Geest:
6 *Namelijk* dat de Heidenen
zijn mede-erfgenamen, en van het-
zelfde ligchaam, en mede-deelge-
nooten zijner belofte in Christus,
door het Evangelie;
7 Waarvan ik een dienaar ge-
worden ben, naar de gave der
genade Gods, die mij gegeven is,
naar de werking zijner kracht.
8 Mij, den allerminsten van al de
heiligen, is deze genade gegeven,
om onder de Heidenen door het
Evangelie te verkondigen den on-
naspeurlijken rijkdom van Chris-
tus,
9 En allen te verlichten, *dat zij
mogen verstaan,* welke de ge-
meenschap der verborgenheid zij,
die van *alle* eeuwen verborgen
is geweest in God, welke alle din-
gen geschapen heeft door Jezus
Christus.
10 Opdat nu, door de gemeente,
bekend gemaakt worde aan de
Overheden en de Magten in den
hemel de veelvuldige wijsheid
Gods:
11 Naar het eeuwig voornemen,
dat Hij gemaakt heeft in Christus
Jezus, onzen Heer;
12 In denwelken wij hebben de
vrijmoedigheid, en den toegang
met vertrouwen, door het geloof
aan hem.
13 Daarom bid ik, dat gij niet
vertraagt in mijne verdrukkingen
voor u, hetwelk is uwe heerlijk-
heid.
14 Om deze oorzaak buig ik
mijne knieën tot den Vader van
onzen Heer Jezus Christus,
15 Uit welken al het geslacht in
de hemelen en op de aarde ge-
noemd wordt,
16 Opdat Hij u geve, naar den
rijkdom zijner heerlijkheid, met
kracht versterkt te worden door

zijnen Geest in den inwendigen
mensch;
17 Opdat Christus door het ge-
loof in uwe harten wone, en gij in
de liefde geworteld en gegrond
zijt;
18 Opdat gij ten volle kondet be-
grijpen met al de heiligen, welke
de breedte, en lengte, en diepte,
en hoogte zij,
19 En bekennen de liefde van
Christus, die de kennis te boven
gaat, opdat gij vervuld wordt tot
al de volheid Gods.
20 Hem nu, die magtig is meer
dan overvloediglijk te doen, bo-
ven al wat wij bidden of den-
ken, naar de kracht, die in ons
werkt,
21 Hem, *zeg ik,* zij de heerlijk-
heid in de gemeente, door Chris-
tus Jezus, in alle geslachten, tot
alle eeuwigheid. Amen.

HOOFDSTUK IV.

ZOO bid ik u dan, ik de gevan-
gene in den Heer, dat gij wan-
delt waardiglijk der roeping, met
welke gij geroepen zijt;
2 Met alle ootmoedigheid en
zachtmoedigheid, met langmoe-
digheid, verdragende elkander in
liefde;
3 U benaarstigende te behouden
de eenigheid des Geestes door den
band des vredes.
4 Één ligchaam is het, en één
Geest, gelijkerwijs gij ook geroe-
pen zijt tot éénc hoop uwer beroe-
ping :
5 Één Heer, één geloof, één
doop,
6 Eén God en Vader van allen,
die daar is boven allen, en door
allen, en in u allen.
7 Maar aan elk een van ons is de
genade gegeven, naar de maat der
gave van Christus.
8 Daarom zegt Hij : als hij opge-
varen is in de hoogte, heeft hij de
gevangenis gevangen genomen, en
heeft den menschen gaven gege-
ven.
9 Nu dit : hij is opgevaren; wat
is het, dan dat hij ook eerst is ne-
dergedaald in de nederste deelen
der aarde?
10 Die nedergedaald is, is de-
zelfde ook, die opgevaren is verre
boven al de hemelen, opdat hij
alle dingen vervullen zou.
11 En dezelfde heeft gegeven
sommigen tot Apostelen, en som-
migen tot Profeten, en sommigen
tot Evangelisten, en sommigen tot
Herders en Leeraars :
12 Tot de volmaking der heili-
gen, tot het werk der bediening,
tot opbouwing des ligchaams van
Christus.
13 Totdat wij allen zullen komen
tot de eenigheid des geloofs en der
kennis van den Zoon Gods, tot
eenen volkomenen man, tot de
mate van de grootte der volheid
van Christus;
14 Opdat wij niet meer kinde-
ren zouden zijn, die als de vloed
bewogen en omgevoerd worden
met allen wind der leer, door de

bedriegerij der menschen, door
arglistigheid, om listiglijk tot dwa-
ling te brengen;
15 Maar de waarheid betrach-
tende in liefde, allezins zouden
opwassen in hem, die het Hoofd
is. *namelijk* Christus;
16 Uit welken het geheele lig-
chaam, bekwamelijk zamenge-
voegd en zamen vastgemaakt
zijnde, door alle voegselen der
toebrenging, naar de werking van
een iegelijk deel in *zijne* maat,
den wasdom des ligchaams be-
komt, tot zijns zelfs opbouwing
in de liefde.
17 Ik zeg dan dit, en betuig het in
den Heer, dat gij niet meer wan-
delt, gelijk als de andere Heidenen
wandelen in de ijdelheid huns
gemoeds,
18 Verduisterd in het verstand,
vervreemd zijnde van het leven
Gods, door de onwetendheid, die
in hen is, door de verharding
huns harten.
19 Welke, ongevoelig geworden
zijnde, zich zelven hebben over-
gegeven tot ontuchtigheid, om alle
onreinigheid gieriglijk te bedrij-
ven.
20 Doch gij hebt Christus alzoo
niet geleerd;
21 Indien gij maar hem ge-
hoord hebt, en door hem geleerd
zijt, gelijk de waarheid in Jezus
is:
22 *Te weten* dat gij zoudt afleg-
gen, aangaande de vorige wan-
deling, den ouden mensch, die
verdorven wordt door de begeer-
lijkheden der verleiding;
23 En dat gij zoudt vernieuwd
worden in den geest uws gemoeds,
24 En den nieuwen mensch aan-
doen, die naar God geschapen is
in ware regtvaardigheid en heilig-
heid.
25 Daarom legt af de leugen, en
spreekt de waarheid, een iegelijk
met zijnen naasten: want wij zijn
elkanders leden.
26 Wordt toornig, en zondigt
niet; de zon ga niet onder over
uwe toornigheid;
27 En geeft den duivel geene
plaats.
28 Die gestolen heeft, stele niet
meer, maar arbeide liever, wer-
kende wat goed is met de handen,
opdat hij hebbe mede te deelen
dengenen, die nood heeft.
29 Geene vuile rede ga uit uwen
mond, maar zoo er eenige goede
rede is tot nuttige stichting, opdat
zij genade geve dien, die dezelve
hooren.
30 En bedroeft den Heiligen
Geest Gods niet, door welken gij
verzegeld zijt tot den dag der ver-
lossing.
31 Alle bitterheid, en toornig-
heid, en gramschap, en geroep,
en lastering, zij van u geweerd,
met alle boosheid;
32 Maar zijt jegens elkander
goedertieren, barmhartig, verge-
vende elkander, gelijkerwijs ook
God in Christus ulieden vergeven
heeft.

HOOFDSTUK V.

ZIJT dan navolgers Gods, als ge-
liefde kinderen;
2 En wandelt in de liefde, gelij-
kerwijs ook Christus ons liefgehad
heeft, en zich zelven voor ons
heeft overgegeven tot eene offer-
ande en slagtoffer Gode, tot eenen
welriekenden reuk.
3 Maar hoererij en alle onrei-
nigheid, of gierigheid, laat ook
onder u niet genoemd worden,
gelijkerwijs het den heiligen be-
taamt;
4 Noch oneerbaarheid, noch zot
geklap, of gekkernij, welke niet
betamen; maar veel meer dank-
zegging.
5 Want dit weet gij, dat geen
hoereerder, of onreine, of gieri-
gaard, die een afgodendienaar is,
erfenis heeft in het Koningrijk van
Christus en van God.
6 Dat u niemand verleide met
ijdele woorden : want om deze
dingen komt de toorn Gods over
de kinderen der ongehoorzaam-
heid.
7 Zoo zijt dan hunne medege-
nooten niet.
8 Want gij waart eertijds duis-
ternis, maar nu zijt gij licht in
den Heer; wandelt als kinderen
des lichts :
9 (Want de vrucht des Geestes is
in alle goedigheid, en regtvaardig-
heid, en waarheid)
10 Beproevende wat den Heere
welbehagelijk zij.
11 En hebt geene gemeenschap
met de onvruchtbare werken der
duisternis, maar bestraft ze ook
veel eer.
12 Want hetgeen heimelijk van
hen geschiedt, is schandelijk ook
te zeggen.
13 Maar al deze dingen, van het
licht bestraft zijnde, worden open-
baar : want al wat openbaar
maakt, is licht.
14 Daarom zegt hij : ontwaak,
gij die slaapt! en sta op uit de
dooden; en Christus zal over u
lichten.
15 Ziet dan, hoe gij voorzigtig-
lijk wandelt, niet als onwijzen,
maar als wijzen,
16 Den tijd uitkoopende, dewijl
de dagen boos zijn.
17 Daarom zijt niet onverstandig,
maar verstaat, welke de wil des
Heeren zij.
18 En wordt niet dronken in
wijn, waarin overdaad is, maar
wordt vervuld met den Geest;
19 Sprekende onder elkander
met psalmen, en lofzangen, en
geestelijke liederen, zingende en
psalmende den Heere in uw hart :
20 Dankende te allen tijd over
alle dingen God en den Vader, in
den naam van onzen Heer Jezus
Christus;
21 Elkander onderdanig zijnde
in de vreeze Gods.
22 Gij vrouwen! weest uwe
eigene mannen onderdanig, gelijk
aan den Heer :
23 Want de man is het hoofd
der vrouw, gelijk ook Christus het

Hoofd der gemeente is; en hij is
de behouder des ligchaams.
24 Daarom gelijk de gemeente
aan Christus onderdanig is, alzoo
ook de vrouwen aan hare eigene
mannen in alles.
25 Gij mannen! hebt uwe eigene
vrouwen lief, gelijk ook Christus
de gemeente liefgehad heeft, en
zich zelven voor haar heeft overgegeven;
26 Opdat hij haar heiligen zou,
haar gereinigd hebbende met
het bad des waters door het
woord;
27 Opdat hij haar zich zelven
heerlijk zou voorstellen, eene gemeente,
die geene vlek of rimpel
heeft, of iets dergelijks, maar dat
zij zou heilig zijn en onberispelijk.
28 Alzoo zijn de mannen schuldig
hunne eigene vrouwen lief te
hebben, gelijk hunne eigene ligchamen.
Die zijne eigene vrouw
liefheeft, die heeft zich zelven
lief.
29 Want niemand heeft ooit zijn
eigen vleesch gehaat, maar hij
voedt het, en onderhoudt het,
gelijkerwijs ook de Heer de gemeente.
30 Want wij zijn leden zijns ligchaams,
van zijn vleesch en van
zijne beenen.
31 Daarom zal een mensch zijnen
vader en moeder verlaten,
en zal zijne vrouw aanhangen;
en zij twee zullen tot één vleesch
wezen.
32 Deze verborgenheid is groot;
doch ik zeg *dit, ziende* op Christus
en op de gemeente.
33 Zoo dan ook gijlieden, elk in
het bijzonder, een iegelijk hebbe
zijne eigene vrouw alzoo lief als
zich zelven; en de vrouw *zie,* dat
zij den man vreeze.

HOOFDSTUK VI.

GIJ kinderen! zijt uwen ouderen
gehoorzaam in den Heer:
want dat is regt.
2 Eer uwen vader en moeder,
(hetwelk het eerste gebod is met
eene belofte)
3 Opdat het u welga, en *dat* gij
lang leeft op de aarde.
4 En gij vaders! verwekt uwe
kinderen niet tot toorn, maar
voedt hen op in de leering en vermaning
des Heeren.
5 Gij dienstknechten! zijt gehoorzaam
uwen heeren naar het
vleesch, met vreeze en beven, in
eenvoudigheid uws harten gelijk
als aan Christus;
6 Niet naar oogendienst, als menschenbehagers,
maar als dienstknechten
van Christus, doende
den wil van God van harte;
7 Dienende met goedwilligheid
den Heere, en niet den menschen:
8 Wetende, dat zoo wat goed
een iegelijk gedaan zal hebben,
hij datzelve van den Heer zal ontvangen,
het zij dienstknecht, het
zij vrije.
9 En gij heeren! doet hetzelfde

bij hen, nalatende de dreiging; als die weet, dat ook uw eigen Heer in de hemelen is, en *dat* geene aanneming des persoons bij Hem is.

10 Voorts, mijne broeders! wordt krachtig in den Heer, en in de sterkte zijner magt.

11 Doet aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.

12 Want wij hebben den strijd niet tegen vleesch en bloed, maar tegen de Overheden, tegen de Magten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.

13 Daarom neemt aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den boozen dag, en alles verrigt hebbende, staande blijven.

14 Staat dan, uwe lendenen omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der geregtigheid;

15 En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes;

16 Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des boozen zult kunnen uitbluschen.

17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord;

18 Met alle bidding en smeeking, biddende te allen tijd in den geest, en tot hetzelve wakende met alle gedurigheid en smeeking voor al de heiligen;

19 En voor mij, opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken;

20 Waarover ik een gezant ben in eene keten, opdat ik in hetzelve vrijmoediglijk moge spreken, gelijk mij betaamt te spreken.

21 En opdat ook gij moogt weten hetgeen mij aangaat, *en* wat ik doe, *dat* alles zal u Ty'chicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heer, bekend maken;

22 Denwelken ik tot datzelfde einde tot u gezonden heb, opdat gij onze zaken zoudt weten, en hij uwe harten zou vertroosten.

23 Vrede zij den broederen, en liefde met geloof, van God den Vader, en den Heer Jezus Christus.

24 De genade *zij* met al degenen, die onzen Heer Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

FILIPPENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS en Timótheüs, dienstknechten van Jezus Christus, aan al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de Opzieners en Diakenen :
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
3 Ik dank mijnen God, zoo dikwijls als ik uwer gedenk,
4 (Te allen tijd in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende)
5 Over uwe gemeenschap aan het Evangelie, van den eersten dag af tot nu toe :
6 Vertrouwende ditzelve, dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, *dat* voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;
7 Gelijk het bij mij regt is, dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in *mijn* hart houde, dat gij, beide in mijne banden, en *in mijne* verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen, *zeg ik,* mijne genade mede deelachtig zijt.
8 Want God is mijn getuige, hoezeer ik begeerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.
9 En dit bid ik *God,* dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelen;
10 Opdat gij beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, opdat gij opregt zijt, en zonder aanstoot te geven, tot den dag van Christus;
11 Vervuld met vruchten der geregtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.
12 En ik wil, dat gij weet, broeders! dat hetgeen aan mij *is geschied,* meer tot bevordering van het Evangelie gekomen is :
13 Alzoo dat mijne banden in Christus openbaar geworden zijn in het gansche regthuis, en aan alle anderen;
14 En *dat* het meerder *deel* der broederen in den Heer, door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het woord onbevreesd durven spreken.
15 Sommigen prediken ook wel

Christus door nijd en twist, maar
sommigen ook door goedwillig-
heid.
16 Genen verkondigen wel Chris-
tus uit twisting, niet zuiver, mee-
nende aan mijne banden verdruk-
king toe te brengen.
17 Doch dezen uit liefde, dewijl
zij weten, dat ik tot verantwoor-
ding van het Evangelie gezet ben.
18 Wat dan? Nogtans wordt
Christus op allerlei wijze, het zij
onder een deksel, het zij in der
waarheid, verkondigd; en daarin
verblijd ik mij, ja ik zal mij ook
verblijden.
19 Want ik weet, dat dit mij
ter zaligheid gedijen zal, door uw
gebed en toebrenging des Geestes
van Jezus Christus:
20 Volgens mijne ernstige ver-
wachting en hoop, dat ik in geene
zaak zal beschaamd worden;
maar *dat* in alle vrijmoedigheid,
gelijk te allen tijd, alzoo ook nu,
Christus zal groot gemaakt wor-
den in mijn ligchaam, het zij
door het leven, het zij door den
dood.
21 Want het leven is mij Chris-
tus, en het sterven is *mij* gewin.
22 Maar of te leven in het
vleesch, hetzelve mij oorbaar zij,
en wat ik verkiezen zal, weet ik
niet.
23 Want ik word van deze twee
gedrongen, hebbende begeerte,
om ontbonden te worden en met
Christus te zijn: want *dat* is
zeer verre het beste.
24 Maar in het vleesch te blij-
ven, is noodiger om uwentwil.
25 En dit vertrouw en weet ik,
dat ik zal blijven, en met u allen
zal verblijven tot uwe bevorde-
ring en blijdschap des geloofs;
26 Opdat uw roem in Christus
Jezus overvloedig zij aan mij,
door mijne tegenwoordigheid we-
derom bij u.
27 Alleenlijk wandelt waardig-
lijk het Evangelie van Christus,
opdat, het zij ik kom en u zie,
het zij ik afwezig ben, ik van
uwe zaken moge hooren, dat gij
staat in éénen geest, met één ge-
moed gezamentlijk strijdende door
het geloof des Evangelies:
28 En dat gij in geen ding ver-
schrikt wordt van degenen, die
tegenstaan; hetwelk hun wel een
bewijs is des verderfs, maar u der
zaligheid, en dat van God.
29 Want u is uit genade gege-
ven in de zaak van Christus, niet
alleen in hem te gelooven, maar
ook voor hem te lijden;
30 Denzelfden strijd hebbende,
hoedanigen gij in mij gezien hebt,
en nu in mij hoort.

HOOFDSTUK II.

INDIEN er dan eenige vertroos-
ting is in Christus, indien er
eenige troost is der liefde, indien
er eenige gemeenschap is des
Geestes, indien er eenige inner-
lijke bewegingen en ontfermingen
zijn;
2 Zoo vervult mijne blijdschap,

dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed *en* van één gevoelen zijnde.
3 *Doet* geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den anderen uitnemender dan zich zelven.
4 Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk *zie* ook op hetgeen der anderen is.
5 Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;
6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geenen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn;
7 Maar heeft zich zelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den menschen gelijk geworden:
8 En in gedaante gevonden als een mensch, heeft hij zich zelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja den dood des kruises.
9 Daarom heeft hem ook God uitermate verhoogd, en heeft hem eenen naam gegeven, welke boven allen naam is;
10 Opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn,
11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heer zij, tot heerlijkheid Gods, des Vaders.
12 Alzoo dan, mijne geliefden! gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veel meer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreeze en beven:
13 Want het is God, die in u werkt beide het willen en het werken, naar *zijn* welbehagen.
14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;
15 Opdat gij moogt onberispelijk en opregt zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welken gij schijnt als lichten in de wereld;
16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot eenen roem tegen den dag van Christus, dat ik niet te vergeefs heb geloopen, noch te vergeefs gearbeid.
17 Ja indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zoo verblijde ik mij, en verblijde mij met u allen.
18 En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij.
19 En ik hoop in den Heer Jezus Timótheüs haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed moge zijn, als ik uwe zaken zal verstaan hebben.
20 Want ik heb niemand, die even alzoo gemoed is, dewelke opregtelijk uwe zaken zal bezorgen.
21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.

22 En gij weet zijne beproeving, dat hij, als een kind *zijnen* vader, met mij gediend heeft in het Evangelie.

23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zoo *haast* als ik in mijne zaken zal voorzien hebben;

24 Doch ik vertrouw in den Heer, dat ik ook zelf haast *tot u* komen zal.

25 Maar ik heb noodig geacht, tot u te zenden Epafroditus, mijnen broeder, en medearbeider, en medestrijder, en uwen afgezondenen, en bedienaar mijner nooddruft:

26 Dewijl hij zeer begeerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was.

27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft zich zijner ontfermd; en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.

28 Zoo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te min zou droevig zijn.

29 Ontvangt hem dan in den Heer, met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde.

30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, *zijn* leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou.

HOOFDSTUK III.

VOORTS, mijne broeders! verblijdt u in den Heer. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.

2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.

3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vleesch betrouwen.

4 Hoewel ik heb, dat ik ook in het vleesch betrouwen mogt; indien iemand anders meent te betrouwen in het vleesch, ik nog meer:

5 Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israël, van den stam van Benjamin, een Hebreër uit de Hebreën, naar de wet een Farizeër;

6 Naar den ijver een vervolger der gemeente; naar de regtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.

7 Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht.

8 Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijnen Heer; om wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen,

9 En in hem gevonden worde, niet hebbende mijne regtvaardig-

heid, die uit de wet is, maar die
door het geloof van Christus is.
namelijk de regtvaardigheid, die
uit God is door het geloof;
10 Opdat ik hem kenne, en de
kracht zijner opstanding, en de
gemeenschap zijns lijdens. zijnen
dood gelijkvormig wordende;
11 Of ik eenigzins moge komen
tot de wederopstanding der doo-
den.
12 Niet dat ik het alreede gekre-
gen heb, of alreede volmaakt
ben; maar ik jaag er naar, of ik
het ook grijpen mogt, waartoe
ik van Christus Jezus ook gegre-
pen ben.
13 Broeders! ik acht niet, dat
ik zelf het gegrepen heb.
14 Maar één ding *doe ik,* verge-
tende hetgeen achter is, en strek-
kende mij tot hetgeen voor is,
jaag ik naar het wit, tot den prijs
der roeping Gods, die van boven
is in Christus Jezus.
15 Zoo velen dan als wij vol-
maakt zijn, laat ons dit gevoelen;
en indien gij iets anderzins ge-
voelt, ook dat zal u God openba-
ren.
16 Doch, daar wij toe gekomen
zijn, laat ons *daarin* naar den-
zelfden regel wandelen, laat ons
hetzelfde gevoelen.
17 Weest mede mijne navolgers,
broeders! en merkt op degenen,
die alzoo wandelen, gelijk gij ons
tot een voorbeeld hebt.
18 Want velen wandelen *an-
ders;* van dewelken ik u dik-
maals gezegd heb, en nu ook
weenende zeg, dat zij vijanden
des kruises van Christus zijn;
19 Welker einde is het verderf,
welker God is de buik, en *welker*
heerlijkheid is in hunne schande,
dewelke aardsche dingen beden-
ken.
20 Maar onze wandel is in de
hemelen, waaruit wij ook den
Zaligmaker verwachten, *name-
lijk* den Heer Jezus Christus;
21 Die ons vernederd ligchaam
veranderen zal, opdat hetzelve
gelijkvormig worde aan zijn heer-
lijk ligchaam, naar de werking,
waardoor hij ook alle dingen zich
zelven kan onderwerpen.

HOOFDSTUK IV.

ZOO dan, mijne geliefde en
zeer gewenschte broeders,
mijne blijdschap en kroon! staat
alzoo in den Heer, geliefden!
2 Ik vermaan Euodía, en ik
vermaan Sy'ntyche, dat zij eens-
gezind zijn in den Heer.
3 En ik bid ook u, gij *mijn* op-
regte medgezel! zijt deze *vrou-
wen* behulpzaam, die met mij
gestreden hebben in het Evange-
lie, ook met Clemens, en de an-
dere mijne medearbeiders, wel-
ker namen zijn in het boek des
levens.
4 Verblijdt u in den Heer te allen
tijd: wederom zeg ik: verblijdt u.
5 Uwe bescheidenheid zij allen
menschen bekend. De Heer is
nabij.

6 Weest in geen ding bezorgd;
maar laat uwe begeerten in alles,
door bidden en smeeken, met
dankzegging bekend worden bij
God :
7 En de vrede Gods, die alle
verstand te boven gaat, zal uwe
harten en uwe zinnen bewaren
in Christus Jezus.
8 Voorts, broeders! al wat waar-
achtig is, al wat eerlijk is, al
wat regtvaardig is, al wat rein is,
al wat liefelijk is, al wat wel
luidt, zoo er eenige deugd is, en
zoo er eenige lof is, bedenkt dat-
zelve.
9 Hetgeen gij ook geleerd, en
ontvangen, en gehoord, en in mij
gezien hebt, doet dat; en de God
des vredes zal met u zijn.
10 En ik ben grootelijks ver-
blijd geweest in den Heer, dat gij
nu eenmaal wederom verwakkerd
zijt om aan mij te gedenken;
waaraan gij ook gedacht hebt,
maar gij hebt de gelegenheid niet
gehad.
11 Niet dat ik *dit* zeg van wege
gebrek; want ik heb geleerd ver-
genoegd te zijn in hetgeen ik ben.
12 En ik weet vernederd te
worden, ik weet ook overvloed te
hebben; allezins en in alles ben
ik onderwezen, beide verzadigd
te zijn en honger te lijden, beide
overvloed te hebben en gebrek
te lijden.
13 Ik vermag alle dingen door
Christus, die mij kracht geeft.
14 Nogtans hebt gij wel gedaan,
dat gij met mijne verdrukking
gemeenschap gehad hebt.
15 En ook gij, Filippensen!
weet, dat in het begin des Evange-
lies, toen ik van Macedónië ver-
trokken ben, geene gemeente mij
iets medegedeeld heeft tot reke-
ning van uitgaaf en ontvangst,
dan gij alleen.
16 Want ook in Thessaloníca
hebt gij mij eenmaal en ander-
maal gezonden tot nooddruft.
17 Niet dat ik de gave zoek,
maar ik zoek de vrucht, die over-
vloedig is tot uwe rekening.
18 Maar ik heb alles ontvangen,
en ik heb overvloed; ik ben ver-
vuld geworden, als ik van Epa-
fróditus ontvangen heb, dat van
u *gezonden was, als* eenen wel-
riekenden reuk, eene aangename
offerande, Gode welbehagelijk.
19 Doch mijn God zal naar
zijnen rijkdom vervullen al uwe
nooddruft, in heerlijkheid, door
Christus Jezus.
20 Onzen God nu en Vader zij
de heerlijkheid in alle eeuwig-
heid. Amen.
21 Groet alle heiligen in Chris-
tus Jezus. U groeten de broeders,
die met mij zijn.
22 Al de heiligen groeten u, en
meest die van het huis des Kei-
zers zijn.
23 De genade van onzen Heer
Jezus Christus zij met u allen.
Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

COLOSSENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een Apostel van Je-
zus Christus, door den wil van
God, en Timótheüs, de broeder,
2 Den heiligen en geloovigen
broederen in Christus, die te Co-
lossé zijn : genade zij u en vrede
van God, onzen Vader, en den
Heer Jezus Christus.
3 Wij danken den God en Vader
van onzen Heer Jezus Christus,
altijd voor u biddende;
4 Alzoo wij van uw geloof in
Christus Jezus gehoord hebben,
en van de liefde, die *gij hebt* tot
alle heiligen,
5 Om de hoop, die u weggelegd
is in de hemelen, van welke gij
te voren gehoord hebt, door het
woord der waarheid, *namelijk*
des Evangelies;
6 Hetwelk tot u gekomen is,
gelijk ook in de geheele wereld,
en het brengt vruchten voort,
gelijk ook onder u, van dien dag
af dat gij gehoord hebt, en de
genade Gods in waarheid bekend
hebt.
7 Gelijk gij ook geleerd hebt van
Épafras, onzen geliefden mede-
dienstknecht, dewelke een ge-
trouw dienaar van Christus is
voor u;
8 Die ons ook verklaard heeft
uwe liefde in den Geest.
9 Waarom ook wij, van dien dag
af dat wij het gehoord hebben,
niet ophouden voor u te bidden en
te begeeren, dat gij moogt vervuld
worden met de kennis van zijnen
wil, in alle wijsheid en geestelijk
verstand;
10 Opdat gij moogt wandelen
waardiglijk den Heere, tot alle be-
hagelijkheid, in alle goede werken
vrucht dragende, en wassende in
de kennis van God;
11 Met alle kracht bekrachtigd
zijnde, naar de sterkte zijner heer-
lijkheid, tot alle lijdzaamheid en
langmoedigheid, met blijdschap;
12 Dankende den Vader, die ons
bekwaam gemaakt heeft, om deel
te hebben in de erve der heiligen
in het licht;
13 Die ons getrokken heeft uit
de magt der duisternis, en over-
gezet heeft in het Koningrijk van
den Zoon zijner liefde :
14 In denwelken wij de verlos-
sing hebben door zijn bloed, *na-
melijk* de vergeving der zonden;

15 Dewelke het beeld is des onzienlijken Gods, de eerstgeborene aller creature.

16 Want door hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, het zij Troonen, het zij Heerschappijen, het zij Overheden, het zij Magten : alle dingen zijn door hem en tot hem geschapen;

17 En hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door hem :

18 En hij is het Hoofd des ligchaams, *namelijk* der gemeente, hij, die het begin is, de eerstgeborene uit de dooden, opdat hij in allen de eerste zou zijn.

19 Want het is *des Vaders* welbehagen geweest, dat in hem al de volheid wonen zou;

20 En dat Hij, door hem vrede gemaakt hebbende door het bloed zijns kruises, door hem, *zeg ik,* alle dingen verzoenen zou tot zich zelven, het zij de dingen, die op de aarde, het zij de dingen, die in de hemelen zijn.

21 En hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de booze werken, nu ook verzoend.

22 In het ligchaam zijns vleesches, door den dood, opdat hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldigd voor zich stellen :

23 Indien gij maar blijft in het geloof, gefondeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies, dat gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de creature, die onder den hemel is; van hetwelk ik Paulus een dienaar geworden ben;

24 Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vleesch de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor zijn ligchaam, hetwelk is de gemeente;

25 Welker dienaar ik geworden ben, naar de bedeeling van God, die mij gegeven is aan u, om te vervullen het woord Gods :

26 *Namelijk* de verborgenheid, die verborgen is geweest van *alle* eeuwen en van *alle* geslachten, maar nu geopenbaard is aan zijne heiligen;

27 Aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de Heidenen, welke is Christus onder u, de hoop der heerlijkheid;

28 Denwelken wij verkondigen, vermanende een' iegelijk' mensch, en leerende een' iegelijk' mensch in alle wijsheid, opdat wij zouden een' iegelijk' mensch volmaakt stellen in Christus Jezus :

29 Waartoe ik ook arbeide, strijdende naar zijne werking, die in mij werkt met kracht.

HOOFDSTUK II.

WANT ik wil, dat gij weet, hoe grooten strijd ik voor u heb, en *voor* degenen, die te

Laodicéa zijn, en zoo velen als er
mijn aangezigt in het vleesch niet
hebben gezien :
2 Opdat hunne harten vertroost
mogen worden, en zij zamenge-
voegd zijn in de liefde, en *dat* tot
allen rijkdom der volle verzekerd-
heid des verstands, tot kennis der
verborgenheid van God en den
Vader, en van Christus;
3 In denwelken al de schatten
der wijsheid en der kennis verbor-
gen zijn.
4 En dit zeg ik, opdat niet
iemand u misleide met beweegre-
denen, die eenen schijn hebben.
5 Want hoewel ik met het vleesch
van *u* ben, nogtans ben ik met
den geest bij u, mij verblijdende
en ziende uwe ordening, en de
vastigheid van uw geloof in Chris-
tus.
6 Gelijk gij dan Christus Jezus,
den Heer, hebt aangenomen, wan-
delt *alzoo* in hem :
7 Geworteld en opgebouwd in
hem, en bevestigd in het geloof,
gelijkerwijs gij geleerd zijt, over-
vloedig zijnde in hetzelve, met
dankzegging.
8 Ziet toe, dat niemand u als
eenen roof vervoere door de Filo-
sofie, en ijdele verleiding, naar de
overlevering der menschen, naar
de eerste beginselen der wereld, en
niet naar Christus ;
9 Want in hem woont al de
volheid der Godheid ligchame-
lijk :
10 En gij zijt in hem volmaakt,
die het Hoofd is van alle Overheid
en Magt:
11 In welken gij ook besneden
zijt met eene besnijdenis, die zonder
handen geschiedt, in de uittrek-
king van het ligchaam der zonden
des vleesches, door de besnijdenis
van Christus :
12 Zijnde met hem begraven in
den doop, in welken gij ook met
hem opgewekt zijt, door het ge-
loof der werking Gods, die hem
uit de dooden opgewekt heeft.
13 En Hij heeft u, als gij dood
waart in de misdaden, en *in* de
voorhuid uws vleesches, mede le-
vend gemaakt met hem, al *uwe*
misdaden u vergevende;
14 Uitgewischt hebbende het
handschrift, dat tegen ons was, in
inzettingen *bestaande,* hetwelk,
zeg ik, eenigerwijze ons tegen
was, en heeft datzelve uit het
midden weggenomen, hetzelve
aan het kruis genageld hebbende :
15 *En* de Overheden en de Mag-
ten uitgetogen hebbende, heeft
Hij die in het openbaar ten toon
gesteld, en heeft door hetzelve
over hen getriomfeerd.
16 Dat u dan niemand oordeele
in spijs of in drank, of in het stuk
des feest*dags,* of der nieuwe maan,
of der Sabbaten;
17 Welke zijn eene schaduw der
toekomende dingen, maar het lig-
chaam is van Christus.
18 Dat *dan* niemand u over-
heersche naar zijnen wil in nede-
righeid en dienst der Engelen, in-

tredende in hetgeen hij niet gezien
heeft, te vergeefs opgeblazen
zijnde door het verstand zijns
vleesches;
19 En het Hoofd niet behou-
dende, uit hetwelk het geheele
ligchaam, door de zamenvoegse-
len en zamenbindingen voorzien
en zamengevoegd zijnde, opwast
met goddelijken wasdom.
20 Indien gij dan met Christus
de eerste beginselen der wereld
zijt afgestorven, wat wordt gij,
gelijk of gij in de wereld leefdet,
met inzettingen belast?
21 *Namelijk* raak niet, en smaak
niet, en roer niet aan :
22 Welke dingen alle verderven
door het gebruik, *ingevoerd* naar
de geboden en leeringen der men-
schen;
23 Dewelke wel hebben eene
*schijn*rede van wijsheid in eigen-
willige *Gods*dienst, en nederig-
heid, en *in* het ligchaam niet te
sparen, *doch* zijn niet in eenige
waarde, *maar* tot verzadiging van
het vleesch.

HOOFDSTUK III.

INDIEN gij dan met Christus
opgewekt zijt, zoo zoekt de
dingen, die boven zijn, waar
Christus is, zittende aan de reg-
ter*hand* Gods.
2 Bedenkt de dingen, die boven
zijn, niet die op de aarde zijn.
3 Want gij zijt gestorven, en uw
leven is met Christus verborgen
in God.
4 Wanneer *nu* Christus zal geo-
penbaard zijn, die ons leven is,
dan zult ook gij met hem geopen-
baard worden in heerlijkheid.
5 Doodt dan uwe leden, die op
de aarde zijn, *namelijk* hoererij,
onreinigheid, *schandelijke* bewe-
ging, kwade begeerlijkheid, en de
gierigheid, welke is afgodendienst.
6 Om welke de toorn Gods komt
over de kinderen der ongehoor-
zaamheid;
7 In dewelke ook gij eertijds
hebt gewandeld, toen gij in de-
zelve leefdet.
8 Maar nu legt ook gij dit alles
af, *namelijk* gramschap, toornig-
heid, kwaadheid, lastering, vuil
spreken uit uwen mond.
9 Liegt niet tegen elkander, de-
wijl gij uitgedaan hebt den ouden
mensch met zijne werken,
10 En aangedaan hebt den nieu-
wen *mensch*, die vernieuwd wordt
tot kennis, naar het evenbeeld
desgenen, die hem geschapen
heeft;
11 Waarin niet is Griek en Jood,
besnijdenis en voorhuid, Barbaar
en Scyth, dienstknecht *en* vrije;
maar Christus is alles en in allen.
12 Zoo doet dan aan, als uitver-
korenen Gods, heiligen en bemin-
den, de innerlijke bewegingen der
barmhartigheid, goedertierenheid,
ootmoedigheid, zachtmoedigheid,
langmoedigheid :
13 Verdragende elkander, en
vergevende de een den anderen,
zoo iemand tegen iemand *eenige*

klagt heeft: gelijkerwijs als Christus u vergeven heeft, *doet* ook gij alzoo.
14 En boven dit alles *doet aan* de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid.
15 En de vrede Gods heersche in uwe harten, tot welken gij ook geroepen zijt in één ligchaam; en weest dankbaar.
16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart.
17 En al wat gij doet met woorden of met werken, *doet* het alles in den naam van den Heer Jezus, dankende God en den Vader door hem.
18 Gij vrouwen! zijt uwe eigene mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heer.
19 Gij mannen! hebt uwe vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar.
20 Gij kinderen! zijt *uwen* ouderen gehoorzaam in alles, want dat is den Heere welbehagelijk.
21 Gij vaders! tergt uwe kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.
22 Gij dienstknechten! zijt in alles gehoorzaam *uwen* heeren naar het vleesch, niet met oogendiensten als menschenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vreezende God.
23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere, en niet den menschen:
24 Wetende, dat gij van den Heer zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus.
25 Maar die onregt doet, die zal het onregt dragen, dat hij gedaan heeft: en er is geene aanneming des persoons.

HOOFDSTUK IV.

GIJ heeren! doet *uwen* dienstknechten regt en gelijk, wetende, dat ook gij eenen Heer hebt in de hemelen.
2 Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelve met dankzegging;
3 Biddende met een ook voor ons, dat God ons de deur des woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben;
4 Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.
5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkoopende.
6 Uw woord zij te allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een' iegelijk moet antwoorden.
7 Al mijne zaken zal u bekend maken Tychicus, de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mededienstknecht in den Heer;
8 Denwelken ik tot hetzelfde

einde tot u gezonden heb, opdat
hij uwe zaken wete, en uwe har-
ten vertrooste :
9 Met Onésimus, den getrouwen
en geliefden broeder, dewelke uit
de uwen is; zij zullen u alles be-
kend maken, wat hier is.
10 U groet Aristarchus, mijn
medegevangene; en Markus, de
neef van Bárnabas, aangaande wel-
ken gij bevelen ontvangen hebt:
zoo hij tot u komt, ontvangt
hem;
11 En Jezus, gezegd Justus;
welke uit de besnijdenis zijn: de-
zen alleen zijn *mijne* medearbei-
ders in het Koningrijk Gods, die
mij eene vertroosting geweest zijn.
12 U groet Épafras, die uit de
uwen is, een dienstknecht van
Christus, te allen tijd strijdende
voor u in de gebeden, opdat gij
staan moogt volmaakt en volko-
men in al den wil van God.
13 Want ik geef hem getuigenis,
dat hij grooten ijver heeft over u
en degenen, die in Laodicéa zijn,
en degenen, die in Hierápolis zijn.
14 U groet Lukas, de Medicijn-
meester, de geliefde, en Demas.
15 Groet de broeders, die in
Laodicéa zijn, en Nymfas, en de
gemeente, die in zijn huis is.
16 En wanneer deze Zendbrief
van u zal gelezen zijn, maakt, dat
hij ook in de gemeente der Laodi-
censen gelezen worde, en dat ook
gij dien leest, die uit Laodicéa
geschreven is.
17 En zegt aan Archippus : zie
op de bediening, die gij aangeno-
men hebt in den Heer, dat gij die
vervult.
18 De groetenis met mijne hand,
van Paulus. Gedenkt mijnen ban-
den. De genade zij met u. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, en Silvánus, en Ti-
mótheüs, aan de gemeente
der Thessalonicensen, *welke is* in
God den Vader, en den Heer Je-
zus Christus : genade zij u en
vrede van God onzen Vader, en
den Heer Jezus Christus.
2 Wij danken God altijd over u
allen, uwer gedachtig zijnde in
onze gebeden;
3 Zonder ophouden gedenkende
het werk uws geloofs, en den arbeid
der liefde, en de verdraagzaam-
heid der hoop op onzen Heer Jezus
Christus, voor onzen God en Vader;

4 Wetende, geliefde broeders! uwe verkiezing van God :

5 Want ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoedanigen wij onder u geweest zijn om uwentwil.

6 En gij zijt onze navolgers geworden, en des Heeren, het woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes;

7 Alzoo dat gij voorbeelden geworden zijt al den geloovigen in Macedónië en Achája.

8 Want van u is het woord des Heeren luidbaar geworden niet alleen in Macedónië en Achája, maar ook in alle plaatsen is uw geloof, dat *gij* op God *hebt,* uitgegaan, zoodat wij niet van noode hebben iets *daarvan* te spreken :

9 Want zij zelven verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen;

10 En zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten, denwelken Hij uit de dooden verwekt heeft, *namelijk* Jezus, die ons verlost van den toekomenden toorn.

HOOFDSTUK II.

WANT gij weet zelven, broeders! onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest;

2 Maar, hoewel wij te voren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zoo hebben wij *nogtans* vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het Evangelie van God tot u te spreken in veel strijds.

3 Want onze vermaning is niet geweest uit verleiding, noch uit onreinigheid, noch met bedrog;

4 Maar, gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het Evangelie zou toebetrouwd worden, alzoo spreken wij, niet als menschen behagende, maar Gode, die onze harten beproeft.

5 Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, gelijk gij weet, noch met *eenig* bedeksel van gierigheid; God is getuige!

6 Noch zoekende eer uit menschen, noch van u, noch van anderen; hoewel wij *u* tot last konden zijn als Christus Apostelen;

7 Maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, gelijk als eene voedster hare kinderen koestert :

8 Alzoo wij tot u zeer genegen zijnde, hebben u gaarne willen mededeelen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigene zielen, daarom dat gij ons lief geworden waart.

9 Want gij gedenkt, broeders! onzen arbeid en moeite : want nacht en dag werkende, opdat wij niemand onder u zouden lastig

zijn, hebben wij het Evangelie
van God onder u gepredikt.
10 Gij zijt getuigen, en God, hoe
heilig, en regtvaardig, en onberispelijk wij u, die geloooft, geweest
zijn.
11 Gelijk gij weet, hoe wij een'
iegelijk van u, als een vader zijne
kinderen, vermaanden en vertroostten,
12 En betuigden, dat gij zoudt
wandelen waardiglijk Gode, die u
roept tot zijn Koningrijk en heerlijkheid.
13 Daarom danken wij ook God
zonder ophouden, dat, als gij het
woord der prediking van God van
ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet *als* der menschen woord, maar (gelijk het
waarlijk is) *als* Gods woord, dat
ook werkt in u, die gelooft.
14 Want gij, broeders! zijt navolgers geworden der gemeenten
Gods, die in Judéa zijn, in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde
geleden hebt van uwe eigene medeburgers, gelijk als zij van de
Joden;
15 Welke ook gedood hebben
den Heer Jezus, en hunne eigene
Profeten; en ons hebben vervolgd, en Gode niet behagen, en
allen menschen tegen zijn;
16 En verhinderen ons te spreken tot de Heidenen, dat zij zalig
mogten worden; opdat zij te allen
tijd hunne zonden vervullen zouden. En de toorn is over hen gekomen tot het einde.
17 Maar wij, broeders! van u
beroofd geweest zijnde voor eene
kleine wijle tijds, naar het aangezigt, niet naar het hart, hebben
ons te overvloediger benaarstigd,
om uw aangezigt te zien, met
groote begeerte.
18 Daarom hebben wij willen
tot u komen (immers ik Paulus)
eenmaal en andermaal, maar de
Satanas heeft ons belet.
19 Want welke is onze hoop, of
blijdschap, of kroon des roems?
Zijt gij die ook niet voor onzen
Heer Jezus Christus in zijne toekomst?
20 Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap.

HOOFDSTUK III.

DAAROM, *deze begeerte* niet
langer kunnende verdragen,
hebben wij gaarne willen te Athéne
alleen gelaten worden:
2 En hebben gezonden Timótheüs, onzen broeder, en Gods
dienaar, en onzen medearbeider in
het Evangelie van Christus, om u
te versterken, en u te vermanen
van uw geloof;
3 Opdat niemand bewogen worde
in deze verdrukkingen: want gij
weet zelven, dat wij hiertoe gesteld zijn.
4 Want ook, toen wij bij u waren, voorzeiden wij u, dat wij
zouden verdrukt worden, gelijk
ook geschied is, en gij weet het.
5 Daarom ook *deze begeerte* niet
langer kunnende verdragen, heb

ik *hem* gezonden, om uw geloof te verstaan; of niet misschien de verzoeker u zou verzocht hebben, en onze arbeid ijdel zou wezen.
6 Maar als Timótheüs nu van ulieden tot ons gekomen was, en ons de goede boodschap gebragt had van uw geloof en liefde, en dat gij altijd goede gedachtenis van ons hebt, zeer begeerig zijnde om ons te zien, gelijk wij ook om ulieden;
7 Zoo zijn wij daarom, broeders! over u in al onze verdrukking en nood vertroost geworden door uw geloof:
8 Want nu leven wij, indien gij *vast* staat in den Heer.
9 Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergelding wedergeven voor u, van wege al de blijdschap, waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God?
10 Nacht en dag zeer overvloediglijk biddende, om uw aangezigt te mogen zien, en te volmaken hetgeen aan uw geloof ontbreekt.
11 Doch onze God en Vader zelf, en onze Heer Jezus Christus rigte onzen weg tot u.
12 En de Heer vermeerdere u, en make *u* overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u;
13 Opdat hij uwe harten versterke, om onberispelijk te zijn in heiligmaking, voor onzen God en Vader, in de toekomst van onzen Heer Jezus Christus met al zijne heiligen.

HOOFDSTUK IV.

VOORTS dan, broeders! wij bidden en vermanen u in den Heer Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen en Gode behagen, dat gij *daarin* meer overvloedig wordt.
2 Want gij weet, wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heer Jezus.
3 Want dit is de wil van God, uwe heiligmaking: dat gij u onthoudt van de hoererij;
4 Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eere;
5 Niet in *kwade* beweging der begeerlijkheid, gelijk als de Heidenen, die God niet kennen.
6 Dat niemand zijnen broeder vertrede, noch bedriege in *zijne* handeling: want de Heer is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben.
7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
8 Zoo dan die *dit* verwerpt, die verwerpt geen' mensch, maar God, die ook zijnen Heiligen Geest in ons heeft gegeven.
9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van noode, dat ik u schrijve; want gij zelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben:

10 Want gij doet ook hetzelve
aan al de broederen, die in geheel
Macedónië zijn. Maar wij verma-
nen u, broeders! dat gij meer
overvloedig wordt;
11 En dat gij u benaarstigt stil te
zijn, en uwe eigene dingen te
doen, en te werken met uwe ei-
gene handen, gelijk wij u bevolen
hebben;
12 Opdat gij eerlijk wandelt bij
degenen, die buiten zijn, en geen
ding van noode hebt.
13 Doch, broeders! ik wil niet,
dat gij onwetende zijt van dege-
nen, die ontslapen zijn, opdat
gij niet bedroefd zijt, gelijk als
de anderen, die geene hoop heb-
ben.
14 Want indien wij gelooven,
dat Jezus gestorven is en opge-
staan, alzoo zal ook God degenen,
die ontslapen zijn in Jezus, *we-
der*brengen met hem.
15 Want dat zeggen wij u door
het woord des Heeren, dat wij,
die levend overblijven zullen tot
de toekomst des Heeren, niet zul-
len voorkomen degenen, die ont-
slapen zijn.
16 Want de Heer zelf zal met
een geroep, met de stem des Ar-
changels, en met de bazuine Gods
nederdalen van den hemel; en
die in Christus gestorven zijn,
zullen eerst opstaan;
17 Daarna wij, die levend over-
gebleven zijn, zullen te zamen
met hen opgenomen worden in
de wolken, den Heere te gemoet,
in de lucht; en alzoo zullen wij
altijd met den Heer wezen.
18 Zoo dan, vertroost elkander
met deze woorden.

HOOFDSTUK V.

MAAR van de tijden en de ge-
legenheden, broeders! hebt
gij niet van noode, dat men u
schrijve.
2 Want gij weet zelven zeer
wel, dat de dag des Heeren alzoo
zal komen, gelijk een dief in den
nacht.
3 Want wanneer zij zullen zeg-
gen : het is vrede, en zonder
gevaar; dan zal een haastig ver-
derf hun overkomen, gelijk de ba-
rensnood eene bevruchte *vrouw;*
en zij zullen het geenszins ont-
vlieden.
4 Maar gij, broeders! gij zijt niet
in duisternis, dat u die dag als
een dief zou bevangen.
5 Gij zijt allen kinderen des
lichts, en kinderen des daags;
wij zijn niet des nachts, noch der
duisternis.
6 Zoo laat ons dan niet slapen,
gelijk als de anderen, maar laat
ons waken en nuchteren zijn.
7 Want die slapen, slapen des
nachts, en die dronken zijn, zijn
des nachts dronken.
8 Maar wij die des daags zijn,
laat ons nuchteren zijn, aange-
daan hebbende het borstwapen
des geloofs en der liefde, en *tot*
eenen helm, de hoop der zalig-
heid.

9 Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onzen Heer Jezus Christus;
10 Die voor ons gestorven is, opdat wij, het zij dat wij waken, het zij dat wij slapen, te zamen met hem leven zouden.
11 Daarom vermaant elkander, en sticht de een den anderen, gelijk gij ook doet.
12 En wij bidden u, broeders! erkent degenen, die onder u arbeiden, en uwe voorstanders zijn in den Heer, en u vermanen;
13 En acht hen zeer veel in liefde, om huns werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander.
14 En wij bidden u, broeders! vermaant de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt langmoedig jegens allen.
15 Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde; maar jaagt allen tijd het goede na, zoo jegens elkander als jegens allen.
16 Verblijdt u te allen tijd.
17 Bidt zonder ophouden.
18 Dankt *God* in alles: want dit is de wil van God in Christus Jezus over u.
19 Bluscht den Geest niet uit.
20 Veracht de profetiën niet.
21 Beproeft alle dingen; behoudt het goede.
22 Onthoudt u van allen schijn des kwaads.
23 En de God des vredes zelf heilige u geheel en al; en uw geheel opregte geest, en ziel, en ligchaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heer Jezus Christus.
24 Hij die u roept, is getrouw, die het ook doen zal.
25 Broeders! bidt voor ons.
26 Groet al de broeders met eenen heiligen kus.
27 Ik bezweer ulieden bij den Heer, dat deze Zendbrief al den heiligen broederen gelezen worde.
28 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENSEN.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, en Silvánus, en Timótheüs, aan de gemeente der Thessalonicensen, *welke is* in God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus:

2 Genade zij u, en vrede, van
God, onzen Vader, en den Heer
Jezus Christus.
3 Wij moeten God te allen tijd
danken over u, broeders! gelijk
billijk is, omdat uw geloof zeer
wast, en *dat* de liefde eens iege-
lijken van u allen jegens elkander
overvloedig wordt:
4 Alzoo dat wij zelven van u
roemen in de gemeenten Gods,
over uwe lijdzaamheid en geloof
in al uwe vervolgingen en ver-
drukkingen, die gij verdraagt.
5 Een bewijs van Gods regtvaar-
dig oordeel, opdat gij waardig
geacht wordt het Koningrijk
Gods, voor hetwelk gij ook lijdt;
6 Alzoo het regt is bij God ver-
drukking te vergelden dengenen,
die u verdrukken;
7 En u, die verdrukt wordt,
verkwikking met ons, in de open-
baring van den Heer Jezus van
den hemel met de Engelen zijner
kracht:
8 Met vlammend vuur wraak
doende over degenen, die God
niet kennen, en over degenen,
die het Evangelie van onzen Heer
Jezus Christus niet gehoorzaam
zijn;
9 Dewelke zullen *tot* straf lijden
het eeuwig verderf, van het aan-
gezigt des Heeren, en van de
heerlijkheid zijner sterkte:
10 Wanneer hij zal gekomen
zijn, om verheerlijkt te worden
in zijne heiligen, en wonderbaar
te worden in allen, die gelooven
(overmits onze getuigenis onder
u is geloofd geworden) in dien
dag.
11 Waarom wij ook altijd bid-
den voor u, dat onze God u waar-
dig achte der roeping, en vervulle
al het welbehagen *zijner* goedig-
heid, en het werk des geloofs met
kracht;
12 Opdat de naam van onzen
Heer Jezus Christus verheerlijkt
worde in u, en gij in hem, naar
de genade van onzen God en den
Heer JezusChristus.

HOOFDSTUK II.

EN wij bidden u, broeders!
door de toekomst van onzen
Heer Jezus Christus, en onze toe-
vergadering tot hem,
2 Dat gij niet haastelijk bewogen
wordt van verstand, of ver-
schrikt, noch door geest, noch
door woord, noch door Zend-
brief, als van ons *geschreven,* als
of de dag van Christus aanstaande
ware.
3 Dat u niemand verleide op
eenigerlei wijze: want *die komt
niet,* ten zij dat eerst de afval
gekomen zij, en dat geopenbaard
zij de mensch der zonde, de zoon
des verderfs;
4 Die zich tegenstelt en verheft
boven al wat God genaamd, of
als God geëerd wordt, alzoo dat
hij in den tempel Gods als een
God zal zitten, zich zelven ver-
toonende, dat hij God is.
5 Gedenkt gij niet, dat ik, nog

bij u zijnde, u deze dingen ge-
zegd heb?
6 En nu, wat *hem* wederhoudt
weet gij, opdat hij geopenbaard
worde te zijnen eigen' tijd.
7 Want de verborgenheid der
ongeregtigheid wordt alreede ge-
wrocht; alleenlijk, die hem nu
wederhoudt, *die zal hem weder-
houden,* totdat hij uit het midden
zal *weggedaan* worden.
8 En alsdan zal de ongeregtige
geopenbaard worden, denwelken
de Heer verdoen zal door den
Geest zijns monds, en te niet ma-
ken door de verschijning zijner
toekomst;
9 *Hem, zeg ik,* wiens toekomst
is naar de werking des Satans, in
alle kracht, en teekenen, en won-
deren der leugen;
10 En in alle verleiding der on-
regtvaardigheid in degenen, die
verloren gaan; daarvoor dat zij
de liefde der waarheid niet aan-
genomen hebben, om zalig te
worden.
11 En daarom zal hun God zen-
den eene kracht der dwaling, dat
zij de leugen zouden gelooven;
12 Opdat zij allen veroordeeld
worden, die de waarheid niet ge-
loofd hebben, maar een welbeha-
gen hebben gehad in de ongereg-
tigheid.
13 Maar wij zijn schuldig altijd
God te danken over u, broeders!
die van den Heer bemind zijt,
dat u God van den beginne ver-
koren heeft tot zaligheid, in hei-
ligmaking des Geestes, en geloof
der waarheid;
14 Waartoe Hij u geroepen heeft
door ons Evangelie, tot verkrij-
ging der heerlijkheid van onzen
Heer Jezus Christus.
15 Zoo dan, broeders! staat *vast,*
en houdt de inzettingen, die u ge-
leerd zijn, het zij door *ons* woord,
het zij door onzen Zendbrief.
16 En onze Heer Jezus Christus
zelf, en onze God en Vader, die
ons heeft liefgehad, en gegeven
heeft eene eeuwige vertroosting,
en goede hoop in genade,
17 Vertrooste uwe harten, en
versterke u in alle goed woord en
werk.

HOOFDSTUK III.

VOORTS, broeders! bidt voor
ons, opdat het woord des
Heeren *zijnen* loop hebbe, en
verheerlijkt worde, gelijk ook
bij u;
2 En opdat wij mogen verlost
worden van de ongeschikte en
booze menschen: want het geloof
is niet aller.
3 Maar de Heer is getrouw, die
u zal versterken en bewaren van
den boozen.
4 En wij vertrouwen van u in
den Heer, dat gij, hetgeen wij u
bevelen, ook doet, en doen zult.
5 Doch de Heer rigte uwe har-
ten tot de liefde van God, en tot
de lijdzaamheid van Christus.
6 En wij bevelen u, broeders!
in den naam van onzen Heer Je-

zus Christus, dat gij u onttrekt van een' iegelijken broeder, die ongeregeld wandelt, en niet naar de inzetting, die hij van ons ontvangen heeft.

7 Want gij zelven weet, hoe men ons behoort na te volgen: want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u;

8 En wij hebben geen brood bij iemand gegeten voor niet, maar in arbeid en moeite, nacht en dag werkende, opdat wij niet iemand van u zouden lastig zijn:

9 Niet dat wij de magt niet hebben, maar opdat wij ons zelven u geven zouden *tot* een voorbeeld, om ons na te volgen.

10 Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat, zoo iemand niet wil werken, hij ook niet ete.

11 Want wij hooren, dat sommigen onder u ongeregeld wandelen, niet werkende, maar ijdele dingen doende.

12 Doch de zoodanigen bevelen en vermanen wij door onzen Heer Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende hun eigen brood eten.

13 En gij, broeders! vertraagt niet in goed te doen.

14 Maar indien iemand ons woord, door dezen brief *geschreven,* niet gehoorzaam is, teekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde;

15 En houdt *hem* niet als eenen vijand, maar vermaant *hem* als eenen broeder.

16 De Heer nu des vredes zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heer zij met u allen.

17 De groetenis met mijne hand, van Paulus; hetwelk is een teeken in iederen Zendbrief: alzoo schrijf ik.

18 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met u allen. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een Apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Zaligmaker, en den Heer Jezus Christus, *die* onze hope *is,*

2 Aan Timótheüs, *mijnen* opregten zoon in het geloof: ge-

nade, barmhartigheid, vrede zij
u van God, onzen Vader, en
Christus Jezus, onzen Heer.
3 Gelijk ik u vermaand heb,
dat gij te Éfeze zoudt blijven, als
ik naar Macedónië reisde, *zoo
vermaan ik het u nog*, opdat gij
sommigen beveelt geene andere
leer te leeren;
4 Noch zich te begeven tot fabe-
belen en oneindelijke geslacht-re-
keningen, welke meer *twist*vra-
gen voortbrengen dan stichting
Gods, die in het geloof is.
5 Maar het einde des gebods is
liefde uit een rein hart, en *uit*
een goed geweten, en *uit* een on-
geveinsd geloof.
6 Van dewelke sommigen afge-
weken zijnde, zich gewend heb-
ben tot ijdelspreking;
7 Willende leeraars der wet zijn,
niet verstaande, noch wat zij
zeggen, noch wat zij bevestigen.
8 Doch wij weten, dat de wet
goed is, zoo iemand die wettelijk
gebruikt;
9 En hij dit weet, dat den regt-
vaardigen de wet niet is gezet,
maar den onregtvaardigen en den
halstarrigen, den goddeloozen en
den zondaren, den onheiligen en
den ongoddelijken, den vader-
moorders en den moedermoor-
ders, den doodslagers,
10 Den hoereerders, dien, die
bij mannen liggen, den menschen-
dieven, den leugenaars, den mein-
eedigen, en zoo er iets anders tegen
de gezonde leer is:
11 Naar het Evangelie der heer-
lijkheid des zaligen Gods, dat mij
toebetrouwd is.
12 En ik dank hem, die mij be-
krachtigd heeft, *namelijk* Chris-
tus Jezus, onzen Heer, dat hij mij
getrouw geacht heeft, *mij* in de
bediening gesteld hebbende:
13 Die te voren een *Gods*laste-
raar was, en een vervolger, en
een verdrukker; maar mij is
barmhartigheid geschied, dewijl
ik het onwetende gedaan heb in
mijne ongeloovigheid.
14 Doch de genade onzes Hee-
ren is zeer overvloedig geweest,
met geloof en liefde, die er is in
Christus Jezus.
15 Dit is een getrouw woord,
en alle aanneming waardig, dat
Christus Jezus in de wereld geko-
men is, om de zondaren zalig te
maken, van welke ik de voor-
naamste ben.
16 Maar daarom is mij barm-
hartigheid geschied, opdat Jezus
Christus in mij, die de voor-
naamste ben, al *zijne* langmoe-
digheid zou betoonen, tot een
voorbeeld dergenen, die in hem
gelooven zullen ten eeuwigen
leven.
17 Den Koning nu der eeuwen,
den onverderfelijken, den onzien-
lijken, den alleen wijzen God, zij
eer en heerlijkheid in alle eeu-
wigheid. Amen.
18 Dit gebod beveel ik u, *mijn*
zoon Timótheüs! dat gij naar de
profetiën, die van u voorgegaan

zijn, in dezelve den goeden strijd
strijdt;
19 Houdende het geloof, en een
goed geweten, hetwelk sommigen
verstooten hebbende van het ge-
loof schipbreuk geleden hebben.
20 Onder welken is Hymenéüs
en Alexander, die ik den Satan
overgegeven heb, opdat zij zou-
den leeren niet *meer* te lasteren.

HOOFDSTUK II.

IK vermaan dan vóór alle din-
gen, dat gedaan worden smee-
kingen, gebeden, voorbiddingen,
dankzeggingen, voor alle men-
schen :
2 Voor Koningen, en allen, die
in hoogheid zijn; opdat wij een
gerust en stil leven leiden mogen
in alle godzaligheid en eerbaar-
heid.
3 Want dat is goed en aange-
naam voor God, onzen Zaligma-
ker;
4 Welke wil, dat alle menschen
zalig worden, en tot kennis der
waarheid komen.
5 Want er is één God, er is ook
één Middelaar Gods en der men-
schen, de mensch Christus Jezus;
6 Die zich zelven gegeven heeft
tot een rantsoen voor allen, *zijnde*
de getuigenis tot zijnen tijd;
7 Waartoe ik gesteld ben een
Prediker en Apostel, (ik zeg de
waarheid in Christus, ik lieg niet)
een Leeraar der Heidenen, in ge-
loof en waarheid.
8 Ik wil dan, dat de mannen
bidden in alle plaatsen, ophef-
fende heilige handen, zonder toorn
en twisting.
9 Desgelijks ook, dat de vrou-
wen, in een eerbaar gewaad, met
schaamte en matigheid zich zel-
ven versieren, niet in vlechtingen
des haars, of goud, of paarlen, of
kostelijke kleeding;
10 Maar (hetwelk de vrouwen
betaamt, die de Godvruchtigheid
belijden) door goede werken.
11 Eene vrouw late zich leeren
in stilheid, in alle onderdanigheid.
12 Doch ik laat de vrouw niet
toe, dat zij leere, noch over den
man heersche, maar *wil,* dat zij
in stilheid zij.
13 Want Adam is eerst gemaakt,
daarna Eva.
14 En Adam is niet verleid ge-
worden; maar de vrouw, verleid
zijnde, is in overtreding geweest.
15 Doch zij zal zalig worden in
kinderen te baren, zoo zij blijft in
het geloof, en liefde, en heiligma-
king, met matigheid.

HOOFDSTUK III.

DIT is een getrouw woord :
zoo iemand tot een Opzieners
ambt lust heeft, die begeert een
treffelijk werk.
2 Een Opziener dan moet onbe-
rispelijk zijn, ééner vrouwe man,
wakker, matig, eerbaar, gaarne
herbergende, bekwaam om te lee-
ren;
3 Niet genegen tot den wijn,
geen smijter, geen vuilgewinzoe-

ker; maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig;
4 Die zijn eigen huis wel regeert, *zijne* kinderen in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid:
5 (Want zoo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorg dragen?)
6 Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle.
7 En hij moet ook eene goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid, en *in* den strik des duivels.
8 De Diakenen insgelijks *moeten* eerbaar zijn, niet tweetongig, niet die zich tot veel wijn begeven, geen vuilgewinzoekers;
9 Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten.
10 En dat dezen ook eerst beproefd worden, *en* dat zij daarna dienen, zoo zij onbestraffelijk zijn.
11 De vrouwen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn*, geen lasteressen, wakker, getrouw in alles.
12 Dat de Diakenen ééner vrouwe mannen zijn, die *hunne* kinderen en hunne eigene huizen wel regeren.
13 Want die wel gediend hebben, verkrijgen zich zelven eenen goeden opgang, en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus.
14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;
15 Maar zoo ik vertoef, opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid.
16 En buiten allen twijfel de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch, is geregtvaardigd in den Geest, is gezien van de Engelen, is gepredikt onder de Heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

HOOFDSTUK IV.

DOCH de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leeringen der duivelen,
2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten *als* met een brandijzer toegeschroeid:
3 Verbiedende te huwelijken, *gebiedende* van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de geloovigen, en die de waarheid hebben bekend.
4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde:
5 Want het wordt geheiligd door het woord van God, en *door* het gebed.

6 Als gij deze dingen den broe-
deren voorstelt, zoo zult gij een
goed dienaar van Jezus Christus
zijn, opgevoed in de woorden des
geloofs en der goede leer, welke
gij achtervolgd hebt.
7 Maar verwerp de ongoddelijke
en oudwijfsche fabelen; en oefen
u zelven tot godzaligheid.
8 Want de ligchamelijke oefe-
ning is tot weinig nut: maar de
godzaligheid is tot alle dingen
nut, hebbende de belofte des te-
genwoordigen en des toekomen-
den levens.
9 Dit is een getrouw woord, en
alle aanneming waardig.
10 Want hiertoe arbeiden wij
ook, en worden gesmaad, omdat
wij gehoopt hebben op den leven-
den God, die een behouder is al-
ler menschen, *maar* allermeest
der geloovigen.
11 Beveel deze dingen, en leer
ze.
12 Niemand verachte uwe jong-
heid; maar zijt een voorbeeld der
geloovigen in woord, in wandel,
in liefde, in den geest, in geloof,
in reinheid.
13 Houd aan in het lezen, in het
vermanen, in het leeren, totdat ik
kome.
14 Verzuim de gave niet, die in
u is, die u gegeven is door de
profetie, met oplegging der han-
den des Ouderlingschaps.
15 Bedenk deze dingen, wees
hierin *bezig,* opdat uw toenemen
openbaar zij in alles.
16 Heb acht op u zelven en op
de leer; volhard daarin: want dat
doende, zult gij en u zelven be-
houden, en die u hooren.

HOOFDSTUK V.

BESTRAF eenen ouden *man*
niet hardelijk, maar vermaan
hem als eenen vader; de jongen
als broeders;
2 De oude *vrouwen* als moeders;
de jonge als zusters, in alle rein-
heid.
3 Eer de weduwen, die waarlijk
weduwen zijn.
4 Maar zoo eenige weduwe kin-
deren heeft, of kindskinderen,
dat die leeren eerst aan haar eigen
huis godzaligheid oefenen, en
den voorouderen wedervergel-
ding doen: want dat is goed en
aangenaam voor God.
5 Die nu waarlijk weduwe is,
en alleen gelaten, die hoopt op
God, en blijft in smeekingen en
gebeden nacht en dag.
6 Maar die haren wellust volgt,
die is levende gestorven.
7 En beveel dit, opdat zij onbe-
rispelijk zijn.
8 Doch zoo iemand de zijnen,
en voornamelijk *zijne* huisgenoo-
ten, niet verzorgt, die heeft het
geloof verloochend, en is erger
dan een ongeloovige.
9 Dat eene weduwe gekozen
worde niet minder dan van zestig
jaren, welke ééns mans vrouw ge-
weest zij;
10 Getuigenis hebbende van

goede werken : zoo zij kinderen opgevoed heeft, zoo zij *gaarne* heeft geherbergd, zoo zij der heiligen voeten heeft gewasschen, zoo zij den verdrukten genoegzame hulpe gedaan heeft, zoo zij alle goed werk nagetracht heeft.

11 Maar neem de jonge weduwen niet aan : want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zoo willen zij huwelijken;

12 Hebbende *haar* oordeel, omdat zij *haar* eerste geloof hebben te niet gedaan.

13 En met een ook leeren zij ledig omgaan bij de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt.

14 Ik wil dan, dat de jonge *weduwen* huwelijken, kinderen telen, het huis regeren, geene oorzaak van lastering aan de wederpartij geven.

15 Want eenigen hebben zich alreede afgewend achter den Satan.

16 Zoo eenig geloovig *man,* of geloovige *vrouw* weduwen heeft, dat die haar genoegzame hulpe doe, en dat de gemeente niet bezwaard worde, opdat zij degenen, die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulpe doen moge.

17 Dat de Ouderlingen, die wél regeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in woord en leer.

18 Want de Schrift zegt : eenen dorschenden os zult gij niet muilbanden ; en, de arbeider is zijnen loon waardig.

19 Neem tegen eenen Ouderling geene beschuldiging aan, anders dan onder twee of drie getuigen.

20 Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreeze mogen hebben.

21 Ik betuig voor God, en den Heer Jezus Christus, en de uitverkorene Engelen, dat gij deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid.

22 Leg niemand haastelijk de handen op, en heb geene gemeenschap aan anderer zonden; bewaar u zelven rein.

23 Drink niet langer water *alleen,* maar gebruik een weinig wijns, om uwe maag en uwe menigvuldige zwakheden.

24 Van sommige menschen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan vóór tot *hunne* veroordeeling; en in sommigen ook volgen zij na :

25 Desgelijks ook de goede werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mede gelegen is, kunnen niet verborgen worden.

HOOFDSTUK VI.

De dienstknechten, zoo velen als er onder het juk zijn, zullen hunne heeren alle eer waardig achten, opdat de naam van God, en de leer niet gelasterd worde.

2 En die geloovige heeren heb-

ben, zullen hen niet verachten,
omdat zij broeders zijn; maar zul-
len hun te meer dienen, omdat zij
geloovig en geliefd zijn, als die deze
weldaad mede deelachtig zijn.
Leer en vermaan deze dingen.
3 Indien iemand eene andere leer
leert, en niet overeenkomt met de
gezonde woorden van onzen Heer
Jezus Christus, en met de leer, die
naar de godzaligheid is,
4 Die is opgeblazen, en weet
niets, maar hij raast omtrent
*twist*vragen en woordenstrijd; uit
welke komt nijd, twist, lasterin-
gen, kwade nadenkingen,
5 Verkeerde krakeelingen van
menschen, die een verdorven
verstand hebben, en van de waar-
heid beroofd zijn, meenende, dat
de godzaligheid een gewin zij.
Wijk af van dezulken.
6 Doch de godzaligheid is een
groot gewin met vergenoeging.
7 Want wij hebben niets in de
wereld gebragt, het is openbaar,
dat wij ook niet kunnen iets
daaruit dragen.
8 Maar als wij voedsel en deksel
hebben, wij zullen daarmede ver-
genoegd zijn.
9 Doch die rijk willen worden,
vallen in verzoeking en *in* den
strik, en *in* vele dwaze en scha-
delijke begeerlijkheden, welke de
menschen doen verzinken in ver-
derf en ondergang.
10 Want de geldgierigheid is
een wortel van alle kwaad, tot
welke sommigen lust hebbende
zijn afgedwaald van het geloof,
en hebben zich zelven met vele
smarten doorstoken.
11 Maar gij, o mensch Gods!
vlied deze dingen; en jaag na ge-
regtigheid, godzaligheid, geloof,
liefde, lijdzaamheid, zachtmoe-
digheid.
12 Strijd den goeden strijd des
geloofs, grijp naar het eeuwige le-
ven, tot hetwelk gij ook geroepen
zijt, en de goede belijdenis bele-
den hebt voor vele getuigen.
13 Ik beveel u voor God, die alle
ding levend maakt, en *voor* Chris-
tus Jezus, die onder Pontius Pi-
latus de goede belijdenis betuigd
heeft:
14 Dat gij dit gebod houdt, on-
bevlekt *en* onberispelijk, tot op
de verschijning van onzen Heer
Jezus Christus;
15 Welke te zijnen tijd vertoo-
nen zal de zalige en alleen mag-
tige Heer, de Koning der konin-
gen, en Heer der heeren;
16 Die alleen onsterfelijkheid
heeft, en een ontoegankelijk licht
bewoont; denwelken geen mensch
gezien heeft, noch zien kan; wel-
ken zij eer en eeuwige kracht.
Amen.
17 Beveel den rijken in deze te-
genwoordige wereld, dat zij niet
hoogmoedig zijn, noch *hunne*
hoop stellen op de ongestadigheid
des rijkdoms, maar op den leven-
den God, die ons alle dingen rijke-
lijk verleent, om te genieten;
18 Dat zij weldadig zijn, rijk

worden in goede werken, gaarne
mededeelende zijn, *en* gemeenzaam;
19 Leggende zich zelven weg tot
eenen schat een goed fondament
tegen het toekomende, opdat zij het
eeuwige leven verkrijgen mogen.
20 O Timótheüs! bewaar het
pand *u* toebetrouwd, eenen afkeer
hebbende van het ongoddelijk
ijdel-roepen, en van de tegenstellingen
der valschelijk genaamde
wetenschap;
21 Dewelke sommigen voorgevende,
zijn van het geloof afgeweken.
De genade zij met u. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een Apostel van Jezus Christus, door den wil
van God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is.
2 Aan Timótheüs, *mijnen* geliefden
zoon: genade, barmhartigheid,
vrede zij *u* van God den
Vader, en Christus Jezus, onzen
Heer.
3 Ik dank God, wien ik diene
van *mijne* voorouderen af in een
rein geweten, gelijk ik zonder
ophouden uwer gedachtig ben in
mijne gebeden nacht en dag;
4 Zeer begeerig zijnde om u te
zien, als ik gedenk aan uwe tranen,
opdat ik met blijdschap
moge vervuld worden;
5 Als ik mij in gedachtenis
breng het ongeveinsd geloof, dat
in u is, hetwelk eerst gewoond
heeft in uwe grootmoeder Loïs.
en in uwe moeder Euníce; en
ik ben verzekerd, dat het ook in
u *woont.*
6 Om welke oorzaak ik u indachtig
maak, dat gij opwekt de
gave Gods, die in u is, door de
oplegging mijner handen.
7 Want God heeft ons niet gegeven
eenen geest der vreesachtigheid,
maar der kracht, en der
liefde, en der gematigdheid.
8 Schaam u dan niet der getuigenis
onzes Heeren, noch mijns,
die zijn gevangene ben; maar lijd
verdrukkingen met het Evangelie,
naar de kracht Gods:
9 Die ons heeft zalig gemaakt,
en geroepen met eene heilige
roeping: niet naar onze werken,
maar naar zijn eigen voornemen
en genade, die ons gegeven is in
Christus Jezus, vóór de tijden
der eeuwen;

10 Doch nu geopenbaard is door
de verschijning van onzen Zalig-
maker Jezus Christus, die den
dood heeft te niet gedaan, en het
leven en de onverderfelijkheid
aan het licht gebragt door het
Evangelie:
11 Waartoe ik gesteld ben een
Prediker, en een Apostel, en een
Leeraar der Heidenen;
12 Om welke oorzaak ik ook
deze dingen lijde, maar word niet
beschaamd: want ik weet, wien
ik geloofd heb, en ik ben verze-
kerd, dat Hij magtig is, mijn
pand, bij *Hem* weggelegd, te be-
waren tot dien dag.
13 Houd het voorbeeld der ge-
zonde woorden, die gij van mij
gehoord hebt, in geloof en liefde,
die in Christus Jezus is.
14 Bewaar het goede pand, dat
u toebetrouwd is, door den Hei-
ligen Geest, die in ons woont.
15 Gij weet dit, dat allen, die in
Azië zijn, zich van mij afgewend
hebben; onder dewelken is Fy-
gellus en Hermógenes.
16 De Heer geve den huize van
Onesíforus barmhartigheid: want
hij heeft mij dikmaals verkwikt,
en heeft zich mijner keten niet
geschaamd.
17 Maar als hij te Rome geko-
men was, heeft hij mij zeer naar-
stiglijk gezocht, en heeft *mij* ge-
vonden.
18 De Heer geve hem, dat hij
barmhartigheid vinde bij den
Heer, in dien dag; en hoe veel
hij *mij* te Éfeze gediend heeft,
weet gij zeer wel.

HOOFDSTUK II.

GIJ dan, mijn zoon! word ge-
sterkt in de genade, die in
Christus Jezus is;
2 En hetgeen gij van mij gehoord
hebt onder vele getuigen, betrouw
dat aan getrouwe menschen,
welke bekwaam zullen zijn om
ook anderen te leeren.
3 Gij dan, lijd verdrukkingen,
als een goed krijgsknecht van Je-
zus Christus.
4 Niemand, die in den krijg
dient, wordt ingewikkeld in de
handelingen des leeftogts, opdat
hij dien moge behagen, die *hem*
tot den krijg aangenomen heeft.
5 En indien ook iemand strijdt,
die wordt niet gekroond, zoo hij
niet wettelijk heeft gestreden.
6 De landman, als hij arbeidt,
moet alzoo eerst de vruchten ge-
nieten.
7 Merk hetgeen ik zeg; doch de
Heer geve u verstand in alle din-
gen.
8 Houd in gedachtenis, dat Je-
zus Christus uit de dooden is
opgewekt, welke is uit den zade
Davids, naar mijn Evangelie;
9 Om hetwelk ik verdrukkingen
lijde tot de banden toe, als een
kwaaddoener; maar het woord
Gods is niet gebonden.
10 Daarom verdraag ik alles om
de uitverkorenen, opdat ook zij
de zaligheid zouden verkrijgen,

die in Christus Jezus is, met eeu-
wige heerlijkheid.
11 Dit is een getrouw woord :
want indien wij met *hem* gestor-
ven zijn, zoo zullen wij ook met
hem leven :
12 Indien wij verdragen, wij
zullen ook met *hem* heerschen ;
indien wij *hem* verloochenen, hij
zal ons ook verloochenen ;
13 Indien wij ontrouw zijn, hij
blijft getrouw : hij kan zich zel-
ven niet verloochenen.
14 Breng deze dingen in gedach-
tenis, en betuig voor den Heer, dat
zij geenen woordenstrijd voeren,
hetwelk tot geen ding nut *is, dan*
tot verkeering der toehoorders.
15 Benaarstig u, om u zelven
Gode beproefd voor te stellen,
eenen arbeider, die niet beschaamd
wordt, die het woord der waar-
heid regt snijdt.
16 Maar stel u tegen het ongod-
delijk ijdel-roepen : want zij zul-
len in meerdere goddeloosheid
toenemen.
17 En hun woord zal voorteten
gelijk de kanker : onder welken
is Hymenéüs en Filétus :
18 Die van de waarheid zijn af-
geweken, zeggende, dat de op-
standing alreede geschied is, en
verkeeren sommiger geloof.
19 Evenwel het vaste fonda-
ment Gods staat, hebbende dezen
zegel : de Heer kent degenen, die
de zijnen zijn ; en, een iegelijk,
die den naam van Christus noemt,
sta af van ongeregtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn
niet alleen gouden en zilveren
vaten, maar ook houten en aar-
den *vaten ;* en sommige ter eere,
maar sommige ter oneere.
21 Indien dan iemand zich zel-
ven van dezen reinigt, die zal
een vat zijn ter eere, geheiligd
en bekwaam tot gebruik des Hee-
ren, tot alle goed werk toebereid.
22 Maar vlied de begeerlijkhe-
den der jongheid ; en jaag na
regtvaardigheid, geloof, liefde,
vrede, met degenen, die den
Heer aanroepen uit een rein hart.
23 En verwerp de vragen, die
dwaas en zonder leering zijn, we-
tende, dat zij twistingen voort-
brengen.
24 En een dienstknecht des
Heeren moet niet twisten, maar
vriendelijk zijn jegens allen, be-
kwaam om te leeren, *en* die de
kwaden kan verdragen :
25 Met zachtmoedigheid onder-
wijzende degenen, die tegenstaan ;
of hun God te eeniger tijd bekee-
ring gave tot erkentenis der waar-
heid :
26 En zij wederom ontwaken
mogten uit den strik des duivels,
onder welken zij gevangen waren
tot zijnen wil.

HOOFDSTUK III.

EN weet dit, dat in de laatste
dagen ontstaan zullen zware
tijden.
2 Want de menschen zullen zijn
liefhebbers van zich zelven, geld-

gierig, laatdunkend, hoovaardig,
lasteraars, den ouderen ongehoor-
zaam, ondankbaar, onheilig.
3 Zonder natuurlijke liefde, on-
verzoenlijk, achterklappers, on-
matig, wreed, zonder liefde tot
de goeden,
4 Verraders, roekeloos, opge-
blazen, meer liefhebbers der wel-
lusten dan liefhebbers Gods;
5 Hebbende eene gedaante van
godzaligheid, maar die de kracht
derzelve verloochend hebben.
Heb ook eenen afkeer van dezen.
6 Want van dezen zijn het, die
in de huizen insluipen, en nemen
de vrouwkens gevangen, die met
zonden geladen zijn, en door me-
nigerlei begeerlijkheden gedreven
worden;
7 *Vrouwkens* die altijd leeren,
en nimmermeer tot kennis der
waarheid kunnen komen.
8 Gelijkerwijs nu Jannes en
Jambres Mozes tegenstonden, al-
zoo staan ook dezen de waarheid
tegen; menschen, verdorven zijnde
van verstand, verwerpelijk aan-
gaande het geloof.
9 Maar zij zullen niet meerder
toenemen : want hunne uitzin-
nigheid zal allen openbaar wor-
den, gelijk ook *die* van genen
geworden is.
10 Maar gij hebt achtervolgd
mijne leer, wijze van doen, voor-
nemen, geloof, langmoedigheid,
liefde, lijdzaamheid,
11 *Mijne* vervolgingen, *mijn*
lijden, zulks als mij overgekomen
is in Antiochië, in Icónium *en*
in Lystre : hoedanige vervolgin-
gen ik geleden heb, en de Heer
heeft mij uit alle verlost.
12 En ook allen, die godzaliglijk
willen leven in Christus Jezus,
die zullen vervolgd worden.
13 Doch de booze menschen en
bedriegers zullen tot erger voort-
gaan, verleidende en wordende
verleid.
14 Maar blijf gij in hetgeen gij
geleerd hebt, en *waarvan* u ver-
zekering gedaan is, wetende, van
wien gij het geleerd hebt;
15 En dat gij van kinds af de
heilige Schriften geweten hebt,
die u wijs kunnen maken tot za-
ligheid, door het geloof, hetwelk
in Christus Jezus is.
16 Al de Schrift is van God in-
gegeven, en is nuttig tot leering,
tot wederlegging, tot verbetering,
tot onderwijzing, die in de regt-
vaardigheid is;
17 Opdat de mensch Gods vol-
maakt zij, tot alle goed werk vol-
maaktelijk toegerust.

HOOFDSTUK IV.

IK betuig dan voor God en den
Heer Jezus Christus, die de
levenden en dooden oordeelen zal
in zijne verschijning en *in* zijn
Koningrijk :
2 Predik het woord; houd aan
tijdelijk, ontijdelijk; wederleg,
bestraf, vermaan in alle langmoe-
digheid en leer.
3 Want er zal een tijd zijn,

wanneer zij de gezonde leer niet
zullen verdragen: maar ketelach-
tig zijnde van gehoor, zullen zij
zich zelven leeraars opgaderen
naar hunne eigene begeerlijkhe-
den:
4 En zullen *hun* gehoor van de
waarheid afwenden, en zullen
zich keeren tot fabelen.
5 Maar gij, wees wakker in alles,
lijd verdrukkingen; doe het werk
van een' Evangelist, maak, dat
men van uwe dienst ten volle
verzekerd zij.
6 Want ik word nu tot een
drankoffer geofferd, en de tijd
mijner ontbinding is aanstaande.
7 Ik heb den goeden strijd ge-
streden, ik heb den loop geëin-
digd, ik heb het geloof behouden;
8 Voorts is mij weggelegd de
kroon der regtvaardigheid, welke
mij de Heer, de regtvaardige
Regter, in dien dag geven zal;
en niet alleen mij, maar ook al-
len, die zijne verschijning liefge-
had hebben.
9 Benaarstig u haastelijk tot mij
te komen.
10 Want Démas heeft mij verla-
ten, hebbende de tegenwoordige
wereld liefgekregen, en is naar
Thessaloníca gereisd; Créscens
naar Galátië, Titus naar Dalmátië.
11 Lukas is alleen met mij.
Neem Markus mede, en breng
hem met u: want hij is mij zeer
nut tot de dienst.
12 Maar Ty'chicus heb ik naar
Éfeze gezonden.
13 Breng den reismantel mede,
dien ik te Tróas bij Carpus gelaten
heb, als gij komt, en de boeken,
inzonderheid de perkamenten.
14 Alexander, de kopersmid,
heeft mij veel kwaads betoond;
de Heer vergelde hem naar zijne
werken.
15 Van welken wacht gij u ook,
want hij heeft onze woorden zeer
tegengestaan.
16 In mijne eerste verantwoor-
ding is niemand bij mij geweest,
maar zij hebben mij allen verla-
ten. Het worde hun niet toegere-
kend.
17 Maar de Heer heeft mij bij-
gestaan, en heeft mij bekrachtigd;
opdat men door mij ten volle zou
verzekerd zijn van de prediking,
en alle Heidenen *dezelve* zouden
hooren. En ik ben uit den muil
des leeuws verlost.
18 En de Heer zal mij verlossen
van alle boos werk, en bewaren
tot zijn hemelsch Koningrijk; den-
welken zij de heerlijkheid in alle
eeuwigheid. Amen.
19 Groet Prisca en A'quila, en
het huis van Onesíforus.
20 Erástus is te Corinthe geble-
ven; en Trófimus heb ik te Miléte
krank gelaten.
21 Benaarstig u, om voor den
winter te komen. U groet Eubú-
lus, en Púdens, en Línus, en
Claudia, en al de broeders.
22 De Heer Jezus Christus zij
met uwen geest. De genade zij
met ulieden. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TITUS.

HOOFDSTUK I.

PAULUS, een dienstknecht
Gods, en een Apostel van
Jezus Christus, naar het geloof
der uitverkorenen Gods, en de
kennis der waarheid, die naar de
godzaligheid is;
2 In de hoop des eeuwigen le-
vens, welke God, die niet liegen
kan, beloofd heeft, vóór de tijden
der eeuwen, maar geopenbaard
heeft te zijner tijd;
3 *Namelijk* zijn woord, door de
prediking, die mij toebetrouwd
is, naar het bevel van God, onzen
Zaligmaker; aan Titus, *mijnen*
opregten zoon, naar het gemeen
geloof:
4 Genade, barmhartigheid, vrede
zij *u* van God den Vader, en den
Heer Jezus Christus, onzen Zalig-
maker.
5 Om die oorzaak heb ik u in
Creta gelaten, opdat gij, hetgeen
nog ontbrak, voorts zoudt te regt
brengen, en *dat* gij van stad tot
stad zoudt Ouderlingen stellen,
gelijk ik u bevolen heb:
6 Indien iemand onberispelijk
is, ééner vrouwe man, geloovige
kinderen hebbende, die niet te
beschuldigen zijn van overdadig-
heid, of ongehoorzaam zijn.
7 Want een Opziener moet on-
berispelijk zijn, als een huisver-
zorger Gods, niet eigenzinnig,
niet genegen tot toornigheid, niet
genegen tot den wijn, geen smij-
ter, geen vuilgewinzoeker;
8 Maar die gaarne herbergt, die
de goeden liefheeft, matig, regt-
vaardig, heilig, kuisch;
9 Die vasthoudt aan het ge-
trouwe woord, dat naar de leer
is, opdat hij magtig zij, beide om
te vermanen door de gezonde
leer, en om de tegensprekers te
wederleggen.
10 Want er zijn ook vele onge-
regelden, ijdelheidsprekers en
verleiders van zinnen, inzonder-
heid die uit de besnijdenis zijn;
11 Welken men moet den mond
stoppen, die geheele huizen ver-
keeren, leerende wat niet be-
hoort, om vuil gewins wil.
12 Een uit hen, zijnde hun eigen
Profeet, heeft gezegd: de Creten-
sen zijn altijd leugenachtig, kwade
beesten, luije buiken.

13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof,

14 En zich niet begeven tot Joodsche fabelen, en geboden der menschen, die *hen* van de waarheid afkeeren.

15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlekten en ongeloovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevlekt.

16 Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzoo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ondeugende.

HOOFDSTUK II.

DOCH gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.

2 Dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzigtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.

3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in *hare* dragt zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geene lasteressen zijn, zich niet tot veel wijns begevende, *maar* leeraressen zijn van het goede:

4 Opdat zij de jonge *vrouwen* leeren voorzigtig te zijn, hare mannen lief te hebben, hare kinderen lief te hebben;

5 Matig te zijn, kuisch te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, hare eigene mannen onderdanig te zijn, opdat het woord Gods niet gelasterd worde.

6 Vermaan de jonge *mannen* insgelijks, dat zij matig zijn.

7 Betoon u zelven in alles een voorbeeld van goede werken, *betoon* in de leer onvervalschtheid, deftigheid, opregtheid;

8 Het woord gezond *en* onverwerpelijk, opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde, en niets kwaads hebbe van uliedem te zeggen.

9 *Vermaan* de dienstknechten, dat zij hunnen eigenen heeren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende;

10 Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren.

11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle menschen,

12 En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, matig, en regtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld:

13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den grooten God en onzen Zaligmaker, Jezus Christus;

14 Die zich zelven voor ons gegeven heeft, opdat hij ons zou verlossen van alle ongeregtigheid, en zich zelven een eigen volk zou

reinigen, ijverig in goede werken.
15 Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Dat niemand u verachte.

HOOFDSTUK III.

VERMAAN hen, dat zij aan de Overheden en Magten onderdanig zijn, dat zij *hun* gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn;
2 Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn, *maar* bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle menschen.
3 Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, *en* elkander hatende.
4 Maar wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en *zijne* liefde tot de menschen verschenen is,
5 Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der regtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar zijne barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes;
6 Denwelken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;
7 Opdat wij, geregtvaardigd zijnde door zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens.
8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen, die aan God gelooven, zorg dragen, om goede werken voor te staan: deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den menschen.
9 Maar wedersta de dwaze vragen, en geslacht-rekeningen, en twistingen, en strijdingen over de wet: want zij zijn onnut en ijdel.
10 Verwerp eenen ketterschen mensch na de eerste en tweede vermaning;
11 Wetende, dat de zoodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zich zelven veroordeeld.
12 Als ik A'rtemas tot u zal zenden, of Ty'chicus, zoo benaarstig u tot mij te komen te Nicópolis; want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren.
13 Geleid Zenas, den Wetgeleerden, en Apollos, zorgvuldiglijk, opdat hun niets ontbreke.
14 En dat ook de onzen leeren, goede werken voor te staan tot noodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.
15 Die met mij zijn, groeten u allen. Groet ze, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

FILÉMON.

PAULUS, een gevangene van Christus Jezus, en Timótheüs, de broeder, aan Filémon, den geliefden, en onzen medearbeider,
2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de gemeente, die te uwen huize is :
3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus.
4 Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijne gebeden,
5 Alzoo ik hoor uwe liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heer Jezus, en jegens al de heiligen;
6 Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Christus Jezus.
7 Want wij hebben groote vreugde en vertroosting over uwe liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden door u, broeder!
8 Daarom, hoewel ik groote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen hetgeen betamelijk is;
9 Zoo bid ik *nogtans* liever door de liefde, daar ik zoodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus.
10 Ik bid u *dan* voor mijnen zoon, denwelken ik in mijne banden heb geteeld, *namelijk* Onésimus;
11 Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb.
12 Doch gij, neem hem, dat is, mijne ingewanden, *weder* aan :
13 Denwelken ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen zou in de banden des Evangelies;
14 Maar ik heb zonder uw goedvinden niets willen doen, opdat uwe goeddadigheid niet zou zijn als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid.
15 Want veelligt is hij daarom voor eenen kleinen tijd *van u* gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben;
16 *Nu* voortaan niet als een' dienstknecht, maar meer dan een'

dienstknecht, *namelijk* een' geliefden broeder, inzonderheid mij, hoe veel te meer dan u, beide in het vleesch en in den Heer.

17 Indien gij mij dan houdt voor een' medgezel, zoo neem hem aan, gelijk als mij.

18 En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.

19 Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijne hand, ik zal het betalen; opdat ik u niet zegge, dat gij ook u zelven mij daartoe schuldig zijt.

20 Ja, broeder! laat mij uwer *hierin* genieten in den Heer; verkwik mijne ingewanden in den Heer.

21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uwe gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.

22 En bereid mij ook te gelijk een' herberg: want ik hoop, dat ik door uwe gebeden ulieden zal geschonken worden.

23 U groeten Épafras, mijn medegevangene in Christus Jezus,

24 Markus, Aristarchus, Démas, Lukas, mijne medearbeiders.

25 De genade van onzen Heer Jezus Christus zij met uwen geest. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

HEBREËN.

HOOFDSTUK I.

GOD, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de Profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon;

2 Welken Hij gesteld heeft tot een' erfgenaam van alles, door welken Hij ook de wereld gemaakt heeft.

3 Dewelke, alzoo hij is het afschijnsel *zijner* heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord zijner kracht, nadat hij de reinigmaking onzer zonden door zich zelven te weeg gebragt heeft, is gezeten aan de regter*hand* der Majesteit in de hoogste *hemelen*:

4 Zoo veel voortreffelijker geworden dan de Engelen, als hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft.

5 Want tot wien van de Engelen heeft Hij ooit gezegd: gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd? En wederom: Ik zal

hem tot een' Vader zijn, en hij zal
Mij tot een' Zoon zijn?
6 En als Hij wederom den eerst-
geborenen inbrengt in de wereld,
zegt Hij; en dat alle Engelen Gods
hem aanbidden.
7 En tot de Engelen zegt Hij
wel: die zijne Engelen maakt
geesten, en zijne dienaars eene
vlam des vuurs.
8 Maar tot den Zoon *zegt Hij*:
uw troon, o God! is in alle eeu-
wigheid; de schepter uws Koning-
rijks is een regte schepter.
9 Gij hebt regtvaardigheid lief-
gehad, en ongeregtigheid gehaat;
daarom heeft u, o God! uw God
gezalfd met olie der vreugde bo-
ven uwe medegenooten.
10 En: Gij, Heere! hebt in den
beginne de aarde gegrond, en de
hemelen zijn werken uwer han-
den:
11 Dezelve zullen vergaan, maar
Gij blijft altijd, en zij zullen allen
als een kleed verouden;
12 En als een dekkleed zult Gij
ze ineenrollen, en zij zullen ver-
anderd worden; maar Gij zijt de-
zelfde, en uwe jaren zullen niet
ophouden.
13 En tot welken der Engelen
heeft Hij ooit gezegd: zit aan
mijne regter*hand,* totdat Ik uwe
vijanden zal gezet hebben tot eene
voetbank uwer voeten?
14 Zijn zij niet allen gedienstige
geesten, die tot dienst uitgezonden
worden, om dergenen wil, die de
zaligheid beërven zullen?

HOOFDSTUK II.

DAAROM moeten wij ons te
meer houden aan hetgeen
van ons gehoord is, opdat wij niet
te eeniger tijd doorvloeijen.
2 Want indien het woord, door
de Engelen gesproken, vast is ge-
weest, en alle overtreding en on-
gehoorzaamheid regtvaardige ver-
gelding ontvangen heeft;
3 Hoe zullen wij ontvlieden, in-
dien wij op zoo groote zaligheid
geen acht nemen? dewelke, begon-
nen zijnde verkondigd te worden
door den Heer, aan ons bevestigd
is geworden van degenen, die
hem gehoord hebben:
4 God bovendien medegetui-
gende door teekenen, en wonde-
ren, en menigerlei krachten, en
bedeelingen des Heiligen Geestes,
naar zijnen wil.
5 Want Hij heeft aan de Engelen
niet onderworpen de toekomende
wereld, van welke wij spreken.
6 Maar iemand heeft ergens be-
tuigd, zeggende: wat is de mensch,
dat Gij zijner gedenkt? of des
menschen zoon, dat Gij hem be-
zoekt?
7 Gij hebt hem een weinig min-
der gemaakt dan de Engelen; met
heerlijkheid en eer hebt Gij hem
gekroond, en Gij hebt hem gesteld
over de werken uwer handen:
8 Alle dingen hebt Gij onder
zijne voeten onderworpen. Want
daarin, dat Hij hem alle dingen
heeft onderworpen, heeft Hij niets
uitgelaten, dat hem niet onder-

worpen zij : doch nu zien wij
nog niet, dat hem alle dingen on-
derworpen zijn;
9 Maar wij zien Jezus met heer-
lijkheid en eer gekroond, die een
weinig minder dan de Engelen
geworden was, van wege het lij-
den des doods, opdat hij door de
genade Gods voor allen den dood
smaken zou.
10 Want het betaamde Hem, om
welken alle dingen zijn, en door
welken alle dingen zijn, dat Hij,
vele kinderen tot de heerlijkheid
leidende, den oversten Leidsman
hunner zaligheid door lijden zou
heiligen.
11 Want en hij, die heiligt, en
zij, die geheiligd worden, zijn
allen uit één; om welke oorzaak
hij zich niet schaamt hen broeders
te noemen,
12 Zeggende : ik zal uwen naam
mijnen broederen verkondigen;
in het midden der gemeente zal
ik U lofzingen.
13 En wederom : ik zal mijn be-
trouwen op Hem stellen. En we-
derom : zie daar ik, en de kinde-
ren, die mij God gegeven heeft.
14 Overmits dan de kinderen
des vleesches en bloeds deel-
achtig zijn, zoo is hij ook desge-
lijks derzelver deelachtig gewor-
den, opdat hij door den dood te
niet doen zou dengenen, die het
geweld des doods had, dat is, den
duivel :
15 En verlossen zou al degenen,
die met vreeze des doods, door al
hun leven, der dienstbaarheid on-
derworpen waren.
16 Want waarlijk hij neemt de
Engelen niet aan, maar hij neemt
het zaad Abrahams aan.
17 Waarom hij in alles den broe-
deren moest gelijk worden, opdat
hij een barmhartig en een getrouw
Hoogepriester zou zijn, in de din-
gen, die bij God *te doen waren*,
om de zonden des volks te ver-
zoenen.
18 Want in hetgeen hij zelf, ver-
zocht zijnde, geleden heeft, kan
hij dengenen, die verzocht wor-
den, te hulp komen.

HOOFDSTUK III.

HIEROM, heilige broeders! die
der hemelsche roeping deel-
achtig zijt, aanmerkt den Apostel
en Hoogepriester onzer belijdenis,
Christus Jezus;
2 Die getrouw is dengenen, die
hem gesteld heeft, gelijk ook Mo-
zes in geheel zijn huis was.
3 Want deze is zoo veel meerder
heerlijkheid waardig geacht dan
Mozes, als degene, die het huis ge-
bouwd heeft, meerder eer heeft,
dan het huis.
4 Want een ieder huis wordt van
iemand gebouwd; maar die dit
alles gebouwd heeft, is God.
5 En Mozes is wel getrouw ge-
weest in geheel zijn huis, als een
dienaar, tot getuigenis der dingen,
die *daarna* gesproken zouden
worden;
6 Maar Christus, als de Zoon

over zijn eigen huis: wiens huis
wij zijn, indien wij maar de vrij-
moedigheid en den roem der hoop
tot het einde toe vast behouden.
7 Daarom, gelijk de Heilige Geest
zegt : heden, indien gij zijne stem
hoort,
8 Zoo verhardt uwe harten niet,
gelijk *het geschied is* in de verbit-
tering, ten dage der verzoeking,
in de woestijn;
9 Alwaar Mij uwe vaders ver-
zocht hebben; zij hebben Mij be-
proefd, en hebben mijne werken
gezien, veertig jaren lang.
10 Daarom was Ik vertoornd
over dat geslacht, en sprak : altijd
dwalen zij met het hart, en zij
hebben mijne wegen niet gekend.
11 Zoo heb Ik dan gezworen in
mijnen toorn : indien zij in mijne
rust zullen ingaan!
12 Ziet toe, broeders! dat niet
te eeniger tijd in iemand van u zij
een boos, ongeloovig hart, om af
te wijken van den levenden God;
13 Maar vermaant elkander te
allen dage, zoo lang als het Heden
genaamd wordt, opdat niet iemand
uit u verhard worde door de ver-
leiding der zonde.
14 Want wij zijn Christus deel-
achtig geworden, zoo wij anders
het beginsel van dezen vasten
grond tot het einde toe vast be-
houden :
15 Terwijl er gezegd wordt :
heden, indien gij zijne stem hoort,
zoo verhardt uwe harten niet, ge-
lijk in de verbittering *geschied is*.
16 Want sommigen, als zij die
gehoord hadden, hebben *Hem*
verbitterd, doch niet allen, die uit
Egypte door Mozes uitgegaan zijn.
17 Over welke nu is Hij ver-
toornd geweest veertig jaren?
Was het niet over degenen, die
gezondigd hadden,* welker lig-
chamen gevallen zijn in de woes-
tijn?
18 En welken heeft Hij gezwo-
ren, dat zij in zijne rust niet zou-
den ingaan, anders dan dengenen,
die ongehoorzaam geweest waren?
19 En wij zien, dat zij niet heb-
ben kunnen ingaan van wege *hun*
ongeloof.

HOOFDSTUK IV.

LAAT ons dan vreezen, dat niet
te eeniger tijd, de belofte van
in zijne rust in te gaan nagelaten
zijnde, iemand van u schijne ach-
tergebleven te zijn.
2 Want ook ons is het Evangelie
verkondigd, gelijk als hun; maar
het woord der prediking deed hun
geen nut, dewijl het met het ge-
loof niet gemengd was in degenen,
die het gehoord hebben.
3 Want wij, die geloofd hebben,
gaan in de rust, gelijk Hij gezegd
heeft : zoo heb Ik dan gezworen
in mijnen toorn : indien zij zullen
ingaan in mijne rust! hoewel
zijne werken van de grondlegging
der wereld af al volbragt waren.
4 Want Hij heeft ergens van den
zevenden *dag* aldus gesproken :
en God heeft op den zevenden

dag van al zijne werken gerust.
5 En in deze *plaats* wederom:
indien zij in mijne rust zullen ingaan!
6 Dewijl dan blijft, dat sommigen
in dezelve *rust* ingaan, en degenen,
dien het Evangelie eerst verkondigd
was, niet ingegaan zijn
van wege de ongehoorzaamheid,
7 Zoo bepaalt Hij wederom eenen
zekeren dag, *namelijk* Heden,
door David zeggende, zoo langen
tijd daarna (gelijkerwijs gezegd
is): heden, indien gij zijne stem
hoort, zoo verhardt uwe harten
niet.
8 Want indien Jezus hen in de
rust gebragt heeft, zoo had Hij
daarna niet gesproken van eenen
anderen dag.
9 Er blijft dan eene rust over
voor het volk Gods.
10 Want die ingegaan is in zijne
rust, heeft zelf ook van zijne
werken gerust, gelijk God van de
zijne.
11 Laat ons dan ons benaarstigen,
om in die rust in te gaan:
opdat niet iemand in hetzelfde
voorbeeld der ongeloovigheid
valle.
12 Want het woord Gods is levend
en krachtig, en scherpsnijdender
dan eenig tweesnijdend
zwaard, en gaat door tot de verdeeling
der ziel, en des geestes,
en der zamenvoegselen, en des
mergs, en is een oordeeler der gedachten
en der overleggingen des
harten.
13 En er is geen schepsel onzigtbaar
voor Hem; maar alle dingen
zijn naakt en geopend voor de
oogen desgenen, met welken wij
te doen hebben.
14 Dewijl wij dan eenen grooten
Hoogepriester hebben, die door de
hemelen doorgegaan is, *namelijk*
Jezus, den Zoon van God, zoo
laat ons deze belijdenis vast houden.
15 Want wij hebben geenen
Hoogepriester, die niet kan medelijden
hebben met onze zwakheden,
maar die in alle dingen, gelijk
als wij, is verzocht geweest,
doch zonder zonde.
16 Laat ons dan met vrijmoedigheid
toegaan tot den troon der genade,
opdat wij barmhartigheid
mogen verkrijgen, en genade vinden,
om geholpen te worden ter
bekwamer tijd.

HOOFDSTUK V.

WANT alle Hoogepriester,
uit de menschen genomen,
wordt gesteld voor de menschen
in de zaken, die bij God *te doen*
zijn, opdat hij offere gaven en
slagtofferen voor de zonden;
2 Die behoorlijk medelijden kan
hebben met de onwetenden en
dwalenden, overmits hij ook zelf
met zwakheid omvangen is;
3 En om derzelve *zwakheid* wil
moet hij, gelijk voor het volk, alzoo
ook voor zich zelven, offeren
voor de zonden.
4 En niemand neemt zich zelven

die eer aan, maar die van God
geroepen wordt, gelijkerwijs als
Aäron.
5 Alzoo heeft ook Christus zich
zelven niet verheerlijkt, om Hoo-
gepriester te worden, maar Die tot
hem gesproken heeft: gij zijt mijn
Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.
6 Gelijk Hij ook in eene andere
plaats zegt: gij zijt Priester in der
eeuwigheid naar de ordening van
Melchizédek.
7 Die in de dagen zijns vlee-
sches, gebeden en smeekingen tot
dengenen, die hem uit den dood
kon verlossen, met sterke roeping
en tranen geofferd hebbende, en
verhoord zijnde uit de vreeze,
8 Hoewel hij de Zoon was, *nog-
tans* gehoorzaamheid geleerd heeft
uit hetgeen hij heeft geleden;
9 En geheiligd zijnde, is hij al-
len, die hem gehoorzaam zijn,
eene oorzaak der eeuwige zalig-
heid geworden:
10 En is van God genaamd een
Hoogepriester naar de ordening
van Melchizédek.
11 Van denwelken wij hebben
vele dingen, en zwaar om te ver-
klaren, te zeggen; dewijl gij traag
om te hooren geworden zijt.
12 Want gij, daar gij Leeraars
behoordet te zijn van wege den
tijd, hebt wederom van noode,
dat men u leere, welke de eerste
beginselen zijn der woorden Gods;
en gij zijt geworden, *als* die melk
van noode hebben, en niet vaste
spijze.
13 Want een iegelijk, die der
melk deelachtig is, die is onerva-
ren in het woord der geregtigheid,
want hij is een kind.
14 Maar der volmaakten is de
vaste spijze, die door de gewoon-
heid de zinnen geoefend hebben,
tot onderscheiding beide des goeds
en des kwaads.

HOOFDSTUK VI.

DAAROM, nalatende het begin-
sel der leer van Christus, laat
ons tot de volmaaktheid voortva-
ren; niet wederom leggende het
fondament van de Bekeering van
doode werken, en van het Geloof
in God,
2 Van de leer der Doopen, en
van de Oplegging der handen, en
van de Opstanding der dooden,
en van het eeuwig Oordeel.
3 En dit zullen wij *ook* doen, in-
dien het God toelaat.
4 Want het is onmogelijk, dege-
nen, die eens verlicht geweest
zijn, en de hemelsche gave ge-
smaakt hebben, en des Heiligen
Geestes deelachtig geworden zijn,
5 En gesmaakt hebben het goede
woord Gods, en de krachten der
toekomende eeuw,
6 En afvallig worden; *die, zeg
ik,* wederom te vernieuwen tot
bekeering, als welke zich zelven
den Zoon van God wederom krui-
sigen en opentlijk te schande ma-
ken.
7 Want de aarde, die den regen,
menigmaal op haar komende, in-

drinkt, en bekwaam kruid voort-
brengt voor degenen, door welken
zij ook gebouwd wordt, die ont-
vangt zegen van God;
8 Maar die doornen en distelen
draagt, die is verwerpelijk, en
nabij de vervloeking, welker einde
is tot verbranding.
9 Maar, geliefden! wij verzeke-
ren ons van u betere dingen, en
met de zaligheid gevoegd, hoewel
wij alzoo spreken.
10 Want God is niet onregtvaar-
dig, dat Hij uw werk zou verge-
ten, en den arbeid der liefde, die
gij aan zijnen naam bewezen hebt,
als die den heiligen gediend hebt
en *nog* dient.
11 Maar wij begeeren, dat een
iegelijk van u dezelfde naarstig-
heid bewijze, tot de volle verze-
kerdheid der hoop, tot het einde
toe;
12 Opdat gij niet traag wordt,
maar navolgers zijt dergenen, die
door geloof en langmoedigheid de
beloftenissen beërven.
13 Want als God aan Abraham
de belofte deed, dewijl Hij bij nie-
mand, die meerder was, had te
zweren, zoo zwoer Hij bij zich
zelven,
14 Zeggende: waarlijk, zege-
nende zal Ik u zegenen, en ver-
menigvuldigende zal Ik u verme-
nigvuldigen.
15 En alzoo, langmoediglijk
verwacht hebbende, heeft hij de
belofte verkregen.
16 Want de menschen zweren
wel bij den meerderen *dan zij
zijn,* en de eed tot bevestiging is
denzelven een einde van alle te-
genspreking.
17 Waarin God, willende den
erfgenamen der beloftenis over-
vloediger bewijzen de onveran-
derlijkheid van zijnen raad, met
eenen eed daartusschen is geko-
men;
18 Opdat wij, door twee onver-
anderlijke dingen, in welke het
onmogelijk is dat God liege, eene
sterke vertroosting zouden heb-
ben, *wij namelijk,* die de toe-
vlugt genomen hebben, om de
voorgestelde hoop vast te houden;
19 Welke wij hebben als een
anker der ziel, hetwelk zeker en
vast is, en ingaat in het binnenste
van het voorhangsel;
20 Daar de voorlooper voor ons
is ingegaan, *namelijk* Jezus, naar
de ordening van Melchizédek, een
Hoogepriester geworden zijnde in
der eeuwigheid.

HOOFDSTUK VII.

WANT deze Melchizédek was
Koning van Salem, een
Priester des Allerhoogsten Gods,
die Abraham te gemoet ging, als
hij wederkeerde van het slaan der
Koningen, en hem zegende;
2 Aan welken ook Abraham van
alles de tienden deelde: die voor-
eerst overgezet wordt, Koning
der geregtigheid, en daarna ook
was een Koning van Salem, het-
welk is een Koning des vredes:

3 Zonder vader, zonder moeder, zonder geslacht-rekening, noch beginsel der dagen, noch einde des levens hebbende; maar den Zoon van God gelijk geworden zijnde, blijft hij een Priester in eeuwigheid.
4 Aanmerkt nu, hoe groot deze geweest zij, aan denwelken ook Abraham, de Patriarch, tienden gegeven heeft uit den buit.
5 En die uit de kinderen van Levi het Priesterdom ontvangen, hebben wel bevel, om tienden te nemen van het volk, naar de wet, dat is, van hunne broederen, hoewel die uit de lendenen van Abraham voortgekomen zijn.
6 Maar hij, die *zijne* geslacht-rekening uit hen niet heeft, die heeft van Abraham tienden genomen, en hem, die de beloftenissen had, heeft hij gezegend.
7 Nu zonder eenig tegenspreken, hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is.
8 En hier nemen wel tienden de menschen, die sterven; maar aldaar *neemt ze* die, van welken getuigd wordt, dat hij leeft.
9 En, om zoo te spreken, ook Levi, die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven:
10 Want hij was nog in de lendenen des vaders, als hem Melchizédek te gemoet ging.
11 Indien dan nu de volkomenheid door het Levietische Priesterschap ware, (want onder hetzelve heeft het volk de wet ontvangen) wat nood was het nog, dat een ander Priester naar de ordening van Melchizédek zou opstaan, en die niet zou gezegd worden te zijn naar de ordening van Aäron?
12 Want het Priesterschap veranderd zijnde, zoo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet.
13 Want hij, op wien deze dingen gezegd worden, behoort tot eenen anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeven heeft.
14 Want het is openbaar, dat onze Heer uit Juda gesproten is; op welken stam Mozes niets gesproken heeft van het Priesterschap.
15 En *dit* is nog veel meer openbaar, zoo er naar de gelijkenis van Melchizédek een ander Priester opstaat;
16 Die *dit* niet naar de wet eens vleeschelijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens.
17 Want Hij getuigt: gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.
18 Want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om deszelfs zwakheid en onprofijtelijkheid wil:
19 Want de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van eene betere hoop, door welke wij tot God genaken.
20 En voor zoo veel het niet zonder eedzwering *is geschied*,

(want genen zijn wel zonder eedzwering Priesters geworden;
21 Maar deze met eedzwering, door Dien, die tot hem gezegd heeft : de Heer heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen : gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.)
22 Van een zoo veel beter verbond is Jezus borg geworden.
23 En genen zijn wel vele Priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;
24 Maar deze, omdat hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap.
25 Waarom hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door hem tot God gaan, alzoo hij altijd leeft om voor hen te bidden.
26 Want zoodanig een Hoogepriester betaamde ons, heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hooger dan de hemelen geworden ;
27 Dien het niet allen dag noodig was, gelijk den Hoogepriesters, eerst voor zijne eigene zonden slagtofferen op te offeren, daarna *voor de zonden* des volks : want dat heeft hij eenmaal gedaan, als hij zich zelven opgeofferd heeft.
28 Want de wet stelt tot Hoogepriesters menschen, die zwakheid hebben ; maar het woord der eedzwering, die na de wet is *gevolgd, stelt* den Zoon, die in der eeuwigheid geheiligd is.

HOOFDSTUK VIII.

DE hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, *dat* wij hebben zoodanigen Hoogepriester, die gezeten is aan de regter*hand* van den troon der Majesteit in de hemelen :
2 Een bedienaar des Heiligdoms, en des waren tabernakels, welken de Heer heeft opgerigt, en geen mensch.
3 Want een iegelijk Hoogepriester wordt gesteld, om gaven en slagtofferen te offeren; waarom het noodzakelijk was, dat ook deze wat had, dat hij zou offeren.
4 Want indien hij op aarde ware, zoo zou hij zelfs geen Priester zijn, dewijl er Priesters zijn, die naar de wet gaven offeren;
5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelsche dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou : want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.
6 En nu heeft hij zoo veel uitnemender bediening gekregen, als hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.
7 Want indien dat eerste *verbond* onberispelijk geweest ware, zoo zou voor het tweede geene plaats gezocht zijn geweest.
8 Want *hen* berispende, zegt Hij tot hen : ziet, de dagen komen, spreekt de Heer, en Ik zal over

het huis Israëls, en over het huis
van Juda een nieuw verbond op-
rigten:
9 Niet naar het verbond, dat Ik
met hunne vaderen gemaakt heb,
ten dage, als Ik hen bij de hand
nam, om hen uit Egypteland te
leiden; want zij zijn in dit mijn
verbond niet gebleven, en Ik heb
op hen niet geacht, zegt de Heer.
10 Want dit is het verbond, dat
Ik met het huis Israëls maken zal
na die dagen, zegt de Heer: Ik zal
mijne wetten in hun verstand ge-
ven, en in hunne harten zal Ik
die inschrijven; en Ik zal hun tot
een' God zijn, en zij zullen Mij
tot een volk zijn.
11 En zij zullen niet leeren, een
iegelijk zijnen naasten, en een
iegelijk zijnen broeder, zeggende:
ken den Heer; want zij zullen
Mij allen kennen van den kleinen
onder hen tot den grooten onder
hen.
12 Want Ik zal hunne ongereg-
tigheden genadig zijn, en hunne
zonden en hunne overtredingen
zal Ik geenszins meer gedenken.
13 Als Hij zegt: een nieuw *ver-
bond,* zoo heeft Hij het eerste oud
gemaakt: dat nu oud gemaakt is
en verouderd, is nabij de ver-
dwijning.

HOOFDSTUK IX.

ZOO had dan wel ook het eerste
verbond regten der *Gods-
dienst*, en het wereldlijk heilig-
dom.
2 Want de tabernakel was toebe-
reid, *namelijk* de eerste, in wèl-
ken was de kandelaar, en de tafel,
en de toonbrooden, welke genaamd
wordt het Heilige;
3 Maar achter het tweede voor-
hangsel was de tabernakel, ge-
naamd het Heilige der heiligen;
4 Hebbende een gouden wie-
rookvat, en de arke des verbonds,
alom met goud overdekt, in welke
was de gouden kruik, daar het
Manna in was, en de staf van
Aäron, die gebloeid had, en de
tafelen des verbonds:
5 En boven over deze *ark* wa-
ren de Cherubinen der heerlijk-
heid, die het verzoendeksel be-
schaduwden: van welke dingen
wij nu van stuk tot stuk niet zul-
len zeggen.
6 Deze dingen nu, aldus toebe-
reid zijnde, zoo gingen wel de
Priesters in den eersten taberna-
kel te allen tijde, om de *Gods-
diensten* te volbrengen;
7 Maar in den tweeden *taberna-
kel ging* alleen de Hoogepriester,
eenmaal des jaars, niet zonder
bloed, hetwelk hij offerde voor
zich zelven en *voor* des volks
misdaden.
8 *Waarmede* de Heilige Geest
dit beduidde, dat de weg des Hei-
ligdoms nog niet openbaar ge-
maakt was, zoo lang de eerste
tabernakel nog stand had;
9 Welke was eene afbeelding
voor dien tegenwoordigen tijd, in
welken gaven en slagtofferen

geofferd werden, die dengenen,
die de dienst pleegde, niet kon-
den heiligen naar het geweten:
10 *Bestaande* alleen in spijzen,
en dranken, en verscheidene was-
schingen, en regtvaardigmakin-
gen des vleesches, tot op den tijd
der verbetering opgelegd.
11 Maar Christus, de Hooge-
priester der toekomende goederen,
gekomen zijnde, is door den
meerderen en volmaakteren ta-
bernakel, niet met handen ge-
maakt, dat is, niet van dit maak-
sel,
12 Noch door het bloed der bok-
ken en kalveren, maar door zijn
eigen bloed, eenmaal ingegaan in
het Heiligdom, eene eeuwige ver-
lossing te weeg gebragt hebbende.
13 Want indien het bloed der
stieren en bokken, en de asch der
jonge koe, besprengende de onrei-
nen, *hen* heiligt tot de reinigheid
des vleesches:
14 Hoe veel te meer zal het
bloed van Christus, die door den
eeuwigen Geest zich zelven Gode
onstraffelijk opgeofferd heeft, uw
geweten reinigen van doode wer-
ken, om den levenden God te
dienen?
15 En daarom is hij de Midde-
laar des Nieuwen Testaments,
opdat, de dood *daartusschen* ge-
komen zijnde tot verzoening der
overtredingen, die onder het eer-
ste Testament waren, degenen, die
geroepen zijn, de beloftenis der
eeuwige erve ontvangen zouden.
16 Want waar een testament is,
daar is het noodzaak, dat de dood
des testamentmakers *tusschen*-
kome:
17 Want een testament is vast
in de dooden, dewijl het nog
geene kracht heeft, wanneer de
testamentmaker leeft.
18 Waarom ook het eerste niet
zonder bloed is ingewijd.
19 Want als al de geboden,
naar de wet van Mozes, tot al het
volk uitgesproken waren, nam
hij het bloed der kalveren en bok-
ken, met water, en purperen wol,
en hijzop, besprengde beide het
boek zelve, en al het volk,
20 Zeggende: dit is het bloed
des Testaments, hetwelk God aan
ulieden heeft geboden.
21 En hij besprengde desgelijks
ook den tabernakel, en al de va-
ten der dienst met het bloed.
22 En alle dingen worden bijna
door bloed gereinigd naar de wet,
en zonder bloedstorting geschiedt
geene vergeving.
23 Zoo was het dan noodzaak,
dat wel de voorbeeldingen der din-
gen, die in de hemelen zijn, door
deze dingen gereinigd werden,
maar de hemelsche dingen zelve
door betere offeranden dan deze.
24 Want Christus is niet inge-
gaan in het Heiligdom, dat met
handen gemaakt is, hetwelk is
een tegenbeeld van het ware,
maar in den hemel zelven, om nu
te verschijnen voor het aangezigt
van God voor ons;

25 Noch ook, opdat hij zich zelven dikmaals zou opofferen, gelijk de Hoogepriester alle jaar in het Heiligdom ingaat met vreemd bloed;
26 (Anders had hij dikmaals moeten lijden van de grondlegging der wereld af) maar nu is hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen, door zijne eigene offerande.
27 En gelijk het den menschen gezet is, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel;
28 Alzoo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen maal zonder zonde gezien worden van degenen, die hem verwachten tot zaligheid.

HOOFDSTUK X.

WANT de wet, hebbende eene schaduw der toekomende goederen, niet het beeld zelve der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaar geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan.
2 Anderzins zouden zij opgehouden hebben geofferd te worden, omdat degenen, die de dienst pleegden, geene bewustheid meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde:
3 Maar *nu geschiedt* in dezelve alle jaar weder gedachtenis der zonden.
4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme.
5 Daarom, komende in de wereld, zegt hij: slagtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het ligchaam toebereid;
6 Brandofferen en *offer* voor de zonde hebben U niet behaagd:
7 Toen sprak ik: zie, ik kom, (in het begin des boeks is van mij geschreven) om uwen wil te doen, o God!
8 Als hij te voren gezegd had: slagtoffer, en offerande, en brandoffers, en *offer* voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd; (dewelke naar de wet geofferd worden)
9 Toen sprak hij: zie, ik kom, om uwen wil te doen, o God! Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen.
10 In welken wil wij geheiligd zijn, door de offerande des ligchaams van Jezus Christus, eenmaal *geschied*.
11 En een iegelijk Priester stond wel allen dag dienende, en dezelfde slagtofferen dikmaals offerende, die de zonden nimmermeer kunnen wegnemen;
12 Maar deze, één slagtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de regter*hand* Gods;
13 Voorts verwachtende, totdat zijne vijanden gesteld worden tot eene voetbank zijner voeten.
14 Want met ééne offerande heeft hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.

15 En de Heilige Geest getuigt
het ons ook.
16 Want nadat hij te voren ge-
zegd had : dit is het verbond, dat
Ik met hen maken zal na die da-
gen, zegt de Heer, Ik zal mijne
wetten geven in hunne harten, en
Ik zal die inschrijven in hunne
verstanden;
17 En hunne zonden en hunne
ongeregtigheden zal Ik geenszins
meer gedenken.
18 Waar nu vergeving derzelve
is, daar is geene offerande meer
voor de zonde.
19 Dewijl wij dan, broeders!
vrijmoedigheid hebben, om in te
gaan in het Heiligdom door het
bloed van Jezus,
20 Op eenen verschen en leven-
den weg, welken hij ons ingewijd
heeft door het voorhangsel, dat is,
door zijn vleesch;
21 En *dewijl wij hebben* eenen
grooten Priester over het huis
Gods;
22 Zoo laat ons toegaan met een
waarachtig hart, in volle verze-
kerdheid des geloofs, *onze* harten
gereinigd zijnde van het kwaad
geweten, en het ligchaam gewas-
schen zijnde met rein water.
23 Laat ons de onwankelbare
belijdenis der hoop *vast*houden;
(want die het beloofd heeft, is ge-
trouw)
24 En laat ons op elkander acht
nemen, tot opscherping der liefde
en der goede werken;
25 En laat ons onze onderlinge
bijeenkomst niet nalaten, gelijk
sommigen de gewoonte hebben,
maar *elkander* vermanen : en
dat zoo veel te meer, als gij ziet,
dat de dag nadert.
26 Want zoo wij willens zondi-
gen, nadat wij de kennis der waar-
heid ontvangen hebben, zoo blijft
er geen slagtoffer meer over voor
de zonden;
27 Maar eene schrikkelijke ver-
wachting des oordeels, en hitte
des vuurs, dat de tegenstanders
zal verslinden.
28 Als iemand de wet van Mo-
zes heeft te niet gedaan, die sterft
zonder barmhartigheid, onder
twee of drie getuigen :
29 Hoe veel te zwaarder straf,
meent gij, zal hij waardig geacht
worden, die den Zoon van God
vertreden heeft, en het bloed des
Testaments onrein geacht heeft,
waardoor hij geheiligd was, en
den Geest der genade smaadheid
heeft aangedaan?
30 Want wij kennen Hem, die
gezegd heeft: mijne is de wraak,
Ik zal het vergelden, spreekt de
Heer. En wederom : de Heer zal
zijn volk oordeelen.
31 Vreeselijk is het te vallen in
de handen des levenden Gods.
32 Doch gedenkt der vorige da-
gen, in dewelke, nadat gij verlicht
zijt geweest, gij veel strijd des lij-
dens hebt verdragen.
33 Ten deele, als gij door smaad-
heden en verdrukkingen een
schouwspel geworden zijt; en

ten deele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzoo gehandeld werden.
34 Want gij hebt ook over mijne banden medelijden gehad, en de rooving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat gij hebt in u zelven een beter en blijvend goed in de hemelen.
35 Werpt dan uwe vrijmoedigheid niet weg, welke eene groote vergelding des loons heeft.
36 Want gij hebt lijdzaamheid van noode: opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen.
37 Want: nog een zeer weinig *tijds, en* hij, die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven.
38 Maar de regtvaardige zal uit het geloof leven; en zoo *iemand* zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.
39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die gelooven tot behouding der ziel.

HOOFDSTUK XI.

HET geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, *en* een bewijs der zaken, die men niet ziet.
2 Want door hetzelve hebben de Ouden getuigenis bekomen.
3 Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzoo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden.
4 Door het geloof heeft Abel eene meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij regtvaardig was, alzoo God over zijne gaven getuigenis gaf; en door hetzelve *geloof* spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
5 Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien: en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had: want vóór zijne wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.
6 Maar zonder geloof is het onmogelijk *Gode* te behagen. Want die tot God komt, moet gelooven, dat Hij is, en een belooner is dergenen, die Hem zoeken.
7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, *en* bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin: door welke *ark* hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der regtvaardigheid, die naar het geloof is.
8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou: en hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou.
9 Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der be-

lofte, als in een vreemd *land,* en
heeft in tabernakelen gewoond
met Izak en Jakob, die mede-erf-
genamen waren derzelfde belofte.
10 Want hij verwachtte de stad,
die fondamenten heeft, welker
kunstenaar en bouwmeester God
is.
11 Door het geloof heeft ook
Sara zelve kracht ontvangen, om
zaad te geven, en boven den tijd
haars ouderdoms heeft zij ge-
baard; overmits zij Hem ge-
trouw heeft geacht, die het be-
loofd had.
12 Daarom zijn ook van éénen,
en dat eenen verstorvenen, *zoo ve-
len* in menigte geboren als de ster-
ren des hemels, en als het zand,
dat aan den oever der zee is, het-
welk ontelbaar is.
13 Deze allen zijn in het geloof
gestorven, de beloften niet verkre-
gen hebbende, maar hebben de-
zelve van verre gezien, en geloofd,
en omhelsd, en hebben beleden,
dat zij gasten en vreemdelingen
op de aarde waren.
14 Want die zulke dingen zeg-
gen, betoonen klaarlijk, dat zij
een vaderland zoeken.
15 En indien zij aan dat *vader-
land* gedacht hadden, van het-
welk zij uitgegaan waren, zij zou-
den tijd gehad hebben, om weder
te keeren;
16 Maar nu zijn zij begeerig naar
een beter, dat is, naar het hemel-
sche. Daarom schaamt zich God
hunner niet, om hun God ge-
naamd te worden; want Hij had
hun eene stad bereid.
17 Door het geloof heeft Abra-
ham, als hij verzocht werd, Izak
geofferd, en hij, die de beloften
ontvangen had, heeft *zijnen* eenig-
geborenen geofferd,
18 (Tot denwelken gezegd was:
in Izak zal u het zaad genoemd
worden) overleggende, dat God
magtig was, *hem* ook uit de doo-
den te verwekken;
19 Waaruit hij hem ook bij ge-
lijkenis wedergekregen heeft.
20 Door het geloof heeft Izak
zijne zonen Jakob en Ezau geze-
gend aangaande toekomende din-
gen.
21 Door het geloof heeft Jakob,
stervende, een iegelijk der zonen
van Jozef gezegend, en heeft aan-
gebeden, *leunende* op het opper-
ste van zijnen staf.
22 Door het geloof heeft Jozef,
stervende, gemeld van den uit-
gang der kinderen Israëls, en
heeft bevel gegeven van zijn ge-
beente.
23 Door het geloof werd Mozes,
toen hij geboren was, drie maan-
den lang van zijne ouders verbor-
gen, overmits zij zagen, dat het
kindeken schoon was; en zij vrees-
den het gebod des Konings niet.
24 Door het geloof heeft Mozes,
nu groot geworden zijnde, gewei-
gerd een zoon van Faraö's dochter
genoemd te worden;
25 Verkiezende liever met het
volk van God kwalijk gehandeld te

worden, dan voor eenen tijd de
genieting der zonde te hebben,
26 Achtende de versmaadheid
van Christus meerderen rijkdom
te zijn, dan de schatten in Egypte;
want hij zag op de vergelding des
loons.
27 Door het geloof heeft hij
Egypte verlaten, niet vreezende
den toorn des Konings : want hij
hield zich vast, als ziende den
Onzienlijken.
28 Door het geloof heeft hij het
Pascha uitgerigt, en de besprenging
des bloeds, opdat de verderver
der eerstgeborenen hen niet
raken zou.
29 Door het geloof zijn zij de
roode zee doorgegaan, als door
het drooge; hetwelk de Egyptenaars,
ook verzoekende, zijn verdronken.
30 Door het geloof zijn de muren
van Jericho gevallen, als zij
tot zeven dagen toe omringd waren
geweest.
31 Door het geloof is Rachab,
de hoere, niet omgekomen met
de ongehoorzamen, als zij de
verspieders met vrede had ontvangen.
32 En wat zal ik nog *meer* zeggen?
want de tijd zal mij ontbreken,
zou ik verhalen van Gideon,
en Barak, en Samson, en Jeftha,
en David, en Samuël, en de Profeten;
33 Welke door het geloof koningrijken
hebben overwonnen, geregtigheid
geoefend, de beloftenissen
verkregen, de muilen der
leeuwen toegestopt,
34 De kracht des vuurs hebben
uitgebluscht, de scherpte des
zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid
krachten hebben gekregen,
in den krijg sterk geworden zijn,
heirlegers der vreemden op de
vlugt hebben gebragt;
35 De vrouwen hebben hare
dooden uit de opstanding *weder*gekregen;
en anderen zijn uitgerekt
geworden, de *aangebodene*
verlossing niet aannemende, opdat
zij eene betere opstanding verkrijgen
zouden.
36 En anderen hebben bespottingen
en geeselen geproefd, en
ook banden en gevangenis;
37 Zijn gesteenigd geworden, in
stukken gezaagd, verzocht, door
het zwaard ter dood gebragt: hebben
gewandeld in schaapsvellen
en in geitenvellen; verlaten, verdrukt,
kwalijk gehandeld zijnde;
38 (Welker de wereld niet waardig
was) hebben in woestijnen
gedoold, en *op* bergen, en *in* spelonken,
en *in* de holen der aarde.
39 En deze allen, hebbende
door het geloof getuigenis gehad,
hebben de belofte niet verkregen:
40 Alzoo God wat beters over
ons voorzien had, opdat zij zonder
ons niet zouden volmaakt worden.

HOOFDSTUK XII.

DAAROM dan ook, alzoo wij
zoo groot eene wolk der ge-

tuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die *ons* ligtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;
2 Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, dewelke, voor de vreugde, die hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de regter*hand* des troons van God.
3 Want aanmerkt dezen, die zoodanig een tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen, opdat gij niet verflaauwt en bezwijkt in uwe zielen.
4 Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde;
5 En gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt : mijn zoon! acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van hem bestraft wordt :
6 Want dien de Heer liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geeselt eenen iegelijken zoon, dien Hij aanneemt.
7 Indien gij de kastijding verdraagt, zoo gedraagt zich God jegens u als zonen; (want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?)
8 Maar indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zoo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen.
9 Voorts, wij hebben de vaders onzes vleesches wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij *dan* niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?
10 Want genen hebben *ons* wel voor eenen korten tijd, naar dat het hun goed dacht, gekastijd; maar Deze kastijdt *ons* tot *ons* nut, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachtig worden.
11 En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geene *zaak* van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich eene vreedzame vrucht der geregtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn.
12 Daarom rigt weder op de trage handen, en de slappe knieën;
13 En maakt regte paden voor uwe voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *dat* het veel meer genezen worde.
14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heer zien zal :
15 Toeziende, dat niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet eenige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make, en door dezelve velen ontreinigd worden.
16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om ééne spijze het regt van zijne eerstgeboorte weggaf.
17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beërven, verworpen werd : want hij vond geene plaats des be-

rouws, hoewel hij dezelve met
tranen zocht.
18 Want gij zijt niet gekomen
tot den tastelijken berg, en het
brandende vuur, en donkerheid,
en duisternis, en onweder.
19 En tot het geklank der bazuin,
en de stem der woorden;
welke die ze hoorden, baden, dat
het woord tot hen niet meer zou
gedaan worden.
20 (Want zij konden niet dragen
hetgeen er geboden werd: indien
ook een gedierte den berg aanraakt,
het zal gesteenigd, of met
eenen pijl doorschoten worden.
21 En Mozes, zoo vreeselijk was
het gezigt, zeide: ik ben gansch
bevreesd en bevende.)
22 Maar gij zijt gekomen tot den
berg Sion, en de stad des levenden
Gods, tot het hemelsche Jerûzalem,
en de vele duizenden
der Engelen;
23 Tot de algemeene vergadering
en de gemeente der eerstgeborenen,
die in de hemelen opgeschreven
zijn, en tot God, den
Regter over allen, en de geesten
der volmaakte regtvaardigen;
24 En tot den Middelaar des
Nieuwen Testaments, Jezus, en
het bloed der besprenging, dat betere
dingen spreekt dan Abel.
25 Ziet toe, dat gij dien, die
spreekt, niet verwerpt: want indien
dezen niet zijn ontvloden,
die dengenen verwierpen, welke
op aarde Goddelijke antwoorden
gaf, veel meer *zullen* wij niet
ontvlieden, zoo wij ons van dien
afkeeren, die van de hemelen *is;*
26 Wiens stem toen de aarde bewoog;
maar nu heeft hij verkondigd,
zeggende: nog eenmaal zal
ik bewegen niet alleen de aarde,
maar ook den hemel.
27 En dit *woord:* nog eenmaal,
wijst aan de verandering der
bewegelijke dingen, als welke gemaakt
waren, opdat blijven zouden
de dingen, die niet bewegelijk
zijn.
28 Daarom, alzoo wij een onbewegelijk
Koningrijk ontvangen,
laat ons de genade *vast*houden,
door dewelke wij welbehagelijk
Gode mogen dienen, met eerbied
en godvruchtigheid.
29 Want onze God is een verterend
vuur.

HOOFDSTUK XIII.

DAT de broederlijke liefde
blijve.
2 Vergeet de herbergzaamheid
niet; want hierdoor hebben sommigen
onwetend Engelen geherbergd.
3 Gedenkt der gevangenen, als
of gij mede gevangen waart; *en*
dergenen, die kwalijk gehandeld
worden, als of gij ook zelven in
het ligchaam *kwalijk gehandeld*
waart.
4 Het huwelijk *is* eerlijk onder
allen, en het bed onbevlekt;
maar hoereerders en overspelers
zal God oordeelen.
5 *Uw* wandel zij zonder geldgie-

righeid; en zijt vergenoegd met
het tegenwoordige : want Hij
heeft gezegd : Ik zal u niet begeven,
en Ik zal u niet verlaten.
6 Zoodat wij vrijmoediglijk durven
zeggen : de Heer is mij een
helper, en ik zal niet vreezen,
wat mij een mensch zal doen.
7 Gedenkt uwer voorgangeren,
die u het woord Gods gesproken
hebben; *en* volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst *hunner*
wandeling.
8 Jezus Christus is gisteren en
heden dezelfde en in der eeuwigheid.
9 Wordt niet omgevoerd met
verscheidene en vreemde leeringen
: want het is goed, dat het
hart gesterkt worde door genade,
niet door spijzen, door welke
geene nuttigheid bekomen hebben,
die *daarin* gewandeld hebben.
10 Wij hebben een altaar, van
hetwelk geene magt hebben te
eten, die den tabernakel dienen.
11 Want welker dieren bloed
voor de zonde gedragen werd in
het Heiligdom door den Hoogepriester,
derzelver ligchamen
werden verbrand buiten de legerplaats.
12 Daarom heeft ook Jezus, opdat
hij door zijn eigen bloed het
volk zou heiligen, buiten de poort
geleden.
13 Zoo laat ons dan tot hem
uitgaan buiten de legerplaats,
zijne smaadheid dragende.
14 Want wij hebben hier geene
blijvende stad, maar wij zoeken
de toekomende.
15 Laat ons dan door hem altijd
Gode opofferen eene offerande des
lofs, dat is, de vrucht der lippen,
die zijnen naam belijden.
16 En vergeet de weldadigheid
en de mededeelzaamheid niet;
want aan zoodanige offeranden
heeft God een welbehagen.
17 Zijt uwen voorgangeren gehoorzaam,
en zijt hun onderdanig
: want zij waken voor uwe
zielen, als die rekenschap geven
zullen; opdat zij dat doen mogen
met vreugde en niet al zuchtende:
want dat is u niet nuttig.
18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen,
dat wij een goed geweten
hebben, als die in alles willen
eerlijk wandelen.
19 En ik bid *u* te meer, dat gij
dit doet, opdat ik te eerder ulieden
moge wedergegeven worden.
20 De God nu des vredes, die
den grooten Herder der schapen,
door het bloed des eeuwigen Testaments,
uit de dooden heeft wedergebragt,
namelijk onzen Heer
Jezus Christus;
21 Die volmake u in alle goed
werk, opdat gij zijnen wil moogt
doen : werkende in u hetgeen
voor Hem welbehagelijk is, door
Jezus Christus; denwelken zij de
heerlijkheid in alle eeuwigheid.
Amen.
22 Doch ik bid u, broeders! verdraagt
het woord dezer verma-

R

ning; want ik heb u in het kort
geschreven.
23 Weet, dat de broeder Timótheüs losgelaten is, met welken
(zoo hij haast komt) ik u zal zien.
24 Groet al uwe voorgangeren,
en al de heiligen. U groeten die
van Italië zijn.
25 De genade zij met u allen.
Amen.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JACOBUS.

HOOFDSTUK I.

JACOBUS, een dienstknecht van God en van den Heer Jezus Christus, aan de twaalf stammen, die in de verstrooijing zijn, zaligheid.
2 Acht het voor groote vreugde,
mijne broeders! wanneer gij in
velerlei verzoekingen valt:
3 Wetende, dat de beproeving
uws geloofs lijdzaamheid werkt.
4 Doch de lijdzaamheid hebbe
een volmaakt werk, opdat gij
moogt volmaakt zijn en geheel
opregt, in geen ding gebrekkelijk.
5 En indien iemand van u wijsheid
ontbreekt, dat hij *ze* van God
begeere, die een' iegelijk mildelijk
geeft, en niet verwijt; en zij
zal hem gegeven worden.
6 Maar dat hij *ze* begeere in geloof,
niet twijfelende; want die
twijfelt, is eene baar der zee gelijk,
die van den wind gedreven
en op en neder geworpen wordt.
7 Want die mensch meene niet,
dat hij iets ontvangen zal van den
Heer:
8 Een dubbelhartig man *is* ongestadig
in al zijne wegen.
9 Maar de broeder, die nederig
is, roeme in zijne hoogheid:
10 En de rijke in zijne vernedering;
want hij zal als eene bloem
van het gras voorbijgaan.
11 Want de zon is opgegaan met
de hitte, en heeft het gras dor
gemaakt, en zijne bloem is afgevallen,
en de schoone gedaante
haars aanschijns is vergaan: alzoo
zal ook de rijke in zijne wegen
verwelken.
12 Zalig is de man, die verzoeking
verdraagt: want als hij beproefd
zal geweest zijn, zal hij de
kroon des levens ontvangen, welke
de Heer beloofd heeft dengenen,
die Hem liefhebben.
13 Niemand, als hij verzocht
wordt, zegge: ik word van God
verzocht; want God kan niet ver-

zocht worden met het kwade, en Hij zelf verzoekt niemand.

14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijne eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.

15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart den dood.

16 Dwaalt niet, mijne geliefde broeders!

17 Alle goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij welken geene verandering is, of schaduw van omkeering.

18 Naar zijnen wil heeft hij ons gebaard door het woord der waarheid, opdat wij zouden zijn *als* eerstelingen zijner schepselen.

19 Zoo dan, mijne geliefde broeders! een iegelijk mensch zij rasch om te hooren, traag om te spreken, traag tot toorn:

20 Want de toorn des mans werkt Gods geregtigheid niet.

21 Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het woord, dat in *u* geplant wordt, hetwelk uwe zielen kan zalig maken.

22 En zijt daders des woords, en niet alleen hoorders, u zelven met valsche overlegging bedriegende.

23 Want zoo iemand een hoorder is des woords, en niet een dader, die is een' man gelijk, welke zijn aangeboren aangezigt bemerkt in eenen spiegel;

24 Want hij heeft zich zelven bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was.

25 Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, *zeg ik,* zal gelukzalig zijn in dit zijn doen.

26 Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en hij zijne tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezes Godsdienst is ijdel.

27 De zuivere en onbevlekte Godsdienst voor God en den Vader is deze: weezen en weduwen bezoeken in hunne verdrukking, *en* zich zelven onbesmet bewaren van de wereld.

HOOFDSTUK II.

MIJNE broeders! hebt niet het geloof van onzen Heer Jezus Christus, *den Heer* der heerlijkheid, met aanneming des persoons.

2 Want zoo in uwe vergadering kwam een man met eenen gouden ring aan den vinger, in eene sierlijke kleeding, en er kwam ook een arm man in met eene slechte kleeding;

3 En gij zoudt aanzien dengenen, die de sierlijke kleeding draagt, en tot hem zeggen: zit gij hier op eene eerlijke plaats; en

zoudt zeggen tot den armen : sta
gij daar; of, zit hier onder mijne
voetbank;
4 Hebt gij dan niet in u zelven
een onderscheid gemaakt, en zijt
regters geworden van kwade over-
leggingen?
5 Hoort, mijne geliefde broe-
ders! heeft God niet uitverkoren
de armen dezer wereld, *om* rijk
te zijn in het geloof, en erfgena-
men des Koningrijks, hetwelk Hij
belooft dengenen, die Hem lief-
hebben?
6 Maar gij hebt den armen oneer
aangedaan. Overweldigen u niet
de rijken, en trekken zij u *niet*
tot de regterstoelen?
7 Lasteren zij niet den goeden
naam, die over u aangeroepen is?
8 Indien gij dan de koninklijke
wet volbrengt, naar de Schrift :
gij zult uwen naasten liefhebben
als u zelven; zoo doet gij wel;
9 Maar indien gij den persoon
aanneemt, zoo doet gij zonde, en
wordt van de wet bestraft als
overtreders.
10 Want wie de geheele wet zal
houden, en in één zal struikelen,
die is schuldig geworden aan allen.
11 Want Die gezegd heeft : gij
zult geen overspel doen, die heeft
ook gezegd : gij zult niet dooden.
Indien gij nu geen overspel zult
doen, maar zult dooden, zoo zijt gij
een overtreder der wet geworden.
12 Spreekt alzoo, en doet alzoo,
als die door de wet der vrijheid
zult geoordeeld worden.
13 Want een onbarmhartig
oordeel *zal gaan* over dengenen,
die geene barmhartigheid gedaan
heeft : en de barmhartigheid
roemt tegen het oordeel.
14 Wat nuttigheid is het, mijne
broeders! indien iemand zegt, dat
hij het geloof heeft, en hij heeft
de werken niet? kan dat geloof
hem zalig maken?
15 Indien er nu een broeder of
zuster naakt zouden zijn, en ge-
brek zouden hebben aan dage-
lijksch voedsel;
16 En iemand van u tot hen zou
zeggen : gaat henen in vrede,
wordt warm, en wordt verza-
digd; en gijlieden zoudt hun niet
geven de nooddruftigheden des
ligchaams, wat nuttigheid is dat?
17 Alzoo ook het geloof, indien
het de werken niet heeft, is bij
zich zelven dood.
18 Maar zal iemand zeggen : gij
hebt het geloof, en ik heb de wer-
ken. Toon mij uw geloof uit uwe
werken, en ik zal u uit mijne
werken mijn geloof toonen.
19 Gij gelooft, dat God een eenig
God is; gij doet wel : de duivelen
gelooven het ook, en zij sidderen.
20 Maar wilt gij weten, o ijdel
mensch! dat het geloof zonder de
werken dood is?
21 Abraham, onze vader, is hij
niet uit de werken geregtvaardigd,
als hij Izak, zijnen zoon, geofferd
heeft op het altaar?
22 Ziet gij wel, dat het geloof
mede gewrocht heeft met zijne

werken, en het geloof volmaakt is
geweest uit de werken?
23 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt : en Abraham geloofde God, en het is hem tot regtvaardigheid gerekend, en hij is een vriend van God genaamd geweest.
24 Ziet gij dan nu, dat een mensch uit de werken geregtvaardigd wordt, en niet alleenlijk uit het geloof?
25 En desgelijks ook Rachab, de hoere, is zij niet uit de werken geregtvaardigd geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen, en door eenen anderen weg uitgelaten?
26 Want gelijk het ligchaam zonder geest dood is, alzoo is ook het geloof zonder de werken dood.

HOOFDSTUK III.

ZIJT niet vele meesters, mijne broeders! wetende, dat wij te meerder oordeel zullen ontvangen.
2 Want wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man, magtig om ook het geheele ligchaam in den toom te houden.
3 Ziet, wij leggen den paarden toomen in de monden, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en wij leiden *daarmede* hun geheele ligchaam om;
4 Ziet ook de schepen, hoewel zij zoo groot zijn, en van harde winden gedreven, zij worden omgewend van een zeer klein roer, waarhenen ook de begeerte des stuurders wil :
5 Alzoo is ook de tong een klein lid, en roemt *nogtans* groote dingen. Ziet, een klein vuur, hoe grooten hoop houts het aansteekt.
6 De tong is ook een vuur, eene wereld der ongeregtigheid : alzoo is de tong onder onze leden gesteld, welke het geheele ligehaam besmet, en ontsteekt het rad *onzer* geboorte, en wordt ontstoken van de hel.
7 Want alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menschelijke natuur;
8 Maar de tong kan geen mensch temmen; zij is een onbedwingelijk kwaad, vol van doodelijk venijn.
9 Door haar loven wij God en den Vader, en door haar vervloeken wij de menschen, die naar de gelijkenis van God gemaakt zijn.
10 Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijne broeders! alzoo niet geschieden.
11 Welt ook eene fontein uit eene zelfde ader het zoet en het bitter?
12 Kan ook, mijne broeders! een vijgeboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzoo *kan* geene fontein zout en zoet water voortbrengen.
13 Wie is wijs en verstandig on-

der u? die bewijze uit *zijnen* goeden wandel zijne werken in zachtmoedige wijsheid.
14 Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zoo roemt en liegt niet tegen de waarheid.
15 Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aardsch, natuurlijk, duivelsch.
16 Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle booze handel.
17 Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordeelende, en ongeveinsd.
18 En de vrucht der regtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor degenen, die vrede maken.

HOOFDSTUK IV.

VAN waar *komen* krijgen en vechterijen onder u? *Komen zij* niet hiervan, *namelijk* uit uwe wellusten, die in uwe leden strijd voeren?
2 Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert *naar dingen,* en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt.
3 Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uwe wellusten doorbrengen zoudt.
4 Overspelers en overspeleressen! weet gij niet, dat de vriendschap der wereld eene vijandschap Gods is? Zoo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld.
5 Of meent gij, dat de Schrift te vergeefs zegt: de Geest, die in ons woont, heeft die lust tot nijdigheid?
6 Ja hij geeft meerdere genade. Daarom zegt *de Schrift:* God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.
7 Zoo onderwerpt u dan Gode; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden.
8 Naakt tot God, en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen, gij zondaars! en zuivert de harten, gij dubbelhartigen?
9 Gedraagt u als ellendigen, en treurt en weent; uw lagchen worde veranderd in treuren, en *uwe* blijdschap in bedroefdheid.
10 Vernedert u voor den Heer, en Hij zal u verhoogen.
11 Broeders! spreekt niet kwalijk van elkander. Die van *zijnen* broeder kwalijk spreekt en zijnen broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet, en oordeelt de wet. Indien gij nu de wet oordeelt, zoo zijt gij geen dader der wet, maar een regter.
12 Er is een eenig Wetgever, die behouden kan en verderven. Doch wie zijt gij, die eenen anderen oordeelt?
13 Wel aan nu gij, die daar zegt: wij zullen heden of morgen

naar zulk eene stad reizen, en al-
daar één jaar overbrengen, en
koopmanschap drijven, en winst
doen;
14 Gij die niet weet, wat mor-
gen *geschieden zal!* want hoeda-
nig is uw leven? Want het is een
damp, die voor een weinig *tijds*
gezien wordt, en daarna ver-
dwijnt.
15 In plaats dat gij zoudt zeg-
gen : indien de Heer wil, en wij
leven zullen, zoo zullen wij dit of
dat doen.
16 Maar nu roemt gij in uwen
hoogmoed; alle zoodanige roem is
boos.
17 Wie dan weet goed te doen,
en niet doet, dien is het zonde.

HOOFDSTÚK V.

WEL aan nu, gij rijken! weent
en huilt over uwe ellendig-
heden, die over u komen.
2 Uw rijkdom is verrot, en uwe
kleederen zijn van de motten
gegeten geworden;
3 Uw goud en zilver is ver-
roest; en hun roest zal u zijn tot
eene getuigenis, en zal uw vleesch
als een vuur verteren; gij hebt
schatten vergaderd in de laatste
dagen.
4 Ziet, de loon der werklieden,
die uwe landen gemaaid hebben,
welke van u verkort is, roept; en
het geschrei dergenen, die geoogst
hebben, is gekomen tot in de
ooren van den Heer Sabaôth.
5 Gij hebt lekkerlijk geleefd op
de aarde, en wellusten gevolgd;
gij hebt uwe harten gevoed als in
eenen dag der slagting.
6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt
gedood den regtvaardigen; *en* hij
wederstaat u niet.
7 Zoo zijt dan langmoedig, broe-
ders! tot de toekomst des Heeren.
Ziet, de landman verwacht de
kostelijke vrucht des lands, lang-
moedig zijnde over dezelve, totdat
het den vroegen en spaden regen
zal hebben ontvangen.
8 Weest gij ook langmoedig,
versterkt uwe harten; want de
toekomst des Heeren genaakt.
9 Zucht niet tegen elkander,
broeders! opdat gij niet veroor-
deeld wordt : ziet, de Regter staat
voor de deur.
10 Mijne broeders! neemt tot
een voorbeeld des lijdens en der
langmoedigheid de Profeten, die
in den naam des Heeren gespro-
ken hebben.
11 Ziet, wij houden hen geluk-
zalig, die verdragen: gij hebt de
verdraagzaamheid van Job ge-
hoord, en gij hebt het einde des
Heeren gezien, dat de Heer zeer
barmhartig is en een ontfermer.
12 Doch vóór alle dingen, mijne
broeders! zweert niet, noch bij
den hemel, noch bij de aarde,
noch eenigen anderen eed; maar
uw Ja zij ja, en het Neen neen;
opdat gij in geen oordeel valt.
13 Is iemand onder u in lijden?
dat hij bidde; is iemand goeds
moeds? dat hij psalmzinge.

14 Is iemand krank onder u? dat
hij tot zich roepe de Ouderlingen
der gemeente, en dat zij over hem
bidden, hem zalvende met olie in
den naam des Heeren :
15 En het gebed des geloofs zal
den zieken behouden, en de Heer
zal hem oprigten, en zoo hij zonden
gedaan zal hebben, het zal
hem vergeven worden.
16 Belijdt elkander de misdaden,
en bidt voor elkander, opdat gij
gezond wordt : een krachtig gebed
des regtvaardigen vermag
veel.
17 Elías was een mensch van
gelijke bewegingen als wij, en hij
bad een gebed, dat het niet zou
regenen; en het regende niet op de
aarde in drie jaren en zes maanden.
18 En hij bad wederom, en de
hemel gaf regen, en de aarde bragt
hare vrucht voort.
19 Broeders! indien iemand onder
u van de waarheid is afgedwaald,
en hem iemand bekeert,
20 Die wete, dat degene, die
eenen zondaar van de dwaling
zijns wegs bekeert, eene ziel van
den dood zal behouden, en menigte
der zonden zal bedekken.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF
VAN DEN
APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK I.

PETRUS, een Apostel van Jezus
Christus, aan de vreemdelingen,
verstrooid in Pontus,
Galátië, Cappadócië, Azië en Bithynië,
2 De uitverkorenen naar de voorkennis
van God den Vader, in de
heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid
en besprenging des
bloeds van Jezus Christus : genade
en vrede zij u vermenigvuldigd.
3 Geloofd zij de God en Vader
van onzen Heer Jezus Christus,
die, naar zijne groote barmhartigheid,
ons heeft wedergeboren, tot
eene levende hoop, door de opstanding
van Jezus Christus uit de
dooden,
4 Tot eene onverderfelijke, en
onbevlekkelijke, en onverwelkelijke
erfenis, die in de hemelen
bewaard is voor u,
5 Die in de kracht Gods bewaard
wordt door het geloof tot de zaligheid,
die bereid is, om geopenbaard
te worden in den laatsten
tijd.
6 In welken gij u verheugt, nu

een weinig *tijds* (zoo het noodig
is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen;
7 Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;
8 Denwelken gij niet gezien hebt, en *nogtans* liefhebt; in denwelken gij nu, hoewel *hem* niet ziende, maar geloovende, u verheugt met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde;
9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.
10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de Profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied* :
11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden, *dat* op Christus *komen zou*, en de heerlijkheid daarna *volgende*.
12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zich zelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is; in welke dingen de Engelen begeerig zijn in te zien.
13 Daarom opschortende de lendenen uws verstands, *en* nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebragt wordt in de openbaring van Jezus Christus.
14 Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren;
15 Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gij zelven heilig in al *uwen* wandel;
16 Daarom dat er geschreven is : zijt heilig, want Ik ben heilig.
17 En indien gij tot eenen Vader aanroept Dengenen, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning;
18 Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is;*
19 Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt lam;
20 Dewelke wel voorgekend is geweest vóór de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil,
21 Die door hem gelooft in God, welke hem opgewekt heeft uit de dooden, en hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.
22 Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde,

zoo hebt elkander vuriglijk lief uit
een rein hart :
23 Gij die wedergeboren zijt
niet uit vergankelijk, maar *uit*
onvergankelijk zaad, door het le-
vende en eeuwig blijvende woord
van God.
24 Want alle vleesch is als gras,
en alle heerlijkheid des menschen
is als eene bloem van het gras.
Het gras is verdord, en zijne
bloem is afgevallen ;
25 Maar het woord des Heeren
blijft in der eeuwigheid : en dit
is het woord, dat onder u verkon-
digd is.

HOOFDSTUK II.

ZOO legt dan af alle kwaad-
heid, en alle bedrog, en ge-
veinsdheid, en nijdigheid, en alle
achterklappingen ;
2 En, als nieuwgeborene kinder-
kens, zijt zeer begeerig naar de re-
delijke onvervalschte melk, opdat
gij door dezelve moogt opwassen ;
3 Indien gij anders gesmaakt
hebt, dat de Heer goedertieren is.
4 Tot welken komende, *als tot*
eenen levenden steen, van de
menschen wel verworpen, maar
bij God uitverkoren *en* dierbaar ;
5 Zoo wordt gij ook zelven, als
levende steenen, gebouwd *tot* een
geestelijk huis, *tot* een heilig Pries-
terdom, om geestelijke offeranden
op te offeren, die Gode aange-
naam zijn door Jezus Christus.
6 Daarom is ook vervat in de
Schrift : ziet, Ik leg in Sion eenen
uitersten hoeksteen, die uitverko-
ren *en* dierbaar is ; en, die in
hem gelooft, zal niet beschaamd
worden.
7 U dan, die gelooft, is hij dier-
baar ; maar den ongehoorzamen
wordt gezegd : de steen, dien de
bouwlieden verworpen hebben,
deze is geworden tot een hoofd
des hoeks, en een' steen des aan-
stoots, en eene rots der ergernis ;
8 Dengenen *namelijk,* die zich
aan het woord stooten, ongehoor-
zaam zijnde, waartoe zij ook gezet
zijn.
9 Maar gij zijt een uitverkoren
geslacht, een koninklijk Priester-
dom, een heilig volk, een verkre-
gen volk ; opdat gij zoudt verkon-
digen de deugden desgenen, die
u uit de duisternis geroepen heeft
tot zijn wonderbaar licht.
10 Gij die eertijds geen volk
waart, maar nu Gods volk zijt ;
die *eertijds* niet ontfermd waart,
maar nu ontfermd zijt geworden.
11 Geliefden ! ik vermaan *u* als
inwoners en vreemdelingen, dat
gij u onthoudt van de vleesche-
lijke begeerlijkheden, welke krijg
voeren tegen de ziel :
12 En houdt uwen wandel eer-
lijk onder de Heidenen ; opdat in
hetgeen zij kwalijk van u spreken,
als van kwaaddoeners, zij uit de
goede werken, die zij in *u* zien,
God verheerlijken mogen in den
dag der bezoeking.
13 Zijt dan alle menschelijke or-
dening onderdanig, om des Heeren

wil: het zij den Koning, als de
opperste magt hebbende;
14 Het zij den Stadhouderen, als
die van hem gezonden worden, tot
straf wel der kwaaddoeners, maar
tot prijs dergenen, die goed doen.
15 Want alzoo is het de wil van
God, dat gij, weldoende, den
mond stopt aan de onwetendheid
der dwaze menschen;
16 Als vrijen, en niet de vrijheid
hebbende als een deksel der boos-
heid, maar als dienstknechten van
God.
17 Eert een' iegelijk; hebt de
broederschap lief; vreest God;
eert den Koning.
18 Gij huisknechten! zijt met
alle vreeze onderdanig den hee-
ren, niet alleen den goeden en be-
scheidenen, maar ook den harden.
19 Want dat is genade, indien
iemand, om het geweten voor
God, zwarigheid verdraagt, lij-
dende ten onregte.
20 Want wat lof is het, indien
gij verdraagt, als gij zondigt, en
daarover geslagen wordt? Maar
indien gij verdraagt, als gij wel-
doet, en *daarover* lijdt, dat is ge-
nade bij God.
21 Want hiertoe zijt gij geroe-
pen, dewijl ook Christus voor ons
geleden heeft, ons een voorbeeld
nalatende, opdat gij zijne voetstap-
pen zoudt navolgen:
22 Die geene zonde gedaan heeft,
en er is geen bedrog in zijnen
mond gevonden;
23 Die, als hij gescholden werd,
niet wederschold, en als hij leed,
niet dreigde; maar gaf het over
aan Dien, die regtvaardiglijk oor-
deelt:
24 Die zelf onze zonden in zijn
ligchaam gedragen heeft op het
hout; opdat wij, der zonden afge-
storven zijnde, der geregtigheid
leven zouden; door wiens strie-
men gij genezen zijt.
25 Want gij waart als dwalende
schapen; maar gij zijt nu bekeerd
tot den Herder en Opziener uwer
zielen.

HOOFDSTUK III.

DESGELIJKS gij vrouwen! zijt
uwen eigenen mannen onder-
danig; opdat ook, zoo eenigen
den woorde ongehoorzaam zijn,
zij door den wandel der vrouwen,
zonder woord mogen gewonnen
worden;
2 Als zij zullen ingezien hebben
uwen kuischen wandel in vreeze.
3 Welker versiersel zij, niet het-
geen uiterlijk is, *bestaande* in het
vlechten des haars, en omhangen
van goud, of van kleederen aan
te trekken;
4 Maar de verborgen mensch des
harten, in het onverderfelijk *ver-
siersel* van een' zachtmoedigen en
stillen geest, die kostelijk is voor
God.
5 Want alzoo versierden zich
zelven eertijds ook de heilige
vrouwen, die op God hoopten, en
waren haren eigenen mannen on-
derdanig:

6 Gelijk Sara aan Abraham ge-
hoorzaam is geweest, hem noe-
mende heer, welker dochters gij
geworden zijt, als gij weldoet, en
niet vreest voor eenige verschrik-
king.
7 Gij mannen! insgelijks, woont
bij *haar* met verstand, aan het
vrouwelijke vat, als het zwakste,
eere gevende, als die ook mede-
erfgenamen der genade des levens
met haar zijt; opdat uwe gebeden
niet verhinderd worden.
8 En eindelijk, zijt allen eensge-
zind, medelijdend, de broeders
liefhebbende, met innerlijke barm-
hartigheid bewogen, vriendelijk;
9 Vergeldt niet kwaad voor
kwaad, of schelden voor schel-
den, maar zegent daarentegen;
wetende, dat gij daartoe geroepen
zijt, opdat gij zegening zoudt beër-
ven.
10 Want wie het leven wil lief-
hebben, en goede dagen zien, die
stille zijne tong van het kwaad,
en zijne lippen, dat zij geen be-
drog spreken;
11 Die wijke af van het kwade,
en doe het goede; die zoeke vrede
en jage denzelven na.
12 Want de oogen des Heeren
zijn over de regtvaardigen, en
zijne ooren tot hun gebed; maar
het aangezigt des Heeren is tegen
degenen, die kwaad doen.
13 En wie is het, die u kwaad
doen zal, indien gij navolgers zijt
van het goede?
14 Maar indien gij ook lijdt om
der geregtigheid wil, zoo zijt gij
zalig; en vreest niet uit vreeze
van hen, en wordt niet ontroerd;
15 Maar heiligt God, den Heer,
in uwe harten; en zijt altijd be-
reid tot verantwoording aan een'
iegelijk, die u rekenschap afeischt
van de hoop, die in u is, met
zachtmoedigheid en vreeze.
16 En hebt een goed geweten,
opdat in hetgeen zij kwalijk van
u spreken, als van kwaaddoeners,
zij beschaamd mogen worden,
die uwen goeden wandel in Chris-
tus lasteren.
17 Want het is beter, dat gij,
weldoende, (indien het de wil van
God wil) lijdt, dan kwaad doende.
18 Want Christus heeft ook eens
voor de zonden geleden, hij regt-
vaardig voor de onregtvaardigen,
opdat hij ons tot God zou bren-
gen; die wel is gedood in het
vleesch, maar levend gemaakt
door den Geest;
19 In denwelken hij ook, henen-
gegaan zijnde, den geesten, die
in de gevangenis *zijn,* gepredikt
heeft,
20 Die eertijds ongehoorzaam
waren, wanneer de langmoedig-
heid Gods eenmaal verwachtte,
in de dagen van Noach, als de ark
toebereid werd; waarin weinige
(dat is acht) zielen behouden wer-
den door het water.
21 Waarvan het tegenbeeld, de
doop, ons nu ook behoudt, niet
die eene aflegging is der vuiligheid
des ligchaams, maar die eene

vraag is van een goed geweten tot
God, door de opstanding van Je-
zus Christus;
22 Welke is aan de regter*hand*
Gods, opgevaren ten hemel, de
Engelen, en Magten, en Krachten
hem onderdanig gemaakt zijnde.

HOOFDSTUK IV.

DEWIJL dan Christus voor ons
in het vleesch geleden heeft,
zoo wapent gij u ook met dezelve
gedachte, *namelijk* dat wie in het
vleesch geleden heeft, die heeft
opgehouden van de zonde;
2 Om nu niet meer naar de be-
geerlijkheden der menschen, maar
naar den wil van God, den tijd,
die overig is in het vleesch, te
leven.
3 Want het is ons genoeg, dat
wij den voorgaanden tijd des le-
vens der Heidenen wil volbragt
hebben, en gewandeld hebben in
ontuchtigheden, begeerlijkheden,
wijnzuiperijen, brasserijen, drin-
kerijen en gruwelijke afgoderijen:
4 Waarin zij zich vreemd hou-
den, als gij niet medeloopt tot de-
zelfde uitgieting der overdadig-
heid, en *u* lasteren;
5 Dewelke zullen rekenschap ge-
ven dengenen, die bereid staat
om te oordeelen de levenden en de
dooden.
6 Want daartoe is ook den doo-
den het Evangelie verkondigd
geworden, opdat zij wel zou-
den geoordeeld worden naar den
mensch in het vleesch, maar leven
zouden naar God in den geest.
7 En het einde aller dingen is
nabij: zijt dan nuchteren, en
waakt in de gebeden.
8 Maar vooral hebt vurige liefde
tot elkander; want de liefde zal
menigte van zonden bedekken.
9 Zijt herbergzaam jegens elkan-
der, zonder murmureren.
10 Een iegelijk, gelijk hij gave
ontvangen heeft, *alzoo* bediene
hij dezelve aan de anderen, als
goede uitdeelers der menigerlei
genade Gods.
11 Indien iemand spreekt, *die
spreke* als de woorden Gods; in-
dien iemand dient, *die diene* als
uit kracht, die God verleent; op-
dat God in alles geprezen worde
door Jezus Christus, welken toe-
komt de heerlijkheid en de kracht,
in alle eeuwigheid. Amen.
12 Geliefden! houdt u niet
vreemd over de hitte *der ver-
drukking* onder u, die u ge-
schiedt tot verzoeking, als of u
iets vreemds overkwame;
13 Maar gelijk gij gemeenschap
hebt aan het lijden van Christus,
alzoo verblijdt u: opdat gij ook
in de openbaring zijner heerlijk-
heid u moogt verblijden en ver-
heugen.
14 Indien gij gesmaad wordt om
den naam van Christus, zoo zijt
gij zalig: want de Geest der heer-
lijkheid, en *de Geest* van God rust
op u. Wat hen aangaat, hij wordt
wel gelasterd, maar wat u aan-
gaat, hij wordt verheerlijkt.

15 Doch dat niemand van u lijde
als een doodslager, of dief, of
kwaaddoener, of als een, die zich
met eens anders doen bemoeit;
16 Maar indien *iemand lijdt* als
een Christen, die schame zich
niet, maar verheerlijke God in
dezen deele.
17 Want het is de tijd, dat het
oordeel beginne van het huis
Gods; en indien het eerst van ons
begint, welk zal het einde zijn
dergenen, die het Evangelie van
God ongehoorzaam zijn?
18 En indien de regtvaardige
naauwelijks zalig wordt, waar zal
de goddelooze en zondaar ver-
schijnen?
19 Zoo dan ook die lijden naar
den wil van God, dat zij hunne
zielen *Hem,* als den getrouwen
Schepper, bevelen met weldoen.

HOOFDSTUK V.

DE Ouderlingen, die onder u
zijn, vermaan ik, die een
Mede-ouderling, en getuige des
lijdens van Christus ben, en deel-
achtig der heerlijkheid, die geo-
penbaard zal worden:
2 Weidt de kudde Gods, die onder
u is, hebbende opzigt *daarover,*
niet uit bedwang, maar gewillig-
lijk; noch om vuil gewin, maar
met een volvaardig gemoed;
3 Noch als heerschappij voe-
rende over het erfdeel *des Hee-
ren,* maar *als* voorbeelden der
kudde geworden zijnde.
4 En als de Overste Herder ver-
schenen zal zijn, zoo zult gij de
onverwelkelijke kroon der heer-
lijkheid behalen.
5 Desgelijks gij jongen! zijt den
ouden onderdanig: en zijt allen
elkander onderdanig: zijt met de
ootmoedigheid bekleed: want
God wederstaat de hoovaardigen,
maar den nederigen geeft Hij ge-
nade.
6 Vernedert u dan onder de
krachtige hand Gods, opdat Hij u
verhooge te zijner tijd.
7 Werpt al uwe bekommernis
op Hem, want Hij zorgt voor u.
8 Zijt nuchteren, *en* waakt:
want uwe tegenpartij, de duivel,
gaat om als een brieschende leeuw,
zoekende wien hij zou mogen ver-
slinden.
9 Denwelken wederstaat, vast
zijnde in het geloof, wetende, dat
hetzelfde lijden aan uwe broeder-
schap, die in de wereld is, volbragt
wordt.
10 De God nu aller genade, die
ons geroepen heeft tot zijne eeu-
wige heerlijkheid in Christus Je-
zus, nadat wij een weinig *tijds*
zullen geleden hebben; dezelve
volmake, bevestige, versterke *en*
fondere ulieden.
11 Hem zij de heerlijkheid en de
kracht in alle eeuwigheid. Amen.
12 Door Silvánus, die u een ge-
trouw broeder is, zoo ik acht, heb
ik met weinige *woorden* geschre-
ven, vermanende en betuigende,
dat deze is de waarachtige genade
Gods, in welke gij staat.

13 U groet de mede-uitverko-
rene *gemeente,* die in Bábylon is,
en Markus, mijn zoon.

14 Groet elkander met eenen
kus der liefde. Vrede zij u allen,
die in Christus Jezus zijt. Amen.

DE TWEEDE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK I.

SIMEON Petrus, een dienst-
knecht en Apostel van Jezus
Christus, aan degenen, die even
dierbaar geloof met ons verkregen
hebben, door de regtvaardigheid
van onzen God en Zaligmaker,
Jezus Christus :
2 Genade en vrede zij u verme-
nigvuldigd door de kennis van
God, en van Jezus, onzen Heer :
3 Gelijk ons zijne Goddelijke
kracht alles, wat tot het leven en
de godzaligheid *behoort,* geschon-
ken heeft, door de kennis desge-
nen, die ons geroepen heeft tot
heerlijkheid en deugd;
4 Door welke ons de grootste en
dierbare beloften geschonken zijn,
opdat gij door dezelve der Godde-
lijke natuur deelachtig zoudt wor-
den, nadat gij ontvloden zijt het
verderf, dat in de wereld is door
de begeerlijkheid.
5 En gij, tot hetzelve ook alle
naarstigheid toebrengende, voegt
bij uw geloof deugd, en bij de
deugd kennis,
6 En bij de kennis matigheid, en
bij de matigheid lijdzaamheid, en
bij de lijdzaamheid godzaligheid.
7 En bij de godzaligheid broeder-
lijke liefde, en bij de broederlijke
liefde, liefde *jegens allen.*
8 Want zoo deze dingen bij u
zijn, en *in u* overvloedig zijn, zij
zullen *u* niet ledig noch onvrucht-
baar laten in de kennis van onzen
Heer Jezus Christus.
9 Want bij welken deze dingen
niet zijn, die is blind, van verre
niet ziende, hebbende vergeten de
reiniging zijner vorige zonden.
10 Daarom, broeders! benaar-
stigt u te meer, om uwe roeping
en verkiezing vast te maken :
want dat doende zult gij nimmer-
meer struikelen.
11 Want alzoo zal u rijkelijk
toegevoegd worden de ingang in
het eeuwig Koningrijk van onzen
Heer en Zaligmaker, Jezus Chris-
tus.
12 Daarom zal ik niet verzui-
men u altijd daarvan te verma-
nen, hoewel gij het weet, en in

de tegenwoordige waarheid ver-
sterkt zijt.
13 En ik acht het regt te zijn,
zoo lang ik in dezen tabernakel
ben, dat ik u opwekke door ver-
maning :
14 Alzoo ik weet, dat de afleg-
ging mijns tabernakels haast zijn
zal, gelijkerwijs ook onze Heer
Jezus Christus mij heeft geopen-
baard.
15 Doch ik zal ook naarstigheid
doen bij alle gelegenheid, dat gij
na mijnen uitgang van deze din-
gen gedachtenis moogt hebben.
16 Want wij zijn geene kunste-
lijk-verdichte fabelen nagevolgd,
als wij u bekend gemaakt hebben
de kracht en toekomst van onzen
Heer Jezus Christus, maar wij zijn
aanschouwers geweest van zijne
majesteit.
17 Want hij heeft van God den
Vader eer en heerlijkheid ontvan-
gen, als zoodanig eene stem van
de hoogwaardige heerlijkheid tot
hem gebragt werd : deze is mijn
geliefde Zoon, in denwelken Ik
mijn welbehagen heb.
18 En deze stem hebben wij ge-
hoord, als zij van den hemel ge-
bragt is geweest, toen wij met
hem op den heiligen berg waren.
19 En wij hebben het profeti-
sche woord, dat zeer vast is; en gij
doet wel, dat gij daarop acht hebt,
als op een licht, schijnende in
eene duistere plaats, totdat de dag
aanlichte, en de morgenster opga
in uwe harten.
20 Dit eerst wetende, dat geene
profetie der Schrift is van eigene
uitlegging :
21 Want de profetie is voortijds
niet voortgebragt door den wil
eens menschen, maar de heilige
menschen Gods, van den Heiligen
Geest gedreven zijnde, hebben *ze*
gesproken.

HOOFDSTUK II.

En er zijn ook valsche profeten
onder het volk geweest, ge-
lijk ook onder u valsche leeraars
zijn zullen, die verderfelijke
ketterijen bedektelijk invoeren
zullen, ook den Heer, die hen
gekocht heeft, verloochenende, *en*
een haastig verderf over zich zel-
ven brengende.
2 En velen zullen hunne verder-
fenissen navolgen, door welken de
weg der waarheid zal gelasterd
worden.
3 En zij zullen door gierigheid,
met gemaakte woorden, van u
eene koopmanschap maken; over
welken het oordeel van over lang
niet ledig is, en hun verderf slui-
mert niet.
4 Want indien God de Engelen,
die gezondigd hebben, niet ge-
spaard heeft, maar, die in de hel
geworpen hebbende, overgegeven
heeft aan de ketenen der duister-
nis, om tot het oordeel bewaard te
worden;
5 En de oude wereld niet heeft
gespaard, maar Noach, den pre-
diker der geregtigheid, zijn' acht-

sten bewaard heeft, als Hij den
zondvloed over de wereld der
goddeloozen heeft gebragt;
6 En de steden van Sódoma en
Gomórra tot asch verbrandende
met omkeering veroordeeld heeft,
en tot een voorbeeld gezet dengenen,
die goddelooslijk zouden leven;
7 En den regtvaardigen Lot, die
vermoeid was van den ontuchtigen
wandel der gruwelijke menschen,
daaruit verlost heeft;
8 (Want deze regtvaardige *man*,
wonende onder hen, heeft dag op
dag *zijne* regtvaardige ziel gekweld,
door het zien en hooren
van *hunne* ongeregtige werken;)
9 Zoo weet de Heer de godzaligen
uit de verzoeking te verlossen,
en de onregtvaardigen te bewaren
tot den dag des oordeels, om gestraft
te worden;
10 Maar allermeest degenen, die
naar het vleesch in onreine begeerlijkheid
wandelen, en de heerschappij
verachten: die stout zijn,
zich zelven behagen, en die de
heerlijkheden niet schromen te
lasteren;
11 Daar de Engelen, in sterkte
en kracht meerder zijnde, geen
lasterlijk oordeel tegen hen voor
den Heer voortbrengen.
12 Maar dezen, als onredelijke
dieren, die de natuur volgen, en
voortgebragt zijn, om gevangen
en gedood te worden, dewijl zij
lasteren hetgeen zij niet verstaan,
zullen in hunne verdorvenheid
verdorven worden;
13 En zullen verkrijgen den loon
der ongeregtigheid, als die de dagelijksche
weelde *hun* vermaak
achten, zijnde vlekken en smetten,
en zijn weelderig in hunne
bedriegerijen, als zij in de maaltijden
met u zijn;
14 Hebbende de oogen vol overspel,
en die niet ophouden van
zondigen; verlokkende de onvaste
zielen, hebbende het hart geoefend
in gierigheid, kinderen der
vervloeking;
15 Die den regten weg verlaten
hebbende, zijn verdwaald, en
volgen den weg van Balaäm, den
zoon van Bosor, die den loon der
ongeregtigheid liefgehad heeft:
16 Maar hij heeft de bestraffing
zijner ongeregtigheid gehad; *want*
het jukdragende stomme *dier*,
sprekende met menschen-stem,
heeft des Profeten dwaasheid verhinderd.
17 Dezen zijn waterlooze fonteinen,
wolken van eenen draaiwind
gedreven, denwelken de donkerheid
der duisternis in der eeuwigheid
bewaard wordt.
18 Want zij, zeer opgeblazene
ijdelheid sprekende, verlokken,
door de begeerlijkheden des vleesches
en door ontuchtigheden, degenen,
die waarlijk ontvloden waren
van degenen, die in dwaling
wandelen;
19 Belovende hun vrijheid, daar
zij zelven dienstknechten zijn der

verdorvenheid : want van wien
iemand overwonnen is, dien is
hij ook tot een' dienstknecht ge-
maakt.
20 Want indien zij, nadat zij,
door de kennis van den Heer en
Zaligmaker Jezus Christus, de
besmettingen der wereld ontvlo-
den zijn, en in dezelve wederom
ingewikkeld zijnde, *van dezelve*
overwonnen worden, zoo is hun
het laatste erger geworden dan het
eerste.
21 Want het ware hun beter,
dat zij den weg der geregtigheid
niet gekend hadden, dan dat zij,
dien gekend hebbende, *weder* af-
keeren van het heilige gebod, dat
hun overgegeven was.
22 Maar hun is overgekomen
hetgeen met een waar spreek-
woord *gezegd wordt :* de hond is
wedergekeerd tot zijn eigen uit-
braaksel; en de gewasschene zeug
tot de wenteling in het slijk.

HOOFDSTUK III.

DEZEN tweeden Zendbrief,
geliefden! schrijf ik nu aàn
u, in welke *beiden* ik door ver-
maning uw opregt gemoed op-
wekke;
2 Opdat gij gedachtig zijt aan de
woorden, die van de heilige Pro-
feten te voren gesproken zijn, en
aan ons gebod, die des Heeren en
Zaligmakers Apostelen zijn :
3 Dit eerst wetende, dat in het
laatste der dagen spotters komen
zullen, die naar hunne eigene be-
geerlijkheden zullen wandelen,
4 En zeggen : waar is de belofte
zijner toekomst? want van dien
dag, dat de vaders ontslapen zijn,
blijven alle dingen alzoo *gelijk*
van het begin der schepping.
5 Want willens is dit hun onbe-
kend, dat door het woord Gods de
hemelen van over lang geweest
zijn, en de aarde uit het water en
in het water bestaande :
6 Door welke de wereld, die
toen was, met het water van den
zondvloed bedekt zijnde, vergaan
is.
7 Maar de hemelen, die nu zijn,
en de aarde, zijn door hetzelfde
woord als een schat weggelegd,
en worden ten vure bewaard te-
gen den dag des oordeels, en der
verderving der goddelooze men-
schen.
8 Doch deze ééne zaak zij u niet
onbekend, geliefden! dat één dag
bij den Heer is als duizend jaren,
en duizend jaren als één dag.
9 De Heer vertraagt de belofte
niet, (gelijk eenigen *dat* traagheid
achten) maar is langmoedig over
ons, niet willende, dat eenigen
verloren gaan, maar dat zij allen
tot bekeering komen.
10 Maar de dag des Heeren zal
komen als een dief in den nacht,
in welken de hemelen met een
gedruisch zullen voorbijgaan, en
de elementen branden zullen en
vergaan, en de aarde en de wer-
ken, die daarin zijn, zullen ver-
branden.

11 Dewijl dan deze dingen alle
vergaan, hoedanigen behoort gij
te zijn in heiligen wandel en god-
zaligheid!
12 Verwachtende en haastende
tot de toekomst van den dag Gods,
in welken de hemelen, door vuur
ontstoken zijnde, zullen vergaan,
en de elementen brandende zullen
versmelten.
13 Maar wij verwachten, naar
zijne belofte, nieuwe hemelen en
eene nieuwe aarde, in dewelke
geregtigheid woont.
14 Daarom, geliefden! verwach-
tende deze dingen, benaarstigt u,
dat gij onbevlekt en onbestraffe-
lijk van Hem bevonden moogt
worden in vrede;
15 En acht de langmoedigheid
onzes Heeren voor zaligheid: ge-
lijkerwijs ook onze geliefde broe-
der Paulus, naar de wijsheid, die
hem gegeven is, ulieden geschre-
ven heeft:
16 Gelijk ook in alle Zendbrie-
ven, daarin van deze dingen
sprekende; in welke dingen
sommige zwaar zijn om te ver-
staan, die de ongeleerde en on-
vaste *menschen* verdraaijen, ge-
lijk ook de andere Schriften, tot
hun eigen verderf.
17 Gij dan, geliefden! *zulks* te
voren wetende, wacht u, dat gij
niet door de verleiding der gru-
welijke menschen mede afgerukt
wordt, en uitvalt van uwe vastig-
heid;
18 Maar wast op in de genade
en kennis van onzen Heer en Za-
ligmaker Jezus Christus. Hem zij
de heerlijkheid, beide nu en in
den dag der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

HOOFDSTUK I.

HETGEEN van den beginne
was, hetgeen wij gehoord
hebben, hetgeen wij gezien heb-
ben met onze oogen, hetgeen wij
aanschouwd hebben, en onze han-
den getast hebben, van het Woord
des levens:
2 (Want het leven is geopen-
baard, en wij hebben het gezien,
en wij getuigen, en verkondigen
ulieden dat eeuwige leven, het-
welk bij den Vader was, en ons is
geopenbaard.)
3 Hetgeen wij *dan* gezien en
gehoord hebben, dat verkondigen
wij u, opdat ook gij met ons ge-
meenschap zoudt hebben, en deze

onze gemeenschap ook *zij* met
den Vader, en met zijnen Zoon
Jezus Christus.
4 En deze dingen schrijven wij
u, opdat uwe blijdschap vervuld
zij.
5 En dit is de verkondiging, die
wij van hem gehoord hebben, en
wij u verkondigen, dat God een
licht is, en gansch geene duister-
nis in Hem is.
6 Indien wij zeggen, dat wij ge-
meenschap met Hem hebben, en
wij in de duisternis wandelen,
zoo liegen wij, en doen de waar-
heid niet.
7 Maar indien wij in het licht
wandelen, gelijk Hij in het licht
is, zoo hebben wij gemeenschap
met elkander, en het bloed van
Jezus Christus, zijnen Zoon, rei-
nigt ons van alle zonde.
8 Indien wij zeggen, dat wij
geene zonde hebben, zoo verlei-
den wij ons zelven, en de waar-
heid is in ons niet.
9 Indien wij onze zonden belij-
den, Hij is getrouw en regtvaar-
dig, dat Hij ons de zonden ver-
geve, en ons reinige van alle
ongeregtigheid.
10 Indien wij zeggen, dat wij
niet gezondigd hebben, zoo ma-
ken wij Hem tot eenen leugenaar,
en zijn woord is niet in ons.

HOOFDSTUK II.

MIJNE kinderkens! ik schrijf
u deze dingen, opdat gij niet
zondigt. En indien iemand gezon-
digd heeft, wij hebben eenen Voor-
spraak bij den Vader, Jezus Chris-
tus, den regtvaardigen;
2 En hij is eene verzoening voor
onze zonden; en niet alleen voor
de onze, maar ook voor *de zonden*
der geheele wereld.
3 En hieraan kennen wij, dat
wij hem gekend hebben, zoo wij
zijne geboden bewaren.
4 Die daar zegt : ik ken hem;
en zijne geboden niet bewaart,
die is een leugenaar, en in dien is
de waarheid niet;
5 Maar zoo wie zijn woord be-
waart, in dien is waarlijk de liefde
Gods volmaakt geworden : hier-
aan kennen wij, dat wij in hem
zijn.
6 Die zegt, dat hij in hem blijft,
die moet ook zelf alzoo wandelen,
gelijk hij gewandeld heeft.
7 Broeders! ik schrijf u geen
nieuw gebod, maar een oud ge-
bod, dat gij van den beginne ge-
had hebt : dit oud gebod is het
woord, dat gij van den beginne
gehoord hebt.
8 Wederom schrijf ik u een
nieuw gebod : hetgeen waarachtig
is in hem, zij ook in u *waarach-
tig;* want de duisternis gaat voor-
bij, en het waarachtige licht
schijnt nu.
9 Die zegt, dat hij in het licht is,
en zijnen broeder haat, die is in
de duisternis tot nog toe.
10 Die zijnen broeder liefheeft,
blijft in het licht, en geene erger-
nis is in hem.

11 Maar die zijnen broeder haat,
is in de duisternis, en wandelt in
de duisternis, en weet niet, waar
hij henengaat; want de duisternis
heeft zijne oogen verblind.
12 Ik schrijf u, kinderkens!
want de zonden zijn u vergeven
om zijns naams wil.
13 Ik schrijf u, vaders! want gij
hebt *hem* gekend, die van den
beginne is. Ik schrijf u, jongelin-
gen! want gij hebt den boozen
overwonnen. Ik schrijf u, kinde-
ren! want gij hebt den Vader ge-
kend.
14 Ik heb u geschreven, vaders!
want gij hebt *hem* gekend, die
van den beginne is. Ik heb u ge-
schreven, jongelingen! want gij
zijt sterk, en het woord Gods
blijft in u, en gij hebt den boozen
overwonnen.
15 Hebt de wereld niet lief, noch
hetgeen in de wereld is : zoo
iemand de wereld liefheeft, de
liefde des Vaders is niet in hem.
16 Want al wat in de wereld is,
namelijk de begeerlijkheid des
vleesches, en de begeerlijkheid
der oogen, en de grootschheid des
levens, is niet uit den Vader, maar
is uit de wereld.
17 En de wereld gaat voorbij,
en hare begeerlijkheid; maar die
den wil van God doet, blijft in der
eeuwigheid.
18 Kinderkens! het is de laatste
ure; en gelijk gij gehoord hebt,
dat de Antichrist komt, *zoo* zijn
ook nu vele Antichristen gewor-
den; waaruit wij kennen, dat het
de laatste ure is.
19 Zij zijn uit ons uitgegaan,
maar zij waren uit ons niet : want
indien zij uit ons geweest waren,
zoo zouden zij met ons gebleven
zijn; maar *dit is geschied,* opdat
zij zouden openbaar worden, dat
zij niet allen uit ons zijn.
20 Doch gij hebt de zalving van
den Heiligen, en gij weet alle din-
gen.
21 Ik heb u niet geschreven,
omdat gij de waarheid niet weet,
maar omdat gij die weet, en om-
dat geene leugen uit de waarheid
is.
22 Wie is de leugenaar, dan die
loochent dat Jezus is de Christus?
Deze is de Antichrist, die den Va-
der en den Zoon loochent.
23 Een iegelijk, die den Zoon
loochent, heeft ook den Vader
niet.
24 Hetgeen gijlieden dan van
den beginne gehoord hebt, dat
blijve in u. Indien in u blijft, wat
gij van den beginne gehoord hebt,
zoo zult gij ook in den Zoon en in
den Vader blijven.
25 En dit is de belofte, die hij
ons beloofd heeft, *namelijk* het
eeuwige leven.
26 Dit heb ik u geschreven van
degenen, die u verleiden.
27 En de zalving, die gijlieden
van hem ontvangen hebt, blijft in
u, en gij hebt niet van noode, dat
iemand u leere; maar gelijk de-
zelfde zalving u leert van alle din-

gen, *zoo* is zij ook waarachtig, en is geene leugen: en gelijk zij u geleerd heeft, *zoo* zult gij in hem blijven.

28 En nu, kinderkens! blijft in hem: opdat, wanneer hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van hem niet beschaamd gemaakt worden in zijne toekomst.

29 Indien gij weet, dat Hij regtvaardig is, zoo weet gij, dat een iegelijk, die de regtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

HOOFDSTUK III.

ZIET, hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

2 Geliefden! nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als *hij* zal geopenbaard zijn, wij hem zullen gelijk wezen; want wij zullen hem zien, gelijk hij is.

3 En een iegelijk, die deze hoop op hem heeft, die reinigt zich zelven, gelijk hij rein is.

4 Een iegelijk, die de zonde doet, die doet ook de ongeregtigheid: want de zonde is de ongeregtigheid.

5 En gij weet, dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zou wegnemen; en geene zonde is in hem.

6 Een iegelijk, die in hem blijft, die zondigt niet; een iegelijk, die zondigt, die heeft hem niet gezien, en heeft hem niet gekend.

7 Kinderkens! dat u niemand verleide: die de regtvaardigheid doet, die is regtvaardig, gelijk hij regtvaardig is.

8 Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat hij de werken des duivels verbreken zou.

9 Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.

10 Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een iegelijk, die de regtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijnen broeder niet liefheeft.

11 Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben.

12 Niet gelijk Kaïn, *die* uit den boozen was, en zijnen broeder doodsloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? omdat zijne werken boos waren, en van zijnen broeder regtvaardig.

13 Verwondert u niet, mijne broeders! zoo u de wereld haat.

14 Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders lief-

hebben : die *zijnen* broeder niet
liefheeft, blijft in den dood.
15 Een iegelijk, die zijnen broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.
16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.
17 Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?
18 Mijne kinderkens! laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid.
19 En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem.
20 Want indien ons hart *ons* veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.
21 Geliefden! indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God;
22 En zoo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij zijne geboden bewaren, en doen hetgeen behagelijk is voor Hem.
23 En dit is zijn gebod, dat wij gelooven in den naam van zijnen Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.
24 En die zijne geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, *namelijk* uit den Geest, dien Hij ons gegeven heeft.

HOOFDSTUK IV.

GELIEFDEN! gelooft niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn : want vele valsche Profeten zijn uitgegaan in de wereld.
2 Hieraan kent gij den Geest van God : alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God;
3 En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God niet; maar dit is *de geest* van den Antichrist, welken *geest* gij gehoord hebt, dat komen zal, en hij is nu alreede in de wereld.
4 Kinderkens! gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder, die in u is, dan die in de wereld is.
5 Zij zijn uit de wereld; daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.
6 Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid, en den geest der dwaling.
7 Geliefden! laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk, die liefheeft, is uit God geboren, en kent God;
8 Die niet liefheeft, die heeft

God niet gekend, want God is liefde.

9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door hem.

10 Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft *tot* eene verzoening voor onze zonden.

11 Geliefden! indien God ons alzoo lief heeft gehad, zoo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.

12 Niemand heeft ooit God aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, zoo blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt.

13 Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.

14 En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader *zijnen* Zoon gezonden heeft *tot* eenen Zaligmaker der wereld.

15 Zoo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God.

16 En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.

17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, *namelijk* dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.

18 Er is in de liefde geene vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.

19 Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

20 Indien iemand zegt : ik heb God lief; en haat zijnen broeder, die is een leugenaar : want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft?

21 En dit gebod hebben wij van Hem, *namelijk* dat die God liefheeft, ook zijnen broeder liefhebbe.

HOOFDSTUK V.

EEN iegelijk, die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk, die liefheeft dengenen, die geboren heeft, die heeft ook lief dengenen, die uit Hem geboren is.

2 Hieraan kennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en zijne geboden bewaren.

3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren, en zijne geboden zijn niet zwaar.

4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, *namelijk* ons geloof.

5 Wie is het, die de wereld over-

wint, dan die gelooft, dat Jezus is
de Zoon van God?
6 Deze is het, die gekomen is
door water en bloed, *namelijk*
Jezus, de Christus : niet door het
water alleen, maar door het water
en het bloed. En de Geest is
het, die getuigt, dat de Geest de
waarheid is.
7 Want drie zijn er, die getuigen
in den hemel, de Vader, het
Woord, en de Heilige Geest; en
deze drie zijn één.
8 En drie zijn er, die getuigen
op de aarde, de Geest, en het water,
en het bloed; en die drie zijn
tot één.
9 Indien wij de getuigenis der
menschen aannemen, de getuigenis
van God is meerder; want
dit is de getuigenis van God,
welke Hij van zijnen Zoon getuigd
heeft.
10 Die in den Zoon van God gelooft,
heeft de getuigenis in zich
zelven; die God niet gelooft,
heeft Hem tot een' leugenaar gemaakt,
dewijl hij niet geloofd heeft
de getuigenis, die God getuigd
heeft van zijnen Zoon.
11 En dit is de getuigenis, *namelijk*
dat ons God het eeuwige
leven gegeven heeft; en ditzelve
leven is in zijnen Zoon.
12 Die den Zoon heeft, die heeft
het leven; die den Zoon van God
niet heeft, die heeft het leven niet.
13 Deze dingen heb ik u geschreven,
die gelooft in den naam
des Zoons van God; opdat gij
weet, dat gij het eeuwige leven
hebt, en opdat gij gelooft in den
naam des Zoons van God.
14 En dit is de vrijmoedigheid,
die wij tot Hem hebben, dat zoo
wij iets bidden naar zijnen wil,
Hij ons verhoort.
15 En indien wij weten, dat Hij
ons verhoort, wat wij ook bidden,
zoo weten wij, dat wij de beden
verkrijgen, die wij van Hem gebeden
hebben.
16 Indien iemand zijnen broeder
ziet zondigen eene zonde niet tot
den dood, die zal *God* bidden, en
Hij zal hem het leven geven, dengenen,
zeg ik, die zondigen niet
tot den dood. Er is eene zonde tot
den dood; voor dezelve *zonde* zeg
ik niet, dat hij zal bidden.
17 Alle ongeregtigheid is zonde;
en er is zonde niet tot den dood.
18 Wij weten, dat een iegelijk,
die uit God geboren is, niet zondigt;
maar die uit God geboren is,
bewaart zich zelven, en de booze
vat hem niet.
19 Wij weten, dat wij uit God
zijn, en dat de geheele wereld
ligt in het booze.
20 Doch wij weten, dat de Zoon
van God gekomen is, en heeft ons
het verstand gegeven, dat wij den
Waarachtigen kennen; en wij
zijn in den Waarachtigen, *namelijk*
in zijnen Zoon Jezus Christus.
Deze is de waarachtige God,
en het eeuwige leven.
21 Kinderkens! bewaart u zelven
van de afgoden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE Ouderling aan de uitverko-
rene Vrouwe en aan hare
kinderen, die ik in waarheid lief-
heb, en niet alleen ik, maar ook
allen, die de waarheid gekend
hebben;
2 Om der waarheid wil, die in
ons blijft, en met ons zal zijn in
der eeuwigheid:
3 Genade, barmhartigheid, vrede
zij met ulieden van God den Va-
der, en van den Heer Jezus Chris-
tus, den Zoon des Vaders, in
waarheid en liefde.
4 Ik ben zeer verblijd geweest,
dat ik van uwe kinderen gevon-
den heb, die in de waarheid wan-
delen, gelijk wij een gebod ont-
vangen hebben van den Vader.
5 En nu bid ik u, *uitverkorene*
Vrouwe! niet als u schrijvende
een nieuw gebod, maar hetgeen
wij gehad hebben van den be-
ginne, *namelijk* dat wij elkander
liefhebben.
6 En dit is de liefde, dat wij
wandelen naar zijne geboden. Dit
is het gebod, gelijk gijlieden van
den beginne gehoord hebt, dat gij
in hetzelve zoudt wandelen.
7 Want er zijn vele verleiders in
de wereld gekomen, die niet be-
lijden, dat Jezus Christus in het
vleesch gekomen is. Deze is de
verleider en de Antichrist.
8 Ziet toe voor u zelven, dat wij
niet verliezen hetgeen wij gear-
beid hebben, maar eenen vollen
loon mogen ontvangen.
9 Een iegelijk, die overtreedt, en
niet blijft in de leer van Christus,
die heeft God niet; die in de leer
van Christus blijft, deze heeft
beide den Vader en den Zoon.
10 Indien iemand tot ulieden
komt, en deze leer niet brengt,
ontvangt hem niet in huis, en zegt
tot hem niet: zijt gegroet.
11 Want die tot hem zegt: zijt
gegroet; die heeft gemeenschap
aan zijne booze werken.
12 Ik heb veel aan ulieden te
schrijven, doch ik heb niet gewild
door papier en inkt; maar ik hoop
tot ulieden te komen, en mond tot
mond *met u* te spreken, opdat onze
blijdschap volkomen moge zijn.
13 U groeten de kinderen van
uwe zuster, de uitverkorene.
Amen.

DE DERDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE Ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waarheid liefheb.

2 Geliefde! vóór alle dingen wensch ik, dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uwe ziel welvaart.

3 Want ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen, en getuigden van uwe waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt.

4 Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijne kinderen in de waarheid wandelen.

5 Geliefde! gij doet trouwelijk, in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,

6 Die getuigd hebben van uwe liefde, in de tegenwoordigheid der gemeente; welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zoo zult gij wel doen.

7 Want zij zijn voor zijnen naam uitgegaan, niets nemende van de Heidenen.

8 Wij dan zijn schuldig de zoodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid.

9 Ik heb aan de gemeente geschreven; maar Diótrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.

10 Daarom, indien ik kom, zoo zal ik in gedachtenis brengen zijne werken, die hij doet, met booze woorden snaterende tegen ons; en hiermede niet vergenoegd zijnde, zoo ontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen *doen,* en werpt ze uit de gemeente.

11 Geliefde! volg het kwade niet na, maar het goede. Die goed doet, is uit God; maar die kwaad doet, heeft God niet gezien.

12 Aan Demétrius wordt getuigenis gegeven van allen, en van de waarheid zelve; en wij getuigen ook, en gij weet, dat onze getuigenis waarachtig is.

13 Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen;

14 Maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken.

15 Vrede zij u. De vrienden groeten u. Groet de vrienden met name.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JUDAS.

JUDAS, een dienstknecht van
Jezus Christus, en broeder van
Jacobus, aan de geroepenen, die
door God den Vader geheiligd
zijn, en *door* Jezus Christus be-
waard :
2 Barmhartigheid, en vrede, en
liefde zij *u* vermenigvuldigd.
3 Geliefden! alzoo ik alle naar-
stigheid doe om u te schrijven van
de gemeene zaligheid, zoo heb ik
noodzaak gehad aan u te schrij-
ven en *u* te vermanen, dat gij
strijdt voor het geloof, dat een-
maal den heiligen overgeleverd is.
4 Want er zijn sommige men-
schen ingeslopen, die eertijds tot
ditzelve oordeel te voren opge-
schreven zijn, goddeloozen, die
de genade onzes Gods veranderen
in ontuchtigheid, en den eenigen
Heerscher, God, en onzen Heer
Jezus Christus verloochenen.
5 Maar ik wil u indachtig ma-
ken, als die dit eenmaal weet, dat
de Heer, het volk uit Egypteland
verlost hebbende, wederom dege-
nen, die niet geloofden, verdorven
heeft.
6 En de Engelen, die hun begin-
sel niet bewaard hebben, maar
hunne eigene woonstede verlaten
hebben, heeft Hij tot het oordeel
des grooten dags met eeuwige
banden onder de duisternis be-
waard.
7 Gelijk Sódoma en Gomórra,
en de steden rondom dezelve, die
op gelijke wijze als dezen gehoe-
reerd hebben, en ander vleesch
zijn nagegaan, tot een voorbeeld
voorgesteld zijn, dragende de straf
des eeuwigen vuurs.
8 Desgelijks evenwel ook dezen
in slaap gebragt zijnde, veront-
reinigen het vleesch, en verwer-
pen de heerschappij, en lasteren
de heerlijkheden.
9 Maar Míchaël, de Archangel,
toen hij met den duivel twistte,
en handelde van het ligchaam van
Mozes, durfde geen oordeel van
lastering tegen *hem* voortbrengen;
maar zeide : de Heer bestraffe u!
10 Maar dezen, hetgeen zij niet
weten, dat lasteren zij; en het-
geen zij natuurlijk, als de onrede-
lijke dieren, weten, in hetzelve
verderven zij zich.
11 Wee hun! want zij zijn den

weg van Kaïn ingegaan, en door
de verleiding des loons van Balaäm
zijn zij henengestort, en zijn
door de tegenspreking van Korach
vergaan.
12 Dezen zijn vlekken in uwe
liefdemaaltijden, *en* als zij met u
ter maaltijd zijn, weiden zij zich
zelven zonder vreeze; zij zijn
waterlooze wolken, die van de
winden omgedreven worden; zij
zijn als boomen in het afgaan
van den herfst, onvruchtbaar,
tweemaal verstorven, *en* ontworteld;
13 Wilde baren der zee, hunne
eigene schande opschuimende;
dwalende sterren, denwelken de
donkerheid der duisternis in der
eeuwigheid bewaard wordt.
14 En van dezen heeft ook
Enoch, de zevende van Adam,
geprofeteerd, zeggende : ziet, de
Heer is gekomen met zijne vele
duizenden heiligen;
15 Om gerigt te houden tegen
allen, en te straffen alle goddeloozen
onder hen, van wege al hunne
goddelooze werken, die zij goddelooslijk
gedaan hebben, en van
wege al de harde *woorden,* die de
goddelooze zondaars tegen Hem
gesproken hebben.
16 Dezen zijn murmureerders,
klagers over hunnen staat, wandelende
naar hunne begeerlijkheden;
en hun mond spreekt zeer
opgeblazene dingen, verwonderende
zich over de personen om
des voordeels wil.
17 Maar geliefden! gedenkt gij
der woorden, die voorzegd zijn
van de Apostelen van onzen Heer
Jezus Christus :
18 Dat zij u gezegd hebben, dat
er in den laatsten tijd spotters zullen
zijn, die naar hunne goddelooze
begeerlijkheden wandelen
zullen.
19 Dezen zijn het, die zich zelven
afscheiden, natuurlijke *menschen,*
den Geest niet hebbende.
20 Maar geliefden! bouwt gij u
zelven op uw allerheiligst geloof,
biddende in den Heiligen Geest;
21 Bewaart u zelven in de liefde
Gods, verwachtende de barmhartigheid
van onzen Heer Jezus
Christus ten eeuwigen leven.
22 En ontfermt u wel eeniger,
onderscheid makende;
23 Maar behoudt anderen door
vreeze, en grijpt ze uit het vuur;
en haat ook den rok, die van het
vleesch bevlekt is.
24 Hem nu, die magtig is u van
struikelen te bewaren, en onstraffelijk
te stellen voor zijne heerlijkheid,
in vreugde,
25 Den alleen wijzen God, onzen
Zaligmaker, zij heerlijkheid
en majesteit, kracht en magt,
beide nu en in alle eeuwigheid.
Amen.

DE OPENBARING
VAN
JOHANNES.

HOOFDSTUK I.

DE Openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om zijnen dienstknechten te toonen de dingen, die haast geschieden moeten; en die hij door zijnen Engel gezonden, en zijnen dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft:

2 Dewelke het woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft.

3 Zalig is hij, die leest, en zijn zij, die hooren de woorden dezer profetie, en die bewaren hetgeen in dezelve geschreven is: want de tijd is nabij.

4 Johannes aan de zeven gemeenten, die in Azië zijn: genade zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven Geesten, die voor zijnen troon zijn;

5 En van Jezus Christus, die de getrouwe getuige is, de eerstgeborene uit de dooden, en de Overste der Koningen der aarde. Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed,

6 En die ons gemaakt heeft tot Koningen en Priesters Gode en zijnen Vader; Hem, *zeg ik,* zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

7 Ziet, hij komt met de wolken, en alle oog zal hem zien, ook degenen, die hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over hem rouw bedrijven; ja, Amen.

8 Ik ben de Alfa en de Oméga, het begin en het einde, zegt de Heer, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almagtige.

9 Ik, Johannes, die ook uw broeder ben, en medegenoot in de verdrukking, en in het Koningrijk, en *in* de lijdzaamheid van Jezus Christus, was op het eiland, genaamd Patmos, om het woord Gods, en om de getuigenis van Jezus Christus.

10 *En* ik was in den geest op den dag des Heeren; en ik hoorde achter mij eene groote stem, als van eene bazuin,

11 Zeggende: ik ben de Alfa en de Oméga, de eerste en de laatste; en, hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de ze-

ven gemeenten, die in Azië zijn,
namelijk naar Éfeze, en naar
Smyrna, en naar Pérgamus, en
naar Thyatíre, en naar Sardis, en
naar Filadelfía, en naar Laodicéa.
12 En ik keerde mij om, om te
zien de stem, die met mij gespro-
ken had; en mij omgekeerd heb-
bende, zag ik zeven gouden kan-
delaren;
13 En in het midden van de ze-
ven kandelaren eenen, den Zoon
des menschen gelijk zijnde, be-
kleed met een lang kleed tot de
voeten, en omgord aan de borsten
met eenen gouden gordel;
14 En zijn hoofd en haar was
wit, gelijk als witte wol, gelijk
sneeuw; en zijne oogen gelijk eene
vlam vuurs;
15 En zijne voeten waren blin-
kend koper gelijk, en gloeiden als
in eenen oven; en zijne stem als
eene stem van vele wateren.
16 En hij had zeven sterren in
zijne regterhand; en uit zijnen
mond ging een tweesnijdend
scherp zwaard; en zijn aangezigt
was, gelijk de zon schijnt in hare
kracht.
17 En toen ik hem zag, viel ik
als dood aan zijne voeten; en hij
leide zijne regterhand op mij, zeg-
gende tot mij: vrees niet; ik ben
de eerste en de laatste;
18 En die leef, en ik ben dood
geweest; en zie, ik ben levend in
alle eeuwigheid. Amen. En ik heb
de sleutels der hel en des doods.
19 Schrijf hetgeen gij gezien
hebt, en hetgeen is, en hetgeen
geschieden zal na dezen:
20 De verborgenheid der zeven
sterren, die gij gezien hebt in
mijne regter*hand,* en de zeven
gouden kandelaren. De zeven
sterren zijn de Engelen der zeven
gemeenten; en de zeven kande-
laren, die gij gezien hebt, zijn de
zeven gemeenten.

HOOFDSTUK II.

SCHRIJF aan den Engel der ge-
meente van Éfeze: dit zegt
hij, die de zeven sterren in zijne
regter*hand* houdt, die in het mid-
den der zeven gouden kandelaren
wandelt:
2 Ik weet uwe werken, en uwen
arbeid, en uwe lijdzaamheid, en
dat gij de kwaden niet kunt dra-
gen; en *dat* gij beproefd hebt de-
genen, die uitgeven, dat zij Apos-
telen zijn, en zij zijn het niet; en
hebt ze leugenaars bevonden;
3 En gij hebt verdragen, en hebt
geduld; en gij hebt om mijns
naams wil gearbeid, en zijt niet
moede geworden.
4 Maar ik heb tegen u, dat gij
uwe eerste liefde hebt verlaten.
5 Gedenk dan, waarvan gij uit-
gevallen zijt, en bekeer u, en doe
de eerste werken; en zoo niet, ik
zal u haastelijk *bij*komen, en zal
uwen kandelaar van zijne plaats
weren, indien gij u niet bekeert.
6 Maar dit hebt gij, dat gij de
werken der Nicolaïeten haat,
welke ik ook haat.

7 Die ooren heeft, die hoore wat
de Geest tot de gemeenten zegt.
Die overwint, ik zal hem geven te
eten van den boom des levens, die
in het midden van het paradijs
Gods is.
8 En schrijf aan den Engel der
gemeente van die van Smyrna :
dit zegt de eerste en de laatste, die
dood geweest is, en *weder* levend
is geworden :
9 Ik weet uwe werken, en ver-
drukking, en armoede (doch gij
zijt rijk), en de lastering derge-
nen, die zeggen, dat zij Joden
zijn, en zijn het niet, maar zijn
eene Synagoge des Satans.
10 Vrees geen der dingen, die
gij lijden zult. Ziet, de duivel zal
eenigen van ulieden in de gevan-
genis werpen, opdat gij verzocht
wordt; en gij zult eene verdruk-
king hebben van tien dagen. Zijt
getrouw tot den dood, en ik zal u
geven de kroon des levens.
11 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt. Die overwint, zal van den
tweeden dood niet beschadigd
worden.
12 En schrijf aan den Engel der
gemeente, die in Pérgamus is :
dit zegt hij, die het tweesnijdend
scherp zwaard heeft :
13 Ik weet uwe werken, en waar
gij woont, *namelijk* daar de troon
des Satans is; en gij houdt mijnen
naam, en hebt mijn geloof niet
verloochend, ook in die dagen,
in welke A'ntipas mijn getrouwe
getuige was, welke gedood is bij
ulieden, daar de Satan woont.
14 Maar ik heb *eenige* weinige
dingen tegen u, dat gij aldaar
hebt, die de leering van Balaäm
houden, die Balak leerde den kin-
deren Israëls een' aanstoot voor te
werpen, opdat zij zouden afgo-
denoffer eten en hoereren.
15 Alzoo hebt ook gij, die de
leering der Nicolaïeten houden;
hetwelk ik haat.
16 Bekeer u: en zoo niet, ik zal
u haastelijk *bij*komen, en zal te-
gen hen krijg voeren met het
zwaard mijns monds.
17 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt. Die overwint, ik zal hem ge-
ven te eten van het Manna, dat
verborgen is, en ik zal hem geven
eenen witten keursteen, en op den
keursteen eenen nieuwen naam
geschreven, welken niemand kent,
dan die hem ontvangt.
18 En schrijf aan den Engel der
gemeente te Thyatíre : dit zegt de
Zoon van God, die zijne oogen
heeft als eene vlam vuurs, en
zijne voeten zijn blinkend koper
gelijk :
19 Ik weet uwe werken, en
liefde, en dienst, en geloof, en
uwe lijdzaamheid, en uwe wer-
ken, en *dat* de laatste meer *zijn*
dan de eerste.
20 Maar ik heb *eenige* weinige
dingen tegen u, dat gij de vrouw
Jezabel, die zich zelve zegt eene
Profetes te zijn, laat leeren, en

mijne dienstknechten verleiden,
dat zij hoereren en afgodenoffer
eten.
21 En ik heb haar tijd gegeven,
opdat zij zich zou bekeeren van
hare hoererij, en zij heeft zich
niet bekeerd.
22 Zie, ik werp haar te bed, en
die met haar overspel bedrijven,
in groote verdrukking, zoo zij
zich niet bekeeren van hunne
werken.
23 En hare kinderen zal ik door
den dood ombrengen; en al de ge-
meenten zullen weten, dat ik het
ben, die nieren en harten onder-
zoek. En ik zal ulieden geven
een' iegelijk naar uwe werken.
24 Doch ik zeg tot ulieden, en
tot de anderen, die te Thyatíre
zijn, zoo velen, als er deze leer
niet hebben, en die de diepten des
Satans niet gekend hebben, gelijk
zij zeggen : ik zal u geenen ande-
ren last opleggen;
25 Maar hetgeen gij hebt, houdt
dat, totdat ik zal komen.
26 En die overwint, en die mijne
werken tot het einde toe bewaart,
ik zal hem magt geven over de
Heidenen;
27 En hij zal ze hoeden met
eenen ijzeren staf; zij zullen als
pottebakkers vaten vermorzeld
worden; gelijk ook ik van mijnen
Vader ontvangen heb.
28 En ik zal hem de morgenster
geven.
29 Die ooren heeft, die hoore wat
de Geest tot de gemeenten zegt.

HOOFDSTUK III.

EN schrijf aan den Engel der
gemeente, die te Sardis is : dit
zegt, die de zeven Geesten Gods
heeft, en de zeven sterren : ik weet
uwe werken, dat gij den naam
hebt, dat gij leeft, en gij zijt dood.
2 Zijt wakende, en versterk het
overige, dat sterven zou; want ik
heb uwe werken niet vol gevon-
den voor God.
3 Gedenk dan, hoe gij het ont-
vangen en gehoord hebt, en be-
waar het, en bekeer u. Indien gij
dan niet waakt, zoo zal ik over u
komen als een dief, en gij zult
niet weten op wat ure ik over u
komen zal.
4 Doch gij hebt *eenige* weinige
namen ook te Sardis, die hunne
kleederen niet bevlekt hebben, en
zij zullen met mij wandelen in
witte *kleederen,* overmits zij het
waardig zijn.
5 Die overwint, die zal bekleed
worden met witte kleederen; en
ik zal zijnen naam geenszins uit-
doen uit het boek des levens, en
ik zal zijnen naam belijden voor
mijnen Vader en voor zijne Enge-
len.
6 Die ooren heeft, die hoore wat
de Geest tot de gemeenten zegt.
7 En schrijf aan den Engel der
gemeente, die in Filadelfía is : dit
zegt de Heilige, de Waarachtige,
die den sleutel Davids heeft; die
opent, en niemand sluit, en hij
sluit, en niemand opent :
8 Ik weet uwe werken; zie, ik

heb eene geopende deur voor u
gegeven, en niemand kan die slui-
ten : want gij hebt kleine kracht,
en gij hebt mijn woord bewaard.
en hebt mijnen naam niet verloo-
chend.
9 Zie, ik geef *u eenigen* uit de
Synagoge des Satans, dergenen,
die zeggen, dat zij Joden zijn, en
zijn het niet, maar liegen; zie,
ik zal maken, dat zij zullen ko-
men, en aanbidden voor uwe
voeten, en bekennen, dat ik u lief
heb.
10 Omdat gij het woord mijner
lijdzaamheid bewaard hebt, zoo
zal ik ook u bewaren uit de ure
der verzoeking, die over de ge-
heele wereld komen zal, om te
verzoeken, die op de aarde wo-
nen.
11 Zie, ik kom haastelijk; houd
dat gij hebt, opdat niemand uwe
kroon neme.
12 Die overwint, ik zal hem
maken tot een' pilaar in den tem-
pel mijns Gods, en hij zal niet
meer daaruit gaan; en ik zal op
hem schrijven den naam mijns
Gods, en den naam der stad mijns
Gods, *namelijk* des nieuwen Je-
rûzalems, dat uit den hemel van
mijnen God afdaalt, en *ook* mij-
nen nieuwen naam.
13 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt.
14 En schrijf aan den Engel van
de gemeente der Laodicensen : dit
zegt de Amen, de trouwe en waar-
achtige Getuige, het Begin der
schepping Gods :
15 Ik weet uwe werken, dat gij
noch koud zijt, noch heet : och
of gij koud waart, of heet!
16 Zoo dan, omdat gij laauw zijt,
en noch koud noch heet, ik zal u
uit mijnen mond spuwen.
17 Want gij zegt : ik ben rijk,
en verrijkt geworden, en heb
geens dings gebrek; en gij weet
niet, dat gij zijt ellendig, en jam-
merlijk, en arm, en blind, en
naakt.
18 Ik raad u, dat gij van mij
koopt goud, beproefd komende
uit het vuur, opdat gij rijk moogt
worden; en witte kleederen, op-
dat gij moogt bekleed worden, en
de schande uwer naaktheid niet
geopenbaard worde; en zalf uwe
oogen met oogenzalf, opdat gij
zien moogt.
19 Zoo wie ik liefheb, die be-
straf en kastijd ik; wees dan ijve-
rig, en bekeer u.
20 Zie, ik sta aan de deur, en
ik klop : indien iemand mijne stem
zal hooren, en de deur opendoen,
ik zal tot hem inkomen, en ik zal
met hem avondmaal houden, en
hij met mij.
21 Die overwint, ik zal hem ge-
ven met mij te zitten in mijnen
troon, gelijk als ik overwonnen
heb, en ben gezeten met mijnen
Vader in zijnen troon.
22 Wie ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt.

HOOFDSTUK IV.

NA dezen zag ik, en ziet, eene
deur was geopend in den he-
mel; en de eerste stem, die ik ge-
hoord had, als van eene bazuin,
met mij sprekende, zeide : kom
hier op, en ik zal u toonen het-
geen na dezen geschieden moet.
2 En terstond werd ik in den
geest; en ziet, er was een troon
gezet in den hemel, en er zat een
op den troon.
3 En die daarop zat, was in het
aanzien den steen Jaspis en Sar-
dius gelijk; en een regenboog was
rondom den troon, in het aanzien
den *steen* Smaragd gelijk.
4 En rondom den troon waren
vier en twintig troonen; en op de
troonen zag ik de vier en twintig
Ouderlingen zittende, bekleed met
witte kleederen, en zij hadden gou-
den kroonen op hunne hoofden.
5 En van den troon gingen uit
bliksemen, en donderslagen, en
stemmen; en zeven vurige lam-
pen waren brandende voor den
troon, welke zijn de zeven Gees-
ten Gods.
6 En voor den troon was eene
glazen zee, kristal gelijk. En in
het midden des troons, en rondom
den troon, vier dieren, zijnde vol
oogen van voren en van achteren.
7 En het eerste dier was eenen
leeuw gelijk, en het tweede dier
een kalf gelijk, en het derde dier
had het aangezigt als een mensch,
en het vierde dier was eenen vlie-
genden arend gelijk.
8 En de vier dieren hadden elk
een voor zich zelven zes vleugelen
rondom, en waren van binnen vol
oogen; en hebben geene rust dag
en nacht, zeggende : heilig, hei-
lig, heilig is de Heere God, de
Almagtige, Die was, en Die is, en
Die komen zal.
9 En wanneer de dieren heerlijk-
heid, en eer, en dankzegging ga-
ven Hem, die op den troon zat,
die in alle eeuwigheid leeft;
10 Zoo vielen de vier en twintig
Ouderlingen voor Hem, die op den
troon zat, en aanbaden Hem, die
leeft in alle eeuwigheid, en wier-
pen hunne kroonen voor den
troon, zeggende :
11 Gij, Heere! zijt waardig te
ontvangen de heerlijkheid, en de
eer, en de kracht; want Gij hebt
alle dingen geschapen, en door
uwen wil zijn zij, en zijn zij ge-
schapen.

HOOFDSTUK V.

EN ik zag in de regter*hand* des-
genen, die op den troon zat,
een boek, geschreven van binnen
en van buiten, verzegeld met ze-
ven zegelen.
2 En ik zag eenen sterken En-
gel, uitroepende met eene groote
stem : wie is waardig het boek te
openen, en zijne zegelen open te
breken?
3 En niemand in den hemel,
noch op de aarde, noch onder de
aarde, kon het boek openen, noch
hetzelve *in*zien.

4 En ik weende zeer, dat nie-
mand waardig gevonden was, om
het boek te openen, en te lezen,
noch hetzelve *in* te zien.
5 En één van de Ouderlingen
zeide tot mij : ween niet: zie, de
leeuw, die uit den stam van Juda
is, de wortel Davids, heeft over-
wonnen, om het boek te openen,
en zijne zeven zegelen open te
breken.
6 En ik zag, en ziet, in het mid-
den van den troon, en van de
vier dieren, en in het midden van
de Ouderlingen, een Lam, staande
als geslagt, hebbende zeven hoor-
nen, en zeven oogen; dewelke
zijn de zeven Geesten Gods, die
uitgezonden zijn in alle landen.
7 En het kwam, en heeft het
boek genomen uit de regter*hand*
desgenen, die op den troon zat.
8 En als het dat boek genomen
had, vielen de vier dieren en de
vier en twintig Ouderlingen voor
het Lam *neder,* hebbende elk ci-
teren en gouden fiolen, zijnde vol
reukwerks, welke zijn de gebeden
der heiligen.
9 En zij zongen een nieuw lied,
zeggende : gij zijt waardig het
boek te nemen, en zijne zegelen
te openen ; want gij zijt geslagt, en
hebt ons Gode gekocht met uw
bloed, uit alle geslacht, en taal,
en volk, en natie;
10 En gij hebt ons onzen God
gemaakt tot Koningen en Prieste-
ren; en wij zullen als Koningen
heerschen op de aarde.
11 En ik zag, en ik hoorde eene
stem veler Engelen rondom den
troon, en de dieren, en de Ouder-
lingen : en hun getal was tien dui-
zendmaal tien duizenden, en dui-
zendmaal duizenden;
12 Zeggende met eene groote
stem : het Lam, dat geslagt is, is
waardig te ontvangen de kracht,
en rijkdom, en wijsheid, en
sterkte, en eer, en heerlijkheid,
en dankzegging.
13 En alle schepsel, dat in den
hemel is, en op de aarde, en on-
der de aarde, en die in de zee
zijn, en alles wat in dezelve is,
hoorde ik zeggen : Hem, die op
den troon zit, en het Lam, zij de
dankzegging, en de eer, en de
heerlijkheid, en de kracht in alle
eeuwigheid.
14 En de vier dieren zeiden :
Amen. En de vier en twintig Ou-
derlingen vielen *neder,* en aanba-
den dengenen, die leeft in alle
eeuwigheid.

HOOFDSTUK VI.

EN ik zag, toen het Lam één
van de zegelen geopend had,
en ik hoorde één uit de vier
dieren zeggen, als eene stem
van eenen donderslag : kom en
zie!
2 En ik zag, en ziet, een wit
paard, en die daarop zat, had
eenen boog; en hem is eene kroon
gegeven, en hij ging uit overwin-
nende, en opdat hij overwonne.
3 En toen het het tweede zegel

geopend had, hoorde ik het tweede
dier zeggen : kom en zie!
4 En een ander paard ging uit,
dat rood was; en dien, die daarop
zat, werd *magt* gegeven den vrede
te nemen van de aarde, en dat zij
elkander zouden dooden; en hem
werd een groot zwaard gegeven.
5 En toen het het derde zegel
geopend had, hoorde ik het derde
dier zeggen : kom en zie! En ik
zag, en ziet, een zwart paard, en
die daarop zat, had eene weeg-
schaal in zijne hand.
6 En ik hoorde eene stem in het
midden van de vier dieren, die
zeide : een maatje tarwe voor
eenen penning, en drie maatjes
gerst voor eenen penning; en, be-
schadig de olie en den wijn niet.
7 En toen het het vierde zegel
geopend had, hoorde ik eene
stem van het vierde dier, die
zeide : kom en zie!
8 En ik zag, en ziet, een vaal
paard, en die daarop zat, zijn
naam was de Dood; en de hel
volgde hem na. En hun werd
magt gegeven om te dooden tot het
vierde *deel* der aarde, met zwaard,
en met honger, en met den dood,
en door de wilde beesten der
aarde.
9 En toen het het vijfde zegel
geopend had, zag ik onder het
altaar de zielen dergenen, die ge-
dood waren om het woord Gods,
en om de getuigenis, die zij had-
den.
10 En zij riepen met groote
stem, zeggende : hoe lang, o hei-
lige en waarachtige Heerscher!
oordeelt en wreekt gij ons bloed
niet van degenen, die op de aarde
wonen?
11 En aan een' iegelijk werden
lange witte kleederen gegeven, en
hun werd gezegd, dat zij nog
eenen kleinen tijd rusten zouden,
totdat ook hunne mededienst-
knechten en hunne broeders zou-
den vervuld zijn, die gedood zou-
den worden, gelijk als zij.
12 En ik zag, toen het het zesde
zegel geopend had, en ziet, er
werd eene groote aardbeving; en
de zon werd zwart als een haren
zak, en de maan werd als bloed.
13 En de sterren des hemels vie-
len op de aarde, gelijk een vijge-
boom zijne onrijpe vijgen afwerpt,
als hij van eenen grooten wind ge-
schud wordt.
14 En de hemel is weggeweken,
als een boek, dat toegerold wordt;
en alle bergen en eilanden zijn
bewogen uit hunne plaatsen.
15 En de Koningen der aarde, en
de Grooten, en de Rijken, en de
Oversten over duizend, en de
Magtigen, en alle dienstknechten,
en alle vrijen, verbergden zich
zelven in de spelonken en in de
steenrotsen der bergen;
16 En zeiden tot de bergen en tot
de steenrotsen : valt op ons, en
verbergt ons van het aangezigt
desgenen, die op den troon zit, en
van den toorn des Lams.
17 Want de groote dag zijns

toorns is gekomen, en wie kan
bestaan?

HOOFDSTUK VII.

EN na dezen zag ik vier Engelen
staan op de vier hoeken der
aarde, houdende de vier winden
der aarde, opdat geen wind zou
waaijen op de aarde, noch op de
zee, noch tegen eenigen boom.
2 En ik zag eenen anderen En-
gel opkomen van den opgang der
zon, hebbende het zegel des le-
venden Gods; en hij riep met eene
groote stem tot de vier Engelen,
welken *magt* gegeven was de
aarde en de zee te beschadigen,
3 Zeggende: beschadigt de aarde
niet, noch de zee, noch de boo-
men, totdat wij de dienstknech-
ten onzes Gods zullen verzegeld
hebben aan hunne voorhoofden.
4 En ik hoorde het getal derge-
nen, die verzegeld waren: hon-
derd vier en veertig duizend waren
verzegeld uit alle geslachten der
kinderen Israëls.
5 Uit het geslacht van Juda wa-
ren twaalf duizend verzegeld; uit
het geslacht van Ruben waren
twaalf duizend verzegeld; uit het
geslacht van Gad waren twaalf
duizend verzegeld;
6 Uit het geslacht van Aser wa-
ren twaalf duizend verzegeld; uit
het geslacht van Nafthali waren
twaalf duizend verzegeld; uit het
geslacht van Manasse waren twaalf
duizend verzegeld;
7 Uit het geslacht van Simeon
waren twaalf duizend verzegeld;
uit het geslacht van Levi waren
twaalf duizend verzegeld; uit het
geslacht van Issaschar waren
twaalf duizend verzegeld:
8 Uit het geslacht van Zebulon
waren twaalf duizend verzegeld;
uit het geslacht van Jozef waren
twaalf duizend verzegeld; uit het
geslacht van Benjamin waren
twaalf duizend verzegeld.
9 Na dezen zag ik, en ziet, eene
groote schaar, die niemand tellen
kon, uit alle natie, en geslachten,
en volken, en talen, staande voor
den troon en voor het Lam, be-
kleed zijnde met lange witte klee-
deren, en palm*takken* waren in
hunne handen.
10 En zij riepen met groote
stem, zeggende: de zaligheid zij
onzen God, die op den troon zit,
en het Lam.
11 En al de Engelen stonden
rondom den troon, en *rondom* de
Ouderlingen en de vier dieren;
en vielen voor den troon *neder*
op hun aangezigt, en aanbaden
God.
12 Zeggende: Amen. De lof, en
de heerlijkheid, en de wijsheid,
en de dankzegging, en de eer,
en de kracht, en de sterkte zij
onzen God in alle eeuwigheid.
Amen.
13 En één uit de Ouderlingen
antwoordde, zeggende tot mij:
dezen, die bekleed zijn met de
lange witte kleederen, wie zijn
zij, en van waar zijn zij gekomen?

14 En ik sprak tot hem : heer!
gij weet het. En hij zeide tot mij :
dezen zijn het, die uit de groote
verdrukking komen; en zij hebben hunne lange kleederen gewasschen, en hebben hunne lange kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams.
15 Daarom zijn zij voor den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in zijnen tempel; en die op den troon zit, zal hen overschaduwen.
16 Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch eenige hitte :
17 Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen.

HOOFDSTUK VIII.

EN toen het het zevende zegel geopend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, omtrent van een half uur.
2 En ik zag de zeven Engelen, die voor God stonden ; en hun werden zeven bazuinen gegeven.
3 En er kwam een andere Engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het *met* de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is.
4 En de rook des reukwerks, *met* de gebeden der heiligen, ging op van de hand des Engels voor God.
5 En de Engel nam het wierookvat, en vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen, en aardbeving.
6 En de zeven Engelen, die de zeven bazuinen hadden, bereidden zich om te bazuinen.
7 En de eerste Engel heeft gebazuind, en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed, en zij zijn op de aarde geworpen; en het derde *deel* der boomen is verbrand, en al het groene gras is verbrand.
8 En de tweede Engel heeft gebazuind, en er werd *iets* als een groote berg, van vuur brandende, in de zee geworpen ; en het derde *deel* der zee is bloed geworden.
9 En het derde *deel* der schepselen in de zee, die leven hebben, is gestorven ; en het derde *deel* der schepen is vergaan.
10 En de derde Engel heeft gebazuind, en er is eene groote ster, brandende als eene fakkel, gevallen uit den hemel, en is gevallen op het derde *deel* der rivieren, en op de fonteinen der wateren.
11 En de naam der ster wordt genoemd Alsem ; en het derde *deel* der wateren werd tot alsem ; en vele menschen zijn gestorven van de wateren, want zij waren bitter geworden.

12 En de vierde Engel heeft ge-
bazuind, en het derde *deel* der zon
werd geslagen, en het derde *deel*
der maan, en het derde *deel* der
sterren: opdat het derde *deel* der-
zelve zou verduisterd worden,
en dat het derde *deel* van den dag
niet zou lichten, en van den nacht
desgelijks.
13 En ik zag, en ik hoorde eenen
Engel vliegen in het midden des
hemels, zeggende met groote
stem: wee, wee, wee! dienge-
nen, die op de aarde wonen, van
de overige stemmen der bazuin
der drie Engelen, die *nog* bazui-
nen zullen.

HOOFDSTUK IX.

EN de vijfde Engel heeft geba-
zuind, en ik zag eene ster, ge-
vallen uit den hemel op de aarde,
en haar werd gegeven de sleutel
van den put des afgronds.
2 En zij heeft den put des af-
gronds geopend; en er is rook op-
gegaan uit den put, als rook eens
grooten ovens; en de zon en de
lucht is verduisterd geworden
van den rook des puts.
3 En uit den rook kwamen
sprinkhanen op de aarde, en hun
werd magt gegeven, gelijk de
schorpioenen der aarde magt heb-
ben.
4 En hun werd gezegd, dat zij
het gras der aarde niet zouden
beschadigen, noch eenige groente,
noch eenigen boom, dan de men-
schen alleen, die het zegel Gods
aan hunne voorhoofden niet heb-
ben.
5 En hun werd *magt* gegeven,
niet dat zij hen zouden dooden,
maar dat zij zouden *van hen* ge-
pijnigd worden vijf maanden; en
hunne pijniging was als de pijni-
ging van een' schorpioen, wan-
neer hij een' mensch gestoken
heeft.
6 En in die dagen zullen de men-
schen den dood zoeken, en zullen
dien niet vinden; en zij zullen
begeeren te sterven, en de dood
zal van hen vlieden.
7 En de gedaanten der sprinkha-
nen waren den paarden gelijk, die
tot den oorlog bereid zijn; en
op hunne hoofden waren als kroo-
nen, het goud gelijk, en hunne
aangezigten als aangezigten van
menschen.
8 En zij hadden haar als haar
der vrouwen, en hunne tanden
waren als *tanden* der leeuwen.
9 En zij hadden borstwapenen
als ijzeren borstwapenen; en het
gedruisch hunner vleugelen was
als een gedruisch der wagenen,
wanneer vele paarden naar den
strijd loopen.
10 En zij hadden staarten den
schorpioenen gelijk, en er waren
angels in hunne staarten; en
hunne magt was de menschen te
beschadigen vijf maanden.
11 En zij hadden over zich tot
eenen Koning den Engel des af-
gronds: zijn naam was in het
Hebreeuwsch Abáddon, en in de

Grieksche *taal* had hij den naam
Apollyon.
12 Het éene wee is weggegaan,
ziet, er komen nog twee weeën na
dezen.
13 En de zesde Engel heeft geba-
zuind, en ik hoorde eene stem uit
de vier hoornen des gouden al-
taars, dat voor God was,
14 Zeggende tot den zesden En-
gel, die de bazuin had : ontbind
de vier Engelen, die gebonden
zijn bij de groote rivier, den Eu-
fraat.
15 En de vier Engelen zijn ont-
bonden geworden, welke bereid
waren tegen de ure, en dag, en
maand, en jaar, opdat zij het
derde *deel* der menschen zouden
dooden.
16 En het getal van de heirlegers
der ruiterij was tweemaal tien dui-
zenden der tien duizenden; en ik
hoorde hun getal.
17 En ik zag alzoo de paarden
in dit gezigt, en die daarop za-
ten, hebbende vurige, en hemels-
blaauwe, en sulferverwige borst-
wapenen; en de hoofden der
paarden waren als hoofden van
leeuwen, en uit hunne monden
ging uit vuur, en rook, en sulfer.
18 Door deze drie werd het derde
deel der menschen gedood, *name-
lijk* door het vuur, en door den
rook, en door het sulfer, dat uit
hunne monden uitging.
19 Want hunne magt is in hun-
nen mond, en in hunne staarten :
want hunne staarten zijn aan de
slangen gelijk, en hebben hoofden,
en zij beschadigen met dezelve.
20 En de overige menschen, die
niet gedood zijn door deze plagen,
hebben zich niet bekeerd van de
werken hunner handen, dat zij
niet zouden aanbidden de duive-
len, en de gouden, en zilveren, en
koperen, en steenen, en houten
afgoden, die noch zien kunnen,
noch hooren, noch wandelen;
21 En hebben zich *ook* niet be-
keerd van hunne doodslagen, noch
van hunne venijngevingen, noch
van hunne hoererij, noch van
hunne dieverijen.

HOOFDSTUK X.

EN ik zag eenen anderen ster-
ken Engel, afkomende van
den hemel, die bekleed was met
eene wolk; en een regenboog was
boven *zijn* hoofd; en zijn aange-
zigt was als de zon, en zijne voe-
ten waren als pilaren van vuur.
2 En hij had in zijne hand een
boeksken, dat geopend was; en
hij zettede zijnen regtervoet op
de zee, en den linker op de aarde.
3 En hij riep met eene groote
stem, gelijkerwijs een leeuw brult;
en als hij geroepen had, spraken
de zeven donderslagen hunne
stemmen.
4 En toen de zeven dondersla-
gen hunne stemmen gesproken
hadden, zoo zou ik ze geschreven
hebben; en ik hoorde eene stem
uit den hemel, die tot mij zeide :
verzegel hetgeen de zeven don-

derslagen gesproken hebben, en
schrijf dat niet.
5 En de Engel, dien ik zag staan
op de zee, en op de aarde, hief
zijne hand op naar den hemel.
6 En hij zwoer bij Dien, die leeft
in alle eeuwigheid, die den hemel
geschapen heeft en hetgeen daarin
is, en de aarde en hetgeen daarin
is, en de zee en hetgeen daarin is,
dat er geen tijd meer zal zijn;
7 Maar in de dagen der stem des
zevenden Engels, wanneer hij ba-
zuinen zal, zoo zal de verborgen-
heid Gods vervuld worden, gelijk
Hij zijnen dienstknechten, den
Profeten, verkondigd heeft.
8 En de stem, die ik gehoord
had uit den hemel, sprak we-
derom met mij, en zeide : ga he-
nen, neem het boeksken, dat geo-
pend *en* in de hand des Engels is,
die op de zee en op de aarde
staat.
9 En ik ging henen tot den En-
gel, zeggende tot hem : geef mij
dat boeksken. En hij zeide tot
mij : neem dat en eet het op: en
het zal uwen buik bitter maken,
maar in uwen mond zal het zoet
zijn als honig.
10 En ik nam het boeksken uit
de hand des Engels, en ik at dat
op; en het was in mijnen mond
zoet als honig, en als ik het ge-
geten had, werd mijn buik bitter.
11 En hij zeide tot mij : gij moet
wederom profeteren voor vele vol-
ken, en natiën, en talen, en Ko-
ningen.

HOOFDSTUK XI.

En mij werd een rietstok ge-
geven, eene *meet*roede gelijk :
en de Engel stond en zeide : sta
op, en meet den tempel Gods en
het altaar, en degenen, die daarin
aanbidden.
2 En laat het voorhof uit, dat
van buiten den tempel is, en meet
dat niet, want het is den Heide-
nen gegeven: en zij zullen de hei-
lige stad vertreden twee en veer-
tig maanden.
3 En ik zal mijnen twee getuigen
magt geven, en zij zullen profete-
ren duizend twee honderd zestig
dagen, met zakken bekleed.
4 Dezen zijn de twee olijfboo-
men, en de twee kandelaren, die
voor den God der aarde staan.
5 En zoo iemand die wil bescha-
digen, een vuur zal uit hunnen
mond uitgaan, en zal hunne vijan-
den verslinden; en zoo iemand
hen wil beschadigen, die moet
alzoo gedood worden.
6 Dezen hebben magt den hemel
te sluiten, opdat geen regen regene
in de dagen hunner profetering;
en zij hebben magt over de wate-
ren, om die in bloed te verkeeren,
en de aarde te slaan met allerlei
plage, zoo menigmaal als zij zul-
len willen.
7 En als zij hunne getuigenis
zullen geëindigd hebben, zal het
beest, dat uit den afgrond op-
komt, hun krijg aandoen, en het
zal hen overwinnen, en zal hen
dooden.

8 En hunne doode ligchamen
zullen liggen op de straat der
groote stad, die geestelijk genoemd
wordt Sódoma en Egypte, alwaar
ook onze Heer gekruist is.
9 En *de menschen* uit de volken,
en geslachten, en talen, en
natiën zullen hunne doode ligchamen
zien drie dagen en eenen halven,
en zullen niet toelaten, dat
hunne doode ligchamen in graven
gelegd worden.
10 En die op de aarde wonen,
die zullen verblijd zijn over hen,
en zullen vreugde bedrijven, en
zullen elkander geschenken zenden;
omdat deze twee Profeten
degenen, die op de aarde wonen,
gepijnigd hadden.
11 En na die drie dagen en eenen
halven, is een geest des levens uit
God in hen gegaan; en zij stonden
op hunne voeten; en er is groote
vrees gevallen op degenen, die
hen aanschouwden.
12 En zij hoorden eene groote
stem uit den hemel, die tot hen
zeide : komt herwaarts op. En zij
voeren op naar den hemel in de
wolk; en hunne vijanden aanschouwden
hen.
13 En in diezelve ure geschiedde
eene groote aardbeving, en het
tiende *deel* der stad is gevallen,
en er zijn in de aardbeving gedood
zeven duizend namen van
menschen; en de overigen zijn
zeer bevreesd geworden, en hebben
den God des hemels heerlijkheid
gegeven.
14 Het tweede wee is weggegaan;
ziet, het derde wee komt
haast.
15 En de zevende Engel heeft
gebazuind, en er geschiedden
groote stemmen in den hemel,
zeggende : de Koningrijken der
wereld zijn geworden onzes Heeren
en van zijnen Christus, en hij
zal als Koning heerschen in alle
eeuwigheid.
16 En de vier en twintig Ouderlingen,
die voor God zitten op
hunne troonen, vielen *neder* op
hunne aangezigten, en aanbaden
God,
17 Zeggende : wij danken U,
Heere God almagtig, Die is, en
Die was, en Die komen zal! dat
Gij uwe groote kracht hebt aangenomen,
en als Koning hebt geheerscht
:
18 En de volken waren toornig
geworden, en uw toorn is gekomen,
en de tijd der dooden, om
geoordeeld te worden, en om
den loon te geven uwen dienstknechten,
den Profeten, en den
heiligen, en dengenen, die uwen
naam vreezen, den kleinen en
den grooten; en om te verderven
degenen, die de aarde verdorven.
19 En de tempel Gods in den
hemel is geopend geworden, en
de arke zijns verbonds is gezien
in zijnen tempel; en er werden
bliksemen, en stemmen, en donderslagen,
en aardbeving, en
groote hagel.

HOOFDSTUK XII.

EN er werd een groot teeken
gezien in den hemel: *name-
lijk* eene vrouw, bekleed met de
zon; en de maan was onder hare
voeten, en op haar hoofd eene
kroon van twaalf sterren;
2 En zij was zwanger, en riep,
barensnood hebbende, en zijnde
in pijn om te baren.
3 En er werd een ander teeken
gezien in den hemel; en ziet, er
was een groote roode draak, heb-
bende zeven hoofden, en tien
hoornen, en op zijne hoofden ze-
ven koninklijke hoeden.
4 En zijn staart trok het derde
deel der sterren des hemels, en
wierp die op de aarde. En de
draak stond voor de vrouw, die
baren zou, opdat hij haar kind
zou verslinden, wanneer zij het
zou gebaard hebben.
5 En zij baarde eenen mannelij-
ken zoon, die al de Heidenen zou
hoeden met eene ijzeren roede; en
haar kind werd weggerukt tot
God en zijnen troon.
6 En de vrouw vlugtte in de
woestijn, alwaar zij eene plaats
had, *haar* van God bereid, opdat
zij haar aldaar zouden voeden
duizend twee honderd zestig da-
gen.
7 En er werd krijg in den he-
mel: Michaël en zijne Engelen
krijgden tegen den draak, en de
draak krijgde *ook* en zijne Enge-
len.
8 En zij hebben niet vermogt,
en hunne plaats is niet meer ge-
vonden in den hemel.
9 En de groote draak is gewor-
pen, *namelijk* de oude slang,
welke genaamd wordt duivel en
Satanas, die de geheele wereld
verleidt, hij is, *zeg ik,* geworpen
op de aarde; en zijne Engelen
zijn met hem geworpen.
10 En ik hoorde eene groote
stem, zeggende in den hemel:
nu is de zaligheid, en de kracht,
en het Koningrijk geworden onzes
Gods, en de magt van zijnen
Christus: want de verklager on-
zer broederen, die hen verklaagde
voor onzen God dag en nacht, is
nedergeworpen.
11 En zij hebben hem overwon-
nen door het bloed des Lams, en
door het woord hunner getuigenis;
en zij hebben hun leven niet
liefgehad tot den dood toe.
12 Hierom bedrijft vreugde, gij
hemelen, en gij, die daarin woont!
Wee dengenen, die de aarde en de
zee bewonen! want de duivel is
tot u afgekomen, en heeft grooten
toorn, wetende, dat hij eenen
kleinen tijd heeft.
13 En toen de draak zag, dat hij
op de aarde geworpen was, zoo
heeft hij de vrouw vervolgd, die
het manneken gebaard had.
14 En der vrouwe zijn gege-
ven twee vleugelen eens grooten
arends, opdat zij zou vliegen in de
woestijn, in hare plaats, alwaar
zij gevoed wordt eenen tijd, en
tijden, en eenen halven tijd,

buiten het gezigt der slang.
15 En de slang wierp uit haren
mond achter de vrouw water als
eene rivier, opdat zij haar door
de rivier zou doen wegvoeren.
16 En de aarde kwam de vrouw
te hulp, en de aarde opende haren mond, en verzwolg de rivier,
welke de draak uit zijnen mond
had geworpen.
17 En de draak vergrimde op de
vrouw, en ging heen om krijg te
voeren tegen de overigen van haar
zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus
Christus hebben.
18 En ik stond op het zand der zee.

HOOFDSTUK XIII.

EN ik zag uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien hoornen; en op zijne hoornen waren tien koninklijke hoeden, en op zijne hoofden was een naam van *Gods*lastering.
2 En het beest, dat ik zag, was
eenen pardel gelijk, en zijne voeten als eens beers *voeten,* en zijn
mond als de mond eens leeuws;
en de draak gaf hem zijne kracht,
en zijnen troon, en groote magt.
3 En ik zag één van zijne hoofden als tot den dood gewond, en
zijne doodelijke wonde werd genezen; en de geheele aarde verwonderde zich achter het beest.
4 En zij aanbaden den draak,
die het beest magt gegeven had;
en zij aanbaden het beest, zeggende : wie is dit beest gelijk?
wie kan krijg voeren tegen hetzelve?
5 En hetzelve werd een mond
gegeven, om groote dingen en
*Gods*lasteringen te spreken; en
hetzelve werd magt gegeven, om
zulks te doen, twee en veertig
maanden.
6 En het opende zijnen mond tot
lastering tegen God, om zijnen
naam te lasteren, en zijnen tabernakel, en die in den hemel wonen.
7 En hetzelve werd *magt* gegeven, om den heiligen krijg aan te
doen, en om die te overwinnen;
en hetzelve werd magt gegeven
over alle geslacht, en taal, en
volk.
8 En allen, die op de aarde wonen, zullen hetzelve aanbidden,
welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des
Lams, dat geslagt is, van de
grondlegging der wereld.
9 Indien iemand ooren heeft,
die hoore.
10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat *zelf* in de gevangenis; indien iemand met het
zwaard zal dooden, die moet zelf
met het zwaard gedood worden.
Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.
11 En ik zag een ander beest uit
de aarde opkomen, en het had
twee hoornen, des Lams *hoornen*
gelijk, en het sprak als de draak.
12 En het oefent al de magt van
het eerste beest, in tegenwoordig-

heid van hetzelve, en het maakt,
dat de aarde, en die daarin wonen
het eerste beest aanbidden, wiens
doodelijke wonde genezen was.
13 En het doet groote teekenen,
zoodat het ook vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde,
voor de menschen.
14 En verleidt degenen, die op
de aarde wonen, door de teekenen, die aan hetzelve te doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het beest; zeggende tot
degenen, die op de aarde wonen,
dat zij het beest, dat de wond des
zwaards had, en *weder* leefde,
een beeld zouden maken.
15 En hetzelve werd *magt* gegeven, om het beeld van het beest
eenen geest te geven, opdat het
beeld van het beest ook zou spreken, en maken, dat allen, die het
beeld van het beest niet zouden
aanbidden, gedood zouden worden.
16 En het maakt, dat het aan
allen, kleinen en grooten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteeken geve
aan hunne regterhand, of aan
hunne voorhoofden :
17 En dat niemand mag koopen
of verkoopen, dan die dat merkteeken heeft, of den naam van het
beest, of het getal zijns naams.
18 Hier is de wijsheid : die het
verstand heeft, rekene het getal
van het beest : want het is een getal eens menschen, en zijn getal
is zes honderd zes en zestig.

HOOFDSTUK XIV.

En ik zag, en ziet, het Lam
stond op den berg Sion, en
met hem honderd vier en veertig
duizend, hebbende den naam
zijns Vaders geschreven aan hunne
voorhoofden.
2 En ik hoorde eene stem uit den
hemel, als eene stem veler wateren, en als eene stem van eenen
grooten donderslag. En ik hoorde
eene stem van citerspelers, spelende op hunne citers;
3 En zij zongen als een nieuw
gezang voor den troon, en voor
de vier dieren, en de Ouderlingen; en niemand kon dat gezang
leeren, dan de honderd vier en
veertig duizend, die van de aarde
gekocht waren.
4 Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij
zijn maagden : dezen zijn het, die
het Lam volgen, waar het ook
heengaat; dezen zijn gekocht uit
de menschen, *tot* eerstelingen
Gode en het Lam.
5 En in hunnen mond is geen
bedrog gevonden; want zij zijn
onberispelijk voor den troon van
God.
6 En ik zag eenen anderen Engel, vliegende in het midden des
hemels, en hij had het eeuwig
Evangelie, om te verkondigen
dengenen, die op de aarde wonen,
en aan alle natie, en geslacht, en
taal, en volk;
7 Zeggende met eene groote
stem : vreest God, en geeft Hem

heerlijkheid, want de ure zijns
oordeels is gekomen; en aanbidt
Hem, die den hemel, en de aarde,
en de zee, en de fonteinen der
wateren gemaakt heeft.
8 En er is een andere Engel ge-
volgd, zeggende : zij is gevallen,
zij is gevallen, Babylon, die
groote stad, omdat zij uit den
wijn des toorns harer hoererij alle
volken heeft gedrenkt.
9 En een derde Engel is hen ge-
volgd, zeggende met eene groote
stem : indien iemand het beest
aanbidt en zijn beeld, en ontvangt
het merkteeken aan zijn voor-
hoofd, of aan zijne hand,
10 Die zal ook drinken uit den
wijn des toorns Gods, die onge-
mengd ingeschonken is in den
drinkbeker zijns toorns; en hij
zal gepijnigd worden met vuur en
sulfer, voor de heilige Engelen en
voor het Lam.
11 En de rook van hunne pij-
niging gaat op in alle eeuwigheid,
en zij hebben geene rust dag en
nacht, die het beest aanbidden
en zijn beeld, en zoo iemand het
merkteeken zijns naams ontvangt.
12 Hier is de lijdzaamheid der
heiligen; hier zijn zij, die de ge-
boden Gods bewaren en het geloof
van Jezus.
13 En ik hoorde eene stem uit
den hemel, die tot mij zeide :
schrijf, zalig zijn de dooden, die
in den Heer sterven, van nu aan.
Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten
mogen van hunnen arbeid; en
hunne werken volgen met hen.
14 En ik zag, en ziet, eene witte
wolk, en op de wolk was een ge-
zeten, des menschen Zoon gelijk,
hebbende op zijn hoofd eene gou-
den kroon, en in zijne hand eene
scherpe sikkel.
15 En een andere Engel kwam
uit den tempel, roepende met
eene groote stem tot dengenen,
die op de wolk zat : zend uwe
sikkel en maai; want de ure om
te maaijen is u gekomen, dewijl
de oogst der aarde is rijp gewor-
den.
16 En die op de wolk zat, zond
zijne sikkel op de aarde, en de
aarde werd gemaaid.
17 En een andere Engel kwam
uit den tempel, die in den hemel
is, hebbende ook zelf eene scherpe
sikkel.
18 En een andere Engel kwam
uit van het altaar, die magt had
over het vuur; en hij riep met
een groot geroep tot dengenen, die
de scherpe sikkel had, zeggende :
zend uwe scherpe sikkel, en snijd
af de druiftakken van den wijn-
gaard der aarde, want zijne drui-
ven zijn rijp.
19 En de Engel zond zijne sik-
kel op de aarde, en sneed *de
druiven* af van den wijngaard der
aarde, en wierp ze in den groo-
ten wijnpersbak des toorns Gods.
20 En de wijnpersbak werd bui-
ten de stad getreden, en er is
bloed uit den wijnpersbak geko-
men, tot aan de toomen der

paarden, duizend zes honderd stadiën ver.

HOOFDSTUK XV.

EN ik zag een ander groot en wonderlijk teeken in den hemel : *namelijk* zeven Engelen, hebbende de zeven laatste plagen, want in deze is de toorn Gods geëindigd.

2 En ik zag als eene glazen zee, met vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest, en van zijn beeld, en van zijn merkteeken, *en* van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods;

3 En zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende : groot en wonderlijk zijn uwe werken, Heere, gij almagtige God! regtvaardig en waarachtig zijn uwe wegen, gij Koning der heiligen!

4 Wie zou U niet vreezen, Heere! en uwen naam *niet* verheerlijken? want Gij zijt alleen heilig : want alle volken zullen komen, en voor U aanbidden; want uwe oordeelen zijn openbaar geworden.

5 En na dezen zag ik, en ziet, de tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel werd geopend.

6 En de zeven Engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit den tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels.

7 En één van de vier dieren gaf den zeven Engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, die in alle eeuwigheid leeft.

8 En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods, en uit zijne kracht; en niemand kon in den tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven Engelen geëindigd waren.

HOOFDSTUK XVI.

EN ik hoorde eene groote stem uit den tempel, zeggende tot de zeven Engelen : gaat henen, en giet de *zeven* fiolen van den toorn Gods uit op de aarde.

2 En de eerste ging henen, en goot zijne fiool uit op de aarde; en er werd een kwaad en boos gezweer aan de menschen, die het merkteeken van het beest hadden, en die zijn beeld aanbaden.

3 En de tweede Engel goot zijne fiool uit in de zee, en zij werd bloed als van een' dooden; en alle levende ziel is gestorven in de zee.

4 En de derde Engel goot zijne fiool uit in de rivieren en in de fonteinen der wateren; en *de wateren* werden bloed.

5 En ik hoorde den Engel der wateren zeggen : Gij zijt regtvaardig, Heere! Die is, en Die was, en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;

6 Dewijl zij het bloed der heiligen, en der Profeten vergoten hebben, zoo hebt Gij hun ook

bloed te drinken gegeven; want
zij zijn het waardig.
7 En ik hoorde eenen anderen
van het altaar zeggen : ja, Heere,
gij almagtige God! uwe oordeelen
zijn waarachtig en regtvaardig.
8 En de vierde Engel goot zijne
fiool uit op de zon; en haar is
magt gegeven de menschen te
verhitten door vuur.
9 En de menschen werden ver-
hit met groote hitte, en lasterden
den naam Gods, die magt heeft
over deze plagen; en zij bekeer-
den zich niet, om Hem heerlijk-
heid te geven.
10 En de vijfde Engel goot zijne
fiool uit op den troon van het
beest; en zijn Rijk is verduisterd
geworden; en zij kaauwden hunne
tongen van pijn;
11 En zij lasterden den God des
hemels van wege hunne pijnen,
en van wege hunne gezweren;
en zij bekeerden zich niet van
hunne werken.
12 En de zesde Engel goot zijne
fiool uit op de groote rivier, den
Eufraat; en zijn water is uitge-
droogd, opdat bereid zou worden
de weg der Koningen, die van den
opgang der zon *komen zullen*.
13 En ik zag uit den mond des
draaks, en uit den mond van het
beest, en uit den mond des val-
schen Profeets, drie onreine gees-
ten *gaan*, den vorschen gelijk.
14 Want het zijn geesten der
duivelen, en zij doen teekenen,
welke uitgaan tot de Koningen
der aarde en der geheele wereld,
om die te vergaderen tot den krijg
van dien grooten dag des almagti-
gen Gods.
15 Ziet, ik kom als een dief.
Zalig is hij, die waakt en zijne
kleederen bewaart, opdat hij niet
naakt wandele, en men zijne
schaamte *niet* zie.
16 En zij hebben hen vergaderd
in de plaats, welke in het He-
breeuwsch genaamd wordt Ar-
magéddon.
17 En de zevende Engel goot
zijne fiool uit in de lucht; en er
kwam eene groote stem uit den
tempel des hemels, van den troon,
zeggende : het is geschied.
18 En er geschiedden stemmen,
en donderslagen, en bliksemen;
en er geschiedde eene groote aard-
beving, hoedanige niet is geschied
van dat de menschen op de aarde
geweest zijn, *namelijk* eene zoo-
danige aardbeving *en* zoo groot.
19 En de groote stad is in drie
deelen gescheurd, en de steden
der Heidenen zijn gevallen; en
het groote Babylon is gedacht ge-
worden voor God, om haar te ge-
ven den drinkbeker van den wijn
des toorns zijner gramschap.
20 En alle eiland is gevloden,
en de bergen zijn niet gevonden.
21 En een groote hagel, *elk* als
een talent*pond* zwaar, viel neder
uit den hemel op de menschen; en
de menschen lasterden God van
wege de plage des hagels; want
deszelfs plage was zeer groot.

HOOFDSTUK XVII.

EN één uit de zeven Engelen,
die de zeven fiolen hadden,
kwam en sprak met mij, en zeide
tot mij: kom herwaarts, ik zal u
toonen het oordeel der groote
hoere, die daar zit op vele wate-
ren;
2 Met welke de Koningen der
aarde gehoereerd hebben, en die
de aarde bewonen zijn dronken
geworden van den wijn harer
hoererij.
3 En hij bragt mij weg in eene
woestijn, in den geest, en ik zag
eene vrouw zittende, op een
scharlakenrood beest, dat vol was
van namen der *Gods*lastering, en
had zeven hoofden en tien hoor-
nen.
4 En de vrouw was bekleed met
purper en scharlaken, en versierd
met goud, en kostelijk gesteente,
en paarlen, en had in hare hand
eenen gouden drinkbeker, vol
van gruwelen, en van onreinig-
heid harer hoererij.
5 En op haar voorhoofd was een
naam geschreven, *namelijk* Ver-
borgenheid; het groote Babylon,
de moeder der hoererijen en der
gruwelen der aarde.
6 En ik zag, dat de vrouw dron-
ken was van het bloed der heili-
gen, en van het bloed der getuigen
van Jezus. En ik verwonderde
mij, als ik haar zag, met groote
verwondering.
7 En de Engel zeide tot mij:
waarom verwondert gij u? Ik zal
u zeggen de verborgenheid der
vrouw en van het beest, dat haar
draagt, hetwelk de zeven hoofden
heeft en de tien hoornen.
8 Het beest, dat gij gezien hebt,
was en is niet: en het zal opko-
men uit den afgrond, en ten ver-
derve gaan; en die op de aarde
wonen, zullen verwonderd zijn,
(welker namen niet zijn geschre-
ven in het boek des levens van de
grondlegging der wereld) ziende
het beest, dat was en niet is, hoe-
wel het is.
9 Hier is het verstand, dat wijs-
heid heeft. De zeven hoofden zijn
zeven bergen, op welke de vrouw
zit.
10 En het zijn *ook* zeven Konin-
gen: de vijf zijn gevallen, en de
één is, de ander is nog niet geko-
men, en wanneer hij zal gekomen
zijn, moet hij een weinig *tijds*
blijven.
11 En het beest, dat was en niet
is, die is ook de achtste *Koning,*
en is uit de zeven, en gaat ten
verderve.
12 En de tien hoornen, die gij
gezien hebt, zijn tien Koningen,
die het Koningrijk nog niet heb-
ben ontvangen, maar als Konin-
gen magt ontvangen op ééne ure
met het beest.
13 Dezen hebben eenerlei mee-
ning, en zullen hunne kracht en
magt het beest overgeven.
14 Dezen zullen tegen het Lam
krijgen, en het Lam zal hen over-
winnen, (want het is een Heer

der Heeren, en een Koning der
Koningen) en die met hem zijn,
de geroepenen, en uitverkorenen,
en geloovigen.
15 En hij zeide tot mij : de wa-
teren, die gij gezien hebt, waar
de hoere zit, zijn volken, en scha-
ren, en natiën, en tongen.
16 En de tien hoornen, die gij
gezien hebt op het beest, die zul-
len de hoere haten, en zullen haar
woest maken, en naakt; en zij
zullen haar vleesch eten, en zullen
haar met vuur verbranden.
17 Want God heeft *hun* in
hunne harten gegeven, dat zij
zijne meening doen, en dat zij
eenerlei meening doen, en dat zij
hun Koningrijk het beest geven,
totdat de woorden Gods volein-
digd zullen zijn.
18 En de vrouw, die gij gezien
hebt, is de groote stad, die het
Koningrijk heeft over de Konin-
gen der aarde.

HOOFDSTUK XVIII.

EN na dezen zag ik eenen an-
deren Engel afkomen uit den
hemel, hebbende groote magt, en
de aarde is verlicht geworden van
zijne heerlijkheid.
2 En hij riep krachtelijk met
eene groote stem, zeggende: zij
is gevallen, zij is gevallen, het
groote Babylon, en is geworden
eene woonstede der duivelen, en
eene bewaarplaats van alle onreine
geesten, en eene bewaarplaats van
alle onrein en hatelijk gevogelte.
3 Dewijl uit den wijn des toorns
harer hoererij alle volken gedron-
ken hebben, en de Koningen der
aarde met haar gehoereerd heb-
ben, en de kooplieden der aarde
rijk zijn geworden uit de kracht
harer weelde.
4 En ik hoorde eene andere
stem uit den hemel, zeggende :
gaat uit van haar, mijn volk! op-
dat gij aan hare zonden geene ge-
meenschap hebt, en opdat gij van
hare plagen niet ontvangt.
5 Want hare zonden zijn *de*
eene op de andere gevolgd tot
den hemel toe, en God is harer
ongeregtigheden gedachtig gewor-
den.
6 Vergeldt haar, gelijk als zij
ulieden vergolden heeft, en ver-
dubbelt haar dubbel, naar hare
werken; in den drinkbeker,
waarin zij geschonken heeft,
schenkt haar dubbel.
7 Zoo veel als zij zich zelve ver-
heerlijkt heeft, en weelde gehad
heeft, zoo groote pijniging en
rouw doet haar aan : want zij zegt
in haar hart : ik zit *als* eene Ko-
ningin, en ben geene weduwe, en
zal geenen rouw zien.
8 Daarom zullen hare plagen op
éénen dag komen, *namelijk* dood,
en rouw, en honger, en zij zal met
vuur verbrand worden; want
sterk is de Heere God, die haar
oordeelt.
9 En de Koningen der aarde, die
met haar gehoereerd en weelde
gehad hebben, zullen haar bewee-

nen, en rouw over haar bedrij-
ven, wanneer zij den rook haars
brands zullen zien:
10 Van verre staande uit vreeze
van hare pijniging, zeggende :
wee, wee, de groote stad Baby-
lon, de sterke stad! want uw oor-
deel is in éene ure gekomen.
11 En de kooplieden der aarde
zullen weenen en rouw maken
over haar, omdat niemand hunne
waren meer koopt:
12 Waren van goud, en van
zilver, en van kostelijk gesteente,
en van paarlen, en van fijn lijn-
waad, en van purper, en van
zijde, en van scharlaken; en aller-
lei welriekend hout, en allerlei
ivoren vaten, en allerlei vaten
van het kostelijkste hout, en van
koper, en van ijzer, en van mar-
mersteen;
13 En kaneel, en reukwerk, en
welriekende zalf, en wierook, en
wijn, en olie, en meelbloem, en
tarwe, en lastbeesten, en schapen;
en van paarden, en van koetswa-
genen, en van ligchamen, en de
zielen der menschen.
14 En de vrucht der begeerlijk-
heid uwer ziel is van u wegge-
gaan; en al wat lekker en wat
heerlijk was, is van u weggegaan,
en gij zult hetzelve niet meer vin-
den.
15 De kooplieden dezer dingen,
die rijk geworden waren van
haar, zullen van verre staan uit
vreeze van hare pijniging, wee-
nende en rouw makende;
16 En zeggende : wee, wee, de
groote stad! die bekleed was met
fijn lijnwaad, en purper, en schar-
laken, en versierd met goud, en
met kostelijk gesteente, en *met*
paarlen; want in éene ure is zoo
groote rijkdom verwoest.
17 En alle stuurlieden, en al het
volk op de schepen, en bootsge-
zellen, en allen, die ter zee han-
delen, stonden van verre;
18 En riepen, ziende den rook
van haren brand, *en* zeggende :
wat *stad* was deze groote stad ge-
lijk?
19 En zij wierpen stof op hunne
hoofden, en riepen, weenende en
rouw bedrijvende, zeggende :
wee, wee, de groote stad! in de-
welke allen, die schepen in de zee
hadden, van hare kostelijkheid
rijk geworden zijn; want zij is in
éene ure verwoest geworden.
20 Bedrijf vreugde over haar, gij
hemel! en gij heilige Apostelen,
en gij Profeten! want God heeft
uw oordeel aan haar geoordeeld.
21 En een sterke Engel hief
eenen steen op als eenen grooten
molensteen, en wierp *dien* in de
zee, zeggende : aldus zal de groote
stad Babylon met geweld gewor-
pen worden, en zal niet meer
worden gevonden.
22 En de stem der citerspelers,
en der zangers, en der fluiters,
en der bazuiners, zal niet meer
in u gehoord worden; en geen
kunstenaar van eenige kunst zal
meer in u gevonden worden; en

geen geluid des molens zal in u
meer gehoord worden.
23 En het licht der kaars zal in
u niet meer schijnen; en de stem
eens bruidegoms en eener bruid
zal in u niet meer gehoord wor-
den : want uwe kooplieden wa-
ren de Grooten der aarde, want
door uwe tooverij zijn alle volken
verleid geweest.
24 En in dezelve is gevonden
het bloed der Profeten, en der
heiligen, en al dergenen, die ge-
dood zijn op de aarde.

HOOFDSTUK XIX.

EN na dezen hoorde ik als eene
groote stem eener groote
schare in den hemel, zeggende :
Haleluja! de zaligheid, en de heer-
lijkheid, en de eer, en de kracht
zij den Heere, onzen God.
2 Want zijne oordeelen zijn
waarachtig en regtvaardig; dewijl
Hij de groote hoere geoordeeld
heeft, die de aarde verdorven heeft
met hare hoererij, en Hij het bloed
zijner dienaren van hare hand
gewroken heeft.
3 En zij zeiden ten tweeden
maal : Haleluja! En haar rook
gaat op in alle eeuwigheid.
4 En de vier en twintig Ouder-
lingen, en de vier dieren vielen
neder, en aanbaden God, die op
den troon zat, zeggende : Amen,
Haleluja!
5 En eene stem kwam uit den
troon, zeggende : looft onzen
God, gij, al zijne dienstknechten,
en gij, die hem vreest, beide klein
en groot!
6 En ik hoorde als eene stem
eener groote schare, en als eene
stem veler wateren, en als eene
stem van sterke donderslagen,
zeggende : Haleluja! want de
Heer, de almagtige God, heeft als
Koning geheerscht.
7 Laat ons blijde zijn, en vreugde
bedrijven, en Hem de heerlijk-
heid geven; want de bruiloft des
Lams is gekomen, en zijne vrouw
heeft zich zelve bereid.
8 En haar is gegeven, dat zij be-
kleed worde met rein en blinkend
fijn lijnwaad : want dit fijn lijn-
waad zijn de regtvaardigmakin-
gen der heiligen.
9 En hij zeide tot mij : schrijf,
zalig zijn zij, die geroepen zijn tot
het avondmaal van de bruiloft des
Lams. En hij zeide tot mij : deze
zijn de waarachtige woorden
Gods.
10 En ik viel *neder* voor zijne
voeten, om hem te aanbidden, en
hij zeide tot mij : zie, dat gij *dat*
niet *doet,* ik ben uw medediensт-
knecht, en uwer broederen, die
de getuigenis van Jezus hebben :
aanbid God. Want de getuigenis
van Jezus is de geest der profetie.
11 En ik zag den hemel geo-
pend; en ziet, een wit paard, en
die op hetzelve zat, was genaamd
Getrouw en Waarachtig, en hij
oordeelt en voert krijg in gereg-
tigheid.
12 En zijne oogen waren als

eene vlam vuurs, en op zijn hoofd
waren vele koninklijke hoeden:
en hij had eenen naam geschreven,
dien niemand wist, dan hij
zelf.
13 En hij was bekleed met een
kleed, dat met bloed geverwd
was: en zijn naam wordt genoemd,
het Woord Gods.
14 En de heirlegers in den hemel
volgden hem op witte paarden,
gekleed met wit en rein fijn
lijnwaad.
15 En uit zijnen mond ging een
scherp zwaard, opdat hij daarmede
de Heidenen slaan zou. En
hij zal hen hoeden met eene ijzeren
roede; en hij treedt den wijnpersbak
van den wijn des toorns
en der gramschap des almagtigen
Gods.
16 En hij heeft op *zijn* kleed en
op zijne dije dezen naam geschreven
: Koning der Koningen, en
Heer der Heeren.
17 En ik zag eenen Engel, staande
in de zon; en hij riep met eene
groote stem, zeggende tot al de
vogelen, die in het midden des
hemels vlogen : komt herwaarts,
en vergadert u tot het avondmaal
des grooten Gods:
18 Opdat gij eet het vleesch der
Koningen, en het vleesch der
Oversten over duizend, en het
vleesch der sterken, en het vleesch
der paarden en dergenen, die
daarop zitten; en het vleesch van
alle vrijen en dienstknechten, en
kleinen en grooten.
19 En ik zag het beest, en de
Koningen der aarde, en hunne
heirlegers vergaderd, om krijg te
voeren tegen hem, die op het
paard zat, en tegen zijn heirleger.
20 En het beest werd gegrepen,
en met hetzelve de valsche Profeet,
die de teekenen in de tegenwoordigheid
van hetzelve gedaan
had, door welke hij verleid had,
die het merkteeken van het beest
ontvangen hadden, en die deszelfs
beeld aanbaden. Deze twee zijn
levend geworpen in den poel des
vuurs, die met sulfer brandt.
21 En de overigen werden gedood
met het zwaard desgenen,
die op het paard zat, hetwelk uit
zijnen mond ging; en al de vogelen
werden verzadigd van hun
vleesch.

HOOFDSTUK XX.

EN ik zag eenen Engel afkomen
uit den hemel, hebbende den
sleutel des afgronds, en eene
groote keten in zijne hand;
2 En hij greep den draak, de
oude slang, welke is de duivel en
Satanas, en bond hem duizend jaren;
3 En wierp hem in den afgrond,
en sloot hem daarin, en verzegelde
dien boven hem, opdat hij de volken
niet meer verleiden zou, totdat
de duizend jaren zouden geëindigd
zijn. En daarna moet hij
eenen kleinen tijd ontbonden
worden.
4 En ik zag troonen, en zij zaten

op dezelve; en het oordeel werd
hun gegeven: en *ik zag* de zielen
dergenen, die onthoofd waren om
de getuigenis van Jezus, en om
het woord Gods, en die het beest
en deszelfs beeld niet aangebeden
hadden, en die het merkteeken
niet ontvangen hadden aan hun
voorhoofd en aan hunne hand:
en zij leefden en heerschten als
Koningen met Christus, de dui-
zend jaren.
5 Maar de overige der dooden
werden niet weder levend, totdat
de duizend jaren geëindigd wa-
ren. Deze is de eerste opstanding.
6 Zalig en heilig is hij, die deel
heeft in de eerste opstanding; over
dezen heeft de tweede dood geene
magt, maar zij zullen Priesters
van God en Christus zijn, en zij
zullen met hem als Koningen
heerschen duizend jaren.
7 En wanneer de duizend jaren
zullen geëindigd zijn, zal de Sata-
nas uit zijne gevangenis ontbon-
den worden.
8 En hij zal uitgaan, om de vol-
ken te verleiden, die in de vier
hoeken der aarde zijn, den Gog
en den Magog, om hen te verga-
deren tot den krijg; welker getal
is als het zand aan de zee.
9 En zij zijn opgekomen op de
breedte der aarde, en omringden
de legerplaats der heiligen, en de
geliefde stad; en er kwam vuur
neder van God uit den hemel, en
heeft hen verslonden.
10 En de duivel, die hen ver-
leidde, werd geworpen in den
poel des vuurs en sulfers, alwaar
het beest en de valsche Profeet
zijn: en zij zullen gepijnigd wor-
den dag en nacht in alle eeuwig-
heid.
11 En ik zag eenen grooten wit-
ten troon, en dengenen, die daarop
zat, van wiens aangezigt de aarde
en de hemel wegvloden, en geene
plaats is voor die gevonden.
12 En ik zag de dooden, klein en
groot, staande voor God; en de
boeken werden geopend: en een
ander boek werd geopend, dat des
levens is; en de dooden werden
geoordeeld uit hetgeen in de boe-
ken geschreven was, naar hunne
werken.
13 En de zee gaf de dooden, die
in haar waren; en de dood en de
hel gaven de dooden, die in hen
waren; en zij werden geoordeeld,
een iegelijk naar hunne werken.
14 En de dood en de hel werden
geworpen in den poel des vuurs;
dit is de tweede dood.
15 En zoo iemand niet gevon-
den werd geschreven in het boek
des levens, die werd geworpen in
den poel des vuurs.

HOOFDSTUK XXI.

EN ik zag eenen nieuwen he-
mel en eene nieuwe aarde:
want de eerste hemel, en de eerste
aarde was voorbijgegaan, en de
zee was niet meer.
2 En ik, Johannes, zag de hei-
lige stad, het nieuwe Jerúzalem,

nederdalende van God uit den he-
mel, toebereid als eene bruid, die
voor haren man versierd is.
3 En ik hoorde eene groote stem
uit den hemel, zeggende : ziet, de
tabernakel Gods is bij de men-
schen, en Hij zal bij hen wonen,
en zij zullen zijn volk zijn, en
God zelf zal bij hen *en* hun God
zijn.
4 En God zal alle tranen van
hunne oogen afwisschen; en de
dood zal niet meer zijn; noch
rouw, noch gekrijt, noch moeite
zal meer zijn : want de eerste din-
gen zijn weggegaan.
5 En die op den troon zat,
zeide : ziet, Ik maak alle dingen
nieuw. En Hij zeide tot mij :
schrijf, want deze woorden zijn
waarachtig en getrouw.
6 En Hij sprak tot mij : het is
geschied. Ik ben de Alfa en de
Oméga, het begin en het einde.
Ik zal den dorstigen geven uit de
fontein van het water des levens
voor niet.
7 Die overwint, zal alles beër-
ven; en Ik zal hem een God zijn,
en hij zal Mij een zoon zijn.
8 Maar den vreesachtigen, en
ongeloovigen, en gruwelijken, en
doodslagers, en hoereerders, en
toovenaars, en afgodendienaars,
en al den leugenaars, is hun deel
in den poel, die daar brandt van
vuur en sulfer; hetwelk is de
tweede dood.
9 En tot mij kwam één van de
zeven Engelen, die de zeven fiolen
hadden, welke vol geweest waren
van de zeven laatste plagen, en
sprak met mij, zeggende : kom
herwaarts, ik zal u toonen de
bruid, de vrouw des Lams.
10 En hij voerde mij weg in den
geest op eenen grooten en hoogen
berg, en hij toonde mij de groote
stad, het heilige Jerûzalem, ne-
derdalende uit den hemel van
God;
11 En zij had de heerlijkheid
Gods, en haar licht was den aller-
kostelijksten steen gelijk, *name-
lijk* als den steen Jaspis, blinkende
gelijk kristal.
12 En zij had eenen grooten en
hoogen muur, en had twaalf poor-
ten, en in de poorten twaalf En-
gelen, en namen daarop geschre-
ven, welke zijn *de namen* der
twaalf geslachten der kinderen
Israëls.
13 Van het oosten waren drie
poorten, van het noorden drie
poorten, van het zuiden drie poor-
ten, van het westen drie poorten.
14 En de muur der stad had
twaalf fondamenten, en in de-
zelve de namen der twaalf Apos-
telen des Lams.
15 En hij, die met mij sprak, had
eenen gouden rietstok, opdat hij
de stad zou meten, en hare poor-
ten, en haren muur.
16 En de stad lag vierkant, en
hare lengte was zoo groot als
hare breedte. En hij mat de stad
met den rietstok op twaalf dui-
zend stadiën; de lengte, en de

breedte, en de hoogte derzelve
waren even gelijk.
17 En hij mat haren muur op
honderd vier en veertig ellen,
naar de maat eens menschen,
welke des Engels was.
18 En het gebouw van haren
muur was Jaspis; en de stad was
zuiver goud, zijnde zuiver glas
gelijk.
19 En de fondamenten van den
muur der stad waren met allerlei
kostelijk gesteente versierd. Het
eerste fondament was Jaspis, het
tweede Saffier, het derde Chalcé-
don, het vierde Smaragd,
20 Het vijfde Sardónix, het zesde
Sardius, het zevende Chrysoliet,
het achtste Beryl, het negende
Topaas, het tiende Chrysopraas,
het elfde Hyacinth, het twaalfde
Amethyst.
21 En de twaalf poorten waren
twaalf paarlen, eene iedere poort
was elk uit ééne parel; en de
straat der stad was zuiver goud,
gelijk doorluchtig glas.
22 En ik zag geenen tempel in de-
zelve; want de Heer, de almagtige
God, is haar tempel, en het Lam.
23 En de stad behoeft de zon en
de maan niet, dat zij in dezelve
zouden schijnen; want de heer-
lijkheid Gods heeft haar verlicht,
en het Lam is hare kaars.
24 En de volken, die zalig wor-
den, zullen in haar licht wande-
len; en de Koningen der aarde
brengen hunne heerlijkheid en eer
in dezelve.
25 En hare poorten zullen niet
gesloten worden des daags; want
aldaar zal geen nacht zijn.
26 En zij zullen de heerlijkheid
en de eer der volken daarin bren-
gen.
27 En in haar zal niet inkomen
iets, dat ontreinigt, en gruwelijk-
heid doet, en leugen *spreekt;*
maar die geschreven zijn in het
boek des levens des Lams.

HOOFDSTUK XXII.

EN hij toonde mij eene zuivere
rivier van het water des le-
vens, klaar als kristal, voortko-
mende uit den troon Gods, en
des Lams.
2 In het midden van hare straat,
en op de eene en de andere zijde
der rivier was de boom des levens,
voortbrengende twaalf vruchten,
van maand tot maand gevende
zijne vrucht; en de bladeren des
booms waren tot genezing der
Heidenen.
3 En geene vervloeking zal er
meer tegen *iemand* zijn; en de
troon Gods en des Lams zal daarin
zijn, en zijne dienstknechten zul-
len Hem dienen;
4 En zullen zijn aangezigt zien,
en zijn naam zal op hunne voor-
hoofden zijn.
5 En aldaar zal geen nacht zijn,
en zij zullen geene kaars noch
licht der zon van noode hebben:
want de Heere God verlicht hen;
en zij zullen als Koningen heer-
schen in alle eeuwigheid.

6 En hij zeide tot mij : deze
woorden zijn getrouw en waar-
achtig: en de Heer, de God der
heilige Profeten heeft zijnen En-
gel gezonden, om zijnen dienst-
knechten te toonen hetgeen haast
moet geschieden.
7 Ziet, ik kom haastelijk : zalig
is hij, die de woorden der profetie
dezes boeks bewaart.
8 En ik, Johannes, ben degene,
die deze dingen gezien en gehoord
heb. En toen ik ze gehoord en ge-
zien had, viel ik *neder* om aan te
bidden voor de voeten des En-
gels, die mij deze dingen toonde.
9 En hij zeide tot mij : zie, dat
gij het niet *doet,* want ik ben uw
medediensknecht, en uwer broe-
deren, de Profeten, en dergenen,
die de woorden dezes boeks be-
waren : aanbid God.
10 En hij zeide tot mij : verze-
gel de woorden der profetie dezes
boeks niet : want de tijd is nabij.
11 Die onregt doet, dat hij nog
onregt doe; en die vuil is, dat hij
nog vuil worde; en die regtvaar-
dig is, dat hij nog geregtvaardigd
worde; en die heilig is, dat hij
nog geheiligd worde.
12 En ziet, ik kom haastelijk;
en mijn loon is met mij, om een'
iegelijk te vergelden, gelijk zijn
werk zal zijn.
13 Ik ben de Alfa en de Oméga,
het begin en het einde, de eerste
en de laatste.
14 Zalig zijn zij, die zijne gebo-
den doen, opdat hunne magt zij
aan den boom des levens, en zij
door de poorten mogen ingaan in
de stad.
15 Maar buiten zullen zijn de
honden, en de toovenaars, en de
hoereerders, en de doodslagers, en
de afgodendienaars, en een iege-
lijk, die de leugen liefheeft en doet.
16 Ik, Jezus, heb mijnen Engel
gezonden, om uliedeu deze dingen
te getuigen in de gementen. Ik
ben de wortel en het geslacht Da-
vids, de blinkende morgenster.
17 En de Geest en de bruid zeg-
gen : kom! En die het hoort,
zegge: kom! En die dorst heeft,
kome; en die wil, neme het wa-
ter des levens om niet.
18 Want ik betuig aan een' iege-
lijk, die de woorden der profetie
dezes boeks hoort : indien iemand
tot deze dingen toedoet, God zal
over hem toedoen de plagen, die
in dit boek geschreven zijn;
19 En indien iemand afdoet van
de woorden des boeks dezer pro-
fetie, God zal zijn deel afdoen uit
het boek des levens, en uit de
heilige stad, en *uit* hetgeen in dit
boek geschreven is.
20 Die deze dingen getuigt, zegt:
ja, ik kom haastelijk. Amen. Ja
kom, Heere Jezus!
21 De genade van onzen Heer
Jezus Christus *zij* met u allen.
Amen.

EINDE.

LIBRARY OF CONGRESS
0 022 011 705 4
